

SUPREME AUDIT INSTITUTION OF INDIA
लोकहितार्थ सत्यनिष्ठा
Dedicated to Truth in Public Interest

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు
మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై
భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్
నివేదిక

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం
ఆరోగ్య, వైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ
2024 సంవత్సరంలో 3వ నివేదిక
(పనితీరు తనిఖీ - సివిల్)

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్యమౌలిక సదుపాయాలు
మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై
భారత కంప్యూటర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్
నివేదిక

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం
ఆరోగ్య, వైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ
2024 సంవత్సరంలో 3 వ నివేదిక
(పనితీరు తనిఖీ - సివిల్)

విషయసూచిక

విషయం	సంబంధించిన	
	పేరా	పేజీ
ముందుమాట		vii
కార్య సంగ్రహం		ix
1వ అధ్యాయం – పరిచయం		
పరిచయం	1.1	1
ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆకృతి, జనాభా వివరాలు	1.2	1
జాతీయ కుటుంబ ఆరోగ్య సర్వే -5 (ఎన్ఎఫ్హెచ్ఎస్-5) ప్రకారం జాతీయ ఆరోగ్య సూచికలతో పోల్చబడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆరోగ్య సూచికలు	1.3	2
రాష్ట్రంలో ప్రజా ఆరోగ్య సంస్థాగత నిర్మాణం	1.4	4
ఆడిట్ లక్ష్యాలు	1.5	7
ఆడిట్ ప్రమాణాలు	1.6	7
ఆడిట్ పరిధి, ప్రక్రియ	1.7	8
నివేదిక అమరిక	1.8	9
2వ అధ్యాయం- మానవ వనరులు		
పరిచయం	2.1	11
మంజూరైన సంఖ్యాబలానికి విరుద్ధంగా అందుబాటులో ఉన్న మానవ వనరులు	2.2	11
తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ: ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలల్లో మానవ వనరులు	2.3	24
గాయాల సంరక్షణ	2.4	27
ఎన్హెచ్ఎమ్ వద్ద సామర్థ్య పెంపుదల కార్యకలాపాలు	2.5	29
సిఫార్సులు	2.6	30
3వ అధ్యాయం – ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలు		
పరిచయం	3.1	31
ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణలో సేవలు అందించడం	3.2	31
ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో అందించబడే సేవలు	3.3	33
తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో సేవల లభ్యత	3.4	60
అంబులెన్స్ సేవలు	3.5	63
ఇతర సేవలు	3.6	68
సిఫార్సులు	3.7	68
4వ అధ్యాయం – ఔషధాలు, మందులు, పరికరాలు మరియు ఇతర వినియోగ వస్తువుల లభ్యత		
ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య సేవలు, మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి సంస్థ పరిచయం	4.1	69
నిధుల వినియోగం	4.2	69

విషయం	సంబంధించిన	
	పేరా	పేజీ
మందుల సేకరణ	4.3	70
వైద్య పరికరాల సేకరణ	4.4	77
మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలలో ఔషధాల లభ్యత నిధుల వినియోగం	4.5	80
మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలలో ఔషధ నిర్వహణ సౌకర్యాలు	4.6	83
సిఫార్సులు	4.7	84
5వ అధ్యాయం – రాష్ట్రంలో ఆరోగ్య మౌలిక వసతుల లభ్యత మరియు నిర్వహణ		
పరిచయం	5.1	85
ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణలో సౌకర్యాల లభ్యత	5.2	85
ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో సౌకర్యాల లభ్యత	5.3	94
తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో సౌకర్యాల లభ్యత	5.4	107
కోవిడ్-19 నిర్వహణ	5.5	122
సిఫార్సులు	5.6	127
6వ అధ్యాయం – ఆర్థిక నిర్వహణ		
పరిచయం	6.1	129
నిధుల సమకూర్చునకు మూలాలు	6.2	129
ఆరోగ్య రంగంపై ఖర్చు	6.3	131
జాతీయ ఆరోగ్య మిషను కింద ఆర్థిక నిర్వహణ	6.4	134
సిఫార్సులు	6.5	137
7వ అధ్యాయం – కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాల అమలు		
జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్	7.1	139
మాతా శిశు ఆరోగ్యం	7.2	140
జాతీయ క్షయ వ్యాధి నిర్మూలన కార్యక్రమం (నేషనల్ ట్యూబర్క్యులోసిస్ ఎలిమినేషన్ ప్రోగ్రామ్-ఎన్టీఈపీ)	7.3	149
జాతీయ కుష్టు వ్యాధి నిర్మూలనా పథకం	7.4	151
నేషనల్ వెక్టర్ బోర్న్ డిసిజ్ కంట్రోల్ ప్రోగ్రామ్ (ఎన్వీబీడిసీపీ)	7.5	156
క్యాన్సర్ డయాగ్నోసిస్, పూర్వం నాశ సంబంధిత వ్యాధులు మరియు గుండెపోటు నివారణ మరియు నియంత్రణ కోసం జాతీయ కార్యక్రమం	7.6	158
ప్రధాన మంత్రి నేషనల్ డయాలసిస్ ప్రోగ్రామ్	7.7	161
ప్రధాన మంత్రి స్వాస్థ్య సురక్షా యోజన (పీఎమ్ఎస్ఎస్ఎ)	7.8	162
వైఎస్ఆర్ ఆరోగ్యశ్రీ పథకం	7.9	164
సిఫార్సులు	7.10	169
8వ అధ్యాయం – నియంత్రణా వ్యవస్థల పర్యాప్తత మరియు సమర్థత		
పరిచయం	8.1	171

విషయం	సంబంధించిన	
	పేరా	పేజీ
ఔషధ నియంత్రణ పరిపాలన (డ్రగ్ కంట్రోల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్)	8.2	171
ఆంధ్రప్రదేశ్ అల్లోపతిక్ ప్రైవేట్ మెడికల్ కేర్ ఎస్సాబ్లీష్మెంట్ చట్టం అమలు	8.3	174
ప్రీ-కాన్సెషన్ మరియు ప్రీ-నేటల్ డయాగ్నోస్టిక్ టెక్నిక్స్ చట్టం అమలు	8.4	176
జీవ వైద్య వ్యర్థాల నిర్వహణ	8.5	178
జాతీయ నాణ్యతా ప్రమాణాల హామీ సంస్థ నుండి నాణ్యతా ప్రమాణీకరణ	8.6	185
సిఫార్సులు	8.7	187
9వ అధ్యాయం – మంచి ఆరోగ్యము, శ్రేయస్సుల స్థితి		
పరిచయం	9.1	189
10వ అధ్యాయం – ఆయుష్ యొక్క పనితీరు		
పరిచయం	10.1	197
ఆయుష్ శాఖ సంస్థాగత ఏర్పాటు	10.2	198
ఆడిట్ పరిధి మరియు పరిమితి	10.3	198
ఆర్థిక నిర్వహణ	10.4	198
ఆయుష్ సంస్థలలో మౌలిక వసతుల అందుబాటు	10.5	205
రాష్ట్ర స్థాయిలో సంస్థాగత సామర్థ్యాన్ని బలోపేతం చేయడం	10.6	214
మానవ వనరులు	10.7	215
నియంత్రణా వ్యవస్థ	10.8	220
కీలక పనితీరు సూచికలు	10.9	221
ఇతర సమస్యలు	10.10	224
సిఫార్సులు	10.11	225

అనుబంధాలు

అనుబంధం సంఖ్య.	విషయం	సంబంధించిన	
		పేరా	పేజీ సంఖ్య
1.1	సంస్థాగత ఏర్పాట్లు - పరిపాలనా అధికారుల వివరాలు	1.4	227
1.2	నమూనా హెచ్.సీ.ఎఫ్.లు మరియు బోధనా ఆసుపత్రులను చూపే పట్టిక	1.7	229
2.1	జిల్లాల వ్యాప్తంగా ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో స్పెషాలిటీ వారీగా వైద్యుల లభ్యత	2.2.2.2	230
2.2	జిల్లాల వారీగా ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో నర్సుల లభ్యత	2.2.2.3	232
2.3	జిల్లాల వారీగా ద్వితీయస్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో పారామెడికల్ సిబ్బంది లభ్యత	2.2.2.5	233
2.4	ద్వితీయస్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో జిల్లాల వారీగా పరిపాలనా మరియు ఇతర సిబ్బంది లభ్యత	2.2.2.6	235
3.1	పరీక్షించబడిన సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాలలో ప్రయోగశాల పరీక్షల లభ్యత	3.3.1.3	236
3.2	పరీక్షించబడిన ఏరియా ఆసుపత్రులలో ప్రయోగశాల పరీక్షల లభ్యత	3.3.2.2	237
3.3	12 జిల్లా ఆసుపత్రులలో ప్రయోగశాల పరీక్షల లభ్యత	3.3.3.3	238
3.4	వార్డుల వారీగా జిల్లా ఆసుపత్రులలో పడకల కేటాయింపు	3.3.4.4	243
3.5	12 జిల్లా ఆసుపత్రులలో లినెన్ లభ్యత	3.3.4.8	245
4.1	ఏపీఎమ్.ఎస్.ఐ.డి.సి సంక్షిప్త చరిత్ర	4.1	247
4.2	ఔషధాల సరఫరా గొలుసు విధానం	4.3	248
4.3	మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలలో ఔషధాల లభ్యత	4.5.1	250
5.1	ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉపకేంద్రాల అవసరం మరియు లభ్యత	5.2.1	253
5.2	ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల అవసరం, లభ్యత	5.2.1 & 5.2.3	254
5.3	మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఎనిమిది పీ.హెచ్.సీ.లలో పరికరాల లభ్యత వివరాలు	5.2.3.4	255
5.4	జిల్లాల వారీగా సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాల లభ్యత	5.3.1.1	262
5.5	పరీక్షించబడిన ఏరియా ఆసుపత్రులలో ప్రయోగశాల పరికరాల లభ్యత	5.3.2.2	263
5.6	12 జిల్లా ఆసుపత్రులలో ప్రయోగశాల పరికరాల లభ్యత	5.3.3.1	265
7.1	ప్రభుత్వ నెట్వర్క్ ఆసుపత్రుల కోసం రిజర్వ్ చేయబడిన విధానాలు	7.9.4.1	269
7.2	అందుకున్న నిధుల కోసం వినియోగ ధ్రువపత్రాలు	7.9.6	269
8.1	కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకం కింద విడుదల చేసిన నిధులు	8.2.3	270

అనుబంధం సంఖ్య.	విషయం	సంబంధించిన	
		పేరా	పేజీ సంఖ్య
8.2	ప్రైవేట్ వైద్య సంరక్షణ వ్యవస్థలు పునరుద్ధరణ పొందడంలో జాప్యాన్ని చూపుతున్న వివరాలు	8.3.2	271
8.3	రాష్ట్రంలో సాధారణ జీవ వైద్య వ్యర్థాల శుద్ధి సౌకర్యాల లభ్యత	8.5.4	271
10.1	2017-22 మధ్య కాలానికి ఎన్ఎమ్ కింద ఆమోదించబడిన కార్యకలాపాలను అమలు చేయని వివరాలు	10.4.2 (సి)	272
10.2	ఎన్ఎమ్ కింద కేంద్రానికి సమర్పించిన మరియు సమర్పించని యూసిల వివరాలు	10.4.2 (ఇ)	273
10.3	ఆయుష్ వైద్య కళాశాలలు మరియు ఆసుపత్రులలోని విభాగాల జాబితా	10.5	273
10.4	గుడివాడలోని హోమియో వైద్య కళాశాలలో భవనం/మౌలిక సదుపాయాల లభ్యతను చూపే పట్టిక	10.5.1 (ఎ)	274
10.5	గుడివాడ హోమియోపతి ఆసుపత్రిలో భవనం/మౌలిక సదుపాయాల లభ్యతను చూపే పట్టిక	10.5.1 (ఎ) v	275
10.6	గుడివాడలోని డాక్టర్ గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో ఆసుపత్రిలో అందుబాటులో ఉన్న పరికరాల పట్టిక	10.5.1 (ఎ) vi	276
10.7	విజయవాడలోని డాక్టర్ ఎన్ఆర్ఎస్ ఆయుర్వేద కళాశాలలో మౌలిక సదుపాయాల లభ్యతను చూపే పట్టిక	10.5.2 (ఎ)	283
10.8	విజయవాడలోని డాక్టర్ ఎన్ఆర్ఎస్ ఆయుర్వేద కళాశాలలో మినీ ఫార్మసీ స్థాపనకు వచ్చిన నిధులు మరియు ఖర్చుల వివరాలు	10.5.2 (ఎ)vi	284
10.9	విజయవాడలోని డాక్టర్ ఎల్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రిలో పరికరాల లభ్యతను చూపే పట్టిక	10.5.2 (సి)	284
10.10	2022 సెప్టెంబర్ నాటికి ఆయుష్లో శాఖలవారీగా క్యాడర్ స్ట్రెంత్ వివరాలు	10.7.1	299
10.11	ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి మరియు హోమియో ఆసుపత్రిలో బెడ్ ఆక్యుపెన్సీ వివరాలు	10.9.2.1	302
పదకోశం			303

ముందుమాట

ఈ నివేదికను భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 151 ప్రకారం రాష్ట్ర శాసనసభ ముందు ఉంచడం కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నర్‌కు సమర్పించడానికి సిద్ధం చేయబడింది.

భారత కంప్యూటర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్ ఈ నివేదిక 2017-18 నుండి 2021-22 మధ్య కాలానికి సంబంధించి 'ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణ' పై పనితీరు తనిఖీ ముఖ్యమైన ఫలితాలను కలిగి ఉంది.

భారత కంప్యూటర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్ జారీ చేసిన ఆడిటింగ్ ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా ఆడిట్ నిర్వహించబడింది.

ఆరోగ్య, వైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలిక్యులెషన్ నియంత్రణ మండలి (ఎఫ్.ఐ.సి.సి.బీ) ల సిబ్బంది మరియు అధికారులు అందచేసిన సహాయ సహకారాలకు ఆడిట్ కృతజ్ఞతలు తెలుపుతుంది.

ఈ తెలుగు నివేదిక, ఆంగ్ల నివేదికకు యదార్థ అనువాదం మాత్రమే. దీనిలో ఏవైనా సందేహాలు ఉంటే అనువాదానికి మూలాధారమైన ఆంగ్ల నివేదికను అధికారికంగా తీసుకోగలరు.

కార్య సంగ్రహం

ప్రజారోగ్యం అనేది ప్రభుత్వం మరియు సమాజం యొక్క వ్యవస్థీకృత ప్రయత్నాల ద్వారా వ్యాధుల్ని నివారించి, ఆరోగ్యవంతమైన దీర్ఘాయుస్సుని పెంపొందించే శాస్త్రమూ, కళ. ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు అనేవి దేశంలోనూ, రాష్ట్రంలోనూ, సమాజంలోనూ వ్యాధి నిరోధకతను, ఆరోగ్యాన్ని పెంపొందించడానికి మరియు తీవ్ర వ్యాధుల ముప్పునూ, దీర్ఘకాలిక సవాళ్ళను ఎదుర్కొనడానికి సంసిద్ధతను అందిస్తుంది. జాతీయ ఆరోగ్య విధానం (ఎన్ హెచ్ పీ), 2017, భారతదేశంలోని అన్ని ఆరోగ్య మౌలిక సదుపాయాలను బలోపేతం చేసే కార్యక్రమానికి ఆధారమై, ఆరోగ్య వ్యవస్థలోని అన్ని పార్ట్నర్లలో ప్రభుత్వ పాత్రకు ప్రాధాన్యమివ్వడం మరియు బలోపేతం చేయడాన్ని లక్ష్యంగా నిర్దేశించుకుంది. సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యం-3 యొక్క కీలకమైన ప్రాముఖ్యతాంశాలైన ఆరోగ్యకరమైన జీవితాలు మరియు అందరికీ శ్రేయస్సును గుర్తించి ప్రోత్సహించడంలో కూడా ఈ విధానం ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. ఇండియన్ పబ్లిక్ హెల్త్ స్టాండర్డ్స్ (ఐపిహెచ్ఎస్) అనేది దేశంలో హెల్త్ కేర్ డెలివరీ నాణ్యతను మెరుగుపరచడానికి మరియు ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాల క్రియాత్మక స్థితిని అంచనా వేయడానికి ఒక బెంచ్ మార్క్ గా ఉపయోగపడే ఏకరీతి ప్రమాణాల సమితి.

నిధుల సమృద్ధి, ఆరోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు, మానవ వనరులు, మందులు, పరికరాల లభ్యత, ఆరోగ్య సంరక్షణ, అత్యవసర సేవల నిర్వాహణను అంచనా వేయడానికి 'ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రజారోగ్య మౌలిక వసతులు, ఆరోగ్య వ్యవస్థల నిర్వాహణ'పై పనితీరు తనిఖీ చేపట్టడమైనది. వ్యవస్థాగత దిద్దుబాట్లు, మెరుగుపర్చాల్సిన అంశాలను గుర్తించడమే లక్ష్యంగా ఈ నివేదిక తయారుచేయడమైనది.

పనితీరు ఆడిట్ ప్రధాన ఫలితాలు క్రింద ఇవ్వబడ్డాయి:

1. ఉప కేంద్రాల స్థాయిలో అన్ని శ్రేణుల్లోనూ, ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల్లోని పరిపాలనా శ్రేణుల్లోనూ మానవ వనరులు తక్కువగా ఉన్నట్లు గుర్తించడమైనది. ఇంకా, ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో మంజూరైన 3,316 పోస్టులకుగానూ 743 వైద్యాధికారులు, నిపుణుల పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. ప్రాథమిక మరియు ద్వితీయ స్థాయిల్లో ప్రభావవంతంగా ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలను అందించడానికి అవసరమైన మానవ వనరులను ప్రభుత్వం సమకూర్చాలి.
2. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని 11 ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలల్లో (జీఎమ్ సీ) ఆచార్యుల శ్రేణిలోని 608 పోస్టులకు 149, సహాయ ఆచార్యుల శ్రేణిలో 744 పోస్టులకు 156 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. వైద్య కళాశాలలు సజావుగా పనిచేయడానికి అవసరమైన మానవ వనరులను ప్రభుత్వం సమకూర్చాలని సిఫార్సు చేయడమైనది.
3. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఐదు ట్రామా కేర్ సెంటర్లలో¹, రెండు ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాల్లో² (హెచ్ సీఎఫ్) సిబ్బందిని అందించలేదని మేము గమనించడమైనది. మిగతా మూడు ట్రామా కేర్ సెంటర్లు కనీస సిబ్బందితో పని చేస్తున్నాయి. ట్రామా కేర్ సెంటర్లలో ప్రభుత్వం తగిన సిబ్బందిని సమకూర్చాలని సిఫార్సు చేయడమైనది.

¹ జీజీహెచ్ లు అనంతపురం, నెల్లూరు మరియు శ్రీకాకుళం, డి హెచ్ టెక్నాలి, మరియు సి హెచ్ సీ నాయుడుపేట

² నాయుడుపేట మరియు జీజీహెచ్ అనంతపురం

4. మంజూరైన సిబ్బంది స్థానంలో అందుబాటులో ఉన్న సిబ్బంది మరియు విభాగాల వారీగా సిబ్బంది యొక్క కేంద్రీకృత దత్తాంశ సమాచారాన్ని శాఖ నిర్వహించలేదు. నిజ సమయ ప్రాతిపదికన అన్ని ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలలో నియోగించిన సిబ్బంది వివరాలను చూడడానికి మానవ వనరుల నిర్వాహణ వ్యవస్థ (హెచ్ఆర్ఎంఎస్) ను ప్రభుత్వం అభివృద్ధి చేయాలని సిఫార్సు చేయడమైనది.
5. 12 జిల్లా ఆసుపత్రులలో (డీహెచ్లు) ఐదింటిలో ఇంటెన్సివ్ కేర్ యూనిట్లు (ఐసీయూలు³) అందుబాటులో లేవు. ఇంకా, ఐసీయూలు, ప్రసూతి హై డిపెండెన్సీ యూనిట్లలో (హెచ్డీయూలు⁴) పరికరాలు పని చేయకపోవడము మరియు సిబ్బంది కొరత కారణంగా రోగులకు క్లిష్టమైన సంరక్షణ మరియు జీవిత మద్దతు కోల్పోతుంది. స్వస్థతా సంరక్షణ మరియు నాణ్యమైన సేవలను అందించడం కోసం ప్రభుత్వం ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలకు (హెచ్సీఎఫ్) సౌకర్యాలు, పరికరాలు మరియు సిబ్బందిని సమకూర్చాలని సిఫార్సు చేయడమైనది.
6. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన అన్ని ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాల్లో పూర్తి స్థాయి ప్రయోగశాల సేవలు లేకపోవడం గమనించడమైనది, దీని కారణంగా రోగులు ప్రభుత్వేతర ప్రయోగశాలల నుండి ఈ సేవలను పొందవలసి వస్తుంది. అన్ని ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాల్లో భారతీయ ప్రజారోగ్య ప్రమాణాల (ఐపీహెచ్ఎస్) ప్రకారం తగిన ప్రయోగశాల పరికరాలతో పాటు ప్రయోగశాలలలో పూర్తి స్థాయి పరీక్షలు/పరిశోధనలను ప్రభుత్వం అందించాలని సిఫార్సు చేయడమైనది.
7. ఔషధాలు, శస్త్రచికిత్సా వస్తువులకై అవసరానుగుణ్యంగా కావల్సినవాటికి దరఖాస్తు చేయలేదు లేదా దరఖాస్తు చేసినట్లుగా కావలసిన వాటిని సరఫరా చేయలేదు.
8. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు కేంద్రీయ ఔషధ గిడ్డంగుల (సీడీఎస్) వద్ద ₹2.14 కోట్ల విలువైన గడువుతీరిన ఔషధాలు హెచ్సీఎఫ్లకు పంపిణీ చేయబడ్డాయి. పున: భర్తీ చేయడం కోసం అన్ని కేంద్రీయ ఔషధ గిడ్డంగులు గడువు ముగిసిన మందులను సకాలంలో సరఫరాదారులకు తిరిగి ఇచ్చేలా చూడాలని ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేయడమైనది.
9. సేకరణ విధానం స్పష్టమైన మార్గదర్శకాలను నిర్దేశించినప్పటికీ, హెచ్సీఎఫ్లలో పరికరాల యొక్క క్రమబద్ధమైన అవసరాన్ని అంచనా వేయడం లేదు. మానవ వనరుల కొరత, తగిన స్థలం మరియు ఆర్థిక వనరుల కొరత ఫలితంగా మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఎనిమిది ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాల్లో ₹4.77 కోట్ల విలువైన పని చేయని పరికరాలు వృధాగా ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం వ్యవస్థను క్రమబద్ధీకరించడం ద్వారా, పరికరాల అవసరాన్ని సక్రమంగా అంచనావేసి వృధా, పనికిరాకుండా ఉండటాన్ని నివారించాలని సిఫార్సు చేయడమైనది.
10. ప్రాథమిక మరియు ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాల్లో ఇండెంట్ చేసిన ఔషధాలు, మందులు అందించనప్పుడు లేదా గిడ్డంగిలో నిల్వ లేనప్పుడు ఔషధాలు, మందుల్ని స్థానికంగా కొనుగోలు చేయడం కోసం ఎటువంటి నిధుల్నీ అందించలేదు. మందులు మరియు ఔషధాల కోసం స్థానిక కొనుగోలు నిధులను అందించడం ద్వారా అత్యవసర అవసరాలను తీర్చడానికి ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలకు సౌలభ్యాన్ని అందించాలని సిఫార్సు చేయడమైనది.

³ డీహెచ్లు హిందూపురము మరియు ఆత్మకూరు, ఏహెచ్లు కదిరి మరియు కావలి

⁴ డీహెచ్లు ఆత్మకూరు మరియు టెక్కలి, ఏహెచ్లు కదిరి మరియు సీతంపేట

11. భారతీయ ప్రజారోగ్య ప్రమాణాల (ఐపీహెచ్ఎస్), 2012 ప్రకారం రాష్ట్రంలో అవసరమైన 412 సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాలకుగానూ, 175 సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు మాత్రమే ఉన్నాయని గమనించడమైనది. అందువల్ల, ప్రాంతీయాసుపత్రులు, జిల్లా ఆసుపత్రుల్లో రోగుల భారాన్ని తగ్గించి, సకాలంలో, సరసమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ అందుబాటులో ఉండేలా చూసేందుకు ప్రభుత్వం సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాల సంఖ్యను పెంచాలి.
12. వైద్య విద్యార్థుల సంఖ్య పెరిగిన వైద్య కళాశాలల్లో, వాటి స్థాయి పెంపుదల పనులు పూర్తి చేయడంలో జాప్యం జరుగుతున్నట్లు గమనించడమైనది. ఇది వైద్య విద్యార్థుల శిక్షణపై ప్రభావం చూపుతూ, రోగులకు అసౌకర్యాన్ని కలిగిస్తుంది. వైద్య కళాశాల సామర్థ్యం పెరిగినప్పుడల్లా అవసరమైన మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించాలని కూడా సిఫార్సు చేయడమైనది.
13. రోగుల సర్వే సమయంలో, పరికరాల కొరత కారణంగా రోగులు ప్రభుత్వేతర చికిత్సను ఎంచుకోవాల్సి వచ్చిందని గమనించడమైనది. నాణ్యమైన సేవలను అందించడానికి అవసరమైన సౌకర్యాలు, సామగ్రిని ప్రభుత్వం ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలకు అందించాలి.
14. 2020 నాటికి రాష్ట్ర బడ్జెట్లో ఎనిమిది శాతం కంటే ఎక్కువ ఆరోగ్య రంగంలో వ్యయం చేయాలనే లక్ష్యానికి బదులుగా, 3.11 శాతం మాత్రమే (2022 మార్చి) రాష్ట్రం సాధించగలిగింది. అంతేకాకుండా 2017-22 మధ్యకాలంలో 2017 సంవత్సరానికి ఆరోగ్యంపై నిర్దేశించిన జీఎస్డీపీలో 1.15 శాతం ప్రాథమిక లక్ష్యాన్నే రాష్ట్రం సాధించలేదు. ప్రజలకు తగిన నాణ్యమైన ఆరోగ్య సంరక్షణా మౌలిక సదుపాయాలు, సేవలను అందించడానికి ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలపై వ్యయాన్ని మొత్తం రాష్ట్ర బడ్జెట్లో ఎనిమిది శాతం అంచనా స్థాయికి, జీఎస్డీపీలో 2.50 శాతానికి ప్రభుత్వం పెంచాలని సిఫార్సు చేయడమైనది.
15. జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ (ఎన్ హెచ్ఎమ్) కింద వివిధ కార్యక్రమాల కోసం 2017-22 మధ్యకాలంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన వాటా నిధులైన ₹350.93 కోట్లను విడుదల చేయలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నాబార్డ్ మరియు ప్రపంచ బ్యాంకు ద్వారా అందించిన ఆర్థిక సహాయాన్ని పూర్తిగా పొందలేదు, పొందిన నిధులు కూడా పూర్తిగా వినియోగించబడలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ కింద అందుబాటులో ఉన్న నిధులను సరైన రీతిలో వినియోగించుకునేలా చేయాలి.
16. 2018-19 లో ₹6.25 కోట్ల నిధులు అందించబడినప్పటికీ, రాష్ట్ర రక్త కేంద్రం లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న రెండు లక్షల మంది గిరిజన పిల్లలలో ఒక శాతాన్ని మాత్రమే పరీక్షించింది. ఇది హిమోగ్లోబిన్ 'సీ' వ్యాధి, హిమోగ్లోబిన్ 'ఎస్-సీ' వ్యాధి, సికిల్ సెల్ అనీమియా, తలసేమియా మరియు ఇతర ఉత్పరివర్తనలు వంటి రుగ్మతల ప్రమాదాన్ని పెంచుతుంది. హిమోగ్లోబిన్ 'సీ' వ్యాధి, హిమోగ్లోబిన్ 'ఎస్-సీ' వ్యాధి, సికిల్ సెల్ అనీమియా, తలసేమియా మరియు ఇతర ఉత్పరివర్తనలు వంటి రక్త రుగ్మతలను తనిఖీ చేసి, నియంత్రించడానికి రాష్ట్ర రక్త కేంద్రం గిరిజన కుటుంబాల, పిల్లల రక్తపరీక్షలను పెంచేలా చూడాలి.
17. రాష్ట్రంలోని మొత్తం 13 కేడర్లలో జాతీయ క్షయ నిర్మూలన కార్యక్రమం (ఎన్టీఈపీ) అమలు కోసం మంజూరైన 884 పోస్టుల్లో, 107 పోస్టులు (12.10 శాతం) ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఇది జాతీయ క్షయ నిర్మూలన కార్యక్రమ అమలుకు ఆటంకం కలిగిస్తూ, కేసుల నిర్ధారణ 2019 లో ప్రతి లక్ష జనాభాకు 151 నుండి 2022 అక్టోబర్ నాటికి 174కి పెరుగుదలకు దారితీసింది. జాతీయ కుష్టు వ్యాధి నిర్మూలన కార్యక్రమం (ఎన్ఎల్ఈపీ) కి సంబంధించి, ద్వితీయ స్థాయి వైకల్యపు (జీ2డీ) యొక్క

ప్రాబల్యం రేటు ఒక శాతపు లక్ష్యంగా నిర్దేశించుకోగా అది రెండు శాతం కంటే ఎక్కువగా ఉంది. కొత్త కుష్టు వ్యాధి కేసులలో పిల్లల కేసుల నిష్పత్తి (2021-22లో 5.46 శాతం) ఆందోళన కలిగించే విషయంగా ఉంది. సమాజంలో వ్యాధిని అన్వేషించడం, గుర్తించడం మరియు నివేదించడం సరిపోదని ఇది సూచిస్తోంది. సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యం (ఎస్డీఓ) 3 ప్రకారం, రాష్ట్రాన్ని క్షయ, కుష్టు వ్యాధుల రహితంగా మార్చడం కోసం, కేటాయించిన నిధులను అభిలషణీయ స్థాయిలో ఖర్చు చేయడానికి, మానవ వనరుల కొరతను పరిష్కరించడానికి, పర్యవేక్షణ మరియు నిఘాను మెరుగుపరచడానికి ప్రభుత్వం తగిన చర్యలు తీసుకోవాల్సి ఉంది.

18. ప్రధాన మంత్రి జాతీయ డయాలసిస్ పథకం మార్గదర్శకాలకు అనుగుణంగా వైద్యచికిత్సకు సంబంధించి మూడో పక్షంతో తనిఖీలు నిర్వహించలేదు. వైద్యచికిత్సకు సంబంధించి మూడో పక్షంతో తనిఖీలను నిర్వహించడానికి మరియు పథక మార్గదర్శకాల ప్రకారం పరిశీలనలపై చర్య తీసుకోవడానికి, తీసుకున్న చర్యల నివేదికలతో పాటు అటువంటి ఆడిట్ నివేదికల దత్తాంశ సమాచారాన్ని నిర్వహించడానికి ప్రభుత్వం తగిన యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి.
19. ఔషధ తయారీ సౌకర్యాలు మరియు విక్రయ కేంద్రాల పనితీరుపై తనిఖీలు నిర్వహించేందుకు సిబ్బంది కొరతను పరిగణనలోకి తీసుకుని ఔషధ నియంత్రణా యంత్రాంగం సమర్థవంతంగా పని చేయలేదు. ఔషధ నియంత్రణా యంత్రాంగాన్ని బలోపేతం చేయడానికి భారత ప్రభుత్వం నిధులు సమకూర్చినప్పటికీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ద్వారా నిధులు పూర్తిగా విడుదల కాలేదు. తద్వారా, ఔషధ నియంత్రణా యంత్రాంగం సమర్థవంతంగా విధులను నిర్వహించకుండా నిరోధించబడింది. ఔషధాల తయారీ/విక్రయ కేంద్రాల తనిఖీకి మరియు సిబ్బందిని నియమించడం ద్వారా ప్రభుత్వం ఔషధ నియంత్రణా యంత్రాంగం నిర్వాహణ యొక్క నియంత్రణా యంత్రాంగాన్ని బలోపేతం చేయాలి.
20. కేవలం వచ్చిన ఫిర్యాదుల ఆధారంగా మాత్రమే ప్రభుత్వేతర వైద్య సంరక్షణాలయాల (పీఎమ్సీఈలు) రిజిస్ట్రేషన్/రద్దు జరుగుతున్నది. సాధారణ తనిఖీలు ఇలాంటి మరిన్ని కేసులను గుర్తించి, సంబంధిత జిల్లా రిజిస్ట్రారింగ్ అధికారుల (డీఆర్ఏలు) సమర్థవంతమైన పర్యవేక్షణకు దారితీసేవి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వేతర అల్లోపతి వైద్య సంరక్షణాలయాల చట్టనిర్మాణం యొక్క అమలును పటిష్టం చేసి అన్ని ప్రభుత్వేతర వైద్య సంరక్షణాలయాల చెల్లుబాటు అయ్యే సంబంధిత ధ్రువీకరణ పత్రాలతో పని చేసేలా వైద్య శాఖ సాధారణ తనిఖీలను చేయాల్సి ఉంది.
21. మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణాలయాలలో బహిఃప్రవాహాల శుద్ధి యంత్రాల్ని (ఈటీపీ) నెలకొల్పలేదు. శ్రీకాకుళం, నెల్లూరు ప్రభుత్వ జనరల్ ఆస్పత్రుల్లో ఏర్పాటు చేసిన మురుగునీటి శుద్ధి యంత్రాలు (ఎస్టీపీ) పనిచేయడం లేదు. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జిల్లా మరియు ప్రాంతీయ వైద్యాలయాల్లో మురుగునీటి శుద్ధి యంత్రాలు నెలకొల్పలేదు. పరీక్షించిన కొన్ని ఆరోగ్య సంరక్షణాలయాలలో వ్యర్థాలను పారవేయడంలో జాప్యం జరిగింది. బీఎండబ్ల్యూఎం నియమాలు, 2016 అమలును పర్యవేక్షించడానికి బార్ కోడింగ్ సిస్టమ్⁵ పాక్షికంగా అమలు చేయబడింది. అన్ని ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణాలయాలలో బహిఃప్రవాహాల శుద్ధి యంత్రాలను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయాల్సి ఉంది. ద్రవరూప జీవ వైద్య వ్యర్థాలను సురక్షితంగా నిర్వహించడం కోసం ప్రభుత్వం మురుగునీటి శుద్ధి యంత్రాలను పనిచేసేలా చూడాలి, అవి పనిచేయని చోట, మరియు 100 అంతకంటే ఎక్కువ పడకలు ఉన్న అన్ని ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో వాటిని ఏర్పాటు చేయాల్సి ఉంది.

⁵ జీవ వైద్య వ్యర్థాలను సేకరించడం, శుద్ధి చేయడం మరియు పారవేయడం, వాటి పరిమాణాన్ని లెక్కించడంలో సహాయపడుతుంది

22. పరీక్షా కేంద్రాల తనిఖీలను నిర్వహించాల్సిన రాష్ట్ర స్థాయి సంస్థ (ఎస్ఎల్ఏ), 2017-22 మధ్యకాలంలో నమోదిత వైద్యాలయాలు/రోగ నిర్ధారిత పరీక్షా కేంద్రాలు/ప్రయోగశాలలో కేవలం రెండు శాతం వాటిని మాత్రమే తనిఖీ చేసింది. జీవ వైద్య వ్యర్థాల ఉత్పత్తి, నిర్మూలనపై వార్షిక నివేదికలు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలుష్య నియంత్రణా మండలి (ఎఫీపీసీబీ)కి అందించలేదు. అవసరమైన కనీస ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా వివిధ నియంత్రణ సంస్థలు ఉన్నాయన్న హామీ కోసం, తగిన, సమర్థవంతమైన పర్యవేక్షణ యంత్రాంగాన్ని అనుసరించేలా ప్రభుత్వం చూడాలి.
23. రాష్ట్రంలోని 37 శాతం జిల్లా/ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులు, 7 శాతం సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు, 28 శాతం ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు, జాతీయ నాణ్యతా నిర్ధారణా ప్రమాణాల కింద అధికారిక గుర్తింపు ధ్రువీకరణ పత్రాలను కలిగి ఉన్నాయి. ఉద్దేశించిన జనాభాకు, నాణ్యమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ యొక్క హామీని అందించడానికి కనీస నాణ్యతా ప్రమాణాలను పాటించాలని అన్ని ఆరోగ్య సంరక్షణాలయాలను ప్రభుత్వం ఆదేశించాలి.
24. ఆయుర్వేదం, యోగా, నేచురోపతి, యునాని, సిద్ధ మరియు హోమియోపతి (ఆయుష్) ఆసుపత్రులు, కళాశాలలు మరియు డిస్పెన్సరీలలో మౌలిక సదుపాయాలు మరియు తగినంత ఔషధాల మెరుగుదల కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తగినంత బడ్జెట్ మద్దతును అందించలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జాతీయ ఆయుష్ పథకం (ఎన్ఎమ్) కింద ఆమోదించబడిన నిధులను విడుదల చేయలేదు, ఇది రాష్ట్ర వార్షిక కార్యక్రమాల ప్రణాళిక (ఎస్ఎఫ్పీ) కింద ప్రతిపాదించబడిన లక్ష్యిత కార్యకలాపాల అమలును నిరోధించింది. నిధుల సరైన వినియోగానికి జాతీయ ఆయుష్ పథకం కింద ఆమోదించిన రాష్ట్ర వార్షిక కార్యక్రమాల ప్రణాళిక ప్రకారం నిధులను దానికి సరిపోలే రాష్ట్ర వాటా నిధులను సకాలంలో విడుదల చేసేలా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చూడాలి.
25. ఆయుష్ కింద మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన కళాశాలలు మరియు ఆసుపత్రుల్లో మౌలిక సదుపాయాలు, పరికరాలు, ప్రయోగశాలలు మరియు ఔషధ మొక్కల అభివృద్ధి/పెంపకం లేకపోవడంతో ఔషధాలు, మందుల లభ్యతలో కొరత ఏర్పడి, ఈ సంస్థల పనితీరును ప్రభావితం చేసింది. ఆయుష్ కింద ఉన్న ఆసుపత్రులు/ఔషధాలయాలకు తగిన మౌలిక సదుపాయాలు, పరికరాలు, మందులు అందజేసేలా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చూడాల్సి ఉంది.
26. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆయుష్ ఆసుపత్రులు మరియు విద్యా సంస్థలలో వైద్య మరియు పారామెడికల్ శాస్త్ర సబ్బంది కొరత గుర్తించడమైనది. శిక్షణ, వైద్య, పారామెడికల్ మరియు ఇతర పోస్టులలో ఖాళీలు ఉండటం వల్ల వైద్య సేవలు, విద్యా నాణ్యతపై ప్రభావం చూపుతుంది. ఆయుష్ వైద్య, విద్యా సంస్థలకు అవసరమైన సిబ్బందిని నియమించేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి.
27. వైద్యచికిత్స సంస్థాపనా చట్టం, 2010 (సీఈఏ) నిబంధనల ప్రకారం ఆసుపత్రులు, చికిత్సాలయాలు, రోగనిర్ధారణ సేవలు మరియు ప్రయోగశాలలు నియంత్రణా వ్యవస్థను కలిగి ఉండాలి, ఇది ఆయుష్ కింద ఉన్న ఆరోగ్య సంరక్షణాలయాలలో లేదు. ఆయుష్ కింద ఆసుపత్రులు, చికిత్సాలయాలు, రోగనిర్ధారణ సేవలు మరియు ప్రయోగశాలలను నియంత్రించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వైద్యచికిత్స సంస్థాపనా చట్టాన్ని అమలుజేయాలి.

1వ అధ్యాయం

పరిచయం

1వ అధ్యాయం

పరిచయం

1.1 పరిచయం

ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ ఆరోగ్యాన్ని కేవలం వ్యాధి మరియు బలహీనత లేకపోవడమే కాకుండా పూర్తి శారీరక, మానసిక మరియు సామాజిక శ్రేయస్సు స్థితిగా నిర్వచించింది. ప్రజారోగ్య వ్యవస్థ అనేది శాస్త్రీయంగాను, కళాత్మకంగాను వ్యాధిని నివారించడానికి, జీవితకాలాన్ని పొడిగించడానికి సాయపడే ప్రభుత్వ మరియు సమాజం యొక్క వ్యవస్థీకృత ప్రయత్నం. ప్రజారోగ్యవ్యవస్థ ప్రజల ఆరోగ్యంపై గణనీయమైన ప్రభావాన్ని చూపి, ప్రజలను ఆరోగ్యవంతులుగా చేస్తూ ప్రాణాలను కాపాడుతుంది.

వివిధ సామాజిక సంఘాలకు, రాష్ట్రాలకు, దేశానికీ, వ్యాధినిరోధకత, ఆరోగ్య పెంపుదల, తీవ్ర (అత్యవసర) అనారోగ్య భయాలు, దీర్ఘకాలిక (కొనసాగుతున్న) సవాళ్ళకు సిద్ధం చేయుటకు, ప్రతిస్పందించుటకు తగు సామర్థ్యాన్ని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు అందిస్తాయి. ఇది ప్రజారోగ్య ప్రణాళికలకు పంపిణీకి, మూల్యాంకనకు మరియు మెరుగుదలలకు పునాది. ప్రజారోగ్య సేవలు ప్రాథమిక మౌలిక సదుపాయాల లభ్యతపై ఆధారపడి ఉంటాయి.

రోగ నిరోధకత, అంటువ్యాధుల పర్యవేక్షణ, క్యాన్సర్ మరియు ఆస్మా నివారణ, త్రాగునీటి నాణ్యత, గాయాల నివారణ వంటి ప్రతీ ప్రజారోగ్య కార్యక్రమానికీ నవీన సాంకేతిక నైపుణ్యాలు కలిగి సామాజిక ఆరోగ్యవసరాల్ని అంచనా వేసి, ప్రతిస్పందించే సామర్థ్యం గల ఆరోగ్య నిపుణులు అవసరం. ప్రజారోగ్య మౌలిక వసతులు అనేవి "ప్రజారోగ్య వ్యవస్థకు నాడీ కేంద్రం" వంటివి.

వివేకవంతమైన ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణకు తగిన నిధులు, మందులు, పరికరాలు మరియు మానవ వనరులు ప్రధానమైనవి.

ఆయుర్దాయం అనేది ఒక వ్యక్తి జీవించాలని ఆశించే సంవత్సరాల సంఖ్యను సూచిస్తుంది. జనాభా ఆరోగ్యాన్ని అంచనా వేయడానికి ఒక ముఖ్యమైన సాధనముగాను రోజువారీ జీవితాన్ని ప్రభావితం చేసే ఆరోగ్య విధానం, కార్యక్రమాలను తెలియజేయడానికి ఇది ఉపయోగించబడుతుంది.

పట్టిక 1.1లో భారతదేశం, ఆంధ్రప్రదేశ్ మరియు దాని పొరుగు రాష్ట్రాల్లో ఆయుర్దాయం చూపబడింది.

పట్టిక 1.1: ఆంధ్రప్రదేశ్ మరియు భారతదేశంలో ఆయుర్దాయం

ఆయుర్దాయం	ఆంధ్రప్రదేశ్	కేరళ	కర్ణాటక	తమిళనాడు	భారతదేశం
2014-18	69.7	75.2	69.2	71.7	69.0
2015-19	70.3	75.2	69.5	72.6	69.7
2016-20	70.6	75.0	69.8	73.2	70.0

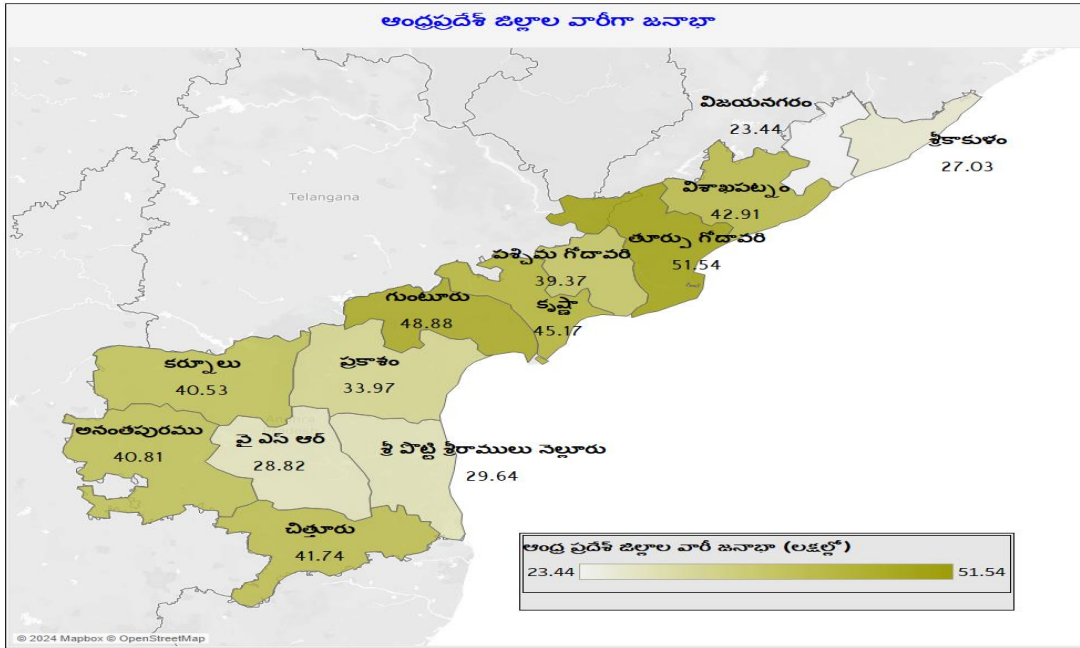
మూలం: గృహ వ్యవహారాల శాఖ, రిజిస్ట్రార్ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా కార్యాలయం

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆయుర్దాయం దేశ సగటు కంటే ఎక్కువగా ఉన్నప్పటికీ, పొరుగు రాష్ట్రాలైన కేరళ మరియు తమిళనాడు కంటే తక్కువగా ఉంది.

1.2 ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆకృతి, జనాభా వివరాలు

పూర్వపు 13 జిల్లాల పునర్వ్యవస్థీకరణ తర్వాత 2022 ఏప్రిల్ నుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం 26 జిల్లాలను కలిగి ఉంది. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం రాష్ట్ర జనాభా 4,93,86,799 (మహిళలు 2.46 కోట్లు & పురుషులు 2.47 కోట్లు). 2022లో రాష్ట్ర జనాభా అంచనా 5,28,95,000. **చిత్రం 1.1**లో జిల్లాల వారీగా జనాభా (2011 జనాభా లెక్కలు) చూపబడింది.

చిత్రం 1.1: ఆంధ్రప్రదేశ్ జిల్లాల వారీగా జనాభా

1.3 జాతీయ కుటుంబ ఆరోగ్య సర్వే-5 (ఎన్ఎఫ్హెచ్ఎస్-5) ప్రకారం జాతీయ ఆరోగ్య సూచికలతో పోల్చబడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆరోగ్య సూచికలు

విధాన రూపకల్పన, కార్యక్రమ ప్రయోజనాల కోసం అవసరమైన సమాచారాన్ని అందించడానికి భారత ప్రభుత్వం (జీఓఐ), ఇంటర్నేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఫర్ పాపులేషన్ సైన్సెస్ (ఐఐపీఎస్)ని నోడల్ ఏజెన్సీగా నియమించింది. ఐఐపీఎస్, అనేక క్షేత్రీయ సంస్థలతో కలిసి, జాతీయ కుటుంబ ఆరోగ్య సర్వేను నిర్వహించింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క ఆరోగ్య సూచికలు జాతీయ స్థాయి ముఖ్యమైన ఆరోగ్య సూచికలతో పట్టిక 1.2లో పోల్చబడ్డాయి.

పట్టిక 1.2: ఎన్ఎఫ్హెచ్ఎస్ -5 ప్రకారం ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆరోగ్య సూచికలు

సూచికలు	ఎన్ఎఫ్హెచ్ఎస్ -4 (2015-16)		ఎన్ఎఫ్హెచ్ఎస్ -5 (2019-21)	
	ఆంధ్రప్రదేశ్	భారతదేశం	ఆంధ్రప్రదేశ్	భారతదేశం
మొత్తం జనాభాలో లింగ నిష్పత్తి (1,000 మంది పురుషులకు స్త్రీలు)	1021	991	1045	1020
గత ఐదు సంవత్సరాలలో జన్మించిన పిల్లలకు పుట్టినప్పుడు లింగ నిష్పత్తి (1,000 మంది పురుషులకు స్త్రీలు)	914	919	934	929
మొత్తం సంతానోత్పత్తి రేటు (ఒక స్త్రీకి పిల్లలు)	1.8	2.2	1.7	2.1
నవజాత శిశు మరణాల రేటు (ఎన్ఎమ్ఆర్)	23.6	29.5	19.9	24.9
శిశు మరణాల రేటు (ఐఎమ్ఆర్)	34.9	40.7	30.3	35.2
ఐదేళ్లలోపు మరణాల రేటు (యు5ఎమ్ఆర్)	40.8	49.7	35.2	41.9
మొదటి త్రైమాసికంలో ప్రసవానంతర పరీక్ష చేయించుకున్న తల్లులు (%)	82.3	58.6	81.7	70
ప్రసూతి సంరక్షణ కోసం కనీసం 4 సందర్శనలను పొందిన తల్లులు (%)	76.3	51.2	67.5	58.1
నవజాత శిశు ధనుర్పాతం నుండి రక్షించబడ్డ తల్లులు ⁶ (%)	94.9	89	92.8	92

⁶ గర్భధారణ సమయంలో వారి క్రిందటి ప్రసవం కోసం రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ ఇంజెక్షన్లు తీసుకున్న తల్లులు, లేదా రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ ఇంజెక్షన్లు (చివరి సజీవ జననం మూడు సంవత్సరాలలో చివరిది), లేదా మూడు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ ఇంజెక్షన్లు (చివరి జననం తర్వాత 5 సంవత్సరాలలో చివరిది) లేదా నాలుగు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ ఇంజెక్షన్లు (చివరి సజీవ జననం తర్వాత 10 సంవత్సరాలలో చివరిది), లేదా చివరి ప్రసవానికి ముందు ఎప్పుడైనా ఐదు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ ఇంజెక్షన్లు

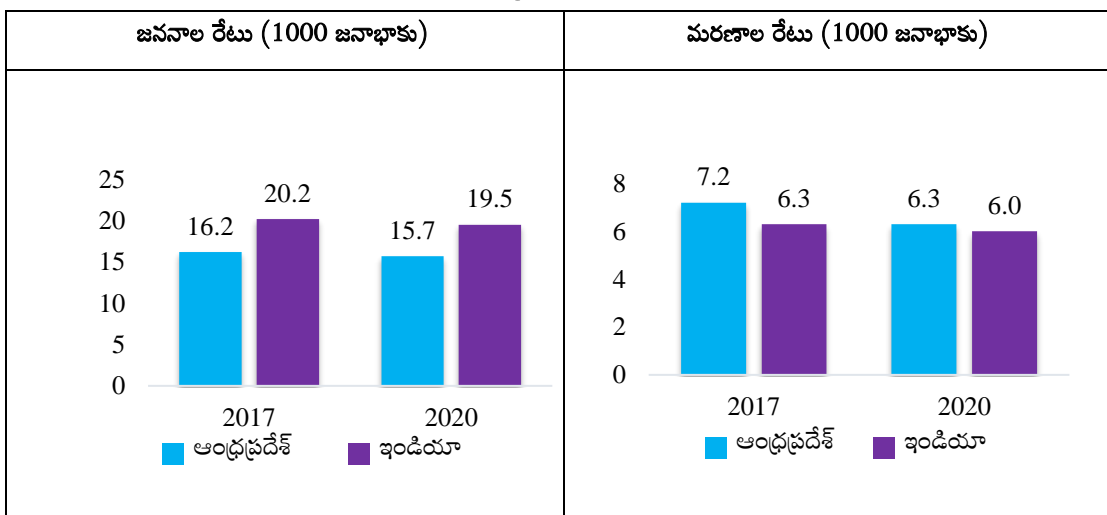
సూచికలు	ఎన్ఎఫ్ హెచ్ఎస్ -4 (2015-16)		ఎన్ఎఫ్ హెచ్ఎస్ -5 (2019-21)	
	ఆంధ్రప్రదేశ్	భారతదేశం	ఆంధ్రప్రదేశ్	భారతదేశం
గర్భవతిగా ఉన్నప్పుడు 100 రోజులు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ కాలం ఐరన్ ఫోలిక్ యాసిడ్ తీసుకున్న తల్లులు (%)	56.1	30.3	70.3	44.1
గర్భవతిగా ఉన్నప్పుడు 180 రోజులు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ కాలం ఐరన్ ఫోలిక్ యాసిడ్ తీసుకున్న తల్లులు (%)	30.6	14.4	41.1	26
నమోదిత గర్భాలలో తల్లి మరియు శిశు రక్షణ (ఎమ్సీపీ) కార్డు (%) పొందిన తల్లులు	92.6	89.3	96.5	95.9
ప్రసవం అయిన 2 రోజులలోపు డాక్టర్/నర్సు/ఎల్ హెచ్పీ/ఏఎన్ఎమ్/మంత్రసాని/ఇతర ఆరోగ్య సిబ్బంది నుండి ప్రసవానంతర సంరక్షణ పొందిన తల్లులు (%)	79.7	62.4	90.7	78
ప్రజారోగ్య సదుపాయంలో ప్రసవానికి సగటు ఖర్చు (₹)	2322	3197	3105	2196
ఇంట్లో జన్మించిన పిల్లలు పుట్టిన 24 గంటల్లోపు వైద్య పరీక్ష కోసం ఆరోగ్య సదుపాయానికి/ ఆరోగ్య కేంద్రానికి తీసుకెళ్లిన వారు (%)	9.3	2.4	17.2	4.2
సంస్థాగత జననాలు (%)	91.5	78.9	96.5	88.6
ప్రభుత్వ సదుపాయాలలో సంస్థాగత జననాలు (%)	38.3	52.1	50.4	61.9
జననాలకి హాజరైన నైపుణ్యం కలిగిన ఆరోగ్య సిబ్బంది (%)	92.1	81.4	96.1	89.4
సిజేరియన్ శస్త్రచికిత్స ద్వారా జరిగిన జననాలు (%)	40.1	17.2	42.4	21.5
ప్రైవేట్ ఆరోగ్య కేంద్రంలో సిజేరియన్ శస్త్రచికిత్స ద్వారా జరిగిన జననాలు (%)	57	40.9	63	47.4
ప్రజారోగ్య కేంద్రంలో సిజేరియన్ శస్త్రచికిత్స ద్వారా జరిగిన జననాలు (%)	25.5	11.9	26.6	14.3

మూలం: ఎన్ఎఫ్ హెచ్ఎస్ 4 మరియు ఎన్ఎఫ్ హెచ్ఎస్ 5. పైన అకుపచు రంగులో ఉన్న రాష్ట్ర ఆరోగ్య సూచికలు మెరుగుపడ్డాయి, ఎరుపు రంగులో ఉన్నవి క్షీణించాయి.

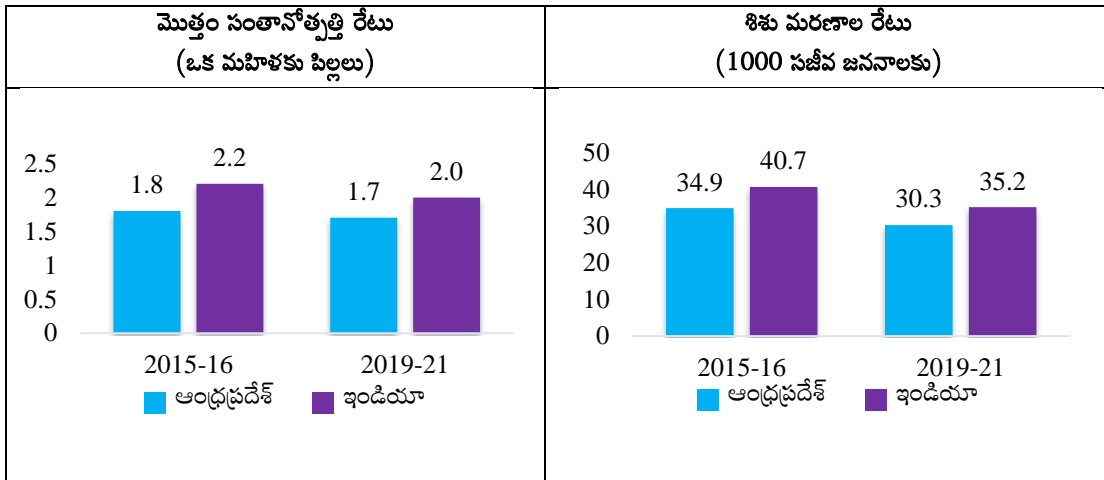
1.3.1 రాష్ట్రంలో ఆరోగ్య సూచికల స్థితి

ప్రజారోగ్య సౌకర్యాలలో నాణ్యమైన, సమర్థవంతమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలను అందించడమనేది ప్రజల ఆరోగ్య సూచికలను మెరుగుపరచడంలో ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తుంది. ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ కాలానుగుణంగా వివిధ ఆరోగ్య సూచికలను సేకరించేందుకు జాతీయ కుటుంబ ఆరోగ్య సర్వేను నిర్వహిస్తుంది. రాష్ట్రంలోని ఆరోగ్య సూచికల స్థితి దిగువ పటం 1.1లో చూపబడింది.

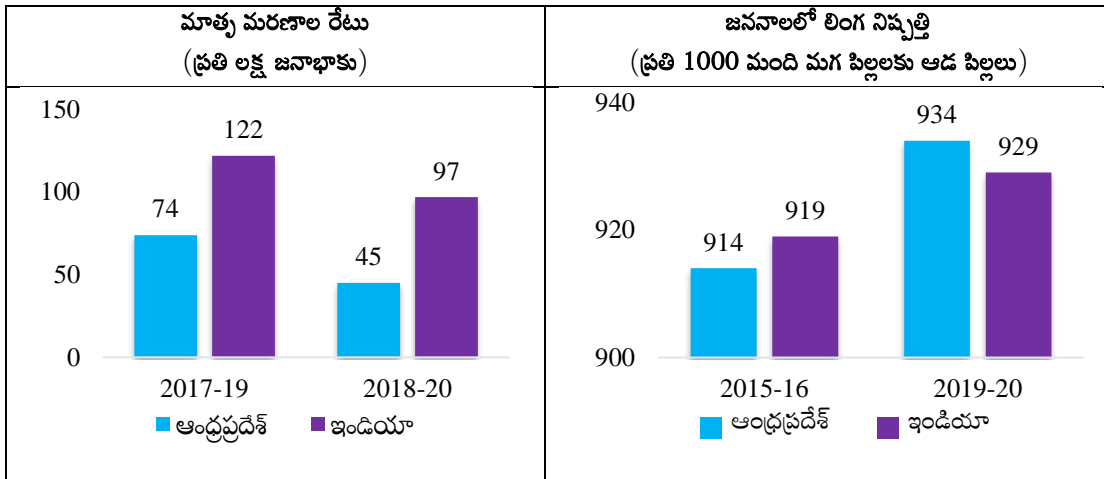
పటం 1.1: రాష్ట్రంలో ఆరోగ్య సూచికలు

మూలం: ఎన్ఆర్ఎస్ బులిటెన్ 2017 & 2020

మూలం : ఎన్ఎఫ్ హెచ్ఎస్ -5 2019-21

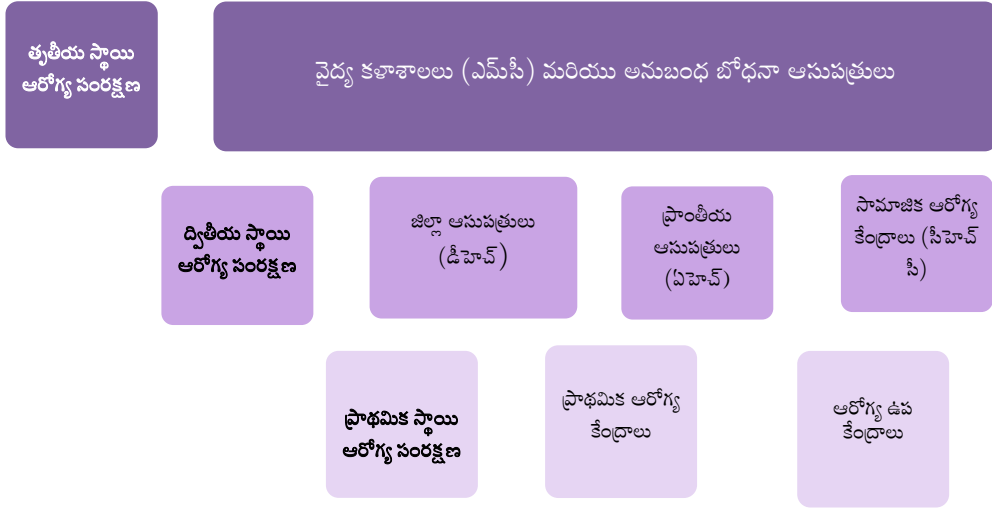
మూలం: ఎమ్ఎమ్ఆర్ పై ఎస్ఆర్ఎస్ బులిటెన్ 2017-19 మరియు 2018-20

మూలం: ఎన్ఎఫ్ హెచ్ఎస్ -5

1.4 రాష్ట్రంలో ప్రజా ఆరోగ్య సంస్థాగత నిర్మాణం

ఆరోగ్య రంగంలో సవాళ్లను ఎదుర్కోవడానికి అందుబాటులో సౌకర్యవంతమైన, వినియోగకరమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యవస్థ కలిగి వుండటం ముఖ్యమైన అవసరం. ఆరోగ్య, వైద్య & కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ (హెచ్ఎమ్ & ఎఫ్డబ్ల్యూ) ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆరోగ్య సంరక్షణను అందించే బాధ్యత కలిగిన ముఖ్య విభాగం. రాష్ట్రంలోని ప్రజారోగ్య సంరక్షణ సదుపాయాలు ప్రాథమిక, ద్వితీయ మరియు తృతీయ స్థాయిల్లో మూడు అంచెలుగా (పటం 1.2) విభజించబడ్డాయి

పటం 1.2: రాష్ట్రంలో మూడు అంచెల ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాల నిర్మాణం

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 2022 మార్చి నాటికి అందుబాటులో ఉన్న ఆరోగ్య సంరక్షణ సదుపాయాలు పట్టిక 1.3 లో ఇవ్వబడ్డాయి.

పట్టిక 1.3: రాష్ట్రంలో ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలు

ఆరోగ్య సంరక్షణ వర్గం	హెచ్ సి ఫ్ వర్గం	హెచ్ సి ఫ్ సంఖ్య
ప్రాథమిక స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ	ఆరోగ్య ఉప కేంద్రాలు (హెచ్ సి ఫ్)	10,032
	ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు (పిహెచ్ సి)	1,145
ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ	సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు (సిహెచ్ సి)	175
	ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులు (ఏహెచ్)	53
	జిల్లా ఆసుపత్రులు (డీహెచ్)	12
తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ	ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలలు మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రులు	11
ఆయుష్	ఔషధాలయాల	735
	ఆసుపత్రులు	8
	ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద కళాశాలలు	1
	ప్రభుత్వ హోమియో వైద్య కళాశాలలు	3

మూలం: సంబంధిత విభాగాధికారులచే అందించబడిన సమాచారం

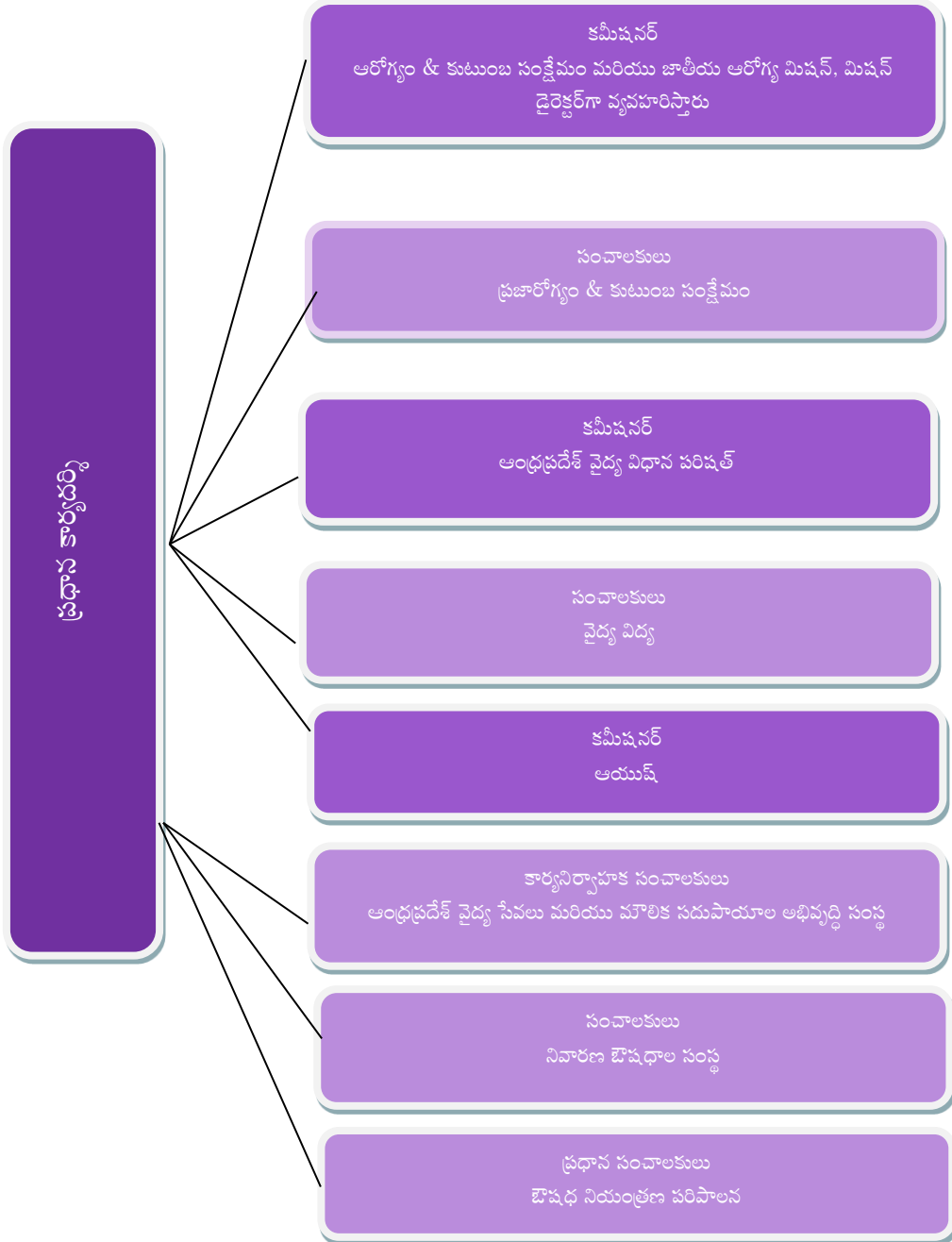
పైన పేర్కొన్న పాశ్చాత్య లేదా అల్లోపతి వ్యవస్థలోని ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలతో పాటు, భారత ఉపఖండంలో ఆయుష్ అనగా ఆయుర్వేదం, యోగా, నేచురోపతి, యునాని, సిద్ధ మరియు హోమియోపతి అనే సంక్షిప్త నామంతో పిలువబడే దేశీయ విధానంలోని ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలు ఉన్నాయి .

ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవల్లో వైద్య సంరక్షణ, ప్రసూతి మరియు శిశు ఆరోగ్యంలో (ఎమ్సీహెచ్) కుటుంబ నియంత్రణ, వైద్యావసరాల కోసం గర్భవిచ్ఛిత్తి (ఎమ్టీపీ), పునరుత్పత్తి నాశనవ్యాధుల నిర్వాహణ (ఆర్టిబి)/లైంగిక సాంక్రమణ వ్యాధుల నిర్వహణ (ఎస్టీఐ), పోషణ, పాఠశాల ఆరోగ్యం, క్రామీ ఆరోగ్య సంరక్షణ ఉన్నాయి. స్థానికంగా వ్యాపించే వ్యాధుల నివారణ, నియంత్రణ, ముఖ్యమైన సంఘటనల సేకరణ, నివేదించడం, భౌతిక వైద్యం మరియు పునరావాసం (పిఎమ్ఆర్), ప్రయోగశాల మరియు రోగనిర్ధారణ సేవలు, రిఫరల్ సేవలు, విచారణ మరియు పర్యవేక్షణ, ఔట్ పేషెంట్, ఇన్-పేషెంట్, 24 గంటల అత్యవసర, నివేదన సేవలు కమ్యూనిటీకి నిర్దేశించబడిన

రూపాల్లో ఆయా ప్రాంతాల జనాభా ఆరోగ్య సంరక్షణ అవసరాలను పరిష్కరించడానికి ప్రోత్సాహక మరియు నివారణ సేవలను ముందుగానే అందిస్తాయి.

ఆరోగ్య వైద్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ సంస్థాగత నిర్మాణం పటం 1.3 లో ఇవ్వబడి, **అనుబంధం 1.1**లో వివరించబడింది.

పటం 1.3: సంస్థాగత నిర్మాణం

1.5 ఆడిట్ లక్ష్యాలు

ఈ ఆడిట్ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణకు ప్రణాళికలు రచించి, అందించడంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ పనితీరును అంచనా వేయడానికి ఉద్దేశించబడింది. సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు-3 (మంచి ఆరోగ్యం మరియు కుశలత)లో ఉద్దేశించిన ఫలితాలను సాధించడానికి సంబంధించిన స్థితిని కూడా ఆడిట్ విశ్లేషించింది.

ఈ క్రింది విషయాల్ని అంచనా వేయడానికి ఆడిట్ నిర్వహించబడింది.

- ప్రాథమిక మరియు ద్వితీయ స్థాయిలలో ఆరోగ్య సంరక్షణ కోసం నిధులు తగినంతగా ఉన్నాయా,
- ఆరోగ్య సదుపాయాలలో మందులు, ఔషధాలు, పరికరాలు మరియు ఇతర వినియోగ వస్తువుల లభ్యత తగినంతగా ఉన్నదా,
- ఆరోగ్య సంరక్షణ మౌలిక సదుపాయాల లభ్యత మరియు నిర్వహణ సమర్థవంతంగాను ప్రభావవంతంగాను ఉన్నదా,
- ఆరోగ్య కేంద్రాలు/ఆసుపత్రులు తగిన మానవ వనరులను కలిగి ఉన్నాయా,
- ప్రభుత్వ/ప్రైవేట్ ఆరోగ్య సంరక్షణ సదుపాయాలు/వైద్య వృత్తిని స్వీకరించిన వారి ద్వారా నాణ్యమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలు అందించబడుతున్నాయని నిర్ధారించడానికి నియంత్రణ యంత్రాంగం తగినంతగానూ మరియు ప్రభావవంతంగానూ ఉన్నాయా,
- ఆరోగ్యంపై ప్రభుత్వం చేసిన ఖర్చు ఎస్ డీ జీ 3 ప్రకారం ప్రజల ఆరోగ్యం మరియు కుశలతను మెరుగుపరిచిందా,
- భారత ప్రభుత్వంచే వివిధ పథకాల కింద రాష్ట్రం అందుకున్న సహాయం/గ్రాంట్లు/పరికరాలతో సహా అమలు తీరు ప్రభావవంతంగా ఉన్నాయా.

1.6 ఆడిట్ ప్రమాణాలు

పనితీరు తనిఖీ (పీఏ) కింది నియమాలు, మార్గదర్శకాలను అనుసరిస్తూ ప్రమాణించబడినది.

- జాతీయ ఆరోగ్య విధానం, 2017
- ఐక్యరాజ్యసమితి సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు-3
- భారతీయ ప్రజారోగ్య ప్రమాణాలు (సవరించబడిన ఐపీహెచ్ ఎస్-2012)
- ఔషధాలు & సౌందర్య సాధనాల చట్టం, 1940 మరియు నియమాలు, 1945
- ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రైవేటు ఆల్లోపతి వైద్య సంరక్షణ సంస్థల చట్టం, 2002
- నాణ్యతా హామీ కోసం జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ మదింపుదారుల మార్గదర్శకాలు, 2018
- ఆయుష్మాన్ భారత్ సమగ్ర ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ మార్గదర్శకాలు, 2018
- జాతీయ నాణ్యత హామీ ప్రమాణాలు (ఎన్ క్యూఏఎస్)
- కనీస ప్రామాణిక అవసరాల కోసం వైద్య కళాశాల నిబంధనలు, 1999
- భారత వైద్య మండలి చట్టం, 1956 స్థానంలో జాతీయ వైద్య సంఘ చట్టం, 2019
- జీవ వైద్య వ్యర్థాల నిర్వహణ నియమాలు, 2016

- భారతీయ వైద్య కేంద్ర మండలి (అండర్-గ్రాడ్యుయేట్ ఆయుర్వేద కళాశాలలు మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రులకు అవసరమైన కనీస ప్రమాణాలు) నిబంధనలు, 2016
- హోమియోపతి కేంద్ర మండలి (హోమియోపతి కళాశాలలు మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రుల నిబంధనలు, 2013కి అవసరమైన కనీస ప్రమాణాలు) నిబంధనలు, 2013
- కాలానుగుణంగా జారీ చేయబడిన శాఖాపరమైన నియమాలు/ఆదేశాలు

1.7 ఆడిట్ పరిధి, ప్రక్రియ

పనితీరు తనిఖీ 2017-18 నుండి 2021-22 సంవత్సరాల మధ్య కాలాన్ని విశ్లేషిస్తూ, 2022 మే నుండి 2022 నవంబర్ వరకు నిర్వహించబడింది. అల్లోపతి వైద్య విధానంలో ప్రాథమిక, ద్వితీయ మరియు తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సంస్థల పనితీరును ఆడిట్ విశ్లేషించింది. అంతేకాకుండా, ఆయుష్షనందలి తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సంస్థలు కూడా పరిశీలించబడ్డాయి.

ఆడిట్ ప్రక్రియలో ప్రజారోగ్యానికి సంబంధించిన కింది కార్యాలయాల్లో సంబంధిత రికార్డుల పరిశీలన జరిగింది.

- ప్రధాన కార్యదర్శి, ఆరోగ్యం, వైద్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమం
- కమిషనరేట్ ఆరోగ్యం మరియు కుటుంబ సంక్షేమం మరియు పథక సంచాలకులు, జాతీయ ఆరోగ్య పథకం (ఎన్ హెచ్ఎమ్)
- ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య విధాన పరిషత్ కమిషనర్ (ఏపీవీపీపీ)
- ప్రజారోగ్యం మరియు కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ సంచాలకులు
- వైద్య విద్య సంచాలకులు
- ఆయుష్ష కమీషనర్
- కార్యనిర్వాహక సంచాలకులు, ఏపీఎమ్ఎస్ఎడీసీ
- ఔషధ నియంత్రణ పరిపాలన సంచాలకులు (డీసీఏ)
- జిల్లా వైద్య మరియు ఆరోగ్య కార్యాలయాలు

ఎస్ఆర్ఎస్ డబ్ల్యూఓఆర్⁷ ద్వారా గతంలోని 13 జిల్లాలలో మూడు జిల్లాలను ఎంపిక చేసి వాటిలోని 32 ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలను ఎంపిక చేయడమైనది. ఎంపిక చేసిన ప్రతి జిల్లాలో, ఏపీ కాలుష్య నియంత్రణ మండలి (ఏపీపీసీసీ) మరియు ఔషధ నియంత్రణ పరిపాలన (డీసీఏ) కార్యాలయాలను సంప్రదించి అవసరమైన సమాచారం సేకరించడమైనది. **అనుబంధం 1.2** లో వివరణాత్మక నమూనా ఇవ్వబడింది.

మందులు, పరికరాలు & వస్తు సామగ్రిల లభ్యత కోసం, 10 సాధారణ అనారోగ్యాల⁸ ఎంపిక చేయబడ్డాయి, ఆయా వ్యాధుల గురించి నమూనా ఆసుపత్రులలోని ఆడిట్ ఫలితాలు నివేదికలో చర్చించబడ్డాయి.

నమూనా ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలలో వివరణాత్మక పరీక్షతో పాటు, అన్ని జిల్లా ఆసుపత్రులలో మానవ వనరులు (హెచ్ఆర్), ఆరోగ్య సేవలు మరియు సౌకర్యాల సారాంశాన్ని చేర్చడం జరిగింది. రాష్ట్రంలోని అన్ని పీహెచ్సీలలో మానవ వనరుల సారాంశం కూడా చేర్చబడింది.

⁷ పునరుక్తి లేని సాధారణ యాదృచ్ఛిక నమూనా
⁸ గర్భం మరియు ప్రసవం, శిశు ఆరోగ్యం (నవజాత/శిశువు/బిడ్డలలోపు), మధుమేహం, అధిక రక్తపోటు, హృదయ సంబంధ వ్యాధులు, డయేరియా, మలేరియా, న్యూమోనియా (పిల్లలు & పెద్దలు ఇద్దరూ), కాటు గాయాలు (పాములు మరియు కుక్కలు), మానసిక పరిస్థితులు

2022 ఏప్రిల్ 06న జరిగిన ప్రారంభ సమావేశంలో ఆడిట్ లక్ష్యాలు, పరిధి మరియు ప్రక్రియ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రతినిధులకు⁹ వివరించబడ్డాయి. 2023 జూలై 12న జరిగిన ముగింపు సమావేశంలో ఆరోగ్య శాఖ ప్రధాన కార్యదర్శి మరియు శాఖకు చెందిన అధికారులతో ఆడిట్ లో కనుగొన్న అంశాలపై సవివరంగా చర్చించడమైనది.

ప్రభుత్వం తన ప్రత్యుత్తరంలో కొన్ని పరిశీలనలను ఆమోదించి, వాటిపై చర్యకు హామీ ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ప్రత్యుత్తరాల వాస్తవికతను ధ్రువీకరించడానికి 2023 సెప్టెంబరులో అవిభక్త కృష్ణా మరియు గుంటూరు జిల్లాల్లోని 10 పీహెచ్‌సీలను¹⁰ ఆడిట్ మళ్ళీ సందర్శించింది.

1.8 నివేదిక అమరిక

నివేదికలోని క్రింది తొమ్మిది అధ్యాయాలలో ఆడిట్ గుర్తించిన విషయాలు పొందుపరచటం జరిగినది:

2 వ అధ్యాయం	మానవ వనరులు
3 వ అధ్యాయం	ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలు
4 వ అధ్యాయం	ఔషధాలు, మందులు, పరికరాలు మరియు ఇతర వినియోగ వస్తువుల లభ్యత
5 వ అధ్యాయం	రాష్ట్రంలో ఆరోగ్య సంరక్షణ మౌలిక సదుపాయాల లభ్యత మరియు నిర్వహణ
6 వ అధ్యాయం	ఆర్థిక నిర్వహణ
7 వ అధ్యాయం	కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాల అమలు
8 వ అధ్యాయం	నియంత్రణా వ్యవస్థల పర్యాప్తత మరియు సమర్థత
9 వ అధ్యాయం	మంచి ఆరోగ్యము, శ్రేయస్సుల స్థితి
10 వ అధ్యాయం	ఆయుష్షె యొక్క పనితీరు

⁹ డాక్టర్ వి. వినోద్ కుమార్, ఐఐఎస్- కమిషనర్, ఏపీవీపీ, కల్వల్ వి. రాములు, ఐపీఓఎస్ - కమిషనర్, ఆయుష్షె, డాక్టర్. జి. హైమావతి- పీహెచ్ & టిఎఫ్ డెవలప్మెంట్ డైరెక్టర్ మరియు దాని ప్రతినిధులు

¹⁰ దుర్గి, ముటుకూరు, ధూళిపూడి, ఈమని, మున్నంగి, వెలగలేరు, ఆగిరిపల్లి, కొండపల్లి, కపిలేశ్వరపురం, శ్రీకాకుళం

2వ అధ్యాయం

మానవ వనరులు

2వ అధ్యాయం

మానవ వనరులు

ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణలో ఎఎన్ఎమ్ పోస్టులు, ఉప ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో మాధ్యమిక ఆరోగ్య సంరక్షకుల కొరతను గమనించడమైనది. ఇంకా, స్టాఫ్ నర్సుల స్థాయిలో 2.21 శాతం (2023 ఆగస్టు) ఖాళీలు గమనించడమైనది. ప్రజారోగ్య నర్సు (నాన్-టెక్నికల్) పోస్టుల్లో కొరత కారణంగా 472 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల సేవా పరిధిలో ప్రాథమిక ఆరోగ్య సమన్వయకర్తల స్పందన లేకుండా పోయింది. ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో వైద్యుల స్థాయిలో నిపుణులతో కలిపి 16 శాతం (2023 ఆగస్టు) ఖాళీలున్నాయి. తృతీయ ఆరోగ్య సంరక్షణలో 11 ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలల్లో (2022 సెప్టెంబర్) ప్రొఫెసర్ స్థాయిలో 608 పోస్టులకు 149 ఖాళీలు, సహాయక ప్రొఫెసర్ స్థాయిలో 744 పోస్టులకు 156 ఖాళీలున్నాయి. ఈ ఖాళీల వల్ల ప్రస్తుతమున్న ప్రొఫెసర్, సహాయక ప్రొఫెసర్లపై పని భారం పడి, బోధనాసూపత్రుల్లో నాణ్యమైన బోధనపై ప్రభావం చూపుతుంది. వైద్య కళాశాలలు మరియు వాటి అనుబంధ ఆసుపత్రుల్లో మానవ వనరుల కొరత వైద్య విద్యకు, పరిశోధనలకు అటంకం కల్పించడం ద్వారా తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవల నాణ్యతను దెబ్బ తీయవచ్చు.

2.1 పరిచయం

మానవ వనరులు (హెచ్ఆర్) ఆరోగ్య సేవలను అందించడంలో అత్యంత కీలకమైన సాధనం. హెచ్ఆర్ ప్రణాళిక యొక్క లక్ష్యం సరైన సిబ్బందిని, సరైన సంఖ్యలో, సముచిత నైపుణ్యం కలవారిని అందుబాటులో ఉంచడం. మానవ వనరుల్లో వైద్యులు, నర్సులు, ఫార్మసిస్టులు, ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణులు, రేడియోగ్రాఫర్లు వంటి వివిధ రకాల ఆరోగ్య సిబ్బంది ఉన్నారు.

ఆరోగ్య వ్యవస్థ ప్రమాణాలు, ఆరోగ్య సంరక్షణా సిబ్బంది యొక్క లభ్యత, యోగ్యత మరియు నాణ్యతలపై ఆధారపడి ఉంటాయి.

2.2 మంజూరైన సంఖ్యా బలానికి విరుద్ధంగా అందుబాటులో ఉన్న మానవ వనరులు

ప్రాథమిక, ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణకు మానవ వనరుల లభ్యత కోసం ఐపీహెచ్ఎస్, 2012 నిబంధనలను నిర్దేశించింది. అయితే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టులో) ప్రతి స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ కొరకు తన స్వంత నిబంధనలను కలిగి ఉందని పేర్కొంటూ, తత్సంబంధిత ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులను అందజేయడమైనది.

ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ, ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ మరియు తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ రంగాలలో వైద్యులు, నర్సులు మరియు అదనపు వైద్య సిబ్బంది కొరతను ఆడిట్ గమనించింది. రాష్ట్రంలోని మూడు రంగాలలో మంజూరుకు విరుద్ధంగా అందుబాటులో ఉన్న మానవ వనరుల స్థితి క్రింద ఇవ్వబడింది:

2.2.1 ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ

ప్రజారోగ్య సౌకర్యాలు నిత్యం అందుబాటులో ఉండేలా, ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు ప్రాథమిక ప్రసూతి మరియు నర్సింగ్ సౌకర్యాలు 24 గంటలూ సేవలను అందించాలి.

2.2.1.1 ఉప కేంద్రాలలో/ఉప ఆరోగ్య కేంద్రాలలో మానవ వనరుల లభ్యత

ఐపీహెచ్ఎస్, 2012 సేవా నిబంధనలు, ప్రతి ఉప కేంద్రానికి (ఎస్సీ) ఒక అనుబంధ నర్సు&మిడ్-వైఫ్ (ఏఎన్ఎమ్) మరియు ఒక బహుళ ప్రయోజక ఆరోగ్య కార్యకర్త-పురుష (ఎమ్పీహెచ్డబ్ల్యూ-ఎమ్) ని సిఫార్సు

చేసింది. అయితే, సమగ్ర ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణను అందించడానికి ఆయుష్మాన్ భారత్ కార్యాచరణ మార్గదర్శకాలు, 2018 ప్రకారం, ఉప-ఆరోగ్య కేంద్రం (ఎస్ హెచ్ సి) లో ప్రాథమిక ఆరోగ్య బృందానికి కీలకమైన సంధానకర్తగా మధ్య స్థాయి ఆరోగ్య సేవదారు (ఎమ్ ఎల్ హెచ్ పీ) ఉంటుంది. ఇంకా, ఎస్ హెచ్ సి రెండు ఎమ్ పీడబ్ల్యూ (స్త్రీ) మరియు ఒక ఎమ్ పీడబ్ల్యూ (పురుషులు) ను కలిగి ఉండాలి.

కుటుంబ సంక్షేమ కమిషనర్ అందించిన సమాచారం ప్రకారం, 20,324 మంజూరైన ఏఎన్ఎమ్లలో 18,212 ఏఎన్ఎమ్లు ఉన్నారు, పట్టిక 2.1లో ఎస్ సీలలో సిబ్బంది ఆవశ్యకత మరియు లభ్యత వివరించబడింది.

పట్టిక 2.1: ఎస్ సీలు/ఎస్ హెచ్ సిలలో మానవ వనరుల స్థానాన్ని చూపుతున్న వివరణ

క్రమ సంఖ్య	పదవుల పేర్లు	ఏబీ మార్గ నిర్దేశకాల ప్రకారం	నిర్దేశకాల ప్రకారం	మంజూరు చేయబడినవి	అందుబాటులో ఉన్న వ్యక్తులు	ఖాళీలు	ఖాళీల శాతం
1	ఆక్సిలరీ నర్స్ అండ్ మిడ్వైఫరీ (ఏఎన్ఎమ్)/బహుళ ప్రయోజక ఆరోగ్య కార్యకర్త (ఎమ్ పీ హెచ్ ఏ) (ఎఫ్)	2	20,064	20,324	18,212	1,852	9.23
2	బహుళ ప్రయోజక ఆరోగ్య కార్యకర్త (ఎమ్ పీ హెచ్ ఏ) (ఎమ్)	1	10,032	5,046	2,559	6,639	66.18
3	మధ్య స్థాయి ఆరోగ్య సేవదారు (ఎమ్ ఎల్ హెచ్ పీ)	1	10,032	10,032	8,251	1,781	17.75

మూలం: ఏఎన్ఎమ్ కోసం సీఎఫ్డబ్ల్యూ & ఎమ్ పీ హెచ్ డబ్ల్యూ కోసం డీ హెచ్ అందించిన సమాచారం మరియు ఎమ్ పీ హెచ్ డబ్ల్యూ కొరకు డీ హెచ్ ప్రత్యుత్తరం

అందువల్ల, ఏబీ-హెచ్ డబ్ల్యూ సీ నిబంధనలకు అనుగుణంగా సేవలను సమర్థవంతంగా అందించడానికి 1,852 ఏఎన్ఎమ్ల ఖాళీలను భర్తీ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ఒక ఎస్ హెచ్ సికి ఇద్దరు ఏఎన్ఎమ్లు అవసరం కాగా, పరిక్షించిన ఏడు ఎస్ సీ/ఎస్ హెచ్ సిలలో ఒక్క¹¹ ఏఎన్ఎమ్ మాత్రమే అందుబాటులో ఉన్నట్లు గమనించడమైనది. ఏఎన్ఎమ్ల కొరత గురించి ప్రభుత్వం స్పందించలేదు (2023 ఆగస్టు).

అదేవిధంగా, ఎమ్ పీ హెచ్ ఏ (పురుషులు) హోదాలో చాలా ఎక్కువ ఖాళీలు అనగా 66 శాతం ఉన్నట్లు గమనించాము. దీనిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాగా, విధానంలో మార్పు కారణంగా ఎమ్ పీ హెచ్ ఏ (పురుషులు) కేడర్ లో ప్రభుత్వ నియామకాలు నిలిపివేయబడ్డాయని మరియు ప్రతి ఎమ్ పీ హెచ్ డబ్ల్యూ (ఎమ్) కి కుటుంబ వైద్యుని భావనతో పని చేసేందుకు మూడు ఎస్ సీ/ఎస్ హెచ్ సిలు జతచేయబడ్డాయని పేర్కొంది.

బీఎస్ సీ (నర్సింగ్) అర్హతతో ఎమ్ పీ హెచ్ ఏల కంటే ఎక్కువ అర్హత కల ఎమ్ ఎల్ హెచ్ పీలను చేర్చుకున్నారని మరియు వారు ప్రాథమిక ఆరోగ్య సేవలను అందిస్తున్నారని ప్రభుత్వం పేర్కొంది. అయితే, ఈ స్థాయిలో కూడా పూర్తిగా భర్తీ కాకపోవడంతో దాదాపు 18 శాతం పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి.

అందువల్ల, ఈ కేడర్ లోని కొరత ప్రజారోగ్య కార్యక్రమాలు మరియు మాతా శిశు ఆరోగ్య సంరక్షణ అమలుపై ప్రభావం చూపుతుంది. మలేరియా, టీబీ, కుష్టు, నీటి ద్వారా సంక్రమించే వ్యాధులు, అలాగే పర్యావరణ పరిశుభ్రత, వ్యాధుల వ్యాప్తిని గుర్తించి నియంత్రించడం, ఆరోగ్య విద్య మొదలైన వాటితో సహా అంటువ్యాధుల నియంత్రణకు ఈ ఆరోగ్య కార్యకర్తలు మూలాధారం. స్థానిక ప్రజలతో ఆరోగ్య సంబంధాలను ఏర్పరచుకుంటూ సమాజ ఆరోగ్య అవసరాలను తీర్చడానికిగాను వారు తక్కువ జనాభాకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తారు.

¹¹ అనంతపురం జిల్లా కొండాపురం పీ హెచ్ సి పరిధిలోని గోరంట్ల

2.2.1.2 పీహెచ్‌సీ వైద్య సేవల కోసం మానవ వనరుల లభ్యత

వైద్య ఆరోగ్య సేవలు అనేది ఒక, రోగనిర్ధారణ, చికిత్సా, పునరావాస, నివారణ లేదా ఉపశమన ప్రక్రియ లేదా సేవా ప్రయోజనం కోసం విడిగా గుర్తించబడేదిగాని లేదా అటువంటి విధానాల శ్రేణిగా నిర్వచించబడింది.

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన పీహెచ్‌సీలలో కింద తెలిపిన విధంగా వైద్య సేవలకు మానవ వనరుల కొరత ఉందని మేము గమనించాము (2022 అక్టోబర్):

- ఐపీహెచ్‌ఎస్ సర్వీస్ డెలివరీ నిబంధనలు మరియు ఏబీ-హెచ్‌డబ్ల్యూసీ నిబంధనల ప్రకారం ప్రతి పీహెచ్‌సీకి ఇద్దరు వైద్యాధికారులు/సివిల్ ఆసిస్టెంట్ సర్జన్లు (సీఏఎస్) ఉండాలి. కానీ, నిబంధనలకు విరుద్ధంగా ఎంపిక చేసిన రెండు పీహెచ్‌సీలు, తుమ్మలపెంటు మరియు కరజాడ పీహెచ్‌సీలలో ఒక వైద్యాధికారి మాత్రమే అందుబాటులో ఉన్నారు.
- ఎస్‌హెచ్‌ఎమ్ కింద, పీహెచ్‌సీలలో కనీసం ముగ్గురు స్టాఫ్ నర్సులను ఉంచి 24x7 సేవలను అందించడానికి పీహెచ్‌సీలు ఆరంభించబడ్డాయి. అయితే, కేవలం మూడు పీహెచ్‌సీలకు (కొండాపురం, కుడ్రేర్, కరజాడ) ముగ్గురు స్టాఫ్ నర్సులు ఉండగా, మిగిలిన ఐదు పీహెచ్‌సీలు ఇద్దరు నర్సులతో మాత్రమే పనిచేస్తున్నాయి. అన్ని పీహెచ్‌సీలను 24X7 పీహెచ్‌సీలుగా పేర్కొన్నప్పటికీ, మూడవ స్టాఫ్ నర్సు అందుబాటులో లేకపోవడంతో, మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన ఐదు పీహెచ్‌సీలలో¹² రాత్రి సేవలు అందుబాటులో లేవు. రెండు పీహెచ్‌సీల¹³ వైద్యాధికారులు, మూడవ స్టాఫ్ నర్సు అందుబాటులో లేకపోవడంతో రాత్రిపూట సేవలు అందించలేకపోతున్నామని ధ్రువీకరించారు, మరియు
- 2022 ఫిబ్రవరి నుండి కొండాపురం పీహెచ్‌సీలో ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణుని పోస్టు ఖాళీగా ఉంది. వైద్యాధికారి (2022 ఆగస్టు) పేర్కొన్న దాని ప్రకారం, దీని కారణంగా ఏఎన్‌ఎమ్‌లు మరియు మిడ్ లెవెల్ హెల్త్ ప్రొవైడర్స్ (ఎమ్‌ఎల్ హెచ్‌పీ) లచే ప్రసవానికి ముందు తల్లలకు ప్రాథమిక ల్యాబ్ పరిశోధనలు మాత్రమే అందించబడుతున్నాయి. ల్యాబ్ సేవలు అందుబాటులో లేనందున, రోగులు ఇతర ల్యాబ్‌లను సందర్శించాల్సిన అవసరం లేదా ఇతర సుదూర పబ్లిక్ ల్యాబ్‌లకు వెళ్లవలసి వస్తోంది తద్వారా తక్షణ చికిత్స తీరస్కరించబడుతోంది.

ప్రభుత్వ ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ, (2023 ఆగస్టు) ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలోని అన్ని పీహెచ్‌సీలలో కొరత తగ్గిందని¹⁴ సమాధానం ఇచ్చింది. రాష్ట్రంలో 2023 ఆగస్టు నాటికి పీహెచ్‌సీలలో మానవ వనరుల స్థితి పట్టిక 2.2 లో ఇవ్వబడింది.

¹² ఉర్లాం, ఇనమడుగు, తుమ్మలపెంటు, చెన్నూరు, కుడేరు

¹³ కొండాపురం మరియు ఇనమడుగు

¹⁴ 2023 ఫిబ్రవరి 24నాటి ఏపీ ప్రభుత్వ, హెచ్‌ఎమ్ & ఎఫ్‌డబ్ల్యూ శాఖ యొక్క జీఐఎమ్‌ఎస్ స. 32

పట్టిక 2.2: పీహెచ్ సీలలో మానవ వనరుల స్థితి

క్రమ సంఖ్య	హోదా	పీహెచ్ సీలలో 2012 ప్రకారం	జీ.ఎమ్.ఎస్ సం. 32 ప్రకారం		భర్తీ అయినవి	ఖాళీలు	ఖాళీల శాతం
			సిబ్బంది నమూనా	మంజూరు చేసినవి			
1	సివిల్ అసిస్టెంట్ సర్జన్*	1	2	2,290	2,596	లేవు	లేవు
2	స్టాఫ్ నర్స్	3	3	3,435	3,359	76	2.21
3	ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణుడు- గ్రేడ్ 2	1	1	1,145	1,129	16	1.40
4	ఫార్మసిస్ట్- గ్రేడ్ 2	1	1	1,145	1,127	18	1.57
5	కమ్యూనిటీ హెల్త్ ఆఫీసర్ (పీహెచ్ఓ)/మల్టీ పర్పస్ హెల్త్ ఆఫీసర్(ఎమ్పిహెచ్ఓఈఓ)	1	1	1,145	1,572	లేవు	లేవు
6	హెల్త్ ఎడ్యుకేటర్/పబ్లిక్ హెల్త్ నర్స్ (నాన్ టెక్నికల్)- పీహెచ్ఎస్-ఎన్టీ	-	1	1,145	508	637	55.63
7	మల్టీ పర్పస్ హెల్త్ సూపర్వైజర్ (ఫిమెల్)- ఎమ్పిహెచ్ఎస్(ఎఫ్)	1	1	1,145	1,540	లేవు	లేవు
8	మల్టీ పర్పస్ హెల్త్ సూపర్వైజర్ (మెల్)- ఎమ్పిహెచ్ఎస్ (ఎమ్)	1	1	1,145	1,050	95	8.30
9	ఎల్ డి కంప్యూటర్/జూనియర్ అసిస్టెంట్ / సీనియర్ అసిస్టెంట్	1	1	1,145	1,145	లేవు	0.00
10	ఫిమెల్ నర్సింగ్ ఆర్డర్లీ (ఎఫ్ఎన్ఓ)	3	1	1,145	1,145	లేవు	0.00
11	శానిటరీ అటెండర్ కమ్ వాచ్ మేన్		1	1,145	1,145	లేవు	0.00
మొత్తం		13	14	16,030	16,316	842	

మూలం: ప్రజారోగ్యం & కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ సంచాలకులచే అందించబడిన సమాచారం

* ఆయుష్మాన్ భారత్ కార్యచరణ మార్గదర్శకాలు, 2018 ప్రకారం ఆరోగ్య మరియు శ్రేయస్సు కేంద్రాల ద్వారా సమగ్ర ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ కోసం ఒక పీహెచ్ సీకి ఇద్దరు వైద్యాధికారులు అవసరం

పీహెచ్ సీలలో పీహెచ్ఎస్-ఎన్టీ లేదా ఆరోగ్య శిక్షకుణ్ణి భర్తీ చేయవలసిన నిబంధన సవరించిన పీహెచ్ సీల వ్యవస్థలో ఉంది. మంజూరు చేయబడిన 673 పీహెచ్ఎస్-ఎన్టీ పోస్టులకుగానూ 508 పోస్టులు మాత్రమే అందుబాటులో ఉన్నాయి.

పిల్లల మధ్య అంతరాల పద్ధతులు, యుక్తవయస్కుల ఆరోగ్యం, పారిశుధ్యం, మౌఖిక ఆరోగ్యం మొదలైన వాటి గురించి ప్రచారం చేయడంలో పీహెచ్ఎస్-ఎన్టీ పోస్ట్ కీలకం కాబట్టి, 472 పీహెచ్ సీల¹⁵ సేవా పరిధిలో ప్రాథమిక

¹⁵ 1,145 పీహెచ్ సీలలో 673 పోస్టులు మాత్రమే మంజూరు చేయబడ్డాయి మరియు మిగిలిన పీహెచ్ సీలకు అందలేదు.

ఆరోగ్య సమస్యలపై స్పందన లేకుండా పోయింది. ఇంకా, ఆరోగ్య శిక్షకుల కేడర్లో మంజూరైన, నియమించబడిన వారి వివరాలను ప్రభుత్వం అందించలేదు.

- 2023 ఆగస్టు నాటికి రాష్ట్రంలో 76 స్టాఫ్ నర్స్ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి అయితే, అన్ని పీహెచ్సీలలో రాత్రి సేవలు (24X7) అందుబాటులో ఉన్నట్లు ప్రభుత్వం పేర్కొంది.

రాత్రి సేవలను అందించడానికి మూడవ స్టాఫ్ నర్సు పోస్ట్ అవసరం కాబట్టి, 76 పీహెచ్సీలలో రాత్రిపూట ఆరోగ్య సేవలు అందించే అవకాశం లేదు.

- అన్ని పీహెచ్సీలకు ఉపకరణములు అందించబడి వాటిలో 40కి పైగా ల్యాబ్ పరీక్షలు నిర్వహించబడుతున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్లో నమూనా సేకరణ హాబ్ సౌకర్యం లేదు.

ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణుల 16 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నందున, అన్ని పీహెచ్సీలలో ప్రయోగశాల పరీక్షలు నిర్వహించామన్న ప్రభుత్వ వాదన ఆమోదయోగ్యం కాదు.

- ఎల్ డీ కంప్యూటర్/జూనియర్ అసిస్టెంట్/సీనియర్ అసిస్టెంట్ పోస్టులన్నీ భర్తీ అయినట్లు పై పట్టిక నుండి గమనించవచ్చు అయితే, ఎంపిక చేసిన పీహెచ్సీల భౌతిక పరిశీలనా (2023 సెప్టెంబర్) సమయంలో, గుంటూరు జిల్లాలోని ముటుకూరు పీహెచ్సీలో పోస్టు ఖాళీగా ఉందని ఆడిట్ గమనించింది.

- పై పట్టిక నుండి రాష్ట్రవ్యాప్తంగా మంజూరైన పోస్టులన్నీ భర్తీ అయినట్లు గమనించవచ్చు. అయితే, భౌతిక పరిశీలనా సమయంలో (2023 సెప్టెంబర్), గుంటూరు జిల్లాలోని ధూళిపూడి మరియు మున్నంగిలోని రెండు పీహెచ్సీలలో మహిళా నర్సింగ్ ఆర్డర్లీ పోస్టు ఖాళీగా ఉందని మరియు ధూళిపూడి పీహెచ్సీలో అటెండర్-కమ్-వాచ్ మెన్/స్విఫర్ పోస్టు ఖాళీగా ఉన్నట్లు గమనించడమైనది.

సుదీర్ఘమైన నియామక ప్రక్రియలో జరిగే జాప్యాన్ని అధిగమించడానికి, సంబంధిత విభాగాధిపతులు ప్రభుత్వానికి తెలియజేయవలసిన సరం లేకుండా, వాడుకలో ఉన్న నిబంధనలను అనుసరిస్తూ, ఆరోగ్య సదుపాయాల సంస్థ స్థాయిలో ఖాళీలను తక్షణమే భర్తీ చేయడానికి ప్రభుత్వం అనుమతించింది¹⁶.

ఏదేమైనప్పటికీ, మంజూరైన సిబ్బంది, ఆయా స్థానాలలో నియమించబడిన సిబ్బంది, యూనిట్ వారీగా నియమించబడిన సిబ్బందికి సంబంధించిన కేంద్రీకృత సమాచార నిధిని శాఖ నిర్వహించలేదు. ఉప కేంద్రాల స్థాయిలో అన్ని కేడర్లు, పీహెచ్సీ స్థాయిలో అడ్మినిస్ట్రేటివ్ క్యాడర్లలోని పోస్టుల భర్తీలో లోటుపాట్లను గుర్తించడమైనది. ఇది ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవల నాణ్యతను ప్రభావితం చేస్తుంది.

2.2.2 ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ

2.2.2.1 ద్వితీయ స్థాయి హెచ్సీఎఫ్లలో వైద్యులు మరియు నిపుణులు

రాష్ట్రంలో 2022 నవంబర్ నాటికి ఏపీవీవీపీ ఆసుపత్రులలో (ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ) వైద్య నిపుణుల లభ్యతను క్రింద పట్టిక 2.3లోను, వైద్యుల లభ్యతను పట్టిక 2.4లోనూ చూపడమైనది:

పట్టిక 2.3: రాష్ట్రంలో వైద్య నిపుణుల లభ్యత

వైద్యులు	మంజూరు చేయబడింది	భర్తీ చేయబడింది	ఖాళీలు	ఖాళీల శాతం
సాధారణ వైద్యం	308	193	115	37
ఛాతీ వ్యాధులు	2	0	2	100
సాధారణ శస్త్ర చికిత్స	307	243	64	21

¹⁶ జీఐఎమ్ఎస్ సం. 188 హెచ్ఎమ్ & ఎఫ్డబ్ల్యూ శాఖ, 2022 జూలై 15,

వైద్యులు	మంజూరు చేయబడింది	భర్తీ చేయబడింది	ఖాళీలు	ఖాళీల శాతం
గైనకాలజీ	444	387	57	13
చర్మవ్యాధి నిపుణుడు	64	59	5	8
పిల్లల వైద్య నిపుణుడు	324	287	37	11
మత్తు వైద్యులు	316	273	43	14
చెవి, ముక్కు, గొంతు వ్యాధులకు	125	110	15	12
నేత్ర సంబంధిత	130	117	13	10
ఎముకల వ్యాధి నిపుణుడు	125	119	6	5
రేడియాలజిస్ట్	68	27	41	60
పాథాలజీ	74	59	15	20
మానసిక వ్యాధి నిపుణులు	15	15	0	0
మైక్రోబయాలజీ	13	12	1	8
ఫోరెన్సిక్ సైన్సు	12	9	3	25
మొత్తము	2,327	1,910	417	17.92

మూలం: కమీషనర్, ఏపీవీపీసీచే అందించబడిన సమాచారం

పట్టిక 2.4: రాష్ట్రంలో వైద్యుల లభ్యత

వైద్యులు	మంజూరు చేయబడింది	భర్తీ చేయబడింది	ఖాళీలు	ఖాళీల శాతం
ఆర్ఎమ్ఓ	64	14	50	78
సాధారణ వైద్యులు	676	511	165	24
దంత వైద్యులు	249	138	111	45
మొత్తము	989	663	326	32.96

మూలం: కమీషనర్, ఏపీవీపీసీచే అందించబడిన సమాచారం

- మొత్తం మీద రాష్ట్రంలో వైద్యుల లభ్యత లోటు 22 శాతం. అయినప్పటికీ, రేడియాలజిస్ట్, ఆర్ఎమ్ఓ మరియు సాధారణ వైద్యం విభాగాల్లో కొరత శాతం వరుసగా 60, 78 మరియు 37గా ఉంది.
- అనంతపురములో ఉన్న ఛాతీవ్యాధి ఆసుపత్రికి రెండు ఛాతీవ్యాధి నిపుణుల పోస్టులు మంజూరు చేయబడ్డాయి. అయినప్పటికీ, ఆసుపత్రి ప్రారంభమైనప్పటి నుండి అంటే 2008 నుండి ఛాతీవ్యాధి నిపుణుడిని నియమించలేదు.

2020 జూన్ నుండి 2023 జూన్ వరకు 10 విడతలలో నియామక డ్రైవ్ లు నిర్వహించబడ్డాయి మరియు అన్ని ఖాళీలను భర్తీ చేయడానికి గరిష్ట ప్రయత్నాలు చేశామని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). అంతేకాకుండా, 2023 జూలై నాటికి వైద్య నిపుణుల ఖాళీ స్థానాలు 18 శాతానికి తగ్గాయని పేర్కొంది.

మంజూరైన ఆర్థోపెడిక్, సైకియాట్రీ, దంతవైద్యం పోస్టులన్నీ భర్తీ చేశామని తెలిపారు. ఆ విధంగా, ప్రభుత్వం, ఆడిట్ పరిశీలనను అంగీకరించి భవిష్యత్తులో ఆచరణకు వాగ్దానం చేసింది.

2.2.2.2 జిల్లా వ్యాప్తంగా వైద్యుల లభ్యత

రాష్ట్రంలో నిపుణులు మరియు వైద్య అధికారుల లభ్యత దిగువ పట్టిక 2.5లో చూపబడింది:

పట్టిక 2.5: జిల్లాల వారీగా నిపుణుల మరియు వైద్యాధికారుల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	జిల్లా పేరు	వైద్యులు			
		మంజూరు చేయబడింది	భర్తీ చేయబడింది	ఖాళీలు	కొరత శాతం
1	శ్రీకాకుళం	246	194	52	21
2	విజయనగరం	187	147	40	21
3	విశాఖపట్నం	272	201	71	26
4	తూర్పు గోదావరి	335	236	99	30
5	పశ్చిమ గోదావరి	256	199	57	22
6	కృష్ణ	177	152	25	14
7	గుంటూరు	279	247	32	11
8	ప్రకాశం	264	199	65	25
9	ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు	204	160	44	22
10	చిత్తూరు	313	243	70	22
11	అనంతపురము	317	215	102	32
12	కర్నూలు	249	201	48	19
13	వైఎస్ఆర్	217	179	38	18
మొత్తం		3,316	2,573	743	22

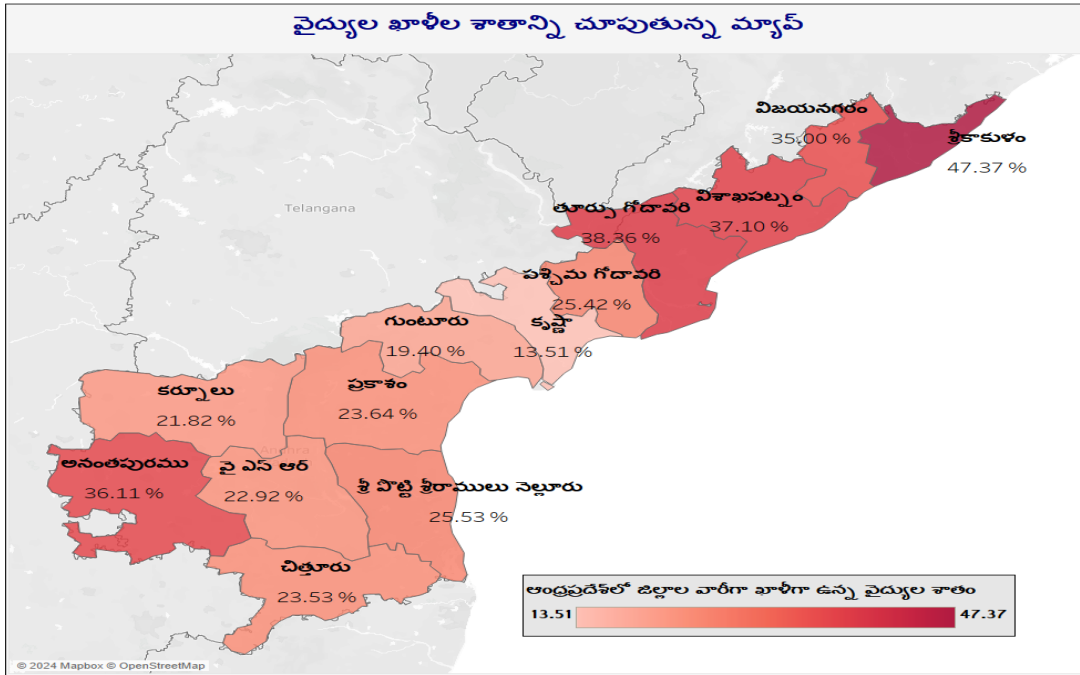
మూలం: ఏపీఎన్ఎస్ఐ రికార్డులు

జిల్లాలలో నైపుణ్యత వారీ వైద్యుల లభ్యత అనుబంధం-2.1 లో ఇవ్వబడింది.

రాష్ట్రవ్యాప్తంగా వైద్యుల పోస్టుల ఖాళీలు

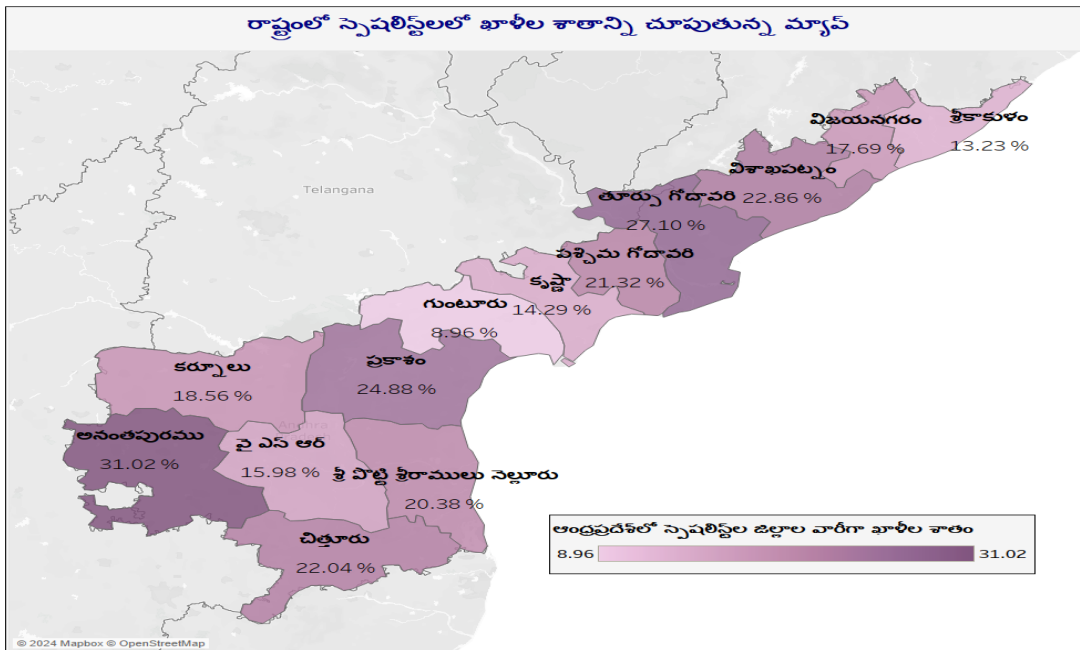
వైద్యులకు సంబంధించి ఖాళీలు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉన్నాయి. ఏది ఏమైనప్పటికీ, 2022 నవంబర్ నాటికి ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సంస్థలలో జిల్లావ్యాప్తంగా ఉన్న ఖాళీల శాతంలో కొన్ని అసమానతలు గుర్తించడమైనది, అవి చిత్రం 2.1లో చూపబడ్డాయి.

చిత్రం 2.1: వైద్యుల ఖాళీల శాతాన్ని చూపే చిత్రం

2022 నవంబర్ నాటికి ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సంస్థలలో జిల్లావ్యాప్తంగా ఉన్న వైద్య నిపుణుల లభ్యత నిపుణత వారీగా, చిత్రం 2.2లో చూపబడింది.

చిత్రం 2.2 : వైద్య నిపుణులలో ఖాళీల శాతాన్ని చూపే చిత్రం

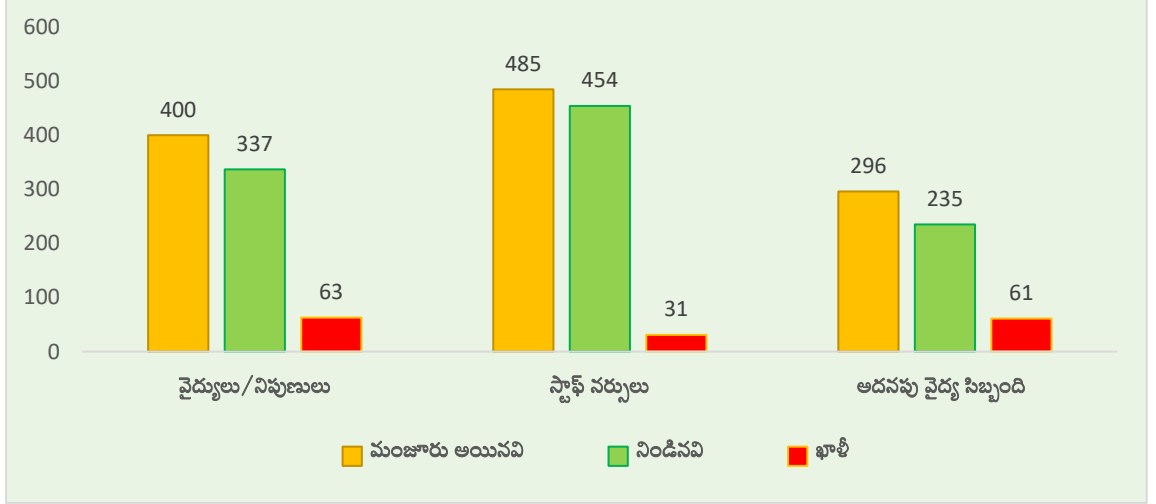
ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు జిల్లాల్లో సవరించిన 3,339 నిపుణులతో కలిపి వైద్యుల పోస్టులలో 2,794 భర్తీ చేయబడ్డాయని, 545 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయని, అందువల్ల కొరతని 16 శాతానికి (వైద్య నిపుణుల విషయంలో 18 శాతానికి) తగ్గించామని, వాటిని భవిష్యత్తులో భర్తీ చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు. అయితే, పెద్ద జిల్లాలైన అనంతపురము (19 శాతం), తూర్పు గోదావరి (19 శాతం), విశాఖపట్నం (19

శాతం), పశ్చిమ గోదావరి (18 శాతం), వైఎస్ఆర్ (18 శాతం) జిల్లాల్లో ఖాళీలు ఎక్కువగా ఉన్నాయని సమాధానం నుండి గమనించడమైనది.

2.2.2.3 జిల్లా ఆసుపత్రులలో వైద్యుల లభ్యత

జిల్లా ఆసుపత్రులలో (చిత్తూరు జిల్లా ఆసుపత్రి తప్ప) మానవ వనరుల స్థితి పటం 2.1లో ఇవ్వబడింది.

పటం 2.1: 11 జిల్లా ఆసుపత్రులలో మానవ వనరుల స్థితిని చూపే చార్ట్

పై పటం నుండి గమనించిన విషయాలు (2022 నవంబర్),

- మంజూరైన 400 మంది వైద్యులకు గానూ, 63 పోస్టులు (16 శాతం) కొరతతో 337 పోస్టులు భర్తీ చేయబడ్డాయి.
- మంజూరైన 485 స్టాఫ్ నర్సులకు గానూ, 31 పోస్టులు (6 శాతం) కొరతతో 454 పోస్టులు భర్తీ చేయబడ్డాయి.
- 296 మంజూరైన పారామెడికల్ సిబ్బందికి గానూ, 61 పోస్టులు (21 శాతం) కొరతతో 235 పోస్టులు భర్తీ చేయబడ్డాయి.

పీపీపీ విధానంలో పనిచేస్తున్న చిత్తూరు జిల్లా ఆసుపత్రిలో మానవ వనరుల లభ్యత

పైన చూపిన వాటితో పాటు, డి హెచ్ చిత్తూరులో, 2023 మే నాటికి 152 వైద్య నిపుణులు, నలుగురు కాజువాలిటీ వైద్యాధికారులు, ఐదుగురు ఐసీయూ వైద్యులు, ఎనిమిది మంది జూనియర్ వైద్యులు, 230 మంది స్టాఫ్ నర్సులు మరియు 78 మంది పారామెడికల్ సిబ్బంది అందుబాటులో ఉండి, పని చేస్తున్నారు.

2.2.2.4 ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సంస్థలలో స్టాఫ్ నర్సులు

భారతీయ నర్సింగ్ మండలి నిబంధనల ప్రకారం జనరల్ వార్డుల్లో ప్రతి ఆరు పడకలకు ఒక నర్సు ఉండాలి. ఇన్-పేషెంట్ వార్డుల కోసం, షిఫ్టుకు ఎనిమిది గంటలు పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, 24 గంటల వ్యవధిని కవర్ చేయడానికి మూడు షిఫ్టులలో అవసరమైన నర్సుల సంఖ్య నాలుగు, ఇందులో ఆరు పడకల ఓపీ కోసం అదనపు నర్సు ఉండాలి. నర్సింగ్ మండలి నిబంధనల ప్రకారం ద్వితీయ ఆరోగ్య సంరక్షణ సంస్థలలో స్టాఫ్ నర్సుల ఆవశ్యకత పట్టిక 2.6లో చూపబడింది.

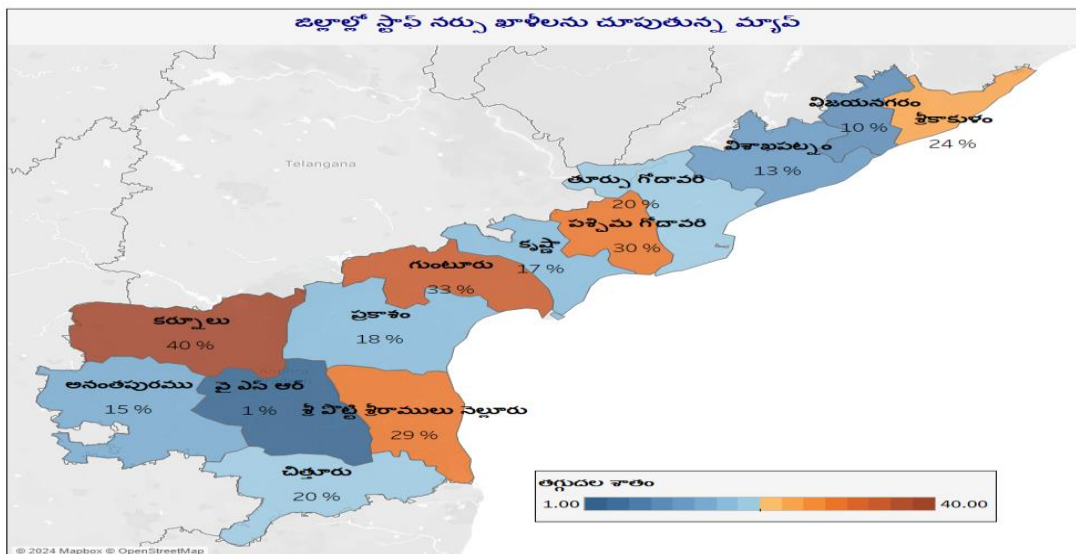
పట్టిక 2.6: భారతీయ నర్సింగ్ మండలి నిబంధనల ప్రకారం అందుబాటులో ఉండవలసిన స్టాఫ్ నర్సులు

అందుబాటులో ఉన్న పడకలు	ఓపీడి కోసం స్టాఫ్ నర్సుల ఆవశ్యకత	ఐపీడి కోసం స్టాఫ్ నర్సుల ఆవశ్యకత	మొత్తం
1	2	3	4 (2+3)
14,290	2,382	7,146	9,528

మూలం: ఐఎన్సీ నిబంధనలు

మంజూరైన 3,551 స్టాఫ్ నర్సుల పోస్టులలో 2,808 మాత్రమే భర్తీ చేయబడ్డాయి మరియు 2022 నవంబర్ నాటికి 743 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయని గమనించబడింది. అయితే, ఐఎన్సీ నిబంధనలతో పోల్చినప్పుడు ఉన్న కొరత 70.5 శాతం. జిల్లాల అంతటా ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో స్టాఫ్ నర్స్ లభ్యత **అనుబంధం 2.2** లో ఇవ్వబడింది. జిల్లాల్లోని ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో స్టాఫ్ నర్స్ పోస్టుల ఖాళీ శాతం **చిత్రం 2.3** లో చూపబడింది.

చిత్రం 2.3: జిల్లాల్లో స్టాఫ్ నర్సుల ఖాళీలను చూపుతున్న చిత్రం

స్టాఫ్ నర్సుల కొరత మిగిలిన నర్సులపై భారాన్ని పెంచుతూ, రోగుల సంరక్షణపై ప్రభావితం చూపుతుంది.

శాఖలో ఖాళీలు ఏర్పడిన వెంటనే భర్తీ చేయడానికి ఉత్తర్వులు జారీ చేసినట్లు¹⁷ ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). 96 శాతం నర్సింగ్ పోస్టులను భర్తీ చేశామని, మిగిలిన ఖాళీల కోసం నియామక ప్రక్రియ జరుగుతున్నదని, 2023 జూలై నాటికి పూర్తవుతుందని మరియు ఏపీవీవీపీ సంస్థల నర్సింగ్ కేడర్లో ఖాళీల సంఖ్య 152 అంటే మంజూరైన పోస్టులలో 4.21 శాతం మాత్రమేనని పేర్కొంది.

2.2.2.5 ద్వితీయ స్థాయి హెచ్సీఎఫ్ లో పారామెడికల్ సిబ్బంది

పారామెడికల్ సిబ్బంది/అదనపు వైద్య సిబ్బంది వైద్యుని పర్యవేక్షణలో రోగులకు వైద్య సేవలను అందిస్తారు. 2022 నవంబర్ నాటికి రాష్ట్రంలో పారామెడికల్ సిబ్బంది లభ్యత **పట్టిక 2.7** లో చూపబడింది.

పట్టిక 2.7: రాష్ట్రంలో పారా మెడికల్ సిబ్బంది లభ్యత (2022 నవంబర్)

క్రమ సంఖ్య	పోస్ట్ పేరు	మంజూరు చేయబడింది	భర్తీ చేయబడింది	ఖాళీలు	కొరత శాతం
1	రెడియోగ్రాఫర్లు	249	175	74	30
2	ఆహార నిపుణుడు	9	5	4	44

¹⁷ జీఐఎమ్ఎస్ సం. 188, హెచ్ఎమ్ & ఎఫ్డబ్ల్యూ(డి1) శాఖ తేది 2022 జూలై 15

క్రమ సంఖ్య	పోస్ట్ పేరు	మంజూరు చేయబడింది	భర్తీ చేయబడింది	ఖాళీలు	కొరత శాతం
3	ఫార్మసిస్ట్	671	476	195	29
4	థియేటర్ సహాయకుడు	464	370	94	20
5	జూనియర్ విశ్లేషకుడు	8	5	3	38
6	ల్యాబ్ టెక్నిషియన్	583	514	69	12
7	డార్క్ రూమ్ సహాయకుడు	198	66	132	67
8	కంటి వైద్య సహాయకుడు	49	24	25	51
9	బయోమెడికల్ ఇంజనీర్	67	52	15	22
10	ఆడియో మెట్రిషియన్	57	18	39	68
11	దంత సాంకేతిక నిపుణుడు	7	4	3	43
12	ల్యాబ్ అటెండెంట్	88	56	32	36
13	ఫిజియోథెరపిస్ట్	54	47	7	13
14	కౌన్సిలర్	52	45	7	13
15	పోస్ట్మార్టం సహాయకుడు	252	237	15	6
మొత్తం		2,808	2,094	714	25

మూలం: ఏపీవీపీపీ రికార్డులు

రాష్ట్రంలో పారామెడికల్ సిబ్బంది కొరత 25 శాతంగా ఉంది. అయితే, డార్క్ రూమ్ సహాయకుడు, ఆడియో మెట్రిషియన్, ఆహార నిపుణుడు కేటగిరీలలో కొరత శాతం 50 కంటే ఎక్కువ ఉంది మరియు దంత సాంకేతిక నిపుణులకు సంబంధించి కొరత 40 శాతం కంటే ఎక్కువ ఉంది. జిల్లాల వ్యాప్తంగా పారామెడికల్ సిబ్బంది లభ్యత **అనుబంధం 2.3** లో చూపబడింది.

రాష్ట్రంలో రేడియోగ్రాఫర్ పోస్టులు 30 శాతం ఖాళీగా ఉన్నట్లు గమనించాం. తూర్పు గోదావరి (55 శాతం), గుంటూరు (69 శాతం), కర్నూలు (60 శాతం) జిల్లాలలో 50 శాతానికి పైగా ఖాళీలు నమోదయ్యాయి.

రాష్ట్రంలో 29 శాతం ఫార్మసిస్ట్ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. అయితే, శ్రీకాకుళంలో 43 శాతం, తూర్పు గోదావరిలో 45 శాతం, పశ్చిమ గోదావరిలో 39 శాతం, ప్రకాశం జిల్లాలలో 39 శాతం నమోదయ్యాయి.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ (2023 ఆగస్టు), 2023 జూలై 22 నాటికి పారామెడికల్ కేడర్లలో ఖాళీల శాతం 25 శాతం నుండి తొమ్మిది శాతానికి తగ్గించబడిందని పేర్కొంది. మంజూరైన ఏడు పోస్టుల్లో ఒక దంత సాంకేతిక నిపుణుడు పోస్ట్ మాత్రమే ఖాళీగా ఉందని పేర్కొంది. రాష్ట్రంలో మంజూరైన తొమ్మిది డైటీషియన్ పోస్టుల్లో ఏమీ ఖాళీగా లేవని మరియు ఆడియో మెట్రిషియన్ పోస్టుకు అర్హులైన అభ్యర్థులు అందుబాటులో లేరని మరియు ఏపీవీపీపీ సదుపాయాలలో పీపీపీ విధానంలో టెలిరేడియాలజీ ప్రోగ్రామ్ ద్వారా ఎక్స్-రే రిపోర్టింగ్ చేయడం వలన డార్క్ రూమ్ అసిస్టెంట్ పోస్టు రిక్రూట్మెంట్ అవసరం లేదని తెలియజేసింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సమర్పించిన సమాధానం ప్రకారం ఇంకా 16 శాతం ఫార్మసిస్ట్ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 మరియు 2022 ప్రకారం, జిల్లా ఆసుపత్రికి డెంటల్ టెక్నిషియన్ మరియు డైటీషియన్ అవసరం. అయితే రాష్ట్రంలోని 11¹⁸ జిల్లా ఆసుపత్రిలకు ఏడు దంత సాంకేతిక నిపుణుడు పోస్టులు, తొమ్మిది డైటీషియన్ పోస్టులు మాత్రమే మంజూరయ్యాయి. సంస్థాగతంగా కొరతను అంచనా వేయడానికి ప్రభుత్వం జిల్లాల వారీగా సమాచారాన్ని అందించలేదు.

పారామెడికల్ సిబ్బంది కొరత, రోగులకు అందించే సేవలపై ప్రభావం చూపవచ్చు. లోపాలను అధిగమించడానికి తగిన ప్రదేశాలలో తగిన సిబ్బంది నియామకాన్ని ప్రభుత్వం నిశితంగా పరిశీలించాలి.

18 డీహెచ్ చిత్తూరు మినహా

2.2.2.6 ద్వితీయ స్థాయి హెచ్ సీఎఫ్ లలో పరిపాలనా మరియు ఇతర సిబ్బంది

రాష్ట్రంలోని ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో పరిపాలనా మరియు ఇతర సిబ్బందిలో మంజూరు చేయబడిన సంఖ్యలను, లభ్యత మరియు ఖాళీలు దిగువ పట్టిక 2.8 లో చూపబడ్డాయి.

పట్టిక 2.8: రాష్ట్రంలో పరిపాలనా మరియు ఇతర సిబ్బంది లభ్యత (2022 నవంబర్)

క్రమ సంఖ్య	పోస్ట్ పేరు	మంజూరు చేయబడింది	భర్తీ చేయబడింది	ఖాళీలు	కొరత శాతం
1	ఆసుపత్రి నిర్వాహకుడు	52	0	52	100
2	పరిపాలనాధికారి	57	8	49	86
3	కార్యాలయ సూపరింటెండెంట్	64	34	30	47
4	వైద్య రికార్డ్ సహాయకుడు	49	36	13	27
5	జూనియర్ అసిస్టెంట్ / డి.ఈ.ఓ	591	413	178	30
6	జూనియర్ అకౌంటెంట్	67	0	67	100
7	సీనియర్ అసిస్టెంట్	181	82	99	55
8	జనరల్ డ్యూటీ పరిచారకుడు / ఎమ్ఎన్ఓ / ఎఫ్ఎన్ఓ	1,873	1,524	349	19
9	ఎలక్ట్రిషియన్	57	46	11	19
10	ప్లంబర్	57	23	34	60
11	కార్యాలయ సబార్డినేట్	270	203	67	25
	మొత్తం	3,318	2,369	949	29

మూలం: ఏసీవీసీపీ రికార్డులు

రాష్ట్రంలో పరిపాలనా మరియు ఇతర సిబ్బంది కొరత 29 శాతం ఉన్నప్పటికీ, ఆసుపత్రి నిర్వాహకుడు, పరిపాలనా అధికారి మరియు జూనియర్ అకౌంటెంట్ కేటగిరీలో 80 శాతానికి పైగా ఖాళీలు ఉన్నాయి. ఆసుపత్రిలో సహాయక సేవలు సజావుగా నిర్వహించడంలో వైద్యులకు సహాయం చేయడానికి ఈ శ్రేణులు ముఖ్యమైనవి. ఈ శ్రేణుల కొరత వైద్య చికిత్సలపై కూడా ప్రభావం చూపుతుంది. జిల్లాల వారీగా పరిపాలనా మరియు ఇతర సిబ్బంది లభ్యత **అనుబంధం 2.4** లో ఇవ్వబడింది

ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) ఇలా సమాధానమిచ్చింది:

- మంజూరైన 49 పోస్టులకు ఆసుపత్రి నిర్వాహక పోస్టుకు కేవలం 12 మంది అర్హులైన అభ్యర్థులు మాత్రమే అందుబాటులో ఉన్నారు. వారందరూ విధుల్లో చేరారు.
- పదోన్నతి పోస్ట్ అయిన పరిపాలనా అధికారికి సంబంధించి అర్హత కలిగిన ఉద్యోగులకు పదోన్నతి ఉత్తర్వుల జారీ ప్రక్రియ కొనసాగుతోంది.
- కార్యాలయ సూపరింటెండెంట్ అనేది కూడా ఒక పదోన్నతి పోస్ట్, దీని కోసం ఫిడర్ క్యాడర్ సీనియర్ అసిస్టెంట్, పదోన్నతి పొందేందుకు అర్హులైన ఉద్యోగులు లేరు. మంజూరైన 74 కార్యాలయ సూపరింటెండెంట్ పోస్టుల్లో ప్రస్తుతం 31 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి.
- సీనియర్ అసిస్టెంట్ కేడర్లో 223 మంజూరైన పోస్టులలో 55 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. వాటిని జూనియర్ అసిస్టెంట్ కేటగిరీ నుండి పదోన్నతి ద్వారా భర్తీ చేయాల్సి ఉంది.
- ప్రస్తుతం 648 మంజూరైన జూనియర్ అసిస్టెంట్ / డి.ఈ.ఓ పోస్టులలో 155 ఖాళీలు ఉన్నాయి.

- మంజూరైన 70 పోస్టుల్లో రెండు జూనియర్ అకౌంటెంట్ పోస్టులు భర్తీ చేయడమైనది.
- వైద్య రికార్డ్ సహాయకుడు, జనరల్ డ్యూటీ పరిచారకుడు/ఎమ్ఎన్ఓ/ఎఫ్ఎన్ఓ, ఎలక్ట్రిషియన్, ప్లంబర్ మరియు ఆఫీస్ సబార్డినేట్ అనేవి జిల్లా స్థాయి డైరెక్ట్ నియామక పోస్టులు, వీటి కోసం ప్రభుత్వం నుండి ఎటువంటి అనుమతి కోసం ఎదురుచూడకుండా ఖాళీలు ఏర్పడినప్పుడు ఆయా ఖాళీలను భర్తీ చేయాలని ఆదేశాలు జారీ చేయబడ్డాయి¹⁹.

ఆ విధంగా, ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించి భవిష్యత్తులో ఆచరణకు వాగ్దానం చేసింది (2023 ఆగస్టు).

2.2.2.7 సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో మానవ వనరుల లభ్యత

సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రం (సీహెచ్సీ) గ్రామీణ ప్రజలకు ప్రత్యేక ఆరోగ్య సంరక్షణ అందించడంతో పాటు రిఫరల్ సౌకర్యాలను కల్పిస్తుంది. సీహెచ్సీలు సమాజానికి సరైన ప్రత్యేక సంరక్షణను అందిస్తూ, సంరక్షణ నాణ్యత ఆమోదయోగ్యమైన ప్రమాణాలను సాధించి, నిర్వహించాలనే ఉద్దేశ్యముతో ఐపీహెచ్ఎస్ వీటిని రూపకల్పన చేసింది. సీహెచ్సీ నిర్వహణకు కనీసము ఐదుగురు వైద్య నిపుణులు అంటే జనరల్ సర్జన్, ఫిజీషియన్, ప్రసూతి వైద్యుడు, మత్తు వైద్యుడు మరియు శిశువైద్యుడుతో పాటు దంత వైద్యుడు, మరియు ఇద్దరు వైద్యాధికారులు, 21 మంది పారామెడికల్ మరియు పరిపాలనా సిబ్బందిని ఇవ్వడమైనది. రాష్ట్రంలోని అన్ని సీహెచ్సీలలో మానవ వనరుల లభ్యత పట్టిక 2.9లో ఇవ్వబడింది.

పట్టిక 2.9: రాష్ట్రంలోని సీహెచ్సీలలో మానవ వనరుల లభ్యతా వివరాలు

ప్రత్యేకత	మంజూరు చేయబడినవి	భర్తీ చేయబడినవి	ఖాళీలు	ఖాళీల శాతం
వైద్యులు				
సాధారణ వైద్యం	175	92	83	47
సాధారణ సర్జన్లు	175	128	47	27
గైనకాలజీ	224	195	29	13
పిల్లల వైద్యం	175	141	34	19
మత్తు సంబంధమైన వైద్యం	175	157	18	10
ఈఎన్టీ	49	41	8	16
నేత్ర సంబంధమైన వైద్యం	49	43	6	12
ఎముకల వ్యాధి నిపుణుడు	49	45	4	8
సాధారణ ఎమ్బీబీఎస్	350	277	73	21
దంత సహాయకుడు, సర్జన్ మరియు ఉప సర్జన్	175	124	51	29
పారా మెడికల్ సిబ్బంది				
స్టాఫ్ నర్సులు	1,470	1,085	385	26
రేడియోగ్రాఫర్ లు	175	108	67	38
ఫార్మసిస్ట్	350	231	119	34
థియేటర్ సహాయకుడు	175	161	14	8
ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణుడు	350	313	37	11
కంటి వైద్య సహాయకుడు	49	24	25	51
మినిస్టీరియల్ సిబ్బంది				
జూనియర్ అసిస్టెంట్	350	261	89	25

మూలం: కమీషనర్, ఏపీవీవీపీ అందించిన సమాచారం

మేము 2022 నవంబర్ నాటికి గమనించిన విషయాలు,

¹⁹ జీఐఎమ్ఎస్ సెం. హెచ్ఎమ్ & ఎఫ్డబ్ల్యూ(డి1) శాఖ, తేదీ 188. 2022 జూలై 15

- మంజూరైన 1,071 మంది నిపుణులకు గానూ, 229 పోస్టుల (21 శాతం) ఖాళీలతో 842 మంది నిపుణులైన వైద్యులు పనిచేస్తున్నారు.
- మంజూరైన 175 మందికి గానూ, 83 పోస్టుల (47 శాతం) ఖాళీలతో 92 మంది సాధారణ వైద్యులలో నిపుణులైన వైద్యులు పనిచేస్తున్నారు.
- మంజూరైన 175 మందికి గానూ, 47 పోస్టుల (27 శాతం) ఖాళీలతో 128 మంది సాధారణ శస్త్రచికిత్సలో నిపుణులైన వైద్యులు పనిచేస్తున్నారు.
- మంజూరైన 175 మందికి గానూ, 51 పోస్టుల (31 శాతం) ఖాళీలతో 124 మంది దంత సహాయక సర్జన్ పోస్టులు మరియు ఉప దంత సర్జన్ పోస్టులు భర్తీ చేయబడ్డాయి.
- మంజూరైన 1,470 మందికి గానూ, 385 పోస్టుల (26 శాతం) ఖాళీలతో 1,085 మంది స్టాఫ్ నర్సులు పనిచేస్తున్నారు.
- మంజూరైన 49 మందికి గానూ, 25 పోస్టుల (51 శాతం) ఖాళీలతో 24 మంది కంటి వైద్య సహాయకుల పోస్టులు భర్తీ చేయబడ్డాయి.
- మంజూరైన 350 మందికి గానూ, 119 పోస్టుల (34 శాతం) ఖాళీలతో 231 మంది ఫార్మసిస్టుల పోస్టులు భర్తీ చేయబడ్డాయి.
- మంజూరైన 175 మందికి గానూ, 67 పోస్టుల (38 శాతం) ఖాళీలతో 108 మంది రేడియోగ్రాఫర్ల పోస్టులు భర్తీ చేయబడ్డాయి.

ప్రభుత్వేతర/కార్పొరేట్ రంగంతో పోలిస్తే జీతం తక్కువగా ఉంటుందని నిపుణులైన వైద్యులు భావించి ప్రభుత్వ సర్వీసు వైపు మొగ్గు చూపడం లేదని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). అంతేకాకుండా, రెగ్యులర్ పోస్టుతో సమానంగా అంగీకరించబడిన అలవెన్స్ లతో పాటు నియమిత వేతన ప్రమాణాలతో కూడిన ఏకీకృత వేతనం, వేతన నిర్మాణం 2022 ఏప్రిల్ /2023 జనవరి నుండి అమలులోకి వచ్చినట్లు పేర్కొంది. కమీషన్, ఏపీవీపీతో సహా శాఖాధిపతులు ప్రభుత్వం నుండి అనుమతి తీసుకోకుండానే ఖాళీలు ఏర్పడిన వెంటనే ఎప్పటికప్పుడు భర్తీ చేయడానికి అనుమతించినట్లు తెలిపారు. అందుచేత, ప్రభుత్వం ఆచరణకు హామీ ఇచ్చినట్లయినది.

2.3 తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ: ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలల్లో మానవ వనరులు

షెడ్యూల్ II, ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్ 1999లో శాఖల వారీ వైద్య మరియు వైద్యేతర విభాగాలకు సంబంధించి సిబ్బంది అవసరాలు పేర్కొనబడ్డాయి, అవసరాన్ని బట్టి పోస్టులను మంజూరు చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు (జీఓలు) జారీ చేస్తోంది.

2.3.1 మెడికల్ కాలేజీలలో బోధనా సిబ్బంది స్థితి

రాష్ట్రంలో²⁰ భర్తీ చేసిన ఖాళీ స్థానాలు పట్టిక 2.10 లో ఇవ్వబడ్డాయి.

²⁰ అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ క్యాడర్ సంఖ్య డిఎమ్ఈచే అందించబడలేదు

పట్టిక 2.10 :రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలల్లో సిబ్బంది వివరాలు

వైద్య కళాశాల పేరు	ప్రాఫెసర్లు			అసోసియేట్ ప్రాఫెసర్లు		
	ఎస్ఎస్	ఎమ్ఐసీ	వి	ఎస్ఎస్	ఎమ్ఐసీ	వి
జీఎమ్సీ శ్రీకాకుళం	22	18	4	58	22	36
జీఎమ్సీ ఒంగోలు	22	15	7	39	20	19
జీఎమ్సీ కడప	36	25	11	90	36	54
ఏఎమ్సీ విశాఖపట్నం	95	76	19	85	55	30
ఆర్ఎమ్సీ కాకినాడ	65	49	16	60	33	27
జీఎమ్సీ గుంటూరు	74	57	17	65	32	33
ఎస్ఎమ్సీ విజయవాడ	73	53	20	81	35	46
ఎస్వీఎమ్సీ తిరుపతి	67	52	15	61	29	32
కేఎమ్సీ కర్నూలు	73	57	16	70	32	38
జీఎమ్సీ అనంతపురము	38	16	22	78	36	42
ఏసీఎస్ఆర్ జీఎమ్సీ నెల్లూరు	43	24	19	57	32	25
మొత్తం	608	442	166	744	362	382

మూలం: 2022 ఆగస్టు డీఎమ్ఈ సమాచారము

ఎస్ఎస్ - మంజూరు చేయబడినవి, ఎమ్ఐసీ - భర్తీ చేయబడినవి, వి - ఖాళీలు

ప్రాఫెసర్లు, అసోసియేట్ ప్రాఫెసర్లకు సంబంధించి 608, 744 మంజూరైన సంఖ్యకి గానూ, వరుసగా 166 (27 శాతం), 382 (51 శాతం) ఖాళీలు ఉన్నట్లు ఆడిట్ గమనించింది. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా అసిస్టెంట్ ప్రాఫెసర్ల ఖాళీలను భర్తీ చేసిన సమాచారం డీఎమ్ఈ అందించలేదు.

ప్రాఫెసర్ల కేడర్లో 608 పోస్టులకు 149 మరియు 744 అసోసియేట్ ప్రాఫెసర్లలో 156 ఖాళీగా ఉన్నాయని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). ఆ విధంగా, ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను అంగీకరిస్తూ, భవిష్యత్లో ఆచరణకు హామీ ఇచ్చింది.

అర్హత కలిగిన బోధనా అధ్యాపకుల కొరత, నేరుగా వైద్య విద్య నాణ్యతను ప్రభావితం చేస్తూ, తక్కువ నైపుణ్యం కలిగిన యువ వైద్యులను తయారు చేస్తుంది.

2.3.2 పరీక్షించిన జీజీహెచ్లలో పారామెడికల్ సిబ్బంది

పట్టిక 2.11 లో వివరించిన విధంగా పారా మెడికల్ సిబ్బంది కొరత ఉన్నట్లు ఆడిట్ గమనించింది.

పట్టిక 2.11: పారామెడికల్ సిబ్బంది వివరాలు

పోస్ట్ పేరు	మంజూరు చేయబడినవి	నియమించబడినవి	ఖాళీగా ఉన్నవి
జీజీహెచ్, అనంతపురము			
స్టాఫ్ నర్సు	317	258	59
ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణుడు	5	5	0
రేడియోగ్రాఫర్	6	5	1
ఈసీజీ టెక్/ఎకో	6	5	1
ఆడియో మెట్రీషియన్	1	1	0
అహార నిపుణుడు	2	2	0
ఫిజియోథెరపిస్ట్	3	2	1
ఓటీ సాంకేతిక నిపుణుడు	9	6	3
డార్క్రూమ్ అసిస్టెంట్	4	2	2

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

పోస్ట్ పేరు	మంజూరు చేయబడినవి	నియమించబడినవి	ఖాళీగా ఉన్నవి
జీజీహెచ్, నెల్లూరు			
స్టాఫ్ నర్సు	360	311	49
ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణుడు గ్రేడ్. I	7	4	3
ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణుడు గ్రేడ్. II	23	22	1
కార్డియాలజీ సాంకేతిక నిపుణుడు	3	1	2
అణు భౌతిక శాస్త్రవేత్త	1	0	1
ఆపరేషన్ థియేటర్ సాంకేతిక నిపుణుడు.	4	3	1
అనస్థీషియా సాంకేతిక నిపుణుడు	4	1	3
వైద్యసంబంధమైన మనస్తత్వవేత్త	2	1	1
పిల్లల సైకాలజిస్ట్	2	0	2
ఆక్యుపేషనల్ థెరపిస్ట్	2	0	2
దంత సాంకేతిక నిపుణుడు	4	1	3
జీజీహెచ్, శ్రీకాకుళం			
హెడ్ నర్సు	41	35	6
స్టాఫ్ నర్సు	474	346	128
అనస్థీషియా సాంకేతిక నిపుణుడు	6	0	6
అనస్థీషియాలజిస్ట్	2	0	2
క్యాథ్ ల్యాబ్ సాంకేతిక నిపుణుడు	2	0	2
సీటీ సాంకేతిక నిపుణుడు	2	0	2
డార్క్ రూమ్ అసిస్టెంట్	8	6	2
డయాలసిస్ సాంకేతిక నిపుణుడు	7	3	4
ఈసీజీ సాంకేతిక నిపుణుడు	14	8	6
ఈఈజీ సాంకేతిక నిపుణుడు	1	0	1
అత్యవసర వైద్య విభాగం సాంకేతిక నిపుణుడు	3	0	3
ఈఎన్ఎమ్జీ సాంకేతిక నిపుణుడు	1	0	1
ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణుడు గ్రేడ్ II	29	22	7
ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణుడు గ్రేడ్ I	1	0	1
ఎమ్ఆర్ఐ సాంకేతిక నిపుణుడు	2	1	1

మూలం: కమిషనర్, పీవీవీపీ అందించిన సమాచారం

నెల్లూరు జీజీహెచ్ లో న్యూక్లియర్ ఫిజిస్ట్, పిల్లల మనస్తత్వవేత్త, ఆక్యుపేషనల్ చికిత్సకుడు అందుబాటులో లేరు.

శ్రీకాకుళం జీజీహెచ్ లో అనస్థీషియా సాంకేతిక నిపుణుడు, మత్తు వైద్యుడు, క్యాథ్ ల్యాబ్ సాంకేతిక నిపుణుడు, సీటీ టెక్నిషియన్, ఈఈజీ సాంకేతిక నిపుణుడు, అత్యవసర వైద్య విభాగ సాంకేతిక నిపుణుడు, ఈఎన్ఎమ్జీ సాంకేతిక నిపుణుడు మరియు ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణుడు గ్రేడ్-I అందుబాటులో లేరు.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ (2023 ఆగస్టు), భవిష్యత్తులో ఆచరణకు హామీ ఇచ్చింది.

2.4 గాయాల సంరక్షణ

2.4.1 జాతీయ రహదారులపై ఉన్న ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో గాయాల సంరక్షణ సౌకర్యాల అభివృద్ధి, సామర్థ్యం పెంపుదల

ప్రమాదవశాత్తు గాయం అనేది మరణాలు మరియు అనారోగ్యానికి ప్రధాన కారణాలలో ఒకటి. భారతదేశంలో వైకల్యం, అనారోగ్యం మరియు మరణాలకు ప్రధాన కారణాలలో ట్రాఫిక్ ప్రమాదాలు ఒకటి. రోడ్డు ప్రమాదాలలో

బాధితులు వేగవంతమైన, సమర్థవంతమైన గాయ సంరక్షణ మరియు ఆరోగ్య నిర్వహణ నుండి ప్రయోజనం పొందేలా ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోంది. అటువంటి సేవలో ప్రమాదం జరిగిన ప్రదేశంలో సహాయక చర్యలు మరియు ప్రథమ చికిత్సను అందించడం, ప్రమాద స్థలం నుండి బాధితుడిని సమీపంలోని తగిన గాయ సంరక్షణ ఆసుపత్రికి తరలించడం వంటివి ముఖ్య విధులుగా ఉంటాయి. కొత్త సమీకృత మరియు తీవ్ర గాయ సంరక్షణ వ్యవస్థ మౌలిక సదుపాయాలు మరియు మానవ వనరుల పరంగా చాలా ఖర్చుతో కూడుకున్నది, కాబట్టి, భారత ప్రభుత్వం ఈ విధంగా నిర్ణయించింది:

1. ఇప్పటికే ఉన్న ఆసుపత్రులను అభివృద్ధి చేసి, బలోపేతం చేయడం,
2. గాయపడిన బాధితులు తగు పర్యవేక్షణలో త్వరగా ఆసుపత్రికి చేరుకోవడానికి వేగవంతమైన రవాణా విధానాన్ని అందించడం.
3. గాయ సంరక్షణ కోసం కొత్త మౌలిక సదుపాయాల కల్పనపై కొంచెం, కొంచెంగా దృష్టి సారించడం కంటే, అత్యాధునిక సమాచారాన్ని అందించడం.

భారతదేశం మొత్తంలో గాయ సంరక్షణ వ్యవస్థను (ట్రామాకేర్ నెట్వర్క్) అభివృద్ధి చేయడం ద్వారా రోడ్డు ప్రమాదాల వల్ల సంభవించే నివారించదగిన మరణాలను 10 శాతానికి తగ్గించడం ఈ పథకం ముఖ్య లక్ష్యం, ఇందులో గాయపడిన వ్యక్తిని 50 కిలోమీటర్ల కంటే ఎక్కువ దూరం తీసుకుపోవాల్సిన అవసరం లేకుండా, ఒక నిర్దేశిత గాయ సంరక్షణ కేంద్రం ప్రతి 100 కిలోమీటర్లకు అందుబాటులో ఉంటుంది.

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన హెచ్సీఎఫ్లలో ఈ పథకం కింద డీహెచ్ టెక్నాలి మరియు సీహెచ్సీ నాయుడుపేటలో గాయ సంరక్షణ సదుపాయం మంజూరు చేయబడింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ (2009 మార్చి)²¹ ప్రభుత్వం టెక్నాలిలోని జిల్లా ఆసుపత్రి గాయ సంరక్షణ కేంద్రం మరియు నాయుడుపేటలో సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాలకు ఒప్పంద ప్రాతిపదికన వరుసగా 41 మరియు 42 అదనపు పోస్టులను మంజూరు చేసింది. జిల్లా ఆసుపత్రి టెక్నాలిలో, 2013 మార్చి నుండి 2015 మార్చి వరకు ₹1.63 కోట్ల విలువైన పరికరాలు అందించబడ్డాయి.

మంజూరైన 41 మంది సిబ్బందిలో, 2022 జూన్ నాటికి జిల్లా ఆసుపత్రి టెక్నాలిలోని గాయ సంరక్షణ కేంద్రంలో కేవలం ఎనిమిది మంది మాత్రమే పనిచేస్తున్నారని గమనించడమైనది. జిల్లా ఆసుపత్రి టెక్నాలిలో మంజూరైన గాయ సంరక్షణ సదుపాయం, సిబ్బంది కొరత కారణంగా పని చేయడం లేదు.

సీహెచ్సీ, నాయుడుపేటలోని గాయ సంరక్షణ కేంద్ర (3వ స్థాయి) భవనాన్ని ₹67 లక్షలతో నిర్మించి 2013 ఏప్రిల్ లో ప్రారంభించారు. అయితే, పరికరాలు సరఫరా చేయకపోవడం మరియు సిబ్బందిని నియమించకపోవడం వల్ల పని చేయడం లేదు.

గాయ సంరక్షణ లేనప్పుడు, తీవ్ర మరియు తక్షణ సంరక్షణ అవసరమయ్యే గాయపడిన రోగులను సుదూర ప్రదేశాలలో ఉన్న తృతీయ సంరక్షణ/ట్రామా కేంద్రాలకు సూచించడం లేదా చేర్చడం అవసరం, ఇది వారి ప్రాణాలకు ముప్పు కలిగించవచ్చు.

²¹ జీఎమ్ఎస్ సెం 85 తేదీ 26.03.2009

2.4.2 పరీక్ష చేయబడిన గాయ సంరక్షణ కేంద్రాలలో మానవ వనరుల స్థితి

పట్టిక 2.12 లో వివరించిన విధంగా జీజీహెచ్ లు, నెల్లూరు మరియు శ్రీకాకుళం తో సహా 10 ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో గాయ సంరక్షణ కేంద్రాలకు ప్రభుత్వం విడిగా సిబ్బందిని మంజూరు²² చేసింది.

పట్టిక 2.12 : నెల్లూరు మరియు శ్రీకాకుళం జిల్లాల్లోని ట్రామా కేర్ సెంటర్లలో సిబ్బంది వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	పోస్ట్ పేరు	జీజీహెచ్, శ్రీకాకుళం			జీజీహెచ్, నెల్లూరు		
		మంజూరు చేయబడినవి	నియమించబడినవి	ఖాళీగా ఉన్నవి	మంజూరు చేయబడినవి	నియమించబడినవి	ఖాళీగా ఉన్నవి
1	న్యూరోసర్జరీలో శిక్షణ పొందిన జనరల్ సర్జన్	2	0	2	2	0	2
2	ఎముకల శస్త్రచికిత్స నిపుణుడు	2	0	2	2	0	2
3	మత్తు వైద్యుడు	2	0	2	2	0	2
4	సీఎమ్.ఓ.	5	0	5	5	0	5
5	స్టాఫ్ నర్సులు	21	2	19	25	2	23
6	నర్సింగ్ ఆర్డర్లీలు	18	15	3	12	5	7
7	ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణుడు	3	1	2	4	0	4
8	రేడియోగ్రాఫర్లు	6	4	2	4	2	2
9	డ్రైవర్లు	3	2	1	3	3	0
10	డేటా ఎంట్రీ నిర్వాహకులు	2	2	0	2	2	0
11	పలు విధాల సాంకేతిక నిపుణుడు	3	3	0	3	2	1
12	ఈసీజీ సాంకేతిక నిపుణులు	3	3	0	2	1	1
13	జీవ-వైద్య సాంకేతిక నిపుణులు	3	1	2	3	3	0
14	ఔషధ నిపుణులు	2	1	1	3	0	3
15	ఎలక్ట్రిషియన్	3	3	0	3	1	2
మొత్తం		78	37	41	75	21	54

మూలం: ఆసుపత్రి రికార్డులు

ఈ క్రింది విషయాలు గమనించబడ్డాయి:

- ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అతిపెద్ద జిల్లా అయిన జీజీహెచ్ అనంతపురము కోసం సిబ్బందిని మంజూరు చేయలేదు, అందువల్ల గాయ సంరక్షణ కేంద్రం పని చేయడం లేదు.
- నెల్లూరు మరియు శ్రీకాకుళం జీజీహెచ్ లో, జనరల్ మరియు ఆర్థోపెడిక్ సర్జన్లు, మత్తుమందు మరియు దుర్ఘటనకు చికిత్స చేసే వైద్యాధికారుల కేడర్ లలో సిబ్బందిని నియమించలేదు.
- నెల్లూరు జీజీహెచ్ లో, ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణులను మరియు ఫార్మసిస్ట్ల కేడర్ లో సిబ్బందిని నియమించలేదు.

జీజీహెచ్ లో కర్నూలు, అనంతపురము మరియు కాకినాడ, సీహెచ్ సీ, పెనుకొండలలో గాయ సంరక్షణ కేంద్రాల కోసం ఆడిట్ పరిశీలనలను, పోస్టులను సృష్టించాల్సిన అవసరాన్ని, అన్ని గాయ సంరక్షణ కేంద్రాలలో నియామక ప్రక్రియ చేపట్టాల్సిన ఆవశ్యకతను ప్రభుత్వం ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు).

గాయ సంరక్షణ సదుపాయాలలో మానవ వనరుల కొరత తీవ్రమైన అనారోగ్యం మరియు గాయపడిన రోగులకు క్లిష్టమైన సంరక్షణ, జీవిత మద్దతును కోల్పోయేట్లు చేస్తుంది.

²² జీఐఎమ్ఎస్ సెం 85 తేదీ 26.03.2009

2.5 ఎన్‌హెచ్‌ఎమ్ వద్ద సామర్థ్య పెంపుదల కార్యకలాపాలు

సిబ్బంది అందరికీ తగిన శిక్షణ కల్పించాలనీ, వారిలో ప్రతి ఒక్కరికీ శిక్షణను నిర్వహించి తత్సంబంధిత డేటాబేస్‌ను నవీకరించాలనీ, ఐపీహెచ్‌ఎస్ సూచించింది. ఎన్‌హెచ్‌ఎమ్ బడ్జెట్‌లో ఆరు శాతాన్ని ఆరోగ్య రంగంలో మానవ వనరుల సామర్థ్య పెంపుదలకు, శిక్షణకు కేటాయించాలని ఎన్‌హెచ్‌ఎమ్ మార్గదర్శకాలు నిర్దేశిస్తున్నాయి. 2017-18 నుండి 2021-22 సంవత్సరాలకు, ఎన్‌హెచ్‌ఎమ్ కింద శిక్షణ కోసం ₹144.95 కోట్లు కేటాయించబడింది. అయితే, దిగువ పట్టిక 2.13 లో చూపిన విధంగా శిక్షణ కోసం ₹91.53 కోట్లు (63.15 శాతం) మాత్రమే ఖర్చు చేయబడింది.

పట్టిక 2.13: సామర్థ్య పెంపుదలకు బడ్జెట్ కేటాయింపు, ఖర్చు

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	బడ్జెట్ కేటాయించబడింది	వ్యయం	వ్యయ శాతం
2017-18	1.614	1.092	67.64
2018-19	16.275	8.621	52.97
2019-20	43.251	35.973	83.17
2020-21	64.570	34.973	54.16
2021-22	19.238	10.874	56.52
మొత్తం	144.948	91.533	63.15

మూలం: రాష్ట్ర ప్రాజెక్ట్ పర్యవేక్షణ విభాగం అందించిన ఎఫ్‌ఎమ్‌ఆర్‌ల ప్రకారం

ఇంకా, పట్టిక 2.14 లో చూపిన విధంగా 2017-18 నుండి 2019-20 సంవత్సరాలలో రాష్ట్ర పథక పర్యవేక్షణ విభాగం (ఎస్‌పీఎమ్‌యూ) ద్వారా క్రింది శిక్షణా కార్యక్రమాలు నిర్వహించబడ్డాయి.

పట్టిక 2.14: నిర్వహించిన శిక్షణా కార్యక్రమాల జాబితా

శిక్షణల వివరాలు	ఎవరి కోసం ఉద్దేశించినది	2017-18		2018-19		2019-20	
		టీ	ఏ	టీ	ఏ	టీ	ఏ
బీఈఎమ్‌ఓఎన్‌సీ	వైద్యాధికారి	336	55	104	90	104	90
ఆర్ టీఐ/ఎస్ టీఐ	వైద్యాధికారి	390	106	0	0	0	0
దక్షత	వైద్యాధికారి & స్టాఫ్ నర్సు	2,496	985	1,248	1,083	1,248	1,083
ఎన్‌ఎస్‌ఎస్‌కే	వైద్యాధికారి, స్టాఫ్ నర్సు & ఏఎన్‌ఎమ్	2,496	710	1,248	939	1,248	939
పీపీఐయూసీడీ	వైద్యాధికారి & స్టాఫ్ నర్సు	520	156	0	0	0	0
ఆరంభ శిక్షణ	వైద్యాధికారి	0	0	1,133	1,012	1,133	1,012
లక్ష్య	వైద్యాధికారి & గైనకాలజిస్ట్	0	0	0	68	0	68
ఎస్‌బీఏ	స్టాఫ్ నర్సు & ఏఎన్‌ఎమ్	0	0	243	228	243	228
బీఐఎమ్‌ఎన్‌సీఐ	ఏఎన్‌ఎమ్ & హెచ్‌వీ	0	0	312	219	312	219
ప్రయోగశాల వైపుణ్యం	ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణుడు	0	0	288	105	288	105

మూలం: ఎన్‌హెచ్‌ఎమ్ అందించిన డేటా

టీ-లక్ష్యం, ఏ-సాధించినవి.

ఇంకా, 2020-21 మరియు 2021-22 సంవత్సరాలలో ఎటువంటి శిక్షణలు నిర్వహించబడలేదని డేటా ద్వారా తెలుస్తోంది.

పై పట్టిక నుండి క్రింది విషయాలు గమనించబడ్డాయి.

- ఐపీహెచ్ఎస్ నిబంధనల ప్రకారం, పీహెచ్సీలోని ఆరోగ్య సిబ్బంది అందరూ తప్పనిసరిగా రోగనిరోధక మరియు పర్యావరణ పరిరక్షణ నిర్వహణ (ఐఎమ్ఈపీ)లో శిక్షణ పొందాలి. పై పట్టిక నుండి అటువంటి శిక్షణలు ఏ సంవత్సరములోనూ అందించబడలేదని గమనించవచ్చు.
- పీహెచ్సీలలో పునరుత్పత్తి కోశ అంటువ్యాధులు (ఆర్టీఐ) మరియు లైంగికంగా సంక్రమించే అంటువ్యాధుల (ఎస్టీఐ) నివారణ, నిర్వహణ మరియు నియంత్రణ కోసం సేవలు అందుబాటులో ఉంటాయి. అయితే, ఈ శిక్షణలు 2018-19 నుండి వైద్యాధికారులకు అందించబడలేదు.
- 2020-22 సంవత్సరంలో, ₹45.84 కోట్ల వ్యయంతో ఆన్లైన్ శిక్షణలు నిర్వహించబడ్డాయి, అయితే, శిక్షణల ఖర్చు వివరాలు ఆడిట్ కు అందించలేదు.
- **పీపీఐయూసీడీ²³**: కుటుంబ నియంత్రణ పద్ధతుల్లో కాన్పుకు కాన్పుకు మధ్య అంతరం పాటించడం ఒకటి. సురక్షిత ప్రసవాల ప్రచారం కోసం, ప్రసవించిన తల్లులలో ప్రసవం నుండి మొదటి 12 నెలల వ్యవధిలో అంతరాల పద్ధతులను ప్రోత్సహించడం కోసం, ప్రసవనంతర కుటుంబ నియంత్రణపై ఏఎన్ఎమ్లు స్టాఫ్ నర్సులు, వైద్యాధికారులకు శిక్షణ అవసరం. అయితే, 2018-19 నుండి ఏఎన్ఎమ్లు, స్టాఫ్ నర్సులు మరియు వైద్యాధికారులకు ఎటువంటి శిక్షణ ఇవ్వలేదని గమనించవచ్చు.
- ఆయుష్మాన్ భారత్ కార్యక్రమం కింద అన్ని పీహెచ్సీలను ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలుగా స్థాయిని పెంచడంలో భాగంగా ఫిజియోథెరపీ పరికరాలను అందించారు. అయితే రోగులకు ఈ సేవలు అందించేందుకు పీహెచ్సీ సిబ్బందికి ఎలాంటి ప్రాథమిక శిక్షణ ఇవ్వలేదు.

శిక్షణా కార్యక్రమంలో భాగంగా మధ్య స్థాయి ఆరోగ్య ప్రదాతల (ఎమ్ఎల్హెచ్పీలు) కి బ్రిడ్జ్ కోర్సు కోసం ₹18.61 కోట్ల మొత్తాన్ని వినియోగించినట్లు ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). ఇంకా, ఎన్హెచ్ఎమ్ వివిధ కార్యకలాపాల క్రింద వివిధ శిక్షణా కార్యక్రమాలను నిర్వహించడానికి ₹22.94 కోట్ల మొత్తం విడుదల చేయబడిందని తెలియపర్చింది.

ఆడిట్ గమనించిన విధంగా ఆన్లైన్ శిక్షణ కోసం చేసిన వ్యయాన్ని ప్రస్తావిస్తూ, వివిధ సందర్భాల్లో నిర్వహించే శిక్షణలన్నీ ఆఫ్లైన్ శిక్షణలు మాత్రమేనని ప్రభుత్వం పేర్కొంది. అయితే, ఈ విషయాన్ని నిర్ధారించడానికి మద్దతునిచ్చే రికార్డును ఆడిట్ కు అందించలేదు.

ఇంకా, 2020-21 మరియు 2021-22 సంవత్సరాల్లో ఎటువంటి శిక్షణా కార్యక్రమాలు ఏర్పాటు చేయబడలేదని ప్రభుత్వం అంగీకరించింది.

2.6 సిఫార్సులు

- ప్రాథమిక, సెకండరీ స్థాయిలు మరియు గాయాల సంరక్షణ కేంద్రాల్లో ప్రభావవంతంగా ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలను అందించడానికి అవసరమైన మానవ వనరులను ప్రభుత్వం అందించాలి.
- వైద్య కళాశాలలను సాఫీగా నిర్వహించడానికిగాను అవసరమైన మానవ వనరులను ప్రభుత్వం అందించాలి.
- వాస్తవ ప్రాతిపదికన అన్ని విభాగాధిపతులలోని అన్ని ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలలో సిబ్బంది నియామక స్థితిని తెలుసుకోవడానికి ప్రభుత్వం మానవ వనరుల నిర్వహణ వ్యవస్థను (హెచ్ఆర్ఎమ్ఎస్) అభివృద్ధి చేయాలి.

23 ప్రసవనంతర గర్భాశయ గర్భనిరోధక పరికరం

3వ అధ్యాయం

ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలు

3వ అధ్యాయం ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలు

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఎనిమిది పీహెచ్సీలకుగాను ప్రాక్టర్ యొక్క ప్రాథమిక నిర్వాహణ నాలుగు పీహెచ్సీలలో అందుబాటులో లేదు, ఐదు పీహెచ్సీలలో ట్యూబ్ బెక్టెరియా మరియు వేస్టికేషన్ సేవలు అందుబాటులో లేవు. రాష్ట్రంలోని 175 పీహెచ్సీల్లో 83 పీహెచ్సీలు జనరల్ మెడిసిన్, 47 పీహెచ్సీలు జనరల్ సర్జరీ, 15 పీహెచ్సీలు గైనకాలజీ, 34 పీహెచ్సీలు పీడియాట్రిక్స్ విభాగాలు లేకుండానే పనిచేస్తున్నాయి. 12 జిల్లా ఆసుపత్రులకుగాను ఐదింటిలో ఐసీయూలు అందుబాటులో లేవు. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన రెండు డి హెచ్ లలో, సంబంధిత మానవ వనరులు లేకుండా ప్రసూతి సంబంధ హై డిపెండెన్సీ యూనిట్లు (హెచ్ డి యూలు) పనిచేస్తున్నాయి. మరో రెండు మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన డి హెచ్ లలో హెచ్ డి యూ పరికరాలు అందించబడ్డాయి. అయితే, సివిల్ పనులు పూర్తి కాకపోవడంతో హెచ్ డి యూలు పనిచేయడం లేదు. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన హెచ్ సీఎఫ్ లలో రోగనిర్ధారణ సేవలు లోపభూయిష్టంగా ఉన్నాయి. ఆహార సేవలు, అగ్నిమాపక భద్రత, మార్చురీ సేవలు, సంబంధిత అంబులెన్స్ సేవలు మరియు వస్త్రాల సదుపాయం కూడా మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన హెచ్ సీఎఫ్ లలో తక్కువగానే ఉన్నాయి.

3.1 పరిచయం

ఆరోగ్య సంరక్షణ సంస్థలు అందించే సేవలు లైన్ సేవలు, మద్దతు సేవలు మరియు సహాయక సేవలు కింద వర్గీకరించబడ్డాయి. లైన్ సేవలలో ఓపిడీ సేవలు, ఐపిడీ సేవలు, అత్యవసర సేవలు, ఆపరేషన్ థియేటర్లు, ఐసీయూ సేవలు, ప్రసూతి సేవలు, రక్త నిధి మరియు రోగనిర్ధారణ సేవలు/ప్రయోగశాల సేవలు వంటి సూపర్ స్పెషాలిటీ సేవలు ఉన్నాయి. సహాయక సేవల్లో ఆక్సిజన్, ఆహారం, లాండ్రీ, జీవ-వైద్య వ్యర్థ పదార్థాల నిర్వహణ, అంబులెన్స్ మరియు మార్చురీ సేవలు ఉన్నాయి. సహాయక సేవలలో రోగి భద్రతా సౌకర్యాలు, రోగి నమోదు, ఫిర్యాదు/ఫిర్యాదు పరిష్కారము మరియు గిడ్డంగులు ఉన్నాయి.

3.2 ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణలో సేవలు అందించడం

బెట్ పేషెంట్ విభాగం (ఓపిడీ) అనేది రోగికి మరియు ఆసుపత్రికి మధ్య మొదటి పరిచయ స్థానం. ఆసుపత్రిలో సేవలను పొందేందుకు, రోగులు ముందుగా ఆసుపత్రి రిజిస్ట్రేషన్ కౌంటర్లో నమోదు చేసుకుంటారు. రోగులను ఓపిడీ వైద్యులు పరీక్షించి, అవసరమైతే తదుపరి చికిత్స కోసం రోగనిర్ధారణ పరీక్షలు సూచించబడతాయి లేదా మందులు/ఔషధాలు సూచించబడతాయి లేదా అవసరాన్ని బట్టి ఇన్-పేషెంట్ విభాగం (ఐపిడీ)లో చేర్చమని సూచిస్తారు.

3.2.1 పీహెచ్సీలలో అందించబడే సేవలు

ఐపిహెచ్ఎస్ 2012 ప్రకారం, పీహెచ్సీలు బెట్-పేషెంట్ విభాగం (ఓపిడీ), ప్రసవానికి పూర్వ సంరక్షణ(పిఎన్సీ), ప్రసవానంతర సంరక్షణ (పీఎన్సీ), రోగనిరోధకత, అతిసారం చికిత్స, అత్యవసర ప్రసూతి సంరక్షణ, ప్రాక్టర్ల ప్రాథమిక నిర్వహణ, తక్కువ జనన-బరువు గల శిశువుల నిర్వహణ, ట్యూబ్ బెక్టెరియా మరియు వేస్టికేషన్ వంటి సేవలను అందించాల్సి ఉంటుంది.

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన పీహెచ్ సీలలో టౌట్-పేషెంట్ విభాగం (ఓపీడి), ప్రసవానికి పూర్వ సంరక్షణ(ఏఎన్ సి), ప్రసవానంతర సంరక్షణ(పిఎన్ సి), రోగనిరోధకత అతిసారం చికిత్స మొదలైన సేవల లభ్యత సరిపోతుందని గమనించడమైనది. అయితే, ఈ క్రింద వివరించిన విధంగా అత్యవసర ప్రసూతి సంరక్షణ, ప్రాక్టర్ల ప్రాథమిక నిర్వహణ, తక్కువ జనన-బరువు గల శిశువుల నిర్వహణ, ట్యూబెక్యులీ మరియు వేసెక్యులీ వంటి సేవలు లేవు, వాటిని పరిష్కరించాలన్న అవసరం ఉంది.

- మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన ఎనిమిది పీహెచ్ సీలకుగాను నాలుగు²⁴ పీహెచ్ సీలలో ప్రాక్టర్ ప్రాథమిక నిర్వహణ అందుబాటులో లేదు. ఇంకా, ఐదు²⁵ పీహెచ్ సీలలో ట్యూబెక్యులీ మరియు వేసెక్యులీ సేవలు అందుబాటులో లేవు. చెన్నూరు పీహెచ్ సీలో, ఓటీ పనిచేస్తున్నా స్టెరిలైజేషన్ అందించడంలేదు. పీహెచ్ సీలలో కుటుంబ నియంత్రణ సేవలు అందుబాటులో లేవని, ఆపరేషన్ థియేటర్లు పనిచేయకపోవడమే దీనికి కారణమని పీహెచ్ సీలు పేర్కొనాయి.
- మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఎనిమిదింటికిగాను ఐదు పీహెచ్ సీలలో²⁶ తక్కువ జనన-బరువు గల శిశువుల నిర్వహణ సేవలు అందుబాటులో లేవు.

3.2.2 పీహెచ్ సీలలో రోగ నిర్ధారణ సేవలు

ఆయుష్మాన్ భారత్ పథక కార్యాచరణ మార్గదర్శకాల ప్రకారం, వ్యాధి పరిస్థితులను ముందస్తుగా గుర్తించేందుకు అవసరమైన రోగనిర్ధారణ సేవలను అందించడానికి మరియు దీర్ఘకాలిక ఆనారోగ్య చికిత్స ఫలితాలను పర్యవేక్షించే క్రమంలో ఏబీ-హెచ్ డబ్ల్యూసీ- పీహెచ్ సీలలో 63 పరీక్షలను అందించడం అవసరం. భారత ప్రభుత్వ ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ (ఎమ్ హెచ్ ఎఫ్ డబ్ల్యూ), 2019 జూలైలో మానవ వనరుల అవసరాలతో పాటు ఈ పరీక్షలకు అవసరమైన పరికరాలను అందించడానికి మార్గదర్శకాలను జారీ చేసింది.

ఆయుష్మాన్ భారత్ మార్గదర్శకాల ప్రకారం, పీహెచ్ సీలలోని ప్రయోగశాలలు 21 పరీక్షలను నిర్వహించాలి. 45 పరీక్షలకు సంబంధించిన నమూనాలను పీహెచ్ సీలలో సేకరించి సీహెచ్ సీ/ఏరియా హాస్పిటల్/జిల్లా హాస్పిటల్ లోని కేంద్ర ప్రయోగశాలకి తరలించాలి. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన పీహెచ్ సీలలో 10 నుండి 15 పరీక్షలు²⁷ మాత్రమే నిర్వహిస్తున్నట్లు గమనించాము. పరికరాలు అందుబాటులో లేకపోవడంతో అవసరమైన పరీక్షలు నిర్వహించడం లేదని పీహెచ్ సీ కొండాపురం పేర్కొంది. శాంపిల్స్ ను కేంద్ర ప్రయోగశాలకి తరలించేందుకు కేంద్ర నమూనా సేకరణ వాహనం లేదా నమూనా సేకరణ వ్యక్తి అందుబాటులో లేరని పీహెచ్ సీ చెన్నూరు పేర్కొంది.

ప్రభుత్వం వారి ప్రత్యుత్తరంలో (2023 ఆగస్టు) ఇప్పుడు అన్ని పీహెచ్ సీలకు పరికరాలు అందించబడ్డాయని మరియు వారు తమ సొంత ప్రాంగణంలో 40+ పరీక్షలు నిర్వహిస్తున్నారని, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కేంద్ర నమూనా సేకరణ సౌకర్యాలు లేనందున, పరికరాలతో నిర్వహించగల పరీక్షలన్నీ పీహెచ్ సీ స్థాయిలో మాత్రమే జరుగుతున్నాయని పేర్కొంది.

అయితే, గుంటూరు మరియు కృష్ణా జిల్లాల్లో (2023 సెప్టెంబర్) పీహెచ్ సీల సందర్భనలో కేవలం క్రింది సంఖ్యలో మాత్రమే పరీక్షలు అందుబాటులో ఉన్నాయని గమనించాము: పీహెచ్ సీలు దుర్గి-30, ముటుకూరు-8, ధూళిపూడి-35, ఈమని-37, మున్నంగి-37, వెలగలేరు-36, కొండపల్లి-19, ఆగిరిపల్లి-33, కపిలేశ్వరపురం-40, శ్రీకాకుళం-42 పరీక్షలు.

24 చెన్నూరు, కొండపురము, కుడేరు మరియు తుమ్మలపెంట
 25 ఇనమడుగు, కరజాడ, కుడేరు, నార్పల మరియు ఉర్లాం
 26 ఇనమడుగు, కొండపురము, కుడేరు, నార్పల మరియు ఉర్లాం
 27 రక్త సమూహం, హిమోగ్లోబిన్, రక్తస్రావం సమయం & గడ్డకట్టే సమయం, మలేరియా, డెంగ్యూ, హెపటైటిస్ బి, హెచ్ఎఫ్ఐ, గర్భం కోసం మూత్రం, పీహెచ్, గ్లూకోజ్, కీటోన్, ఫ్రాటీన్, కఫం, సిఫిలిస్ మరియు గర్భధారణ కోసం రాపిడ్ టెస్ట్

ముటుకూరు సీహెచ్‌సీలో ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణుని పోస్టు మంజూరు కాలేదు.

అవసరమైన ప్రయోగశాల సేవలు అందుబాటులో లేనందున, రోగ నిర్ధారిత చికిత్స సాధ్యం కాదు. పరికరాలను అందుబాటులో ఉంచినప్పటికీ, సేవలను అందించడానికిగాను వాటిని ఉపయోగించలేదని స్పష్టమౌతోంది.

3.3 ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో అందించబడే సేవలు

ఐపీహెచ్‌ఎస్ ప్రకారం, ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో కమ్యూనిటీ ఆరోగ్య కేంద్రాలను (సీహెచ్‌సీలు) మొదటి రెఫరల్ యూనిట్లు (ఎఫ్‌ఆర్‌యూలు) గాను మరియు ఉప జిల్లా/ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులు (ఎహెచ్‌లు) మరియు జిల్లా ఆసుపత్రులు (డీహెచ్‌లు) తప్పనిసరిగా ఉంటాయి.

ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలలో రోగుల నమోదు

2017-18 నుండి 2021-22 సంవత్సరాలలో, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ద్వితీయ స్థాయి హెచ్‌సీఎఫ్‌లలో నమోదైన ఔట్ పేషెంట్లు, ఇన్ పేషెంట్లు మరియు శస్త్రచికిత్సలు చేసిన మొత్తం సంఖ్య పట్టిక 3.1లో ఇవ్వబడింది.

పట్టిక 3.1: ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ద్వితీయ స్థాయి హెచ్‌సీఎఫ్‌లపై రోగుల నమోదు

సంవత్సరం	నమోదైన ఔట్ పేషెంట్ల సంఖ్య	అడ్మిట్ అయిన ఇన్ పేషెంట్ల సంఖ్య	నిర్వహించిన శస్త్రచికిత్సల సంఖ్య
2017-18	2,27,88,700	19,20,654	91,995
2018-19	2,39,03,222	18,95,026	91,207
2019-20	2,43,46,056	20,19,868	91,038
2020-21	1,36,88,784	14,20,029	76,926
2021-22	1,84,05,676	18,43,502	79,150

మూలం: ఎపిఎఫ్‌సీ కమిషనర్ రికార్డులు

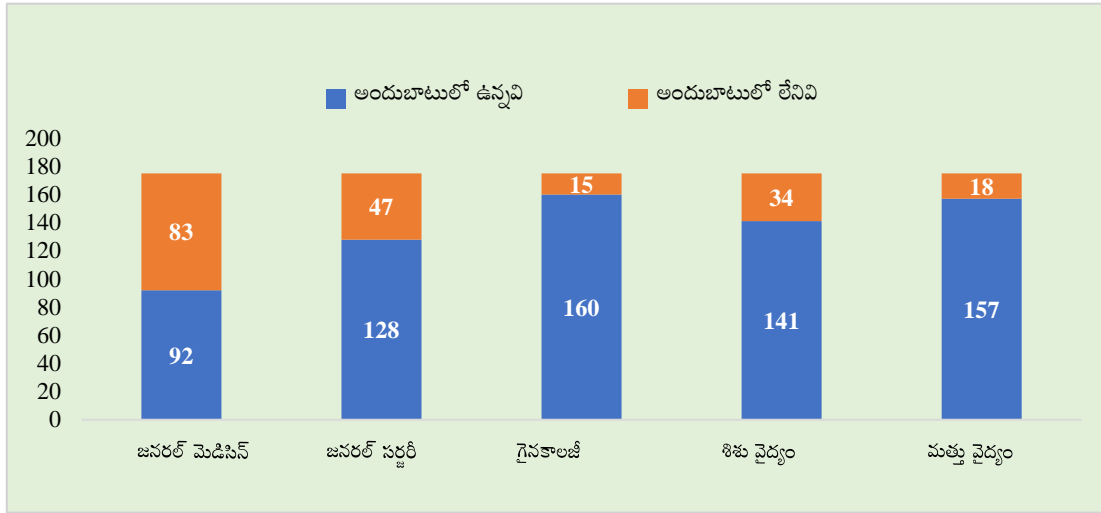
ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలలో 2020-21 మరియు 2021-22 సంవత్సరాలలో శస్త్రచికిత్సల సంఖ్యలో తగ్గుదలను కోవిడ్-19 మహమ్మారికి కమిషనర్, ఎపిఎఫ్‌సీ ఆపాదించారు.

3.3.1 సీహెచ్‌సీలలో సేవల లభ్యత

కమ్యూనిటీ ఆరోగ్య కేంద్రాలు (సీహెచ్‌సీలు) గ్రామీణ జనాభాకు రెఫరల్ మరియు ప్రత్యేక ఆరోగ్య సంరక్షణ అందించడానికి ఆరోగ్య సంరక్షణలో ద్వితీయ స్థాయిలో ఉంటాయి. సీహెచ్‌సీలు సమాజానికి సరైన ప్రత్యేక సంరక్షణను అందించడానికి, సంరక్షణ నాణ్యత ఆమోదయోగ్యమైన ప్రమాణాన్ని సాధించడానికి మరియు నిర్వహించడానికి ఐపీహెచ్‌ఎస్ ఉద్దేశించింది. సీహెచ్‌సీ కనీస క్రియాశీల నిర్వహణకు ముఖ్యంగా అవసరమైన ఐదుగురు వైద్య నిపుణులు, అనగా జనరల్ సర్జన్, ఫిజిషియన్, గైనకాలజిస్ట్/ప్రసూతి వైద్యుడు, మత్తు వైద్యుడు మరియు శిశువైద్యుడుతో పాటు ఒక డెంటల్ సర్జన్, ఇద్దరు వైద్య అధికారులు, 21 మంది పారామెడికల్ మరియు పరిపాలనా సిబ్బంది మద్దతు అవసరం. ఇది ఆ ప్రాంతంలోని సీహెచ్‌సీలకు రెఫరల్ కేంద్రంగా పనిచేస్తూ, ప్రసూతి సంరక్షణ మరియు వైద్య నిపుణుల సంప్రదింపుల సౌకర్యాలను అందిస్తుంది. సీహెచ్‌సీలో 30 పడకలతోపాటు ఆపరేషన్ థియేటర్, లేబర్ రూమ్, ఎక్స్‌రే, ఈసీజీ, ప్రయోగశాల సౌకర్యాలు కల్పించాలి.

రాష్ట్రంలో 2022 నవంబర్ నాటికి 175 సీహెచ్‌సీలు అందుబాటులో ఉన్నాయి. రాష్ట్రంలోని సీహెచ్‌సీలలో అందుబాటులో ఉన్న ప్రత్యేక ఓపీడీ సేవలు పటం 3.1 లో ఇవ్వబడ్డాయి.

పటం 3.1: ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో స్పెషాలిటీ ఓపీడి సేవలను కలిగి ఉన్న సీహెచ్సీలు

మూలం: కమిషనర్, ఏపీవీబీపీ అందించిన సమాచారం

మొత్తం 175 సీహెచ్సీలకుగాను, 83 సీహెచ్సీలలో జనరల్ మెడిసిన్ కోసం ఓపీడి సేవలు లేకుండా, 47 సీహెచ్సీలలో జనరల్ సర్జరీ లేకుండా, 15 సీహెచ్సీలు ప్రసూతి వైద్య సేవలు లేకుండా మరియు 34 సీహెచ్సీలు శిశు వైద్య సేవలు లేకుండా పనిచేస్తున్నాయని పై పటం నుండి గమనించవచ్చు. ఇంకా, 18 సీహెచ్సీలు మత్తు వైద్య సేవలు లేకుండానే పనిచేస్తున్నాయి.

3.3.1.1 ఇన్ పేషెంట్ అడ్మిషన్లు మరియు పడకల లభ్యత

ఇన్ పేషెంట్ 2012 ప్రకారం, ప్రతి సీహెచ్సీలో 30 పడకలు ఉండాలి. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు సీహెచ్సీలకుగాను రెండు సీహెచ్సీలలో పడకల లోటును ఆడిట్ గమనించింది. నమోదు చేయబడిన ఇన్ పేషెంట్ల సంఖ్య మరియు పరీక్ష చేయబడిన సీహెచ్సీలలో పడకల లభ్యత పట్టిక 3.2 లో చూపబడింది.

పట్టిక 3.2: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన సీహెచ్సీలలో ఇన్ పేషెంట్ల నమోదు మరియు పడకల అందుబాటు

సంవత్సరం	సీహెచ్సీ సోంపేట		సీహెచ్సీ నాయుడుపేట		సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు ²⁸	
	నమోదు చేసుకున్న ఇన్ పేషెంట్ల సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్న పడకల సంఖ్య	నమోదు చేసుకున్న ఇన్ పేషెంట్ల సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్న పడకల సంఖ్య	నమోదు చేసుకున్న ఇన్ పేషెంట్ల సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్న పడకల సంఖ్య
2017-18	3,067	30	4,349	18	--	--
2018-19	3,241	30	4,180	18	--	--
2019-20	3,333	30	6,568	18	--	--
2020-21	2,555	30	3,912	18	2,662	06
2021-22	2,430	30	2,672	18	1,598	06

మూలం: హాస్పిటల్ రికార్డులు

మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన మూడు సీహెచ్సీలు 30 పడకలతో ఉండాలి ఉన్నప్పటికీ, తగినంత స్థలం లేకపోవడంతో సీహెచ్సీ నాయుడుపేట మరియు సీహెచ్సీ కొత్తచెరువులో అందుబాటులో ఉన్న పడకలు వరుసగా పద్దెనిమిది మరియు ఆరు ఉన్నాయి.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ (2023 ఆగస్టు) భవిష్యత్తులో సమకూరుస్తామని హామీ ఇచ్చింది.

²⁸ 2019-20లో పీహెచ్సీ నుండి సీహెచ్సీకి అప్ గ్రేడ్ చేయబడింది

3.3.1.2 మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన సీహెచ్సీలలో అవసరమైన సేవల లభ్యత

ఐపీహెచ్ఎస్, 2012 ప్రకారం, మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన సీహెచ్సీలలో అత్యవసర సేవలు మరియు సేవల లభ్యత, 2022 ఆగస్టు నాటికి పట్టిక 3.3 లో ఇవ్వబడింది.

పట్టిక 3.3: మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన సీహెచ్సీలలో అవసరమైన సేవల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	సేవలు	మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన సీహెచ్సీలు		
		సోంపేట	నాయుడుపేట	కొత్తచెరువు
ఓపీడి సేవలలో నిపుణులు/వైద్యులు				
1	జనరల్ సర్జన్	లేదు	అవును	లేదు
2	వైద్యుడు	లేదు	అవును	లేదు
3	ప్రసూతి వైద్యుడు & గైనకాలజిస్ట్	లేదు	అవును	లేదు
4	పిల్లల వైద్యుడు	అవును	లేదు	లేదు
5	మత్తు వైద్యుడు	లేదు	అవును	లేదు
6	జనరల్ డ్యూటీ మెడికల్ ఆఫీసర్	లేదు	అవును	అవును
7	దంత వైద్యుడు	అవును	అవును	అవును
అత్యవసర సేవలు				
1	లాప్రోస్కోపిక్ సేవలతో సహా పూర్తి స్థాయి కుటుంబ నియంత్రణ సేవలు	లేదు	అవును*	లేదు
2	సురక్షితమైన గర్భస్రావం సేవలు	లేదు	లేదు	లేదు
3	సిజేరియన్ విభాగాలు మరియు ఇతర వైద్య సేవలు శస్త్రచికిత్స సేవలతో సహా అత్యవసర ప్రసూతి సంరక్షణ	లేదు	లేదు	లేదు
4	అనారోగ్య పిల్లల అత్యవసర సంరక్షణ	అవును	లేదు	లేదు
5	ఎస్టీఐ/ఆర్టీఐ కోసం చికిత్స	అవును	అవును	లేదు
6	ఇంటిగ్రేటెడ్ కౌన్సెలింగ్ మరియు టెస్టింగ్ సెంటర్	అవును	లేదు	లేదు

* మిని-ల్యాప్ స్కోపింగ్ మాత్రమే అందుబాటులో ఉంది

మూలం: ఆసుపత్రి తికాబులు

పై పట్టిక నుండి 13 అవశ్యక సేవల్లో సీహెచ్సీ సోంపేట (2022 జూన్)లో ఎనిమిది సేవలు, సీహెచ్సీ నాయుడుపేటలో (2022 జూలై) ఐదు సేవలు అందుబాటులో లేవని గమనించవచ్చు. సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు (2022 ఆగస్టు)లో కేవలం రెండు సేవలు మాత్రమే అందుబాటులో ఉన్నాయి.

సోంపేట మరియు నాయుడుపేట సీహెచ్సీలలో మొత్తం 13 అవసరమైన సేవలు అందుబాటులో ఉన్నాయని ప్రభుత్వం ప్రత్యుత్తరం (2023 ఆగస్టు) ఇచ్చింది. కొత్తచెరువు సీహెచ్సీలో అత్యవసర వైద్య సేవలైన లాప్రోస్కోపిక్, అత్యవసర ప్రసూతి సంరక్షణతో సహా పూర్తి స్థాయి కుటుంబ నియంత్రణ సేవలు అందుబాటులో లేవని ప్రభుత్వం అంగీకరించింది.

అయితే, భౌతిక ధ్రువీకరణ జరిపిన సమయంలో ఆయా సేవలు సోంపేట మరియు నాయుడుపేటలో అందుబాటులో లేవు. తత్ఫలితంగా, రోగులు సేవా ప్రాంతం వెలుపల సేవలను కోరవలసి వస్తుంది, ఇది రోగి జీబు ఖర్చులను (ఓపీపీఈ) పెంచుతుంది.

3.3.1.3 వైద్యసంబంధిత ప్రయోగశాల సౌకర్యాలు

క్లినికల్ పాథాలజీ, పాథాలజీ, మైక్రోబయాలజీ, సెరోలజీ మరియు బయోకెమిస్ట్రీకి సంబంధించిన అంశాలలో నిర్వహించాల్సిన 36 రకాల ప్రయోగశాల సేవలు/పరిశోధనలను (అనుబంధం-3.1) కమ్యూనిటీ ఆరోగ్య కేంద్రాల

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

(సీహెచ్ సీలు) కోసం ఐపీహెచ్ ఎస్ సూచించింది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన సీహెచ్ సీలలో ప్రయోగశాల సేవల లభ్యతలో లోపం గమనించడమైనది.

మచ్చుకు పరీక్ష తనిఖీ చేసిన మూడు సీహెచ్ సీలలో ప్రతి కేటగిరీ కింద ప్రయోగశాల సేవల కొరత పట్టిక 3.4 లో ఇవ్వబడింది.

పట్టిక 3.4: మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన సీహెచ్ సీలలో ప్రయోగశాల సేవల కొరత

ప్రయోగశాల సేవ రకాలు	అవసరమైన పరీక్షల సంఖ్య	పరీక్షల సంఖ్య/పరిశోధనలు అందుబాటులో లేని సీహెచ్ సీలు		
		సోంపేట	నాయుడుపేట	కొత్తచెరువు
క్లినికల్ పాథాలజీ				
ఎ) హెమటాలజీ	14	4	8	12
బి) మూత్ర విశ్లేషణ	8	4	6	6
సి) మల విశ్లేషణ	3	3	3	3
పాథాలజీ	1	1	1	1
మైక్రోబయాలజీ	2	2	2	1
సెరోలజీ	3	0	1	1
బయోకెమిస్ట్రీ	5	2	5	4
మొత్తం	36	16	26	28

మూలం: మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన సీహెచ్ సీలు అందించిన సమాచారం

కొన్ని వ్యాధులను నిర్ధారించడానికి అవసరమైన ఈ క్రింది పరీక్షలు ప్రయోగశాల సేవల క్రింద అందుబాటులో లేవు:

- న్యూమోనియా, క్షయ, మధ్యంతర ఊపిరితిత్తుల వ్యాధులు మొదలైనవాటిని నిర్ధారించడానికి కఫం సైటోలజీ పరీక్ష (పాథాలజీ) సహాయపడుతుంది.
- డిఫరెన్షియల్ ల్యూకోసైట్ గణన పరీక్ష అనేది ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ విభిన్న రకాల తెల్ల రక్త కణాలను ప్రభావితం చేసే ఇతర వ్యాధులు మరియు పరిస్థితులను నిర్ధారించడం/పర్యవేక్షించడం.
- ప్లేట్ లెట్ గణన పరీక్ష అనేది డెంగ్యూ హెమరేజిక్ ఫివర్ ని నిర్ధారించడానికి రక్తంలో అందుబాటులో ఉన్న ప్లేట్ లెట్ల సంఖ్యను కొలవడం.
- వి. కలరా పరీక్ష (మల విశ్లేషణ) కోసం హ్యూగింగ్ డ్రాప్ అనేది కలరా నిర్ధారణకు కీలకమైన పరీక్ష.
- కాన్సర్ ని పరీక్షించడంలో మరియు నిర్ధారణ చేయడంలో అంతర్లినమైన రక్తం ఒక ముఖ్యమైన పరీక్ష.
- కాలేయ పనితీరు పరీక్ష (ఎల్ ఎఫ్ టీ) (బయోకెమిస్ట్రీ) అనేది వివిధ ఎంజైమ్లు, ప్రోటీన్లు మరియు కాలేయం తయారు చేసిన ఇతర పదార్థాలను కొలిచే రక్త పరీక్ష.

సరైన రోగనిర్ధారణ లేనప్పుడు, వైద్యులు తక్షణమే చికిత్స చేయలేరు, అత్యవసర సందర్భాలలో ఇది రోగులు సేవా ప్రాంతం వెలుపల సేవలను పొందటానికి ప్రేరేపిస్తుంది. ఇది రోగి యొక్క జీబు ఖర్చులను (ఓపీఓఈ) పెంచుతుంది.

ఐపీహెచ్ ఎస్ 2022 ప్రకారం అన్ని సీహెచ్ సీలలో 2023 జూలై నాటికి 55 రకాల పరీక్షలు నిర్వహిస్తున్నట్లు ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) సమాధానమిచ్చింది మరియు సీహెచ్ సీ కొత్తచెరువులో బయో-కెమికల్ ఎనలైజర్, యూరిన్ ఎనలైజర్, క్యాలరీమీటర్, 3-సెల్ & 5-సెల్ కౌంటర్లు వంటి పరికరాలను అందించినా, సివిల్ పనులు పూర్తి కాకపోవడం వలన ఇన్ స్టాల్ చేయబడలేదని తెలిపారు.

3.3.1.4 సీహెచ్ సీలలో చేసిన శస్త్రచికిత్సల స్థితి

రాష్ట్రంలోని సీహెచ్ సీలలో చేసిన శస్త్రచికిత్సలు పట్టిక 3.5 లో ఇవ్వబడ్డాయి:

పట్టిక 3.5: రాష్ట్రంలోని సీహెచ్‌సీలలో చేసిన శస్త్రచికిత్సల స్థితి

సంవత్సరం	మొత్తం సీహెచ్‌సీల సంఖ్య	నిర్వహించిన శస్త్ర చికిత్సలు	శస్త్రచికిత్సలు చేసిన సీహెచ్‌సీల సంఖ్య	శస్త్రచికిత్సలు చేయని సీహెచ్‌సీల సంఖ్య
2017-18	190	23,860	108	82
2018-19	195	19,441	117	78
2019-20	195	20,889	122	73
2020-21	196	21,486	128	68
2021-22	175*	12,626	102	73

మూలం: కమీషనర్, ఏపీవీవీపీ ద్వారా అందించిన సంవత్సరాల్లో ఆసుపత్రి కార్యాచరణ సూచిక నివేదికలు

* 21 సీహెచ్‌సీలను ఏరియా ఆసుపత్రులుగా అప్‌గ్రేడ్ చేశారు

ఐపీహెచ్‌ఎస్ 2012 ప్రకారం, ప్రతి సీహెచ్‌సీలో శస్త్రచికిత్సలు చేయడానికి ఒక ఆపరేషన్ థియేటర్ (ఓటీ) ఉంటుంది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు సీహెచ్‌సీల²⁹కుగాను శ్రీకాకుళం జిల్లా సీహెచ్‌సీ సోంపేట మరియు ఎస్‌పీఎస్‌ఆర్ నెల్లూరు జిల్లా సీహెచ్‌సీ నాయుడుపేటలో మాత్రమే ఓటీలు అందుబాటులో ఉన్నాయని గమనించడమైనది. సీహెచ్‌సీ కొత్తచెరువులో ఓటీ అందుబాటులో లేనందువల్ల శస్త్రచికిత్సలు చేయటంలేదు, అదే విషయాన్ని వైద్యాధికారి ధ్రువీకరించారు.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను అంగీకరిస్తూ ఓటీ అందుబాటులో లేని పాత భవనంలో సీహెచ్‌సీ కొత్తచెరువు పనిచేస్తోందనీ, కొత్త భవనం నిర్మాణంలో ఉందనీ, అది 2023 డిసెంబర్ నాటికి పూర్తవుతుందని భావిస్తున్నారని తెలియచేశారు.

- సీహెచ్‌సీ నాయుడుపేటలో 2019-20 మరియు 2021-22 సంవత్సరాల్లో వరుసగా కేవలం ఐదు శస్త్రచికిత్సలు మరియు మూడు శస్త్రచికిత్సలు మాత్రమే జరిగాయి, అయితే ఆపరేషన్ థియేటర్ మరియు జనరల్ సర్జన్³⁰, గైనకాలజిస్ట్³¹, అనస్థటిస్ట్³² మరియు ఆర్థోపెడిషియన్³³ అందుబాటులో ఉన్నారు. ఓటీలో సరిపడా పరికరాలు అందుబాటులో లేకపోవడంతో శస్త్రచికిత్సలు చేయట్లేదని వైద్యాధికారి పేర్కొన్నారు. అయినప్పటికీ, పట్టిక 5.4 లో చూపిన విధంగా సాధారణ శస్త్రచికిత్సలకు అవసరమైన కనీస పరికరాలు అందుబాటులో ఉన్నాయని గమనించడమైనది.

నాయుడుపేట పీహెచ్‌సీని 30 పడకల సీహెచ్‌సీగా 2019 జూన్‌లో స్థాయి పెంచడమైనది. 2019-2020లో దాని స్థాయి పెంపుదల మరియు సేవల గురించి ప్రజలకు తెలియకపోవడమే శస్త్ర చికిత్సలు జరగకపోవడానికి కారణమని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు) మరియు తగినన్ని పరికరాలు అందించామని, ప్రస్తుతం అన్ని సర్జరీలు జరుగుతున్నాయని, 2022-2023 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 57 శస్త్రచికిత్సలు జరిగాయని తెలిపారు.

ఆసుపత్రి రికార్డుల ప్రకారం 2019-20లో కొత్త ఓపీడీ కేసులు 57,037 మరియు ఐపీడీ కేసులు 6,568. అందువల్ల, రోగుల రాక, ఓటీ, పరికరాలు వైద్యాధికారుల లభ్యత దృష్ట్యా శస్త్రచికిత్స సేవల గురించి ప్రజలకు తెలియదన్న ప్రభుత్వ సమాధానం ఆమోదయోగ్యం కాదు.

3.3.1.5 సీహెచ్‌సీలలో ప్రసవములు

ప్రతి సీహెచ్‌సీ సాధారణ మరియు సహాయక ప్రసవములతో సహా 24-గంటల ప్రశూతి సేవలను అందించాలి. పీహెచ్‌సీలలో సంక్లిష్టమైన ప్రసవములను సీహెచ్‌సీలకు రిఫర్ చేస్తారు. సీహెచ్‌సీలో గర్భధారణ, ప్రసవం మరియు

29 సీహెచ్‌సీలు కొత్తచెరువు, నాయుడుపేట, సోంపేట

30 2017 ఆగస్టు నుండి అందుబాటులో ఉన్నాయి

31 2017 ఏప్రిల్ నుండి అందుబాటులో ఉన్నాయి

32 2019 ఫిబ్రవరి నుండి అందుబాటులో ఉన్నాయి

33 2019 ఆగస్టు నుండి అందుబాటులో ఉన్నాయి

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

ప్రసవనంతర కాలంలో సూచించబడిన సమస్య గల అన్ని కేసులకు తగినంత చికిత్స అందించాలి. ప్రసవము తర్వాత కనీసం 48 గంటలు ఉండేందుకు లేదా/మరియు ప్రసవనంతర సమస్యలను నిర్వహించడానికి మూడు నుండి ఏడు రోజుల వరకు ఆసుపత్రిలో ఉండేందుకు సౌకర్యాలు అందించాలి.

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా సీహెచ్ సీలలో నిర్వహించిన ప్రసవాల సంఖ్య మరియు ప్రసవాలు నిర్వహించని సీహెచ్ సీల సంఖ్యలను పట్టిక 3.6 లో ఇవ్వబడింది:

పట్టిక 3.6: రాష్ట్రంలోని సీహెచ్ సీలలో ప్రసవాల వివరాలు

సంవత్సరం	సీహెచ్ సీల సంఖ్య	నిర్వహించిన సి-సెక్షన్లతో సహా ప్రసవాల సంఖ్య	ప్రసవాలు నిర్వహించని సీహెచ్ సీల సంఖ్య
2017-18	190	65,886	3
2018-19	195	68,280	5
2019-20	195	65,294	2
2020-21	196	67,742	5
2021-22	175	45,077	3

మూలం: కమీషనర్, ఏపీవీవీసీ రికార్డులు

మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన సీహెచ్ సీలలో నిర్వహించిన ప్రసవాలు పట్టిక 3.7 లో వివరించబడ్డాయి.

పట్టిక 3.7: పరీక్ష తనిఖీ చేయబడిన సీహెచ్ సీలలో ప్రసవాల వివరాలు

సంవత్సరం	సోంపేట			నాయుడుపేట		కొత్తచెరువు	
	సాధారణ ప్రసవాలు	ఎల్ ఎస్ సీఎస్ ³⁴ (సి-సెక్షన్)	మొత్తం	సాధారణ ప్రసవాలు	ఎల్ ఎస్ సీఎస్ (సి-సెక్షన్)	సాధారణ ప్రసవాలు	ఎల్ ఎస్ సీఎస్ (సి-సెక్షన్)
2017-18	403	395	798	150	0	-	-
2018-19	247	213	460	167	0	23	0
2019-20	259	499	758	162	0	21	0
2020-21	119	183	302	167	0	4	0
2021-22	50	49	99	59	0	17	0

మూలం: మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన సీహెచ్ సీ రికార్డులు

➤ సోంపేట సీహెచ్ సీలలో గైనకాలజిస్టులు అందుబాటులో లేకపోవడం వల్లనే ప్రసవాలు తగ్గుముఖం పట్టాయన్నారు. ఒక గైనకాలజిస్ట్ పోస్ట్ 2021 ఏప్రిల్ నుండి 2022 మార్చి వరకు ఖాళీగా ఉండగా, మరొకటి 2022 మార్చి నుండి 2023 ఏప్రిల్ వరకు ఖాళీగా ఉంది. సీహెచ్ సీలలో మొదటి మూడు సంవత్సరాలలో ప్రసవాల సంఖ్య అక్కడి అవసరాన్ని సూచించింది, ఇది 2020-22 మధ్య తగ్గింది.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు).

వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో సేవల అవసరాల్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని మానవ వనరులలో ఖాళీలను పూరించడానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. గైనకాలజిస్ట్ సేవలు అందుబాటులో లేకపోవడం వల్ల గర్భిణీ స్త్రీలు సేవా ప్రాంతం వెలుపల సేవలను పొందవలసి వస్తుంది, ఇది వారి జీబు ఖర్చును పెంచవచ్చు.

➤ 2017-18 లో ప్రసవాల సంఖ్య 150 నుంచి 2021-22 నాటికి 59కి తగ్గడానికి వార్డులు, స్నానపు గదులకు స్థలం వంటి సరైన మౌలిక సదుపాయాలు లేకపోవడమే కారణమని సీహెచ్ సీ నాయుడుపేట పేర్కొంది. 2021-2022 లో 144 ప్రసవాలు జరిగాయని ప్రభుత్వం పేర్కొంది (2023 ఆగస్టు). అయితే, ఆసుపత్రి రికార్డులు 59 మాత్రమే చూపిస్తున్నాయి.

³⁴ దిగువ సెగ్మెంట్ సిజేరియన్ విభాగం

ఛాయా చిత్రం 3.1: సీహెచ్‌సీ నాయుడుపేటలో లేబర్ రూమ్

ఛాయా చిత్రం 3.2: సీహెచ్‌సీ నాయుడుపేటలో ఆపరేషన్ థియేటర్

- సీహెచ్‌సీ నాయుడుపేటలో గైనకాలజిస్ట్³⁵ మరియు అనస్థటిస్ట్³⁶ అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ, 2017-2022 లో లోయర్ సెగ్మెంట్ సిజేరియన్ సైక్స్ (ఎల్‌ఎస్‌సీఎస్) నిర్వహించబడలేదు. ఆపరేషన్ థియేటర్‌లో అవసరమైన పరికరాలు అందుబాటులో లేకపోవడమే ఇందుకు కారణమని వైద్యాధికారి తెలిపారు.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను అంగీకరిస్తూ (2023 ఆగస్టు) సీహెచ్‌సీ నాయుడుపేట పీహెచ్‌సీగా 2019 మే వరకు పనిచేసిందనీ, ఓబీజీ స్పెషలిస్ట్ 2017 నుండి అందుబాటులో ఉన్నారనీ అనస్థటిస్ట్ 2019 ఫిబ్రవరిలో చేరానని తెలిపింది. 2021-2022 లో, ఈ సదుపాయం పూర్తిగా కోవిడ్ కేర్ సెంటర్‌గా మార్చబడింది. ప్రతి వైద్యుడు కోవిడ్ కేర్ సేవలను అందించడంలో పాలుపంచుకున్నారు. 2022లో మాత్రమే తగిన మౌలిక సదుపాయాలు కలిగిన పూర్తిగా సన్నద్ధమైన ఓటీ అందుబాటులోకి వచ్చాయి. ఈనాటికి ఈ హెచ్‌సీఎఫ్‌లో శిశువైద్యుడు (2022 నవంబర్ నుండి) మరియు అనస్థటిస్ట్ (2023 జూలై నుండి) కూడా ఉన్నారు.

అయితే, పరికరాలు, మౌలిక సదుపాయాలు మరియు మానవ వనరులు అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ, కోవిడేతర కాలంలో ఎల్‌ఎస్‌సీఎస్‌ని అమలు చేయకపోవడానికి ప్రభుత్వం కారణాలను అందించలేదు.

- 2018-19 నుండి 2021-22 మధ్య కాలంలో కొత్తచెరువు సీహెచ్‌సీలో జరిగిన 65 ప్రసవాలలో 36 మంది ప్రసవించిన తల్లులను ప్రసవించిన 48 గంటల్లో పంపి వేయబడ్డారు. వైద్యాధికారి బదులిస్తూ సీహెచ్‌సీలో ఇన్ పేషెంట్‌లకు రాత్రి బస చేసేందుకు సౌకర్యాలు లేకపోవడంతో ప్రసవించిన తల్లులు ప్రసవం అయిన 48 గంటల్లోనే పంపి వేయబడుతున్నారు. ఇంకా, అవసరమైన సేవలు అందుబాటులో లేకపోవడంతో గర్భిణీ స్త్రీలు ఇతర ఆసుపత్రులకు వెళ్లడానికి ఇష్టపడటం వల్ల ప్రసవాలు తగ్గాయని సమాధానం ఇచ్చారు.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు రాత్రి బస చేసేందుకు సౌకర్యాలు, విద్యుత్ మరియు వెలుగునందించే సదుపాయాలు లేనందువల్ల రోగులు 48 గంటల్లోనే పంపి వేయబడ్డారనీ, ఇంకా, 2022 సెప్టెంబర్‌లో సీహెచ్‌సీకి విద్యుత్ సౌకర్యం కల్పించబడిందని మరియు సేవలను పెంచామని పేర్కొన్నారు.

3.3.1.6 సీహెచ్‌సీలలో నవజాత శిశువుల సంరక్షణ మరియు పిల్లల ఆరోగ్యం

ఎఫ్‌ఆర్‌యూలు ఎటువంటి ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ అందించడానికి ఉద్దేశించినవి కానప్పటికీ, తగిన బదలాయింపుకి ముందు శిశువుకు సురక్షిత సంరక్షణను సమకూర్చాలి. సీహెచ్‌సీ స్థాయిలో నవజాత శిశువు సంరక్షణలో సదుపాయ ఆధారిత ఐఎమ్‌ఎన్‌సీఐ³⁷ పథకంతో సాధారణ బాల్య వ్యాధులు, అంటువ్యాధులు, రక్తహీనత మొదలైన

³⁵ 2017 ఏప్రిల్ నుండి అందుబాటులో ఉన్నాయి

³⁶ 2019 ఫిబ్రవరి నుండి అందుబాటులో ఉన్నాయి

³⁷ నియోనాటల్ & బాల్యంలో అనారోగ్యం సమగ్ర నిర్వహణ

వాటి నివారణ, నిర్వహణతో సహా అనారోగ్యంతో ఉన్న పిల్లల సాధారణ మరియు అత్యవసర సంరక్షణ ఉంటుంది (ఐపీహెచ్ఎస్ 2012).

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు సీహెచ్సీలలో, రెండు సీహెచ్సీలు నాయుడుపేట మరియు కొత్తచెరువులో నవజాత శిశు సంరక్షణా సౌకర్యం అందుబాటులో లేదు.

నవజాత శిశు సంరక్షణ యూనిట్లు-పుట్టిన ఒక గంటలోపు తల్లిపాలు ఇవ్వడం, శిశువులు మరియు చిన్నపిల్లలకు ఆహారం ఇవ్వడంపై సలహా సమావేశం, అనారోగ్యంతో ఉన్న పిల్లలకు అత్యవసర సంరక్షణ, శిశువులకు టీకాలు, చిన్నపిల్లల వ్యాధులు, అంటువ్యాధులు, రక్తహీనత నివారణ మరియు నిర్వాహణను అందించడానికి ఉద్దేశించబడ్డాయి. నవజాత శిశు సంరక్షణా కేంద్రం లేనప్పుడు, పైన పేర్కొన్న సేవలు తగినంతగా అందించబడవు, పుట్టినప్పుడు నాణ్యమైన సంరక్షణ లేకపోవడం లేదా పుట్టిన వెంటనే మరియు పుట్టిన తొలి రోజులలో చికిత్స లేకపోవడం శిశు మరణాలకు దారితీయవచ్చు.

ప్రభుత్వం నుండి ప్రత్యుత్తరం అందవలసి ఉంది (2024 మార్చి).

3.3.1.7 సీహెచ్సీలలో నోటి ఆరోగ్యం

ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 నిర్దేశించిన ప్రకారం, డెంటల్ చైర్తో కూడిన దంత వైద్య విభాగం మరియు దంతాల వెలికితీత, నిర్వహణ మరియు సంబంధిత సమస్యల పరీక్ష కోసం సీహెచ్సీలలో పరికరాల సమూహం అందుబాటులో ఉండాలి.

సీహెచ్సీ సోపేట మరియు సీహెచ్సీ నాయుడుపేటలో దంత వైద్య సహాయ సర్జన్ మరియు దంత సేవలకు సంబంధించిన పరికరాలు అందుబాటులో ఉన్నాయి. కొత్తచెరువు సీహెచ్సీలో దంత వైద్య సహాయ సర్జన్ అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ దంత వైద్యసేవలకు సంబంధించిన పరికరాలు³⁸ అందుబాటులో లేవు.

ఐపీహెచ్ఎస్ నిబంధనల ప్రకారం సీహెచ్సీలలో దంత సంరక్షణ, దంత ఆరోగ్య వైద్య సేవలు అలాగే రూట్ కెనాల్ చికిత్స మరియు ఖాళీలను పూరించడం/దంతాలను వెలికితీయడం అనేది సాధారణ మరియు అత్యవసర కేసులలో ముఖ్యమైన సేవలు. అయితే మానవ వనరులు అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ, పరికరాలు లేకపోవడంతో కొత్తచెరువులో ఈ సేవలు అందుబాటులో లేవు.

కొత్తచెరువు సీహెచ్సీ స్థాయి నుండి 2021లో సీహెచ్సీ స్థాయికి అప్ గ్రేడ్ చేయబడిందని, కొత్త డెంటల్ చైర్ ఏర్పాటు చేయబడిందనీ, చికిత్సా విధానాలకు సంబంధించిన దంత పరికరాలు కొనుగోలు దశలో ఉన్నాయని ప్రభుత్వం పేర్కొంది (2023 ఆగస్టు).

3.3.2 ప్రాంతీయ ఆసుపత్రుల్లో సేవల లభ్యత

3.3.2.1 ప్రాంతీయ ఆసుపత్రుల్లో ప్రత్యేక సేవలు

ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 ప్రకారం ప్రాంతీయ ఆసుపత్రి కింది 13 ప్రత్యేక సేవలను అందిస్తుంది. అయినప్పటికీ, పట్టిక 3.8 లో పేర్కొన్న విధంగా మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఏహెచ్లలో ప్రత్యేక సేవలలో లోటు గమనించబడింది (2022 ఆగస్టు).

పట్టిక 3.8: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ప్రాంతీయ ఆసుపత్రుల్లో ప్రత్యేక సేవల లభ్యతలో లోపం

క్ర.సం.	ప్రత్యేక సేవలు	సీతంపేట	కావలి	కదిరి
1	సాధారణ వైద్యం	అవును	అవును	అవును
2	సాధారణ శస్త్రచికిత్స	లేదు	అవును	అవును
3	ప్రసూతి & గైనకాలజీ	అవును	అవును	అవును

³⁸ దంత మరియు సంబంధిత సమస్యల పరీక్ష, వెలికితీత మరియు నిర్వహణ కోసం డెంటల్ చైర్ మరియు డెంటల్ ఎక్స్ ప్లెమ్బంట్ సెట్ తో కూడిన డెంటల్ యూనిట్

క్ర.సం.	ప్రత్యేక సేవలు	సీతంపేట	కావలి	కదిరి
4	చర్మవ్యాధి నిపుణుడు/సుఖరోగ వైద్యుడు	లేదు	లేదు	లేదు
5	పిల్లల వైద్యుడు	అవును	అవును	అవును
6	మత్తు వైద్యుడు (సాధారణ/శిక్షణ పొందిన)	అవును	అవును	అవును
7	ఎముకల వైద్యుడు	లేదు	అవును	లేదు
8	ఈఎన్టీ శస్త్ర వైద్యుడు	లేదు	అవును	అవును
9	నేత్ర వైద్యుడు	అవును	లేదు	అవును
10	రేడియాలజిస్ట్	లేదు	లేదు	లేదు
11	క్యాన్సర్ వాలంటీ డాక్టర్లు/జనరల్ డ్యూటీ డాక్టర్లు	అవును	అవును	అవును
12	దంత సర్జన్	అవును	అవును	అవును
13	డీసీపీ/ఎమ్డి/ఎమ్డి(పాథాలజిస్ట్)/ఎమ్డి(బయోకెమిస్ట్రీ)తో పాథాలజిస్ట్	లేదు	లేదు	లేదు
	అందుబాటులో లేని ప్రత్యేక సేవల సంఖ్య	6	4	4

మూలం: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ప్రాంతీయ ఆసుపత్రుల రికార్డులు

పైన పేర్కొన్నదాని నుండి చూసినట్లుగా, మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు ప్రాంతీయ ఆసుపత్రుల్లో ఈ కింది సేవలు అందుబాటులో లేవు:

- ఏహెచ్ సీతంపేటలో డెర్మటాలజిస్ట్/వెనిరియాలజిస్ట్, రేడియాలజిస్ట్, ఆర్థోపెడిషియన్, పాథాలజిస్ట్, జనరల్ సర్జరీ స్పెషలిస్ట్ మరియు ఈఎన్టీ సర్జన్ పోస్టులు 2019 ఫిబ్రవరి నుంచి ఖాళీగా ఉన్నాయి.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను అంగీకరిస్తూ, డెర్మటాలజిస్ట్, రేడియాలజిస్ట్, ఆర్థోపెడిషియన్, పాథాలజిస్ట్, జనరల్ సర్జన్ మరియు ఈఎన్టీ సర్జన్ సేవలు ఏహెచ్ సీతంపేటలో 2022 సెప్టెంబర్ నుండి అందుబాటులో ఉన్నాయని సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు).

ఏహెచ్ సీతంపేటలో డెంటల్ అసిస్టెంట్ సర్జన్ అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ పరికరాలు అందుబాటులో లేవు.

- ఏహెచ్ కదిరిలో, 2020 మార్చి 26 నుండి 2021 ఆగస్టు 25 వరకు ఎల్ ఎస్ సీఎస్ నిర్వహించబడలేదు. ఓఓజీ స్పెషలిస్ట్ అందుబాటులో లేని కారణంగా, ప్రసూతి వార్డులో 3,391 అడ్మిషన్లలో, ఎల్ ఎస్ సీఎస్ కోసం 647 కేసులు జీజీహెచ్, అనంతపురమునకు సిఫార్సు చేయబడ్డాయి.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ (2023 ఆగస్టు), ఏహెచ్ కదిరిలో ఇద్దరు గైనకాలజిస్ట్లు అందుబాటులో ఉన్నారని మరియు ఎల్ ఎస్ సీఎస్ ని కూడా నిర్వహిస్తున్నారని పేర్కొంది. ఇంకా డెర్మటాలజిస్ట్, ఆర్థోపెడిక్స్ మరియు పాథాలజిస్ట్ల సేవలు కూడా 2022 సెప్టెంబరు నుండి అందుబాటులో ఉన్నాయని తెలిపింది. రేడియాలజిస్ట్ పోస్టును నియమించలేదని భవిష్యత్తులో నియమిస్తామనీ ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు).

- ఏహెచ్ కావలిలో, ఆప్టాలజిస్ట్, డెర్మటాలజిస్ట్, పాథాలజిస్ట్ మరియు రేడియాలజిస్ట్ అందుబాటులో లేరు (2022 ఆగస్టు).

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ (2023 ఆగస్టు), ఆప్టాలజిస్ట్, డెర్మటాలజిస్ట్ మరియు పాథాలజిస్ట్ సేవలు 2022 సెప్టెంబర్ నుండి ఏహెచ్ కావలిలో అందుబాటులో ఉన్నాయని పేర్కొంది. రేడియాలజిస్ట్ పోస్టును నియమించలేదని, భవిష్యత్తులో నియమిస్తామనీ ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు).

3.3.2.2 ఏరియా ఆసుపత్రులలో రోగనిర్ధారణ సేవలు

రోగ నిర్ధారణ పరీక్షలు రోగులలో వ్యాధిని ముందస్తుగా గుర్తించడం, రోగ నిర్ధారణ చేయడం మరియు చికిత్స చేయడంలో కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

ఐపిహెచ్ఎస్ ఏరియా ఆసుపత్రుల్లో (ఏహెచ్లు) క్లినికల్ పాథాలజీ, పాథాలజీ, మైక్రోబయాలజీ, సెరోలజీ మరియు బయోకెమిస్ట్రీ విభాగాలలో నిర్వహించేందుకు (అనుబంధం-3.2) 39 రకాల ప్రయోగశాల సేవలు/పరిశోధనలను సూచించింది. మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులలో అందుబాటులో ఉన్న ప్రయోగశాల సేవల సంక్షిప్త స్థితి మరియు కొరత దిగువ పట్టిక 3.9 లో చూపబడింది.

పట్టిక 3.9: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ప్రాంతీయ ఆసుపత్రుల్లో ప్రయోగశాల సేవల లభ్యతలో కొరత

ప్రయోగశాల సేవల రకాలు	అవసరమైన పరీక్షల సంఖ్య	అందుబాటులో లేని పరీక్షలు/పరిశోధనల సంఖ్య		
		ఏహెచ్ కదిరి	ఏహెచ్ సీతంపేట	ఏహెచ్ కావలి
క్లినికల్ పాథాలజీ	24	6	6	8
పాథాలజీ	1	1	0	0
మైక్రోబయాలజీ	4	4	3	3
సెరోలజీ	4	0	1	0
బయోకెమిస్ట్రీ	6	2	2	1

మూలం: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ప్రాంతీయ ఆసుపత్రుల ద్వారా అందించబడిన సమాచారం

గమనించిన విషయాలు వివరంగా:

- మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు ఏరియా ఆసుపత్రుల్లో రెండింటి (కదిరి, కావలి) లో వీ కలరా పరీక్ష కోసం హ్యంగింగ్ డ్రాప్, కలరా నిర్ధారణ కోసం మల పరీక్ష విశ్లేషణ, అందుబాటులో లేదు.
- క్యాన్సర్ స్క్రీనింగ్ మరియు నిర్ధారణలో ఉపయోగించే మలంలో గుప్తమైన రక్తాన్ని గుర్తించే పరీక్ష ఏహెచ్ సీతంపేట మరియు ఏహెచ్ కావలిలో అందుబాటులో లేదు.
- వంద్యత్వానికి చికిత్స చేయడానికి ప్రాథమిక పరీక్ష అయిన వీర్య విశ్లేషణ ఏహెచ్ కావలి మరియు ఏహెచ్ కదిరిలో అందుబాటులో లేదు.
- మెనింజైటిస్ నిర్ధారించి చికిత్స చేయడానికి సెరెబ్రోస్పైనాల ఫ్లూయిడ్ అనాలిసిస్ (సీఎస్ఎఫ్ విశ్లేషణ) పరీక్ష తనిఖీ చేసిన మూడు ఏహెచ్లలో అందుబాటులో లేదు. ఈ ఇన్ఫెక్షన్ పిల్లలలో చాలా సాధారణం. రోగ నిర్ధారణలో ఆలస్యం జరిగితే అధిక మరణాలకు దారితీయవచ్చు.
- మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు ఏరియా ఆసుపత్రులలో దేనిలోనూ ఒత్తిడి కల ద్రవాల కింద సెల్ కౌంట్ మరియు సెటోలజీ (జీవకణాల అధ్యయనం) పరీక్షలు అందుబాటులో లేవు. అందువల్ల, మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఏరియా ఆసుపత్రులలో ఒత్తిడి కల ద్రవాల క్రింద జీవకణాల అధ్యయనాల నిర్వహణ సక్రమంగా లేదు. అనేక సార్లు, ఈ పరిస్థితిని నిర్ధారించి రోగికి చికిత్స చేయడానికి పొత్తికడుపు నుండి అస్కిటిక్ ద్రవం తీసుకోబడుతుంది.
- గొంతును శుభ్రపరచు గ్రామ్ స్టైయిన్, కఫం మొదలైనవి, బాక్టీరియల్ ఇన్ఫెక్షన్ ను గుర్తించే పరీక్షలు. ఇవి మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు ఏహెచ్లలో అందుబాటులో లేదు.
- గర్భిణీ స్త్రీలలో చేసే సిఫిలిస్ కు సంబంధించి ప్రాథమిక పరీక్ష ఆర్పిఆర్ కార్ పరీక్ష, ఏహెచ్ సీతంపేటలో ఇది అందుబాటులో లేదు.
- నీటిలో ఉండే అవశేష క్లోరిన్ మొత్తాన్ని నిర్ణయించడంలో ఆర్థో టోలిడిన్ (బీటీ) పరీక్ష ముఖ్యమైనది. ఇది అతిసారం అకస్మాత్తుగా వ్యాప్తి చెందుతున్నప్పుడు ఉపయోగపడుతుంది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన రెండు ఏహెచ్లు కదిరి మరియు సీతంపేటలలో ఈ పరీక్ష అందుబాటులో లేదు.

ఈ పరీక్షలు అందుబాటులో లేనందున, వైద్యులు సరైన నివారణ మార్గాలను, చికిత్సలను సూచించి, సకాలంలో రోగిని కాపాడలేరు.

ఏరియా ఆసుపత్రులలో 2023 ఆగస్టు నాటికి, 75 ప్రయోగశాల పరీక్షలు జరుగుతున్నాయని ప్రభుత్వం తన సమాధానంలో పేర్కొంది. ఇంకా, ఎనలైజర్ కోసం పరీక్షకపదార్థాలను అందుబాటులో ఉంచామని, ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణులు మరియు ప్రయోగశాల సహాయకుల నియామకం కూడా పూర్తయిందని, సీతంపేటలోని

ఏహెచ్ లో ఏపీటీటీ, డి-డైమర్, ఏఎస్ఓ టైటర్ మరియు హెచ్బీఏ1సీ వంటి కొన్ని పరీక్షలు చేయడానికి రసాయనాలు మరియు పరికరాలు అందుబాటులో లేకపోవడం వల్ల టీఎస్ హెచ్ చేయడం లేదని, వాటిని సేకరిస్తున్నామని ప్రభుత్వం అంగీకరించింది.

3.3.2.3 మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఏహెచ్ లో చేసిన శస్త్రచికిత్సలు

ఎన్ హెచ్ ఎమ్ మదింపు మార్గదర్శకాల ప్రకారం, ఒక్కో శస్త్రచికిత్స నిపుణుడు చేసిన శస్త్రచికిత్సలు ఆసుపత్రుల సామర్థ్యాన్ని కొలవడానికి ఓ అంతర్గత సూచిక.

2021-22లో మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన ఏరియా ఆసుపత్రులలో సంవత్సరానికి చేసిన శస్త్రచికిత్సలు మరియు ఒక్కో శస్త్రచికిత్స నిపుణుడు చేసిన శస్త్రచికిత్సలు పట్టిక 3.10 లో చూపబడ్డాయి:

పట్టిక 3.10: ఒక్కో శస్త్రచికిత్స నిపుణుడు చేసిన శస్త్రచికిత్సలు

శాఖ	ఏహెచ్ సీతంపేట			ఏహెచ్ కావలి			ఏహెచ్ కదిరి		
	చేసిన శస్త్రచికిత్సల సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్న శస్త్రచికిత్స నిపుణుల సంఖ్య	శస్త్రచికిత్స నిపుణుడు చేసిన నిపుణుడు చేసిన	చేసిన శస్త్రచికిత్సల సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్న శస్త్రచికిత్స నిపుణుల సంఖ్య	శస్త్రచికిత్స నిపుణుడు చేసిన	చేసిన శస్త్రచికిత్సల సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్న శస్త్రచికిత్స నిపుణుల సంఖ్య	శస్త్రచికిత్స నిపుణుడు చేసిన
గైనెక్	47	2	24	524	5	105	52	1	52
ఆర్థో	0	0	0	15	2	8	16	1	16
ఆప్టాల్మిక్	0	1	0	70	1	70	61	1	61
ఈఎన్ టీ	0	0	0	1	1	1	0	1	0
జనరల్	23	2	12	13	2	7	68	2	34

మూలం: ఆసుపత్రుల రికార్డులు

ఏహెచ్ సీతంపేటలో 2019-20 నుంచి 2021-22 వరకు ఈఎన్ టీ, ఆర్థో సర్జరీలు జరగలేదు. గైనకాలజిస్టుల కొరత కారణంగా 2020-21 లో ఏహెచ్ కదిరిలో గైనకాలజీ సర్జరీలు జరగలేదు.

3.3.3 జిల్లా ఆసుపత్రులలో సేవల లభ్యత

జిల్లా ఆసుపత్రిని నిర్ధారిత జనాభాతో, నిర్దేశిత భౌగోళిక ప్రాంతంతో జిల్లాకు ప్రాతినిధ్యం వహించే సెకండరీ స్థాయిలోని రెఫరల్ ఆసుపత్రిగా ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 నిర్వచిస్తుంది. డి హెచ్ లు అన్ని ప్రాథమిక ప్రత్యేక సేవలను అందిస్తూ, అంటువ్యాధులు, విపత్తు నిర్వహణ కోసం సిద్ధంగా ఉండాలి. అదనంగా, వివిధ స్థాయిల ఆరోగ్య సంరక్షణ కార్యకర్తలకు నైపుణ్య ఆధారిత శిక్షణ కోసం సౌకర్యాలను అందించాలి.

3.3.3.1 జిల్లా ఆసుపత్రిలో ప్రత్యేక సేవలు

ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 ప్రకారం, జిల్లా ఆసుపత్రులు కింది 14 ప్రత్యేక సేవలను అందిస్తాయి. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ప్రాంతీయ ఆసుపత్రుల్లో, పట్టిక 3.11 లో క్రింద వివరించిన విధంగా సేవల లభ్యతలో లోటును గమనించబడింది.

పట్టిక 3.11: మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన ప్రాంతీయ ఆసుపత్రిలో ప్రత్యేక సేవల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	సేవ	2022 మే నాటికి డి హెచ్ టెక్నాలి	2022 జూలై నాటికి డి హెచ్ ఆత్మకూరు	2022 జూన్ నాటికి డి హెచ్ హిందూపురము
1	వైద్య నిపుణుడు	అవును	లేదు	అవును
2	శస్త్ర చికిత్స నిపుణుడు	అవును	అవును	అవును
3	ఓ & జీ నిపుణుడు	అవును	అవును	అవును
4	చర్మవ్యాధి నిపుణుడు/వెనరోలాజిస్ట్	లేదు	లేదు	అవును

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	స్పెషాలిటీ	2022 మే నాటికి డీహెచ్ టెక్నాలి	2022 జూలై నాటికి డీహెచ్ ఆత్మకూరు	2022 జూన్ నాటికి డీహెచ్ హిందూపురము
5	శిశు వైద్యం	లేదు	అవును	అవును
6	మత్తు వైద్యం (రెగ్యులర్/శిక్షణ పొందిన)	అవును	అవును	అవును
7	ఎముకల వైద్యం	లేదు	అవును	అవును
8	ఈఎన్టీ శస్త్రవైద్యం	అవును	లేదు	అవును
9	నేత్ర వైద్యం	అవును	అవును	అవును
10	రేడియాలజిస్ట్	లేదు	లేదు	అవును
11	క్యాజువాలిటీ వైద్యం/జనరల్ డ్యూటీ వైద్యం	అవును	అవును	అవును
12	దంత శస్త్రవైద్యం	అవును	అవును	అవును
13	డిసీపీ/ఎమ్డి(మైక్రో)/ఎమ్డి(పాథాలజిస్ట్)/ఎమ్డి(బయోకెమిస్ట్రీ)తో పాథాలజిస్ట్	లేదు	లేదు	లేదు
14	మానసిక వైద్యం	లేదు	లేదు	అవును

మూలం: ఆసుపత్రుల రికార్డులు

ప్రత్యేక సేవల ప్రస్తుత స్థితిని ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) లో అందజేసింది. దాని ప్రకారం, 14 నైపుణ్య సేవల్లో, డీహెచ్ టెక్నాలిలో రేడియాలజిస్ట్ అందుబాటులో లేరు. జనరల్ మెడిసిన్ స్పెషలిస్ట్ (2018 నుండి) మరియు పాథాలజిస్ట్ (2022 జూన్ నుండి) డీహెచ్ ఆత్మకూరులో అందుబాటులో లేరు, భవిష్యత్తులో నియమిస్తామని ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది. డీహెచ్ ఆత్మకూరులో రెండు ఈఎన్టీ పోస్టులు³⁹, ఒక డెర్మటాలజిస్ట్⁴⁰, సైకియాట్రిస్ట్, రేడియాలజిస్ట్ పోస్టులను 2022 సెప్టెంబర్ లో భర్తీ చేసినట్లు ప్రభుత్వం పేర్కొంది.

డీహెచ్ హిందూపురమునకు సంబంధించి, పాథాలజిస్ట్ సేవలు అందుబాటులో ఉన్నాయని మరియు 2023 జూలైలో రెగ్యులర్ ప్రాతిపదికన మరొక పాథాలజిస్ట్ (ఎమ్డి) నియమితులయ్యారని ప్రభుత్వం పేర్కొంది(2023 ఆగస్టు).

తొమ్మిది డీహెచ్ లో (మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులు కాకుండా) నైపుణ్య వైద్యుల లభ్యత పట్టిక 3.12 లో చూపబడింది:

పట్టిక 3.12: తొమ్మిది డీహెచ్ లో ఆవుట్ పేషెంట్ సేవలు (నైపుణ్యత వారీగా) లభ్యత (2023 మే నాటికి)

క్రమ సంఖ్య	జిల్లా ఆసుపత్రిలో అందుబాటులో ఉన్న ఓపీడి నిపుణత/ విభాగం	గౌరవ డాక్టర్లు	సార్వజనిక	అనుకాశించి	ఫణుకు	తెనాలి	మార్కాపురం	మదనపల్లె	చిత్తూరు*	ప్రాద్దుటూరు
1	సాధారణ వైద్యం	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
2	సాధారణ శస్త్రచికిత్స	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
3	ప్రసూతి & గైనకాలజీ	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
4	శిశు వైద్యం	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
5	నేత్ర వైద్యం	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
6	ఈఎన్టీ	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును

³⁹ (1 డిసీఎస్ + 1 సీఏఎస్) డీహెచ్ ఆత్మకూరులోని ఈఎన్టీ స్పెషాలిటీలో 2022 సెప్టెంబర్ 12నాటి జీఐఎమ్ఎస్ సం.227 హెచ్ఎమ్&ఎఫ్డబ్ల్యూ(డి1) శాఖ ద్వారా మంజూరు చేయబడ్డాయి

⁴⁰ 2022 సెప్టెంబర్ 12నాటి జీఐఎమ్ఎస్ సం. 227 హెచ్ఎమ్&ఎఫ్డబ్ల్యూ(డి1)శాఖ

క్రమ సంఖ్య	జిల్లా ఆసుపత్రిలో అందుబాటులో ఉన్న ఓపీసీడి నిపుణులు/ విభాగం	పాడేరు	హెల్త్ డెవలప్మెంట్	అనకాపల్లి	తణుకు	తెనాలి	మార్కాపురం	మదనపల్లె	చిత్తూరు*	ప్రొద్దుటూరు
7	చర్మవ్యాధి/వెనెరల్ వ్యాధులు	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును
8	మానసిక వైద్యం	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు
9	కీళ్ళ వైద్యం	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
10	దంత వైద్యం	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును

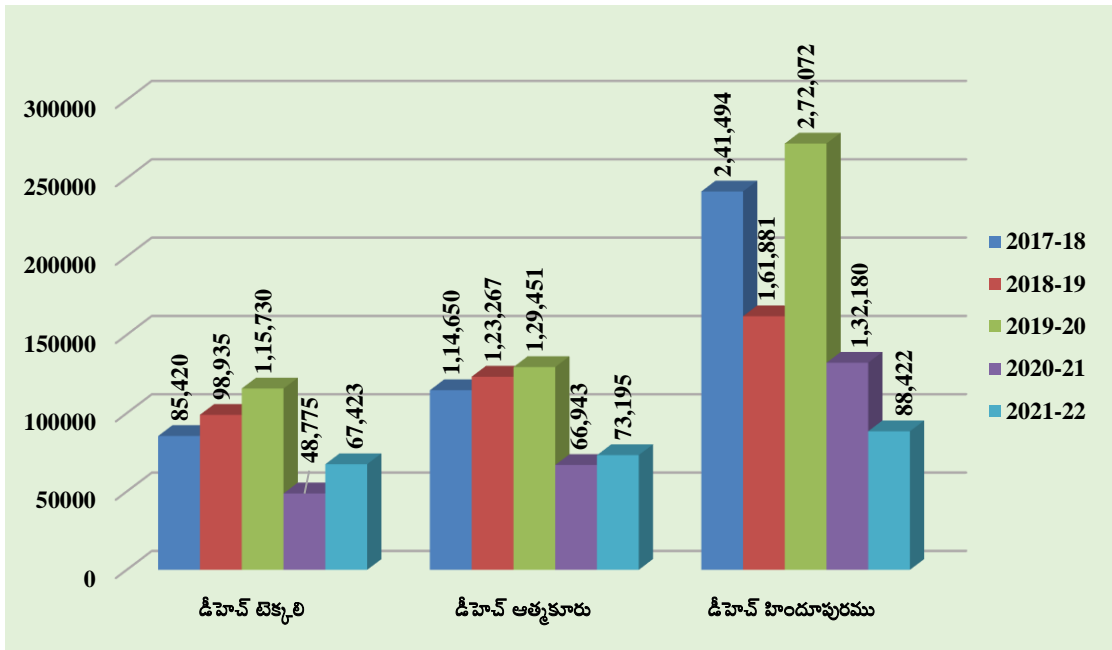
మూలం: ఆసుపత్రుల రికార్డులు

డీ హెచ్ చిత్తూరు, మెన్సర్స్ అపోలో ఆసుపత్రి విద్యా పరిశోధనా ఫౌండేషన్⁴¹, 33 సంవత్సరాల పాటు లీజులో ఉందనీ, ఇది సంబంధిత విభాగాల్లో నిపుణులను అందజేస్తుందనీ తెలిపింది. అందువల్ల ఏపీవీసీ సమాచారంలో దాని పనితీరు చేర్చబడలేదనీ తెలిపింది. డీ హెచ్ పాడేరు మరియు డీ హెచ్ మదనపల్లి ప్రభుత్వ జనరల్ ఆసుపత్రులుగా అప్గ్రేడ్ చేయబడి, డీఎమ్ఈ, ఏపీకి అప్పగించబడతాయని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). 2023 జనవరి నుండి డీ హెచ్ తెనాలిలో మానసిక రోగి చికిత్స సేవలు (ఎన్ హెచ్ఎమ్ కింద) అందుబాటులో ఉన్నాయి. 2023 జనవరి నుండి డీ హెచ్ ప్రొద్దుటూరులో మానసిక రోగి చికిత్స సేవలు (జిల్లా మానసిక ఆరోగ్య కార్యక్రమం కింద) అందుబాటులో ఉన్నాయని తెలిపింది.

3.3.3.2 మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జిల్లా ఆసుపత్రులలో అవుట్-పేషెంట్ కేసులు⁴²

2017-18 నుండి 2021-22 వరకు మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు జిల్లా ఆసుపత్రులలో నమోదు చేయబడిన ఔట్ పేషెంట్ల సంఖ్య పటం 3.2 లో చూపబడింది:

పటం 3.2: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన డీ హెచ్ లలో ఔట్-పేషెంట్ల సంఖ్య

⁴¹ జీఐఎమ్ఎస్ సం. 2, హెచ్ఎమ్ & ఎఫ్డబ్ల్యూ(డి) శాఖ, 2016 జనవరి 4 మరియు జీఐఎమ్ఎస్ సం. 42, హెచ్ఎమ్ & ఎఫ్డబ్ల్యూ(డి) శాఖ, 2016 ఏప్రిల్ 28

⁴² టెక్కూరి, అత్మకూరు మరియు హిందూపురము

3.3.3.3 వైద్య సంబంధిత ప్రయోగశాల సేవలు

- ఐపీహెచ్ఎస్(2012) ప్రకారం, డీహెచ్లోని ప్రయోగశాల, ప్రజారోగ్య ప్రయోగశాల ప్రయోజనాన్ని అందిస్తుంది. ప్రజారోగ్య దృక్కోణం నుండి అంటువ్యాధులు లేదా ముఖ్యమైన వ్యాధులను నిర్ధారించడానికి అవసరమైన అన్ని పరీక్షలను నిర్వహించగలగాలి.
- ఐపీహెచ్ఎస్, క్లినికల్ పాథాలజీ, పాథాలజీ, మైక్రోబయాలజీ, సెరోలజీ మరియు బయోకెమిస్ట్రీ (అనుబంధం 3.3) ఐదు విభాగాలలో డీహెచ్ లో కోసం 70 రకాల ప్రయోగశాల పరీక్షలు/పరిశోధనలను నిర్వహిస్తోంది.
- మొత్తం పన్నెండు డీహెచ్ లలో⁴³ ప్రతి కేటగిరీ క్రింద అందించబడిన ప్రయోగశాల సేవల లభ్యత పరంగా సంగ్రహ సిటి దిగువ పట్టిక 3.13 లో చూపబడింది:

పట్టిక 3.13: డీహెచ్ లో ప్రయోగశాల సేవల లభ్యతలో కొరత

పంచుకు తనిఖీ చేసిన డీహెచ్ లో అందుబాటులో లేని పరీక్షల సంఖ్య													
ప్రయోగశాల సేవల రకాలు	సూచించిన పరీక్షల సంఖ్య	టెక్నాలి	ఆత్మకూరు	హిందూపురము	పాడేరు	పార్వతీపురం	అనకాపల్లి	తణుకు	తెనాలి	మార్కాపూరము	మదనపల్లె	చిత్తూరు	ప్రొద్దుటూరు
క్లినికల్ పాథాలజీ	29	14	16	15	3	10	8	12	3	8	8	0	13
పాథాలజీ	8	8	8	8	6	8	8	8	4	8	8	0	6
మైక్రోబయాలజీ	7	7	6	7	2	6	7	6	7	7	7	0	6
సెరోలజీ	7	4	4	3	3	5	2	5	2	3	3	0	2
బయోకెమిస్ట్రీ	19	13	10	15	5	10	6	10	9	6	9	0	11

మూలం: జిల్లా ఆసుపత్రులచే అందించబడిన సమాచారం

డీహెచ్ ఆత్మకూరు నందు క్లినికల్ పాథాలజీ 14, హెమటాలజీ 18, సెరోలజీ 12, బయోకెమిస్ట్రీ 36 విభాగాల్లో 80 రకాల పరీక్షలు/పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయని ప్రభుత్వం పేర్కొంది (2023 ఆగస్టు).

ఇంకా, ప్రభుత్వం పరికరాలు⁴⁴ మరియు విశ్లేషకము కోసం రసాయనాలు అందాయని మరియు ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణులు, సహాయకుల నియామకం పూర్తయిందని పేర్కొంది (ఆగస్టు 2023). ప్రస్తుతం జిల్లా ఆసుపత్రుల్లో 130 రకాల పరీక్షలు నిర్వహిస్తున్నారనీ తెలియ చేసింది. అయినప్పటికీ, ప్రభుత్వం హెచ్ సీఎఫ్ లకు సరఫరా చేయబడిన పరీక్షా పదార్థాల జాబితా మరియు పరిమాణ సమ్మర్థిని నిర్ధారించడానికి వివరాలు అందించలేదు.

ముఖ్యమైన పరీక్షలు:

- టెక్నాలి, ఆత్మకూరు, హిందూపురము, పాడేరు, పార్వతీపురం, అనకాపల్లి, మార్కాపూరం, మదనపల్లె, ప్రొద్దుటూరులో కలరా నిర్ధారణకు కీలకమైన వి.కలరా పరీక్షకు హ్యూంగింగ్ డ్రాప్ అందుబాటులో లేదు.

43 పాడేరు, పార్వతీపురం, అనకాపల్లి, తణుకు, తెనాలి, మార్కాపూరం, మదనపల్లె, చిత్తూరు, ప్రొద్దుటూరు, టెక్నాలి, ఆత్మకూరు, హిందూపురము

44 పూర్తి ఆటోమేటిక్ ఎనలైజర్, సెమీ ఆటోమేటిక్ ఎనలైజర్, టీఎస్ హెచ్, టీ3, టీ4ఎనలైజర్, హాట్ ఎయిర్ ఓవెన్, ఇంక్యుబేటర్లు, యూరిన్ ఎనలైజర్, సెల్ కౌంట్, ఎలక్ట్రోలైట్ ఎనలైజర్, బైయూరూబినోమీటర్, సెంటర్-ఫ్యూజ్, యు వి.ఛాంబర్స్, బయో సెఫ్టీ క్యాబినెట్లు మరియు మైక్రోస్కోప్ లు

డీహెచ్ ఆత్మకూరులో మైక్రోబయాలజిస్ట్ పోస్ట్ ఖాళీగా ఉన్నందున వి.కలరా పరీక్ష కోసం హ్యూగింగ్ డ్రాప్ అందుబాటులో లేదని ప్రభుత్వం అంగీకరించింది (2023 ఆగస్టు). ఇతర డీహెచ్ల నుండి ప్రత్యుత్తరం అందవలసి ఉంది (2024 మార్చి).

- టెక్నాలి, ఆత్మకూరు, హిందూపురము, పార్వతీపురం, మదనపల్లె, ప్రొద్దుటూరు తదితర ప్రాంతాల్లోని డీహెచ్ఎస్లలో క్యాన్సర్ గుర్తింపు, నిర్ధారణలో ముఖ్యమైనదైన మలంలో గుప్తమైన రక్తాన్ని గుర్తించే మలపరీక్ష అందుబాటులో లేదు.

డీహెచ్ ఆత్మకూరులో 2023 ఏప్రిల్ నుండి మలంలో గుప్తమైన రక్తాన్ని గుర్తించే పరీక్ష అందుబాటులో ఉందని ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది. ఇతర డీహెచ్ల ప్రత్యుత్తరం అందవలసి ఉంది (2024 మార్చి).

- ఆత్మకూరు, హిందూపురము, పాడేరు, పార్వతీపురం, తణుకు, మదనపల్లె మరియు ప్రొద్దుటూరులో వంధ్యత్వానికి చికిత్స చేయడానికి వీర్య విశ్లేషణ ప్రాథమిక పరీక్ష అందుబాటులో లేదు.

డీహెచ్ ఆత్మకూరులో 2023 జూలై నుండి వీర్య విశ్లేషణ పరీక్ష అందుబాటులో ఉందని ప్రభుత్వం ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). ఇతర డీహెచ్ల ప్రత్యుత్తరం అందవలసి ఉంది (2024 మార్చి).

- మెనింజైటిస్ నిర్ధారించడంలో మరియు చికిత్స చేయడంలో సీఎస్ఎఫ్ విశ్లేషణ కీలకం. పిల్లలలో ఈ ఇన్ఫెక్షన్ చాలా సాధారణం, రోగ నిర్ధారణ ఆలస్యం జరిగితే అధిక మరణాలకు దారి తీస్తుంది. ఇది టెక్నాలి, ఆత్మకూరు, హిందూపురము, పార్వతీపురం, తణుకు, మార్కాపురము, మదనపల్లె మరియు ప్రొద్దుటూరు డీహెచ్లలో అందుబాటులో లేదు.

- డీహెచ్సీలు టెక్నాలి, ఆత్మకూరు, హిందూపురము, పార్వతీపురం, అనకాపల్లి, తణుకు, మార్కాపురము, మదనపల్లె, ప్రొద్దుటూరులో ఒత్తిడి కల ద్రావకాల కింద సెల్ కౌంట్, సైటోలజీ (జీవకణాల అధ్యయన) పరీక్షలు అందుబాటులో లేవు.

డీహెచ్ ఆత్మకూరులో సీఎస్ఎఫ్ విశ్లేషణ, సెల్ కౌంట్, సైటోలజీ పరీక్షలను గతంలో 2020 జూలై నుండి 2022 మే వరకు పాథాలజిస్ట్ చే నిర్వహించబడ్డాయని ప్రభుత్వం ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). ప్రస్తుతం ఆ పోస్ట్ ఖాళీగా ఉందని, భర్తీ చేస్తామని హామీ ఇచ్చింది.

- టెక్నాలి, ఆత్మకూరు, హిందూపురము, పార్వతీపురం, అనకాపల్లి, తణుకు, తెనాలి, మార్కాపురము, మదనపల్లె, ప్రొద్దుటూరులో బాక్టీరియా ఇన్ ఫెక్షన్లను గుర్తించేందుకు గొంతు శుభ్రముపరచు గ్రామ్స్ స్ట్రెయిన్, కఫ పరీక్ష తదితరాలు అందుబాటులో లేవు.

డీహెచ్ ఆత్మకూరుకు సంబంధించి ఆడిట్ పరిశీలనను ప్రభుత్వం ఆమోదించి (2023 ఆగస్టు) భవిష్యత్తులో ఆచరణకు హామీ ఇచ్చింది. ఇతర డీహెచ్ల ప్రత్యుత్తరం అందవలసి ఉంది. థైరాయిడ్ టీ3, టీ4, టీఎస్హెచ్ పరీక్ష డీహెచ్ పాడేరు మరియు డీహెచ్ చిత్తూరులో మినహా మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన డీహెచ్లలో అందుబాటులో లేదు.

థైరాయిడ్ను పరీక్షించడానికి ఆటో బయో-ఆటో లూమో ఎ-1000 పరికరాలను 2023 మార్చిలో నెలకొల్పబడిందని, అందుకే థైరాయిడ్ (టి3, టీ4, టీఎస్హెచ్) పరీక్షలు డీహెచ్ ఆత్మకూరులో అందుబాటులో ఉన్నాయని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు).

- పరీక్ష తనిఖీ చేయబడిన డీహెచ్లలో ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 కింద అవసరమైన ఏడు⁴⁵ రకాల ఎమ్మోస్కోపీ పరీక్షలు/పరిశోధనల లభ్యత డీహెచ్లలో పరిశీలించబడింది. ఆత్మకూరు, హిందూపురము డీహెచ్లలో

⁴⁵ అన్నవాహిక, కడుపు, కోలనోస్కోపీ, బ్రోంకోస్కోపీ, ఆర్థోస్కోపీ, లాపరోస్కోపీ (డయాగ్నోస్టిక్) మరియు కాలోస్కోపీ

ఎండోస్కోపీ పరీక్షలు నిర్వహించబడటంలేదు. డీహెచ్ టెక్నాలిలో, బ్రోస్కోస్కోపీ, ఆర్థోస్కోపీ, లాపరోస్కోపీ (డయాగ్నోస్టిక్) మరియు కాలపోస్కోపీ అనే నాలుగు పరీక్షలు/పరిశోధనలు నిర్వహించబడలేదు.

ఈ అందుబాటులో లేని పరీక్షల కోసం రోగులు ప్రభుత్వేతర/సుదూర హెచ్ సీఎఫ్ లను సంప్రదించవలసి ఉంటుంది, కాబట్టి ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలలో పైన పేర్కొన్న పరీక్షలు అందుబాటులో లేకపోవడంతో రోగుల జీబు ఖర్చు పెరుగుతుంది.

3.3.3.4 మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన డీహెచ్ లో నిర్వహించిన శస్త్రచికిత్సలు

ఎన్ హెచ్ ఎమ్ మార్గదర్శకాల ప్రకారం, ఒక్కో శస్త్రచికిత్స నిపుణుడు చేసిన శస్త్రచికిత్సలు ఆసుపత్రుల సామర్థ్యాన్ని కొలవడానికి అంతర్గత సూచిక.

మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన డీహెచ్ లో 2021-22 సంవత్సరంలో చేసిన శస్త్రచికిత్సలు మరియు ప్రతి సర్జన్ నిర్వహించిన శస్త్రచికిత్సలు పట్టిక 3.14 లో చూపబడ్డాయి.

పట్టిక 3.14: మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన డీహెచ్ లో 2021-22 సంవత్సరంలో చేసిన శస్త్రచికిత్సలు మరియు ప్రతి సర్జన్ నిర్వహించిన శస్త్రచికిత్సలు

విభాగం	డీహెచ్ టెక్నాలి			డీహెచ్ ఆత్మకూరు			డీహెచ్ హిందూపురము		
	శస్త్ర చికిత్సలు	సర్జన్లు	ఒక సర్జన్ నిర్వహించిన శస్త్రచికిత్సలు	శస్త్ర చికిత్సలు	సర్జన్లు	ఒక సర్జన్ నిర్వహించిన శస్త్రచికిత్సలు	శస్త్రచికిత్సలు	సర్జన్లు	ఒక సర్జన్ నిర్వహించిన శస్త్రచికిత్సలు
గైనిక్	587	3	196	917	5	183	448	2	224
ఆర్థో	58	2	29	31	1	31	35	2	18
ఆప్టాల్మిక్	270	2	135	391	1	391	188	3	63
ఈఎన్ టీ	20	1	20	2	1	2	45	2	23
జనరల్	100	2	50	15	2	8	199	2	100

మూలం: ఆసుపత్రి రికార్డులు

గమనిక: అంకగణిత ఖచ్చితత్వం అనేది సర్జన్ కు సంబంధించిన శస్త్రచికిత్సలకు పట్టించుకోవవసరం లేదు.

3.3.4 ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సంస్థలలో ఇతర సేవల లభ్యత

3.3.4.1 ఎక్స్-రే సౌకర్యం

అణుశక్తి నియంత్రణ మండలి (ఏఈఆర్ బీ) అందించిన భద్రతా నియమాలలోని పేరా 5.3 ప్రకారం, ఎక్స్-రే పరికరాల వినియోగము కోసం, సమర్థాధికారుల నుండి వినియోగ లైసెన్స్ పొందినట్లయితే తప్ప, రోగి నిర్ధారణ కోసం ఎటువంటి రోగనిర్ధారణను ఎక్స్-రే పరికరాల ద్వారా నిర్వహించకూడదని నియంత్రణ నిబంధనలు నిర్దేశిస్తున్నాయి.

అణుశక్తి (రేడియేషన్ రక్షణ) నియమాలు, 2004 ప్రకారం వైద్య రోగనిర్ధారణ ఎక్స్-రే పరికరాల వినియోగము కోసం లైసెన్స్ పొందడం అనేది చట్టబద్ధమైన అవసరం. ఆమోదయోగ్యమైన రేడియేషన్ మోతాదుతో, సరైన రోగనిర్ధారణ చిత్రాన్ని రోగి పొందేందుకు, పరికరాల నాణ్యతలు ఉన్నాయని నిర్ధారించుకోవడానికి ఇది అవసరం.

175 సీహెచ్ సీల్లో 85 సీహెచ్ సీలు ఎలాంటి ఎక్స్ రేలను నివేదించలేదని కమిషనర్ ఏపీవీవీసీ తెలిపారు. పరీక్షలో తనిఖీ చేయబడిన తొమ్మిది ద్వితీయ హెచ్ సీఎఫ్ లలో ఏ హెచ్ సీ తంపేట మినహా ఎనిమిదింటిలో, ఎక్స్-రే సేవ అందుబాటులో ఉందని గమనించడమైనది. అయితే, ఏఈఆర్ బీ ధ్రువీకరణ పత్రము ఆరు ద్వితీయ

హెచ్‌సీఎఫ్‌లలో⁴⁶ మాత్రమే అందుబాటులో ఉంది. సోంపేట, కొత్తచెరువు సీహెచ్‌సీలు తప్పని సరైనా ఏకాఆర్‌బీ లైసెన్స్ లేకుండానే పనిచేస్తున్నాయి.

ఏఎమ్‌సీ (వార్షిక నిర్వహణ ఒప్పందం) మరియు ఎక్స్-రే యంత్రం కోసం ఏకాఆర్‌బీ ధ్రువీకరణ వివరాలు పట్టిక 3.15 లో ఇవ్వబడ్డాయి:

పట్టిక 3.15: మచ్చకు తనిఖీ చేయబడిన ద్వితీయ స్థాయి హెచ్‌సీఎఫ్‌లలో ఎక్స్-రే యంత్రం కోసం ఏకాఆర్‌బీ ధ్రువీకరణ పత్రాల లభ్యత

ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రం పేరు	సీవ అందుబాటులో ఉందా	ఏఎమ్‌సీ/సీఎమ్‌సీ	ఏకాఆర్‌బీ ధ్రువీకరణ పత్రము
సీహెచ్‌సీ సోంపేట	అవును	లేదు	లేదు
సీహెచ్‌సీ కొత్తచెరువు	అవును	లేదు	లేదు
సీహెచ్‌సీ నాయుడుపేట	అవును	లేదు	అవును
డీహెచ్, హిందూపురము	అవును	అవును	అవును
డీహెచ్, ఆత్మకూరు	అవును	3 యంత్రాలు - అవును, 2 యంత్రాలు - లేదు	అవును
డీహెచ్, టెక్కలి	అవును	లేదు	అవును
ఏహెచ్, కావలి	అవును	3 యంత్రాలు- అవును, 3 యంత్రాలు- లేదు	అవును
ఏహెచ్, సీతంపేట	లేదు	లేదు	--
ఏహెచ్, కదిరి	అవును	అవును 10 ఎమ్‌పి ఎక్స్-రే & 10 ఎమ్‌పి డెంటల్ ఎక్స్-రే - ఏఎమ్‌సీ లేదు	అవును

మూలం: ఆసుపత్రి రికార్డులు

ఏహెచ్ సీతంపేటలో ₹11.14 లక్షల విలువైన సీమెన్స్ 300mA, ఎక్స్-రే యంత్రాన్ని ఏపీఎమ్‌ఎస్‌ఐడిసీ నెలకొల్పింది (2018 సెప్టెంబర్). డిజిటల్ ఇమేజింగ్‌ను అభివృద్ధి చేయడానికి అవసరమైన కంప్యూటర్డ్ రేడియోగ్రఫీ యూనిట్ (సీఆర్‌యూ) సరఫరా చేయనందున, ఎక్స్-రే యంత్రాన్ని నెలకొల్పినప్పటి నుండి (2022 జూన్) నిరుపయోగంగా ఉంచబడింది.

ప్రభుత్వం పరిశీలనను అంగీకరిస్తూ (2023 ఆగస్టు) సీఆర్‌యూతో పాటు అనుబంధ ఉపకరణాలు ఇప్పటి వరకు సరఫరా చేయలేదని సమాధానం ఇచ్చింది. ఏహెచ్ పాలకొండ నుండి ఏహెచ్ సీతంపేట ఒక సీఆర్‌యూ (2023 ఫిబ్రవరి) తీసుకుని దాన్ని ఎక్స్-రే లు తీసుకోవడానికి ఉపయోగించుకుంటోంది.

ఏహెచ్ సీతంపేటకు సరఫరా చేయబడిన ఎక్స్-రే యూనిట్ 2018 సెప్టెంబర్ నుండి 2023 ఫిబ్రవరి వరకు (52 నెలలు) నిరుపయోగంగా ఉంచడం వల్ల రోగికి మరింత జేబు ఖర్చు (ఓపీపీఈ) పెరుగుతుంది కాబట్టి సమాధానం సమర్పించదగినది కాదు.

3.3.4.2 అత్యవసర సంరక్షణ విభాగం (ఐసీయూ)

ఐసీహెచ్‌ఎస్ 2012 ప్రకారం, జిల్లా ఆసుపత్రులలో అత్యవసర సంరక్షణ విభాగం అందుబాటులో ఉండాలి. తీవ్ర అనారోగ్యంతో ఉన్న రోగులకు అవసరమయ్యే అత్యంత వైపుణ్యం కలిగిన ప్రాణాలను రక్షించే వైద్య సహాయం మరియు నర్సింగ్ సంరక్షణ, ఐసీయూలో కేంద్రీకృతమై వుంటుంది. వీటిలో ప్రధాన శస్త్రచికిత్స అవసరమైన వైద్య కేసులు, తలకు గాయాలు, తీవ్రమైన రక్తస్రావం, తీవ్రమైన కరోనరీ నాళాలు మూసుకుపోవడం, మూత్రపిండాలు మరియు శ్వాసకోశ విపత్తు, విషప్రయోగం మొదలైనవి ఉంటాయి. ఇది అత్యంత ప్రత్యేకమైన సిబ్బంది మరియు పరికరాలతో ఆసుపత్రి అందించే అత్యుత్తమ వైద్య సంరక్షణగా ఉంటాయి.

⁴⁶ సీహెచ్‌సీ నాయుడుపేట, ఏహెచ్ కావలి, ఏహెచ్ కదిరి, డీహెచ్ టెక్కలి, డీహెచ్ ఆత్మకూరు, డీహెచ్ హిందూపురము

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

రాష్ట్ర స్థాయిలో 12 జిల్లా ఆసుపత్రులలో ఐదింటికి⁴⁷ ఐసీయూలు లేవని ఆడిట్ గమనించింది. ఐసీయూ సౌకర్యాలు అందుబాటులో లేకపోవడంతో, తీవ్ర అనారోగ్యంతో ఉన్న రోగులను దూరంగా ఉన్న తృతీయ స్థాయి సంరక్షణ సౌకర్యాలకు సూచించాల్సి వచ్చింది.

ఏడు డీహెచ్ లో⁴⁸ అందుబాటులో ఉన్న ఐసీయూలలో పట్టిక 3.16 లో చూపిన విధంగా వినియోగ వస్తువులు మరియు పరికరాలలో కొరత ఉన్నట్లు కనుగొనడమైనది:

పట్టిక 3.16: ఐసీయూలలో వినియోగ వస్తువులు మరియు పరికరాలు అందుబాటులో లేని డీహెచ్ లు

వినియోగ వస్తువులు/పరికరాల పేరు	అందుబాటులో లేని డీహెచ్ లు
ఛాతీ ట్యూబ్	పార్వతీపురం, అనకాపల్లి మరియు తెనాలి
ఎమ్మో ట్రాచల్ ట్యూబ్స్	తెనాలి
డీప్ వెయిన్ డ్రాంబోసిస్ నివారణ పరికరాలు	పార్వతీపురం, అనకాపల్లి, తెనాలి, మదనపల్లె, చిత్తూరు, ప్రొద్దుటూరు

మూలం: ఆసుపత్రి రికార్డులు

మూడు పరీక్ష తనిఖీ చేయబడిన డీహెచ్ లలో ఐసీయూలు

- (ఎ) శిక్షణ పొందిన సిబ్బంది అందుబాటులో లేకపోవడంతో డీహెచ్ టెక్నాలిలో ఐసీయూ నెలకొల్పబడలేదు, డీహెచ్ హిందూపురములో పని చేయడం లేదు.
- (బి) ఐసీయూ ఏర్పాటుకు ₹ 21.61 లక్షల విలువైన పరికరాలు డీహెచ్ ఆత్మకూరుకు అందించబడింది. అయితే, శిక్షణ పొందిన సిబ్బంది లేకపోవడం మరియు అసంపూర్తిగా ఉన్న సివిల్ పనులు కారణంగా అది పని చేయడం లేదు.

డీహెచ్ టెక్నాలిలో పరికరాలు మరియు శిక్షణ పొందిన సిబ్బందితో ఇప్పుడు నాలుగు పడకల ఐసీయూ ఏర్పాటు చేయబడిందని ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) సమాధానం ఇచ్చింది. అయితే ప్రభుత్వ సమాధానాన్ని సమర్థించే పత్రాలను అందించలేదు.

పరీక్షించబడిన ఏహెచ్ లలో ఐసీయూల సౌకర్యం

- (ఎ) 2021 అక్టోబర్ 31న ఏహెచ్ కదిరికి 10 పడకల ఐసీయూ కోసం నిర్మాణ సంస్థ పరికరాలను అందించింది. అయినప్పటికీ, శిక్షణ పొందిన మానవ వనరులు అందుబాటులో లేకపోవడం మరియు ప్రెజర్ స్పింగ్ అడ్వార్షన్ (పీఎస్ఎ) ప్లాంట్ పనిచేయకపోవడం వల్ల ఐసీయూ పనిచేయడం లేదు. ఏహెచ్ కదిరి ఐసీయూలో ఉన్న పరికరాల వివరాలు పట్టిక 3.17 లో చూపబడ్డాయి.

పట్టిక 3.17: ఏహెచ్ కదిరి ఐసీయూలో పరికరాల లభ్యత వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	వివరాలు	విభాగాలు
1	మొబిలిటీ-2గా ముడుచుకునే ఐసీయూ ఫ్లవర్ బెడ్లు	10
2	చూషణ ఉపకరణం	5
3	బహుళ-ఛానల్ మానిటర్లు	5
4	ఇన్ఫ్యూజన్ పంపులు	2
5	మడతపెట్టబడిన ఐసీయూ బెడ్-5	2
6	స్టెయిన్లెస్ స్టీల్ సిల్వర్ క్రాష్ కార్డ్	3
7	ఆక్సిజన్ డి -రకం సిలిండర్లు	25

మూలం: ఆసుపత్రి రికార్డులు

⁴⁷ పాడేరు, తణుకు, టెక్నాలి, ఆత్మకూరు, హిందూపురము

⁴⁸ పార్వతీపురం, అనకాపల్లి, తెనాలి, మార్కాపురం, మదనపల్లె, చిత్తూరు, ప్రొద్దుటూరు

ఏహెచ్ కదిరిలో విరాళంగా వచ్చిన ఐసీయూ పరికరాలు వాడుకలో ఉన్నాయని విషయంగా, సీవీఏ తల గాయం, ప్రాణాంతకంగా ఉన్న రోగులు చికిత్స పొందుతున్నారని ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది.

ఐసీయూ కోసం అందిన పరికరాలు (2021 అక్టోబర్), ఐసీయూ పనిచేసే తేదీ వరకు నిరుపయోగంగా ఉంచడంతో, ఆ కాలంలో రోగులకు ఐసీయూ సేవలు అందకుండా పోయాయి.

(బి) ఏహెచ్ కావలిలో, ఐసీయూ ఏర్పాటుకు సంబంధించిన పరికరాలను నిర్మాణ సంస్థ (2021 అక్టోబర్) విరాళంగా అందించింది. అయితే, శిక్షణ పొందిన సిబ్బంది అందుబాటులో లేకపోవడంతో ఐసీయూ పనిచేయలేదు.

ప్రస్తుతం రెండు పడకల ఐసీయూ అవసరమైన పరికరాలతో పని చేస్తోందని ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) ప్రత్యుత్తరం ఇస్తూ భవిష్యత్తులో పాటిస్తామని హామీ ఇచ్చింది.

అందువల్ల, అన్ని జిల్లా ఆసుప్రతుల్లో ఐసీయూ సేవలను అందించే విషయంలో ఐపిహెచ్ఎస్ నిబంధనలను రాష్ట్రం పాటించలేదు. జిల్లా ఆసుప్రతుల్లో తగినంత ఐసీయూ సేవలు లేనందున, రోగులను దూరంగా ఉన్న తృతీయ స్థాయి సంరక్షణ ఆసుప్రతులకు పంపారు, ఇది చివరికి తృతీయ స్థాయి సంరక్షణ ఆసుప్రతులలో రోగుల భారాన్ని, అదే విధంగా రోగుల జీబు ఖర్చును పెంచింది.

3.3.4.3 ప్రత్యేక నవజాత శిశుసంరక్షణా విభాగం

ఐపిహెచ్ఎస్ 2012 ప్రకారం, ప్రత్యేక నవజాత శిశుసంరక్షణా విభాగం (ఎస్ఎన్సీయూ) అనేది ఒక ప్రత్యేక నవజాత విభాగం, ప్రధానంగా ఇంటి ప్రసవములతో సహా ఆసుపత్రిలో లేదా బయట జన్మించిన పిల్లలలో అనారోగ్యాలను, పుట్టిన మొదటి 28 రోజులలో మరణాల సంఖ్యను తగ్గించడానికి ఉద్దేశించబడింది.

పీపీపీ విధానంలో ఐదు పడకలతో కూడిన మినీ ఎస్ఎన్సీయూ డీహెచ్ టెక్నాలిలో (2018 సెప్టెంబర్) మరియు ఏహెచ్ సీతంపేట (2018 మార్చి) ఏర్పాటు చేయబడి, పనిచేస్తున్నాయి.

ఆర్ఓపీ⁴⁹ 2018-19 సమయంలో డీహెచ్ ఆత్మకూరు (10 పడకలతో), డీహెచ్ హిందూపురములలో ఎస్ఎన్సీయూలు మంజూరు చేయబడ్డాయి. 2019లో⁵⁰ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం పరిపాలనా అనుమతిని ఇచ్చింది. తదనుగుణంగా 2020-2021లో రెండు ఎస్ఎన్సీయూలకు పరికరాలు సరఫరా చేయబడ్డాయి.

డీహెచ్ ఆత్మకూరులో భవన నిర్మాణం పూర్తికాకపోవడంతో 2020 నవంబర్ 2021 ఆగస్టు మధ్య కాలంలో సరఫరా చేసిన ₹87.70 లక్షల విలువైన పరికరాలను నిరుపయోగంగా ఉంచినట్లు గమనించబడింది (2022 ఆగస్టు).

ప్రత్యేక నవజాత శిశువు సంరక్షణ విభాగం (ఎస్ఎన్సీయూ) నిర్మాణం పూర్తిచేసి అప్పగించబడిందని మరియు 2022 నవంబర్ నుండి ఆ విభాగం 10 పడకలతో పనిచేస్తోందని, పరికరాలు ఉపయోగించబడుతున్నాయని ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) సమాధానం ఇచ్చింది.

ఇంకా, డీహెచ్, హిందూపురములలో ఎస్ఎన్సీయూ భవన నిర్మాణం పూర్తి కానందున, ఎస్ఎన్సీయూ ఏర్పాటు కోసం 2020 డిసెంబర్ నుండి 2021 డిసెంబర్ వరకు సరఫరా చేయబడిన ₹65.48 లక్షల విలువైన పరికరాలను, నవజాత స్థిరీకరణ విభాగం (ఎన్బీఎస్యూ) కోసం ఉపయోగించబడుతున్నట్లు (ఆగస్టు 2022) గమనించబడింది.

⁴⁹ రికార్డింగ్ ఆఫ్ ప్రాసీడింగ్స్ (ఆర్ఓపీ): ఆర్థిక సంవత్సరానికి ఎన్హెచ్ఎమ్ క్రింద బడ్జెట్ ఆమోదాలు మరియు అమలు కోసం సూచన పత్రం

⁵⁰ 2019 సెప్టెంబర్ 12 నాటి లేఖ ఆర్.సి. వెం.178/ సీహెచ్&ఐ/2019

2023 ఆగస్టు నాటికి హిందూపురములో ఎస్ఎన్సీయూ భవన నిర్మాణం 80 శాతం పూర్తయిందని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది.

3.3.4.4 జిల్లా ఆసుపత్రుల్లో పడకల లభ్యత

ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 ప్రకారం, జిల్లా ఆసుపత్రులలో 100 పడకలకు కనీసం 8,000 చ.మీ. (ఒక మంచానికి 80 నుండి 85 చ.మీ.) 200 పడకలకు 16,000 చ.మీ., ఫ్లింట్ విస్తీర్ణం గల స్థలం ఉండాలి.

క్రింది ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులను 424 అదనపు పోస్టులతో జిల్లా ఆసుపత్రులుగా స్థాయి పెంచడానికి 2018 జూన్⁵¹లో ప్రభుత్వం పరిపాలనా అనుమతిని ఇచ్చింది.

- 1) ప్రాంతీయ ఆసుపత్రి, టెక్కలి, శ్రీకాకుళం జిల్లా- 200 పడకల జిల్లా ఆసుపత్రి
- 2) ప్రాంతీయ ఆసుపత్రి, హిందూపురము, అనంతపురము జిల్లా- 200 పడకల జిల్లా ఆసుపత్రి
- 3) ప్రాంతీయ ఆసుపత్రి , మార్కాపురము, ప్రకాశం జిల్లా 150 పడకల జిల్లా ఆసుపత్రి
- 4) ప్రాంతీయ ఆసుపత్రి, మదనపల్లె, చిత్తూరు జిల్లా- 150 పడకల జిల్లా ఆసుపత్రి
- 5) ప్రాంతీయ ఆసుపత్రి, అత్మకూరు, ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లా- 150 పడకల జిల్లా ఆసుపత్రి.

ఈ క్రింది పట్టిక 3.18 లో చూపిన విధంగా జిల్లా ఆసుపత్రుల్లో పడకల లభ్యతలో లోటు గమనించబడింది (2022 జూన్-ఆగస్టు).

పట్టిక 3.18: జిల్లా ఆసుపత్రుల్లో పడకల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	జిల్లా ఆసుపత్రి	మంజూరైన పడకలు	అందుబాటులో ఉన్న పడకలు (వార్డుల వారీగా)
1	టెక్కలి	200	112
2	అత్మకూరు	150	134
3	ప్రొద్దుటూరు	350	283

మూలం: ఆసుపత్రి రికార్డులు

జిల్లా ఆసుపత్రి, టెక్కలి

టెక్కలి, జిల్లా ఆసుపత్రికి ప్రస్తుతం ఉన్న 9,042 చ.మీ. ఫ్లింట్ విస్తీర్ణంతో పాటు పూర్తిగా 200 పడకల జిల్లా ఆసుపత్రిగా మారడానికి 6,958 చ.మీ. అదనపు స్థలం అవసరం.

ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ భవిష్యత్తులో సమకూరుస్తామని హామీ ఇచ్చింది.

జిల్లా ఆసుపత్రి, అత్మకూరు

జిల్లా ఆసుపత్రి, అత్మకూరుకు ప్రస్తుతం ఉన్న 8,186.65 చ.మీ. (150 పడకల కోసం 12,000 చ.మీ.⁵². ఫ్లింట్ విస్తీర్ణం) 3,183.35 చ.మీ. అదనపు ఫ్లింట్ విస్తీర్ణం అవసరం. అయితే, భవనం మరియు మౌలిక సదుపాయాలను 150 పడకల ఆసుపత్రికి అప్ గ్రేడ్ చేయలేదు. 100 పడకల సామర్థ్యం కలిగిన ఆసుపత్రి కోసం (2022 ఆగస్టు నాటికి) నిర్మించిన భవనంలో ఆసుపత్రి పనిచేస్తోంది.

ఈ పరిశీలనను ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) ఆమోదిస్తూ భవిష్యత్తులో సమకూరుస్తామని హామీ ఇచ్చింది.

ఆ విధంగా, అవసరమైన వైశాల్యంతో, సరిపోయినన్ని పడకల సామర్థ్యం సమకూర్చకుండానే ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులను జిల్లా ఆసుపత్రులుగా స్థాయి పెంచడమైనది.

⁵¹ 2016 జూన్ 4నాటి జీఓఆర్ టీ సం 229 హెచ్ఎమ్ & ఎఫ్డబ్ల్యూ

⁵² ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 (80 చదరపు మీటర్లు x150)

ఐదు అప్ గ్రేడ్ చేసిన ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులతో సహా ఇప్పటికే ఉన్న 12 జిల్లా ఆసుపత్రుల్లో పడకల లభ్యత (అనుబంధం-3.4) లో ఇవ్వబడింది.

3.3.4.5 ఉన్నత ప్రసూతి ఆధారిత కేంద్రం

ప్రసూతి విభాగంలో అత్యవసర సంరక్షణ విభాగాల ఆవశ్యకతను పరిష్కరించడానికి 2016 లో భారత ప్రభుత్వం ప్రజారోగ్య సౌకర్యాలలో ఉన్నత ప్రసూతి ఆధారిత కేంద్రం (హెచ్ డీయూ) భావనను రూపొందించింది. ప్రసూతి వైద్యులు మరియు అత్యవసర సంరక్షణ నిపుణుల సమన్వయ ప్రయత్నాల ద్వారా ప్రాణాంతక ప్రసూతి సమస్యలతో బాధపడుతున్న తల్లులకు అత్యవసర సంరక్షణ మార్గాలను పెంచడానికి మరియు ఆ సమయంలో ప్రసూతి సంరక్షణను కొనసాగించడానికి హెచ్ డీయూలను ఏర్పాటుచేయడమైనది. ప్రసూతి ఐసీయూ మరియు హెచ్ డీయూ (2017) కార్యాచరణ మార్గదర్శకాలు, నాలుగు పడకల హెచ్ డీయూ కోసం ముగ్గురు వైద్య అధికారులు మరియు ఆరుగురు స్టాఫ్ నర్సులు అవసరమని నిర్దేశించాయి.

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన తొమ్మిది ద్వితీయ స్థాయి హెచ్ సీఎఫ్ లలో⁵³, నాలుగు ద్వితీయ స్థాయి హెచ్ సీఎఫ్ లకు⁵⁴ మాత్రమే హెచ్ డీయూలు మంజూరు చేయబడ్డాయి. 2020-21 లో డీహెచ్ టెక్నాలి మరియు డీహెచ్ ఆత్మకూరుకు ఎన్ హెచ్ ఎమ్ కింద ప్రసూతి ఆరోగ్య పథకం కోసం, మొత్తం ₹58.92 లక్షల⁵⁵ చొప్పున నాలుగు పడకల ప్రసూతి హెచ్ డీయూలు మంజూరు చేయబడ్డాయి. ఇంకా, 2021-22 లో ఏహెచ్ సీతంపేట మరియు ఏహెచ్ కదిరికి నాలుగు పడకల హెచ్ డీయూలు మంజూరు చేయబడ్డాయి. తదనుగుణంగా, కొనుగోలు చేయబడుతున్న అన్ని పరికరాలు కనీసం మూడు నుండి ఐదు సంవత్సరాల వరకు వారంటీ మరియు వారిక నిర్వహణతో ఉండాలి అనే షరతుతో పరికరాలను కొనుగోలు చేయాలని ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ కమిషనర్, ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడీసీని అభ్యర్థించారు⁵⁶.

మంజూరైన నాలుగు ఆసుపత్రులలోని హెచ్ డీయూల స్థితి క్రింద వ్యాఖ్యానించబడగా, దీనికి ప్రభుత్వం కూడా (పట్టిక 3.19 లో) ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది.

పట్టిక 3.19: మంజూరైన నాలుగు ఆసుపత్రులలోని హెచ్ డీయూల స్థితి

క్రమ సంఖ్య	డీహెచ్/ఏహెచ్	స్వీకరించబడిన పరికరాలు	పరికరాల విలువ (₹ లక్షలలో)	పరిశీలన	ప్రభుత్వ సమాధానం
1	డీహెచ్ ఆత్మకూరు	2021 జూన్ నుండి 2022 ఆగస్టు వరకు	32.14	సిబ్బందిని నియమించనందున (2023) పరికరాలు నిరుపయోగంగా ఉన్నాయి.	హెచ్ డీయూ 2022 ఆగస్ట్ నుండి జిల్లా ఆసుపత్రి సిబ్బందితో పనిచేయడం ప్రారంభించింది.
2	డీహెచ్ టెక్నాలి	2021 డిసెంబర్ నుండి 2022 జనవరి వరకు	23.83	అంతిమమైన సిబ్బందిని అందించనందున హెచ్ డీయూ పని చేయడం లేదు.	ప్రస్తుత భవనంలోని ఒక గదిలో అందుబాటులో ఉన్న సిబ్బందితో అవసరమైన ఇరవై పరికరాల్లో అందుబాటులో ఉన్న పది పరికరాలతో పని చేస్తుంది
3	ఏహెచ్ సీతంపేట	2021 డిసెంబర్ నుండి 2022 ఫిబ్రవరి వరకు	27.09	అంతిమమైన సిబ్బందిని అందించనందున హెచ్ డీయూ పని చేయడం లేదు.	ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ హెచ్ డీయూ నిర్మాణం ఇంకా పూర్తి కాలేదని జవాబిచ్చింది

⁵³ సీహెచ్ సీ సోంపేట, సీహెచ్ సీ నాయుడుపేట, సీహెచ్ సీ కొత్తచెరువు, ఏహెచ్ సీతంపేట, ఏహెచ్ కావలి, ఏహెచ్ కదిరి, డీహెచ్ టెక్నాలి, డీహెచ్ ఆత్మకూరు మరియు డీహెచ్ హిందూపురము

⁵⁴ డీహెచ్ టెక్నాలి, డీహెచ్ ఆత్మకూరు, ఏహెచ్ సీతంపేట, ఏహెచ్ కదిరి

⁵⁵ పరికరాల కోసం ₹43.92 లక్షలు మరియు భౌతిక మౌలిక సదుపాయాల కోసం ₹15 లక్షలు

⁵⁶ 2021 ఆగస్టు 16నాటి లేఖ ఆర్.సి. నెం. హెచ్ ఎమ్ ఎఫ్ 04-12021 (31)/36/2021- ఎమ్ హెచ్ ఎన్ - సీ హెచ్ ఎఫ్ డబ్ల్యూ

క్రమ సంఖ్య	డీ హెచ్ / ఏ హెచ్	స్వీకరించబడిన పరికరాలు	పరికరాల విలువ (₹ లక్షలలో)	పరిశీలన	ప్రభుత్వ సమాధానం
4	ఏ హెచ్ కదిరి	2021 డిసెంబర్ నుండి 2022 మే వరకు 34.10	34.10	అసంపూర్తిగా ఉన్న సివిల్ పనులు మరియు సిబ్బందిని అందించకపోవడం వల్ల హెచ్ డీ యూ ఏర్పాటు చేయబడలేదు.	ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) పరిశీలనను ఆమోదించింది.
మొత్తం			117.16		

మూలం: ఆసుపత్రి రికార్డులు

ఈ విధంగా, ఎన్ హెచ్ ఎమ్ నాలుగు పడకల ప్రసూతి హెచ్ డీ యూల ఏర్పాటుకు నిధులను విడుదల చేసినప్పటికీ సిబ్బంది అందుబాటులో లేకపోవడం, అసంపూర్తిగా ఉన్న సివిల్ పనులు, పాక్షికంగా అందిన పరికరాల వల్ల, డీ హెచ్ టెక్నాలజీలోని హెచ్ డీ యూ పరిమిత పరికరాలతోను, మరియు సీతంపేట, కదిరి రెండు ఎ హెచ్ లలో హెచ్ డీ యూలు పనిచేయడం లేదు. ఇంకా, సివిల్ పనులలో జాప్యం కొనసాగితే, అందిన పరికరాలకు వారంటీ వ్యవధి కూడా ఉపయోగించకుండానే ముగియవచ్చు.

అందువల్ల, ప్రాణాంతక ప్రసూతి సమస్యలతో బాధపడుతున్న తల్లిలకు అత్యవసర సంరక్షణ అందించాలనే లక్ష్యం సివిల్ పనులలో జాప్యం కారణంగానూ, పరికరాల పాక్షిక లభ్యత వల్లనూ నెరవేరలేదు.

3.3.4.6 జిల్లా ప్రజారోగ్య ప్రయోగశాల (డీపీ హెచ్ ఎల్)

సమీకృత వ్యాధి నిఘా కార్యక్రమం (ఐడీఎస్ పీ) కింద, ప్రజారోగ్య ప్రయోగశాలలను బలోపేతం చేయడం అనేది దేశంలో ప్రయోగశాలల సామర్థ్యాన్ని అభివృద్ధి చేయడంపై దృష్టి సారించడం ఒక ముఖ్యమైన అంశం, తద్వారా వికేంద్రీకృత పద్ధతిలో అంటువ్యాధి పీడిత వ్యాధులపై నిఘాను నిర్వహించడానికి రాష్ట్రాలు రోగనిర్ధారణ సౌకర్యాలను కలిగి ఉంటాయి.

నిఘా కార్యకలాపాలను వికేంద్రీకరించడానికి, ఏకీకృతం చేయడానికి, జిల్లా స్థాయిలో జిల్లా ప్రజారోగ్య ప్రయోగశాలలు (డీపీ హెచ్ ఎల్) స్థాపించబడ్డాయి. జిల్లా ఆసుపత్రులలోని ప్రయోగశాలలు అంటువ్యాధి పీడిత వ్యాధుల నిర్ధారణ కోసం లోపభూయిష్ట పరికరాలు, మానవశక్తి మరియు నిధులకు సంబంధించిన విషయాలలో బలోపేతం చేయబడుతున్నాయి. ఐడీఎస్ పీ ఆధ్వర్యంలోని డీపీ హెచ్ ఎల్ ఔట్ పేషెంట్లు మరియు ఇన్ పేషెంట్లకు అంటువ్యాధి పీడిత వ్యాధుల ప్రయోగశాల నిర్ధారణ కోసం పరీక్షలను నిర్వహిస్తుందని, ప్రయోగశాల ధ్రువీకరించబడిన నిఘా డేటాను రూపొందించడానికి ఆసుపత్రికి హాజరు కావాలని, జిల్లాలో వ్యాప్తి చెందుతున్న పరిశోధనలకు మద్దతు ఇవ్వాలని మరియు ప్రతి వారం నిఘా డేటాను నివేదించాలని ఆశించడమైనది.

డీపీ హెచ్ ఎల్ లు డీ హెచ్, హిందూపురము (2021 జూన్) మరియు డీ హెచ్ టెక్నాలజీ (2021 అక్టోబర్) లో ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. డీ హెచ్ ఆత్మకూరుకు డీపీ హెచ్ ఎల్ యూనిట్ మంజూరు కాలేదు (2022 జూలై).

ఈ క్రింది విషయాలు గమనించబడ్డాయి:

- డీ హెచ్ టెక్నాలజీలో 15 రకాల పరికరాలు కావలసి ఉండగా నాలుగు రకాల పరికరాలు మాత్రమే అందగా ఒక మైక్రో బయాలజిస్ట్, ఒక ప్రయోగశాల సాంకేతిక నిపుణుడు, ఒక ప్రయోగశాల సహాయకుణ్ణి నియమించారు. తగినన్ని పరికరాలు లేనందున, టెక్నాలజీలో డీపీ హెచ్ ఎల్ కూడా పనిచేయలేదు.
- డీపీ హెచ్ ఎల్ హిందూపురములో 15 రకాల పరికరాలు కావలసి ఉండగా ఏడు రకాల పరికరాలు మాత్రమే అందుబాటులో ఉన్నాయి. మైక్రో బయాలజిస్ట్, ప్రయోగశాల సహాయకుడుని నియమించినప్పటికీ పరికరాలు పూర్తిగా సరఫరా కాలేదు.

ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) ప్రస్తుతం డీహెచ్ టెక్నాలజీలో 15 పరికరాలలో 11 వస్తువులు అందుబాటులో ఉండగా, డీహెచ్ టెక్నాలజీలోని సమీకృత జిల్లా నిఘా కార్యక్రమం (ఐడీఎస్పీ) కింద జిల్లా ప్రజారోగ్య ప్రయోగశాల (డీపీహెచ్ఎల్)లో పరీక్షలు⁵⁷ నిర్వహిస్తున్నారని సమాధానము ఇచ్చింది. ఇప్పటికీ డీహెచ్ టెక్నాలజీలో నాలుగు⁵⁸ పరికరాలు అందుబాటులో లేవు.

డీహెచ్ హిందూపురము పరికరాలు⁵⁹, కల్చర్ మీడియా, రియాజెంట్లు మరియు యాంటీబయాటిక్ మొదలైనవి ప్రస్తుతం అందుబాటులో ఉన్నాయని మరియు డీపీహెచ్ఎల్లో కల్చర్ మరియు సెన్సిటివిటీ పరీక్షలు జరుగుతున్నాయని ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) సమాధానం ఇచ్చింది. డీహెచ్ హిందూపురములో ఇప్పటికీ ఆరు రకాల పరికరాలు⁶⁰ అందుబాటులో లేవు.

డీపీహెచ్ఎల్ల ప్రభావవంతమైన పనితీరు కోసం సరిపోని/పాక్షిక పరికరాలు, సేవా నిర్వాహణా నాణ్యతపై ప్రభావం చూపుతాయి కాబట్టి ప్రత్యుత్తరం సమర్థనీయం కాదు.

3.3.4.7 ఇన్-షేషెంట్లకు ఆహార సేవలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం (నవంబర్ 2011) టెండర్లు పిలవడానికి మరియు అత్యంత సమర్థుడైన ఆహార కాంట్రాక్టర్ని ఎంపిక చేయడానికి మరియు ఇన్-షేషెంట్లకు/డ్యూటీ డాక్టర్లకు సరఫరా చేయబడిన ఆహార నాణ్యతను పర్యవేక్షించడానికి జిల్లా ఆహార నియంత్రణ కమిటీ (డీడీఎమ్సీ) బాధ్యత వహిస్తుందని షరతు⁶¹ విధించింది. సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాల సూపరింటెండెంట్, ఆహార ఒప్పంద షరతుల నుండి వైదొలగకుండా నిర్వహించే బాధ్యతను కలిగి ఉన్నారు.

వేలం పత్రాలు, ఒప్పంద పత్రాలు, ఒప్పంద పరిస్థితులు మొదలైనవాటిని ప్రామాణీకరించడానికి మరియు ఆసుపత్రులు/సంస్థలకు నిధుల ప్రవాహాన్ని పర్యవేక్షించడానికి రాష్ట్ర స్థాయి కమిటీలకు⁶² బాధ్యత అప్పగించబడింది. ఈ కమిటీ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా అన్ని ఆసుపత్రులకు సరఫరా చేయబడిన ఆహారం అమలును పర్యవేక్షించి మరియు తగిన పరిష్కార చర్యలు తీసుకుంటుంది. మొత్తం 12 డీహెచ్ఎల్లో ఇన్-షేషెంట్లకు ఆహారం అందిస్తున్నారు.

మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన అనంతపురము, ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు మరియు శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో వరుసగా 16,14 మరియు 13 సీహెచ్సీలు, నాలుగు, రెండు మరియు నాలుగు ఏహెచ్లు ఉన్నాయి.

మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన జిల్లాలలోని సీహెచ్సీలు, ఏహెచ్లలోని ఆహార సేవలలో ఈ క్రింది లోపాలు గమనించబడ్డాయి:

57 డెంగ్యూ రాబిడ్, డెంగ్యూ (1 గ్రా ఎలిసా), డెంగ్యూ (ఎన్ఎస్ఐ ఎలిసా), చికెన్ గున్యా (ఎలిసా ఐజిఎమ్), డబ్ల్యూఐడీఎల్, మలేరియా (స్లయిడ్ పద్ధతి), మలేరియా (రాబిడ్) హెచ్బీఎస్ఎజి (రాబిడ్), హెచ్సీపి (రాబిడ్), వీడిఆర్ఎల్, హెచ్బీఎస్ఎజి (వైరల్) లోడ్), హెచ్సీపి (వైరల్ లోడ్), ఏఎస్ఐ ట్రైటె, సీఆర్.పి, ఆర్ఎ ఫాక్టర్, ఎమ్టిబీ-ఆర్టిపిసీఆర్

58 బయో-సెప్టి క్యూబినెట్ క్లాస్ I, డీప్ ఫ్రీజర్ (-20° సె), సెంటిఫ్యూజ్, మైక్రో పిప్పెట్ సెట్ (0.2 - 10 ఎన్ఎల్, 20 -200 డబ్ల్యూఎల్, 100-1000 మీఎల్)

59 వీటెక్ మరియు బిఎసిటి హెచ్చరిక 3 డి యంత్రం, ఎలిసా రీడర్, వాషర్, బైనాక్యులర్ మైక్రోస్కోప్లు, బయో సెప్టి క్యూబినెట్, ఇంక్యూబేటర్లు మరియు హాట్ ఎయిర్ ఓవెన్, కొలిచే ప్రమాణాలు.

60 ఆటోక్లెవ్ స్టెరిలైజేషన్, ఆటోక్లెవ్ (డీకాంటమినేషన్) వర్షిక్లర్, హాట్ ఎయిర్ ఓవెన్, రిఫ్రిజరేటర్ (285 లీటర్లు), వెయిట్ స్కేల్ & మిక్చర్, కంప్యూటర్ స్కానర్ & ప్రింటర్

61 జీడిఎమ్ఎస్ సం325, తేదీ 2011 నవంబర్ 01

62 ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ కమిషనర్ అధ్యక్షతన వైద్య విద్య డైరెక్టర్, కమిషనర్తో, ఏపీ వైద్య విధాన పరిషత్, ఆయుష్ కమిషనర్, మరియు ప్రజారోగ్యం & కుటుంబ సంక్షేమ డైరెక్టర్ సభ్యులుగా మరియు వైద్య విద్య డైరెక్టర్ సభ్యకార్యదర్శిగా ఉంటారు

అనంతపురము జిల్లా

- 16 సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాలలో (ఛాతీ వ్యాధి ఆసుపత్రితో⁶³ సహా) సీహెచ్ సీ పెనుకొండ మాత్రమే 2017-2022 లో ఇన్ పేషెంట్ లకు ఆహారాన్ని అందిస్తోంది.
- నాలుగు ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులలో రెండు అంటే మడకశిర, కదిరి ఏహెచ్ లలో మాత్రమే ఇన్ పేషెంట్ లకు ఆహారాన్ని అందిస్తున్నారు.

ఎస్ పీఎస్ ఆర్ నెల్లూరు జిల్లా

- 2017 నుండి 2022 వరకు మొత్తం 14 సీహెచ్ సీలలో ఆహారం అందించబడలేదు.
- ఏహెచ్ కావలికి 2021 మార్చిలో, ఏహెచ్ గూడూరుకు 2021 డిసెంబర్ లో ఆహార ఒప్పంద గడువు ముగిసింది.

శ్రీకాకుళం జిల్లా

- 2017-2022 లో 13 సీహెచ్ సీలలో, తొమ్మిది సీహెచ్ సీలలో⁶⁴ ఆహారం అందించబడలేదు. 2020 ఆగస్టు నుండి 2022 ఏప్రిల్ వరకు నాలుగు సీహెచ్ సీలలో⁶⁵ ఆహార ఒప్పంద చెల్లుబాటు గడువు ముగిసింది.
- జిల్లాలో అందుబాటులో ఉన్న నాలుగు ఏహెచ్ లలో⁶⁶ ఏహెచ్ సీతంపేటలో ఆహారం అందడం లేదు. ఏహెచ్ నరసన్నపేటకు సంబంధించిన ఆహార ఒప్పంద చెల్లుబాటు 2021 ఆగస్టులో ముగిసింది.

మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలు (హెచ్ సీఎఫ్ లు)

- ఏపీపీపీ కింద పరీక్షించిన తొమ్మిది హెచ్ సీఎఫ్ లలో⁶⁷ మూడింటిలో⁶⁸ ఆహారం అందించబడలేదు.
- ఆరు ద్వితీయ స్థాయి హెచ్ సీఎఫ్ లలో⁶⁹ డయాబెటిక్, సెమీ-సాలిడ్ మరియు ద్రవాహారం వంటి ఇన్ పేషెంట్ లకు సరఫరా చేయబడిన ఆహారం/నియతాహారం రోగికి -నిర్దిష్టమైనది కాదు.
- డీహెచ్ టెక్కలిలో, ఆహార ఒప్పందం చెల్లుబాటు 2021 నవంబర్ లో ముగిసింది.

భారత ఆహార భద్రత మరియు ప్రమాణాల సంస్థ (ఎఫ్ ఎస్ ఎస్ ఏఐ) ప్రమాణీకరణ

ఆహార భద్రత మరియు ప్రమాణాల చట్టం, 2006, సెక్షన్ 31 ప్రకారం ఏ వ్యక్తి కూడా అనుమతి కింద మినహా ఎలాంటి ఆహార వ్యాపారాన్ని⁷⁰ ప్రారంభించకూడదు లేదా కొనసాగించకూడదు.

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆరు హెచ్ సీఎఫ్ లలో⁷¹ ఆహార సరఫరా కాంట్రాక్టర్లు భారత ఆహార భద్రత మరియు ప్రమాణాల అథారిటీ (ఎఫ్ ఎస్ ఎస్ ఏఐ) రిజిస్ట్రేషన్ సర్టిఫికేట్ లేదా ఆహార భద్రత మరియు ప్రమాణాల చట్టం, 2006 ప్రకారం అనుమతి పొందలేదు.

63 అనంతపురంలోని ఛాతీ వ్యాధి ఆసుపత్రిలో 2011 నుండి ఇన్ పేషెంట్లకు ఆహారం అందించలేదు
 64 సీహెచ్ సీలు కోట బొమ్మాళి, రణస్థలం, కొత్తూరు, కవిటి, ఆమదాలవలస, పలాస, హరిపురం, ఇచ్చాపురం, బారువ
 65 సీహెచ్ సీలు సోంపేట, పొందూరు, బుడితి మరియు పాతపట్నం
 66 ఏహెచ్ లు రాజాం, పాలకొండ, నరసన్నపేట మరియు సీతంపేట
 67 సీహెచ్ సీ (సోంపేట, నాయుడుపేట, కొత్తచెరువు), ఏహెచ్ (కదిరి, కావలి, సీతంపేట), డీహెచ్ (అత్మకూరు, హిందూపురము, టెక్కలి)
 68 ఏహెచ్ సీతంపేట, సీహెచ్ సీ నాయుడుపేట, సీహెచ్ సీ కొత్తచెరువు
 69 సీహెచ్ సీ సోంపేట, ఏహెచ్ కదిరి, ఏహెచ్ కావలి, డీహెచ్ అత్మకూరు, డీహెచ్ హిందూపురము, డీహెచ్ టెక్కలి
 70 ఆహార భద్రత మరియు ప్రమాణాల చట్టం, 2006 (2006 చట్టం నం. 34) ఆహార వ్యాపారాన్ని లాభాపేక్ష లేదా లాభాపేక్ష లేకున్నా మరియు పబ్లిక్ లేదా ప్రైవేట్ అయినా, తయారీ, ప్రాసెసింగ్, ప్యాకేజింగ్, నిల్వ, రవాణా, ఆహార పంపిణీ ఏదైనా దశకు సంబంధించిన ఏదైనా కార్యకలాపాలను, దిగుమతి మరియు ఆహార సేవలు, క్యాటరింగ్ సేవలు, ఆహారం లేదా ఆహార పదార్థాల అమ్మకం వంటివి బాధ్యతగా నిర్వహించడం
 71 సీహెచ్ సీ సోంపేట, ఏహెచ్ కదిరి, ఏహెచ్ కావలి, డీహెచ్ అత్మకూరు, డీహెచ్ హిందూపురము మరియు డీహెచ్ టెక్కలి

వివిధ వర్గాల రోగులకు నాణ్యమైన ఆహారాన్ని అందించడానికి ఆహార ఛార్జీలను ₹40 నుండి ₹80కి పెంచుతూ ఉత్తర్వులు⁷² జారీ చేశామని ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) సమాధానం ఇచ్చింది. స్థానికంగా అందుబాటులో ఉన్న స్వచ్ఛంద బృందాలు/జిల్లా సమాఖ్యలు, ఎన్జీఓలు మరియు ఇతర స్థానిక సంస్థల నుంచి తమ ఆసుపత్రి అభివృద్ధి సంఘాలలో (హెచ్డీఎస్లు) తీర్మానాలను ఆమోదించి, జిల్లా మేనేజ్మెంట్ కమిటీకి సంబంధించిన చైర్మన్ ద్వారా దానిని ధ్రువీకరించి ఆహార సరఫరాదారులను ఎంపిక చేయాలని అన్ని జిల్లాల ఆసుపత్రి సేవల కో-ఆర్డినేటర్ (డీసీహెచ్ఎస్)లకు ఆదేశాలు జారీ చేసినట్లు ప్రభుత్వం పేర్కొంది.

3.3.4.8 జిల్లా ఆసుపత్రులలో లెనిన్ అభ్యుత

ఐపీహెచ్ఎస్ రోగుల సంరక్షణ సేవలకు, 101 పడకలు మరియు అంతకంటే ఎక్కువ ఉన్న ఆసుపత్రులకు అవసరమైన 21 రకాల లెనిన్⁷³ సూచిస్తుంది. సమర్థవంతమైన మరియు ప్రభావవంతమైన బట్టలు/వస్త్రాలు మరియు లాండ్రి సేవలు రోగి అనుభవాన్ని మెరుగుపరుస్తాయి మరియు పరస్పర కాలుష్య కారక ప్రమాదాన్ని తగ్గించగలవు.

12 జిల్లా ఆసుపత్రులు, అన్నింటిలోనూ కనీస అవసరాలను పోల్చి చూడగా, బెడ్స్ప్రెడ్లు, డాక్టర్ ఓవర్కోట్లు, పీడియాట్రిక్ పరుపులు, హాస్పిటల్ వర్కర్. ఓటీ కోట్లు, మార్చురీ షీట్లు వంటి వివిధ రకాలైన బట్టలు/వస్త్రాల కొరత గమనించబడింది. **అనుబంధం 3.5** లో చూపిన విధంగా 1 నుండి 16 వస్తువుల కొరత ఉంది. ఇంకా, మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ప్రతి డీహెచ్ఎస్⁷⁴ లాండ్రి సేవల కోసం ఒక ధోబీ అవుట్-సోర్సింగ్ ప్రాతిపదికన నియమితుడై ఉన్నాడు.

అందువల్ల, ఐపీహెచ్ఎస్ ద్వారా అవసరమైన అన్ని బట్టలు/వస్త్రాలను అన్ని డీహెచ్ఎస్లలోని రోగులు, వైద్యులు మరియు ఆసుపత్రులలోని సిబ్బందికి అందించనందున, పరస్పర కాలుష్య కారక ప్రమాదాన్ని నిరోధించలేము.

3.3.4.9 ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలలో రక్త నిధి/నిల్వ యూనిట్లు

ఔషధాలు మరియు సౌందర్య సాధనాల నియమాలు, 1945, సెక్షన్ 122 ప్రకారం, రాష్ట్రంలో రక్త నిధి నిర్వహణ కోసం ఔషధ నియంత్రణ పరిపాలన నుండి అనుజ్ఞాపత్రము అవసరం.

రక్త నిధి నిర్వహణ కోసం/అవయవములు కోసం మానవ రక్తాన్ని విశ్లేషణ చేయడం/రక్త ఉత్పత్తుల⁷⁵ తయారీ కోసం అనుజ్ఞాపత్రము మంజూరు మరియు/లేదా పునరుద్ధరణ కోసం దరఖాస్తు 1[ఫారమ్ 27-సి] లేదా 5[ఫారమ్ 27-ఇ లేదా ఫారం 27-ఎఫ్] లో పార్ట్ VII కింద నియమించబడిన లైసెన్సింగ్ అథారిటీకి, సందర్భానుసారంగా అనుమతి రుసుము మరియు తనిఖీ రుసుముతో కూడిన దరఖాస్తు చేయబడుతుంది.

సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు, ఏహెచ్ సీతంపేటలో రక్త నిల్వ యూనిట్లు లేవని గమనించాం. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన హెచ్సీఎఫ్లలో రక్త నిధి/రక్త నిల్వ కేంద్రాన్ని నిర్వహించడానికి అనుజ్ఞాపత్రము చెల్లుబాటు పట్టిక 3.20 లో చూపబడింది.

⁷² 2012 డిసెంబర్ 02 నాటి జీఐఎమ్ఎస్ సం325, హెచ్ఎమ్ & ఎఫ్ డబ్ల్యూ (ఎమ్1) శాఖ

⁷³ ఓటీ కోసం ఉదర షీట్లు; దుప్పటి; బెడ్స్ప్రెడ్స్; దుప్పట్లు (ఎరుపు మరియు నీలం); డాక్టర్ ఓవర్ కోట్స్; షీట్లను గీయండి; ఆసుపత్రి కార్మికుల ఓటీ కోట్లు; లెగ్గింగ్స్; మాకింతోష్ షీట్లు; మాట్స్ (నైలాన్); పెద్దలకు దుప్పట్లు (ఫోమ్); మార్చురీ షీట్లు; ఓవర్-ఛూ జతల; పీడియాట్రిక్ దుప్పట్లు; రోగి యొక్క కోట్లు (ఆడ); రోగి పైజామా మరియు షర్టులు (పురుషుడు); తువ్వ్యాళ్లు; ఓటీ కోసం శాశ్వత షీట్లు; దిండ్లు; దిండు కవర్లు; కుక్ కోసం ఆప్రాన్; కిటికీలు మరియు తలుపుల కోసం కర్టెన్ వస్త్రం; యూనిఫాం/ఏప్రాన్ మరియు టేబుల్ క్లాత్

⁷⁴ డీహెచ్ టెక్నాలి, డీహెచ్ ఆత్మకూరు మరియు డీహెచ్ హిందూపురము

⁷⁵ బొడ్డు తాడు రక్త మూలకణాల సేకరణ, ప్రాసెసింగ్, పరీక్ష, నిల్వ, బ్యాంకింగ్ మరియు విడుదల

పట్టిక 3.20: సిహెచ్ఎస్/ఏహెచ్ఎల్లో రక్త నిధి/రక్త నిల్వ కేంద్రాల అనుజ్ఞాపత్రము చెల్లుబాటు

సదుపాయం పేరు	అనుజ్ఞాపత్రము చెల్లుబాటు	యూనిట్ కేటగిరీ	వ్యాఖ్యలు
ఏహెచ్, కావలి	03.07.2021	రక్త నిధి	అనుజ్ఞాపత్రము లేకుండా పనిచేస్తోంది
ఏహెచ్, కదిరి	30.04.2022న గడువు ముగిసింది	రక్త నిధి	అనుజ్ఞాపత్రము లేకుండా పనిచేస్తోంది
సిహెచ్ఎస్, సోంపేట	18.02.2022న గడువు ముగిసింది	రక్త నిల్వ కేంద్రం	పని చేయడం లేదు

మూలం: అనుపత్తి రికార్డులు

డీహెచ్ లలో స్థితి

రక్త నిధి/రక్త నిల్వ యూనిట్లు/రక్త కేంద్రాలు 12 డీహెచ్ లలో అందుబాటులో ఉన్నాయి. వీటిలో, ఆరు డీహెచ్ లలో⁷⁶ అనుజ్ఞాపత్రము చెల్లుబాటు గడువు ముగిసింది. పట్టిక 3.21 లో చూపిన విధంగా హెచ్ఎస్ఎఫ్ లలో రక్త నిధి/రక్త నిల్వ కేంద్రాల నిర్వహణ కోసం అనుజ్ఞాపత్రము లేకుండానే పని చేస్తున్నాయి.

పట్టిక 3.21: డీహెచ్ లలో రక్త నిధి /రక్త నిల్వ కేంద్రాల ముగిసిన అనుజ్ఞాపత్రము చెల్లుబాటు గడువు

క్రమ సంఖ్య	జిల్లా ఆసుపత్రి పేరు (డీహెచ్)	యూనిట్ కేటగిరీ	అనుజ్ఞాపత్రము చెల్లుబాటు
1	తెనాలి	రక్త నిధి	05.06.2021
2	మార్కాపురము	రక్త నిధి	30.04.2022
3	చిత్తూరు	రక్త నిధి	31.12.2022
4	ప్రొద్దుటూరు	రక్త నిధి	31.12.2022
5	హిందూపురము	రక్త నిధి	30.04.2022
6	టెక్కలి	రక్త నిల్వ కేంద్రం	31.01.2022

మూలం: డీహెచ్ లచే అందించబడిన సమాచారం

ఇంకా, క్రింది విషయాలు గమనించబడ్డాయి:

- డీహెచ్ ఆత్మకూరులోని రక్త నిల్వ కేంద్రంలో మినహా అన్ని డీహెచ్ లలో రక్త నిధి సాంకేతిక నిపుణుడు అందుబాటులో ఉన్నారు.
- ఏహెచ్ సీతంపేటలో, రక్త నిల్వ కేంద్రం కోసం 2021 డిసెంబర్ నుండి 2022 ఫిబ్రవరి వరకు ₹5.50 లక్షల విలువైన పరికరాలు అందినప్పటికీ, 2022 జూన్ నాటికి సివిల్ పనులు పూర్తి కాకపోవడంతో పరికరాలు అమర్చబడలేదు.
- సిహెచ్ఎస్ కొత్తచెరువులో, 2021 డిసెంబరులో ₹4.87 లక్షల విలువైన పరికరాలు మరియు 2022 ఏప్రిల్లో ₹17,000 విలువైన ఒక బైనాక్యులర్ మైక్రోస్కోప్ లభించినప్పటికీ 2022 ఆగస్టు నాటికి పరికరాలు అమర్చబడలేదు.

ఈ విధంగా, ఏహెచ్ సీతంపేట మరియు సిహెచ్ఎస్ కొత్తచెరువులోని బీఎస్ యూలు వరుసగా 2022 జూన్ మరియు 2022 ఆగస్టు నాటికి పరికరాలు అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ పనిచేయటంలేదు. పై రెండు సిహెచ్ఎస్ లు⁷⁷ మరియు ఒక ఏహెచ్ లో రక్త నిల్వ కేంద్రాలు అందుబాటులో లేకపోవటం/పనిచేయకపోవటం వలన, రోగులకు అవసరమయ్యే రక్తం కోసం పై స్థాయి కేంద్రాలకు సూచించబడాలి లేదా రోగులు సొంతంగా రక్త యూనిట్లను ఏర్పాటు చేసుకోవాలి.

డీహెచ్ టెక్కలి (2025 జనవరి వరకు), డీహెచ్ తెనాలి (2026 జూన్ వరకు) మరియు డీహెచ్ హిందూపురము (2027 డిసెంబర్) కోసం అనుజ్ఞాపత్రము పునరుద్ధరించబడింది మరియు డీహెచ్ మార్కాపురము మరియు

⁷⁶ తెనాలి, మార్కాపురం, చిత్తూరు, ప్రొద్దుటూరు, హిందూపురము, టెక్కలి
⁷⁷ సిహెచ్ఎస్ సోంపేట మరియు కొత్తచెరువు, ఏహెచ్ సీతంపేట

డీహెచ్ ప్రొద్దుటూరు పునరుద్ధరణ ప్రక్రియలో ఉన్నాయని ప్రభుత్వం పరిశీలనను అంగీకరించి (2023 ఆగస్టు) సమాధానం ఇచ్చింది.

3.3.4.10 డీహెచ్ లో అంబులెన్స్ సేవలు

ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 ప్రకారం, ప్రాథమిక జీవితావసరాల సౌకర్యంతో డీహెచ్ లో ఇరవై నాలుగు గంటలూ అంబులెన్స్ సేవలు అందుబాటులో ఉండాలి.

పన్నెండు డీహెచ్ ఎస్ లకుగాను ఐదింటిలో అనగా అనకాపల్లి, చిత్తూరు, పాడేరు, ప్రొద్దుటూరు మరియు తణుకులలో మాత్రమే ప్రత్యేకమైన అంబులెన్స్ సేవలు అందుబాటులో ఉన్నాయి.

రోగులను తరలించేందుకు డయల్-108 సంబంధించిన సేవలు అందుబాటులో ఉన్నాయని జిల్లా ఆసుప్రతుల వైద్య సూపరింటెండెంట్లు బదులిచ్చారు. ఇది, ఈ అధ్యాయంలో పేరా 3.5 అంబులెన్స్ సేవలలో చర్చించబడింది.

3.3.4.11 డీహెచ్ లో పోస్ట్ మార్టం & మార్చురీ సేవలు

ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 ప్రకారం, పోస్ట్ మార్టం గదిలో సింక్ తో కూడిన స్టెయిన్ లెస్ స్టీల్ శవపరీక్ష టేబుల్, స్పెసిమెన్ వాషింగ్ మరియు శుభ్రపరచడం కోసం నీటి ప్రవాహంతో కూడిన సింక్ మరియు పరికరాలను ఉంచడానికి అల్మారా ఉండాలి. శరీరాన్ని భద్రపరచడానికి కనీసం రెండు డిప్ ఫ్రీజర్లతో బాడీ స్టోరేజ్ కోసం ప్రత్యేక గదిని ఏర్పాటు చేయాలి. బంధువుల కోసం వేచి ఉండే ప్రదేశం మరియు మతపరమైన ఆచారాల కోసం స్థలం ఉండాలి.

ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 ప్రకారం, పోస్ట్ మార్టం పరికరాలు డీహెచ్ లో అందుబాటులో ఉండాలి. 12 డీహెచ్ లో ఏడు డీహెచ్ లో⁷⁸ మార్చురీ సౌకర్యం అందుబాటులో ఉంది.

క్రింది విషయాలు గమనించబడ్డాయి;

- పాడేరు, పార్వతీపురం, తెనాలి, మార్కాపురం, మదనపల్లె, ప్రొద్దుటూరు, ఆత్మకూరు, హిందూపురము డీహెచ్ లో మార్చురీ టేబుల్ అందుబాటులో లేదు.
- హిందూపురము, టెక్కలి డీహెచ్ లో నీటి ప్రవాహంతో కూడిన సింక్ అందుబాటులో లేదు.
- పాడేరు, పార్వతీపురం, అనకాపల్లి, తెనాలి, మదనపల్లె, ప్రొద్దుటూరు, టెక్కలి, ఆత్మకూరు, హిందూపురము డీహెచ్ లో స్పాట్ లైట్ (కాంతి విరజిమ్మే సాధనం) అందుబాటులో లేదు.
- పాడేరు, పార్వతీపురం, అనకాపల్లి, మార్కాపురం, మదనపల్లె, ప్రొద్దుటూరు, ఆత్మకూరు, హిందూపురము డీహెచ్ లో తూకం యంత్రం (అవయవాలు) అందుబాటులో లేదు.
- డీహెచ్ సీలు మార్కాపురం, హిందూపురములో మృతదేహాలను భద్రపరిచే డిప్ ఫ్రీజర్లు అందుబాటులో లేవు, పార్వతీపురం, మదనపల్లె, టెక్కలి డీహెచ్ లో పని చేయడం లేదు.
- అనకాపల్లి, మదనపల్లె, హిందూపురము, టెక్కలి డీహెచ్ లో బంధువుల కోసం వేచి ఉండే ప్రదేశం మరియు మతపరమైన ఆచారాలకు స్థలం అందుబాటులో లేదు.

అందువల్ల, మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన డీహెచ్ లో మార్చురీ సేవలకు కనీస మౌలిక సదుపాయాలు లేవు.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు).

⁷⁸ తణుకు, చిత్తూరు, అనకాపల్లి, పాడేరు, ఆత్మకూరు, తెనాలి మరియు ప్రొద్దుటూరు

3.3.4.12 అగ్నిమాపక సేవలు

జాతీయ భవన నిబంధనలు 2016 ప్రకారం, అన్ని భవనాలు అగ్నిమాపక భద్రతా విభాగం నుండి నిరభ్యంతర ధ్రువపత్రం (ఎన్ఓసీ) పొందాలి.

ఉమ్మడి భౌతిక పరిశీలన సమయంలో క్రింది విషయాలు గమనించబడ్డాయి:

- డీహెచ్ టెక్నాలి, సీహెచ్సీ సోంపేట అగ్నిమాపక భద్రతా విభాగం నుంచి ఎన్ఓసీ పొందలేదు. ఎనిమిది హెచ్సీఎఫ్ లలో⁷⁹ స్కోక్ డిటెక్టర్లు కూడా అందుబాటులో లేవు
- సోంపేట సీహెచ్సీలో అగ్నిమాపక హైడ్రెంట్/యంత్రం అందుబాటులో లేదు.
- ఐదు హెచ్సీఎఫ్ లలో⁸⁰ అగ్నిప్రమాదం సంభవించినప్పుడు తరలింపు ప్రణాళికలు ప్రదర్శించబడలేదు.
- నాలుగు హెచ్సీఎఫ్ లలో⁸¹ పవర్ బ్యాకప్ ప్రాంతం (డీజిల్ జనరేటర్ రూమ్) వద్ద అగ్నిమాపక యంత్రాలు అమర్చబడలేదు.

ప్రభుత్వం పరిశీలనను అంగీకరిస్తూ హెచ్సీఎఫ్ లో అగ్నిమాపక నిరభ్యంతర ధ్రువపత్రాల దరఖాస్తుల ప్రక్రియ ప్రారంభమైందని (2023 ఆగస్టు) సమాధానమిచ్చారు.

3.4 తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో సేవల లభ్యత

పట్టిక 3.22 లో వివరించిన విధంగా ప్రతి వైద్య కళాశాల & బోధనాసుపత్రిలో 23 విభాగాలు అంటే 15 వైద్య విభాగాలు మరియు ఎనిమిది వైద్యేతర విభాగాలను కలిగి ఉండాలి.

పట్టిక 3.22: వైద్యసంబంధమైన మరియు వైద్యేతర విభాగాల వివరాలు

వైద్య కళాశాల విభాగాలు (వైద్యేతర)	బోధనాసుపత్రి విభాగాలు (వైద్యసంబంధమైన)
1. మానవ అనాటమీ	1. జనరల్ మెడిసిన్
2. హ్యూమన్ ఫిజియాలజీ	2. పీడియాట్రిక్స్
3. బయోకెమిస్ట్రీ	3. మనోరోగచికిత్స
4. పాథాలజీ (రక్తంతో సహా)	4. డెర్మటాలజీ, వెనెరాలజీ & లెప్టోసి
5. మైక్రో-బయాలజీ	5. టీబీ&ఆర్డీ
6. ఫార్మకాలజీ	6. సాధారణ శస్త్రచికిత్స
7. ఫోరెన్సిక్ మెడిసిన్	7. ఆర్థోపెడిక్స్
8. కమ్యూనిటీ మెడిసిన్	8. రేడియో-నిర్ధారణ
	9. రేడియోథెరపీ (ఐచ్ఛికం)
	10. ఒటో-రినోలారిన్జియాలజీ
	11. నేత్ర వైద్యం
	12. ప్రసూతి శాస్త్రం & గైనకాలజీ
	13. అనస్థీషియాలజీ
	14. ఫిజికల్ మెడిసిన్ & పునరావాసం(ఐచ్ఛికం)
	15. డెంటిస్ట్రీ

మూలం: ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్, 1999

పై విభాగాలతో పాటు, ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్, 1999 ప్రకారం, వివిధ స్పెషాలిటీలలో పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ డిగ్రీ/డిప్లొమా కోర్సులను కలిగి ఉన్న వైద్య కళాశాలలు, కళాశాల బోధనా అవసరాలను మరియు ప్రజల ఆరోగ్య సంరక్షణ అవసరాలను తీర్చడానికి ఇతర విభాగాలను కలిగి ఉండవచ్చు.

⁷⁹ సీహెచ్సీ సోంపేట, సీహెచ్సీ నాయుడుపేట, సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు, ఏహెచ్ సీతంపేట, ఏహెచ్ కావలి, ఏహెచ్ కదిరి, డీహెచ్ ఆత్మకూరు మరియు డీహెచ్ హిందూపురము

⁸⁰ సీహెచ్సీ సోంపేట, ఏహెచ్ కావలి, సీహెచ్సీ నాయుడుపేట మరియు సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు, డీహెచ్ టెక్నాలి

⁸¹ సీహెచ్సీ సోంపేట, ఏహెచ్ కావలి, సీహెచ్సీ నాయుడుపేట మరియు సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు.

3.4.1 తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో ప్రయోగశాల సేవలు

ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్, 1999, ఒక వైద్య కళాశాలలో ఎనిమిది విభాగాలలో 20 ప్రయోగశాల సేవలు అందుబాటులో ఉండాలని సూచించింది. మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలలు పట్టిక 3.23 లో ఇవ్వబడ్డాయి.

పట్టిక 3.23: జీఎమ్సీల నాన్-క్లినికల్ విభాగాలలో ప్రయోగశాల సేవలలో కొరత

క్రమ సంఖ్య	శాఖ పేరు	ప్రయోగశాల సేవల పేరు	నెల్లారు	అనంతపురము	శ్రీకాకుళం
1	మానవ శరీర నిర్మాణ శాస్త్రం	పరిశోధన ప్రయోగశాల	అవును	అవును	సమకూర్చబడలేదు
2	సూక్ష్మ జీవశాస్త్రం	క్షయవ్యాధి ప్రయోగశాల	అవును	లేదు	అవును
3	ఔషధ శాస్త్రం	పరిశోధన ప్రయోగశాల	అవును	అవును	సమకూర్చబడలేదు
4	ఫోరెన్సిక్ మెడిసిన్	హిస్టోపాథాలజీ ప్రయోగశాల	లేదు	సమకూర్చబడలేదు	అవును
		సెరాలజీ ప్రయోగశాల	లేదు	సమకూర్చబడలేదు	అవును
		ఆంథ్రోపాలజీ ప్రయోగశాల	లేదు	సమకూర్చబడలేదు	అవును
		టాక్సికాలజీ ప్రయోగశాల	లేదు	సమకూర్చబడలేదు	అవును

మూలం: వైద్య కళాశాల రికార్డులు

క్రింది విషయాలు గమనించబడ్డాయి:-

➤ జీఎమ్సీ నెల్లూరులోని ఫోరెన్సిక్ వైద్య విభాగంలో హిస్టోపాథాలజీ, సెరాలజీ, ఆంథ్రోపాలజీ మరియు టాక్సికాలజీ వంటి ప్రయోగశాల సేవలు అందుబాటులో లేవు.

➤ జీఎమ్సీ అనంతపురములోని మైక్రోబయాలజీ విభాగంలో క్షయవ్యాధి ల్యాబ్ అందుబాటులో లేదు

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ (2023 ఆగస్టు) భవిష్యత్తులో సమకూరుస్తామని హామీ ఇచ్చింది.

3.4.2 తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో ప్రత్యేక సేవలు

ప్రత్యేక సేవల్లో కాలిన గాయాలు, ట్రామా సంరక్షణ మరియు సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రి అందించే అన్ని సేవలు ఉన్నాయి.

3.4.2.1 కాలిన గాయాలు మరియు గాయాల వార్డు

ఆసుపత్రిలో కాలిన గాయాల విభాగం ముఖ్య ఉద్దేశ్యం సమగ్ర కాలిన గాయాల సంరక్షణ అందించడం మరియు కాలిన రోగులలో అంటువ్యాధుల సంభవనీయతను తగ్గించడం.

కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య 60:40 నిష్పత్తిలో కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకం కింద కాలిన గాయాలకు, నివారణ, నిర్వహణ మరియు పునరావాస సేవలను బలోపేతం చేయడానికి భారత ప్రభుత్వ ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ, ఆరోగ్య సేవల డైరెక్టర్ జనరల్ ద్వారా జాతీయ కార్యక్రమం ప్రారంభించబడింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆరు వైద్య కళాశాలలో⁸² కాలిన గాయాల విభాగం కోసం ఒక్కో విభాగంకు ₹6.58 కోట్లతో ₹39.47 కోట్లకు పరిపాలనా అనుమతి⁸³ (2018 మే) ఇచ్చింది. అందించిన ₹6.58 కోట్లలో, ₹2.18 కోట్లు నిర్మాణ ప్రయోజనం కోసం మరియు ₹1.29 కోట్లు పరికరాలు మిగతా వాటి కోసం అందించబడ్డాయి. మొదటి విడతలో భాగంగా, కేంద్ర ప్రభుత్వం తన 60 శాతం వాటాగా ₹2.08 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేసింది మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 40 శాతం వాటాగా ₹0.83 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేసింది. ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ ద్వారా పని (2019 ఫిబ్రవరి 18) మంజూరు చేయబడింది మరియు స్థలాన్ని కాంట్రాక్టర్కు 2019 జూన్లో⁸⁴ అప్పగించారు. కాలిన గాయాల వార్డు నిర్మాణం అసంపూర్తిగా ఉందని మరియు కాంట్రాక్టర్ పనిని ప్రారంభించి 2022 ఫిబ్రవరి 21న ₹45.07 లక్షల చెల్లింపును స్వీకరించిన తర్వాత పనిని నిలిపివేశాడనీ ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ పేర్కొంది (2022 ఫిబ్రవరి). పైన ఉన్న ఛాయా చిత్రం 3.3 లో చూపిన విధంగా భవనం అసంపూర్తిగా ఉంది మరియు దీని కోసం అందించిన మిగిలిన నిధులు ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీలో అందుబాటులో ఉన్నాయి.

ఛాయా చిత్రం 3.3: అనంతపురములోని జీజీహెచ్ వద్ద కాలిన గాయాల వార్డు పనిని వదిలివేయబడింది (2022 సెప్టెంబర్).

ప్రభుత్వం పరిశీలనను అంగీకరించింది మరియు ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ సమన్వయంతో కాలిన గాయాలు మరియు గాయాల వార్డును పూర్తి చేయడానికి చర్య తీసుకుంటామని (2023 ఆగస్టు) సమాధానం ఇచ్చింది.

3.4.2.2 ట్రామా సంరక్షణ కేంద్రం

పెరుగుతున్న రోడ్డు ప్రమాదాల సంఖ్యను దృష్టిలో ఉంచుకుని, బాధిత/ గాయపడిన వ్యక్తులకు తక్షణ వైద్య చికిత్సను అందించడానికి, భారత ప్రభుత్వం ఇప్పటికే ఉన్న ఆసుపత్రులను అభివృద్ధి చేసి, బలోపేతం చేయాలని మరియు అత్యాధునిక కమ్యూనికేషన్ మద్దతుతో త్వరగా ఆసుపత్రికి చేరుకోవడానికి గాయపడిన బాధితునికి పర్యవేక్షణలో వేగవంతమైన రవాణా విధానాన్ని అందించాలని నిర్ణయించింది. దశల వారీ పద్ధతిలో ట్రామా సంరక్షణ కోసం కొత్త మౌలిక సదుపాయాల కల్పనపై దృష్టి సారించడం కంటే పాస్-ఇండియా ట్రామా సంరక్షణ నెట్వర్క్ను అభివృద్ధి చేయడం ద్వారా రోడ్డు ప్రమాదాల మరణాల రేటును 10 శాతానికి తగ్గించవచ్చు. దీనితో గాయపడిన వ్యక్తిని 50 కిలోమీటర్ల కంటే ఎక్కువ దూరం పంపాల్సిన అవసరం లేదు మరియు ప్రతి 100 కి.మీకి ఒక నిర్దేశిత ట్రామా సంరక్షణ కేంద్రం అందుబాటులో ఉంటుంది.

ట్రామా సంరక్షణ కేంద్ర స్థాపన కోసం భారత ప్రభుత్వం అనంతపురములోని జీజీహెచ్ కి ₹80 లక్షలు విడుదల⁸⁵ చేసింది, అందులో ₹60 లక్షలు ఖర్చు చేసినట్లు గమనించబడింది. ట్రామా సంరక్షణ కేంద్రం నిర్మాణం కోసం. ట్రామా సంరక్షణ కేంద్రం నిర్మాణం తర్వాత, భవనాన్ని (2019 ఆగస్టు) నేత్ర వైద్య విభాగానికి కేటాయించారు. జీజీహెచ్ లో ట్రామా సంరక్షణ కేంద్రం ఏర్పాటు చేయాలనే నిర్దిష్ట ఉద్దేశ్యం నీరుగారి, ఆ కేంద్రం నేత్ర వైద్య విభాగానికి ఇవ్వబడింది.

⁸² కేఎమ్సీ కర్నూల్, జీఎమ్సీ గుంటూరు, ఎస్వీఎమ్సీ తిరుపతి, ఏపీఎస్ఆర్ జీఎమ్సీ నెల్లూరు, జీఎమ్సీ అనంతపురము, ఏఎమ్సీ విశాఖపట్నం
⁸³ 2018 మే 03నాటి జీఓఆర్ టీ నెం. 158ని చూడండి
⁸⁴ ఈసీవీ కంటే 0.45 శాతం తక్కువ టెండర్ ప్రీమియంతో టెండర్ ప్రాతిపదికన ₹1,69,94,220 (ఎస్.ఎస్.ఆర్ 2081-19). ఒప్పందం నెం. 97(బి)/ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ/2018-19 పూర్తి చేయడానికి 12 నెలల నిర్దిష్ట వ్యవధితో 18.02.2019న ముగించబడింది.
⁸⁵ 2010 ఫిబ్రవరి 03 నాటి లేఖ ఆర్డీ నెం. 2-28016/110/2008-హెచ్

భారత ప్రభుత్వం పరికరాల సేకరణ కోసం జీజీహెచ్, అనంతపురముకు ₹5 కోట్లు మరియు జీఎమ్సీ శ్రీకాకుళానికి ₹2 కోట్లు (2018 మార్చి) మంజూరు చేసింది. జీఎమ్సీ శ్రీకాకుళం 2018 మార్చిలో మంజూరైన ₹2 కోట్లను వినియోగించుకోలేదు.

3.4.2.3 పోషకాహార పునరావాస కేంద్రం

పోషకాహార పునరావాస కేంద్రం (ఎన్ఆర్సీ)⁸⁶ అనేది తీవ్రమైన పోషకాహార లోపం (ఎస్ఎమ్) ఉన్న పిల్లలను చేర్చుకుని, నిర్వహించబడే ఆరోగ్య సదుపాయం. వైద్య కళాశాల ఆసుపత్రిలో ఎన్ఆర్సీకి 20 పడకల కేటాయింపు ఉండాలి. ఈ విభాగం ఆరోగ్య సదుపాయంలో ఒక ప్రత్యేక ప్రాంతంగా ఉండాలి మరియు పిల్లల వార్డు/ఇన్ పేషెంట్ సదుపాయానికి సమీపంలో ఉండాలి. ఎన్ఆర్సీ సుమారుగా కవర్ చేయబడిన ప్రాంతం పడకకు 150 చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణంలో ఉండాలి, దానితో పాటు అనుబంధ ప్రాంతం కోసం 30 శాతం ఉండాలి. 20 పడకల ఎన్ఆర్సీ కోసం సుమారు 3,900 చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణం కలిగి ఉండాలి, ఇందులో రోగి ప్రదేశం, ఆట స్థలం మరియు సలహా సమావేశ ప్రాంతం, రోగశుశ్రూష కేంద్రం, వంటగది, నిల్వ స్థలం, రెండు స్నానపు గదులు మరియు రెండు మరుగుదొడ్లు ఉండాలి.

పట్టిక 3.24 లో సూచించినట్లు 20 పడకలతో కూడిన ఎన్ఆర్సీ సాకర్య ప్లింట్ ప్రాంతం మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు ప్రభుత్వ జనరల్ ఆసుపత్రులలో తక్కువగా ఉంది.

పట్టిక 3.24: ఎన్ఆర్సీల ప్లింట్ ఏరియా అవసరాలు మరియు లభ్యత వివరాలు

బోధనానుపత్ర పేరు	20 పడకల కోసం ప్లింట్ ఏరియా అవసరం చ.అ.లో	20 పడకల కోసం అందుబాటులో ఉన్న ప్లింట్ ఏరియా చ.అ.లో	కొరత చ.అ.లో
జీజీహెచ్, అనంతపురము	3900 (150x20 + 3000x30%)	1,012.5	2,887.5
జీజీహెచ్, నెల్లూరు	3900	2,068	1,832
జీజీహెచ్, శ్రీకాకుళం	3900	1,527.4	2,372.6

మూలం: ఆసుపత్రి రికార్డులు

క్రింది విషయాలు గమనించబడ్డాయి:

- బొమ్మలు, టీవీ, డీవీడి ప్లేయర్ మరియు ఐఈసీ మెటీరియల్ వంటి ఆడియో-విజువల్ పరికరాలతో ప్లే & కౌన్సెలింగ్ ప్రాంతం-జీజీహెచ్లు అనంతపురము మరియు శ్రీకాకుళంలో కౌన్సెలింగ్ ప్రాంతం అందుబాటులో లేదు. మూడు మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జీజీహెచ్లలో ఆట స్థలం అందుబాటులో లేదు.
- జీజీహెచ్ అనంతపురములోని వంటగది, భోజన శాల మరియు ప్రదర్శన కోసం తగినంత స్థలంతో వార్డుకు అనుబంధంగా లేదా వార్డులో విభజించబడిన వంటగది మరియు ఆహార నిల్వ ప్రాంతం అందుబాటులో లేదు. అనంతపురములోని జీజీహెచ్ వద్ద వంటగది ప్రాంతంలో తగినంతగా గాలి వెలుతురుల ప్రసరణము లేదు.
- మూడు పరీక్ష తనిఖీ చేసిన జీజీహెచ్లలో తల్లులు మరియు పిల్లలకు జోడించబడిన మరుగుదొడ్డి మరియు స్నానాల గది సాకర్యంతో పాటు చేతులు కడుక్కోవడానికి రెండు వేర్వేరు ప్రదేశాలు అందుబాటులో లేవు.
- దోమ మరియు ఈగల తెర: కిటికీలు దోమ మరియు ఈగల తెరలతో కప్పబడలేదు.

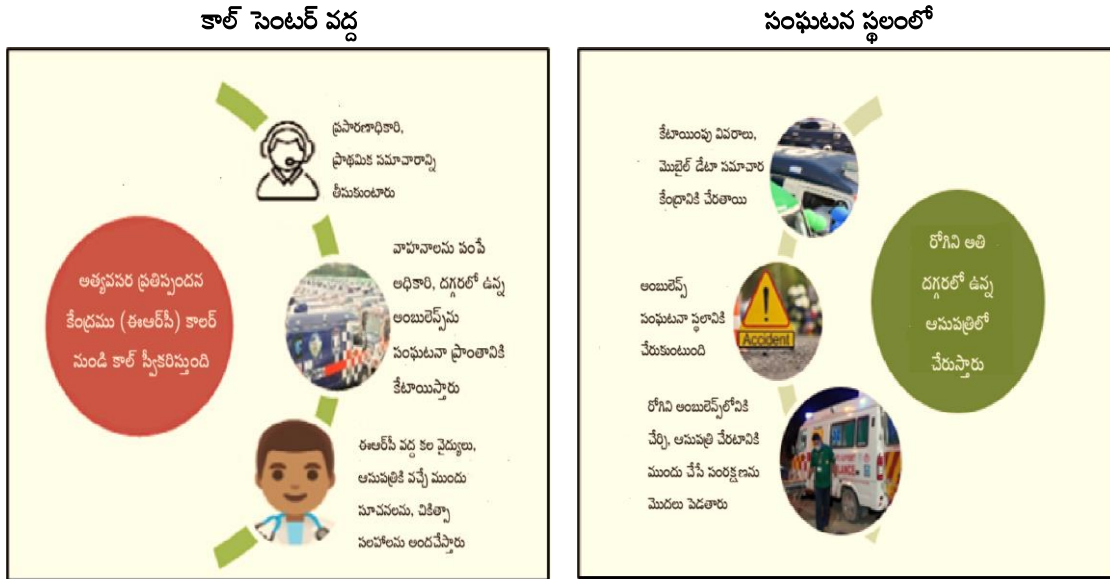
3.5 అంబులెన్స్ సేవలు

డయల్ 108 అనేది 24x7 అత్యవసర ప్రతిస్పందన వ్యవస్థ, ఇది ప్రాథమికంగా సంకట రోగుల సంరక్షణ, త్రామా మరియు ప్రమాద బాధితులు మొదలైన రోగులకు హాజరయ్యేలా రూపొందించబడింది. ఇది ప్రజలందరికీ ఉచితంగా,

⁸⁶ తీవ్రమైన పోషకాహార లోపం ఉన్న పిల్లల సాకర్యాల ఆధారిత నిర్వహణపై కార్యాచరణ మార్గదర్శకాలు (2011)

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

ఏ విధమయినా అత్యవసర పరిస్థితిలోనయినా ఉపయోగించుకోవచ్చు. టోల్ ఫ్రీ హెల్ప్ లైన్ నంబర్లు ల్యాండ్ లైన్ మరియు మొబైల్ ఫోన్ లకు అందుబాటులో ఉంటాయి. ఎన్ హెచ్ ఎమ్ కింద నిర్వహణ ఖర్చుతో కూడిన అన్ని అంబులెన్స్ లకు నేషనల్ అంబులెన్స్ సర్వీస్ (ఎన్ ఏఎస్) మార్గదర్శకాల అమలు తప్పనిసరి చేయబడింది.

జిల్లాల వారీగా మోహరించబడిన వాహనాల సంఖ్య పట్టిక 3.25 లో ఇవ్వబడింది.

పట్టిక 3.25: ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జిల్లాల వారీగా అందుబాటులో ఉన్న అంబులెన్స్ ల సంఖ్య

క్రమ సంఖ్య	జిల్లా పేరు	అందుబాటులో ఉన్న ప్రాథమిక లైఫ్ సపోర్ట్ (బీఎల్ఎస్) అంబులెన్సులు	అందుబాటులో ఉన్న అధునాతన లైఫ్ సపోర్ట్ (ఏఎల్ఎస్) అంబులెన్సులు	అందుబాటులో ఉన్న నియోనాటల్ అంబులెన్సులు	మొత్తం లభ్యత
1	శ్రీకాకుళం	22	10	1	33
2	విజయనగరం	35	9	3	47
3	విశాఖపట్నం	46	15	3	64
4	తూర్పు గోదావరి	49	16	2	67
5	పశ్చిమ గోదావరి	36	14	2	52
6	కృష్ణా	39	16	1	56
7	గుంటూరు	58	22	2	82
8	ప్రకాశం	33	11	1	45
9	ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు	31	10	2	43
10	చిత్తూరు	60	17	2	79
11	వైఎస్ఆర్	51	18	3	72
12	అనంతపురము	52	16	2	70
13	కర్నూలు	43	13	2	58
మొత్తం		555	187	26	768

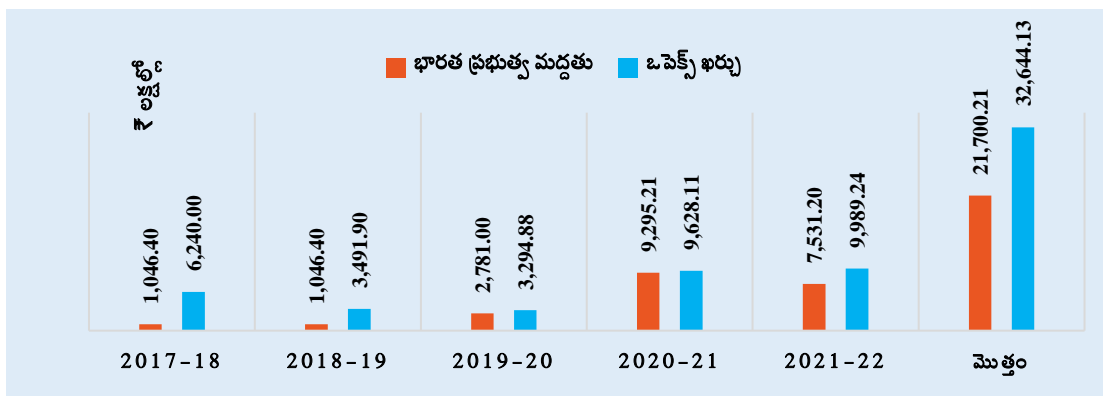
మూలం: 108 విభాగం అందించిన సమాచారం

3.5.1 అంబులెన్స్ల నిర్వహణకు నిధులు

ఎన్ హెచ్ఎమ్ కింద భారత ప్రభుత్వం 105 ఏఎల్ఎస్ అంబులెన్స్లకు, ప్రతి అంబులెన్స్కు నెలకు ₹1.40 లక్షలు మరియు 523 బీఎల్ఎస్ అంబులెన్స్ల కోసం ప్రతి అంబులెన్స్కు నెలకు ₹1.20 లక్షల చొప్పున నిర్వహణ ఖర్చుతో పాటు ఫీడర్ అంబులెన్స్కు నెలకు ₹64,980/- నిర్వహణ ఖర్చుతో సహాయాన్ని అందిస్తుంది.

ఏపీ ప్రభుత్వ బడ్జెట్ గణాంకాల ప్రకారం, 2017-22 సంవత్సరాల్లో డయల్-108 సేవపై కార్యాచరణ వ్యయం (ఒపెక్స్) కోసం ₹326.44 కోట్లు ఖర్చు చేశారు. భారత ప్రభుత్వం ఎన్ హెచ్ఎమ్ ద్వారా ఒపెక్స్ మద్దతు కోసం ₹217 కోట్ల మొత్తాన్ని అందించింది, ఇది ఏపీ ప్రభుత్వ చేసిన వ్యయంలో 66.47 శాతం. అంబులెన్స్ల నిర్వహణ ఖర్చు పటం 3.3 లో చూపబడింది.

పటం 3.3: 108 సేవలపై నిర్వహణ వ్యయం

ఇంకా, మైదాన ప్రాంతాల్లోని హెచ్సీఎఫ్లలో దేనిలోనూ అంకితమైన అంబులెన్స్ అందుబాటులో లేదని గమనించడమైనది. అయితే, ఈ హెచ్సీఎఫ్లు 108 సేవను ఉపయోగించుకుంటున్నాయి.

3.5.2 కొండ లేదా గిరిజన ప్రాంతాలలో నిర్వహణ

ఆంధ్రప్రదేశ్లోని గిరిజన ప్రాంతాల్లో 159 పీహెచ్సీలు (2021-22 ఆర్ హెచ్ఎస్) ఉన్నాయి. అయితే, 122 ఫీడర్ అంబులెన్స్లతో పాటు (ద్విచక్ర వాహనం) 84 అంబులెన్స్లు అందుబాటులో ఉండి ఐటీడీఏలచే నిర్వహించబడుతున్నాయి.

గిరిజన ప్రాంతమైన సీతంపేటలోని ప్రాంతీయ ఆసుపత్రిలో భౌతిక ధ్రువీకరణ సమయంలో సీతంపేట ఐటీడీఏ ద్వారా మూడు బీఎల్ఎస్ అంబులెన్స్లు సరఫరా చేయబడ్డాయని, ఆ అంబులెన్స్లలో ఆక్సిజన్ సిలిండర్లు ఉన్నప్పటికీ రోగులకు ఆక్సిజన్ అందించేందుకు ఎయిర్ ఫ్లో మీటర్లు లేవని గుర్తించబడింది.

3.5.3 ప్రతిస్పందన సమయం

అంబులెన్స్ ఆపరేటర్ ఒప్పందం కోసం టెండర్లను ఆహ్వానించేటప్పుడు ప్రతిపాదనా అభ్యర్థన ప్రకారం (ఆర్ఎఫ్పీ) పట్టణ, గ్రామీణ మరియు గిరిజన ప్రాంతాల కోసం అంబులెన్స్ కనీస ప్రతిస్పందన సమయం వరుసగా 15 నిమిషాలు, 20 నిమిషాలు మరియు 30 నిమిషాలు. పట్టణ ప్రాంతాల్లో అంబులెన్స్ సగటు ప్రతిస్పందన సమయం నిర్దేశించిన దానికంటే 3.23 నిమిషాలు ఎక్కువగా ఉందని గమనించబడింది.

ఆర్ఎఫ్పీ ప్రకారం ప్రతిస్పందన సమయాన్ని నిర్వహించనందుకు జరిమానాలు విధించబడుతున్నప్పటికీ, ప్రతిస్పందనకు ఎక్కువ సమయం తీసుకోవడం ప్రాణనష్టానికి దారితీయవచ్చు అనేది ఆందోళన కలిగించే విషయం.

3.5.4 గర్భిణీ స్త్రీలకు ఉచిత రిఫరల్ రవాణా

ఎన్ హెచ్ ఎమ్ కింద, ప్రతి గర్భిణీ స్త్రీకి అవసరమైన నాణ్యమైన ప్రసవానికి పూర్వం, ప్రసవ సమయంలో మరియు ప్రసవనంతర సంరక్షణ, వ్యాధి నిరోధక సేవలను ఉచితంగా అందజేయడం కోసం ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యవస్థను సకాలంలో అందజేయాల్సి ఉంది.

జేబు ఖర్చులను తగ్గించడం కోసం, ఏఎన్ఎమ్లు/ఆశా ద్వారా గర్భిణీ స్త్రీని అనుసరిస్తూ నిరంతరం పర్యవేక్షించడం అవసరం.

ప్రసూతి మరణాల నిష్పత్తి, శిశు మరణాల రేట్లు తగ్గింపు ప్రభుత్వానికి అధిక ప్రాధాన్యత కలిగిన అంశం. గర్భిణీ స్త్రీలకు రిఫరల్ రవాణాను అందించడం అనేది ఎమ్ఎమ్ఆర్ తగ్గింపు కోసం చేసే ప్రయత్నాలలో ఒకటి. ప్రతి గర్భిణీ స్త్రీకి ఆసుపత్రి నుండి ఇంటి వరకు తిరిగి దించే సేవను అందించడానికి, 279 వాహనాలతో కూడిన ప్రత్యేక సముదాయాన్ని ఏపీ ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది.

తల్లి-బిడ్డా ఎక్స్ ప్రెస్ అనేది ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో ప్రసవించే కొత్త తల్లులకు రవాణా సేవను (నిర్దేశిత వాహనాల ద్వారా ఆసుపత్రి నుండి ఇంటికి) అందించే పథకం. ఈ సేవను 102 కార్ల సెంటర్ సమన్వయం చేస్తూ 24 గంటలు పనిచేస్తుంది.

భారత ప్రభుత్వం గర్భిణీ స్త్రీలకు ఉచిత రిఫరల్ రవాణా కోసం ఇంటి నుండి ఆరోగ్య సదుపాయానికి ₹250/- మరియు డ్రాప్ బ్యాక్ సౌకర్యం కోసం ₹250/- అందిస్తోంది. మొత్తం సంస్థాగత ప్రసవాలు మరియు సదుపాయాన్ని పొందిన గర్భిణీ స్త్రీల సంఖ్యతోపాటు భారత ప్రభుత్వం చేసిన ఆమోదాలు. పట్టిక 3.26 లో వివరించబడ్డాయి.

పట్టిక 3.26: గర్భిణీ స్త్రీలు ఉపయోగించుకుంటున్న సంస్థాగత ప్రసవాలు మరియు డ్రాప్ బ్యాక్ సేవల వివరాలు

సంవత్సరం	మొత్తం సంస్థాగత ప్రసవాలు	ఉచిత రవాణా సౌకర్యాన్ని పొందిన గర్భిణీ			భారత ప్రభుత్వ నిబంధన (సిడబ్ల్యూల సంఖ్య)	అందుబాటులో ఉన్నదాని కంటే తక్కువ ఉపయోగించు కున్నది	రూ.500 కంటే ఎక్కువ క్వెయిమ్ చేయబడింది (రూ. లక్షలో)
		ఇంటికి సదుపాయం	డ్రాప్ బ్యాక్ సదుపాయం	మొత్తం వినియోగించు కున్నది			
2017-18	7,37,140	86,874	1,17,758	2,04,632	5,41,900	3,37,268	16,86.34
2018-19	7,42,638	91,485	2,16,853	3,08,338	5,41,900	2,33,562	11,67.81
2019-20	7,32,248	1,74,709	2,26,528	4,01,237	5,41,900	1,40,663	7,03.32
2020-21	7,09,539	1,37,363	2,23,432	3,60,795	5,41,900	1,81,105	9,05.53
2021-22	7,51,447	2,12,990	2,32,691	4,45,681	5,41,900	96,219	4,81.10
మొత్తం	36,73,012	7,03,421	10,17,262	17,20,683	27,09,500	9,88,817	49,44.09

మూలం: సీఎఫ్డబ్ల్యూ ద్వారా అందించబడిన సమాచారం మరియు ఆర్ బి పీ సమాచారం

పై పట్టిక నుండి, పీఐపీలలో ఈ పద్దు కింద చేసిన ప్రతిపాదనలు మునుపటి సంవత్సరాల వాస్తవ ధోరణులపై ఆధారపడి లేవని చూడవచ్చు. ఇంకా, గర్భిణీ స్త్రీలు పాక్షికంగా సేవలను ఉపయోగించుకుంటున్నారు. 36.73 లక్షల సంస్థాగత ప్రసవాలకు గాను 10.17 లక్షల మంది మహిళలకు మాత్రమే తిరిగి ఇంటికి పంపే వాహన సేవ అందివ్వడమైనది. తద్వారా 26.56 లక్షల డెలివరీ కేసుల్లో తిరిగి ఇంటికి పంపే సేవ అందించబడలేదు.

పట్టిక 3.27 లో వివరించిన విధంగా పరీక్షించిన మూడు ఆసుపత్రులలో అంబులెన్స్ సేవలు అందుబాటులో ఉన్నాయి.

పట్టిక 3.27: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జీజీహెచ్ లో అంబులెన్స్ సేవల వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	అంబులెన్స్ ల వివరాలు	అనంతపురము	శ్రీకాకుళం	నెల్లూరు
1	అందుబాటులో ఉన్న అంబులెన్స్ ల సంఖ్య	8	6	8
2	పని చేస్తున్నవి	2	3	7
3	పని చేయనటువంటివి	6	3	1

మూలం: ఆసుపత్రి రికార్డులు

ఛాయా చిత్రం 3.4: నెల్లూరులోని జీజీహెచ్ లో అంబులెన్స్ లో పరికరాలు అందుబాటులో లేవు(2022 జూలై)

ఛాయా చిత్రం 3.5: జీజీహెచ్, అనంతపురములో అంబులెన్స్ లో పరికరాలు అందుబాటులో లేవు(2022 సెప్టెంబర్)

అంబులెన్స్ ల భౌతిక ధ్రువీకరణ క్రింది విషయాలు తెలియచెప్పింది:

- స్ట్రెచర్, రవాణా చేయగల ఆక్సిజన్, పీల్చుకునే పరికరాలు, ప్రథమ చికిత్స వస్తు సామగ్రి, ఏఎమ్బీయూ సంఘలు, రవాణా వెంటిలేటర్లు, పీల్చుకునే యూనిట్, ఇన్ఫ్యూజన్ సిరంజి పంపులు, నెబ్యులైజర్ మరియు ఆక్సిజన్ సరఫరా యూనిట్లు వంటి కొన్ని ముఖ్యమైన/అవసరమైన లైఫ్ సపోర్ట్ పరికరాలను ఎన్ఎబీహెచ్ నిర్దేశిస్తుంది. అనంతపురము, నెల్లూరు జీజీహెచ్ లలోని అంబులెన్స్ లలో ఇవి అందుబాటులో లేవు.

ఛాయా చిత్రం 3.6: అవసరమైన పరికరాలు లేని అంబులెన్స్, జీజీహెచ్, అనంతపురము(లోపలి చిత్రం) (2022 సెప్టెంబర్)

ఛాయా చిత్రం 3.7: అవసరమైన పరికరాలు లేని అంబులెన్స్, జీజీహెచ్, అనంతపురము(బయటి చిత్రం) (2022 సెప్టెంబర్)

- మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆసుపత్రులలో స్వీకరించిన మరియు హాజరైన వినతుల వివరాలను కలిగి ఉన్న కార్ రిసీప్ట్ రిజిస్టర్ అందుబాటులో లేదు.

ప్రాణాలను రక్షించే పరికరాల అవసరాన్ని, బడ్జెట్ కేటాయింపుల అవసరాన్ని ప్రభుత్వానికి తెలియజేయడంతోపాటు ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ ద్వారా కొనుగోలు చేస్తామని డీఎమ్ఈ బదులిచ్చారు.

వివిధ సదుపాయాల మధ్య బదిలీల ప్రయోజనం కోసం 108 అంబులెన్స్ సేవలు ఉపయోగించబడుతున్నాయని ప్రభుత్వం (2023 ఆగష్టు) సమాధానం ఇచ్చింది.

ప్రభుత్వ జనరల్ ఆసుపత్రులకు 108 సేవలు అంకితం కానందున ప్రత్యుత్తరం సరైనది కాదు. జీజీహెచ్ ల అంతర్గత రవాణా సదుపాయాల్లో రోగులకు ప్రత్యేక మరియు నిరంతర సేవలు అందించడం అవసరం. 108 అంబులెన్స్ లలో పరికరాలు లేకపోవడంతో, అత్యవసర వైద్య సంరక్షణ మరియు ఆసుపత్రికి వెళ్లే సమయంలో రోగి స్థిరత్వాన్ని కొనసాగించడానికి ప్రాణాల మద్దతు వ్యవస్థను అందించడం సాధ్యం కాదు.

3.6 ఇతర సేవలు

మూడు జీజీహెచ్ ల ఉమ్మడి తనిఖీలు, క్రింద జాబితా చేయబడిన అనేక ఇతర సేవలలో లోటుపాట్లను వెల్లడించాయి.

3.6.1 అగ్నిమాపక సేవలు

జాతీయ భవన నియమాలు 2016 ప్రకారం, అన్ని భవనాలు అగ్నిమాపక భద్రతా విభాగం నుండి అగ్నిమాపక నిరభ్యంతర పత్రాన్ని పొందాలి.

ఉమ్మడి భౌతిక ద్రువీకరణ సమయంలో క్రింద విషయాలు గమనించబడినాయి.

- మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు జీజీహెచ్ లు అగ్నిమాపక భద్రతా విభాగం నుండి నో అబ్జెక్షన్ సర్టిఫికేట్ (ఎన్ ఓసీ) పొందలేదు.
- అనంతపురములోని జీజీహెచ్ లో పొగ గుర్తింపు పరికరాలు నిర్దిష్ట ప్రదేశంలో ఉంచలేదు, అగ్నిమాపక పరికరాలు మరల నింపలేదు.
- అనంతపురములోని జీజీహెచ్ లో అగ్నిమాపకానికి తగిన భూగర్భ నీటి వసతి అందుబాటులో లేదు.

అనంతపురములోని జీజీహెచ్ లోని పునః విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా (డీజీ రూమ్) పై ప్రాంతంలో అగ్నిమాపక పరికరాలు ఏర్పాటు చేయలేదు.

ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది మరియు జీజీహెచ్ శ్రీకాకుళం కోసం నిరభ్యంతర పత్రాన్ని పొందిందని మరియు మిగిలిన రెండు ఆసుపత్రులలో ఎన్ ఓసీ కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్నట్లు పేర్కొంది.

3.6.2 నియంత్రణ సేవలు

ఆహార భద్రత మరియు ప్రమాణాల చట్టం, 2006, సెక్షన్ 31 ప్రకారం ఏ వ్యక్తి కూడా సంబంధిత అనుమతి పత్రం లేకుండా ఎలాంటి ఆహార వ్యాపారాన్ని⁸⁷ ప్రారంభించకూడదు లేదా కొనసాగించకూడదు.

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు జీజీహెచ్ లలోని ఆహార సరఫరా కాంట్రాక్టర్లు భారత ఆహార భద్రత మరియు ప్రమాణాల అథారిటీ (ఎఫ్ ఎస్ ఎస్ ఏఐ) అనుమతి పత్రం లేదా ఆహార భద్రత మరియు ప్రమాణాల చట్టం, 2006 ప్రకారం సంబంధిత అనుమతి పత్రం పొందలేదు.

ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ ఎఫ్ ఎస్ ఎస్ ఏఐ అనుమతి పత్రం పొందడం కోసం అన్ని ఆసుపత్రులకు సూచనలు జారీ చేయబడతాయని పేర్కొంది.

3.7 సిఫార్సులు

- ప్రజా ఆరోగ్య ప్రమాణాలు(ఐపీ హెచ్ ఎస్) ప్రకారం నివారణ సంరక్షణ కోసం నాణ్యమైన సేవలను అందించడానికి ప్రభుత్వం హెచ్ సీఎఫ్ లకు సౌకర్యాలు, పరికరాలు మరియు మానవశక్తిని అందించాలి.
- ముఖ్యంగా రోగుల చికిత్స కోసం పరికరాల ఆధారిత డయాగ్నోస్టిక్స్ పై ఆధారపడటం పెరుగుతున్న దృష్ట్యా నిర్ధారణలపై ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలోని హెచ్ సీఎఫ్ లలో ఐపీ హెచ్ ఎస్ ప్రకారం తగిన ప్రయోగశాల పరికరాలతో పాటు ప్రభుత్వం పూర్తి స్థాయి పరీక్షలు/పరిశోధనలను ప్రయోగశాలలలో అందించాలి.

⁸⁷ ఆహార భద్రత మరియు ప్రమాణాల చట్టం, 2006 (2006 చట్టం సం 34) ఆహార వ్యాపారాన్ని లాభాపేక్ష ఉన్నా లేకపోయినా, ప్రభుత్వ లేదా ప్రభుత్వేతర, తయారీ, ప్రాసెసింగ్, ప్యాకేజింగ్, నిల్వ, రవాణా, ఆహార పంపిణీ, దిగుమతి మరియు ఆహార సేవలు, క్యాటరింగ్ సేవలు, ఆహారం లేదా ఆహార పదార్థాల అమ్మకం వంటి వాటిగా నిర్వచించింది

4వ అధ్యాయం

ఔషధాలు, మందులు, పరికరాలు మరియు ఇతర వినియోగ వస్తువుల
లభ్యత

4వ అధ్యాయం

ఔషధాలు, మందులు, పరికరాలు మరియు ఇతర వినియోగ వస్తువుల లభ్యత

2018-22 మధ్యకాలంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య సేవలు, మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి సంస్థ (ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ) 70 శాతం నుండి 88 శాతం వరకు అవసరమైన మందులు, ఔషధాలను మరియు 65 నుండి 88 శాతం వివిధ రకాల శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాలను కొనుగోలు చేసింది. ఔషధాలు, శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాలు అవసరం ఆధారంగా సమకూర్చుకోబడలేదు మరియు ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాల (హెచ్సీఎఫ్లు) కు వాటి అవసరాలకు అనుగుణంగా సరఫరా చేయలేదు. ఈ మొత్తం ప్రక్రియ ఎటువంటి ప్రామాణిక ప్రోటోకాల్ లేకుండా తాత్కాలిక ప్రాతిపదికన నిర్వహించబడింది. ప్రజారోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ సంఘాలకులు (డీపీహెచ్ఓఎఫ్డబ్ల్యూ), ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య విధాన పరిషత్ (ఏపీవీపీ) స్థానిక కొనుగోళ్లకు నిధుల కేటాయింపును కోరనందున, వారికి 2017-18 నుండి 2021-22 మధ్యకాలంలో అత్యవసర మందుల కొనుగోలు కోసం కేటాయింపులు ఇవ్వలేదు. అందువల్ల వారి నియంత్రణలో ఉన్న హెచ్సీఎఫ్లకు అన్ని మందులు అందించబడలేదు లేదా ఔషధాలు/మందులు స్థానిక కొనుగోలు కోసం సదుపాయం కల్పించబడలేదు. సిబ్బంది అందుబాటులో లేకపోవడం, అసంపూర్తి నిర్మాణ పనులు, విడిభాగాలు అందుబాటులో లేకపోవడం వల్ల ఎంపిక చేసిన తొమ్మిది హెచ్సీఎఫ్లలో ₹ 4.77 కోట్ల విలువైన వైద్య పరికరాలు నిరుపయోగంగా ఉన్నాయి.

4.1 ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య సేవలు, మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి సంస్థ పరిచయం

ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాల (హెచ్సీఎఫ్లు) లో నాణ్యమైన సేవలను అందించడంలో మందులు, పరికరాలు, వినియోగ ఉపకరణాల సమర్థవంతమైన కొనుగోలు, పంపిణీ, వినియోగం కీలకమైన పరామితులు.

మందులు, పరికరాలు, వినియోగ ఉపకరణాల కొనుగోలు, నిర్వహణకు ఒక కేంద్రీకృత నమూనాను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అనుసరించడం జరిగింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య సేవలు, మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి సంస్థ (ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ)కి (i) మందులు, శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాలు, వైద్య పరికరాల కొనుగోలు, పంపిణీ; (ii) ఆంధ్రప్రదేశ్లోని హెచ్సీఎఫ్లకు మౌలిక సదుపాయాల కల్పన మొదలైన బాధ్యతలు అప్పగించబడినవి. ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ ద్వారా మందులను కొనుగోలు చేసి, వివిధ జిల్లాల్లో ఉన్న కేంద్రీయ ఔషధ గోదాముల(సీడీఎస్) ద్వారా హెచ్సీఎఫ్లకు పంపిణీ, ఆరోగ్య కేంద్రాలకు అవసరమైన వైద్య పరికరాలను కొనుగోలు చేసి ప్రతిష్ఠించే ఏర్పాటు చేయడం కూడా జరుగుతుంది. ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ యొక్క సంక్షిప్త చరిత్ర **అనుబంధం 4.1**లో ఇవ్వడమైంది.

4.2 నిధుల వినియోగం

2017-18 నుండి 2021-22 సంవత్సరాలలో మందులు, పరికరాల కొనుగోలు కోసం బడ్జెట్లో ₹2,187.80 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. అయితే, ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీకి కేవలం ₹2,041.90 కోట్లను మాత్రమే విడుదల చేయడం జరిగింది, అందులో ₹1,716.33 కోట్లు (78 శాతం) మాత్రమే వినియోగించడం జరిగింది.

2023 ఆగస్టులో ప్రత్యుత్తరాన్ని అందజేసేటప్పుడు ప్రభుత్వం నిధుల వినియోగ వివరాలను అంగీకరిస్తూ, **పట్టిక 4.1** లో వివరించిన విధంగా ప్రభుత్వం విడుదల చేసిన నిధుల వివరాలను సమర్పించడం జరిగింది.

పట్టిక 4.1: నిధుల వినియోగం

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	ప్రారంభనిల్వ	బడ్జెట్ కేటాయింపు	విడుదలైన నిధులు	వినియోగించిన నిధులు	వినియోగించని నిధులు	మురిగిపోయిన నిధులు
2017-18	219.88	411.17	325.27	244.50	80.77	10.19
2018-19	290.46	482.30	482.30	294.33	187.97	16.54
2019-20	461.89	288.33	228.33	294.25	(-)65.92*	లేవు
2020-21	395.98	486.00	486.00	433.24	52.76	0.54
2021-22	448.19	520.00	520.00	450.01	69.99	లేవు
మొత్తం			2,041.90	1,716.33	391.49	27.27

* అధికంగా వినియోగించబడిన నిధులు గతంలో అందుబాటులో ఉన్న నిధుల నుండి తీసుకోబడినవి.

మూలం: బడ్జెట్ విడుదల ఉత్తర్వులు, ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీచే అందించబడిన సమాచారం

వివిధ సంవత్సరాల్లో ₹27.27 కోట్లు మురిగిపోయినట్లు గమనించడమైంది. 2019-20 లో మినహా మరే సంవత్సరాలలోనూ అందుబాటులో ఉన్న నిధులు పూర్తిగా వినియోగించలేదని, గతంలోని మిగులు నిధుల నుండి అదనపు ఖర్చు జరిగినట్లు గమనించడమైంది. బడ్జెట్ తయారీ ప్రక్రియలో ప్రమేయమున్న వివిధ అంగాల మధ్య సమన్వయం లేకపోవడాన్ని ఇది సూచిస్తుంది.

ప్రభుత్వం తన ప్రత్యుత్తరంలో ఈ అనుచిత కేటాయింపులు, వినియోగాల గురించి ఎలాంటి వాస్తవిక వివరాలను వెల్లడించలేదు.

4.3 మందుల సేకరణ

2009 లోని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సేకరణ విధానం, పేరా 4.1 ప్రకారం, అత్యవసర మందుల జాబితా (ఈఎమ్ఎల్), అదనపు మందుల జాబితా (ఏఎమ్ఎల్) లనుండి వివిధ రకాల మందుల వార్షిక అవసరాన్ని వైద్యాధికారి లేదా అధికార పర్యవేక్షకుడు/ఇంచార్జి సూపరింటెండెంటు అంచనా వేయడం జరుగుతుంది.

ప్రతి సంవత్సరం మార్చి 31 నాటికి, తదుపరి సేకరణ సంవత్సర⁸⁸ అవసర అంచనాలను శాఖాధిపతులకు⁸⁹ సమర్పించవలసియుంటుంది. ఆ శాఖాధిపతులు రానున్న సంవత్సరంలో అందుబాటులో ఉండే బడ్జెట్ అంచనాను దృష్టిలో ఉంచుకుని, ఇండెంటు చేయాల్సిన మందుల పరిమాణాన్ని పరిమితం చేయాల్సి ఉంటుంది. ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ స్థాయిలో మందునిల్వల జాబితా నిర్వహణకు శాఖాధిపతులు త్రైమాసిక పంపిణీ షెడ్యూల్ను సూచించాలి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సేకరణ విధానం⁹⁰ 2009 ప్రకారం, ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ అన్ని హెచ్సీఎఫ్లలో, సరిపడిన పరిమాణంలో అవసరమైన మందులు, సకాలంలో లభ్యమయ్యే విధంగా ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ ఇచ్చిన కొనుగోలు ఉత్తర్వుల ఆధారంగా, పంపిణీ సంస్థలు డివిజన్లలోని కేంద్రీయ ఔషధి గోదాములకు మందులు/ఔషధాలు శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాలను నేరుగా సరఫరా చేస్తాయి. మందులు, శస్త్రచికిత్సా ఉపకరణాలు గోదాములలో నిల్వ చేసి హెచ్సీఎఫ్లు సమర్పించిన ఇండెంటు ఆధారంగా వారికి జారీ చేయడం జరుగుతుంది.

2017-18 నుండి 2021-22 మధ్యకాలంలో, మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన అన్ని హెచ్సీఎఫ్లు, సేకరణ విధానం 2009లో పేర్కొన్న ఫార్ములాను⁹¹ అనుసరించలేదని, బదులుగా, గత సంవత్సరాల/గడిచిన త్రైమాసిక వినియోగం ఆధారంగా మందుల అవసరాన్ని ఇండెంటు చేయడం జరుగుతోందని మేము గమనించాము. దీని ఫలితంగా

88. 1 జూలై నుండి తదుపరి సంవత్సరం 30 జూన్ వరకు.
 89. వైద్య విద్య సంఘాలకు, ప్రజారోగ్య సంఘాలకు, ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య విధాన పరిషత్.
 90. జీఓఆర్.టి.సం.1357, వైద్య, ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ(ఎమ్ 1) శాఖ 2009 అక్టోబరు 19
 91. $క్యూ_కే = [క్యూ \times (1.1 + \text{వి})] - \text{బి}$
 క్యూ_కే: ప్రతి ఔషధం అంచనా వేసిన వార్షిక అవసరాల పరిమాణం. క్యూ: గత ఏడాది (ఏప్రిల్ నుంచి మార్చి వరకు) వినియోగించిన పరిమాణం (సిడిఎస్+డిపీఎస్+హెచ్ఐఎస్ కేంద్ర) (పిహెచ్సీ విషయంలో ఉపకేంద్రాల వినియోగం కూడా ఉంటుంది) బి: ప్రతి ఔషధం ప్రారంభనిల్వ (గడువు ముగిసిన మందులు మినహాయించి) వి: లోటు కారకం (పిహెచ్సీలు/సిహెచ్సీలు, ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ ఆస్తులకు మాత్రమే, తృతీయ స్థాయి ఆసుపత్రికి వర్తించదు)

పేరా 4.3.1 లో చర్చించిన విధంగా మందులు, శస్త్రచికిత్సా ఉపకరణాల కొరత ఏర్పడడం జరిగింది.

సేకరణ విధానం 2009 లో సూచించిన సూత్రాన్ని మందుల సేకరణ, పంపిణీ కోసం ఉపయోగించే ఈ-ఔషధి అనే సాఫ్ట్‌వేర్ అప్లికేషనులో పొందుపరచలేదని కూడా మేము గమనించాము. హెచ్‌సీఎఫ్‌లు అప్లికేషన్‌లో అలాంటి నిబంధన లేనందున, వాస్తవ అవసరానికి అనుగుణంగా కాకుండా పోర్టల్‌లో అందుబాటులో ఉన్న బడ్జెట్ కు అనుగుణంగా మందులను తమ అవసరాలను తమంతాట తాము పరిమితం చేసుకొని డిమాండును అప్‌లోడ్ చేయడం జరిగింది. **అనుబంధం 4.2** లో సరఫరా గొలుసు యంత్రాంగాన్ని చూడవచ్చు.

4.3.1 మందులు/శస్త్రచికిత్స వస్తువుల విస్తృతి, జారీ

అత్యవసర మందులనేవి⁹² ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాల పరిధిలోని జనాభా యొక్క ముఖ్యమైన ప్రాధాన్య ఆరోగ్య సంరక్షణ అవసరాలను తీర్చేవి. హెచ్‌సీఎఫ్‌లలో పనిచేస్తున్న వైద్యుల సమాచారం కోసం అత్యవసర మందుల జాబితా (ఈఎమ్‌ఎల్), అదనపు మందుల జాబితా (ఏఎమ్‌ఎల్), అత్యవసర శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాల జాబితా (ఈఎస్‌ఎల్), అదనపు శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాల జాబితా (ఏఎస్‌ఎల్) తయారీకి, ఒక స్థాయి నిపుణుల సంఘం⁹³ బాధ్యత వహిస్తుంది. విస్తృత ప్రచారం కోసం దీనిని వైద్యులకు విస్తృతంగా అందుబాటులో ఉంచి, ప్రభుత్వ వెబ్‌సైట్‌లో కూడా ప్రచురించాలి. ఈఎమ్‌ఎల్/ఏఎమ్‌ఎల్, ఈఎస్‌ఎల్/ఏఎస్‌ఎల్‌లో పొందుపరచిన అన్ని మందులు, శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాలను కొనుగోలుచేసి, ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలకు వాటి అవసరాల ఆధారంగా సరఫరా చేయడం ఏపీఎమ్‌ఎస్‌ఐడీసీ ముఖ్యవిధి.

2017-18 నుండి 2021-22 సంవత్సరాలలో, అవసరమైన అత్యవసర, అదనపు మందులలో 69.7 శాతం నుండి 88 శాతం మాత్రమే, అత్యవసర, అదనపు శస్త్ర చికిత్సా ఉపకరణాలలో 65 శాతం నుండి 88.2 శాతం మాత్రమే **పట్టిక 4.2**లో వివరించిన విధంగా అందుబాటులో ఉంచడం జరిగిందని ఏపీఎమ్‌ఎస్‌ఐడీసీ పేర్కొంది.

పట్టిక 4.2: మందులు, శస్త్రచికిత్సా ఉపకరణాల లభ్యత

సంవత్సరం	మందులలోని రకాల సంఖ్య				శస్త్రచికిత్సా ఉపకరణాలలోని రకాల సంఖ్య			
	అవసరమైనవి	కొనుగోలు చేసింది	కొనుగోలు చేయనిది	లభ్యత (శాతంలో)	అవసరమైనవి	కొనుగోలు చేసింది	కొనుగోలు చేయనిది	లభ్యత (శాతంలో)
2017-18	564	అడిట్‌కు సమాచారం అందించలేదు			357	232	125	65.0
2018-19	564	393	171	69.7	357	246	111	68.9
2019-20	608	535	73	88.0	357	283	74	79.3
2020-21	608	533	75	87.7	357	315	42	88.2
2021-22	608	524	84	86.2	372	328	44	88.2

మూలం: ఏపీఎమ్‌ఎస్‌ఐడీసీ రికార్డులు

మిగిలిన మందులు, శస్త్రచికిత్సా ఉపకరణాలను కొనుగోలు చేయకపోవడానికి ఏపీఎమ్‌ఎస్‌ఐడీసీ కారణాలు చూపలేదు. అందువల్ల, అన్ని హెచ్‌సీఎఫ్‌లలో మందులు, శస్త్రచికిత్సా ఉపకరణాల లభ్యతను ఉద్ఘాటించే కొనుగోలు విధాన లక్ష్యం ఏపీఎమ్‌ఎస్‌ఐడీసీ ద్వారా నెరవేరలేదు.

పట్టిక 4.3లో వివరించిన విధంగా, ఇండెంటు ప్రకారం ఏపీఎమ్‌ఎస్‌ఐడీసీ మందులు, శస్త్రచికిత్సా ఉపకరణాలు జారీ చేయలేదని మేము మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఎనిమిది పీహెచ్‌సీలలో గమనించాము.

⁹² ప్రజారోగ్య ఉపయుక్త, నాణ్యత, భద్రత, సమర్థత, తులనాత్మక ఖర్చు ప్రభావాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొని ప్రమాణ ఆధారిత ప్రక్రియ ద్వారా ఎంపిక చేసిన మందులు

⁹³ వైద్య విద్య సంఘాలకులు (అధ్యక్షుడు), ఆరోగ్య సంఘాలకులు, కమీషనరు, ఏపీవీవీపీ, ఐపీఎమ్ సంఘాలకులు, ఎమ్‌డీ, ఏపీఎమ్‌ఎస్‌ఐడీసీ (మెంబరు కన్వీనరు), ఔషధ నియంత్రణ నిర్వహణ డైరెక్టర్ జనరల్ మొదలైనవారు సభ్యులుగా, ముగ్గురు శస్త్రచికిత్స ప్రాఫెసర్లు, ఫార్మకాలజీ ప్రాఫెసర్, ముగ్గురు వైద్య ప్రాఫెసర్లు, మెడికల్ అధికారులు/ఆస్పత్రుల సూపరింటెండెంట్లు మొదలైనవారు నామినేటెడ్ సభ్యులుగా ఉంటారు.

పట్టిక 4.3: పీహెచ్ సీలు ఇండెంటు చేసిన మందులు, శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాల సరఫరా

సంవత్సరం	మచ్చుకు తనిఖీచేసిన పీహెచ్ సీలు సమర్పించిన అభ్యర్థనలు		అసలు సరఫరా కానివి		పాక్షికంగా సరఫరా చేసినవి		పాక్షికంగా సరఫరా చేసినవి (శాతంలో)		మొత్తంగా సరఫరా చేసినవి		మొత్తంగా సరఫరా చేసినవి (శాతంలో)	
	మందులు	శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాలు	ఎమ్	ఎస్	ఎమ్	ఎస్	ఎమ్	ఎస్	ఎమ్	ఎస్	ఎమ్	ఎస్
	(ఎమ్)	(ఎస్)										
2017-18	731	184	18	14	656	169	89.74	91.85	57	1	7.80	0.54
2018-19	728	178	49	9	679	166	93.27	93.26	0	3	0.00	1.69
2019-20	896	183	44	7	849	176	94.75	96.17	3	0	0.33	0.00
2020-21	856	288	32	29	821	259	95.91	89.93	3	0	0.35	0.00
2021-22	966	196	33	19	929	177	96.17	90.31	4	0	0.41	0.00
మొత్తం	4,177	1,029	176	78	3,934	947	94.18	92.03	67	4	1.60	0.39

మూలం: ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ అందుబాటులో ఉంచిన ఈ-ఔషధి పోర్టల్లోని సమాచారం

ఈ విధంగా, 2017-22 సంవత్సరాలలో, ఎంపిక చేసిన పీహెచ్ సీలు వాటి అవసరాలకు గాను కోరిన అత్యవసర మందులలో 94.18 శాతం పాక్షికంగా సరఫరా చేయడం జరిగింది; 4.22 శాతం సరఫరా చేయలేదు, 1.60 శాతం మాత్రమే పూర్తిగా సరఫరా చేయడమైంది. శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాలకు సంబంధించి, 92.03 శాతం పాక్షికంగా సరఫరా చేయడం జరిగింది; 7.58 శాతం సరఫరా చేయలేదు, 0.39 శాతం మాత్రమే అవసరానికి గాను పూర్తిగా సరఫరా చేయడమైంది.

ఇంకా, పట్టిక 4.4 లో వివరించిన విధంగా, మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన పన్నెండు జీజీహెచ్ / సీహెచ్ సీ / ఏహెచ్ లలో ఇచ్చిన ఇండెంటుకు గాని ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ ద్వారా జారీ అయిన మందులు, శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాలలో కొరత ఉందని గమనించడమైంది.

పట్టిక 4.4: పీహెచ్ సీలు/ఏహెచ్ లు/డీహెచ్ లు/జీజీహెచ్ లకు ఇండెంటు చేసిన మందులు/శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాల సరఫరా

సంవత్సరం	మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన పీహెచ్ సీ ఇచ్చిన మొత్తం అభ్యర్థనలు		మొత్తంగా సరఫరా చేయనివి		పాక్షికంగా సరఫరా చేసినవి		పాక్షికంగా సరఫరా చేసినవి (శాతంలో)		పూర్తిగా సరఫరా చేసినవి		మొత్తంగా సరఫరా చేసినవి (శాతంలో)	
	మందులు	శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాలు	ఎమ్	ఎస్	ఎమ్	ఎస్	ఎమ్	ఎస్	ఎమ్	ఎస్	ఎమ్	ఎస్
	(ఎమ్)	(ఎస్)										
2017-18	2,152	977	93	72	1,950	892	90.61	91.3	109	13	5.07	1.33
2018-19	2,383	1,280	221	65	2,157	1,206	90.52	94.22	5	9	0.21	0.70
2019-20	2,695	1,222	142	111	2,516	1,088	93.36	89.03	37	23	1.37	1.88
2020-21	2,447	1,105	93	119	2,335	978	95.42	88.51	19	8	0.78	0.72
2021-22	2,583	1,296	142	87	2,421	1,200	93.73	92.59	20	9	0.77	0.69
మొత్తం	12,260	5,880	691	454	11,379	5,364	92.81	91.23	190	62	1.55	1.05

మూలం: ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ ద్వారా అందుబాటులో ఉంచిన ఈ-ఔషధి పోర్టల్ సమాచారం

ఆ విధంగా, ఎంపిక చేసిన పన్నెండు జీజీహెచ్ లు/ఏహెచ్ లు/సీహెచ్ సీలు/డీహెచ్ లు పెట్టిన ఇండెంటుకు గాను 2017-22 సంవత్సరాలలో, 92.81 శాతం అత్యవసర, అదనపు మందులు పాక్షికంగా సరఫరా చేయడం జరిగింది; 5.64 శాతం సరఫరా కాలేదు, 1.55 శాతం మాత్రమే పూర్తిగా సరఫరా చేయడమైంది. ఇంకా, 91.23 శాతం శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాలు పాక్షికంగా సరఫరా చేయడం జరిగింది, 7.72 శాతం సరఫరా చేయలేదు, 1.05 శాతం మాత్రమే పూర్తిగా సరఫరా చేయడమైంది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన తొమ్మిది హెచ్ సీఎఫ్ లకు⁹⁴ ఈ-ఔషధిలో

⁹⁴ డీహెచ్ అత్యవసర, డీహెచ్ హిందూపురము, డీహెచ్ టెక్కలి, ఏహెచ్ కదిరి, ఏహెచ్ కానలి, ఏహెచ్ సీతంపేట, సీహెచ్ సీ కొత్తచెరువు, సీహెచ్ సీ నాయుడుపేట మరియు సీహెచ్ సీ సోంపేట

మందులు, శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాల ఇండెంట్ల కొరకు ₹23.96 కోట్ల విలువైన నిధులు కేటాయించడం జరిగింది, వీటిలో ₹18.23 కోట్లు మాత్రమే వినియోగించగా, ₹5.73 కోట్ల మిగులు ఉంది. సీడీఎస్లు ఇండెంట్లు పెట్టిన మందుల తక్కువ సరఫరా, సరఫరాయే చేయకపోవడం ఈ నిధులను వినియోగించ లేకపోవడానికి కారణంగా హెచ్సీఎఫ్లు పేర్కొనడం జరిగింది.

సరఫరాలను మెరుగు పరచడానికి ప్రతి సీడీఎస్లో కొరత ఉన్న మందులు, శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాలను పక్షం రోజుల ప్రాతిపదికన సరఫరా చేయడానికి ఒక వ్యవస్థను ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ అభివృద్ధి చేసిందిని ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో ప్రత్యుత్తరమిచ్చింది.

అవసరాలకు అనుగుణంగా మందులు, శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాల ఇండెంట్లు చేయడం జరగలేదు, ఇండెంట్లు చేసిన సరఫరాలు కూడా హెచ్సీఎఫ్లకు చేయడం జరగలేదు. ఆ విధంగా ఇండెంట్లు, సరఫరాలు ఎటువంటి ప్రామాణిక ప్రోటోకాల్ లేకుండా తాత్కాలిక ప్రాతిపదికన నిర్వహించడమైంది.

4.3.1.1 మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జిల్లా ఆసుపత్రులలో ఔషధాల లభ్యత

ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 జిల్లా ఆసుపత్రులలో కనీస హామీ సేవలను అందించడానికి 493 రకాల మందులు, ల్యాబ్ రీ-ఏజెంట్లు, వినియోగ వస్తువులు మరియు పారవేయదగ్గ వస్తువులను సూచించింది. అయితే, ఐపీహెచ్ హైదరాబాద్⁹⁵ మచ్చుకు తనిఖీ కోసం 151 మందులు, ల్యాబ్ రీ-ఏజెంట్లు, వినియోగ వస్తువులు మరియు పారవేయదగ్గ వస్తువులని ఎంపిక చేసింది. మూడు మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన డి హెచ్ లో కేటగిరీల వారీగా డ్రగ్స్, ల్యాబ్ రీ-ఏజెంట్లు, వినియోగ వస్తువులు మరియు పారవేయదగ్గ వస్తువుల లభ్యత పట్టిక 4.5లో వివరించబడింది.

పట్టిక 4.5: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆంధ్రప్రదేశ్ జిల్లా ఆసుపత్రులలో కేటగిరీల వారీగా డ్రగ్స్, ల్యాబ్ రీ-ఏజెంట్లు, వినియోగ వస్తువులు మరియు పారవేయదగ్గ వస్తువుల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	కేటగిరీ	ఐపీహెచ్ఎస్ 2022 ప్రకారం అవసరమైన సంఖ్య	మచ్చుకు తనిఖీ కొరకు ఎంపిక చేయబడిన ఔషధాల సంఖ్య	డి హెచ్ టెక్నాలి	డి హెచ్ ఆత్మకూరు	డి హెచ్ హిందూపురము
1	అనాల్జెసిక్/యాంటి ఫైరేటిక్/యాంటి ఇన్ఫ్లమేటరీ	11	5	5	5	5
2	యాంటి బాక్టీస్ & కెమో థెరపీటిక్స్	76	20	15	13	10
3	యాంటి డయేరియా	6	1	1	1	1
4	డ్రెస్సింగ్ మెటీరియల్/యాంటి సెప్టిక్ ఆయింట్మెంట్ లోషన్	24	10	5	6	5
5	ఇన్ఫ్యూజన్ ద్రవాలు	14	11	8	9	8
6	కన్ను మరియు ఈఎన్టీ	25	10	4	3	1
7	యాంటి హిస్టమైన్లు/యాంటి అలెర్జిక్	12	8	6	6	5
8	జీర్ణవ్యవస్థపై పనిచేసే మందులు	20	6	4	5	3
9	హెమటోపోయిటిక్ వ్యవస్థకు సంబంధించిన మందులు	4	3	3	2	1
10	చూడయనాళ వ్యవస్థపై పనిచేసే మందులు	26	19	11	15	14
11	కేంద్ర/పెరిఫెరల్ నాడీ వ్యవస్థపై పనిచేసే మందులు	40	16	8	10	9
12	శ్వాసకోశ వ్యవస్థపై పనిచేసే మందులు	16	5	4	4	4
13	స్కిన్ ఆయింట్మెంట్/లోషన్ మొదలైనవి	23	5	4	5	2
14	మూత్ర-జననేంద్రియ వ్యవస్థపై పనిచేసే మందులు	5	5	3	4	4

⁹⁵ ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ పబ్లిక్ హెల్త్ హైదరాబాదు వారిని సాంకేతిక మద్దతు మరియు మార్గదర్శకత్వం కోసం ఆడిట్ వినియోగించుకుంది

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	కేటగిరీ	ఐపీహెచ్ఎస్ 2022 ప్రకారం అవసరమైన సంఖ్య	మచ్చుకు తనిఖీ కొరకు ఎంపిక చేయబడిన ఔషధాల సంఖ్య	డీహెచ్ టెక్నాలజీ	డీహెచ్ ఆత్మకూరు	డీహెచ్ హిందూపురము
15	ప్రసూతి మరియు గైనకాలజీలో ఉపయోగించే మందులు	35	8	6	7	6
16	హార్మోనల్ ప్రిపరేషన్	14	5	4	4	5
17	విటమిన్లు	24	6	5	4	4
18	ఇతర డ్రగ్స్, మెటీరియల్ మరియు ఇతర వస్తువులు	83	8	5	7	5
19	ఎస్ఎన్సీయూ కోసం అత్యవసరంగా ప్రాణాలను రక్షించే మందులు	12	0	అందుబాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు
20	ఎస్ఎన్సీయూ కోసం ఇతర అవసరమైన మందులు & సరఫరాలు	23	0	అందుబాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు
	మొత్తం	493	151	101	110	92

మూలం: ఆసుపత్రి రికార్డులు

ప్రభుత్వ వైద్య సంస్థలలో అవసరమైన 608 మందులు మరియు 372 శస్త్రచికిత్స వస్తువుల జాబితాను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం రూపొందించింది. రాష్ట్ర నిబంధనలు ఐపీహెచ్ఎస్, 2012 నిబంధనల కంటే చాలా ఎక్కువగా ఉన్నప్పటికీ, సేకరణ మరియు లభ్యతలో కొరతలు పైన పేర్కొన్న విధంగా గణనీయంగా ఉన్నాయి.

4.3.2 ఔషధాలు, మందుల స్థానిక కొనుగోలు

2009 లోని సేకరణ విధానం ప్రకారం, అత్యవసర మందుల కొనుగోలుకై స్థానిక అత్యవసరాల నిమిత్తం కేటాయించిన మొత్తం బడ్జెట్ లో, ఆరోగ్య సంచాలకులు, ఏపీవీవీపీ కమీషనర్లకు పది శాతం, డీఎమ్ఈ 20 శాతం వారి నియంత్రణలోని హెచ్సీఎఫ్లకు ప్రత్యేకంగా కేటాయించడం జరుగుతుంది. 2019-20 నుండి 2021-22 మధ్యకాలంలో డీఎమ్ఈ నియంత్రణలో ఉన్న హెచ్సీఎఫ్లకు మాత్రమే ₹146.16 కోట్లు విడుదల చేసినట్లు గమనించడమైనది. ప్రజారోగ్య కుటుంబ సంక్షేమ సంచాలకులు మరియు ఏపీవీవీపీ కమీషనరు స్థానిక కొనుగోళ్ల నిమిత్తం ప్రత్యేక నిధులను కొరవందున, వారికి నిధులు కేటాయించలేదని ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ పేర్కొంది. ఫలితంగా, 2017-18 నుండి 2021-22 మధ్య కాలంలో వీరి నియంత్రణలో ఉన్న హెచ్సీఎఫ్లకు అత్యవసర మందుల కొనుగోలు నిమిత్తం నిధులు కేటాయించలేదు.

హెచ్సీఎఫ్లకు స్థానికంగా మందుల కొనుగోలు నిమిత్తం నిధులను విడుదల చేయకపోవడం, ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ పంపిణీ చేసే మందులలో కొరత కారణంగా చికిత్స ఆలస్యం అవడం, క్లినికల్ సమస్యలు, చికిత్సలో ప్రామాణీకరణ లోపించడం వంటి ప్రతికూల సంఘటనలకు దారితీయవచ్చు.

అత్యవసర ఔషధాలు, మందులు కోసం తమ ఇంకెంటులను సమర్పించేందుకు ఆరోగ్య సంస్థలకు ఐటీ వ్యవస్థ తోడ్పాటుతో ఒక కేంద్రీకృత సేకరణ విధానం అభివృద్ధి చేయడమైందని ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో సమాధానం ఇచ్చింది.

కేంద్రీకృత సేకరణలో, అత్యవసర మందుల సరఫరాలోని లోపాలను అధిగమించడం, ప్రాణరక్షణ, ఇతర అత్యవసర మందుల సేకరణ వికేంద్రీకృత సేకరణ వ్యవస్థ ఉద్దేశ్యం. అందువలన ఈ ప్రతుత్తరం ఆమోదయోగ్యం కాదు. తద్వారా, వికేంద్రీకృత సేకరణ లక్ష్యం నెరవేరలేదు.

4.3.3 నిల్వలైన మందులు

సీడీఎస్లలో కనీసం మూడు నెలలు, గిరిజన ప్రాంతాల హెచ్సీఎఫ్లలో రెండు నెలలు, గ్రామీణ, పట్టణ హెచ్సీఎఫ్లలో ఒక నెల నిల్వ ఎల్లప్పుడూ నిర్వహించబడాలని సేకరణ విధానం 2009లో నిర్దేశించడం జరిగింది. నిల్వలు పైన పేర్కొన్న స్థాయిల కంటే దిగువకు వెళ్లిపోతున్నట్లైతే, అంతర్ బదిలీల ద్వారా లేదా తాజా సేకరణ ద్వారా వాటిని భర్తీ చేయడం ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ యొక్క బాధ్యత. ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ సమయానుకూలంగా భర్తీ చేయడానికి

అన్ని హెచ్‌సీఎఫ్‌లలో ప్రతి మందుకు సంబంధించిన డిమాండ్‌ను ముందుగానే అంచనా వేయడానికి తగిన వ్యవస్థను రూపొందించి, ఏర్పాటు చేస్తుంది. అయినప్పటికీ, 2017-18 నుండి 2021-22 సంవత్సరాలలో, పట్టిక 4.6 పేర్కొన్న విధంగా, మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన 20 హెచ్‌సీఎఫ్‌లలో నిల్వలు తిరిగి నింపలేదని గమనించడమైనది.

పట్టిక 4.6: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన హెచ్‌సీఎఫ్‌లలో నిల్వలైన మందులు, శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాలు

ఆసుపత్రి పేరు	నిల్వలైన మందుల రకాలు					నిల్వ లేని శస్త్రచికిత్స ఉపకరణాల రకాలు				
	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22
తృతీయ స్థాయి ఆసుపత్రులు										
జీజీహెచ్ అనంతపురము	45	56	66	66	59	33	61	58	53	43
రిమ్స్ శ్రీకాకుళం	73	82	113	96	96	60	73	72	54	56
జీజీహెచ్ నెల్లూరు	59	60	55	41	32	2	2	2	1	2
ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు (పి హెచ్ సి)										
చెన్నూరు	9	17	19	17	17	3	7	7	16	9
ఇనమడుగు	3	4	3	4	4	4	8	17	9	9
కరణాడ	7	7	11	8	15	10	20	13	8	5
కొండాపురం	4	4	2	7	12	9	5	4	6	4
కుడేరు	6	8	18	18	24	7	5	15	25	14
నార్సల	5	5	6	4	7	5	5	6	8	5
తుమ్మలపెంట	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0
ఉర్లాం	15	12	5	3	6	9	12	5	6	16
ద్వితీయ స్థాయి ఆసుపత్రులు										
ఏహెచ్ కదిరి	17	34	28	26	25	5	12	16	7	7
ఏహెచ్ కావలి	33	31	33	23	26	41	17	27	20	17
ఏహెచ్ సీతంపేట	6	14	21	30	33	32	55	56	42	16
సీహెచ్ సి కొత్తచెరువు	3	2	1	2	2	8	14	4	0	12
సీహెచ్ సి నాయుడుపేట	47	49	66	55	62	21	51	45	29	31
సీహెచ్ సి సోంపేట	3	3	1	0	1	0	0	0	0	0
డీహెచ్ ఆత్మకూరు	13	17	17	17	9	31	49	46	44	39
డీహెచ్ హిందుపురము	21	21	30	40	59	19	24	23	20	12
డీహెచ్ టెక్కలి	9	6	14	6	2	1	63	26	12	1

మూలం: ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీ ద్వారా అందుబాటులో ఉంచబడిన ఈ-ఔషధి పోర్టల్ సమాచారం

అందువల్ల, సేకరణ విధానం ప్రకారం సీడీఎస్‌ల ద్వారా ఔషధాలు, మందులు హెచ్‌సీఎఫ్‌లకు అందుబాటులో ఉంచలేదు, ఇది సేవలు అందించడాన్ని నేరుగా ప్రభావితం చేస్తుంది. సీడీఎస్‌ల వద్ద సమాచారం అందుబాటులో లేనందున, సేకరణ విధానం ప్రకారం అవసరమైన నిల్వలను సీడీఎస్ నిర్వహించిందో లేదో ఆడిట్ నిర్ధారించలేకపోయింది.

2023 ఆగస్టులో ఆడిట్ పరిశీలనను ప్రభుత్వం ఆమోదించింది, భవిష్యత్తులో అమలుచేస్తామని హామీ ఇచ్చింది.

ఆ విధంగా, హెచ్‌సీఎఫ్‌లకు అన్ని ఔషధాలు, మందులను అందించలేదు లేదా స్థానిక కొనుగోలుకు సంబంధించిన నిధులను అందించలేదు, ఇది పేద రోగులు మందులను ప్రైవేట్‌గా కొనుగోలు చేయడానికి పురికొల్పుతుంది.

4.3.4 హెచ్‌సీఎఫ్‌లకు త్వరలో గడువు ముగియనున్న మందుల పంపిణీ

ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీ యొక్క టెండర్ పత్రాలలోని పేరా 12.12 ప్రకారం, ఔషధం గడువు తేదీకి ముందు అంటే, గడువు ముగియడానికి ఆరు నెలల ముందు వినియోగించకపోతే, గడువు ముగియనున్న మందుల గురించి సరఫరాదారుకు

తెలియజేయడం జరుగుతుంది. అటువంటి సమాచారం అందిన తర్వాత, సరఫరాదారు తన స్వంత ఖర్చుతో గడువు ముగిసే మందులను ఎక్కువ కాలం నిల్వ ఉండే తాజా సరకుతో భర్తీ చేయాలి, లేకుంటే గడువు ముగిసిన పరిమాణానికి సమానమైన విలువ కలిగిన బిల్లులు లేదా సంస్థకు చెల్లించాల్సిన ఇతర మొత్తం నుండి మినహాయించాలి.

2017-22 కాలంలో, శ్రీకాకుళం, ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు, అనంతపురము జిల్లాలలో ఎంపిక చేసిన సీడీఎస్ల వద్ద ఆరు నెలల్లో గడువు ముగియనున్న ₹2.14 కోట్ల విలువైన మందులను పట్టిక 4.7లో పేర్కొన్న విధంగా క్రింది ఎంపిక చేసిన హెచ్సీఎఫ్లకు పంపిణీ చేసినట్లు గమనించడమైనది.

పట్టిక 4.7: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మందుల గోదాములలో త్వరలో గడువు ముగియనున్న మందులు

సంవత్సరం	సీడీఎస్ పేరు	ఎంపిక చేసిన ఆసుపత్రుల పేరు	త్వరలో గడువు ముగియనున్న మందుల విలువ (₹ కోట్లలో)
2017-22	సీడీఎస్ శ్రీకాకుళం	రిమ్స్ శ్రీకాకుళం; డిహెచ్ టెక్నాలి; సీహెచ్సీ సోంపేట; ఉర్లాం, కరజాడ, ఈదుపురం పీహెచ్సీలు	1.03
2017-22	సీడీఎస్ నెల్లూరు	ఇనుమడుగు, తుమ్మలపెంట, చెన్నూరు పీహెచ్సీలు; సీహెచ్సీ నాయుడుపేట; ఏహెచ్ కావలి; డిహెచ్ ఆత్మకూరు; జీజీహెచ్ నెల్లూరు	0.55
2017-22	సీడీఎస్ అనంతపురము	నార్పల, కొండాపురం, కుడేరు, పీహెచ్సీలు; సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు; ఏహెచ్ కదిరి; డిహెచ్ హిందూపురము; జీజీహెచ్ అనంతపురము	0.56
మొత్తం			2.14

మూలం: సీడీఎస్లు అందించిన పత్రాల నుండి సేకరించిన సమాచారం

ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ ఆదేశాల మేరకు సరఫరాదారులకు తిరిగి పంపే బదులుగా ఆరోగ్య కేంద్రాలకు మందులు జారీ చేయడం జరిగిందని సీడీఎస్లు సమాధానమిచ్చాయి. హెచ్సీఎఫ్ల డిమాండ్కు అనుగుణంగా ఉత్పత్తుల పంపిణీకి, గడువు ముగిసేలోపు వాటిని ఉపయోగించడం కోసం ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ, ఈ-ఔషధి పోర్టల్ లో అనుసరించిన విధానం ఫిఫో⁹⁶ అని పేర్కొంది. మందులు భర్తీ చేయకుండా హెచ్సీఎఫ్ల వద్ద ఔషధాల గడువు ముగిసే ప్రమాదం ఉన్నందున, ఇది సరఫరాదారుకు అనుచిత ప్రయోజనం అవుతుంది, కావున ప్రత్యుత్తరం ఆమోదయోగ్యం కాదు.

గడువు ముగిసిన మందులను సరఫరాదారులకు తిరిగి పంపాలని అన్ని సీడీఎస్లకు ఖచ్చితమైన ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరుగుతుందని, అన్ని సీడీఎస్లలోని గడువు ముగిసిన మందులను భర్తీ చేసేట్లుగా సరఫరాదారుని కూడా నిశితంగా పర్యవేక్షిస్తామని ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు).

4.3.5 మందుల నాణ్యత నియంత్రణ

రోగులకు నాణ్యమైన మందులను అందించడంలో నాణ్యత నియంత్రణ ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తుంది. మందుల నాణ్యతను నిర్ధారించడం సేకరణ విధానం యొక్క ప్రధాన లక్ష్యాలలో ఒకటి.

ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ 2017-2022 మధ్య కాలంలో 34,262 బ్యాచ్ల మందులను కొనుగోలు చేసింది, నాణ్యతా పరీక్ష కోసం ప్రతి బ్యాచ్ నుండి యాదృచ్ఛిక నమూనాలను ప్రయోగశాలలకు పంపింది. పైన పేర్కొన్న వాటిలో, పట్టిక 4.8 లో వివరించిన విధంగా 50 బ్యాచ్ల మందులు ప్రామాణిక నాణ్యత (ఎన్ఎస్క్యూ) లేనివిగా నిర్ధారించడమైనది.

⁹⁶ ముందుగా వచ్చినది, ముందుగా జారీ చేయడం

పట్టిక 4.8: ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ ద్వారా మందుల నాణ్యత పరీక్షను సూచించే సంవత్సర వారీ నివేదిక

సంవత్సరం	అందుకున్న మందుల బ్యాలిస్ సంఖ్య	నాణ్యతా పరీక్ష కోసం పంపిన మందుల నమూనా బ్యాలిస్ సంఖ్య	నాణ్యతా పరీక్షలో విఫలమైన బ్యాలిస్ సంఖ్య
2017-18	6,595	6,595	16
2018-19	6,886	6,886	14
2019-20	5,813	5,813	13
2020-21	8,464	8,464	4
2021-22	6,505	6,505	3
మొత్తం			50

మూలం: ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ అందించిన సమాచారం

4.3.6 గడువు ముగిసిన మందులు పారవేయడం

ప్రమాదకర, ఇతర వ్యర్థాల (నిర్వహణ, సరిహద్దుల మధ్య రవాణా) నిబంధనలు, 2016 ప్రకారం, గడువు ముగిసిన మందులు మరియు శస్త్రచికిత్స వస్తువులు ప్రమాదకర వ్యర్థాల తరగతిలోకి వస్తాయి. సీడీఎస్ సంస్థలలో ఉత్పన్నమయ్యే వ్యర్థాలను తప్పనిసరిగా అధికృత వినియోగదారుకు పంపించాలి లేదా విక్రయించాలి లేదా ఒక అధికృత వ్యర్థవిసర్జన కేంద్రంలో నిరుపయోగం చేయాలి.

2017 ఏప్రిల్ నుండి 2020 అక్టోబర్ మధ్యకాలంలో సీడీఎస్ అనంతపురము, 2017 ఏప్రిల్ నుండి 2021 జనవరి మధ్య కాలంలో సీడీఎస్ శ్రీకాకుళాల్లో పాతిపెట్టడం ద్వారా గడువు ముగిసిన మందులను నిరుపయోగం చేసినట్లు గమనించడమైనది.

డబ్ల్యూహెచ్ఓ మార్గదర్శకాలను అనుసరించడం ద్వారా గడువు ముగిసిన మందులు, శస్త్రచికిత్సా ఉపకరణాలను పారవేసేందుకు ఏజెన్సీలు నియుక్తమై ఉన్నాయని, ఎంపిక చేయబడిన ఏజెన్సీ ఆవరణలో నిర్వీర్యం చేసే ప్రక్రియ జరిగిందని ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో సమాధానం ఇచ్చింది.

ప్రత్యుత్తరం ఆమోదయోగ్యం కాదు, ఎందుకంటే ప్రత్యుత్తరాన్ని సమర్థించే విధంగా ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు.

4.4 వైద్య పరికరాల సేకరణ

వైద్య పరికరాల సేకరణ విధానం⁹⁷ 2016 ప్రకారం ఏదైనా హెచ్సీఎఫ్ ద్వారా వైద్య పరికరాల సేకరణకు సంబంధించిన ప్రతిపాదనలు తప్పనిసరిగా పట్టిక 4.9 లో ఇవ్వబడిన మూడు సేకరణ ప్రక్రియల మార్గదర్శకాలను అనుసరించాలి.

పట్టిక 4.9: సేకరణ విధానం మూడు ప్రక్రియల మార్గదర్శకాలు

సేకరణకు ముందు	<ol style="list-style-type: none"> 1. ప్రాథమిక, ద్వితీయ హెచ్సీఎఫ్లు అవసరమైన వస్తువుల కోసం ఇండెంటు/రిక్విజిషన్ ను సిద్ధం చేస్తున్నప్పుడు అన్ని అవసరాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటాయి. 2. ఏకీకృత ఇండెంటును జిల్లా పరికరాల నిర్వహణ కమిటీ (డీఈఎమ్సీ) ముందు ఉంచుతారు. డీఈఎమ్సీ అన్ని ఇండెంటులను పరిగణిస్తుంది, ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. 3. వైద్య కళాశాలల అవసరాన్ని వైద్య కళాశాల పరికరాల కమిటీ ధ్రువీకరిస్తుంది. 4. ఇండెంటు ప్రక్రియ ప్రామాణీకరణ కోసం, రాష్ట్ర స్థాయి అవసరాల మదింపు చేయుటకు కమిటీ (ఎస్ఎన్ఏసీ) ఆయా అవసరాలను ధ్రువీకరించి, ఆమోదిస్తుంది.
సేకరణ	<ol style="list-style-type: none"> 1. పరికరాల విలువ, అనుబంధిత మానవ వనరుల నైపుణ్యాల అవసరాలు, పరికరాల ప్రతిస్థాపన, నిర్వాహణలోని సంక్లిష్టతపై ఆధారపడి పరికరాల సేకరణ మూడు విభిన్న చలనమార్గాలను కలిగి ఉంటుంది.

⁹⁷ 2016 జనవరి 13 నాటి జీఐఎమ్ఎస్ సం. 7

	<ol style="list-style-type: none"> 2. అధిక పెట్టుబడితో కూడిన పరికరాలు, ప్రత్యేక నైపుణ్యాలు అవసరమైన హోమ్ డయాలసిస్ యంత్రం, కంప్యూటెడ్ టోమోగ్రఫీ (సీటీ), మాగ్నెటిక్ రెసొనెన్స్ ఇమాజినింగ్ (ఎమ్ఆర్ఐ) మొదలైనవి. 3. ఈ సేవలు ప్రభుత్వ ప్రైవేటు (పీపీపీ) ఒప్పందాల ద్వారా అమలవుతున్నాయి. 4. తక్కువ నుండి మోస్తరు విలువ కలిగిన పరికరాలు: సాధారణంగా ఆసుపత్రుల్లో భాగస్వామ్య పద్ధతిలో ఉపయోగించే అన్ని పరికరాలు, కనీస శిక్షణ, సాధారణ నిర్వహణ అవసరమయ్యే పరికరాలను ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ ద్వారా సేకరణ చేయవలసియుంటుంది. 5. అవిష్కరణలు & ప్రయోగాత్మక పరికరాలు: కేంద్ర ప్రభుత్వ పబ్లిక్ సెక్టార్ యూనిట్లు, పార్లమెంటు చట్టం ద్వారా స్థాపించబడిన స్వయంప్రతిపత్త సంస్థలు, ఐఐఐఐఐఐ నుండి పరిమిత పరిమాణంలో వినూత్న ఉత్పత్తులను సేకరించేందుకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీని అనుమతిస్తుంది.
<p>సేకరణ తర్వాత</p>	<p>అన్ని రకాల ఆధునిక వైద్య పరికరాల సౌకర్యాల ఏర్పాటు మరియు నిర్వహణ బాధ్యతను ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీకి అప్పగించడం జరిగింది.</p>

మూలం: వైద్య పరికరాల కొనుగోలు విధానం, 2016

దీనికి సంబంధించి ఆడిట్ కింది వాటిని గమనించింది:

4.4.1 అవసరాల మదింపుకై కమిటీ ఏర్పాటు చేయకపోవడం

ప్రజారోగ్య ప్రణాళిక ప్రక్రియలో సామగ్రికై ప్రణాళిక అనేది ఒక ముఖ్యమైన భాగం. వైద్య పరికరాల కొనుగోలు నిర్ణయం అవసరాలు, ప్రస్తుతం ఉన్న పరికరాల వినియోగం, సాంకేతిక సిబ్బంది లభ్యత, పరికరాల నిర్వహణకు పునరావృతమయ్యే ఖర్చు, రోగులకు అందించడానికి ప్రతిపాదించబడిన సేవలు, వనరుల లభ్యతపై ఆధారపడి ఉండాలి.

ఇండెంటు ప్రక్రియ ప్రామాణీకరణ కోసం ఆరోగ్య, వైద్య & కుటుంబ సంక్షేమ కమిషనర్ అధ్యక్షతన రాష్ట్ర-స్థాయి అవసరాల మదింపుకై ఒక కమిటీ (ఎస్ఎన్ఎస్ఐ) ని ఏర్పాటు చేయాలి. ఎస్ఎన్ఎస్ఐ అవసరాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి, ప్రతి ఆరు నెలలకు ఒకసారి ఇండెంట్లను ఖరారు చేయాలి.

ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ కూడా ఎస్ఎన్ఎస్ఐ ద్వారా ఇండెంట్లు అందలేదని ధ్రువీకరించింది.

2023 ఆగష్టులో ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది, ఇండెంట్లను పంపే ముందు అవసరాలను అంచనా వేయడానికి ఎస్ఎన్ఎస్ఐని ఏర్పాటు చేయమని సీహెచ్ఎఫ్డబ్ల్యూ వారిని అభ్యర్థించడం జరుగుతుందని పేర్కొంది.

4.4.2 ఎంపిక చేసిన డీహెచ్ఎల్/ఏహెచ్ఎల్/సీహెచ్సీలలో వృధాగా పడి ఉన్న పరికరాలు

పట్టిక 4.10 లో చూపిన విధంగా, ఎంపిక చేసిన డీహెచ్ఎల్/ఏహెచ్ఎల్/సీహెచ్సీల తనిఖీలో, శిక్షణ పొందిన సిబ్బంది అందుబాటులో లేకపోవడం, అసంపూర్తిగా ఉన్న నిర్మాణ పనులు, అనుబంధ పరికరాలు/విడిభాగాలు అందుబాటులో లేని కారణంగా ₹4.77 కోట్ల విలువైన పరికరాలు వృధాగా పడి ఉన్నాయని గమనించడమైంది. ఉపకరణాలు:

4.10: ఎంపిక చేసిన ఆరోగ్య కేంద్రాలలో వృధాగా పడి ఉన్న పరికరాలు

(₹ రూపాయిలలో)

ఆరోగ్య కేంద్రం పేరు	సామగ్రి విలువ				
	>5 సంవత్సరాలు	<5 మొత్తం >3 సంవత్సరాలు	<3 మరియు > 1 సంవత్సరం	< 1 సంవత్సరం	మొత్తం
జిల్లా ఆసుపత్రులు (డీహెచ్ఎల్)					
డీహెచ్, హిందూపురము		75,88,998			75,88,998
డీహెచ్, టెక్కలి				46,41,970	46,41,970
డీహెచ్, ఆత్మకూరు			1,31,72,288	1,10,880	1,32,83,168
			1,31,72,288	1,10,880	1,32,83,168

ఆరోగ్య కేంద్రం పేరు	సామగ్రి విలువ				
	>5 సంవత్సరాలు	<5 మొత్తం >3 సంవత్సరాలు	<3 మరియు > 1 సంవత్సరం	< 1 సంవత్సరం	మొత్తం
ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులు (ఏహెచ్‌లు)					
ఏహెచ్, సీతంపేట		11,14,400		1,07,32,583	1,18,46,983
ఏహెచ్, కావలి			8,96,000	37,80,291	46,76,291
ఏహెచ్, కదిరి			26,25,600		26,25,600
			26,25,600		26,25,600
సామాజిక వైద్య కేంద్రాలు (సీహెచ్‌సీలు)					
సీహెచ్‌సీ, సోంపేట	4,59,300			12,09,600	16,68,900
సీహెచ్‌సీ, నాయుడుపేట			1,64,125	12,09,600	13,73,725
మొత్తం	4,59,300	87,03,398	1,68,58,013	2,16,84,924	4,77,05,635

మూలం: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆరోగ్య కేంద్రాలు

చాయా చిత్రం 4.1 : నెల్లూరు జిల్లా ఆత్మకూరులోని డీహెచ్‌లో 2020లో అప్రల్ జీఐ ఎమ్మెస్కోప్ జనరల్ ఫిజిషియన్/జనరల్ మెడిసిన్ వైద్యుడు అందుబాటులో లేకపోవడంతో వృధాగా పడి ఉంది (2022 జూలై).

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు), డీహెచ్ ఆత్మకూరుకు సంబంధించి, జనరల్ సర్జన్‌ని ఎండోస్కోపీని నిర్వహించడానికి శిక్షణ కోసం పంపినట్లు పేర్కొంది.

కొనుగోలు విధానంలో స్పష్టమైన మార్గనిర్దేశం చేసినప్పటికీ, హెచ్‌సీఎఫ్‌లలో పరికరాల అవసరాన్ని క్రమబద్ధంగా మదింపు చేయడంలేదు. హెచ్‌సీఎఫ్‌లలో పరికరాలను వినియోగించడానికి మానవ వనరులు, సరిపడు స్థలం, ఆర్థిక వనరుల కొరతతో కూడిన తాత్కాలిక విధాన ఫలితంగా పరికరాలు వృధాగా పడున్నాయి.

4.4.3 ఆసుపత్రులలో సాధారణంగా అవసరమయ్యే పరికరాల కోసం రేటు ఒప్పందాలు ఖరారు చేయలేదు.

2016 కొనుగోలు విధానం ప్రకారం⁹⁸, హెచ్‌సీఎఫ్‌లలో సాధారణంగా ఉపయోగించే ప్రతి కేటగిరి పరికరాలను మూడు సంవత్సరాల కాలానికి చెల్లుబాటు అయ్యే రేటు ఒప్పందాలను ఖరారుచేసుకొని ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీ ద్వారా కొనుగోలు చేయాలి. రేటు ఒప్పందాలను అమలు చేయడానికి, ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీ ప్రతి కేటగిరి పరికరాల యొక్క వార్షిక అవసరాన్ని అంచనా వేయాలి, ఈ పరిమాణాన్ని ఒప్పంద ప్రక్రియలో బహిర్గతం చేసి తద్వారా ఉత్తమ మార్కెట్ రేట్లను పొందేందుకు రేటు ఒప్పంద ప్రక్రియలో దీనిని ప్రకటించాలి. రేటు ఒప్పందాలు ఖరారయిన తరువాత, ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీ రేట్ ఒప్పంద ప్రక్రియలో అంగీకరించిన ధరల ప్రకారం ఆమోదించబడిన విక్రేతలకు మాత్రమే కొనుగోలు ఉత్తర్వులను ఈయవలసియుంది.

శీతలీకరణ యంత్రాలు (-)80 డిగ్రీల వరకు, ఎక్స్-రే యంత్రాలు, ఈసీజీ యంత్రాలు, జీవ-రక్షణ క్యాబినెట్‌లు మొదలైన కొన్ని వస్తువులను ప్రతిసారీ టెండర్లు పిలవడం ద్వారా కొనుగోలు చేయడాన్ని గమనించడమైనది.

⁹⁸ పేరా 2.1(ii)

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు), కొన్ని వస్తువులకు మాత్రమే రేటు ఒప్పందాలు ఖరారు చేయడం జరిగిందని, ఇండెంటు విభాగం నుండి స్వీకరించిన అభ్యర్థనల ఆధారంగా చాలా వస్తువులను ఏకకాల ప్రాతిపదికన కొనుగోలు చేసినట్లు పేర్కొంది. 2022 డిసెంబర్ నుండి, సాధారణ వస్తువులకు సంబంధించి రేటు ఒప్పందాల ద్వారా మాత్రమే అన్ని వస్తువులను కొనుగోలు చేసేందుకు టెండర్లు ఆహ్వానించడం జరిగిందని తెలియచేసింది.

అయితే, వారి ప్రత్యుత్తరాన్ని రూఢిపరుస్తూ ఎలాంటి ప్రత్యుత్తరాలను ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడీసీ సమర్పించలేదు.

4.4.4 కోవిడ్ 19 కాలంలో సరఫరా చేయబడిన పరికరాలకు నిర్ణయించబడిన నష్టపరిహారం ₹0.86 కోట్ల మేర తక్కువగా విధించడం

టెండరు ప్రత్యుత్తరాలలోని సాధారణ ఒప్పంద షరతులు(జీసీసీ) 23వ నిబంధన ప్రకారం, ఒప్పందంలో పేర్కొన్న సమయ వ్యవధిలో సరఫరాదారు ఏదైనా లేదా అన్ని వస్తువులను సరఫరా చేయడంలో విఫలమైతే, కొనుగోలుదారు ఒప్పందంలోని ఇతర పరిష్కారాలకై పక్షపాత ధోరణితో చూడకుండా ఒప్పంద ధర నుండి నిర్ణయించబడిన నష్టపరిహారం కింద మినహాయించాలి. ఈ పరిహారం ఆలస్యమైన వస్తువులు లేదా అందించని సేవలకు గాను సరఫరా ధరలో 0.5 శాతానికి సమానమైన మొత్తం లేదా ఆలస్యమైన ప్రతి వారం లేదా దానిలో కొంత భాగం వాస్తవ సరఫరా లేదా పనితీరు వరకు గరిష్టంగా మొత్తం ఒప్పంద విలువలో పది శాతం వరకు విధించవచ్చు. గరిష్ట స్థాయికి చేరుకున్న తర్వాత, కొనుగోలుదారు ఒప్పందాన్ని రద్దు చేసే అవకాశాన్ని పరిశీలించొచ్చు. టెండర్ పత్రం/బిడ్ల ఆహ్వానంలోని క్లాజ్ 5 ప్రకారం, సరఫరా కాలం అంటే పరికరాల పంపిణీ, మరియు ప్రతిష్ఠాపన జరిగిన పిమ్మట.

2020 మార్చి నుండి 2021 జూలై వరకు ఇచ్చిన పరికరాల కొనుగోలు ఉత్తర్వులను, ఎల్ డీలను మదింపినపుడు, ప్రతిష్ఠాపన తేదీకి బదులుగా సరఫరా తేదీని పరిగణించినట్లు మేము గమనించాము.

సరఫరా కాల వ్యవధిలో సరఫరా, ప్రతిష్ఠాపన రెండూ ఉండడం జరిగుతుంది కాబట్టి, ₹34.49 కోట్ల విలువైన పరికరాల కొనుగోలు ఉత్తర్వులపై ₹1.41 కోట్లకు బదులుగా ₹0.55 కోట్ల విలువైన నిర్ణయించబడిన నష్టపరిహారాన్ని ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడీసీ విధించింది. దీని ఫలితంగా ₹0.87 కోట్ల విలువైన ఎల్ డీలు మినహాయించలేదు.

కోవిడ్ మహమ్మారి సమయంలో, అత్యవసర దృష్ట్యా రాష్ట్ర స్థాయి కొనుగోలు కమిటీ (ఎస్ఎల్పీసీ) సూచనల మేరకు అందుకున్న సామగ్రి కొన్ని చోట్ల గోదాములలో నిల్వ ఉంచారు, మరియు గోదాముల నుంచి నేరుగా ఆసుపత్రులకు అవసరమైన సామగ్రిని సరఫరా చేయడం జరిగిందని ప్రభుత్వం తెలియచేసింది. అంతేకాక, మహమ్మారి పరిస్థితుల దృష్ట్యా నష్టపరిహారం సామగ్రి సరఫరా/సరఫరా తేదీతో మదింపు చేయడం జరిగిందనీ, ఇంకా, పరినిర్ధారిత నష్టపరిహారం విధించడానికి సరఫరా తేదీని పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి అనుమోదన ఉత్తర్వులు పొందడం జరుగుతుందని ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది.

4.5 మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలలో ఔషధాల లభ్యత నిధుల వినియోగం

2022 జూన్ సెప్టెంబరు మధ్య కాలంలో, ఎంపిక చేసిన హెచ్ఎస్ఎఫ్ లలో తప్పనిసరిగా అందించాల్సిన సేవల దృష్టిలో ఉంచుకుని, ఆసుపత్రులలో ఎంపిక చేయబడిన 10 అనారోగ్యాలు/వ్యాధుల కోసం మందుల లభ్యతను ఆడిట్ పరిశీలించింది.

4.5.1 ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలలో మందుల లభ్యత

మచ్చుకు తనిఖీ కోసం ఎంపిక చేయబడిన ప్రత్యేక విభాగాల వారీగా మందులు పట్టిక 4.11 లో చూపడం జరిగింది, పరీక్షలో తనిఖీ చేయబడిన ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలలో మందుల వారీ లభ్యతను అనుబంధం 4.3 లో ఇవ్వడం జరిగింది.

పట్టిక 4.11: మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన ఆసుపత్రులలో కేటగిరీ వారీగా చికిత్స కోసం లేదా కొన్ని వ్యాధుల చికిత్సకు ఉపయోగించే మందుల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	విభాగం	మచ్చుకు తనిఖీ కోసం ఎంచుకున్న మందుల సంఖ్య
1	గర్భధారణ, ప్రసూతి	8
2	పిల్లల ఆరోగ్యం (నవజాత/శిశువు/బడు లోపు)	5
3	మధుమేహం	4
4	అధిక రక్త పోటు	8
5	హృదయ నాళికా సంబంధిత వ్యాధులు	10
6	అతిసారం	3
7	మలేరియా	2
8	న్యూమోనియా (పిల్లలు, పెద్దలు ఇరువురూ)	10
9	కాటు గాయాలు (పాములు, కుక్కలు)	2
10	మానసిక రుగ్మతలు	5

మూలం: ఐఐపీ హెచ్, హైదరాబాదు వారు ఈ ఔషధాలను ఎంపిక చేయడం జరిగింది

గర్భధారణ, ప్రసూతి

- గర్భధారణ సమయంలో మూత్ర నాళ సంబంధించిన వ్యాధుల చికిత్సలో మొదటి వరుస యాంటీబయాటిక్ అయిన నైట్రోఫురంటోయిన్ ట్యాబ్లెట్ మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన తొమ్మిది⁹⁹ ఆసుపత్రులలో ఐదింటిలో¹⁰⁰ అందుబాటులో లేదు.
- ఇంజెక్షన్ ఐరన్ డెక్స్ట్రాన్/ఐరన్ సార్బిటాల్ లు ముఖ్యంగా గర్భధారణ సమయంలో వచ్చే మితరక్తహీనత చికిత్సకు డీహెచ్ ఆత్మకూరులో అందుబాటులో లేవు.

పిల్లల ఆరోగ్యం (నవజాత/శిశువు/బడు లోపు)

- ఇంజెక్షన్ ఐసోలైట్-పి, బాల్యం లోని స్థితిగతులకు/రుగ్మతలకు చికిత్స చేయడానికి ఒక ప్రాథమిక ద్రావణం(ద్రావణం ద్వారా పునరుజ్జీవనం). డీహెచ్ టెక్నాలిలో ఇది అందుబాటులో లేదు.
- ఇంజెక్షన్ బెంజైల్/బెంజాతేన్ పెన్సిలిన్, న్యూమోనియా, ర్యూమాటిక్ ఫీవర్, డిఫ్టెరియా, సిఫిలిస్ వంటి శిశు సంబంధిత అంటురోగాలకు చికిత్స చేయడానికి సాధారణంగా ఉపయోగించే యాంటీబయాటిక్ ఇంజెక్షన్. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన తొమ్మిది¹⁰¹ ఆసుపత్రులలో ఇది అందుబాటులో లేదు.

న్యూమోనియా

- బాల్యంలో వచ్చే న్యూమోనియా చికిత్సకు కాటిమోక్సాజోల్ 50 మి.లీ సిరప్ ఐదు¹⁰² ఆసుపత్రులలో అందుబాటులో లేదు.

99 సీహెచ్సీ సోంపేట, సీహెచ్సీ నాయుడుపేట, సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు, ఏహెచ్ సీతంపేట, ఏహెచ్ కావలి, ఏహెచ్ కదిరి, డీహెచ్ టెక్నాలి, డీహెచ్ ఆత్మకూరు, డీహెచ్ హిందూపురము

100 డీహెచ్ టెక్నాలి, డీహెచ్ ఆత్మకూరు, డీహెచ్ హిందూపురము, డీహెచ్ కదిరి, సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు

101 సీహెచ్సీ సోంపేట, సీహెచ్సీ నాయుడుపేట, సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు, ఏహెచ్ సీతంపేట, ఏహెచ్ కావలి, ఏహెచ్ కదిరి, డీహెచ్ టెక్నాలి, డీహెచ్ ఆత్మకూరు, డీహెచ్ హిందూపురము

102 డీహెచ్ టెక్నాలి, సీహెచ్సీ సోంపేట, సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు, ఏహెచ్ కావలి, ఏహెచ్ కదిరి

హృదయ నాళికా సంబంధిత వ్యాధులు

- ఇంజెక్షన్ నోరాడినలిన్, హృదయ నాళికా సంబంధిత వ్యాధుల చికిత్సకు అవసరమైన ప్రాణాలను రక్షించే ఇంజెక్షన్. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన తొమ్మిది ఆసుపత్రులలో నాలుగింటిలో¹⁰³ ఇది అందుబాటులో లేదు.
- హృదయస్పందన ఆగిపోవడం, అధిక రక్తస్రావ చికిత్సలకు ఉపయోగించే డిగోక్సిన్ టాబ్లెట్ సిహెచ్ సి కొత్తచెరువు, డీహెచ్ టెక్నాలిలో అందుబాటులో లేదు.
- స్ట్రోక్, గుండెపోటు లేదా తీవ్రమైన ఛాతీ నొప్పి ఉన్న రోగులలో గుండె, రక్త నాళాలకు సంబంధించిన తీవ్రమైన లేదా ప్రాణాంతక సమస్యలకు చికిత్స చేయడానికి ఉపయోగించే క్లోపిడోగ్రెల్ బిసల్ఫేట్ ఐ.పి 75 మి గ్రా. టాబ్లెట్, తొమ్మిది ఆసుపత్రులలో నాలుగింటిలో¹⁰⁴ అందుబాటులో లేదు.

మధుమేహం

- ఇంజెక్షన్ డెక్స్ట్రోస్ 10 శాతం 500 ఎమ్ఎల్ బాటిల్, శక్తిని అందించడానికి, ద్రవ నష్టాన్ని (డీహైడ్రేషన్) నివారించడానికి ఫ్లూయిడ్ రీఫ్లెక్స్ మెంట్ థెరపీకి ఉపయోగించడం జరుగుతుంది, ఇది తొమ్మిది ఆసుపత్రులలో రెండింటిలో¹⁰⁵ మాత్రమే అందుబాటులో ఉంది.

అధిక రక్తపోటు

- తనిఖీ చేసిన మొత్తం తొమ్మిది ఆసుపత్రులలో టాబ్లెట్ అటెనోలోల్, టాబ్లెట్ మిథైల్ డోపా అందుబాటులో ఉన్నాయి. అయినప్పటికీ, టాబ్లెట్ ప్రొప్రానోలోల్ తొమ్మిది ఆసుపత్రులలో రెండింటిలో¹⁰⁶ మాత్రమే అందుబాటులో ఉంది.

అతిసారం

- మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన తొమ్మిది ఆసుపత్రుల్లోనూ మెట్రోనిడజోల్ 100 ఎమ్ఎల్ ఇంజెక్షన్, ఓఆర్ఎస్ అందుబాటులో ఉన్నాయి.

మలేరియా

- మలేరియా చికిత్సకు క్లోరోక్విన్ ఫాస్ఫేట్, మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన తొమ్మిది ఆసుపత్రులలో నాలుగింటిలో¹⁰⁷ అందుబాటులో లేదు.

కాటు గాయాలు (పాములు, కుక్కల ద్వారా)

- యాంటీ రాబిస్ సిరం (ఏఆర్ఎస్), యాంటిరేబిస్ టీకా ఇంజెక్షను, పామువిషం విరుగుడుకు ఇంజెక్షను(పాలీవాలెంట్) పరీక్షించిన మొత్తం తొమ్మిది ఆసుపత్రుల్లోనూ అందుబాటులో ఉన్నాయి.

2023 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించి, ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులలో ఇప్పుడు అన్ని మందులు అందుబాటులో ఉన్నాయని పేర్కొనడం జరిగింది.

4.5.2 వైద్య కళాశాలలో నాన్-క్లినికల్ విభాగాలలో పరికరాల లభ్యత

మేము మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలలో **పట్టిక 4.12** లో వివరించిన విధంగా, ఎమ్ఎస్ఎస్ఆర్ 1999 లో అవసరమైన ప్రకారం, కొన్ని పరికరాలు అందుబాటులో లేవని గమనించాము.

103 సిహెచ్ సి సోపేట, సిహెచ్ సి కొత్తచెరువు, సిహెచ్ సి నాయుడుపేట, ఏహెచ్ కదిరి

104 డీహెచ్ టెక్నాలి, ఏహెచ్ కావలి, సిహెచ్ సి కొత్తచెరువు, సిహెచ్ సి నాయుడుపేట

105 ఏహెచ్ సీతంపేట, డీహెచ్ హిందూపురము

106 డీహెచ్ టెక్నాలి, సిహెచ్ సి కొత్తచెరువు

107 ఏహెచ్ సీతంపేట, ఏహెచ్ కావలి, సిహెచ్ సి కొత్తచెరువు, డీహెచ్ ఆత్మకూరు

పట్టిక 4.12: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలలోని నాన్-క్లినికల్ విభాగాలలో పరికరాల రకాల కొరత

క్రమ సంఖ్య	విభాగం పేరు	అవసరమైన పరికరాల రకాలు 150/200 అడ్మిషన్	ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలలో అందుబాటులో ఉన్న పరికరాల సంఖ్య			కొరత ఉన్న పరికరాల రకాల సంఖ్య		
			అనంతపురము	శ్రీకాకుళం	నెల్లూరు	అనంతపురము	శ్రీకాకుళం	నెల్లూరు
1	అనాటమీ	38	23	19	29	15	19	9
2	ఫిజియాలజీ	85	38	38	34	47	47	51
3	బయోకెమిస్ట్రీ	32	10	14	22	22	18	10
4	పాథాలజీ	82	26	23	28	56	59	54
5	మైక్రోబయాలజీ	52	18	18	15	34	34	37
6	ఫార్మకాలజీ	14	14	4	5	-	10	9
7	ఫోరెన్సిక్ మెడిసిన్	91	24	33	14	67	58	77
8	కమ్యూనిటీ మెడిసిన్	96	75	54	43	21	42	53

మూలం: వైద్య కళాశాల రికార్డులు

2023 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం ఈ పరిశీలనను ఆమోదించి, భవిష్యత్తులో ఆచరణకు హామీ ఇవ్వడం జరిగింది.

4.6 మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలలో ఔషధ నిర్వహణ సౌకర్యాలు

పబ్లిక్ హెల్త్ సెంటర్లు ప్రకారం, ఆసుపత్రి భవనాన్ని చెమ్మలైకుండా, గోడలలో పగుళ్లు లేకుండా, విరిగిన కిటికీలు, అద్దాలు లేకుండా బాగుగా నిర్వహించాలి. గోడలపై ఆల్మీ, నాచులు పెరగకూడదు. ఔషధాలను అల్మారాలలో నిల్వ చేయాలి, నీరు కారడం, తేమ, దుమ్ము, కీటకాలు, ఎలుకలు మొదలైన వాటి నుండి రక్షించాలి.

4.6.1 ఔషధ నిర్వహణ సౌకర్యాలు

- రోగులకు జారీ చేసే ముందు మందులను నీరు, ఉష్ణోగ్రతలు సోకకుండా నిల్వ చేయడం, గోడల నుండి దూరంగా నిల్వ చేయడం, నేలను తాకకుండా పైన నిల్వ చేయడం మొదలైనవి కొనుగోలు చేసిన మందులు సమర్థవంతంగా పనిచేసేందుకు పరామితులుగా ఉంటాయి.

అయితే, మేము పరిశీలించగా:

- ఛాయా చిత్రం 4.2లో చూపిన విధంగా శ్రీకాకుళంలోని జీజీహెచ్ లో నేలపై మందులు నిల్వ చేయడం జరిగింది.

ఛాయా చిత్రం 4.2: జీజీహెచ్ శ్రీకాకుళంలో ఔషధాలు నేలపై ఉంచడం జరిగింది(2022 జూన్)

- ఏహెచ్ సీతంపేటలోని మందుల దుకాణం గోడలపై చెమ్మగిల్లడం ఛాయా చిత్రం 4.3 లో చూపడం జరిగింది. ఇది షార్ప్ సర్జున్లకు కారణం కావచ్చు.
- సీహెచ్సీ కొత్తచెరువులో పేర్చకుండా ఉంచిన మందులు. ఇది ఛాయా చిత్రం 4.4 లో చూడవచ్చు.

ఛాయా చిత్రం 4.3: ఏహెచ్, సీతంపేటలో గోడలపై చెమ్మ (2022 జూన్)

ఛాయా చిత్రం 4.4: సీహెచ్సీ కొత్తచెరువులో పేర్చకుండా ఉంచిన మందులు (2022 ఆగస్టు)

- ఇంకా, నాలుగు¹⁰⁸ హెచ్సీఎఫ్లలో మందులు/ఔషధాలను ఉంచడానికి అరలు/రాక్లు లేబుల్ చేయబడలేదు.

ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో తన ప్రత్యుత్తరంలో ఇప్పుడు అన్ని మందులు లేబుల్ చేయడం జరిగిందని, పై సౌకర్యాలలో రాక్లలో ఉంచడం జరిగిందని, 2023 ఫిబ్రవరిలో ఏహెచ్ సీతంపేటలో నిర్మాణ పనులు పూర్తయ్యాయని, ప్రస్తుతం ఎలాంటి చెమ్మ లేదని, గోడలకు రంగులు వేయడం జరిగిందని ప్రభుత్వం పేర్కొంది. ఇంకా, ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను అంగీకరించి, సీహెచ్సీ కొత్తచెరువులో నూతన భవనం నిర్మాణంలో ఉందని పేర్కొంది.

తేమ, వేడి, కాంతి మరియు చలి వంటి బాహ్య ప్రభావాలు ఔషధాల ప్రభావాన్ని దెబ్బతీసే కారకాలు. హెచ్సీఎఫ్లలో ఔషధాల మెరుగైన నిర్వహణ కొరకు మరియు ఔషధాలను నిల్వ చేయడానికి మార్గదర్శకాలు రూపొందించబడాలి.

4.7 సిఫార్సులు

- ప్రభుత్వం అన్ని ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలకు ఉద్దేశించిన అన్ని మందులు/ఔషధాలను సకాలంలో సరఫరా చేసేలా చూడాలి.
- గడువు ముగిసిన మందులకు సంబంధించిన నిబంధనలను, అనగా స్టాక్ను భర్తీ చేయడానికి సరఫరాదారుకు సకాలంలో తిరిగి పంపడం వంటివి అన్ని కేంద్ర ఔషధ గిడ్డంగులు ఖచ్చితంగా పాటించేలా ప్రభుత్వం నిర్ధారించాలి.
- వ్యధాను, క్రియరాహిత్యాన్ని అరికట్టేందుకు పరికరాల అవసరాన్ని అంచనా వేయడానికి ప్రభుత్వం వ్యవస్థను క్రమబద్ధీకరించాలి.
- ఔషధాలను, మందులను స్థానికంగా కొనుగోలు కోసం బడ్జెట్ను కేటాయించడం ద్వారా అత్యవసర అవసరాలను తీర్చడానికి హెచ్సీఎఫ్లకు వెసులుబాటు ఇవ్వవలసి ఉన్నది.

¹⁰⁸ డీహెచ్ టెక్నాలజీ, సీహెచ్సీ నాయిదుపేట, సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు, ఏహెచ్ కదిరి

5వ అధ్యాయం

రాష్ట్రంలో ఆరోగ్య మౌలిక వసతుల లభ్యత మరియు నిర్వహణ

5వ అధ్యాయం

రాష్ట్రంలో ఆరోగ్య మౌలిక వసతుల లభ్యత, నిర్వహణ

2012 జనాభా ప్రాతిపదికన రాష్ట్రంలో ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల కొరత 15.47 శాతం, సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాల కొరత 57.52 శాతంగా ఉంది. పరీక్షించిన ఎనిమిది ఉపకేంద్రాల్లో గర్భిణులకు ప్రత్యేక పరీక్షా గదులు అందుబాటులో లేవు, రెండు ఉపకేంద్రాలకు మరుగుదొడ్ల సౌకర్యం లేదు, ఆరు ఉపకేంద్రాల్లో పరీక్షా టేబుళ్లు లేవు. పరీక్షించిన ఎనిమిది పీహెచ్సీల్లో ఏడింటిలో పురుష, మహిళా రోగులకు వేర్వేరు వార్డులు అందుబాటులో లేవని, మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆరు పీహెచ్సీల్లో ప్రత్యేక సెప్టిక్ లేబర్ గది లేదని, మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఎనిమిది పీహెచ్సీల్లో ఐదింటిలో రాత్రి వేళ సేవలు అందుబాటులో లేవు. 2019 సంవత్సరంలో 100 సీట్ల నుంచి 150 కి సీట్లు పెంచిన రెండు ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలల్లో 150 మంది ప్రవేశ సామర్థ్యానికి అవసరమైన మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించలేదు. అవసరమైన సౌకర్యాలు, పరికరాలు, బోధనా సిబ్బందిని అందించకుండా వైద్య కళాశాలలను అభివృద్ధి చేయడం వల్ల సరైన దక్షతలతో వైద్యులు తయారుకారు, ఎందుకంటే ఈ లోపాల వల్ల వారి శిక్షణకు ఆటంకం ఏర్పడుతుంది. .

5.1 పరిచయం

ఆరోగ్య రంగంలోని మౌలిక సదుపాయాలు ఆ రాష్ట్రం యొక్క ఆరోగ్య సంరక్షణ విధానానికి మరియు సంక్షేమ యాంత్రాంగానికి సూచికలు. ప్రజారోగ్య కేంద్రాల్లో నాణ్యమైన ఆరోగ్య సేవలను అందించడానికి, తగినంత స్థలంలో సక్రమంగా నిర్వహించబడే భవన మౌలిక సదుపాయాలు చాలా కీలకమైనవి.

జాతీయ ఆరోగ్య విధానం 2017 ప్రకారం, అన్ని వయసుల వారూ ఆర్థికపరమైన ఇబ్బందులను ఎదుర్కోకుండా, అభివృద్ధి విధానాలలో వ్యాధి నిరోధక ఆరోగ్య సంరక్షణ చర్యల ద్వారా, నాణ్యమైన ఆరోగ్య సేవలను సార్వత్రికంగా పొందడం ద్వారా సాధ్యమైనంత అత్యున్నత ప్రమాణాలతో ఆరోగ్యం, శ్రేయస్సును సాధించాలని భావించడం జరుగుతుంది.

ఐపీహెచ్ఎస్, 2012-అన్ని స్థాయిల ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలలో కల్పించవలసిన మౌలిక సదుపాయాలను నిర్దేశించినది. ప్రభుత్వం తన సమాధానంలో (2023 ఆగస్టు) అన్ని స్థాయిల ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలు ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 నిబంధనలకు అనుగుణంగా అభివృద్ధి చేయబడుచున్నాయని తెలియచేసింది.

వైద్యశాఖ ద్వారా లభ్యమైన రికార్డులు, సమాచారాన్ని పరిశీలించిన తరువాత మౌలిక సదుపాయాలు, ఆరోగ్య సౌకర్యాల లభ్యతలలోని లోపాలను తదుపరి పేరాలలో చర్చించిన విధంగా, ఆడిట్ గమనించడం జరిగింది.

5.2 ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణలో సౌకర్యాల లభ్యత

ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ అనేది వ్యక్తులు, కుటుంబాలు, సమాజాల అవసరాలు, ప్రాధాన్యతలపై కేంద్రీకృతమైన ఆరోగ్యం, కుశలత కోసం ఉద్దేశించిన సమాజ విధానం. ఇది ఆరోగ్యాన్ని ప్రభావితం చేసే శారీరక, మానసిక, సామాజిక అంశాలపై దృష్టి సారించి సార్వత్రిక, పరస్పర సంబంధం ఉన్న ఆరోగ్యం మరియు శ్రేయస్సులకు ప్రాధాన్యతనిస్తుంది.

ఇది నిర్దిష్ట వ్యాధుల రకాలకు మాత్రమే కాకుండా వ్యక్తికి జీవితాంతం ఆరోగ్య అవసరాలకు సంపూర్ణ సంరక్షణను అందిస్తుంది. ప్రజల దైనందిన వాతావరణంలో సాధ్యమైనంత చేరువగా అవగాహన, నివారణ నుండి చికిత్స వరకు, పునరావాసం, ఉపశమనం వంటివి సంపూర్ణంగా ప్రజలకు అందేలా ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణకు హామీ ఇస్తుంది.

5.2.1 గ్రామీణ మరియు గిరిజన ప్రాంతాల్లో ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాల లభ్యత

ఐపిహెచ్ఎస్ ప్రకారం మైదాన ప్రాంతాల్లో 30 వేల జనాభాకు, గిరిజన/కొండ ప్రాంతాల్లో 20 వేల జనాభాకు ఒక ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రము మరియు మైదాన ప్రాంతాల్లో ఐదు వేల జనాభాకు గిరిజన/కొండ ప్రాంతాల్లో మూడు వేల జనాభాకు ఒక ఉపకేంద్రం (ఎస్సీ) ఉండాలి. గ్రామీణ, గిరిజన ప్రాంతాలలో అందుబాటులో ఉన్న ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలను పట్టిక 5.1 లో ఇవ్వడం జరిగింది.

పట్టిక 5.1: గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ప్రాథమిక ఆరోగ్య సౌకర్యాల లభ్యత

2021-22 జనాభా			హెచ్సీఎఫ్ రకం	ఉండాల్సిన హెచ్సీఎఫ్లు	అందుబాటులోని హెచ్సీఎఫ్లు	జిల్లాల్లోని హెచ్సీఎఫ్ల కొరత
మొత్తం జనాభా	గ్రామీణ జనాభా	గిరిజన జనాభా				
530,33,000	391,84,532	29,21,225	పిహెచ్సీ	1,354	1,145	209
			ఉప కేంద్రం	8,227	10,032	-

మూలం: ప్రజా ఆరోగ్యం & కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ సంచాలకులు ఇచ్చిన సమాచారం

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 209 పిహెచ్సీలు అంటే 15.4 శాతం కొరతతో అవసరమైన 1,345 పిహెచ్సీలకు గానూ 1,145 పిహెచ్సీలు అందుబాటులో ఉన్నాయని ఆడిట్ గమనించింది.

2022 అక్టోబరు నాటికి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని జిల్లాల వారీగా ఉండాల్సిన పిహెచ్సీలు, ఉపకేంద్రాలు, అందుబాటులో ఉన్నవి, వాటి కొరతను **అనుబంధం 5.1** మరియు **అనుబంధం 5.2** లో వివరించడం జరిగింది.

2023 ఆగస్టులో ఆడిట్ పరిశీలనను అంగీకరించిన ప్రభుత్వం కొత్తగా 88 పిహెచ్సీలు మంజూరయ్యాయని, మరియు 63 పిహెచ్సీలు వేరేచోటకి/ఒకేచోటకి చేర్చబడ్డాయని; కొత్త మరియు వేరేచోటకి మార్చబడిన పిహెచ్సీలకు వైద్యాధికారుల నియామకం పూర్తయిందని సమాధానమిచ్చింది.

స్టాఫ్ సర్వులు మరియు ఇతర సహాయక సిబ్బంది నియామక స్థితిని ప్రభుత్వం తన సమాధానంలో అందించలేదు. ఈ కొత్త లేదా వేరేచోటకి/ఒకేచోటకి చేర్చబడిన పిహెచ్సీల పనితీరు రికార్డులలో లేనందున కొరత 15.4 శాతంగా కొనసాగుతుంది.

5.2.2 ఉప కేంద్రాలు / ఉప-ఆరోగ్య, వెల్నెస్ కేంద్రాలు

2017 లోని జాతీయ ఆరోగ్య విధానం (ఎన్ హెచ్పీ) కు అనుగుణంగా ఉపకేంద్రాలను ఆధునికీకరించడం అంటే, ఉప-ఆరోగ్య, వెల్నెస్ కేంద్రాలుగా మార్చే కార్యక్రమం. వ్యాధి నివారణ, ఆరోగ్యాన్ని పెంపొందించడం సహా సమగ్ర ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలను అందించడానికి వీలు కల్పించే సదుపాయంగా ఈ ఉప-ఆరోగ్య, వెల్నెస్ కేంద్రాన్ని జాతీయ ఆరోగ్య విధానము నిర్వచిస్తుంది.

ఉప ఆరోగ్య, వెల్నెస్ కేంద్రం/ఉప కేంద్రం (ఎస్సీ) అనేది సమాజ ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యవస్థలో మిక్కిలి అందుబాటులో ఉండే ప్రథమ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యం. మానవ సహ సంబంధాల ద్వారా ప్రవర్తనలో మార్పు తీసుకురావడానికి, మాతా శిశు ఆరోగ్యం, కుటుంబ సంక్షేమం, పోషకాహారం, వ్యాధులనుండి పరిరక్షణ, అతినార నియంత్రణ, అంటువ్యాధుల నియంత్రణ మొదలైన సేవలకు సంబంధించిన విధులను ఉపకేంద్రాలకు అప్పగించడం జరిగింది. ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలన్నింటినీ అందిస్తూ, అట్టడుగు స్థాయిలో సమాజ మాధ్యమంగా మధ్యస్థంగా ఉపకేంద్రం పనిచేయడం జరుగుతుంది. ప్రాథమిక పునరుత్పత్తి, శిశు ఆరోగ్య (ఆర్సీహెచ్) సేవలతో పాటు ప్రోత్సాహక, నివారణ, కొద్దిపాటి ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణకు స్వస్థ అందించడం ఉపకేంద్రం యొక్క ప్రాథమిక విధి.

ఒక గ్రామం/వార్డును ఉపకేంద్రంగా పరిగణించాలన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ నిర్ణయానికి అనుగుణంగా, ఐపిహెచ్ఎస్ ప్రకారం 8,225 ఉపకేంద్రాలు అవసరం కాగా, ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో 10,032 ఉపకేంద్రాలను (ఎస్సీ) ఏర్పాటు

చేసింది. ఈ ఉపకేంద్రాలన్నింటినీ కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానం ప్రకారం ఆయుష్మాన్ భారత్-ఉప ఆరోగ్య, వెల్వెస్ కేంద్రాలుగా (ఎఫ్-ఎస్ హెచ్ సి) ఆధునీకరించాలని ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

కర్నూలు జిల్లాలో జనాభా ప్రాతిపదికన అవసరమైన వాటికంటే 33 ఉపకేంద్రాలు (5 శాతం) తక్కువగా ఉన్నాయని గమనించడమైంది. 2022-23 లో కర్నూలు జిల్లా గ్రామీణ జనాభా 16,69,926, జిల్లాలో సగటున 3,900 జనాభాకు ఒక ఉపకేంద్రం ప్రాతిపదికగా 428 ఉపకేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడమైందని 2023 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది.

ఆడిట్ పరిశీలన పునర్వ్యవస్థీకరణకు పూర్వపు కర్నూలుకు సంబంధించినది కాగా, ప్రభుత్వ సమాధానం కర్నూలు, నంద్యాల జిల్లాలుగా పునర్వ్యవస్థీకరించిన కర్నూలు జిల్లాకు మాత్రమే పరిమితమైంది. నంద్యాల జిల్లాకు సంబంధించి సమాధానం రావాల్సి ఉంది.

5.2.2.1 భౌతిక మౌలిక సదుపాయాలు, నిర్దిష్ట స్థానము

ఐపీహెచ్ఎస్ యొక్క భౌతిక మౌలిక సదుపాయాల నిబంధనల ప్రకారం, ప్రతి ఉపకేంద్రం (ఎస్ సి) దాని స్వంత భవనాన్ని కలిగి ఉండాలి, లేకపోతే, ప్రజలకు సులభంగా అందుబాటులో ఉండేలా, మహిళా సిబ్బంది భద్రతకు భరోసా కల్పించేలా తగినంత స్థలం ఉన్న ప్రాంగణాన్ని ఒక కేంద్రీకృత ప్రదేశంలో అద్దెకు తీసుకోవాలి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 10,032 ఉపకేంద్రాలు పనిచేస్తుండగా, అందులో 1,417 ఉపకేంద్రాలకు మాత్రమే సొంత భవనాలు ఉన్నాయి. ఇది మొత్తం లభ్యతలో 14.12 శాతంగా ఉంది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన తొమ్మిది ఉపకేంద్రాల్లో ఎనిమిది ఉపకేంద్రాలు కేంద్రీకృత స్థానాల్లో ఉన్నట్లు మేము గుర్తించాము. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఉపకేంద్రాలు ఆరు గ్రామ సచివాలయం నుంచి పనిచేస్తున్నాయి. వీటిలో నాలుగు 2020 మేలో వైఎస్సార్ గ్రామ చికిత్సాలయం ప్రాతిపదికగా ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. అందువల్ల, క్రింది చెప్పిన విధంగా, గ్రామీణ జనాభాకు నాణ్యమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలను అందించడానికి, మౌలిక సదుపాయాలు/సౌకర్యాల పరంగా ఈ ఉపకేంద్రాలు ఐపీహెచ్ఎస్ కు అనుగుణంగా లేవు.

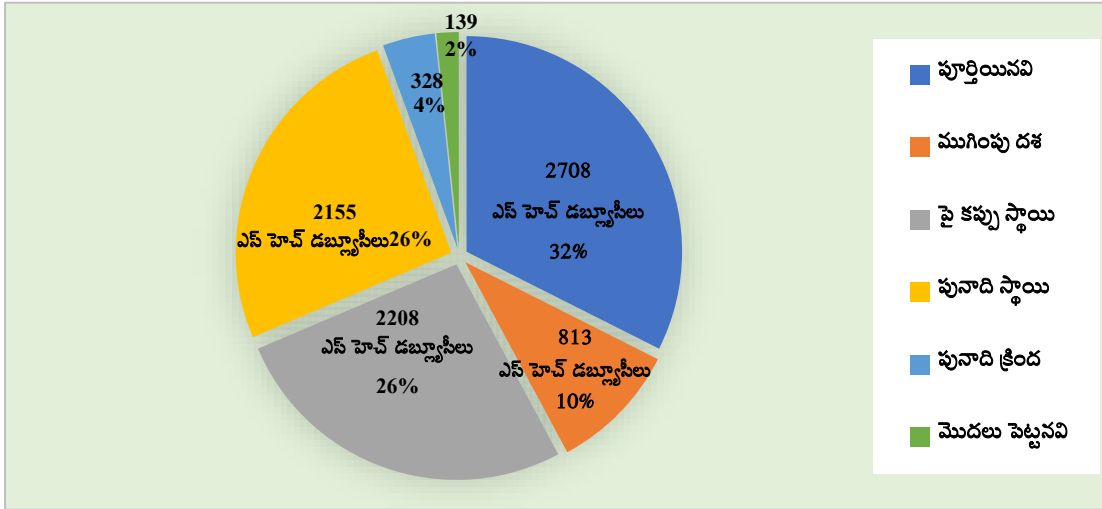
5.2.2.2 ఉపకేంద్రాలను ఉప ఆరోగ్య, వెల్వెస్ కేంద్రాలుగా ఆధునీకరణ

2018 ఫిబ్రవరిలో ఆయుష్మాన్ భారత్ పథకానికి మూలస్తంభంగా, ప్రస్తుతం ఉన్న 1,50,000 ఉపకేంద్రాలను ఉప ఆరోగ్య, వెల్వెస్ కేంద్రాలుగా (ఎస్ హెచ్ డబ్ల్యూ సి) మారుస్తూ భారత ప్రభుత్వం ప్రకటించడం జరిగింది. ఈ కేంద్రాలు సమగ్ర ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ (సీపీహెచ్ సి)ను అందిస్తాయి. మాతా శిశు ఆరోగ్య సేవలు, ఉచిత అత్యవసర మందులు, రోగనిర్ధారణ సేవలతో సహా అంటువ్యాధులు కాని వ్యాధులకు సేవలను వర్తింపజేస్తూ ఆరోగ్య సంరక్షణను ప్రజల ఇళ్లకు దగ్గరగా తీసుకువస్తాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వైఎస్ఆర్ హెల్త్ క్లినిక్ ల పేరుతో ఉపకేంద్రాలు/ఉప ఆరోగ్య, వెల్వెస్ కేంద్రాలను (ఎస్ హెచ్ డబ్ల్యూ సి) నిర్వహిస్తోంది.

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన తొమ్మిది ఉపకేంద్రాలనూ ఎస్ హెచ్ డబ్ల్యూ సిలుగా అభివృద్ధి చేస్తుండగా, వాటి నిర్మాణ పనులు వివిధ దశల్లో ఉన్నాయి.

10,032 ఉపకేంద్రాలకు గాను జాతీయ ఆరోగ్య మిషను, 15 వ ఆర్థిక సంఘం గ్రాంట్లు, రాష్ట్ర నిధుల కింద 8,615 ఉపకేంద్రాలకు కొత్త భవనాలు నిర్మించాలని ప్రతిపాదించారు. 2020 ఫిబ్రవరిలో మహాత్మాగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకంలో భాగంగా 8,351 ఉపకేంద్రాలను ఉపఆరోగ్య వెల్వెస్ కేంద్రాలుగా ఆధునీకరించే పనులను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చేపట్టింది. పనుల పురోగతిని ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ కమిషనరు పర్యవేక్షిస్తున్నారు. 2022 అక్టోబరు నాటికి 2,708 ఉపకేంద్ర భవనాల నిర్మాణాలు పూర్తయ్యాయి, 5,643 ఉపకేంద్ర భవనాలు క్రింది పటం 5.1 లో చూపించిన విధంగా నిర్మాణంలో వివిధ దశల్లో ఉన్నాయి:

పటం 5.1: ఉప ఆరోగ్య, వెల్ నెస్ కేంద్రాల నిర్మాణ స్థితిని చూపించే చిత్రం

మూలం: సీఎఫ్ డబ్ల్యూ ఇచ్చిన సమాచారం

2023 ఆగస్టులో ఆడిట్ పరిశీలనను ప్రభుత్వం ఆమోదించింది, భవిష్యత్తులో ఆచరణకు హామీ ఇచ్చింది.

ఉపకేంద్రాలు/ఉపఆరోగ్య, వెల్ నెస్ కేంద్రాల ప్రాథమిక విధి పునరుత్పత్తి, శిశు ఆరోగ్యానికి (ఆర్ సీ హెచ్) సంబంధించిన వైద్య సేవలను అందించడం. అయితే, మౌలికసదుపాయాలు అందుబాటులో లేకపోవడం వలన ఈ సేవలను అందించడంపై ప్రభావం చూపుతుంది.

5.2.2.3 ఎన్ హెచ్ ఎమ్ ఆర్థిక మార్గదర్శకాలను పాటించడం

నాణ్యతను నిర్ధారించడానికి పనులను మూడో పార్టీ పర్యవేక్షించడం, పేరున్న సంస్థల ద్వారా అవి పూర్తయినట్లు ధ్రువీకరణను ప్రవేశపెట్టాలని ఎన్ హెచ్ ఎమ్ ఆర్థిక మార్గదర్శకాలు¹⁰⁹ సూచించడం జరిగింది. పనులు జరిగేటప్పుడు పర్యవేక్షణకు, అవి నాణ్యతతో పూర్తయ్యాయని ధ్రువీకరించే ఏ విధమైన రికార్డులు ఆడిట్ కు అందుబాటులో లేనందున, పనుల నాణ్యతను ఆడిట్ నిర్ధారించలేకపోయింది.

ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం రావాల్సి ఉంది.

5.2.2.4 ఉపకేంద్రాలలో ప్రాథమిక సౌకర్యాలు

యాంటీనేటల్ కేర్ అనేది గర్భధారణ సమయంలో పిండం పెరుగుదల పురోగతిని పర్యవేక్షించడానికి, తల్లితో పాటు పిండం యొక్క క్షేమాన్ని నిర్ధారించడానికి క్రమానుగుణ పర్యవేక్షణ. పునరుత్పత్తి, శిశు ఆరోగ్యం (ఆర్ సీ హెచ్) అనుబంధ సేవలైన సాధారణ పరీక్ష, ఉదర పరీక్ష, రొమ్ము పరీక్షలు చేయునపుడు కనీస గౌరవం కోసం పరీక్షా సమయంలో గోప్యతను పాటించేందుకు ఉపకేంద్రాలలో విభజన తెరలు అవసరం. ఐపీహెచ్ ఎస్ 2012 ప్రకారం ఉపకేంద్రంలో ఒక పరీక్షా గది, పరీక్ష బల్ల, నమూనా సేకరణ కోసం మరుగుదొడ్డి తప్పనిసరిగా అవసరం.

మేము మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన తొమ్మిది¹¹⁰ ఉపకేంద్రాలకు గాను

- ఎనిమిది¹¹¹ ఉపకేంద్రాలలో ప్రత్యేక పరీక్షా గదులు లేవు.

¹⁰⁹ 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎన్ హెచ్ ఎమ్ రాష్ట్ర పథకం అమలు ప్రణాళిక ఎన్ హెచ్ ఎమ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ రికార్డ్ ఆఫ్ ప్రాసీడింగ్ లో తెలియజేయడం జరిగింది.

¹¹⁰ ఎరబాడు, గోకర్ణాపురం, కేశాపురం, లేగుంటపాడు, చెంచుగానిపాలెం, చెన్నూరు-I, తిమ్మాపురం, గోరంట్ల-3, గంగనపల్లి.

¹¹¹ ఎరబాడు, గోకర్ణాపురం, కేశాపురం, చెంచుగానిపాలెం, చెన్నూరు-1, తిమ్మాపురం, గోరంట్ల-3, గంగనపల్లి.

- రెండు¹¹² ఉపకేంద్రాలలో మరుగుదొడ్డి సౌకర్యం లేదు,
- ఆరు¹¹³ ఉపకేంద్రాలలో పరిక్షించేందుకు బల్లలు అందుబాటులో లేవు,
- పరిక్షించిన అన్ని ఉపకేంద్రాల్లోనూ ఔషధాల పెట్టెలలో ఉంచి సాధారణ ప్రజల నుండి దూరంగా ఉంచాల్సిన మందులను ట్రేలలో ఉంచడం జరిగింది.
- మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన అన్ని ఉపకేంద్రాల్లోనూ విభజన తెరలు అందుబాటులో లేవు.

దిగువ ఛాయా చిత్రం 5.1 పరిక్షించిన ఒక ఉపకేంద్రం పరిస్థితిని సూచిస్తుంది.

ఛాయా చిత్రం 5.1 (ఉపకేంద్రం వెలుపల,లోపల) ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లాలోని గౌరవరం ఉపకేంద్రం చిన్న అద్దె షెడ్యూల్ నిర్వహిస్తున్నారు

ఆడిట్ పరిశీలనను అంగీకరించిన ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో కొత్తగా నిర్మించే భవనాలన్నింటికీ ఈ సౌకర్యాలు కల్పిస్తున్నట్లు పేర్కొంది. ఈ ఉపఆరోగ్య, వెల్ నెస్ కేంద్రాలకు సరఫరా చేయడానికి కొన్ని వస్తువులను కొనుగోలుచేయడం జరిగిందనీ మరికొన్నింటినీ ఈ ఉప ఆరోగ్య, వెల్ నెస్ కేంద్రాలకు ప్రత్యక్ష సరఫరా చేసేలా ఇండెంటు చేయడం జరిగిందనీ తెలియచేసింది.

భవనాల నిర్మాణంలో జాప్యం ఈ వస్తువుల సరఫరాపై తీవ్ర ప్రభావం చూపి, అంతిమంగా సేవలను అందించడంపై ప్రభావం పడుతుంది.

5.2.2.5 వైద్య సంబంధ పరికరాలు, ఉపకరణాల లభ్యత

అవసరమైన సేవలను నాణ్యతతో అందించడం కోసం, దిగువ పట్టిక 5.2 లో సూచించిన విధంగా ఉపకేంద్రాలలో అందుబాటులో ఉండాల్సిన కొన్ని అవసరమైన పరికరాలు, సామానులు, ప్రథమ చికిత్స, అత్యవసర చికిత్స కోసం మందులు, నీటి నాణ్యతను పరిక్షించే కిట్లు, రక్త నమూనాను సేకరించే స్టెడులను ఐపీహెచ్ఎస్ నిర్దేశించింది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఉపకేంద్రాలలోని వాటి లభ్యతను పట్టికలో సూచించడమైంది.

పట్టిక 5.2: పరిక్షించిన ఉపకేంద్రాలలో ముఖ్యమైన పరికరాల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	వివరం	నిర్బాడు	గోకర్ణాపురం	కేసుపురం	లేగుంటపాడు	చెంచుగానిపాలెం	చెన్నూరు బిట్ 1	తిమ్మాపురం	గోరంట్ల	గంగానపల్లి
1	హెమోగ్లోబిన్ మీటరు	లేదు	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు
2	బరువు కొలుచు స్కేలు, షెడ్లది	లేదు	ఉంది	ఉంది	అవును	లేదు	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు

112 శ్రీకాకుళం జిల్లా డొంకూరు, ఎస్ పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లా లేగుంటపాడు.

113 శ్రీకాకుళం జిల్లా ఎరబాడు, డొంకూరు, ఎస్ పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లా గౌరవరం, అనంతపురం జిల్లా కరుట్లపల్లి, గంగానపల్లె, గోరంట్ల.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	వివరం	ఎరబాడు	గోకర్ణాపురం	కేసపురం	లేగుంటపాడు	చెంచుగానిపాలెం	చెన్నూరు ఓట్ 1	తిమ్మాపురం	గోరంట్ల	గంగాపల్లి
3	బరువు కొలుచు స్కేలు, పసికందులది (10 కిలోగ్రాములు)	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు	లేదు	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు
4	బరువు కొలుచు స్కేలు, వ్రేలాడేది	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు	లేదు	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు
5	క్లినికల్ థెర్మామీటరు ఓరల్ & రెక్టల్	లేదు	ఉంది	ఉంది	లేదు	లేదు	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు
6	స్టెతోస్కోపు	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు	లేదు	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు
7	ఫోయిటోస్కోపు	లేదు	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు
8	కొలిచే బేపు	ఉంది	ఉంది	లేదు	లేదు	లేదు	ఉంది	లేదు	లేదు	లేదు
9	రోగ నిరోధకతను సూచించే పటం	లేదు	ఉంది	ఉంది	లేదు	లేదు	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు
10	నమూనాలను సంగ్రహించే సిసాలు	ఉంది	ఉంది	లేదు	లేదు	లేదు	ఉంది	లేదు	లేదు	లేదు
11	నీటి నాణ్యతను కొలిచే కిట్లు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
12	రక్త నమూనాను సేకరించే సైడు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు

మూలం: ఉపకేంద్రాలు ఇచ్చిన జాబితాలలోని సమాచారం

దీంతో మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన అన్ని ఉపకేంద్రాలలోనూ నీటి నాణ్యతను కొలిచే కిట్లు, రక్త నమూనా సేకరించే సైడులు అందుబాటులో లేవని గుర్తించడం జరిగింది. ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లా చెంచుగానిపాలెం, అనంతపురము జిల్లా గంగాపల్లి ఉపకేంద్రాలలో అవసరమైన పరికరాలు ఏమీ లేవు. పైన అవసరమైన విధంగా ముఖ్యమైన పరికరాలు లేకపోవడంతో ఉపకేంద్రాలలో అందుబాటులో ఉండాలని సేవలు ప్రజలకు అందడం లేదని స్పష్టమవుతోంది.

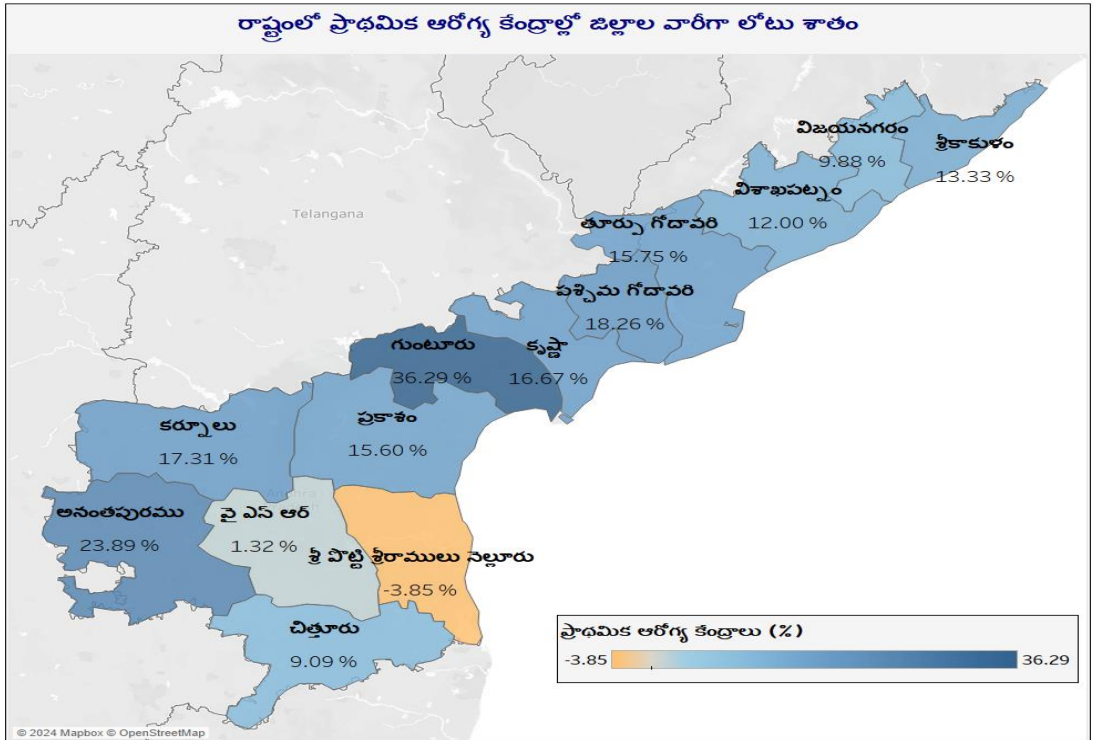
ఆడిట్ పరిశీలనను ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో అంగీకరించింది, 2023 జూలై 18 నాటికి మొత్తం 67 నిర్దేశిత పరికరాలన్నీ అందుబాటులో ఉన్నట్లు పేర్కొంది.

5.2.3 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు

ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం (పీహెచ్సీ) అనేది గ్రామీణ సమాజానికి, వైద్యాధికారికి మధ్య ప్రథమస్థాయి సంప్రదింపుల కేంద్రం. గ్రామీణ ప్రజలకు సమీకృత వ్యాధి నివారణ, స్వస్థత కలిగించే ఆరోగ్య సంరక్షణను అందించడమే పీహెచ్సీల లక్ష్యం. మైదాన ప్రాంతాల్లో 30 వేల జనాభాకు ఒక పీహెచ్సీ, క్లిష్టమైన/గిరిజన, కొండ ప్రాంతాల్లో 20 వేల జనాభాకు ఒక పీహెచ్సీ తప్పనిసరి. ఆయుష్మాన్ భారత్ ఆరోగ్య వెల్ఫేర్ సెంటర్ (ఏబీ-హెచ్డబ్ల్యూసీ) నిబంధనల ప్రకారం ఐదారు ఉపకేంద్రాలకు రిఫరల్ హెచ్సీఎఫ్ గా పీహెచ్సీ వ్యవహరించాలనే ఉద్దేశ్యముతో, ప్రతిపీహెచ్సీకి ఇద్దరు వైద్యాధికారులు, 14 మంది పారామెడికల్ మరియు ఇతర సిబ్బంది, ఇన్ పేషెంట్లకు నాలుగు నుంచి ఆరు పడకలు ఉండాలని సిఫార్సు చేయడం జరిగింది.

ప్రస్తుతమున్న పీహెచ్‌సీలను హెచ్‌డబ్ల్యూసీలుగా అభివృద్ధి చేయాలనే కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానం ప్రకారం రాష్ట్రంలోని అన్ని పీహెచ్‌సీలను ఆరోగ్య, వెల్ఫేర్ సెంటర్లుగా అభివృద్ధి చేయడం జరిగింది. జనాభా ప్రాతిపదికన¹¹⁴ (పీహెచ్‌&ఎఫ్‌డబ్ల్యూ అందచేసిన, 2021-22 కొరకు అంచనా వేయబడిన జనాభా సమాచారం ప్రకారం) పీహెచ్‌సీల అవసరాన్ని లెక్కించగా 25 గిరిజన, 184 గ్రామీణ పీహెచ్‌సీల కొరత ఉందని గమనించడమైంది. గుంటూరు జిల్లాలో 36 శాతం, అనంతపురము జిల్లాలో 24 శాతం పీహెచ్‌సీల కొరత ఉందని గమనించడమైంది. కొత్తగా 88 పీహెచ్‌సీలను ప్రతిపాదించామని, వాటికి భవనాల నిర్మాణానికి కూడా అనుమతులు ఇవ్వడం జరిగిందని వైద్య, ఆరోగ్యశాఖ ప్రత్యుత్తరమిచ్చింది. జిల్లాల వారీగా ఉండాలైన పీహెచ్‌సీలు, వాటి లభ్యత, కొరతలను చిత్రం 5.1, అనుబంధం 5.2 లో పొందుపరచడమైంది.

చిత్రం 5.1: రాష్ట్రంలో జిల్లాల వారీగా పీహెచ్‌సీల లోటు శాతం

2023 ఆగష్టులో 88 కొత్త పీహెచ్‌సీలు మంజూరయ్యాయని, 63 పీహెచ్‌సీలను తరలించామని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది.

63 పీహెచ్‌సీలను తరలించడం జరిగింది, అయితే ఇవి కొత్త పీహెచ్‌సీలు కావు, జనాభా ప్రాతిపదికన 121 పీహెచ్‌సీల కొరత ఉందని మేము గమనించాము.

5.2.3.1 పీహెచ్‌సీలలో భౌతిక మౌలిక సదుపాయాల లభ్యత

(ఎ) పీహెచ్‌సీ కొల్లిగంలోని కొన్ని ఉపకేంద్రాలను కలుపుతూ శ్రీకాకుళంలోని ఈదుపురం వద్ద కొత్త పీహెచ్‌సీని ఇచ్చాపురం (గ్రామీణం) గా 2018లో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అయితే, ప్రత్యేక లేదా అద్దె భవనం అందుబాటులో లేకపోవడంతో, పీహెచ్‌సీ ఈదుపురం పాత చోటు అయిన కొల్లిగం నుండి పాక్షిక సేవలను అందిస్తోంది. క్షేత్ర స్థాయి పరిశీలనలో ఈ పీహెచ్‌సీకి సంబంధించిన రికార్డులు లభ్యం కాలేదు. ఈదుపురానికి 10 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న రాజుపురం పీహెచ్‌సీలో ఇన్ ఛార్జి వైద్యాధికారి అందుబాటులో ఉన్నారు.

¹¹⁴ మైదాన ప్రాంతాల్లో 30 వేల జనాభాకు ఒక పీహెచ్‌సీ, గిరిజన, కొండ ప్రాంతాల్లో 20 వేల మందికి ఒక పీహెచ్‌సీ.

ఈదుపురంలో నూతన పీహెచ్ సీ నిర్మాణానికి ప్రభుత్వం ₹1.84 కోట్లు మంజూరు¹¹⁵ చేయడం జరిగింది. 2021 జూలైలో నిర్మాణానికి పునాది రాయి వేసినప్పటికీ, 2022 జూన్ నాటికి నిర్మాణం ప్రారంభం కాలేదు. ఆడిట్ పరిశీలనను ప్రభుత్వం ఆమోదిస్తూ 2023 ఆగస్టులో, భవిష్యత్తులో చర్య తీసుకుంటామని ప్రత్యుత్తరమిచ్చింది. ఇంకా, 2023 మార్చిలో ఇద్దరు రెగ్యులరు వైద్యాధికారులను ఈదుపురం పీహెచ్ సీలో నియమించడం జరిగిందని తెలిపింది.

(బి) ఐపీహెచ్ ఎస్ నిబంధనల ప్రకారం, 5.5 మీటర్లు పొడవు x 3.5 మీటర్ల వెడల్పు కలిగిన వార్డులు/ ప్రాంతాలను పురుష మరియు మహిళా రోగులకు అవసరమైన ఫర్నిచర్ తో వేర్వేరుగా కేటాయించాలి. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఎనిమిది పీహెచ్ సీల్లో ఏడింటిలో¹¹⁶ స్త్రీ, పురుషుల వార్డులు ఒకే గదిలో ఉండటం గమనించాము. పడకల ఆక్యుపెన్సీ 60 శాతానికి పైగా ఉన్న కుడేరు పీహెచ్ సీలో 6.4 మీటర్లు x 3.6 మీటర్లు సైజులో ఒకే గదిలో స్త్రీ, పురుషులిద్దరినీ ఉంచుతున్నారు, కేవలం రెండు పడకలు మాత్రమే ఉన్నాయి. కోవిడ్ సంరక్షణ కేంద్రం ఏర్పాటు కోసం అనంతపురము ప్రభుత్వ సామాన్య ఆసుపత్రి(జీజీహెచ్) కోవిడ్ సమయంలో తీసుకున్న పడకలు వాపసు చేయలేదని వైద్యారోగ్యశాఖ బదులిచ్చింది. ఇంకా, కొండాపురం పీహెచ్ సీలో ఆరు పడకలకు గాను నాలుగు పడకలకు పరుపులు ఏర్పాటు చేయలేదు.

ఆడిట్ పరిశీలనను ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో అంగీకరిస్తూ, ముందస్తుగా ఆమోదించిన డిజైన్ల ప్రకారమే పీహెచ్ సీలను నిర్మించారని, స్త్రీ, పురుష వార్డులను కర్టెన్ల ద్వారా విభజించారని పేర్కొంది. ఇంకా కోవిడ్ సంరక్షణ కేంద్రం ఏర్పాటుకు తీసుకున్న పడకలను ఆరు పడకల 24x7 పీహెచ్ సీలుగా పనిచేస్తున్న పీహెచ్ సీలకు తిరిగి అప్పగించారని తెలిపింది.

5.5 మీటర్లు (18 అడుగులు) మరియు 3.5 మీటర్లు (11.5 అడుగులు) పరిమాణంతో పురుష, మహిళా రోగుల కోసం రెండు వేర్వేరు వార్డులను ఐపీహెచ్ ఎస్ సూచించినందున కర్టెన్ ద్వారా వార్డుల విభజన ఆమోదయోగ్యంగా లేదు. పురుష, మహిళా రోగులను ఒకే గదిలో ఉంచితే రోగుల గోప్యతకు భంగం వాటిల్లి గోప్యత రాజీ పడినట్లే అంతిమంగా అది చికిత్సపై ప్రభావం పడుతుంది.

(సి) సెప్టిక్ ప్రసూతి గది అనేది లైంగిక వ్యాధులు, లైంగికంగా సంక్రమించే అంటువ్యాధుల వలన ప్రమాదం ఉన్న సాధారణ ప్రసవాలను నిర్వహించే ప్రదేశం.

ప్రసూతి గదిలో సెప్టిక్, అసెప్టిక్¹¹⁷ ప్రసవాల కొరకు ఐపీహెచ్ ఎస్ ప్రకారం వేర్వేరు ప్రదేశాలు అవసరం అవుతాయి. శస్త్రచికిత్స అనంతర అంటువ్యాధులను నివారించడానికి అంటువ్యాధులు, గడ్డలు, అంటువ్యాధిగ్రస్తమైన ద్రవకోశాలు మొదలైన వాటితో సంబంధం ఉన్న ప్రసవాలను, సెప్టిక్ ప్రసూతి గదుల్లో నిర్వహించే విధంగా యోచన చేయాలి. అయితే మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఎనిమిది పీహెచ్ సీల్లో ఆరింటిలో¹¹⁸ సెప్టిక్, అసెప్టిక్ విధానాలకు ప్రత్యేక ప్రాంతాలు లేవని మేము గుర్తించాము.

ప్రభుత్వం నుంచి సమాధానం రావాల్సి ఉంది.

(డి) అన్ని భవనాలకు ఆవశ్యకమైన సాధారణ నిబంధనలతో పాటు అదనంగా, ఆసుపత్రుల కొరకు అగ్ని మాపక రక్షణ ఆవశ్యకతలను జాతీయ నిర్మాణ స్మృతి నిర్దేశిస్తుంది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన పీహెచ్ సీల్లో అగ్నిమాపక అలారం, పొగను గుర్తించే పరికరం(స్మోక్ డిటెక్టర్), హోస్ రీల్, స్ప్రింకల్ వ్యవస్థ వంటివి ఏర్పాటు చేయలేదు.

115 2020 ఫిబ్రవరి 17, జీఓఆర్ టి నెం.134.
 116 ఉర్లాం, కరజాడ, ఇనమడుగు, తుమ్మలపెంట, చెన్నూరు, కుడేరు, కొండాపురం.
 117 అసెప్టిక్ అంటే వ్యాధిని కలిగించే సజీవ సూక్ష్మజీవుల నుండి విముక్తి. అసెప్టిక్ టెక్నిక్ అనేది వైద్య ప్రక్రియల సమయంలో సూక్ష్మజీవులు, కలుషితాల చేరిక, వాటి వ్యాప్తిని నివారించడానికి రూపొందించిన పద్ధతుల సేకరణను సూచిస్తుంది.
 118 ఇనమడుగు, తుమ్మలపెంట, చెన్నూరు, కుడేరు, కొండాపురం, నార్చుల.

పరీక్షించిన ఎనిమిది పీహెచ్‌సీల్లో ఆరింటిలో¹¹⁹ ఇసుక బకెట్లు అందుబాటులో లేవు. శ్రీకాకుళం జిల్లా ఉర్లాం పీహెచ్‌సీ, నెల్లూరు జిల్లా ఇనమడుగు పీహెచ్‌సీలో అగ్నిమాపక రక్షణ కోసం ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్ లేదు.

ప్రతి పీహెచ్‌సీకి అగ్నిమాపక యంత్రాలను సరఫరా చేశామని, 700 పీహెచ్‌సీలకు అగ్నిమాపక శిక్షణ మార్క్ డ్రిల్ కూడా పూర్తయిందని ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో, సమాధానం ఇచ్చింది. వీటితో పాటు అన్ని పీహెచ్‌సీలకు సూచిక బోర్డులు, అత్యవసర నిష్క్రమణ నమూనా పటం ఏర్పాటు చేసి, అగ్నిప్రమాదాలను ఎదుర్కొనేందుకు సరిపడా ఇసుక బకెట్లు ఏర్పాటు చేయాలని పీహెచ్‌సీలను ఆదేశించామని తెలియచేసింది.

అనంతరం 2023 సెప్టెంబరులో ఆడిట్ 10¹²⁰ పీహెచ్‌సీలను సందర్శించి ఆరు¹²¹ పీహెచ్‌సీల్లో అత్యవసర నిష్క్రమణ నమూనా పటాలు అందుబాటులో లేవని, ఎనిమిది¹²² పీహెచ్‌సీల్లో ఇసుక బకెట్లు అందుబాటులో లేవని గుర్తించింది.

5.2.3.2 ఆరోగ్య వెల్ఫేర్ కేంద్రాలుగా పీహెచ్‌సీల అభివృద్ధి పనులు

'ఆయుష్మాన్ భారత్-ఆరోగ్య, వెల్ఫేర్ కేంద్రాలు (ఏబీ-హెచ్‌డబ్ల్యూసీ) కార్యక్రమం అనేది ఎంపిక చేయబడిన ఆరోగ్య సేవల విధానం నుండి సమగ్ర ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలను అందించేటటువంటి భారత ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యక్రమం. రాష్ట్రంలోని అన్ని పీహెచ్‌సీలను ఏబీ- హెచ్‌డబ్ల్యూసీలుగా గుర్తించడం జరిగింది. 2020 ఫిబ్రవరిలో రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాల్లోని 989 పీహెచ్‌సీల బలోపేతానికి, అభివృద్ధికి నాడు-నేడు కార్యక్రమం కింద ₹413.54 కోట్లను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది.

2022 అక్టోబర్ నాటికి ₹306.55 కోట్ల ఖర్చుతో 823 పనులు పూర్తయ్యాయి. ప్రస్తుతమున్న పీహెచ్‌సీలను హెచ్‌డబ్ల్యూసీలుగా మార్చినప్పటికీ, ఈ కార్యక్రమం కింద ఆశించిన విధంగా సమగ్ర ప్రాథమిక ఆరోగ్య సేవలు అందుబాటులో లేవని ఆడిట్ గమనించింది, ఎందుకంటే మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన పీహెచ్‌సీలలో మానవ వనరులు, పరికరాలు, ఉపకరణాలు, భౌతిక మౌలిక సదుపాయాలు కొరత ఉంది, ఇది తరువాతి పేరాలలో చర్చించడమైంది.

5.2.3.3 పీహెచ్‌సీల భవనాల నిర్మాణం

2020 ఫిబ్రవరిలో 13 జిల్లాల్లో నాడు-నేడు కార్యక్రమం కింద ₹256.99 కోట్లతో 149 పీహెచ్‌సీల నిర్మాణానికి పాలనా పరమైన అనుమతులు ఇవ్వడం జరిగింది. పంచాయతీరాజ్ శాఖ ఆధ్వర్యంలో చేపట్టిన ఈ పనులను ఆరోగ్యం మరియు కుటుంబ సంక్షేమశాఖ కమిషనరు పర్యవేక్షిస్తున్నారు.

2022 అక్టోబరులో కేవలం 31 పనులు మాత్రమే పూర్తయ్యాయని, 33 పనులు తుది దశలో ఉన్నాయని, 31 పనులు పైకప్పు స్థాయి లో ఉన్నాయని, 23 పనులు ఇటుక పని దశలో ఉన్నాయని, 11 పనులు బేసుమెంటు స్థాయిలో ఉన్నాయని, పది పనులు పునాది దశలో ఉన్నాయని, ఎనిమిది పనులు టెండరు దశలో ఉన్నాయని, స్థల సంబంధిత సమస్యల కారణంగా రెండు పనులు చేపట్టలేదని మేము గమనించాము.

2023 ఆగస్టులో, 149 పనులకు గాను 56 పనులు పూర్తయ్యాయని, 84 పనులు తుది దశలో ఉన్నాయని, తొమ్మిది పనులు ఇంకా ప్రారంభం కాలేదని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది. ఇంకా రెండు పీహెచ్‌సీలు మంజూరయ్యాయని, వాటిని 2024 మార్చి నాటికి పూర్తి చేయాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకోవడం జరిగిందని తెలియచేసింది.

నిర్మాణ పనులు పూర్తి చేయడంలో జాప్యం పీహెచ్‌సీల ద్వారా సేవలను అందించడంపై ప్రభావం చూపుతుంది.

119 ఉర్లాం, కరణాడ, చెన్నూరు, కూడేరు, కొండాపురం, నార్యాల.

120 దుర్గి, ముతుకూరు, ధూళిపూడి, ఈమని, మున్నంగి, వెలగలేరు, అగిరిపల్లి, కొండపల్లి, కపిలేశ్వరపురం, శ్రీకాకుళం.

121 దుర్గి, ముతుకూరు, ధూళిపూడి, మున్నంగి, వెలగలేరు, అగిరిపల్లి.

122 దుర్గి, ముతుకూరు, ధూళిపూడి, ఈమని, వెలగలేరు, అగిరిపల్లి, కొండపల్లి, కపిలేశ్వరపురం.

5.2.3.4 ఉపకరణాలు, అత్యవసర సామగ్రి లభ్యత

పీహెచ్ సీలు అందించే సేవల అవసరాన్ని బట్టి ఉపకరణాలు, ఫిట్టింగులతో కూడిన నిర్ణీత స్థలాన్ని ఐపీహెచ్ ఎస్ నిర్దేశిస్తుంది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఎనిమిది పీహెచ్ సీలలో ఐదు¹²³ పీహెచ్ సీలలో రోగుల కోసం చక్కల కుర్చీలు, ట్రాలీ మీద ఉండే స్ట్రెచర్లు లేకపోవడం మేము గమనించాము. ఇంకా ఎంచుకున్న అన్ని పీహెచ్ సీలలో ప్రసూతి గదుల్లో తల్లులకు అవసరమైన సౌకర్యాలతో పాటు ఆక్సిజను సక్షన్ యంత్రాలు అమర్చలేదు, నవజాతశిశువులకు అందుబాటులో ఉండాలన్న విద్యుత్ అవుట్లెట్లు లేవు.

ఆడిట్ పరిశీలనలను ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో అంగీకరిస్తూ, ప్రసూతి గదుల్లో ఆక్సిజను, సక్షన్ యంత్రాలు, పీహెచ్ సీలలో నవజాతశిశువులకు అందుబాటులో ఎలక్ట్రికల్ అవుట్లెట్లను ప్రస్తుతం అమర్చామని పేర్కొంది. 2023 సెప్టెంబరులో ఆడిట్ 10 పీహెచ్ సీలను పరిశీలించి, మూడు¹²⁴ పీహెచ్ సీల్లో ప్రసూతి గదుల్లో సక్షన్ యంత్రాలు అందుబాటులో లేవని గుర్తించింది. ఇంకా, రోగుల కోసం చక్కల కుర్చీలు, ట్రాలీ మీద ఉండే స్ట్రెచరుకు సంబంధించి, భవిష్యత్తులో చర్యలు చేపడతామని ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది.

ఐపీహెచ్ ఎస్ ప్రకారం ప్రామాణిక ఉపకరణాల లభ్యతను మచ్చుకు ఎంచుకున్న అన్ని పీహెచ్ సీలలో తనిఖీ చేయడం జరిగింది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన పీహెచ్ సీలు అవసరమైన ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ పరికరాలు/పరికరాల సంఖ్య లేకుండా పనిచేస్తున్నాయని మేము గమనించాము, అవి **అనుబంధం 5.3** లో మూడు కేటగిరీలుగా, అంటే, అవసరమైన వైద్య/శస్త్రచికిత్సా వస్తువులు, ప్రసూతి గది అవసరాలకు పూర్తిస్థాయి ఉపకరణాలు, నివేశన సామగ్రి, రీ-ఏజెంట్లు, రోగనిర్ధారణ కిట్లుగా జాబితా చేయడమైంది.

2023 ఆగస్టులో పైన చూపిన ఇన్వెంటరీతో నిమిత్తం లేకుండా పరోక్ష అయాన్ సెలెక్టివ్ ఎలక్ట్రోలైట్ అనలైజరు, ఫాటల్ డాఫ్లర్, వెస్టర్లెన్ స్టాండు, వెస్టర్లెన్ డిస్పోజబుల్ ట్యూబులు, బైనాక్యులరు తో కూడిన సూక్ష్మదర్శిని, సెమీ ఆటోమేటిక్ బయోకెమిస్ట్రీ అనలైజరు, యూరిన్ అనలైజరు, డిస్ట్రాయర్-ఎలక్ట్రానిక్ నీడిల్ సిరంజి, డెస్క్ టాప్స్ , ప్రింటర్లు, బార్కోడ్ ప్రింటర్లు, ట్యూబులు అందుబాటులో ఉన్నాయని ప్రభుత్వం పేర్కొంది. 2023 సెప్టెంబరులో 10 పీహెచ్ సీలను పరిశీలించి బైనాక్యులరు సూక్ష్మదర్శిని, యూరిన్ అనలైజరు మినహా అన్ని ఇతర పరికరాలు ఒకటి లేదా మరొకటి 10 పీహెచ్ సీలలో లేకపోవడం ఆడిట్ గమనించింది.

5.3 ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో సౌకర్యాల లభ్యత

5.3.1 సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు

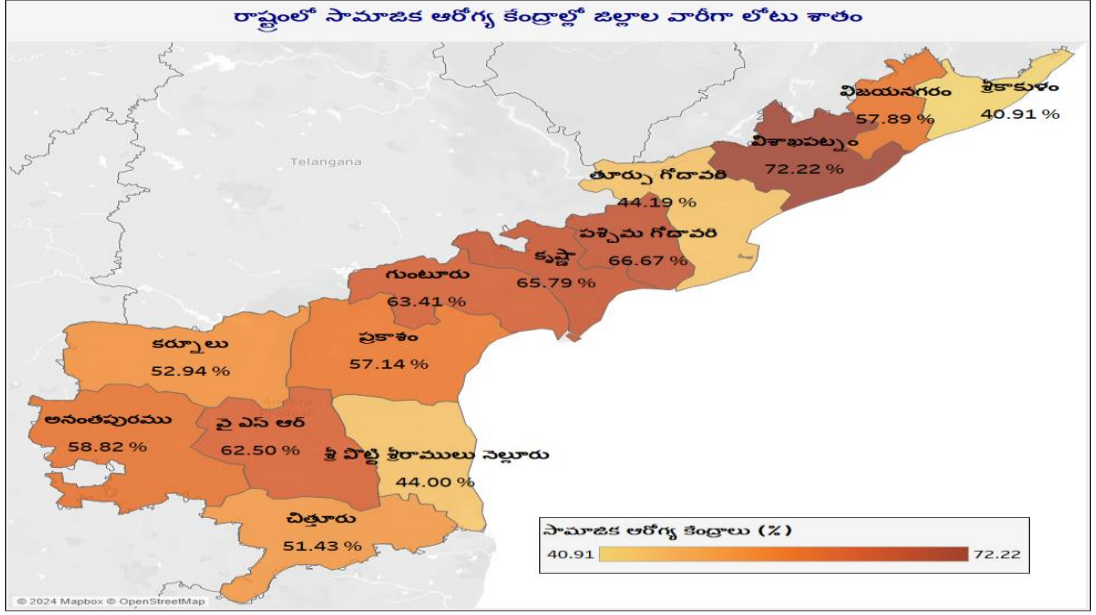
పీహెచ్ సీల్లకు లోని పీహెచ్ సీలకు రిఫరల్ కేంద్రంగా పనిచేస్తుంది, ప్రసూతి సంరక్షణ, స్పెషలిస్టును సంప్రదించే వెసులుబాటు కల్పిస్తుంది. పీహెచ్ సీలో 30 పడకలతో పాటు శస్త్రచికిత్స గది, ప్రసూతి గది, ఎక్స్-రే, ఈసీజీ, ప్రయోగశాల సౌకర్యాలు కల్పించాలి.

5.3.1.1 పీహెచ్ సీల లభ్యత

2012 లోని భారతీయ ప్రజారోగ్య ప్రమాణాలు (ఐపీహెచ్ ఎస్) ప్రకారం, ప్రతి పీహెచ్ సీ నాలుగు ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు(పీహెచ్ సీ)లకు ప్రాతినిధ్యం వహించాల్సి ఉంటుంది తద్వారా గిరిజన/కొండ/ఎడారి ప్రాంతాలలో సుమారు 80,000, మైదాన ప్రాంతాలలో 1,20,000 జనాభాకు సేవలందుతాయి. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం ఆంధ్రప్రదేశ్ కు అవసరమైన పీహెచ్ సీల సంఖ్య 412 కాగా అందుబాటులోని ఉన్న పీహెచ్ సీలు 175. 2022 నవంబరు నాటికి, **అనుబంధం 5.4** లో చూపిన విధంగా, 237(57.5 శాతం) పీహెచ్ సీల కొరత ఉంది. జిల్లాల వారీగా పీహెచ్ సీల కొరతను **చిత్రం 5.2** లో వివరించడం జరిగింది.

123 ఉర్గా,ఇనమడుగు,తుమ్మలపెంట,చెన్నూరు,కొండాపురం
124 అగిరిపల్లి,కొండపల్లి,శ్రీకాకుళం

చిత్రం 5.2: రాష్ట్రంలో జిల్లాల వారీగా సీహెచ్‌సీల కొరత శాతం

రాష్ట్రంలో 176 సీహెచ్‌సీలు పనిచేస్తున్నాయని, ఒక్కో ఏహెచ్ మూడు 30 పడకల సీహెచ్‌సీలకు సమానమైన ప్రజల అవసరాలను తీరుస్తోందని, ఒక్కో డిహెచ్ ఎనిమిది నుంచి పది సీహెచ్‌సీలకు సమానంగా ప్రజల అవసరాలను తీరుస్తోందని ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో సమాధానమిచ్చింది.

ప్రభుత్వం అందించిన సమర్థన అందుబాటులో ఉన్న ఐపీహెచ్‌ఎస్, 2012 నిబంధనలకి విరుద్ధంగా ఉంది.

5.3.1.2 సీహెచ్‌సీల అభివృద్ధి

2019 ఫిబ్రవరిలో నాబార్డు నిధులతో ఆస్పత్రుల బలోపేతానికి, ఆధునికీకరణకు సీహెచ్‌సీల అభివృద్ధి పనులను ఆంధ్రప్రదేశ్ చేపట్టింది. ఆ పనులను ప్రాంతాల వారీగా మూడు ప్యాకేజీలుగా వర్గీకరించారు, ప్రతి ప్యాకేజీ కింద జిల్లాల్లో చేపట్టాల్సిన పనుల సంఖ్యను పట్టిక 5.3 లో సంగ్రహించబడింది.

పట్టిక 5.3: సీహెచ్‌సీల పటిష్ఠత, అభివృద్ధి పనుల స్థితి.

క్రమ సంఖ్య	ప్యాకేజీ నెం.	ప్యాకేజీలో జిల్లాల పేర్లు	పనుల సంఖ్య	మొత్తం (₹ కోట్లలో)
1	నెం.1	శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి	45	169.19
2	నెం.2	కృష్ణా, గుంటూరు, ప్రకాశం, ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు	35	121.87
3	నెం.3	చిత్తూరు, వైఎస్ఆర్, అనంతపురము, కర్నూలు	38	142.91
మొత్తం			118	433.97

మూలం: ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ అందించిన సమాచారం

2020 అక్టోబరులో, ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య సేవలు, మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి సంస్థ (ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ) ముగ్గురు వేర్వేరు కాంట్రాక్టర్లతో ప్యాకేజీల వారీగా ఒప్పందాలు కుదుర్చుకుంది. 2022 జనవరిలో పూర్తి చేయాల్సిన పనులు పూర్తికాలేదు. ఖర్చుపరంగా చూసినపుడు కేవలం 40 శాతం పనులు మాత్రమే పూర్తవడం జరిగింది.

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు¹²⁵ సీహెచ్‌సీలూ ప్రభుత్వ భవనాల్లోనే పనిచేస్తున్నాయి. సీహెచ్‌సీ కొత్తచెరువు, సీహెచ్‌సీ నాయుడుపేటలలో నూతన భవనాల నిర్మాణ పనులు, సీహెచ్‌సీ సోంపేటలో కొత్తగా అదనపు బ్లాకు నిర్మాణ పనులు పురోగతిలో ఉన్నాయి.

¹²⁵ కొత్తచెరువు, నాయుడుపేట, సోంపేట సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు.

అనంతపురము జిల్లాలోని సీహెచ్ సీ కొత్తచెరువు

2019 ఫిబ్రవరిలో కొత్తచెరువు పీహెచ్ సీని 30 పడకల సీహెచ్ సీగా ప్రభుత్వం అభివృద్ధి¹²⁶ చేసింది. 2020 అక్టోబర్ లో ₹335.74 లక్షలతో కొత్త సీహెచ్ సీ భవనాన్ని నిర్మించేందుకు గుత్తేదారుతో ఒప్పందం కుదుర్చుకోవడం జరిగింది. పనులు పూర్తి చేసేందుకు ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడీసీ 2022 డిసెంబర్ వరకు గడువు పొడిగించడం జరిగింది.

అయితే, 2022 సెప్టెంబర్ నాటికి ₹68.61 లక్షల (మొత్తం పనుల్లో 20.44 శాతం) పనులు మాత్రమే జరిగాయి. శస్త్రచికిత్స గది, అత్యవసర పడకలు, ప్రమాద చికిత్సల విభాగం వంటి సౌకర్యాలు లేకుండా పాత సీహెచ్ సీ భవనంలో ఆరు పడకలతో సీహెచ్ సీ కొత్తచెరువు పనిచేస్తోంది. కూర్చునే ఏర్పాట్లు తగినంత లేకపోవడం, అసంపూర్తిగా ఉన్న నూతన భవన నిర్మాణం వల్ల సీహెచ్ సీ కొత్తచెరువులో రోగులు ఆసుపత్రి భవనం బయట నమోదు, వైద్యుని సంప్రదింపులకు వేచియున్నారు (ఛాయా చిత్రం 5.2 చూడండి).

ఛాయాచిత్రం 5.2: సీహెచ్ సీ కొత్తచెరువు బయట వేచియున్న ఓపీ రోగులు (2022 ఆగస్టు)

దీంతో నిర్మాణ పనుల్లో జాప్యం కారణంగా సీహెచ్ సీ కొత్తచెరువు ద్వారా అందించాల్సిన సేవలు సీహెచ్ సీగా గుర్తించి మూడేళ్లు గడిచినప్పటికీ పూర్తిస్థాయిలో అందుబాటులో లేవు. పడకల సంఖ్య, ఓటీలు, అత్యవసర బెడ్లు, ప్రమాదలకు చికిత్స తదితర సేవలు ఇంకా అందుబాటులో లేకపోవడంతో సీహెచ్ సీ, కొత్తచెరువు పీహెచ్ సీలా పనిచేస్తోంది.

ఆడిట్ పరిశీలనను ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో అంగీకరిస్తూ, కోవిడ్ 19 మహమ్మారి కారణంగా పనుల్లో జాప్యం జరిగిందని పేర్కొంది.

సీహెచ్ సీ, నాయుడుపేట, ఎస్పీఎస్ ఆర్ నెల్లూరు జిల్లా

2018 జూన్ లో సీహెచ్ సీ నాయుడుపేటకు ₹ 61.12 లక్షల ఖర్చుతో పునరుద్ధికరణ నిమిత్తం పనులు చేపట్టి¹²⁷ పూర్తి చేయడం¹²⁸ జరిగింది. 2019 జనవరిలో వైద్యాధికారి, పునరుద్ధికరణ పనులు సంతుష్టికరంగా జరిగాయని, అన్ని అమరికలూ బాగున్నాయని, పేర్కొంటూ పనికి యోగ్యతా ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని కూడా జారీ చేయడం జరిగింది.

AREA STATEMENT					
TOTAL SITE AREA	1.79Acre	7243.87 Sqm	25047 sq. yard	8663.99 sft	
EXISTING AREA	IN SQM	IN SFT	PROPOSED AREA	IN SQM	IN SFT
GROUND FLOOR	994.4	30703.6325	GROUND FLOOR	1225.52	13191.39
			FIRST FLOOR	796.42	8572.594
TOTAL	994.4	10703.6325		2021.94	21763.98
TOTAL (EXISTING+PROPOSED)		3016.34 Sqm	32467.613 Sft		
DISMANTLING AREA		706 Sqm	7599.3207 Sft		

KEY PLAN:

పటం 5.3. ఆమోదించబడిన ప్రణాళిక యొక్క చిత్రం

అనంతరం, 2020 జనవరిలో సీహెచ్ సీ బలోపేతానికి ₹5.13 కోట్లతో పాలనాపరమైన అనుమతులు¹²⁹ జారీచేసి గుత్తేదారుతో¹³⁰ 2020 అక్టోబరులో ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది. పనికి సంబంధించిన ఉత్తర్వుల ప్రకారం, నాయుడుపేట సీహెచ్ సీకి కొత్త భవన నిర్మాణం చేపట్టేందుకు పునరుద్ధరించబడిన ప్రస్తుతం ఉన్న 7,599.32 చదరపు అడుగుల (706 చదరపు మీటర్లు) ఫ్లోరు ప్రాంతాన్ని తొలగించడం జరిగింది. పటిష్ఠపరిచే పని ఆమోదించబడిన ప్రణాళిక సారాంశాన్ని పటం 5.3 లో

126 2019 ఫిబ్రవరి 15 న ఆరోగ్య, వైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ జారీ చేసిన జీ.ఓ.ఎమ్.ఎస్.36.
 127 2017 ఫిబ్రవరి 16 న ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి, ఆరోగ్య, వైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ (ఐ.ఐ)శాఖ జారీ చేసిన మేమో నెం.16934/ఐ.ఐ/2004
 128 2017 సెప్టెంబరు 14 న చీఫ్ ఇంజనీరు, ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడీసీ, మంగళగిరి వారి ఒప్పందం నెం.40/ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడీసీ/2017-18
 129 2020 జనవరి 16 న ఆరోగ్య, వైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ(డి.ఐ)శాఖ వారు జారీ చేసిన జి.ఓ.ఆర్.టి.నెం.28
 130 మెస్పర్స్ మేఘా ఇంజనీరింగు, ఇన్ఫ్రా లిమిటెడ్

చూడవచ్చు. అయితే, 2022 జూలై నాటికి పనులు 44.97 శాతానికి మాత్రమే పురోగతి సాధించడం జరిగింది.

దీంతో కూల్చివేత జరిపిన ప్రాంతంలో, పునరుద్ధికరణకు చేసిన ఖర్చు వృధా అయ్యింది.

2023 ఆగస్టులో ఆడిట్ పరిశీలనను ప్రభుత్వం అంగీకరించి, అదనపు సౌకర్యాలు కల్పించడానికి, పాత భవనాన్ని కూల్చివేసి, ఐపీహెచ్ఎస్ ప్రకారం కొత్త సీహెచ్సీ భవన నిర్మాణాన్ని చేపట్టినట్లు పేర్కొంది.

నిర్మాణ పనుల్లో జాప్యం కారణంగా సీహెచ్సీ నాయుడుపేట సీహెచ్సీకి ఐపీహెచ్ఎస్ ప్రకారం నిర్దేశించిన 1,503.32 చదరపు మీటర్లకు గాను 288.4 చదరపు మీటర్లు (19.18 శాతం) విస్తీర్ణంలో పనిచేస్తోంది. ఛాయా చిత్రం 5.4 లో చూపిన విధంగా తగిన స్థలం లేకపోవడం వల్ల వసారా సమీపంలోని వరండాలో ఇన్ పేషెంట్ల కోసం మంచాలను పోగుగా ఉంచడం జరిగింది. వినియోగంలో లేని నాలుగు పీడియాట్రిక్ మంచాలను వసారాలో పడవేయడం జరిగింది.

ఛాయా చిత్రం 5.4: వసారాలో పడవేసిన మంచాలు (2022 జూలై)

ఛాయా చిత్రం 5.5: గిడ్డంగిలో చెల్లాచెదురుగా పడవేసి ఉన్న ఔషధాలు/మందులు (2022 జూలై)

గిడ్డంగిలో ఔషధాలు/మందులు నేలపై ఉంచి ఔషధాలు/మందులు ఉన్న బాక్సులను చెల్లాచెదురుగా పడవేయడం జరిగింది. దీనిని ఛాయా చిత్రం 5.5 లో చూడవచ్చు. ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 ప్రకారం అవసరమైన దానికంటే చాలా తక్కువ స్థలంలో సీహెచ్సీ పనిచేస్తోంది.

రద్దీగా ఉండే ఆసుపత్రిలో రోగులకు గోప్యత కు హామీ లేదు.

సీహెచ్సీ సోంపేట, శ్రీకాకుళం

2019 ఫిబ్రవరి లో ₹4.60 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో 30 పడకల కొత్త భవనం (ఐసోలేషన్ వార్డు, ఎన్బీఎస్యూ, ప్రసూతి గది, ప్రసూతి వార్డు) నిర్మాణాన్ని 2022 జనవరిలో పూర్తి చేయాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. అయితే, 2022 జూన్ నాటికి కేవలం 12.04 శాతం పనులు మాత్రమే పూర్తయ్యాయి.

కరోనా ఈ జాప్యానికి కారణమని, ₹2.76 కోట్ల (60 శాతం) వ్యయంతో విద్యుత్తు, గొట్టాలు, కొళాయిల అమరిక పనులు మినహా సీహెచ్సీ సోంపేటలోని రెండు అంతస్తులు (గ్రౌండ్, మొదటి అంతస్తు) పూర్తయ్యాయని 2023 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం పేర్కొంది.

40 శాతం పనులు ఇంకా అసంపూర్తిగానే ఉన్నాయని ప్రభుత్వ సమాధానం సూచిస్తోంది.

5.3.1.3 ప్రయోగశాలలో ఉపకరణాల లభ్యత

నూనె ఇమ్మర్షన్ తో కూడిన బైనాక్యులరు సూక్ష్మదర్శిని, లాన్సెట్¹³¹, ఐసు బాక్సు, స్టూలు ట్రాన్స్ పోర్టు క్యారియరు, టెస్ట్ ట్యూబు ర్యాకు, టేబుల్ టాప్ సెంట్రీఫ్యూజ్¹³², శీతలీకరణ యంత్రం, స్పిరిట్ ల్యాంపు, స్మియర్ రవాణా చేసే బాక్సు, స్టైరైల్ లీక్ ప్రూఫ్ కంటైనరులు వంటి పది రకాల ప్రయోగశాల పరికరాలను ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 సీహెచ్సీలకు సూచించింది.

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన సీహెచ్సీలలో మేము కింది అంశాలను గమనించాము:

- నూనె ఇమ్మర్షన్ తో కూడిన బైనాక్యులరు సూక్ష్మదర్శిని, టెస్ట్ ట్యూబు ర్యాకు సీహెచ్సీ సోంపేటలో అందుబాటులో ఉన్నాయి.
- సీహెచ్సీ నాయుడుపేటలో నూనె ఇమ్మర్షన్, లాన్సెట్, టెస్ట్ ట్యూబు ర్యాకుతో కూడిన బైనాక్యులరు సూక్ష్మదర్శిని అందుబాటులో ఉంది.
- సీహెచ్సీ కొత్తచెరువులో లాన్సెట్, టేబులు టాపు సెంట్రీఫ్యూజు అందుబాటులో ఉన్నాయి.
- ఐస్ బాక్సు, స్టూలు ట్రాన్స్ పోర్ట్ క్యారియరు, శీతలీకరణ యంత్రం, స్పిరిట్ ల్యాంపు, స్మియర్ రవాణా చేసే బాక్సు, స్టైరైల్ లీక్ ప్రూఫ్ కంటైనరులు మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన అన్ని సీహెచ్సీలలోనూ అందుబాటులో లేవు.

కొత్తచెరువు మినహా అన్ని సీహెచ్సీలకు పూర్తిస్థాయిలో ఆటోమేటిక్ ఎనలైజర్లు అందించామని, ఐపీహెచ్ఎస్ 2022 ప్రకారం సీహెచ్సీల్లో 55 రకాల పరీక్షలు నిర్వహిస్తున్నామని ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో సమాధానం ఇచ్చింది. సీహెచ్సీ కొత్తచెరువుకు సంబంధించి భవిష్యత్తులో తగిన చర్యలు తీసుకుంటామని ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది.

5.3.1.4 శస్త్రచికిత్స గదిలోని పరికరాలు

2012 ఐపీహెచ్ఎస్ ప్రకారం, సీహెచ్సీలో పది ముఖ్యమైన ఓటి పరికరాలు అందుబాటులో ఉండాలని సూచిస్తుంది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన సీహెచ్సీల్లో¹³³ శస్త్రచికిత్సలో పరికరాల లభ్యతను పట్టిక 5.4 లో చూపడమైంది.

పట్టిక 5.4: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన సీహెచ్సీల్లో ఓటిలో పరికరాల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	పరికరం పేరు	సీహెచ్సీ సోంపేట	సీహెచ్సీ నాయుడుపేట	సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు
1	ఆటో క్లెప్ హెచ్పీ	ఉంది	ఉంది	ఓటి అందుబాటులో లేకపోవడంతో, పరికరాలు అందుబాటులో లేవు.
2	శస్త్రచికిత్స బల్ల షాడ్రాలిక్ మేజరు	ఉంది		
3	శస్త్రచికిత్స బల్ల షాడ్రాలిక్ మైనరు	లేదు	ఉంది	
4	ఛాయారహిత దీపం సీలింగ్ టైప్ మేజరు	లేదు	లేదు	
5	ఛాయారహిత దీపం స్టాండు నమూనా/సులభంగా తీసుకుపోదగ్గది	ఉంది	ఉంది	
6	స్టెరిలైజరు (మధ్యతరహా పరికరాలు)	ఉంది	ఉంది	
7	డయాథర్మి యంత్రం (విద్యుత్ కాటర్)	లేదు	ఉంది	
8	సక్లను పరికరం-విద్యుత్	ఉంది	ఉంది	
9	చక్రాల కుర్చీ	ఉంది	ఉంది	
10	ట్రాలీ మీద ఉండే స్ట్రెంచరు	ఉంది	ఉంది	

మూలం: ఆసుపత్రుల రికార్డులు

131 చిన్నపాటి రక్త నమూనాల సేకరణకు ఉపయోగిస్తారు.

132 టిప్యూ కల్చర్, ప్రోటీన్ వర్క్-సెల్ హార్వెస్టింగ్ మొదలైన వాటితో సహా అనువర్తనాల కొరకు ద్రవ మాధ్యమ సాంద్రతను వేరు చేయడం లేదా కేంద్రీకరించడం.

133 సోంపేట, నాయుడుపేట, కొత్తచెరువు సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు.

సీహెచ్‌సీ కొత్తచెరువు ఇప్పటికీ పాత భవనంలోనే ఉన్నందున అందులో ఓటీ అందుబాటులో లేదని 2023 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. ఇంకా, కొత్త భవనం అప్పగించిన తరువాత ఓటీ సేవలు అందుబాటులోకి రానున్నాయని పేర్కొంది.

సోపేట, నాయుడుపేటలో శస్త్రచికిత్స సేవలకు సంబంధించి ప్రభుత్వం ఎలాంటి సమాధానం ఇవ్వలేదు.

5.3.2 ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులు/ఏరియా ఆసుపత్రి

ఉప-జిల్లా(ఉప-విభాగ)/ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులు జిల్లా కంటే దిగువన, బ్లాకు స్థాయి (సీహెచ్‌సీ) ఆసుపత్రులకు పైన ఉండి, అవి భౌగోళికంగా ఉండే తహసీల్ /తాలూకా/బ్లాకు జనాభాకు మొదటి స్థాయి సంప్రదింపు కేంద్రాలుగా పనిచేస్తాయి. ఈ ఉపజిల్లా ఆసుపత్రుల ద్వారా స్పెషలిస్టు సేవలు అందించడం జరుగుతుంది, వారి పొరుగున ఉన్న సీహెచ్‌సీలు, పీహెచ్‌సీలు, ఉపకేంద్రాల (ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉప జిల్లా ఆసుపత్రులు ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులు ఏరియా ఆసుపత్రులుగా వ్యవహరించబడుచున్నాయి) నుండి రిఫరల్ కేసులను స్వీకరించడం జరుగుతుంది.

5.3.2.1 ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులలో భవనాల లభ్యత

పట్టిక 5.5 లో చూపిన విధంగా రాష్ట్రంలో ప్రాంతీయ ఆసుపత్రుల బలోపేతానికి, అభివృద్ధికి¹³⁴ ప్రాంతాల వారీగా ప్యాకేజీల కింద పనులు చేపట్టేందుకు ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీకి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అనుమతినివ్వడం జరిగింది.

పట్టిక 5.5: ఏహెచ్‌ల బలోపేతానికి, అభివృద్ధికి ప్యాకేజీల వారీగా మంజూరైన పనులు

క్రమ సంఖ్య	ప్యాకేజీ	ప్యాకేజీలోని జిల్లాలు	పనుల సంఖ్య	మొత్తం (₹ కోట్లలో)
1	నెం.1	శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం,తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి	18	199.04
2	నెం.2	కృష్ణా, గుంటూరు, ప్రకాశం, ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు	09	110.39
3	నెం.3	చిత్తూరు,వై ఎస్ ఆర్, అనంతపురము, కర్నూలు	18	253.15
మొత్తం			45	562.58

(మూలం: ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీ రికార్డులు)

2020 అక్టోబరులో ప్యాకేజీల వారీగా ముగ్గురు వేరువేరు గుత్తేదారులతో ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీ ఒప్పందాలు కుదుర్చుకుంది. 2022 జనవరి నాటికి షెడ్యూల్స్ ప్రకారం పనులన్నీ పూర్తి కావాల్సి ఉంది. అయితే ఇప్పటి వరకు ఎలాంటి పనులు పూర్తి కాలేదు. 2022 అక్టోబర్ నాటికి 33 శాతం పనులు మాత్రమే పూర్తయ్యాయి.

కింద తెలిపిన విధంగా పనులు పూర్తి కాకపోవడంతో ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులు అవసరమైన మౌలిక వసతులు లేకుండా ముఖ్య సేవలు అందిస్తున్నాయి.

ప్రాంతీయ ఆసుపత్రి, సీతంపేట, శ్రీకాకుళం జిల్లా

2019లో, ఏహెచ్ సీతంపేటను 30 పడకల సీహెచ్‌సీ నుండి 100 పడకలుగా అభివృద్ధి చేయడం జరిగింది. 2022 జూన్ నాటికి 30 పడకల సీహెచ్‌సీ (1640 చదరపు మీటర్లు) కోసం నిర్మించిన భవనంలో ఈ ఆసుపత్రిని నిర్వహించడం జరుగుతోంది.

- 2020 అక్టోబరులో ప్రస్తుతం ఉన్న 1,640 చదరపు మీటర్ల విస్తీర్ణానికి 1,956 చదరపు మీటర్ల విస్తీర్ణాన్ని జోడించి, ప్యాకేజీ-1 కింద ₹16.54 కోట్ల వ్యయంతో ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీ ద్వారా అభివృద్ధి పనులు చేపట్టడం జరిగింది.

¹³⁴ జీఓఆర్‌టి.నెం.313, తేదీ 2020 జూన్ 29 ఆరోగ్యవైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ (డి-1)

2022 జనవరి నాటికి పనులు పూర్తి కావాల్సి ఉంది. అయితే, 2022 అక్టోబర్ నాటికి 15.07 శాతం పనులు మాత్రమే పూర్తయ్యాయి.

ఛాయా చిత్రం 5.6: ఏహెచ్ సీతంపేట వరండాలో ఉంచిన పీడియాట్రిక్ పడకలు (2022 జూన్)

ఛాయా చిత్రం 5.7: ఏహెచ్ సీతంపేట వార్డులో ఊట (2022 జూన్)

➤ ఛాయా చిత్రం 5.6 లో చూపించిన విధంగా వార్డుల్లో స్థలం లేకపోవడం వల్ల వరండాలో కొన్ని పీడియాట్రిక్ పడకలను ఉంచారు.

2012 ఐపీహెచ్ఎస్ ప్రకారం, 100 పడకల ప్రాంతీయ ఆస్పత్రికి కనీస విస్తీర్ణం 6,500 చదరపు మీటర్లు ఉండాలి. అయితే, ఏహెచ్ సీతంపేట 1,640 చదరపు మీటర్ల విస్తీర్ణంలో మాత్రమే పనిచేస్తోంది, ఇది అవసరమైన విస్తీర్ణం (6,500 చదరపు మీటర్లు - 1,640 చదరపు మీటర్లు = 4,860 చదరపు మీటర్లు) కంటే 75 శాతం తక్కువ.

కోవిడ్ మహమ్మారి కారణంగా నిర్మాణపనుల్లో జాప్యం జరిగిందని ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో పేర్కొంది ₹10 కోట్ల వ్యయంతో బయటి ప్లాస్టరింగు, రంగులు వేయడం, శానిటరీ, విద్యుత్ ఫిట్టింగుల బిగింపు వంటి పనులు మినహా 75 శాతం పనులు పూర్తయ్యాయని పేర్కొంది.

ప్రాంతీయ ఆసుపత్రి, కావలి, ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లా

2020 అక్టోబరులో, ప్యాకేజీ-2 కింద ₹12.95 కోట్ల వ్యయంతో ఏపీఎంఎస్ఐడీసీ¹³⁵ ఆసుపత్రిని పటిష్టం చేసే పనులు చేపట్టింది. 2022 జనవరి నాటికి పనులు పూర్తి కావాల్సి ఉంది. అయితే, 2022 అక్టోబర్ నాటికి, 32.60 శాతం పనులు మాత్రమే పూర్తయ్యాయి.

నిర్మాణంలో జాప్యానికి కోవిడ్ మహమ్మారి కారణంగా ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో ఆపాదించింది. అంగీకరించిన పని విలువ ₹12 కోట్లకు గాను, ₹8 కోట్లు ఖర్చయ్యిందని (62 శాతం పని పూర్తయింది) పేర్కొంది.

ప్రాంతీయ ఆసుపత్రి, కదిరి, అనంతపురము జిల్లా

2019 జులైలో, ఔట్ పేషెంట్ విభాగ (ఓపీడీ) భవనాన్ని కూల్చివేయడం జరిగింది. 2020 అక్టోబర్లో ప్యాకేజీ-3 కింద ₹14.33 కోట్ల వ్యయంతో ఏపీఎంఎస్ఐడీసీ నూతన భవన నిర్మాణం చేపట్టింది. ఒప్పందం ప్రకారం 2022 జనవరి నాటికి భవన నిర్మాణం పూర్తి కావాల్సి ఉంది. అయితే, 2022 ఆగస్టు నాటికి పిల్లల స్థాయి వరకు అంటే 13.91 శాతం మాత్రమే పనులు పూర్తయ్యాయి.

ఛాయా చిత్రం 5.8: ఏహెచ్ కదిరిలో ఓపీడీ నమోదు కొరకు రోడ్డుపై నిలబడియున్న ఔట్ పేషెంట్లు (2022 ఆగస్టు)

¹³⁵ జీఓఆర్ టీ.నెం.631, తేదీ 2019 నవంబర్ 18

భవన నిర్మాణం పూర్తి కాకపోవడంతో ఆర్ఎంవో నివాస గృహ సముదాయాల్లో ఓపీడీ పనిచేస్తోంది. ఒక గదిలో ముగ్గురు వైద్యులు, మరో గదిలో ఇద్దరు వైద్యులు, వంటగదిలో ముగ్గురు వైద్యులు ఉన్నారు. మిగిలిన గదుల్లో ఫార్మాసీ, స్త్రీవ్యాధులకు సంబంధించిన ఓపీలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

ఛాయా చిత్రం 5.8 లో చూపిన విధంగా, ఏహెచ్ కదిరిలో వివరాల నమోదు కోసం ఔట్ పేషెంట్లు రోడ్డుపై నిలబడియున్నారు.

ఛాయా చిత్రం 5.9
ఏహెచ్ కదిరిలో ఓపీ వైద్యునితో సంప్రదింపుల కోసం వరుసలో నిలబడిన ఓపీ రోగులు (2022 ఆగస్టు)

2012 ఐపీహెచ్ఎస్ ప్రకారం, 100 పడకల ప్రాంతీయ ఆసుపత్రికి (ఏహెచ్) కనీస విస్తీర్ణం 6,500 చదరపు మీటర్లు. ఏహెచ్ కదిరి ప్రస్తుతం 4,633 చదరపు మీటర్ల విస్తీర్ణంలో 1,867 చదరపు మీటర్ల లోటు విస్తీర్ణంతో పనిచేస్తోంది.

కొత్త భవనం నిర్మాణం కోసం ఓపీ బ్లాకు, శిశువ్యాధుల బ్లాకు, మందుల గోదాము ఉన్న భవనాలను, ప్రహారీ గోడను 2019 జూలైలో కూల్చివేయడం జరిగిందని వైద్య సూపరింటెండెంట్ సమాధానమిచ్చారు. 2022 ఆగస్టు నాటికి, నూతన భవన

నిర్మాణం పూర్తి కాలేదు.

ఛాయా చిత్రం 5.10
ఏహెచ్ కదిరిలో ఇంజక్షను గది వద్ద నిలబడి నిరీక్షిస్తున్న ఔట్ పేషెంట్లు

ఛాయా చిత్రం 5.11
ఏహెచ్ కదిరిలో ఓపీ మందులు జారీ చేసే కౌంటర్ నుండి మందులు తీసుకోవడానికి(ఎడమ) మరియు ఓపీ వైద్యునితో సంప్రదింపుల కోసం (కుడి) రెండు వేర్వేరు వరుసలలో నిలబడిన రోగులు(2022 ఆగస్టు)

నిర్మాణంలో జాప్యానికి కోవిడ్ మహమ్మారి కారణమని ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో పేర్కొంది. సుమారు కోటి రూపాయలు ఖర్చు చేసినట్లు పేర్కొంది మరియు భవిష్యత్తులో చర్యలు తీసుకుంటామని హామీ ఇచ్చింది.

ఆడిట్ పరిశీలనను ప్రభుత్వం ఆమోదించింది.

5.3.2.2 ప్రాంతీయ ఆసుపత్రిలోని ప్రయోగశాల పరికరాలు

ఐపీహెచ్ఎస్ 2012, ఏహెచ్ల కోసం 33 ముఖ్యమైన ప్రయోగశాల పరికరాలను సూచించింది.

కావలిలో 33 శాతం, సీతంపేటలో 45 శాతం, కదిరిలో 52 శాతం ప్రయోగశాల పరికరాల లభ్యతలో లోటు ఉన్నట్లు మూడు ప్రాంతీయ ఆస్పత్రులను మచ్చుకు తనిఖీ చేయగా వెల్లడైంది.

తనిఖీ చేసిన ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులలో ప్రయోగశాల పరికరాల లభ్యత ఈ క్రింది విధంగా చూపబడింది (అనుబంధం 5.5).

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

- త్రాసు(విద్యుత్ మోనోపాస్), సాధారణ త్రాసు, హాట్ ప్లేట్లు, షిడియాట్రిక్ గ్లాకో మీటరు/బిలిరుబినో మీటరు, గడియారం, బయో భద్రతా క్యాబినెట్ (క్లాస్ 1) వంటి అవసరమైన ప్రయోగశాల పరికరాలు మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఏహెచ్ లలో అందుబాటులో లేవు.
- ఏహెచ్ కావలిలో, అవసరమైన పరికరాలు అందుబాటులో లేకపోవడంతో, పూర్తి స్థాయి రోగనిర్ధారణ పరీక్షలు నిర్వహించలేదు.
- ఏహెచ్ కదిరిలో, ఇంక్యూబేటరు, సీబీపీ రొటేటరు వంటి పరికరాలు అందుబాటులో లేకపోవడంతో చేయవలసిన రోగనిర్ధారణ పరీక్షలు జరగలేదు

ఆడిట్ పరిశీలనను అంగీకరించిన ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టులో ఐపీహెచ్ఎస్ ప్రకారం అన్ని ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులకు పూర్తి ఆటోమేటిక్ అనలైజరు, సెమీ ఆటోమేటిక్ అనలైజరు, టీ ఎస్ హెచ్, టీ3, టీ4 విశ్లేషకం, హాట్ ఎయిర్ ఓవెన్, ఇంక్యూబేటరు, యూరిన్ అనలైజరు వంటి పరికరాలను సరఫరా చేసినట్లు పేర్కొంది. ఏహెచ్ సీతంపేట మినహా ఏహెచ్ లు కదిరి, కావలిలో అన్ని పరీక్షలు నిర్వహించామని, అక్కడ సరిపడా పరికరాలు, రీ-ఏజెంట్లు లేకపోవడంతో పరీక్షలు పాక్షికంగా నిర్వహించామని పేర్కొంది.

5.3.2.3 శస్త్రచికిత్స గది (ఓటీ)

2012 ఐపీహెచ్ఎస్ ప్రకారం, ప్రతి ఏహెచ్ కు రెండు ఆపరేషన్ థియేటర్లు (ఓటీ) (1) ఎలక్ట్రిక్ ఓటీ-మేజర్, (2) అత్యవసర ఓటీ/ఎఫ్డబ్ల్యూ ఓటీ ఉండాలి.

ఏహెచ్ లు కదిరి మరియు కావలిలో రెండు శస్త్రచికిత్స గదులు అందుబాటులో ఉన్నాయి. ఏహెచ్ సీతంపేటలో ఒక సాధారణ శస్త్రచికిత్స గది అందుబాటులో ఉంది.

2012 ఐపీహెచ్ఎస్, శస్త్రచికిత్స కోసం 14 అవసరమైన పరికరాలను ఏహెచ్ లకు సూచించింది.

దిగువ పట్టిక 5.6 లో వివరించిన విధంగా మూడు ఏహెచ్ లలో ఓటీల్లో పరికరాల లభ్యతలో కొరతను గమనించడమైనది.

పట్టిక 5.6: పరిక్షించిన ఏరియా ఆసుపత్రుల ఓటీలలో వైద్య పరికరాల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	వైద్య పరికరం పేరు	ఏహెచ్ సీతంపేట (అవును/కాదు)	ఏహెచ్ కావలి (అవును/కాదు)	ఏహెచ్ కదిరి (అవును/కాదు)
1	ఆటో క్లేన్ హెచ్ పి వర్షికల్	ఉంది	ఉంది	ఉంది
2	శస్త్రచికిత్స బల్ల హైడ్రాలిక్ మేజరు	లేదు	ఉంది	ఉంది
3	శస్త్రచికిత్స బల్ల హైడ్రాలిక్ మైనర్	లేదు	లేదు	ఉంది
4	శస్త్రచికిత్స బల్ల నాన్ హైడ్రాలిక్ ఫీల్డ్ రకం	ఉంది	ఉంది	లేదు
5	ఆటో క్లేన్ వర్షికల్ సింగిల్	ఉంది	లేదు	లేదు
6	ఛాయారహిత దీపం స్టాండు నమూనాది	ఉంది	ఉంది	ఉంది
7	సాధారణ ఫోకస్ ల్యాంపు	లేదు	ఉంది	లేదు
8	స్టెరిలైజరు (పెద్ద పరికరాలు)	లేదు	ఉంది	ఉంది
9	స్టెరిలైజరు (మధ్య తరహా పరికరాలు)	లేదు	ఉంది	ఉంది
10	స్టెరిలైజరు (చిన్న పరికరాలు)	ఉంది	ఉంది	ఉంది
11	డయాఫర్మి యంత్రం (విద్యుత్ కెమెరా)	ఉంది (పనిచేయడం లేదు)	ఉంది	ఉంది
12	సక్షను పరికరం - విద్యుత్	ఉంది	ఉంది	ఉంది
13	సక్షను పరికరం - పాదాలతో ఆపరేట్ చేసేది	ఉంది	లేదు	లేదు
14	4 అడుగుల ఫిలిప్స్ అతినిలలోహిత దీపం	లేదు	లేదు	లేదు
సీతంపేట - లోటు శాతం - (6/14*100 = 42.85%) కావలి - లోటు శాతం - (4/14*100 = 28.57%) కదిరి - లోటు శాతం - (5/14*100 = 35.71%)				

మూలం: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఏహెచ్ లు ఇచ్చిన సమాచారం

- శస్త్రచికిత్స బల్ల హైడ్రాలిక్ మేజరు, స్టెరిలైజరు (పెద్ద, మధ్య తరహా పరికరాలు) అందుబాటులో లేవు, ఏహెచ్ సీతంపేటలో డయాథర్మి యంత్రం (ఎలక్ట్రిక్ కౌటరీ) వాడుకలో లేదు.
- ఏహెచ్ కదిరిలో శస్త్రచికిత్స బల్ల నాన్ హైడ్రాలిక్ ఫీల్డ్ రకం అందుబాటులో లేదు.
- శస్త్రచికిత్స బల్ల హైడ్రాలిక్ మైనర్ ఏహెచ్ సీతంపేట, ఏహెచ్ కావలిలో అందుబాటులో లేదు.
- ఆటోక్లేవ్ వర్టికల్ సింగిల్, పాదాల ద్వారా వినియోగించే సక్షను పరికరాలు ఏహెచ్ కావలి, ఏహెచ్ కదిరిలో అందుబాటులో లేవు.
- సాధారణ ఫోకస్ ల్యాంపు సీతంపేటలో ఏహెచ్ లోనూ, కదిరి ఏహెచ్ లోనూ లేవు.
- సాధారణంగా క్రిమిసంహారణ కోసం ఉపయోగించే అతినీలలోహిత దీపం (నాలుగు అడుగులు), మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు ఏహెచ్ లలో అందుబాటులో లేదు.

ఆడిట్ పరిశీలనను ప్రభుత్వం అంగీకరించింది (2023 ఆగస్టు). 2023 ఆగస్టు నాటికి 14 పరికరాల్లో ఏహెచ్ సీతంపేటలో ఐదు¹³⁶, ఏహెచ్ కావలిలో ఒకటి¹³⁷, ఏహెచ్ కదిరిలో ఐదు¹³⁸ పరికరాలు అందుబాటులో లేవని పేర్కొంది.

డిస్పోజబుల్ సిరంజిలు, డిస్పోజబుల్ సర్జికల్ వినియోగ వస్తువులను వినియోగించడం వల్ల పెద్ద పరికరాలకు మరియు స్టెరిలైజర్, మధ్యతరహా పరికరాలకు స్టెరిలైజరు వినియోగంలో లేవని, పై వస్తువుల కొనుగోలుకు నాబార్డు కింద ఏహెచ్ కదిరికి ₹90 లక్షలు మంజూరయ్యాయని ప్రభుత్వం తెలిపింది.

5.3.3 జిల్లా ఆసుపత్రులు

ప్రతి జిల్లాకు ఒక జిల్లా ఆసుపత్రి ఉండటం సముచితం. సమీక్షా కాలంలో 13 జిల్లాలతో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 12 జిల్లా ఆసుపత్రులు ఉన్నాయి. 12 డి హెచ్ లకు గాను చిత్తూరులో ఒక డి హెచ్ పీపీపీ విధానంలో పనిచేస్తోంది. ఐపీహెచ్ఎస్ ప్రకారం జిల్లా పరిమాణం, భూభాగం, జనాభాను బట్టి డి హెచ్ లో పడకల సంఖ్య 75 నుంచి 500 పడకల వరకు ఉంటూ అయితే ఏపీలో మాత్రం డి హెచ్ లలో పడకల సంఖ్య 150 నుంచి 400 వరకు ఉంది.

5.3.3.1 జిల్లా ఆసుపత్రిలోని ప్రయోగశాల పరికరాలు

ప్రతి డి హెచ్ లో 60 ప్రయోగశాల పరికరాలు ఉండాలని ఐపీహెచ్ఎస్ 2012 సూచిస్తుంది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన డి హెచ్ లలో ప్రయోగశాల పరికరాల కొరత డి హెచ్ టెక్నాలిలో 52 శాతం, డి హెచ్ ఆత్మకూరులో 45 శాతం, డి హెచ్ హిందూపురములో 42 శాతం ఉంది. అన్ని 12 డి హెచ్ లలో అవసరమైన వివిధ ప్రయోగశాల పరికరాల్లో కొరత వివరాలు **అనుబంధం 5.6** లో వివరించబడింది.

దీనికి ప్రభుత్వం కింది విధంగా సమాధానమిచ్చింది (2023 ఆగస్టు).

డి హెచ్ టెక్నాలిలో

- స్పిరిట్ ల్యాంపు, టెస్ట్ ట్యూబ్ హోల్డర్లు, ఈఎస్ఆర్ ట్యూబులు, ఫైన్ నీడిల్ ఆస్పిరేషన్ సైటాలజీ, టిసిడిసి కౌంట్ పరికరాలు వంటి ప్రయోగశాల పరికరాలు ఆడిట్ సమయంలో అందుబాటులో లేవని అయితే అవి ఇప్పుడు పనిచేస్తున్నాయని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది.

136 శస్త్ర చికిత్స బల్ల నాన్ హైడ్రాలిక్ ఫీల్డ్ రకం, సాధారణ ఫోకస్ ల్యాంప్, స్టెరిలైజర్ (పెద్ద పరికరాలు), స్టెరిలైజర్ (మధ్యతరహా పరికరాలు), యూపీ ల్యాంపు

137 స్టెరిలైజర్ (చిన్న పరికరాలు)

138 శస్త్ర చికిత్స బల్ల నాన్-హైడ్రాలిక్ ఫీల్డ్ రకం, సక్షను పరికరాలు (విద్యుత్), సక్షన్ పరికరాలు (పాదంతో ఆపరేట్ చేసేది), యూపీ ల్యాంపు

- మైక్రో బయాలజీ సామగ్రి ప్రతిష్ఠాపన కోసం, ప్రయోగశాలలో మౌలిక సదుపాయాల మార్పులు అనగా నిర్మాణపనులు కొనసాగుతున్నాయి, మైక్రో బయాలజిస్టులు శిక్షణ కోసం శ్రీకాకుళం రిమ్స్ కు పంపడం జరిగిందిని ప్రభుత్వం సమాధానమిచ్చింది.

డీహెచ్ హిందూపురములో,

- సామగ్రిని ప్రతిష్ఠాపనం చేయకపోవడం వల్ల ధైరాయిడ్ టీ3, టీ4, టీఎస్ హెచ్ పరీక్షలు అందుబాటులో లేవు.
- స్థలాభావం కారణంగా ₹18 లక్షల విలువైన ఆటో ఇమ్మునోలాజికల్, పూర్తి ఆటోమేటెడ్ అనలైజరు ప్రతిష్ఠాపనం చేయడం జరగలేదు.
- విద్యుత్ సమస్యల కారణంగా, పూర్తి ఆటోమేటెడ్ అనలైజరు, ఆటో ఇమ్మ్యూన్ అనలైజరు వంటి కొన్ని పరికరాలు ఇంకా ఏర్పాటు చేయడం జరగలేదు.

హిందూపురములోని డీహెచ్ఎల్ లో వి.కలరా పరీక్షకు హ్యూంగింగ్ డ్రాప్ ప్రిపరేషన్ అందుబాటులో ఉందని ప్రభుత్వం పేర్కొంది. ఆస్పిరేటెడ్ ఫ్లూయిడ్స్ కింద వీర్యం విశ్లేషణ, సీఎస్ఎఫ్ విశ్లేషణ, కణ లెక్కింపు, సైటాలజీ నిర్వహించడానికి పాథాలజిస్ట్ ఇప్పుడు అందుబాటులో ఉన్నారని ఆడిట్ అభ్యంతరాలను సమ్మతిస్తూ ప్రత్యుత్తరమిచ్చింది.

డీహెచ్ ఆత్మకూరులో,

పాథాలజిస్ట్ అందుబాటులో లేకపోవడం వల్ల ఫైన్ సీడిల్ ఆస్పిరేషన్ సైటాలజీ చేయబడలేదని ప్రభుత్వం అంగీకరించింది, రసాయన త్రాసు, సాధారణ త్రాసు, స్పిరిట్ ల్యాంపు, గడియారం, తేలియాడే బాత్, ఆటో సిలిండర్ తో కూడిన అత్యవసర ఔషధ శ్రావీ, సైటోస్పిన్ అందుబాటుకు సంబంధించి భవిష్యత్తులో చర్యలు తీసుకుంటామని హామీ ఇచ్చింది. ఇంకా, టీసీడిసీ లెక్కించే పరికరం, ఈఎస్ఆర్ స్టాండ్ ట్యూబులతో, టెస్ట్ ట్యూబు హోల్డరు వంటి అవసరమైన ప్రయోగశాల పరికరాలు అందుబాటులో ఉన్నాయని ప్రభుత్వం పేర్కొంది. గ్లైకోసైలేటెడ్ హిమోగ్లోబిన్ పరీక్ష ఏప్రిల్ 2023 నుంచి అందుబాటులోకి వచ్చిందని ప్రత్యుత్తరమిచ్చింది.

అయితే, ఈ పరికరాల లభ్యతను నిర్ధారించే కీలక పత్రాలు ఆడిట్ కు అందించబడలేదు

5.3.3.2 శస్త్రచికిత్స గది (ఓటీ)

2012 ఐపీహెచ్ఎస్ ప్రకారం డీహెచ్ లలో ఎలక్టివ్ ఓటీ-మేజర్, అత్యవసర ఓటీ/ఎఫ్డబ్ల్యూ ఓటీ, నేత్రాలకు సంబంధించిన/శ్వాసకోశ ఓటీ అనే మూడు రకాల శస్త్రచికిత్స గదులు తప్పని సరిగా ఉండాలి. మొత్తం పన్నెండు¹³⁹ డీహెచ్ లలోనూ ఈ మూడు రకాల ఓటీలు అందుబాటులో ఉన్నాయని గమనించడమైనది.

2012 ఐపీహెచ్ఎస్ డీహెచ్ లలో ఓటీలకు అవసరమైన పరికరాలను కూడా సూచించింది. ఆపరేషన్ థియేటర్ పరికరాల లభ్యత కొరతను పట్టిక 5.7 లో చూపించిన విధంగా మూడు మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన డీహెచ్ లలో గమనించడమైంది.

పట్టిక 5.7: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన డీహెచ్ లలో ఓటీల్లో వైద్య పరికరాల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	ఓటీలో పరికరాలు	డీహెచ్ టెక్నాలజీ	డీహెచ్ ఆత్మకూరు	డీహెచ్ హిందూపురము
1	ఆటో క్లెన్ హెచ్పీ హరిజాంటల్	ఉంది	లేదు	ఉంది
2	ఆటో క్లెన్ హెచ్పీ వర్టికల్	ఉంది	ఉంది	ఉంది
3	శస్త్రచికిత్స బల్ల హైడ్రాలిక్ మేజర్	ఉంది	ఉంది	ఉంది

¹³⁹ పాడెరు, పార్వతీపురం, అనకాపల్లి, తణుకు, తెనాలి, మార్కాపురం, మదనపల్లె, చిత్తూరు, ప్రొద్దుటూరు, టెక్నాలి, ఆత్మకూరు, హిందూపురము

క్రమ సంఖ్య	ఓటీలో పరికరాలు	డీహెచ్ టెక్నాలజీ	డీహెచ్ ఆత్మకూరు	డీహెచ్ హిందూపురము
4	శస్త్రచికిత్స బల్ల హైడ్రాలిక్ మైనర్	ఉంది	ఉంది	లేదు
5	ఆపరేటింగ్ టేబుల్ నాన్ హైడ్రాలిక్ ఫీల్డ్ రకం	ఉంది	ఉంది	లేదు
6	అటోక్లేవ్ వెర్సికల్ సింగిల్	ఉంది	ఉంది	ఉంది
7	ఛాయారహిత ల్యాంపు స్టాండ్ మోడల్	ఉంది	ఉంది	ఉంది
8	ఫోకస్ ల్యాంపు సాధారణం	లేదు	ఉంది	ఉంది
9	స్టెరిలైజర్ (పెద్ద పరికరాలు)	లేదు	లేదు	ఉంది
10	స్టెరిలైజరు (మీడియం పరికరాలు)	లేదు	ఉంది	లేదు
11	స్టెరిలైజరు (చిన్న పరికరాలు)	ఉంది	లేదు	లేదు
12	బౌల్ స్టెరిలైజరు పెద్దది	లేదు	లేదు	లేదు
13	బౌల్ స్టెరిలైజరు మధ్య తరహా	లేదు	లేదు	లేదు
14	డయాఫర్మి యంత్రం(ఎలక్ట్రిక్ కెమెరా)	ఉంది	ఉంది	ఉంది
15	సక్షను పరికరం - ఎలక్ట్రిక్	ఉంది	ఉంది	ఉంది
16	సక్షను పరికరం - పాదాలతో ఆపరేట్ చేసేది	లేదు	ఉంది	లేదు
17	నాలుగు అడుగుల అతినీలలోహిత ల్యాంపు ఫిలిప్స్ మోడల్	లేదు	లేదు	లేదు
మొత్తంగా లభ్యం కానివి		7	6	8

మూలం: ఆసుపత్రి రికార్డులు

2023 ఆగష్టులో బడ్జెట్ పరిమితుల కారణంగా ఫోకస్ ల్యాంపు, సాధారణ స్టెరిలైజరు (పెద్ద, మధ్యతరహా పరికరాలు), బౌల్ స్టెరిలైజరు (పెద్ద, మధ్యతరహా), పాదంతో ఆపరేట్ చేసే సక్షను పరికరం, అతినీలలోహిత ల్యాంపు (నాలుగు అడుగులు) కొనుగోలు చేయడం జరగలేదని, డీహెచ్ టెక్నాలజీ కోసం ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో కొనుగోలు చేస్తామని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది.

ఇంకా, డీహెచ్ ఆత్మకూరులో కొనుగోలు ప్రక్రియలో ఉన్న నాలుగు అడుగుల అతినీలలోహిత ల్యాంపు ఫిలిప్స్ మోడలు మినహా అన్ని పరికరాలు ఇప్పుడు అందుబాటులో ఉన్నాయని ప్రభుత్వం తెలియచేసింది.

2023 ఆగష్టులో డీహెచ్ హిందూపురములో ఆపరేషన్ టేబులు హైడ్రాలిక్ మైనరు, ఓటీ నాన్ హైడ్రాలిక్ ఫీల్డ్ రకం, స్టెరిలైజరు (మధ్య తరహా, చిన్నపరికరాలు), బౌల్ స్టెరిలైజరు (పెద్దవి, మధ్య తరహావి), సక్షన్ పరికరం-పాదంతో ఆపరేటు చేసేది, అతినీలలోహిత కిరణ ల్యాంపు (నాలుగు అడుగులు) అందుబాటులో ఉన్నాయని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది. అయితే, ఈ పరికరాల లభ్యతను ధ్రువీకరించడం కొరకు స్టాక్ రిజిస్టరు, సంబంధిత రికార్డులు ఆడిట్ కు సమర్పించలేదు.

5.3.3.3 ఈఎన్టీ సేవలకు సంబంధించిన పరికరాలు

ఐపీహెచ్ఎస్ (2012) ప్రకారం, డీహెచ్ లలో ఈఎన్టీ సేవలు అందుబాటులో ఉండాలి. ఐపీహెచ్ఎస్ డీహెచ్ లకు కూడా ఈఎన్టీ పరికరాలు ఉండాలని సూచిస్తుంది. మొత్తం పన్నెండు¹⁴⁰ డీహెచ్ లలో ఈఎన్టీ స్పెషలిస్ట్ వైద్యులు అందుబాటులో ఉన్నారు. అయితే 2022 జూలై వరకు డీహెచ్ ఆత్మకూరులో ఈఎన్టీ స్పెషలిస్ట్ వైద్యుడు అందుబాటులో లేరు.

మొత్తం 12 డీహెచ్ లలో ఎనిమిది¹⁴¹ ముఖ్యమైన పరికరాలు, పరికరాల లభ్యత కింద వివరించబడింది.

¹⁴⁰ పాడేరు, పార్వతీపురం, అనకాపల్లి, తణుకు, తెనాలి, మార్కాపురం, మదనపల్లె, చిత్తూరు, ప్రొద్దుటూరు, టెక్నాలి, ఆత్మకూరు, హిందూపురము

¹⁴¹ ఆడియోమీటర్, శస్త్రచికిత్సకు ఉపయోగించే సూక్ష్మదర్శిని, హెడ్ లైట్ (సాధారణ) (బాయిల్ డేవిస్), లారింగోస్కోప్ ఫైబర్ ఆప్టిక్ (ఈఎన్టీ), లారింగోస్కోప్ డైరెక్ట్, ఓటోస్కోప్, శ్రావణోత్పాదక సెట్, ట్యూనింగ్ ఫోర్కు

- డీహెచ్ పార్వతీపురం, డీహెచ్ మార్కాపురంలో ఆపరేటింగ్ సూక్ష్మదర్శిని (ఈఎన్టీ) అందుబాటులో లేదు.
- డీహెచ్ పార్వతీపురం, డీహెచ్ తెనాలి, డీహెచ్ మార్కాపురం, డీహెచ్ చిత్తూరు, డీహెచ్ ప్రొద్దుటూరులో సాధారణ హెడ్ లైటు అందుబాటులో లేదు.
- అసాధారణ ఎగువ శ్వాసకోశ శరీర నిర్మాణం ఉన్న రోగులకు ట్రాకియల్ ఇంక్యుబేషన్ చేయడానికి ఉపయోగించే లారింగోస్కోప్ ఫైబర్ ఆప్టిక్ (ఈఎన్టీ) పరికరం డీహెచ్ టెక్కలి, డీహెచ్ పాడేరు, డీహెచ్ తెనాలి, డీహెచ్ మార్కాపురం, డీహెచ్ చిత్తూరు, డీహెచ్ ప్రొద్దుటూరులలో అందుబాటులో లేదు.
- లారింగోస్కోప్ డైరెక్ట్ (స్వరపేటిక దృశ్యీకరణ కోసం ఉపయోగించడం జరుగుతుంది) తరచుగా సాధారణ మత్తుమందు, స్వరపేటిక చుట్టూ శస్త్రచికిత్సలపుడు, ప్రాణం నిలుపు సమయంలో ఉపయోగించడం జరుగుతుంది. డీహెచ్ టెక్కలి, డీహెచ్ పార్వతీపురం, డీహెచ్ తెనాలి, డీహెచ్ మార్కాపురం, డీహెచ్ ప్రొద్దుటూరులో ఈ రెండు పరికరాలు అందుబాటులో లేవు.
- మెడ ముందు భాగంలో ఒక రంధ్రాన్ని సృష్టించడానికి ట్రాకియోస్టోమీ సెట్ ఉపయోగించబడుతుంది, తద్వారా రోగి శ్వాస తీసుకోవడానికి సహాయపడే గాలిపైపు (శ్వాసనాళం) లోకి ఒక గొట్టాన్ని చొప్పించవచ్చు. డీహెచ్ పాడేరు, డీహెచ్ పార్వతీపురం, డీహెచ్ తెనాలి, డీహెచ్ మార్కాపురం, డీహెచ్ ప్రొద్దుటూరులలో ఇది అందుబాటులో లేదు.
- డీహెచ్ పాడేరు, డీహెచ్ తెనాలిలలో ట్యూనింగ్ ఫోర్కు అందుబాటులో లేదు.

2023 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను అంగీకరించింది.

5.3.3.4 ఇమేజింగ్ పరికరాలు

ఎముక పగుళ్లు, కొన్ని కణితులు, శరీరంలో ఇతర అసాధారణ గడ్డలు, న్యూమోనియా, కొన్ని రకాల గాయాలు, కార్నిఫికేషన్లు, ఫారిన్ వస్తువులు మొదలైన వాటిని గుర్తించడానికి ఎక్స్-రేలు ఉపయోగిస్తారు.

2012 ఐపిహెచ్ఎస్, డీహెచ్లు (ఎక్స్-రే, అల్ట్రాసోనోగ్రఫీ, సీటీ స్కాన్) మొదలైన వాటికి రేడియాలజీ సేవలు అందుబాటులో ఉండాలని సూచిస్తాయి. మొత్తం పన్నెండు డీహెచ్లలో ఎక్స్-రే సేవలు అందుబాటులో ఉన్నాయి. అయితే, ఎనిమిది¹⁴² డీహెచ్లలో దంతాలకు సంబంధించిన ఎక్స్-రే సేవ అందుబాటులో లేదు.

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన డీహెచ్లలో పూర్తి స్థాయి ఇమేజింగ్ సేవలు అందుబాటులో లేవని ఆడిట్ గమనించింది. ఇమేజింగ్ సేవల లభ్యత వివరాలు పట్టిక 5.8 లో చూపబడ్డాయి.

పట్టిక 5.8: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన డీహెచ్ లలో ఇమేజింగ్ సేవల లభ్యత

ఇమేజింగ్ సేవలు	దెక్కలి	అత్మకూరు	హిందూపురము	శాడేరు	సార్వతీపురం	అనకాపల్లి	తణుకు	తెనాలి	మార్కాపురం	మదనపల్లి	చిత్తూరు	ప్రొద్దుటూరు
ఎక్స్-రే	300 ఎమ్ఎ యంత్రం	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు	ఉంది	లేదు	ఉంది
	100 ఎమ్ఎ యంత్రం	ఉంది	ఉంది	ఉంది	ఉంది	ఉంది	ఉంది	ఉంది	ఉంది	ఉంది	ఉంది	ఉంది

¹⁴² పాడేరు, అనకాపల్లి, తణుకు, తెనాలి, మదనపల్లి, చిత్తూరు, టెక్కలి, అత్మకూరు.

ఇమేజింగ్ సేవలు	టెక్నాలజీ	ఆత్మకూరు	హిందూపురము	పాడేరు	సార్వభౌమం	అనపల్లి	తణుకు	వెనాటి	మార్కాపురం	మదనపల్లి	నిత్తూరు	ప్రొద్దుటూరు
60 ఎమ్ఎ* యంత్రం	ఉంది	ఉంది	ఉంది	లేదు	లేదు	ఉంది	లేదు	లేదు	ఉంది	లేదు	ఉంది	ఉంది
దంతాల ఎక్స్ రే	లేదు	లేదు	ఉంది	లేదు	ఉంది	లేదు	లేదు	లేదు	ఉంది	లేదు	లేదు	ఉంది

మూలం: మచ్చకు తనిఖీ చేసిన ఆసుపత్రుల రికార్డులు

*ఎమ్ఎ - ఒక సెకనుకు మిలియన్ ఆంపియర్స్ ను సూచిస్తుంది.

అందుబాటులో ఉన్న 300 ఏమ్ఎ ఎక్స్-రే యంత్రం మచ్చకు తనిఖీ చేసిన ఆరు డిహెచ్ లలో (టెక్నాలజీ, ఆత్మకూరు, హిందూపురము, పాడేరు, మదనపల్లి మరియు చిత్తూరు) పని చేయడం లేదు.

దంతాలు, ఎముకలను ప్రభావితం చేసే వ్యాధులను నిర్ధారించడానికి దంతాలకు సంబంధించిన ఎక్స్-రేలను ఉపయోగిస్తారు. సరైన దంత చికిత్సను ప్రణాళికాబద్ధంగా చేయడానికి ఇవి ముఖ్యమైన సమాచారం అందిస్తాయి. డిహెచ్ టెక్నాలజీ, డిహెచ్ హిందూపురములో దంతాల ఎక్స్-రే యంత్రాలు అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ అవి వాడుకలో లేవు.

దంతాల ఎక్స్-రే యంత్రాలు అందుబాటులో లేకపోవడం వల్ల రోగులకు సరైన దంత చికిత్స అందుతోందన్న భరోసా లేదు.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను 2023 ఆగస్టులో ఆమోదించింది.

5.4 తృతీయస్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో సదుపాయాల లభ్యత

5.4.1 వైద్య కళాశాలలు

2021-22 విద్యా సంవత్సరానికి, పట్టిక 5.9 లో వివరించిన విధంగా రాష్ట్రంలో 11 ప్రభుత్వ, 17 ప్రైవేటు మరియు ఒక ఎయిడెడ్ ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలలు ఉన్నాయి.

పట్టిక 5.9 - యూజీ సీట్లతో ప్రభుత్వ & ప్రైవేట్ వైద్య కళాశాలల వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	వైద్య కళాశాల కేటగిరీ	ఉన్న కాలేజీల సంఖ్య	యూజీల సీట్ల సంఖ్య
1	ప్రభుత్వ	11	2,185
2	ప్రైవేటు	17	2,650
3	ఎస్వీఐఎమ్ఎస్ (సెమీ- ప్రభుత్వ)	01	175
మొత్తం		29	5,010

మూలం: వైద్య విద్య సంవాలకులు అందించిన సమాచారం

వీటితో పాటు మంగళగిరిలోని అఖిల భారత వైద్య విజ్ఞాన సంస్థ, విజయవాడలోని ప్రాంతీయ ఆయుర్వేద చర్మ వ్యాధుల పరిశోధన కేంద్రం అనే రెండు సంస్థలు భారత ప్రభుత్వ నిధులతో పనిచేస్తున్నాయి.

2017-18 నుండి 2021-22 కు గాను, 11¹⁴³ ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలలలో పట్టిక 5.10 లో జాబితా చేయబడిన, మూడు వైద్య కళాశాలలు మచ్చకు తనిఖీ/రికార్డుల వివరణాత్మక పరిశీలన కోసం ఎంపిక చేయడం జరిగింది.

143 1. ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల, శ్రీకాకుళం; 2. ఆంధ్ర వైద్య కళాశాల, విశాఖపట్నం; 3. రంగారాయ వైద్య కళాశాల, కాకినాడ; 4. సిద్ధార్థ వైద్య కళాశాల, విజయవాడ; 5. గుంటూరు వైద్య కళాశాల, గుంటూరు; 6. ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల, ఒంగోలు; 7. ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల, నెల్లూరు; 8. ఎస్. వి. వైద్య కళాశాల, తిరుపతి; 9. ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల, కడప; 10. కర్నూలు వైద్య కళాశాల, కర్నూలు; 11. ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల, అనంతపురం.

పట్టిక 5.10: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన వైద్య కళాశాలల వివరాలు

క్ర.సం	వైద్య కళాశాల పేరు	సీట్ల సంఖ్య
1	జీఎమ్సీ, అనంతపురము	150
2	జీఎమ్సీ, నెల్లూరు	175
3	జీఎమ్సీ, శ్రీకాకుళం	150

మూలం: వైద్య విద్య సంఘాలకులు అందించిన సమాచారం

2000 సంవత్సరంలో మెస్సర్స్ అనంతపురము వైద్య కళాశాల ట్రస్టు, అనంతపురము వారికి 100 సీట్ల ప్రవేశాలతో జీఎమ్సీ, అనంతపురముగా మార్చడం జరిగింది, తరువాత, 2019 సంవత్సరంలో సీట్లను 100 నుండి 150 సీట్లకు ప్రభుత్వం పెంచడం జరిగింది.

నెల్లూరులోని డిఎస్ఆర్ ప్రభుత్వ జిల్లా ఆసుపత్రి 2014 సంవత్సరంలో ప్రభుత్వ సర్వజన ఆసుపత్రిగా అభివృద్ధి చేయబడి కొత్తగా ఏర్పాటు చేసిన ఏసీఎస్ఆర్ ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలకు 150 ఎమ్బీబీఎస్ సీట్లతో స్థాయిని పెంచడమైనది. తరువాత 2019 సంవత్సరంలో సీట్లను 150 నుండి 175 కు ప్రభుత్వం పెంచింది.

శ్రీకాకుళంలోని జిల్లా ఆసుపత్రి, ప్రభుత్వ సర్వజన ఆసుపత్రిగా అభివృద్ధి చేయబడి 100 ఎమ్బీబీఎస్ సీట్లతో కొత్తగా ఏర్పాటు చేసిన ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల (రిమ్స్ గా పేరు మార్చడం జరిగింది) గా స్థాయిని పెంచడమైనది. తరువాత 2019 సంవత్సరంలో సీట్లను 100 నుండి 150 కు ప్రభుత్వం పెంచింది

5.4.1.1 భవనాలు, మౌలిక వసతుల లభ్యత

కనీస ప్రామాణిక ఆవశ్యక నిబంధనలు, 1999 లోని (ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్) క్లాజు ఏ.1.1 ప్రకారం ఏటా 150/200 ప్రవేశాలకు, వైద్య కళాశాల 20 ఎకరాలకు తగ్గకుండా ఒకే ఆవరణలో ఉండాలి. ఇంకా, వైద్య కళాశాలలో వసతికి నిర్దేశించిన కనీస అవసరాలను క్రింద వివరించడం జరిగింది.

1. పరిపాలన బ్లాకులో ప్రిన్సిపాల్/డీన్ కార్యాలయం, సిబ్బంది, కళాశాల సమితి, కార్యాలయ సూపరింటెండెంట్, రికార్డులకు గదులు, పురుషులు, మహిళల కొరకు ఉమ్మడి గది దానికి (మూత్రశాలలతో సహా), ఇంకా ఫలహారశాలలు.
2. కళాశాల మండలి, కేంద్ర గ్రంథాలయం, ఉపన్యాస మందిరం, పరీక్ష గది, కేంద్ర ఫోటోగ్రాఫిక్ విభాగం, కేంద్ర కార్థానా, జంతువుల ఆవాస స్థలం.

మొత్తం మూడు జీఎమ్సీల్లోనూ భూముల విస్తీర్ణం, అవసరానికి తగినంతగా ఉన్నట్లు ఆడిట్ గుర్తించింది.

5.4.1.2 జీఎమ్సీలో వసతిలో కొరత

ఈ క్రింద వివరించిన విధంగా వసతికి అవసరమైన తొమ్మిది¹⁴⁴ అంశాలలో, ఐదు అంశాలలో లోటును తనిఖీ చేసిన జీఎమ్సీలలో గుర్తించడం జరిగింది:

ఎ. కేంద్ర గ్రంథాలయం: 1999 ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్, క్లాజు ఏ.1.4 ప్రకారం, 150 & 200 ప్రవేశాల కొరకు వరుసగా కనీసం 300,400 మంది విద్యార్థులకు కూర్చోనే వెసులుబాటుతో 2,400 చదరపు మీటర్లు, 3,200 చదరపు మీటర్ల ఎయిర్ కండిషన్డ్ కేంద్ర గ్రంథాలయం ఉండాలి.

కేంద్ర గ్రంథాలయంలో స్థల లభ్యత మరియు కూర్చోనే సామర్థ్యంలో గమనించిన లోటు పట్టిక 5.11 లో చూపడమైంది.

¹⁴⁴ 1. పరిపాలన బ్లాకు, 2. కళాశాల సమితి, 3. కేంద్ర గ్రంథాలయం, 4. ఉపన్యాస గది, 5. పరీక్ష గది, 6. కేంద్ర ఫోటోగ్రాఫిక్ విభాగం, 7. కేంద్ర వర్క్ షాప్, 8. జంతువుల ఆవాస స్థలం & 9. కేంద్ర ఇన్ఫిరమరీస్ ప్లాంటు.

పట్టిక 5.11: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జీఎమ్సీలలోని కేంద్ర గ్రంథాలయాలలో స్థల లభ్యత మరియు కూర్చోనే సామర్థ్యంలో లోటు వివరాలు

వివరం	150 మంది ప్రవేశాలకై 1999 ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్ ప్రకారం అవసరమైనవి	అనంతపురము (150 సీట్లు)	శ్రీకాకుళం (150 సీట్లు)	200 మంది ప్రవేశాలకై 1999 ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్ ప్రకారం అవసరమైనవి	నెల్లూరు
కేంద్ర గ్రంథాలయం మొత్తం వైశాల్యం (చదరపు మీటర్లలో)	2,400	334.44	650	3,200	2,270
కూర్చునే సామర్థ్యం, లైబ్రరీ మొత్తం	300	550	150	400	300

మూలం: వైద్య కళాశాల రికార్డులు

బి. ఉపన్యాస మందిరం: 1999 ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్ క్లాజు ఎ.1.5 ప్రకారం 150 మంది ప్రవేశాలు ఉన్న కళాశాలకు, 180 మంది విద్యార్థులకు ప్రేక్షకులు కూర్చోనే విధంగా నాలుగు ఉపన్యాస మందిరాలు, 200 మంది విద్యార్థులకు ఆసనపత్రిలో ఒక ఉపన్యాస మందిరం ఉంటాయి. గమనించిన లోటును పట్టిక 5.12 లో చూపడమైంది.

పట్టిక 5.12: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జీఎమ్సీలలో లెక్చర్ థియేటర్ లో లోటు వివరాలు

వివరం	150 మంది ప్రవేశాలకై 1999 ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్ ప్రకారం అవసరమైనవి	అందుబాటులో ఉన్నవి		200 మంది ప్రవేశాలకై 1999 ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్ ప్రకారం అవసరమైనవి	అందుబాటులో ఉన్నవి
		అనంతపురము (150)	శ్రీకాకుళం (150)		నెల్లూరు (200)
అందుబాటులోని ఉపన్యాస మందిరాల సంఖ్య	5	5	4	5	4
ఉపన్యాస మందిరాల సీటింగ్ సామర్థ్యం	180X4, 200X1	150X5	150X2, 100X2	240X3, 300X1	180X4

మూలం: వైద్య కళాశాల రికార్డులు

- జీఎమ్సీ అనంతపురము, జీఎమ్సీ శ్రీకాకుళంలోని ఉపన్యాస మందిరాలలోని సీటింగ్ సామర్థ్యాలలో లోటు వరుసగా 170, 420 ఉంది.
- శ్రీకాకుళం జీఎమ్సీలో ఐదు ఉపన్యాస మందిరాలు అవసరం కాగా నాలుగు ఉన్నాయి, ఆ విధంగా ఒక ఉపన్యాస మందిరం కొరత ఏర్పడింది.
- నెల్లూరు జీఎమ్సీలో ఐదు ఉపన్యాస మందిరాలు అవసరం కాగా నాలుగు ఉన్నాయి, ఆ విధంగా ఒక ఉపన్యాస మందిరం కొరత ఏర్పడింది.
- జీఎమ్సీ నెల్లూరులో ఉపన్యాస మందిర సీటింగ్ సామర్థ్యంలో 300 మేరకు కొరత ఉంది.

సి. పరీక్షా గదులు: 1999 ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్, క్లాజు ఎ.1.6 ప్రకారం, 150 మంది ప్రవేశం ఉన్న కళాశాలకు 250 చదరపు మీటర్ల వైశాల్యంతో రెండు పరీక్షా గదులు ఫ్లాట్ టైప్ గా ఉండి, ఇద్దరు విద్యార్థుల మధ్య తగినంత స్థలం ఉండే విధంగా డెస్కు/వ్రాయు బల్లలతో కుర్చీలు తగినన్ని ఉండాలి.

పరీక్ష గదుల లభ్యత, వాటి వైశాల్యం, సీటింగ్ సామర్థ్యాలు పట్టిక 5.13 లో వివరించడం జరిగింది.

పట్టిక 5.13: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జీఎమ్సీలలో పరీక్షా గదుల్లో లోటు

వివరం	150 మంది ప్రవేశాలకై 1999 ఎంఎస్ఆర్ఆర్ ప్రకారం అవసరమైనవి	అందుబాటులో ఉన్నవి		200 మంది ప్రవేశాలకై 1999 ఎంఎస్ఆర్ఆర్ ప్రకారం అవసరమైనవి	అందుబాటులో ఉన్నవి నెల్లూరు (200)
		అనంతపురము (150)	శ్రీకాకుళం (150)		
పరీక్షా గదుల సంఖ్య	2	2	2	3	1
చదరపు మీటర్లలో ప్రతి పరీక్షా గది వైశాల్యం	250 చ.మీ. ప్రతి ఒక్కంటికి	279.63 చ.మీ.	125 చ.మీ	250 చ.మీ. ప్రతి ఒక్కంటికి	1348 చ.మీ
ప్రతి హాలులో సీటింగ్ సామర్థ్యం	250	150	125	250	-

మూలం: వైద్య కళాశాల రికార్డులు

- శ్రీకాకుళం జీఎమ్సీలో పరీక్ష గదుల విస్తీర్ణం ఉండాలన్న విస్తీర్ణంలో సగం ఉంది.
- జీఎమ్సీ, అనంతపురము, శ్రీకాకుళంలలోని ప్రతి పరీక్ష గదిలోనూ సీటింగ్ సామర్థ్యంలో వరుసగా 100, 125 లోటును గమనించడమైంది.
- నెల్లూరు జీఎమ్సీలో మూడు పరీక్షా గదులకు బదులుగా ఒక పరీక్షా గది మాత్రమే అందుబాటులో ఉంది.
- సీటింగ్ సామర్థ్యం వివరాలను జీఎమ్సీ, నెల్లూరు అందించలేదు.

డి. కేంద్ర ఫోటోగ్రాఫిక్ విభాగం: 1999 ఎంఎస్ఆర్ఆర్, క్లాజు ఎ.1.7 ప్రకారం, స్టూడియో, డార్క్ రూమ్, విస్తరణ, ఫోటోస్టాట్ సదుపాయాలతో కూడిన కేంద్ర ఫోటోగ్రాఫిక్, దృశ్య శ్రవణ విభాగాలు అందుబాటులో ఉంచాలి.

అనంతపురము, నెల్లూరు జీఎమ్సీల్లో కేంద్ర ఫోటోగ్రాఫిక్, దృశ్య, శ్రావణ విభాగాలు అందుబాటులో లేవని గుర్తించడమైనది.

కేంద్ర గ్రంథాలయం, పరీక్షా గది, ఉపన్యాస మందిరం వంటి వసతి సౌకర్యాల పరంగా మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆసుపత్రులు ఎంఎస్ఆర్ఆర్ 1999 కు అనుగుణంగా లేవు.

ఆడిట్ పరిశీలనలను 2023 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. భవిష్యత్తులో ఆచరణకు హామీనిచ్చింది.

5.4.1.3 విభాగం వారీగా వసతిలో లోటు

1999లోని ఎంఎస్ఆర్ఆర్ వైద్య కళాశాలలోని ప్రతి విభాగానికి (బోధన, సాంకేతిక సిబ్బంది) ప్రాఫెసర్లు, అసోసియేట్ ప్రాఫెసర్లు, అసిస్టెంట్ ప్రాఫెసర్లు, ట్యూటర్లు, సిబ్బంది, డెమో గది, డిసెక్షన్ గది వంటి కనీస వసతులను నిర్దేశించింది. అయితే, పట్టిక 5.14 లో వివరించిన విధంగా వసతి లభ్యతలో లోటును గుర్తించడమైంది.

పట్టిక 5.14: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జీఎమ్సీలలో విభాగం వారీగా వసతిలో లోటు వివరాలు

విభాగం పేరు	అంశాల పేర్లు	150 మంది ప్రవేశాలకై 1999 ఎంఎస్ఆర్ఆర్ ప్రకారం అవసరమైనవి	అందుబాటులో ఉన్నవి	లోటు	లోటు శాతం
జీఎమ్సీ అనంతపురము					
బయోకెమిస్ట్రీ	ట్యూటర్లు, ప్రదర్శన గదులు	1	0	1	100
	డివార్డ్ మెంటల్ ఆఫీస్ కమ్ క్లరికల్ గది	1	0	1	100
	బోధనేతర సిబ్బందికి పని వసతి	1	0	1	100
హ్యూమన్ అనాటమి	డిసెక్షన్ హాల్ కోల్డ్ స్టోరేజ్ గది	1	0	1	100
	బోధనేతర సిబ్బందికి పని వసతి	1	0	1	100

విభాగం పేరు	అంశాల పేర్లు	150 మంది ప్రవేశాలకై 1999 ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్ ప్రకారం అవసరమైనవి	అందుబాటులో ఉన్నవి	లోటు	లోటు శాతం
జీఎమ్సీ నెల్లూరు					
హ్యూమన్ అనాటమి	ప్రదర్శన గది విస్తృతి	75 చ.మీ.	60 చ.మీ.	15 చ.మీ.	20
	డిసెక్షన్ గది విస్తృతి	400 చ.మీ.	325 చ.మీ.	75 చ.మీ.	18.75
	డిసెక్షన్ గదిలో కోల్డ్ స్టోరేజ్ గది	1	0	1	100
	ప్రాఫెసరు, ఉపన్యాసకులకు గది	4	1	3	75
	ట్యూటర్లకు, ప్రదర్శన గది	5	1	4	80
	హిస్టాలజీ ప్రయోగశాల విస్తృతి	300 చ.మీ.	200 చ.మీ.	100 చ.మీ.	33.33
ఫోరెన్సిక్ వైద్యం	ప్రదర్శన గదులు	3	2	1	33.33
	ప్రదర్శన గది విస్తృతి	75 చ.మీ.	25 చ.మీ.	50 చ.మీ.	66.67
	నమూనాలు, పరీక్షలు, ఫోరెన్సిక్ హిస్టోపాథాలజీ, సెరాలజీ, ఆంథ్రోపాలజీ, టాక్సికాలజీ పరీక్ష కొరకు ప్రయోగశాల	1	0	1	100
	అసోసియేట్ ప్రొఫెసరు గది	2	1	1	50
	ప్రదర్శన/ట్యూటర్ కొరకు గది	4	0	4	100
	సామాజిక వైద్యం	ప్రదర్శన గది	3	2	1
సామాజిక వైద్యం	ప్రదర్శన గది విస్తృతి	75 చ.మీ.	60 చ.మీ.	15 చ.మీ.	20
	సహాయం కోసం గది. ప్రొఫెసరు/లెక్చరరు	4	1	3	75
	ట్యూటర్లకు గది/ప్రదర్శనగది	5	1	4	80
	జీఎమ్సీ శ్రీకాకుళం				
సామాజిక వైద్యం	మ్యూజియం విస్తృతి	125 చ.మీ.	75 చ.మీ.	50 చ.మీ.	40
	పరిశోధన ప్రయోగశాల విస్తృతి	50 చ.మీ.	20 చ.మీ.	30 చ.మీ.	60
మైక్రోబయాలజీ	ప్రదర్శనగది	1	0	1	100
పాథాలజీ	అనారోగ్య శరీర నిర్మాణ శాస్త్రం, హిస్టోపాథాలజీ/సైటోపాథాలజీ కోసం ప్రయోగ పరిశోధనశాల విస్తృతి	200 చ.మీ.	130 చ.మీ.	70 చ.మీ.	35
ఫిజియాలజీ	ఉభయచర ప్రయోగశాల వైశాల్యం	200 చ.మీ.	150 చ.మీ.	50 చ.మీ.	25
హ్యూమన్ అనాటమీ	డిసెక్షన్ గది వైశాల్యం	325 చ.మీ.	300 చ.మీ.	25 చ.మీ.	7.69
	ప్రాఫెసరు/లెక్చరరు	3	2	1	33.33

మూలం: వైద్య కళాశాల రికార్డులు

➤ **జీఎమ్సీ, అనంతపురము**

ఎనిమిది విభాగాల్లో, ట్యూటర్లు/డెమానిస్ట్రేషన్ గది, లేఖకుని గది, బోధనేతర సిబ్బంది గది, కోల్డ్ స్టోరేజ్ గది వంటి రెండు విభాగాల్లో అవసరమైన స్థలం లేదు.

➤ **జీఎమ్సీ, నెల్లూరు**

ఎనిమిది విభాగాల్లో మూడు శాఖలు నిర్ణీత విస్తీర్ణం కంటే తక్కువ స్థలంతో పనిచేస్తున్నాయి.

➤ **జీఎమ్సీ, శ్రీకాకుళం**

ఎనిమిది విభాగాల్లో ఐదు శాఖలు నిర్ణీత విస్తీర్ణం కంటే తక్కువ స్థలంతో పనిచేస్తున్నాయి.

తమ విధుల నిర్వహణలో బోధన, బోధనేతర సిబ్బందికి, విద్యార్థులకు వసతి కొరత వల్ల విద్యార్థులకు అసౌకర్యం కలిగే అవకాశం ఉంది.

ఆడిట్ పరిశీలనలను 2023 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం ఆమోదించింది, భవిష్యత్తులో ఆచరణకు హామీ ఇచ్చింది.

5.4.1.4 పెరిగిన ఎమ్బీబీఎస్ సీట్లకు అనుగుణంగా మౌలిక వసతులను అభివృద్ధి చేయలేదు

ఎమ్బీబీఎస్ సీట్లను 100 నుంచి 150కి పెంచేందుకు అనంతపురము, శ్రీకాకుళం ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలల అభివృద్ధికి ₹60 కోట్ల చొప్పున పాలనా పరమైన అనుమతులు 2017 సెప్టెంబరులో ఇచ్చింది. 60:40 శాతం నిధుల భాగస్వామ్యంతో కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకం కింద అభివృద్ధి పనులు చేపట్టడం జరిగింది.

2019 ఫిబ్రవరిలో జీఎమ్సీ శ్రీకాకుళం, 2018 డిసెంబరులో అనంతపురమునకు సంబంధించి ఒప్పందాలు కుదిరాయి. ఈ పనుల స్థితిగతులు ఇలా ఉన్నాయి.

➤ శ్రీకాకుళం జీఎమ్సీలో ఈ క్రింది అభివృద్ధి పనులు 2022 మే 14 నాటికి పూర్తి కావాల్సి ఉంది.

- (i) గ్రంథాలయం, ఉపన్యాస గదికి కొత్త బ్లాకు (నాలుగు);
- (ii) ఆసుపత్రి బ్లాకు పైకి విస్తరించడం (నాల్గవ అంతస్తు);
- (iii) యుజీ, మహిళా ఇంటర్నల్ కొరకు ప్రస్తుతమున్న ఎమ్సీహెచ్ బ్లాకును పైకి విస్తరించడం;
- (iv) పురుష నివాసాలు కొరకు పురుష ఇంటర్నల్ వసతి గృహాన్ని పైకి విస్తరించడం (రెండవ అంతస్తు);
- (v) స్త్రీ నివాసాలుకై నర్సుల వసతి గృహాన్ని పైకి విస్తరించడం (రెండవ, మూడవ అంతస్తులు).

పనులు పూర్తి చేయడానికి 2022 అక్టోబర్ 28 వరకు గడువు పొడిగించినా ఆ పని పూర్తికాలేదు. 2021 సెప్టెంబర్ 30న గుత్తేదారుకు ₹15.80 కోట్లు చెల్లించడం జరిగింది. 2022 సెప్టెంబరులో, కోవిడ్-19 మహమ్మారి, అవసరమైన ఇసుక అందుబాటులో లేకపోవడం, సకాలంలో పనులకు బిల్లులు చెల్లించకపోవడం వంటి కారణాలతో పనులు ఆలస్యమయ్యాయని మంగళగిరి ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ చీఫ్ ఇంజనీరు సమాధానమిచ్చారు.

పనులు పూర్తి కాకపోవడంతో విద్యార్థులు, సిబ్బంది ప్రస్తుత వసతితో అసౌకర్యానికి గురవుతున్నారు.

➤ జీఎమ్సీ, అనంతపురము (ప్రస్తుత భవనం, కొత్త బ్లాకుల వద్ద పైకి విస్తరణ) వద్ద అభివృద్ధి పనులు ఆమోదించడం జరిగింది (ఒప్పందం తేదీ 2018 డిసెంబర్ 20), 2020 మార్చి 19 నాటికి పూర్తి చేయాలని గడువు విధించడం జరిగింది. దీన్ని 2022 మార్చి 26 వరకు పొడిగించింది. అనంతపురము జీఎమ్సీలో (2022 సెప్టెంబర్) బేస్మెంట్ స్థాయి వరకు పనులు మాత్రమే పూర్తయ్యాయి.

చాయా చిత్రం 5.12 : అనంతపురము జీఎమ్సీలో అసంపూర్తిగా ఉన్న అభివృద్ధి పనులు (2022 ఆగస్టు)

గుత్తేదారుకు 2022 మార్చిలో ₹6.21 కోట్లు చెల్లించారు. 2022 ఆగస్టులో మార్గదర్శకాల ప్రకారం చర్యలు చేపడతామని అనంతపురము ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీ కార్యనిర్వాహక ఇంజనీరు సమాధానమిచ్చారు.

ఆడిట్ పరిశీలనలను 2023 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం ఆమోదించింది, భవిష్యత్తులో నిబంధనల ప్రకారం చర్యలు తీసుకుంటామని హామీ ఇచ్చింది.

అప్ గ్రేడ్ చేయబడిన వైద్య కళాశాల అభివృద్ధి పనులను పూర్తి చేయడంలో జాప్యం వైద్య విద్యార్థుల శిక్షణపై ప్రభావం చూపి రోగులకు అసౌకర్యాన్ని కలిగిస్తుంది.

5.4.1.5 వసతి గృహాలు

ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్, 1999 క్లాజు ఎ.3 ప్రకారం, సంవత్సరానికి 150 మంది ప్రవేశాలకు, కళాశాల వసతిగృహాల్లో ఒక నిర్దిష్ట సమయంలో మొత్తం ప్రవేశం పొందే విద్యార్థులలో కనీసం 75 శాతం మందికి సదుపాయం ఉండాలి. ఒక్కో హాస్టల్ గదిలో ముగ్గురు కంటే ఎక్కువ మంది ఉండకూడదు. గది పరిమాణం ప్రతీ విద్యార్థికి తొమ్మిది చదరపు మీటర్లు చొప్పున ఉండాలి.

మెడికల్ కరిక్యులమ్ తో కూడిన సబ్జెక్టులకు అధ్యయనం ప్రారంభించిన తేదీ నుండి పరీక్ష పూర్తయ్యే తేదీ వరకు నాలుగున్నర విద్యా సంవత్సరాలను తొమ్మిది సెమిస్టర్లుగా విభజించిన సర్టిఫైడ్ విద్యా సమయాన్ని ప్రతి విద్యార్థి పొందాలి. 1997 లోని పట్టభద్రుల వైద్య విద్యా నిబంధనల¹⁴⁵ ప్రకారం ఒక సంవత్సరం తప్పనిసరి రోటేటింగ్ ఇంటర్షిప్ ఉంటుంది.

ఏ. తలసరి స్థలంలో లోటు

ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్, 1999 ప్రకారం, ప్రతి విద్యార్థికి అవసరమైన గది పరిమాణం తొమ్మిది చదరపు మీటర్లు. పరీక్షించిన జీఎమ్సీల వసతి గృహాల్లో ప్రతి విద్యార్థికి అందుబాటులో ఉన్న పరిధి పట్టిక 5.15 లో ఇవ్వడం జరిగింది.

పట్టిక 5.15: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జీఎమ్సీలలో వసతి గృహాల్లో తలసరి స్థలం కొరత వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	జీఎమ్సీ	వసతి (గదుల సంఖ్య)			అందుబాటులోని వైశాల్యం	విద్యార్థుల సామర్థ్యం (విద్యార్థుల సంఖ్య)	ప్రతి విద్యార్థికి అందుబాటులో ఉన్నది (సామర్థ్యం/ వైశాల్యం)
		బాలురు	బాలికలు	మొత్తం	గది పరిమాణం (చ.మీ)		
1	2	3	4	5	6	7	8 = (7)/(6)
1	అనంతపురము	112	108	220	2,640.00	532	4.96
2	శ్రీకాకుళం	105	110	215	3,575.22	430	8.31
3	ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు	140	164	304	4,689.00	568	8.25

మూలం: వైద్య కళాశాల రికార్డులు

అనంతపురము జీఎమ్సీలో తలసరి స్థలం తక్కువగా ఉందని పై పట్టికను బట్టి అర్థమవుతోంది. తగినంతగా తలసరి స్థలం లేకపోవడం వల్ల ఇరుకుగా ఉంటుంది.

ఆడిట్ పరిశీలనను 2023 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం ఆమోదించి, భవిష్యత్తులో కట్టుబడి ఉంటుందని హామీ ఇచ్చింది.

బి. వసతిగృహాల్లోని సదుపాయాల్లో లోటుపాట్లు

ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్, 1999 ప్రకారం, ఏటా 150/200 ప్రవేశాల కోసం, వసతి గృహాల్లో ప్రతి విద్యార్థికి కుర్చీ, బల్ల, మంచం, పూర్తి-స్థాయి అల్మారాతో కూడిన వ్యక్తిగత, ప్రత్యేక ఫర్నిచరును అందించాలి. ప్రతి వసతి గృహంలో సందర్శకులకు గది, కంప్యూటరు, ఇంటర్నెట్ తో కూడిన పఠశాల ఉండాలి. ఈ రెండు గదులు ఎయిర్ కండిషన్డ్ గా ఉండాలి. టీవీ, సంగీతం, ఇండోర్ ఆటలు, భోజనశాల సౌకర్యాలతో కూడిన రిక్రియేషన్ గది ఉంటుంది.

¹⁴⁵ శిక్షణా కాలం, కేటాయింపు కాలం -7 వ అంశం

తనిఖీ చేసిన మూడు జీఎమ్సీల్లో, సౌకర్యాల లభ్యత పరిశీలించి, వివరాలను పట్టిక 5.16 లో చూపడమైంది.

పట్టిక 5.16: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జీఎమ్సీల్లో వసతి గృహాల్లో లోటుపాట్ల వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	వివరం	జీఎమ్సీలు (యూజీ వసతి గృహాలు)					
		శ్రీకాకుళం		ఆనంతపురము		నెల్లూరు	
1	సందర్శకుల గది	కూర్చునేందుకు సౌకర్యాలు లేవు.	కూర్చునేందుకు సౌకర్యాలు లేవు.	కూర్చునేందుకు సౌకర్యాలు లేవు.	కూర్చునేందుకు సౌకర్యాలు లేవు.	కూర్చునేందుకు సౌకర్యాలు లేవు.	కూర్చునేందుకు సౌకర్యాలు లేవు.
2	పఠనా గది	ఎయిర్ కండిషనింగ్, కంప్యూటరు, ఇంటర్నెట్ లేవు	ఎయిర్ కండిషనింగ్, కంప్యూటరు, ఇంటర్నెట్ లేవు	ఎయిర్ కండిషనింగ్, కంప్యూటరు, ఇంటర్నెట్ లేవు	ఎయిర్ కండిషనింగ్, కంప్యూటరు, ఇంటర్నెట్ లేవు	ఎయిర్ కండిషనింగ్, కంప్యూటరు, ఇంటర్నెట్ లేవు	ఎయిర్ కండిషనింగ్, కంప్యూటరు, ఇంటర్నెట్ లేవు
3	రిక్రియేషన్ గది	అందుబాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు	టివి, సంగీతం, ఇండోర్ ఆటలు, భోజనశాల సౌకర్యాలు లేవు	టివి, సంగీతం, ఇండోర్ ఆటలు, భోజనశాల సౌకర్యాలు లేవు	టివి, సంగీతం, ఇండోర్ ఆటలు, భోజనశాల సౌకర్యాలు లేవు	టివి, సంగీతం, ఇండోర్ ఆటలు, భోజనశాల సౌకర్యాలు లేవు

మూలం: వైద్య కళాశాల రికార్డులు

ఛాయా చిత్రం 5.13: జీఎమ్సీ, శ్రీకాకుళంలోని బాలికల వసతి గృహంలో ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్ లీకేజీ (2022 జూన్)

ఛాయా చిత్రం 5.14: జీఎమ్సీ, శ్రీకాకుళంలో బాలికల వసతి గృహంలో నిరుపయోగంగా ఉన్న మరుగుదొడ్డి (2022 జూన్)

మూలం: వైద్య కళాశాల రికార్డులు

ఛాయా చిత్రం 5.15: జీఎమ్సీ, ఆనంతపురములో బాలల వసతి గృహంలో ఒకే గదిలో ఉంటున్న నలుగురు బోర్డర్లు (2022 ఆగస్టు)

ఛాయా చిత్రం 5.16: జీఎమ్సీ, ఆనంతపురములో బాలికల వసతి గృహంలో ఎటువంటి సౌకర్యాలు లేని పఠనాగది (2022 ఆగస్టు)

ఛాయా చిత్రం 5.17: జీఎమ్సీ, శ్రీకాకుళంలో బాలికల వసతి గృహంలో ఒకే గదిలో ఉంటున్న ముగ్గురు బోర్డర్లు (2022 ఆగస్టు)

హాస్పిటల్లో ఈ క్రింది లోటుపాట్లను గమనించాము:-

- i. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు జీఎమ్సీలలో పురుషులు, మహిళల వసతిగృహాల్లోని సందర్శకుల గదుల్లో సీటింగ్ సౌకర్యాలు లేవు.
- ii. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు జీఎమ్సీలలో పురుషులు, మహిళల వసతిగృహాల్లో ఎయిర్ కండిషనింగ్, కంప్యూటర్లు, ఇంటర్నెట్ సౌకర్యాలు అందుబాటులో లేవు.
- iii. శ్రీకాకుళం జీఎమ్సీలోని పురుషులు, మహిళల వసతిగృహాల్లో రిక్రియేషన్ గది అందుబాటులో లేదు. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మరో రెండు వసతిగృహాల్లో టీవీలు రిక్రియేషన్ గదిలో అందుబాటులో లేవు.
- iv. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన అన్ని వసతిగృహాల్లో ఫ్లోర్ టైల్స్ పాడైపోయాయి.
- v. జీఎమ్సీ, అనంతపురములోని పురుషుల వసతి గృహం, జీఎమ్సీ, నెల్లూరులోని మహిళల వసతిగృహాలలో విద్యుత్ బ్యాకప్ సదుపాయం కల్పించలేదు.
- vi. శ్రీకాకుళం జీఎమ్సీలోని పురుషుల వసతి గృహంలోని ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్ ను చివరిసారిగా 2019 లో శుభ్రం చేయడం జరిగింది.
- vii. అనంతపురము జీఎమ్సీలోని పురుషుల వసతి గృహం, నెల్లూరు జీఎమ్సీ వసతిగృహాల్లో సీసీ కెమెరాలు పనిచేయడం లేదు.
- viii. జీఎమ్సీ, అనంతపురము, నెల్లూరులోని జీ+3 అంతస్తులు ఉన్న పురుషులు, మహిళల వసతిగృహాల్లో లిఫ్టు సదుపాయం లేదు. 2023 ఆగస్టులో ఆడిట్ పరిశీలనను ప్రభుత్వం ఆమోదించి, భవిష్యత్తులో ఆచరణకు హామీ ఇచ్చింది.

5.4.1.6. ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలల్లో ఖాళీగా ఉన్న నివాస గృహాలు

ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్, 1999 ప్రకారం (బి. 10.1 & 10.2) ప్రకారం, మొత్తం సీనియర్ రెసిడెంట్లు, జూనియర్ రెసిడెంట్లలో 100 శాతం, నర్సులు, భోదన, భోదనేతర సిబ్బందిలో కనీసం 20 శాతానికి తగినన్ని నివాస గృహాలు ఉండాలి. సీనియర్, జూనియర్ రెసిడెంట్స్ అందరూ ఆసుపత్రి ఆవరణలో ఉన్నా రెసిడెంట్స్ వసతి గృహాలు/నివాస గృహాల్లో ఉండటం తప్పనిసరి.

పట్టిక 5.17 లో ఇచ్చిన విధంగా మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు జీఎమ్సీలలో సిబ్బంది నివాస గృహాలు ఖాళీగా ఉన్నట్లు గుర్తించడమైనది.

పట్టిక 5.17: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జీఎమ్సీలలో ఖాళీగా ఉన్న నివాస గృహాలు

నివాస గృహాల వివరం	జీఎమ్సీ పేరు		
	శ్రీకాకుళం	నెల్లూరు	అనంతపురము
మొత్తం నివాస గృహాల సంఖ్య	38	150	53
ఆవాసం ఉన్న నివాస గృహాల సంఖ్య	19	26	18
ఖాళీగా ఉన్న నివాస గృహాల సంఖ్య	19	124	35

మూలం: వైద్య కళాశాల రికార్డులు

జీఎమ్సీ అనంతపురము జిల్లాకు చెందిన పదిహేను మంది సీనియర్లు, కళాశాల ఆవరణకు బయట నివాసం ఉంటున్నారు.

- జీఎమ్సీ నెల్లూరులో 18 మంది సీనియర్ రెసిడెంట్లలో ముగ్గురు మాత్రమే ఆవరణలో ఉంటున్నారు. తగినన్ని నివాస గృహాలు అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ సీనియర్ రెసిడెంట్లు ఆసుపత్రి నివాస గృహాలలో ఉండకపోవడం ఆసుపత్రిలో అత్యవసర సేవలపై ప్రభావం చూపుతుంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

ఆడిట్ పరిశీలనను 2023 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం అంగీకరించి, ఖాళీగా ఉన్న క్వార్టర్లను అవసరమైన సిబ్బందికి కేటాయిస్తామని పేర్కొంది.

అయితే, 24x7 అత్యవసర సేవలకు హాజరు కావడానికి సీనియర్, జూనియర్ రెసిడెంట్లు ఆసుపత్రి సమీపంలో ఉండటం తప్పనిసరి.

5.4.1.7 ప్రస్తుతం ఉన్న వైద్య కళాశాలలు, అనుబంధ సంస్థలను బలోపేతం చేయడం

ప్రస్తుతం ఉన్న 11¹⁴⁶ వైద్య కళాశాలలు, అనుబంధ సంస్థలను బలోపేతం చేసేందుకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 2021 మార్చి 22న ₹3,850 కోట్లతో ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య విద్యా సంవాలకులు పరిపాలనా అనుమతి¹⁴⁷ ఇవ్వడం జరిగింది. అయితే, ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడీసీ ఎలాంటి పనులు చేపట్టలేదని ఆడిట్ గమనించింది.

ఆడిట్ పరిశీలనను 2023 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం ఆమోదించి, భవిష్యత్తులో అమలు చేస్తామని హామీ ఇచ్చింది.

5.4.1.8 నూతన వైద్య కళాశాలల ఏర్పాటు

ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ ప్రస్తుతం ప్రభుత్వ లేదా ప్రైవేటు వైద్య కళాశాల సేవలు లేని ప్రాంతాలు, అవసరమున్న జిల్లాలకు ప్రాధాన్యం ఇస్తూ 'ఇప్పటికే ఉన్న జిల్లా/రిఫరల్ ఆసుపత్రులకు అనుబంధంగా నూతన వైద్య కళాశాలలు నెలకొల్పడం' కోసం కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాన్ని (సీఎస్ఎస్) ప్రవేశపెడుతున్నది.

ఆ ప్రకారం, 2020 సెప్టెంబర్ 12న, పట్టిక 5.18 లో వివరించిన విధంగా మచిలీపట్నం, పిడుగురాళ్ల, పాడేరులలో¹⁴⁸ మూడు వైద్య కళాశాలల ఏర్పాటుకు కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకంగా, కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వాటాలు 60:40 గా వరుసగా ₹550 కోట్లు, ₹500 కోట్లు, ₹500 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పాలనాపరమైన అనుమతులు ఇవ్వడం జరిగింది.

పట్టిక 5.18: సీఎస్ఎస్ కింద మూడు నూతన వైద్య కళాశాలలకు నిధుల విడుదల వివరాలు

(₹కోట్లలో)

క్ర సం	ప్రాంతం	నిధుల విడుదల వాటాలు			బడ్జెటు		అయిన ఖర్చు	మిగులు
		కేంద్ర ప్రభుత్వం	రాష్ట్ర ప్రభుత్వం	మొత్తం	సంవత్సరం	మొత్తం		
1	పాడేరు	305	195	500	2021-22	249.99	56.04	193.95
2	మచిలీపట్నం	355	195	550				
3	పిడుగురాళ్ల	305	195	500				
మొత్తం						249.99	56.04	193.95

మూలం: ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడీసీ అందచేసినది

కొత్త వైద్య కళాశాలల ఏర్పాటుకు ₹249.99 కోట్లు (కేంద్ర వాటా కింద ₹153.04 కోట్లు, రాష్ట్ర వాటా కింద ₹96.95 కోట్లు) విడుదల చేయగా, పాడేరు, మచిలీపట్నం, పిడుగురాళ్లలో ₹56.04 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేసినట్లు పట్టిక 5.18 నుంచి గమనించవచ్చు. మిగిలిన ₹193.95 కోట్ల నిధులను డీఎమ్ఈకి అప్పగించడం (సరెండరు) జరిగింది.

ప్రభుత్వం 13 వైద్య కళాశాలల ఏర్పాటుకు కూడా పాలనాపరమైన అనుమతులు ఇవ్వడం జరిగింది. అయితే, 2020 సెప్టెంబరులో పులివెందులలో వైద్య కళాశాల ఏర్పాటుకు పరిపాలనా అనుమతులు ఇచ్చి, ఆర్థిక సంస్థల ద్వారా, అంటే

¹⁴⁶ వైద్య కళాశాలలు 11 మాత్రమే ఉన్నాయి. అయితే, ఆంధ్రా వైద్య కళాశాల, విశాఖపట్నంలో అభివృద్ధి కోసం మూడు అనుబంధ ఆసుపత్రులు ఉన్నాయి. అందువలన, 13 వైద్య కళాశాలలకు జీవో జారీ చేయడం జరిగింది.

¹⁴⁷ 2021 మార్చి 22 న జారీ చేసిన జీఓఎమ్ఎస్ నెం.32

¹⁴⁸ 2020 సెప్టెంబరు 12 తేదీన జారీ చేసిన జీఓఎమ్ఎస్ నెం.లు 113, 114 ల ద్వారా

ప్రాజెక్ట్ ఫైనాన్స్ మోడ్ ద్వారా నిధులు సమకూర్చాలని డీఎమ్ఈని ఆదేశించడం జరిగింది. 2021 మార్చిలో రాష్ట్ర అభివృద్ధి ప్రణాళిక కింద మిగిలిన 12 కొత్త వైద్య కళాశాలల ఏర్పాటుకు ₹5,800 కోట్లకు పరిపాలనా అనుమతులు ఇవ్వడం జరిగింది.

అయితే, 2023 డిసెంబర్ 10 నాటికి ₹366.09 కోట్లు, ₹363.75 కోట్లతో విజయనగరం, పులివెందుల జీఎమ్సీలకు ఒప్పందాలు కుదుర్చుకోవడం జరిగింది. ఈ కళాశాలలు వరుసగా 2023 డిసెంబరు 10, 2023 డిసెంబరు 3 నాటికి పూర్తికావాలి. పులివెందుల, విజయనగరం జీఎమ్సీల ఏర్పాటుకు వరుసగా ₹80.55 కోట్లు, ₹0.44 కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. అయితే పులివెందులలో ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల నిర్మాణం రాష్ట్ర అభివృద్ధి ప్రణాళిక (ఎస్డీపీ) కింద మాత్రమే ప్రారంభమైంది.

ఆడిట్ పరిశీలనను 2023 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం ఆమోదించి, భవిష్యత్తులో అమలు చేస్తామని హామీ ఇచ్చింది.

5.4.2 ప్రభుత్వ సామాన్య ఆసుపత్రులు (వైద్య కళాశాలల అనుబంధ ఆసుపత్రులు)

ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలకు అనుబంధంగా ఉన్న బోధనాసుపత్రిని సాధారణంగా ప్రభుత్వ సాధారణ ఆసుపత్రి (జీజీహెచ్) అని సంభోధిస్తారు. బోధనాసుపత్రులు డీన్/ప్రధానోపాధ్యాయుడు/సంచాలకులు విద్యా, పరిపాలనా, క్రమశిక్షణ నియంత్రణలో ఉంటాయి. వీరు ఏకకాలంలో విభాగాధిపతిగా ఉండరాదు. కానీ సంబంధిత విభాగంలో బోధనా సిబ్బందిగా ఉండవచ్చు.

ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్, 1999 క్లాజ్ 'సి' ప్రకారం చర్మ, లైంగిక & కుష్టు రోగాల విభాగం, మానసిక వైద్య విభాగం & దంత వైద్య సంబంధ విభాగాలు మినహా ప్రతి విభాగానికి ప్రొఫెసర్ స్థాయి విభాగాధిపతి ఉండాలి, ఇక్కడ అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్ విభాగానికి అధిపతిగా ఉండవచ్చు. విభాగాల సిబ్బంది నియామక నమూనా, యూనిట్ల ఆధారంగా నిర్వహించబడుతుంది. సాధారణంగా 30 పడకలతో కూడిన యూనిట్ని వార్డు అని కూడా పిలుస్తారు. సాధారణంగా, ప్రతి క్లినికల్ విభాగంలో ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ యూనిట్లు ఉంటాయి.

5.4.2.1 భౌతిక మౌలిక సదుపాయాల లభ్యత

ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్ 1999 ప్రకారం¹⁴⁹ ఏటా 150/200 ప్రవేశాలు ఉన్న ప్రతి వైద్య కళాశాలలో అనుబంధ బోధనాసుపత్రిలో 23 విభాగాలు, రెండు ఐచ్ఛిక విభాగాలు ఉండాలి.

క్లినికల్ విభాగాలలో యూనిట్ల కొరత

పట్టిక 5.19 లో వివరించినట్లు నెల్లూరు జీజీహెచ్లోని యూనిట్ల సంఖ్యలో ఈ క్రింది లోటును మేము గమనించాము.

పట్టిక 5.19: జీజీహెచ్ నెల్లూరులో విభాగం వారీగా యూనిట్లలో కొరతను తెలిపే వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	విభాగం పేరు	1999 ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్ ప్రకారం అవసరమైన యూనిట్లు	అందుబాటులో ఉన్న యూనిట్లు	లోటు
1	ఎముకలు, కీళ్ళకు సంబంధించిన వ్యాధులు	4	3	1
2	సాధారణ వైద్యం	7	4	3
3	సాధారణ శాస్త్ర చికిత్స	7	5	2
4	నేత్ర వైద్యం	2	1	1

మూలం: జీజీహెచ్ లవే అందచేయబడిన సమాచారం

ఆడిట్ పరిశీలనను 2023 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం ఆమోదించి, భవిష్యత్తులో అమలు చేస్తామని హామీ ఇచ్చింది.

149 మూడవ అంశం

5.4.2.2 అందుబాటులో ఉన్న పడకలు

ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్, 1999 ప్రకారం, 10 విభాగాలకు 150, 200 మంది ప్రవేశాలకు అవసరమైన యూనిట్లను, ఒక్కో యూనిటుకు అవసరమైన పడకలను నిర్దేశించింది. 10 విభాగాల్లో 150, 200 ప్రవేశాలకు అవసరమైన యూనిట్లు, పడకల వివరాలు పట్టిక 5.20 లో వివరించబడ్డాయి.

పట్టిక 5.20: పది విభాగాల్లో అవసరమైన యూనిట్లు, పడకల వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	క్లినికల్ విభాగం పేరు	150 మంది ప్రవేశాలకై		200 మంది ప్రవేశాలకై	
		యూనిట్ల సంఖ్య	పడకల సంఖ్య	యూనిట్ల సంఖ్య	పడకల సంఖ్య
1	సాధారణ వైద్యం	5	150	7	210
2	శిశు వైద్యం	3	90	4	120
3	మానసిక వ్యాధులు	1	15	1	15
4	చర్మ, లైంగిక, కుష్టువ్యాధులు	1	15	1	15
5	క్షయ, శ్వాసకోశ వ్యాధులు	1	20	1	30
6	సాధారణ శస్త్ర చికిత్స	5	150	7	210
7	ఎముకలు, కీళ్ళకు సంబంధించిన వ్యాధులు	3	90	4	120
8	నేత్ర వైద్యం	1	15	2	40
9	ఓటో-రైనో-లారింగాలజీ	1	15	1	20
10	ప్రసూతి, పునరుత్పత్తి	3	90	4	120
	మొత్తం	24	650	32	900

మూలం: జీజీహెచ్ఎల్ఎ చే అందచేయబడిన సమాచారం

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన అనంతపురం, నెల్లూరు, శ్రీకాకుళం జిల్లాల్లోని మూడు జీజీహెచ్ఎల్లో పట్టిక 5.21 లో వివరించిన విధంగా నిబంధనలకు అనుగుణంగా పడకలు అందుబాటులో లేకపోవడాన్ని మేము గమనించాము.

పట్టిక 5.21: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జీజీహెచ్ఎల్లో పడకల కొరత వివరాలు

ఆసుపత్రి పేరు	కావల్సిన పడకల సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్నవి	విభాగం పేరు	కావల్సిన పడకల సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్నవి	లోటు
జీజీహెచ్, నెల్లూరు	900	870	ప్రసూతి, స్త్రీల వ్యాధులు	120	100	20
			నేత్ర వైద్యం	40	30	10
జీజీహెచ్, అనంతపురము	650	627	ఎముకలు, కీళ్ళకు సంబంధించిన వ్యాధులు	90	70	20
			మానసిక వ్యాధులు	15	12	3
జీజీహెచ్, శ్రీకాకుళం.	650	633	ఎముకలు, వేళ్ళకు సంబంధించిన వ్యాధులు	90	75	15
			సాధారణ వైద్యం	150	148	2

మూలం: జీజీహెచ్ఎల్లు అందించిన సమాచారం

- నెల్లూరు జీజీహెచ్లో 30 పడకల (ప్రసూతి, స్త్రీలకు సంబంధించిన వ్యాధుల విభాగం-20, నేత్ర విభాగం-10) కొరత ఉంది.

- అనంతపురము జీజీహెచ్‌లో 23 పడకల (ఎముకల, కీళ్ళకు సంబంధించిన వ్యాధుల విభాగం-20, మానసిక వ్యాధుల విభాగం-3) కొరత ఉంది.
- శ్రీకాకుళం జీజీహెచ్‌లో 17 పడకల (ఎముకల, కీళ్ళకు సంబంధించిన వ్యాధుల విభాగం-15, సాధారణ వైద్య విభాగం-2) కొరత ఉంది.

2023 అగస్టులో ఆడిట్ పరిశీలనను అంగీకరించిన ప్రభుత్వం పడకల సంఖ్యను నెల్లూరు జీజీహెచ్‌లో 917, అనంతపురము జీజీహెచ్‌లో 970, శ్రీకాకుళం జీజీహెచ్‌లో 750కి పెంచినట్లు పేర్కొంది.

5.4.2.3 క్లినికల్ విభాగాల్లో పరికరాల లభ్యత

ఎమ్ఎస్ఆర్ఆర్, 1999 ప్రకారం అవసరమైన అనేక రకాల పరికరాలు, పట్టిక 5.22 లో వివరించిన విధంగా మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జీజీహెచ్‌లలో లభ్యం కావడం లేదని గమనించడమైనది.

పట్టిక 5.22 : మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జీజీహెచ్‌లలో క్లినికల్ విభాగాల్లో పరికరాల కొరత

క్రమ సంఖ్య	విభాగం పేరు	150 పడకల ఆసుపత్రికి అవసరమైన పరికరాల రకాలు	జీఎస్సీలలో అందుబాటులోలేని పరికరాల రకాలు		200 పడకల ఆసుపత్రికి అవసరమైన పరికరాల రకాలు	జీఎమ్సీలలో అందుబాటులోలేని పరికరాల రకాలు నెల్లూరు
			అనంతపురము	శ్రీకాకుళం		
1	సాధారణ వైద్యం	53	35	28	53	40
2	శిశువైద్యం	49	17	15	49	10
3	మానసిక వ్యాధుల వైద్యం	13	11	10	13	11
4	చర్మ, లైంగిక, కుష్టువ్యాధి	8	8	8	8	8
5	క్షయ, శ్వాసకోశ వ్యాధులు	13	4	5	13	3
6	సాధారణ శస్త్రచికిత్స	42	16	29	42	15
7	ఎముకలు, కీళ్ళకు సంబంధించిన వైద్యం	25	11	10	25	7
8	వికిరణ రోగ నిర్ధారణ	9	2	3	9	6
9	ఓటో-రైన్‌లారిస్కాలజీ	178	48	75	178	80
10	నేత్రవైద్యం	39	9	6	39	15
11	ప్రసూతి, స్త్రీలకు సంబంధించిన వ్యాధులు	97	15	50	97	47
12	అనస్థీసియాలజీ	51	19	20	51	24

మూలం: జీఎమ్సీలు అందచేసిన సమాచారం

అందువల్ల, మూడు మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జీజీహెచ్‌లలో పరికరాలు తక్కువగా లభ్యం కావడంతో, విద్యార్థికి సరైన సూచనలు, అభ్యాసం, సరైన చికిత్స లభిస్తుందనడానికి భరోసా లేకుండా పోయింది.

తనిఖీ చేసిన జీజీహెచ్‌ల క్లినికల్ విభాగాలలో పట్టిక 5.23 లో వివరించిన విధంగా ఈ క్రింది ముఖ్యమైన పరికరాల కొరత ఉందని గమనించడమైనది.

పట్టిక 5.23: మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జీజీహెచ్‌లలో 100 శాతం కొరత ఉన్న పరికరాల వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	విభాగం పేరు	జీజీహెచ్ అనంతపురము	జీజీహెచ్ నెల్లూరు	జీజీహెచ్ శ్రీకాకుళం
1	వికిరణ (రేడియో ఆక్టివ్ కిరణాలతో) రోగ నిర్ధారణ	డీఆర్, సిస్టమ్, స్ప్రిన్ తో మల్టీమీడియా ప్రాజెక్టరు	500 ఎమ్ఎ & 800 ఎమ్ఎ ఎక్స్-రే, సిఆర్ అండ్ డీఆర్ వ్యవస్థ, సిటీ (16 స్లాస్), స్ప్రిన్ తో మల్టీమీడియా ప్రాజెక్టరు	స్ప్రిన్ తో మామోగ్రఫీ, మల్టీమీడియా ప్రాజెక్టరు

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	విభాగం పేరు	జీజీహెచ్ అనంతపురము	జీజీహెచ్ నెల్లూరు	జీజీహెచ్ శ్రీకాకుళం
2	అనశీషియాలజీ	<p>ఓటి: ఫైబర్ ఆప్టిక్ బ్రోంకోస్కోపు, పీఎన్ఎస్, ఏబీజీ మెషిన్, అత్యవసర రోగ నిర్ధారణ కోసం సైడ్ ల్యాబు, పెయిన్ క్లినిక్-ఫ్లోరోస్కోపీ యంత్రం, నరాల లొకేటర్, అనోడైన్ యంత్రం, పునరుజ్జీవన పరికరాలతో కూడిన మత్తుమందు యంత్రం మొదలైనవి.</p>	<p>ఓటి - అన్ని సైజుల ఎల్ఎంఏ/పిఎల్ఎమ్ఎమ్, ఈ టి సిఓ2 మానిటర్, ఫైబర్ ఆప్టిక్ బ్రోంకోస్కోపు, పిఎన్ఎస్, ఎబిజి యంత్రం, అత్యవసర రోగనిర్ధారణ కోసం సైడ్ ల్యాబు, అనోడైన్ యంత్రం, ప్రాణం నిలుపు పరికరాలతో కూడిన మత్తుమందు యంత్రం మొదలైనవి. ట్రాన్స్యూటానియస్ ఎలక్ట్రిక్ నరాల పునరుజ్జీవన యంత్రం, అల్ట్రాసౌండ్ యంత్రం మొదలైనవి.</p>	<p>ఓటి: ఫైబర్ ఆప్టిక్ బ్రోంకోస్కోపు, పీఎన్ఎస్, ఏబీజీ మెషిన్, ఆక్సిజన్ థెరపీ యూనిట్, రెడియో స్ట్రీక్వెన్సీ అబ్జెషన్ యంత్రం, ఫ్లోరోస్కోపీ యంత్రం, ఎపిడ్యూరల్ కాథెటర్, ఆర్ఎస్ కేథెటర్లు, నరాల లొకేటర్, అనోడైన్ మెషిన్, ప్రాణం నిలుపు పరికరాలతో కూడిన మత్తుమందు యంత్రం మొదలైనవి.</p>
3	ప్రసూతి, స్త్రీలకు సంబంధించిన వ్యాధులు	<p>ఎమ్ఆర్ సిరంజిలు, క్రయో/ఎలక్ట్రో కాటర్ల పరికరాలు, హిస్టెరోసాల్పింగోగ్రామ్ లు కాన్యులా, పిసిటి ఫోర్సెప్స్, ఆయర్ స్పాట్ల్యూల ఓటి-ట్యూబోప్లాస్టీ సెట్, ట్యూబల్ లిగేషన్ కొరకు లాపరోకోటర్, రిసెక్టోస్కోపు, హిస్టెరోమిటరు, ఆపరేటివ్ సూక్ష్మదర్శిని, లో మిడ్ కావిటీ ఫోర్సెప్స్/కీల్, ఫోర్సెప్స్, వాక్యూమ్ ఎక్స్ట్రాక్టర్ & సక్షన్ యంత్రం, ఇన్ఫ్యూషన్ పంపు, ట్యూబల్ లిగేషన్ కోసం లాపరోకోటర్, మైక్రోస్కోప్ మొదలైనవి.</p>	<p>ఈఏ+ ఈసీసీ సెట్లు, ఎమ్ఆర్ సిరంజిలు, క్రయో/ఎలక్ట్రో కాటర్ల పరికరాలు, సాధారణ ఫీటల్ డాప్లర్, అల్ట్రాసౌండ్ యంత్రం, ఎన్ఎస్ఐ కాన్యులా, పిసిటి ఫోర్సెప్స్, ఓటి- ట్యూబోప్లాస్టీ సెట్, ట్యూబల్ లిగేషన్ కోసం లాపరోకోటర్, హిస్టో మ్యాట్, ఆపరేటివ్ సూక్ష్మదర్శిని, డి అండ్ సి సెట్, ఎంటిపీ సెట్, సర్వైకల్ ఎక్స్క్యూరేషన్ సెట్, గర్భాశయ ప్యాకింగ్ ఫోర్సెప్స్, ఉదర గర్భాశయ శస్త్రచికిత్స సెట్, డయాగ్నోస్టిక్ లాపరోస్కోపీ సెట్, ప్రసవనంతర లిగేషన్, లో మిడ్ కావిటీ ఫోర్సెప్స్ / కీల్, ఫోర్సెప్స్, వాక్యూమ్ ఎక్స్ట్రాక్టర్ & సక్షన్ యంత్రం, ఇన్ఫ్యూషన్ పంప్, ఇబి సెట్, ట్యూబల్ లిగేషన్ కోసం లాపరోకోటర్, సిటిజి యంత్రం, డాప్లర్/యోని ప్రోబ్/ఇంటర్వెన్షనల్ ప్రక్రియ కోసం అల్ట్రాసౌండ్ యంత్రం, ఆక్సిటోసిన్ ఇన్ఫ్యూషన్ పంపులు, ఈసీజి, బీపీ, హెచ్ఆర్, అధిక ప్రమాదం ఉన్న గర్భిణీ రోగుల కొరకు పల్స్ ఆక్సిమీటర్తో మల్టీచానెల్ మానిటర్ (ఎక్లంప్షియా, గుండె జబ్బులు మొదలైనవి), ఫెటల్ మానిటర్ ఫర్ యాంటిపార్టమ్ సర్వైలెన్స్ ఫెటల్ డాప్లర్, పోర్టబుల్ అల్ట్రాసౌండ్</p>	<p>ఈఏ + ఈసీసీ సెట్ లు, ఎమ్ఆర్ సిరంజిలు, క్రయో/ఎలక్ట్రో కాటర్ల పరికరాలు, ఎన్ఎస్ టీ యంత్రం, హిస్టెరోసాల్పింగోగ్రామ్ కాన్యులా, డిజిటల్/ఎలక్ట్రానిక్ రక్తపోటు పరికరం, కోల్పోస్కోప్, పిసిటి ఫోర్సెప్స్, ఆయర్ స్పాట్ల్యూల ఓటి- ట్యూబోప్లాస్టీ సెట్, ట్యూబల్ లిగేషన్ కోసం లాపరోకోటర్, హిస్టో మ్యాట్, ఆపరేటివ్ మైక్రోస్కోపు, ఎలక్ట్రానిక్ కార్బన్ డయాక్సైడ్ ఇన్ఫ్లేటర్/ఇన్ఫ్లేటర్ బేసిక్ యూనిట్. డిజిటల్/ ఎలక్ట్రానిక్ బిపి పరికరాలు, పోర్టబుల్ అల్ట్రాసౌండ్ ఆక్సిటోసిన్ ఇన్ఫ్యూషన్ పంపులు, అధిక ప్రమాదం ఉన్న గర్భిణీ రోగుల కొరకు ఈసీజి, బీపీ, హెచ్ఆర్, పల్స్ ఆక్సిమీటర్ తో మల్టీచానెల్ మానిటర్ (ఎక్లంప్షియా, గుండె జబ్బులు మొదలైనవి) ఇబి సెట్, గర్భాశయ ప్యాకింగ్ ఫోర్సెప్స్, ప్రసవనంతర లిగేషన్, లో మిడ్ కావిటీ ఫోర్సెప్స్/కీల్, ఫోర్సెప్స్, ఇన్ఫ్యూషన్ పంప్, ఇబి సెట్, ట్యూబల్ లిగేషన్ కోసం లాపరోకోటర్, డాప్లర్/యోని ప్రోబ్ తో అల్ట్రాసౌండ్ మెషిన్/ఇంటర్వెన్షనల్ ప్రాసీజర్ కొరకు సాకర్యాలు, ఆక్సిటోసిన్ ఇన్ఫ్యూషన్ పంపులు, ఈసీజితో మల్టీచానెల్ మానిటర్, హైరిస్కో గర్భిణీ రోగుల కొరకు బీపీ, హెచ్ఆర్, పల్స్ ఆక్సిమీటర్ (ఎక్లంప్షియా, గుండె జబ్బులు మొదలైనవి), ఫెటల్ మానిటర్ ఫర్ యాంటిపార్టమ్ సర్వైలెన్స్ ఫెటల్ డాప్లర్, పోర్టబుల్ అల్ట్రాసౌండ్.</p>

క్రమ సంఖ్య	విభాగం పేరు	జీజీహెచ్ అనంతపురము	జీజీహెచ్ నెల్లూరు	జీజీహెచ్ శ్రీకాకుళం
4	శిశువైద్యం	<p>i. ప్రాణం నిలుపు పరికరాలు- నాసికా భాగాలు, నాసికా క్యాథెటర్</p> <p>ii. డ్రగ్ డెలివరీ సామగ్రి/ క్యాథెటర్/ట్యూబ్ - బ్లడ్ ట్రాన్స్ ఫ్యూజన్ సెట్, ఉంబలికల్ వెయిన్ క్యాథెటర్</p> <p>iii. మెజర్ మెంట్ ఎక్స్‌ప్లెంట్ డిజిటల్ వెయిటింగ్ యంత్రం - షకీర్ టేపు, కొలిచే టేపు, డిజిటల్ థర్మామీటర్-ఓరల్.</p> <p>iv. వర్క్ ల్యాబ్, రోగ నిర్ధారణ పరీక్షలు: ఎముక మజ్జి సూది, లంబార్ పంక్చర్ (ఎల్.పి.) సూదులు, పూరల్ ఆస్పిరేషన్ సూది, విమ్-సిల్వర్మాన్ కాలేయ బయాప్సీ సూది, ట్రూ కట్ మూత్రపిండ బయాప్సీ సూది</p>	<p>i. పునరుజ్జీవనం నాసికా క్యాథెటర్లు</p> <p>ii. మెజర్ మెంట్ ఎక్స్‌ప్లెంట్ డిజిటల్ వెయిటింగ్ యంత్రం - షకీర్ టేపు, కొలిచే టేపు, ఇన్ ఫాంట్ మీటర్ స్టెడియోమీటర్లు, వివిధ కఫ సైజులతో డిజిటల్ రక్తపోటును కొలిచే పరికరం.</p> <p>iii. వర్క్ ల్యాబ్, రోగ నిర్ధారణ పరీక్షలు- లంబార్ పంక్చర్ (ఎల్.పి.) సూదులు, విమ్-సిల్వర్ మాన్ కాలేయ బయాప్సీ సూది, ట్రూ కట్ మూత్రపిండ బయాప్సీ సూది.</p>	<p>i. పునరుజ్జీవన పరికరాలు- నాసికా క్యాథెటర్లు</p> <p>ii. డ్రగ్ డెలివరీ ఎక్స్‌ప్లెంట్/ క్యాథెటర్/ట్యూబ్ - బ్లడ్ ట్రాన్స్ ఫ్యూజన్ సెట్, ఉంబలికల్ వెయిన్ క్యాథెటర్, ఇంట్రా-వీనస్ (ఐ.వి.) క్యాన్యులా (బటర్ ఫ్లై రకం), త్రీ వే, ఫోర్-వే వాల్యు</p> <p>iii. మెజర్ మెంట్ ఎక్స్‌ప్లెంట్ డిజిటల్ వెయిటింగ్ యంత్రం - శిశు, బిడ్డ, డిజిటల్ థర్మామీటర్-ఓరల్, వివిధ కఫ సైజులతో రక్తపోటును కొలిచే పరికరం.</p> <p>iv. వర్క్ ల్యాబ్, రోగ నిర్ధారణ పరీక్షలు-పూరల్ ఆస్పిరేషన్ సూది, ట్రూ కట్ మూత్రపిండ బయాప్సీ సూది.</p>

మూలం: జీజీహెచ్‌లు అందించిన సమాచారం

పరికరాల కొరత కారణంగా, రోగులు ప్రైవేట్ చికిత్సను ఎంచుకోవలసి వచ్చింది, ఇది పట్టిక 5.24 లో వివరించిన విధంగా రోగి సర్వేల సమయంలో వ్యక్తీకరించబడింది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన అన్ని జీజీహెచ్‌లలో సర్వే చేసిన ఇన్ పేషెంట్ల సారాంశం దిగువనీయడమైంది.

పట్టిక 5.24: పైకం చెల్లించిన ఇన్ పేషెంట్ల సర్వే సారాంశం దిగువనీయడమైంది

జీజీహెచ్‌ల పేరు	సర్వే చేసిన ఇన్-పేషెంట్ల సంఖ్య	సర్వే ప్రకారం, ఔషధాలు/రోగనిర్ధారణ పరీక్షలు/ ప్రయోగశాల సేవలు మొదలైన వాటికి పైకం చెల్లించిన రోగుల సంఖ్య
శ్రీకాకుళం	23	9
అనంతపురము	23	8
నెల్లూరు	27	8
మొత్తం	73	25

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన మూడు జీజీహెచ్‌లలో, సర్వే చేయబడిన 73 మంది ఇన్ పేషెంట్లలో 25 మంది రోగులు మందులు, రోగనిర్ధారణ పరీక్షలు, ప్రయోగశాల సేవలను బయటి ఏజెన్సీ నుండి వినియోగించుకున్నారని, సరఫరా చేసిన మందులు, సేవలకు పైకం చెల్లించారని పట్టిక 5.24 నుండి చూడవచ్చు.

ఆడిట్ పరిశీలనను 2023 ఆగష్టులో ప్రభుత్వం ఆమోదించి, భవిష్యత్తులో చర్యలు తీసుకుంటామని హామీ ఇచ్చింది.

5.4.2.4 రక్త నిధి కేంద్రాలు

ఔషధ, కాస్మోటిక్స్ నిబంధనలు, 1945 లోని సెక్షన్ 122 ఈ.ఏ(డి) ప్రకారం, 'బ్లడ్ బ్యాంకు' అనగా దాతల నుంచి రక్తాన్ని సేకరించడం, అఫెరిసిస్¹⁵⁰, నిల్వ చేయడం, ప్రాసెసింగ్ చేయడం, పంపిణీ చేయడం, మరియు/లేదా రక్త భాగాల తయారీ, నిల్వ, పంపిణీ కొరకు అన్ని లేదా ఏదైనా కార్యకలాపాలను నిర్వహించడానికి అటువంటి ఒక స్థలం. వ్యవస్థ, యూనిట్ లేదా సంస్థ ద్వారా చేయబడిన ఇతర ఏర్పాట్లు. సెక్షన్ 122 ఏ ప్రకారం రాష్ట్రంలో బ్లడ్ బ్యాంక్ నిర్వహణకు ఔషధ నియంత్రణ పాలనావిభాగం నుంచి అనుమతి అవసరం. పై చట్టంలోని నిబంధన 122-ఎఫ్ ప్రకారం, దరఖాస్తుదారుడు ఫారం 27-సి లేదా ఫారం 27-ఇ లేదా ఫారం 27-ఎఫ్ లో 7 వ భాగం కింద నియమించబడిన అనుమతులు జారీచేసే అధికృత సంస్థ వద్ద బ్లడ్ బ్యాంక్ నిర్వహణ కోసం అనుమతి మంజూరు మరియు/లేదా పునరుద్ధరణ కోసం దరఖాస్తు చేయాలి.

శ్రీకాకుళం జీజీహెచ్ లోని బ్లడ్ బ్యాంకు అనుమతి గడువు 2021 ఆగస్టు 18 తో ముగిసిందని, పునరుద్ధరణలో ఉందని మేము గమనించాము. అనంతపురము జీజీహెచ్, నెల్లూరు జీజీహెచ్ లో బ్లడ్ బ్యాంకు అనుమతి 2022 డిసెంబర్ వరకు చెల్లుబాటులో ఉంది.

నెల్లూరు జీజీహెచ్ లో శీతలీకరణ యంత్రం రెమి బీఆర్ 300, శీతలీకరణ యంత్ర జ్యూవెల్, డీప్ ఫ్రీజర్లు పనిచేయడం లేదు. అనంతపురము జీజీహెచ్ లో రెండు బ్లడ్ బ్యాంకు సెంట్రీఫ్యూజ్లు, రెండు శీతలీకరణ యంత్రాలు పనిచేయడం లేదు.

పనిచేయని పరికరాల ఛాయా చిత్రాలు

ఛాయా చిత్రం 5.18: అనంతపురము జీజీహెచ్ లో పనిచేయని సెంట్రీఫ్యూజ్లు (2022 ఆగస్టు)

ఛాయా చిత్రం 5.19: అనంతపురము జీజీహెచ్ లో పనిచేయని శీతలీకరణ యంత్రం (2022 ఆగస్టు)

2023 ఆగస్టులో ఆడిట్ పరిశీలనను ప్రభుత్వం అంగీకరించింది, శ్రీకాకుళం జీజీహెచ్ కోసం బ్లడ్ బ్యాంక్ అనుమతి పొందిందని పేర్కొంది, మిగిలిన యూనిట్లు అనుమతులకు సంబంధించి భవిష్యత్తులో నియమాలను పాటిస్తామని హామీ ఇచ్చింది.

5.5 కోవిడ్ -19 నిర్వహణ

అత్యవసర పరిస్థితి అనేది సాధారణంగా జరిగే ఒక ఆకస్మిక మరియు ఊహించని సంఘటన తగిన విధంగా జాగృతం చేసి తక్షణ చర్యలు తీసుకున్నట్లైతే ప్రతికూల ప్రభావాన్ని తగ్గించవచ్చు. అత్యవసర ప్రతిస్పందన ప్రణాళిక అనేది అత్యవసర పరిస్థితి వల్ల ఎదురయ్యే జరిగే ప్రభావాలను తగ్గించి, రికవరీ ప్రయత్నాలకు వెసులుబాటు కల్పించి, అత్యవసర చర్యలకు మార్గనిర్దేశం చేసే రాతపూర్వక విధానాల సమాహారం. ఆసుపత్రులు ఇటువంటి సంక్లిష్టమైన, ఎక్కువ ప్రభావానికి లోనయ్యే సంస్థలు, ఇవి ఎన్నో బయటి సహాయక సంస్థలపైన ఆధారపడి ఉంటాయి. విపత్తు పర్యవసానాలను ఎదుర్కోవటానికి బాగా సంసిద్ధమైన ఆసుపత్రికి కూడా ఇది సవాలుతో కూడిన ప్రయత్నం.

ఇటీవలి కాలంలో, ప్రపంచం కోవిడ్-19 మహమ్మారిని ఎదుర్కొంది, ఇది ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యవస్థపై విపరీతమైన ఒత్తిడిని కలిగించింది. మహమ్మారిని ఎదుర్కోవటానికి, మారిన ప్రాధాన్యతల కారణంగా, కోవిడ్-19 వ్యాప్తిని సాధ్యమైనంత వరకు మందగింపచేయడానికి, పరిమితం చేయడానికి, జాతీయ, రాష్ట్ర

¹⁵⁰ రక్తం నుండి ఒక నిర్దిష్ట పదార్థం లేదా భాగాన్ని తొలగించే ఒక పద్ధతి, ఎక్కువ పరిమాణం శరీరానికి తిరిగి వస్తుంది.

ఆరోగ్య వ్యవస్థలను బలోపేతం చేసి, నివారణ మరియు సంసిద్ధతను పెంచే ఏర్పాటుతో సహా నిఘా కార్యకలాపాలను బలోపేతం చేసే లక్ష్యంతో భారత ప్రభుత్వం అత్యవసర కోవిడ్ ప్రతిస్పందన, ఆరోగ్య వ్యవస్థల సంసిద్ధత (కోవిడ్ -19 ఈఆర్ & హెచ్ఎస్పీ) ప్యాకేజీని తీసుకురావడం జరిగింది.

5.5.1 అత్యవసర కోవిడ్ 19 ప్రతిస్పందన, ఆరోగ్య వ్యవస్థ సంసిద్ధతకు సంబంధించిన ప్యాకేజీ

కోవిడ్-19 ఈఆర్ & హెచ్ఎస్పీ అనేది కోవిడ్-19 మహమ్మారికి రాష్ట్రాల ప్రతిస్పందనను వేగవంతం చేయడానికి, ఉద్దేశించిన ఒక భారత ప్రభుత్వ పథకం. ఇది భవిష్యత్తులో ఈ మహమ్మారి వ్యాప్తికి, ఆరోగ్య వ్యవస్థలను బలోపేతం చేసే ఉద్దేశ్యాన్ని నెరవేరుస్తుంది. అదనంగా, నిఘా సామర్థ్యం, ఆరోగ్యం కోసం కీలకమైన మానవ వనరుల, ప్రయోగశాలల సామర్థ్యాన్ని విస్తరించడానికి ఈ ప్యాకేజీ ఉపయోగపడుతుంది. ఈ పథకం సమీకరణ కింద వచ్చిన నిధులను ఎన్హెచ్ఎమ్లోని అత్యవసర కోవిడ్ ప్రతిస్పందన ప్రణాళికా (ఈసీఆర్పీ) బృందం ద్వారా వెచ్చించడం చేయడం జరిగింది.

5.5.1.1 ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కోవిడ్-19 కింద నిధుల వినియోగం

ప్రజారోగ్యం రాష్ట్ర అంశమైనందున, ప్రజారోగ్య వ్యవస్థను బలోపేతం చేయాల్సిన ప్రాథమిక బాధ్యత ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలదే. అయితే, కోవిడ్-19 నిర్వహణ సహా ప్రజారోగ్య వ్యవస్థను బలోపేతం చేయడానికి ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ (ఎమ్ఓహెచ్ఎఫ్డబ్ల్యూ) రాష్ట్రాలకు సాంకేతిక, ఆర్థిక సాయాన్ని అందించడం జరిగింది. అత్యవసర కోవిడ్ ప్రతిస్పందన ప్యాకేజీ-1 (ఈసీఆర్పీ-1), ఈసీఆర్పీ-2 అనే రెండు ప్యాకేజీల కింద కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులను విడుదల చేయడం జరిగింది. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరంలో, ఈసీఆర్పీ-1 కింద 2020 జనవరి నుంచి 2020 జూన్ల మధ్య విడుదల చేసిన నిధులు 100 శాతం కేంద్రం ఇచ్చిన నిధులు¹⁵¹, 2021-22లో చేసిన విడుదలలో 60 శాతం కేంద్ర వాటా, 40 శాతం రాష్ట్ర వాటాగా ఉన్నాయి.

పట్టిక 5.25: కోవిడ్-19 కింద నిధుల వినియోగం

(₹ కోట్లలో)

		2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	మొత్తం
కేంద్ర ప్రభుత్వ వాటా	రాబడి	61.85*	330.36	823.95	-	1216.16
	ఖర్చు	61.85	428.76	484.03	-	974.64
	మిగులు	0.00	(98.40)	339.92	-	241.52
రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వాటా	రాబడి	-	432.44	1883.72	46.48	2362.64
	ఖర్చు	-	432.44	1994.03	-	2426.47
	మిగులు	-	0.00	(110.31)	46.48	(63.83)
ఎన్ డీఆర్ఎఫ్ (రాష్ట్ర విపత్తుల ఉపశమన నిధి)	రాబడి	160.90	534.75	660.76	-	1356.41
	ఖర్చు	160.90	534.75	364.81	-	1060.46
	మిగులు	0.00	0.00	295.95	-	295.95
డీఎమ్ఎఫ్ (జిల్లా ఖనిజ నిధి)	రాబడి	-	18.23	7.92	-	26.15
	ఖర్చు	-	141.43	3.00	-	144.43
	మిగులు	-	(123.20)	4.92	-	(118.28)
మొత్తం	రాబడి	222.75	1315.78	3376.35	46.48	4961.36
	ఖర్చు	222.75	1537.38	2845.87	0.00	4,606.00
	మిగులు	0.00	(221.60)	530.48	46.48	355.36

మూలం: ఎన్ హెచ్ఎమ్ అందించిన సమాచారం

* ఏప్రిల్ 2020 (2020-21) లో వచ్చినవి.

సూచన: ఎన్ హెచ్ఎమ్ బ్యాంకు ఖాతా ద్వారా నిధులు మళ్లించడం, ఆ మొత్తాలను సర్దుబాటు చేయకుండా వినియోగించడం వల్ల ఋణాత్మక నిల్వలు నమోదవడం.

మహమ్మారిని నివారించడానికి, 2019-20 నుండి 2021-22 వరకు కేటాయించిన ₹4,961.36 కోట్ల మొత్తంలో

¹⁵¹ 2020 ఏప్రిల్ 23 వ తేదీన జారీచేసిన ఎన్ హెచ్ఎమ్ మార్గదర్శక దస్తవం (డి.ఓ.ఎల్.ఆర్. నెం.జెడ్.18015/10/2020- ఎన్ హెచ్ఎమ్ -II-భాగం(1))

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ₹4,606 కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగింది.

అవసరాలను అంచనా వేయకుండా కొనుగోళ్లు

భారతదేశం కోవిడ్-19 అత్యవసర ప్రతిస్పందన, ఆరోగ్య వ్యవస్థల సంసిద్ధత ప్యాకేజీపై ఎన్ హెచ్ ఎమ్ మార్గదర్శక పత్రం ప్రకారం కొనుగోలు కార్యకలాపాలను చేపట్టేటప్పుడు రాష్ట్రం సముచిత ప్రక్రియను పాటిస్తూ, అప్పటికి అమలులో ఉన్న సంబంధిత ఆర్థిక నిబంధనలు వర్తింపజేయాలి.

వైద్య సామగ్రి సేకరణ పాలసీ, 2016 ప్రకారం, వైద్య పరికరాల కొనుగోలు నిర్ణయం వినియోగం, అందుబాటులోని పరికరాల వినియోగం, సాంకేతిక సిబ్బంది లభ్యత, పరికరాల నిర్వహణకు పునరావృత వ్యయం, రోగులకు అందించాల్సిన సేవలు, వనరుల లభ్యత ఆధారంగా జరగాలి. విధానపరంగా రాష్ట్రంలో అన్ని రకాల వైద్య పరికరాల సేకరణలకు ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడిసీ నోడల్ ఏజెన్సీగా ఉంది.

అనంతపురము డీఎమ్ హెచ్ వోకు ఎన్ హెచ్ ఎమ్ నుంచి 2020 జూన్ లో కోవిడ్-19 కోసం నిధులు అందాయి. 2020 జూలైలో ₹51.80 లక్షల విలువైన పది మొబైల్ ఎక్స్-రే యూనిట్లు, ఈసీజీ యంత్రాల కొనుగోలుకు డీఎమ్ హెచ్ ఓ ఆదేశాలు జారీ చేయడం జరిగింది. అయితే, ఈ వస్తువులను సేకరించే ముందు ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడిసీని కూడా సంప్రదించలేదు.

2020 ఆగస్టు, 2020 సెప్టెంబరులో కొనుగోలు ఆదేశాల ఆధారంగా హెచ్ సీఎఫ్ పరికరాలను అందుకుంది, 2020 నవంబరు మాసాంతానికి సంస్థ (విప్రో జీఈ హెల్త్ కేర్) ప్రతిష్టాపన పూర్తి చేయడం జరిగింది. 2022 ఫిబ్రవరి నుంచి అనంతపురము జీజీహెచ్ కు సరఫరా చేసిన ఒక మొబైల్ ఎక్స్-రే యూనిట్ పనిచేయడం లేదు. ఆ విధంగా, అవసరాన్ని అంచనా వేయకుండా, ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడిసీని సంప్రదించకుండా, అత్యవసర ప్రాతిపదికన కాకుండా కొనుగోళ్లు జరిగాయి.

ప్రభుత్వం నుంచి సమాధానం రావాల్సి ఉంది.

5.5.1.2 వైరస్ పరిశోధన, రోగ నిర్ధారణ ప్రయోగశాలలు స్థాపించలేదు

వైరస్ పరిశోధన, రోగనిర్ధారణ ప్రయోగశాల (వీఆర్ డీఎల్) అనేది భారతదేశంలో వైరల్ రోగనిర్ధారణ మౌలిక సదుపాయాలను బలోపేతం చేయడానికి 'అంటువ్యాధులు, ప్రకృతి వైపరీత్యాల నిర్వహణ కోసం ప్రయోగశాలల నెట్వర్క్ స్థాపన' పథకం అమలులో భాగంగా భారత ప్రభుత్వం¹⁵² ఏర్పాటు చేసిన వీఆర్ డీఎల్ నెట్వర్క్ కింద ఒక నిర్దేశిత ప్రయోగశాల. ఈ ల్యాబ్ లు వైరస్ వ్యాప్తి కట్టడంలో సహాయపడడానికి తోడ్పడతాయి. డెంగ్యూ (సెరోటైపింగ్ తో సహా), చికున్ గున్యా, హెపటైటిస్ ప్యానెల్, రెస్పిరేటరీ ప్యానెల్, జపనీస్ ఎన్సెఫాలిటిస్ వైరస్, స్క్రబ్ టైఫస్, జికా వైరస్ కోసం సాధారణ రోగనిర్ధారణ సేవలను (ఇమ్మ్యూనోలాజిక్ మరియు/లేదా మాలిక్యులర్) కూడా వీఆర్ డీఎల్ అందిస్తుంది. వీఆర్ డీఎల్ వినియోగంలో ఈ మహమ్మారే కాకుండా ఇతర అత్యవసర పరిస్థితులకు ఉపయోగపడుతుంది.

మచ్చుకు తనిఖీ చేసినప్పుడు (2021 జూలైలో) డీహెచ్ టెక్నాలిలో ప్రయోగశాల పనిచేయడం లేదని, ప్రయోగశాలకు వచ్చిన పరికరాలు నిరుపయోగంగా ఉన్నాయని గుర్తించడం జరిగింది. డీహెచ్ లో ప్రయోగశాల పనిచేయడం లేదని శ్రీకాకుళం డీసీహెచ్ ఎస్ కు 2022 జూన్ లో తెలియజేశామని ఆస్పత్రి సమాధానమివ్వడం జరిగింది. టెక్నాలి డీహెచ్ ఆవరణలో వీఆర్ డీఎల్ ప్రయోగశాల ఏర్పాటును ఏపీ ప్రభుత్వం నిలిపివేసింది. అయితే ఈ పరికరాలను మరే ఇతర ఆసుపత్రికి కేటాయించక పోవడంతో డీహెచ్ లో నిరుపయోగంగా ఉన్నాయి. దాంతో ఈ ప్రయోగశాల వినియోగంలో లేకుండా పోయింది.

¹⁵² ఆరోగ్య పరిశోధన శాఖ, ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ.

డీహెచ్ టెక్నాలిలో 2021లో కోవిడ్ 19 మహమ్మారి సమయంలో వీఆర్డీఎల్ మంజూరైందని, మహమ్మారి సమయంలో వివిధగా వాడారని 2023 ఆగష్టులో ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది. కోవిడ్ మహమ్మారి తర్వాత శాస్త్రవేత్తలు, ప్రయోగశాల టెక్నిషియన్ల సేవలు నిలిపివేయబడ్డాయనీ, డీహెచ్ టెక్నాలిలో మైక్రోబయాలజిస్ట్ అందుబాటులోకి రావడంతో 2022 అక్టోబర్ 2 నుండి వీఆర్డీఎల్ వినియోగంలోకి వచ్చిందని ప్రభుత్వం తెలియచేసింది.

అంతేకాకుండా, వీఆర్డీఎల్ పరికరాలను ఉపయోగించుకోవడానికి మైక్రోబయాలజీ ప్రయోగశాలను ప్రారంభించాలని ప్రతిపాదించినట్లు ప్రభుత్వం సమాధానమిచ్చింది.

వీఆర్డీఎల్ ల్యాబ్ మరియు పరికరాలు వినియోగంలోకి రాలేదన్న ఆడిట్ వాదనను ఈ సమాధానం ధ్రువీకరిస్తోంది.

5.5.2 ఆరోగ్య సంస్థల్లో కోవిడ్ 19 కింద వెంటిలేటర్లు, ఆక్సిజన్ కాన్సెంట్రేటర్ల లభ్యత

వెంటిలేటర్లలో ఇన్వేసివ్, నాన్-ఇన్వేసివ్ అని రెండు రకాలు. ఇన్వేసివ్ వెంటిలేటర్లకు ఇంట్యుబేషన్ చేయడానికి, ప్రెజర్ సెటింగ్ నియంత్రణలు, అలారంలను నిర్వహించడానికి బాగా శిక్షణ పొందిన వైద్య సిబ్బంది అవసరం. నాన్-ఇన్వేసివ్ వెంటిలేటర్లు, ప్రధానంగా నిరంతర పాజిటివ్ ఎయిర్ వే ప్రెజర్ (సీపీఎఫీ), బై-లెవల్ పాజిటివ్ ఎయిర్ వే ప్రెజర్ (బీపీఎఫీ), హై-ఫ్లో ఆక్సిజన్ వ్యవస్థలు ఏరోసోల్స్ ఉత్పత్తి ద్వారా కోవిడ్-19 బారిన పడే ప్రమాదాన్ని తగ్గించడానికి ఆరోగ్య కార్యకర్తలు అంటువ్యాధి వ్యాప్తి నియంత్రణ చర్యలు తీసుకోవాలి.

5.5.2.1 వెంటిలేటర్ల కొనుగోలు, లభ్యత

అవసరాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని, కోవిడ్-19 మహమ్మారి వంటి అత్యవసర, విపత్కర పరిస్థితులను ఎదుర్కోవటానికి, బాధితులకు ఉపశమనం కలిగించడానికి, పట్టిక 5.26 లో వివరించిన విధంగా వెంటిలేటర్లను ఏపీఎంఎస్ఐడీసీ కొనుగోలు చేయడం జరిగింది.

పట్టిక 5.26: ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కోవిడ్ సమయంలో ఏపీఎంఎస్ఐడీసీ కొనుగోలు చేసిన వెంటిలేటర్లు

తేదీ	వెంటిలేటర్ తయారీ రకం	వెంటిలేటర్ రకం	కొనుగోలు చేసిన వెంటిలేటర్ల సంఖ్య	ఒక్కొక్క వెంటిలేటర్ ఖరీదు (₹లక్షల్లో)	సరఫరా అయిన హెచ్ఎస్ఐలు
2020 మార్చి 15	వైర్ మెడికల్ ఇంక్.	నవజాత శిశువైద్యుడు	75	10.75	12
2021 జూలై 26	అలైడ్ మెడికల్ లిమిటెడ్	నవజాత శిశువైద్యుడు	150	10.21	15
2021 జూలై 26	వైర్ మెడికల్ ఇంక్.	నవజాత శిశువైద్యుడు	150	10.21	15
2021 జూలై 26	అలైడ్ మెడికల్ లిమిటెడ్	హెచ్ఎస్ఐఎన్ఓతో నియో-నేటల్	50	11.83	12
			425	---	---

మూలం: ఏపీఎంఎస్ఐడీసీ కొనుగోలు ఆదేశాలు

వీటితో పాటు కొన్ని వెంటిలేటర్లను న్యూఢిల్లీలోని ఎమ్ఎచ్ఎచ్ఎఫ్డబ్ల్యూ నేరుగా సరఫరా చేసింది. అయితే, ఆ శాఖ సమాచారాన్ని అందించలేదు.

నవజాత శిశువుల సంరక్షణ కొరకు, నెలలు నిండకుండా పుట్టిన పిల్లలకు ఆసరా ఇచ్చే పరికరాలు, శస్త్రచికిత్సా ఉపకరణాలు, తగిన పరిమాణంలో నాసికా ఇంటర్ ఫేసులు, ఎండోట్రాకియల్ ట్యూబులు, శిశువైద్య హెచ్డీయూ/ ఐసీయూలలో అవసరం. కోవిడ్-19 మహమ్మారి కారణంగా శ్వాసకోశ వ్యాధులు వ్యాపించడంతో వెంటిలేటర్ల కొరతతో ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యవస్థ తీవ్ర సవాళ్లను ఎదుర్కొంది. దీనిని పరిష్కరించడానికి, భారత ప్రభుత్వం వెంటిలేటర్లను అందించడం జరిగింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

2022 లో కరోనా రెండవ వేవ్ తర్వాత శిశువైద్య ఐసీయూ విభాగాల్లో ఏర్పాటు చేసే నిమిత్తం, సీతంపేట ఏరియా ఆసుపత్రికి 15 వెంటిలేటర్లు, సీహెచ్సీ సోంపేటకు అయిదు వెంటిలేటర్లు, సీహెచ్సీ నాయుడుపేటకు అయిదు వెంటిలేటర్లు, ఇవ్వడం జరిగింది. అయితే, ఈ హెచ్సీఎఫ్లకు సరఫరా చేసిన వెంటిలేటర్లు స్థల పరిమితులు, శిక్షణ పొందిన సాంకేతిక నిపుణుల కొరత వంటి కారణాల వల్ల ఐసీయూ విభాగాలను ఏర్పాటు చేయకుండా 2022 జనవరి/ఫిబ్రవరి నుండి నిరుపయోగంగా ఉంచడం జరిగింది.

2023 ఆగస్టులో ఏహెచ్, సీతంపేటకు సంబంధించి కోవిడ్-19 సెకండ్ వేవ్ తర్వాత 2022లో 15 వెంటిలేటర్లు రావడం జరిగిందని, పీడియాట్రిక్ ఐసీయూ వార్డుల్లో వినియోగించామని ప్రభుత్వం సమాధానమిచ్చింది.

అయితే, వినియోగాన్ని ధ్రువీకరించడానికి ప్రభుత్వం తగిన రుజువులను సమర్పించలేదు.

సోంపేట, నాయుడుపేట సీహెచ్సీలకు సంబంధించి సమాధానం ఇవ్వలేదు.

5.5.2.2 ఆరోగ్య సంస్థల్లో కోవిడ్ -19 కింద ఆక్సిజన్ కాన్సెంట్రేటర్ల (ఓసీ) లభ్యత

2021 జూలై, 2021 ఆగస్టులలో నెల్లూరు డీసీహెచ్ఎస్కు 10 లీటర్ల సామర్థ్యం కలిగిన, ఐదు లీటర్ల సామర్థ్యం కలిగిన 623 ఆక్సిజన్ కాన్సెంట్రేటర్లు (ఓసీలు) రావడం జరిగింది. అయితే వాటిని హెచ్చీఎఫ్లకు పంపిణీ చేయకుండా ఉపయోగించకుండా ఉంచడం జరిగింది.

2022 ఆగస్టులో ఇండెంట్ లేకుండా ఆక్సిజన్ కాన్సెంట్రేటర్లు వచ్చాయని, జిల్లాలోని హెచ్సీఎఫ్లకు సరిపడా ఆక్సిజన్ కాన్సెంట్రేటర్లు ఉన్నాయని డీసీహెచ్ఎస్ నెల్లూరు సమాధానం ఇచ్చింది. 2022 జూలైలో, అవసరమైన ఆస్పత్రులకు ఆక్సిజన్ కాన్సెంట్రేటర్లను తరలించాలని ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీకి లేఖ రాస్తామని పేర్కొన్నారు.

అయితే, ప్రస్తుత స్థితికి సంబంధించి ప్రభుత్వం నుంచి సమాధానం రావాల్సి ఉంది.

5.5.3 ఆక్సిజన్ సేవలు

శస్త్రచికిత్స, గాయం, గుండె వైఫల్యం, ఉబ్బసం, న్యూమోనియా, మాతా శిశు సంరక్షణతో సహా ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యవస్థ యొక్క అన్ని స్థాయిలలో రోగులకు చికిత్స చేయడానికి ఆక్సిజన్ ఒక ముఖ్యమైన మందు. కోవిడ్-19 సీజన్లో ఆక్సిజన్ ప్లాంట్లను ఏర్పాటు చేసి హెచ్సీఎఫ్లలో మౌలిక సదుపాయాలను కల్పించడం జరిగింది.

ఆక్సిజన్ ప్లాంట్లు తక్కువ వనరుల వినియోగంతో, ఆకస్మిక అత్యవసర పరిస్థితిని ఎదుర్కోవటానికి హెచ్సీఎఫ్లలో రూపకల్పన చేసి, ప్రతిష్ఠాపన చేయడం జరిగింది. అన్నీ 12 డీహెచ్లలో ఆక్సిజన్ సేవలు అందుబాటులో ఉన్నాయని గమనించడమైంది. అయితే, మార్కాపురం డీహెచ్లో తప్ప మిగిలిన 11 డీహెచ్లలో కేంద్ర/గొట్టాల ద్వారా ఆక్సిజన్ సరఫరా అందుబాటులో ఉంది. టెక్కలి డీహెచ్లో నాలుగు ఆక్సిజన్ ప్లాంట్లు పనిచేస్తుండగా, ఒకటి నిరుపయోగంగా ఉంది. ఆక్సిజన్ ప్లాంట్లు పనిచేయకపోవడంతో పోర్ట్లబుల్ ఆక్సిజన్ సిలిండర్ల ద్వారా రోగులకు ఆక్సిజన్ సేవలను అందించడం జరుగుతోంది.

2023 ఆగస్టులో ఏహెచ్ కదిరిలోని పీఎస్ఏ ప్లాంట్లు పనిచేసే స్థితిలో ఉందని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది. అయితే, ఆ సమాధానాన్ని ధ్రువీకరించే రికార్డులు సమర్పించలేదు.

మిగిలిన ఐదు హెచ్సీఎఫ్లకు సంబంధించి ప్రభుత్వం నుంచి సమాధానం రావాల్సి ఉంది.

5.5.3.1 డీహెచ్ టెక్నాలజీలో నిరుపయోగంగా ఉంచిన ఆక్సిజన్ జనరేటర్ పరికరాలు

అగస్త్య - ఆక్స్‌ఎయిర్, ఆస్ట్రేలియా (సెప్టెంబర్ 2021 లో తయారు చేయబడింది) నుండి అందుకున్న ఆక్సిజన్ జనరేటర్ ప్లాంట్ పతిష్ఠాపన లేకుండా నిరుపయోగంగా ఉంచడం జరిగింది (చిత్రం 9.2). ప్లాంటు సామగ్రికి సంబంధించిన ఇన్ వాయిస్ ఆసుపత్రికి అందలేదని, అందువల్ల సామగ్రిని ప్రతిస్థాపన చేయలేదని వైద్య సూపరింటెండెంట్ డీహెచ్ టెక్నాలజీ సమాధానమిచ్చారు.

ప్రభుత్వం నుంచి సమాధానం రావాల్సి ఉంది.

చిత్రం 5.20: డీహెచ్ టెక్నాలజీలోని ఆక్సిజన్ జనరేటర్ ప్లాంటు (2022 జూన్)

5.6 సిఫార్సులు

- ఏరియా ఆసుపత్రులు మరియు జిల్లా ఆసుపత్రుల వద్ద రోగుల భారాన్ని తగ్గించడానికి, సకాలంలో మరియు అందుబాటులో వైద్యం అందించడానికి ప్రభుత్వం సీహెచ్‌సీల సంఖ్యను పెంచాల్సి ఉంది.
- నాణ్యమైన సేవలను అందించడానికి హెచ్చివెళ్లకు అవసరానికి అనుగుణంగా సౌకర్యాలు, పరికరాలను ప్రభుత్వం చేకూర్చాలి.
- వైద్య కళాశాలలో ఇన్‌టేక్ సామర్థ్యం పెరిగినప్పుడల్లా ప్రభుత్వం అత్యంత ప్రాధాన్యతతో అవసరమైన మౌలిక సదుపాయాలను కల్పించాలి.
- త్వరితగతిన పూర్తి చేయడానికి ప్రణాళికాబద్ధమైన మౌలిక సదుపాయాల పనులను ప్రారంభించడంలో మరియు/లేదా పూర్తి చేయడంలో జాప్యం కలిగించే సమస్యలను ప్రభుత్వం పరిశీలించాలి.

6వ అధ్యాయం

ఆర్థిక నిర్వహణ

6వ అధ్యాయం

ఆర్థిక నిర్వహణ

రాష్ట్ర బడ్జెట్‌లో ఐదేళ్ల కాలంలో ఆరోగ్య రంగంపై చేయబడుతున్న ఖర్చు, లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న ఎనిమిది శాతం కంటే తక్కువగా ఉంది. లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న 2020 సంవత్సరం పూర్తయిన తర్వాత కూడా లక్ష్య సాధనలో 4.31 శాతం కంటే ఎక్కువ అంతరం ఉంది. జీఎస్ డిపీలో 1.15 శాతం ఆరోగ్య రంగంలో ఖర్చు చేయాలని ప్రాథమిక లక్ష్యంగా నిర్దేశించుకున్నారు, అయినప్పటికీ 2017-22 సంవత్సరాలలో రాష్ట్రం ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించలేదు. 2017-22 మధ్య కాలంలో జాతీయ ఆరోగ్య మిషను కింద వివిధ కార్యక్రమాల కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ₹350.93 కోట్ల రాష్ట్ర వాటాను విడుదల చేయలేదు. వివిధ ఆర్థిక సంస్థలు అందించిన ఆర్థిక సహాయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పూర్తిగా వినియోగించుకోలేదు మరియు పొందిన నిధులు కూడా పూర్తిగా వినియోగించబడలేదు.

6.1 పరిచయం

జాతీయ ఆరోగ్య విధానం 2017 ఆరోగ్య రంగం కొరకు ప్రభుత్వ ఆర్థిక వనరుల్లో వాటాను పెంచడం ద్వారా, మెరుగైన ఆరోగ్య ఫలితాలను సాధించడం, ఆర్థిక రక్షణను మెరుగుపరచడం మరియు ప్రైవేట్ రంగాల నుండి వ్యూహాత్మక కొనుగోలును మెరుగుపరచడం కోసం మరియు ఇప్పటికే ఉన్న వనరులను (మానవశక్తి మరియు మౌలిక సదుపాయాల యొక్క అత్యంత అనుకూల వినియోగం) మెరుగైన వినియోగానికి ఊతం ఇస్తుంది. స్థూల దేశీయోత్పత్తిలో ప్రభుత్వం ఆరోగ్య వ్యయాన్ని 2025 నాటికి ప్రస్తుతం ఉన్న 1.15 శాతం నుంచి 2.5 శాతానికి పెంచాలి. ఆరోగ్య రంగంపై రాష్ట్ర వ్యయం 2020 నాటికి బడ్జెట్‌లో ఎనిమిది శాతం దాటాలి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో, ఆరోగ్య, వైద్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ ప్రధానంగా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల ద్వారా ఆరోగ్య సంరక్షణను అందిస్తుంది. 'వైఎస్ ఆర్ ఆరోగ్యశ్రీ'¹⁵³ పథకం ద్వారా ప్రభుత్వేతర ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలతో పాటు ద్వితీయ స్థాయి మరియు తృతీయ స్థాయి ప్రజా ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాల (హెచ్ సి ఎఫ్ లు) ద్వారా వ్యాధి నిర్మూలన మరియు అత్యుత్తమ ప్రత్యేక సేవలు అందించబడుతున్నాయి.

6.2 నిధుల సమకూర్చునకు మూలాలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతి సంవత్సరం ప్రధానంగా బడ్జెట్ మద్దతు ద్వారా ఆరోగ్య సంరక్షణకు నిధులు సమకూరుస్తుంది. బడ్జెట్ మద్దతులో పన్ను మరియు పన్నేతర రాబడులు రూపంలోని రాష్ట్రం యొక్క స్వంత రాబడులు, వివిధ రాబడులు¹⁵⁴, జాతీయ(నాబార్డ్¹⁵⁵) మరియు అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సంస్థల (ప్రపంచ బ్యాంకు/విదేశీ సహాయం పొందే ప్రాజెక్టులు) నుండి పొందే ఋణాలు కలవు. అదనంగా, కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలు మరియు ఆర్థిక సంఘం గ్రాంట్ల ద్వారా భారత ప్రభుత్వం నిధులను అందిస్తుంది. ఆయా వివరాలు క్రింద ఇవ్వబడ్డాయి.

153 ఆర్థిక సంరక్షణ మరియు సమర్థవంతమైన ఆరోగ్య సంరక్షణకు ప్రాప్యత పరంగా దారిద్ర్య రేఖకి దిగువన ఉన్న కుటుంబాలకు సార్వత్రిక ఆరోగ్య కవరేజీని సాధించడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రాయోజిత పథకమైన డాక్టర్.వై ఎస్ ఆర్ ఆరోగ్యశ్రీ ఆరోగ్య పథకాన్ని అమలు చేస్తోంది

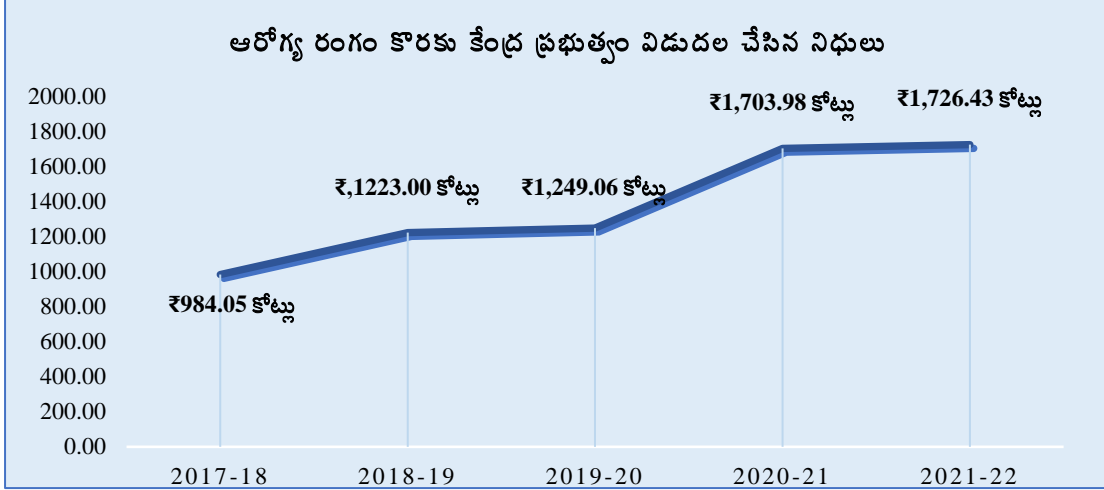
154 జిల్లా ఆరోగ్య సంఘాలు మరియు హాస్పిటల్ డెవలప్ మెంట్ సొసైటీల నుండి పొందిన ప్రోగ్రామ్ ఫండ్లు మరియు వాపసులపై పొందిన వడ్డీని కలిపి

155 నేషనల్ బ్యాంక్ ఫర్ అగ్రికల్చర్ అండ్ రూరల్ డెవలప్ మెంట్

6.2.1 కేంద్ర ప్రభుత్వ గ్రాంటులు

ఆరోగ్యం మరియు కుటుంబ సంక్షేమానికి సంబంధించిన కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాల అమలు కోసం భారత ప్రభుత్వం ₹6,886.53 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేసింది. 2017-18 నుండి 2021-22 మధ్య కాలంలో సంవత్సరాల వారీగా కేంద్ర ప్రభుత్వం విడుదల చేసిన నిధుల వివరాలు దిగువ పటం 6.1లో చూపబడ్డాయి.

పటం 6.1: ఆరోగ్య రంగం కొరకు కేంద్ర ప్రభుత్వంచే విడుదల చేయబడిన నిధులను సంవత్సరం వారీగా చూపించే పటం

2017-18 నుండి 2021-22 సంవత్సరం వరకు 75.44 శాతం పెరుగుదలతో, ఐదేళ్ల కాలంలో మొత్తం ₹6,886.52 కోట్ల విడుదలతో కేంద్ర ప్రభుత్వ నిధుల విడుదల పెరుగుతున్న సరళిని కనపరచడం పై పట్టిక నుండి గమనించబడింది.

6.2.2 ఆర్థిక సంఘం గ్రాంటులు

పదిహేనవ ఆర్థిక సంఘం ప్రాథమిక స్థాయిలోని ఆరోగ్య సంరక్షణను బలోపేతం చేసి, క్లిష్టతర లోపాలను నిరోధించడానికి గాను 2021-22 నుండి 2025-26 సంవత్సరాల మధ్య కాలానికి ₹2,601.00 కోట్ల మొత్తాన్ని సిఫార్సు చేసింది. రాష్ట్ర స్థాయి కమిటీ సిఫార్సుల ప్రకారం, జాతీయ స్థాయి కమిటీ 2021-22 సంవత్సరానికి గాను ₹488.15 కోట్లకు (2021 అక్టోబర్) ఏడు కార్యకలాపాలను¹⁵⁶ ఆమోదించింది. వినియోగించిన నిధుల వివరాలు సదరు శాఖ వద్ద అందుబాటులో లేవు.

పైన పేర్కొన్న కార్యకలాపాల అమలు కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రాథమికంగా సదరు గ్రాంట్లను బదిలీ చేసింది. తదనంతరం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ₹488.15 కోట్ల గ్రాంట్ మొత్తాన్ని 2022 మార్చి 31న ఖర్చుల తగ్గింపుగా రెవెన్యూ ఖాతాకు ఉపసంహరించుకున్నట్లు గమనించడమైనది.

6.2.3 ఆర్థిక సంస్థల నుండి ఋణాలు

గ్రామీణ మౌలిక సదుపాయాల నిధి¹⁵⁷ (ఆర్ ఐ డీ ఎఫ్) కింద ఆరోగ్య మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి కొరకు నాబార్డ్ 2017-22 కాలంలో ₹2,484.92 కోట్ల మొత్తాన్ని మంజూరు చేసింది. అయితే, ఆరోగ్య శాఖ 186 పనుల అమలు పరుచుటకు కేవలం ₹951.53 కోట్లను (38.29 శాతం) మాత్రమే డ్రా చేసినది. అందువల్ల, మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి కోసం నాబార్డ్ అందించిన మొత్తం ఋణ సదుపాయాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పొందలేదు.

¹⁵⁶ భవనాలు లేని ఉపకేంద్రాలు మరియు ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలకు భవనాలు నిర్మించడానికి, ఉపకేంద్రాలు మరియు ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలను ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలుగా అప్ గ్రేడ్ చేయడం, ఉపకేంద్రాలు మరియు ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలలో డయాగ్నోస్టిక్ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కు మద్దతు, బ్లాక్ పబ్లిక్ హెల్త్ యూనిట్ లో పబ్లిక్ హెల్త్ లేబొరేటరీని ఏర్పాటు చేయడం, అర్బన్ హెల్త్ వెల్ఫేర్ ఏర్పాటు సెంటర్, అర్బన్ పీహెచ్ సీలు, పట్టణ ప్రాంతాల్లో స్పెషలిస్ట్ క్లినిక్ కోసం డయాగ్నోస్టిక్ మౌలిక సదుపాయాలకు మద్దతు

¹⁵⁷ గ్రామీణ మౌలిక సదుపాయాల నిధి (XXIII నుండి XXVII విడతలు)

6.2.4 విదేశీ సహాయంతో ప్రాజెక్టులు

ఆరోగ్య వ్యవస్థలను బలోపేతం చేయడానికి మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ పౌరులు తమ జీబు నుండి ఎటువంటి ఖర్చు¹⁵⁸ లేకుండా మెరుగైన ఆరోగ్యం కొరకు హామీతో కూడుకున్న నాణ్యమైన సేవలను పొందేలా చేయడానికి ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయం(బాహ్య సహాయం) తీసుకోబడింది. మౌలిక సదుపాయాలు, నాణ్యత, నైపుణ్యం, పాలన మరియు సమాచారమూ ఈ ప్రాజెక్ట్ కింద ఉన్న కీలకమైన సేవలు¹⁵⁹.

ప్రాజెక్ట్ వ్యవధి 2019-20 నుండి 2023-24 వరకు ప్రాజెక్ట్ వ్యయం ₹3,127.30 కోట్లుగా అంచనా వేయబడింది, అందులో సంబంధిత రాష్ట్ర వాటా 30 శాతం ప్రపంచ బ్యాంకు అందించిన ఆర్థిక కార్యకలాపాల నివేదిక ప్రకారం, 2019-20 నుండి 2021-22 మధ్య కాలంలో రాష్ట్రానికి ₹763.94 కోట్లు పంపిణీ¹⁶⁰ చేయబడింది. అయితే, పైన పేర్కొన్న వ్యవధిలో కార్యకలాపాల కోసం నమోదు చేసిన వ్యయం ₹70.68 కోట్లు మాత్రమే, ఇది ఋణంగా పంపిణీ చేయబడిన మొత్తంలో 9.25 శాతం మాత్రమే.

వివిధ ఆర్థిక సంస్థలు అందించిన ఆర్థిక సహయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పూర్తిగా పొందలేకపోయిందని మరియు వచ్చిన నిధులు కూడా పూర్తిగా వినియోగించబడలేదని పై వాటి నుండి స్పష్టమవుతోంది.

6.3 ఆరోగ్య రంగంపై ఖర్చు

6.3.1 ఆరోగ్య రంగానికై రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వ్యయం

జాతీయ ఆరోగ్య విధానం(ఎన్ హెచ్ పీ) ఆరోగ్య సంరక్షణ బడ్జెట్ ను మొత్తం రాష్ట్ర వ్యయంలో ఎనిమిది శాతానికి పెంచాలని భావించింది. మొత్తం రాష్ట్ర వ్యయంలో ఆరోగ్య వ్యయానికి సంబంధించిన వివరాలు పట్టిక 6.1 లో ఇవ్వబడ్డాయి.

పట్టిక 6.1: 2017-18 నుండి 2021-22 సంవత్సరాలలో మొత్తం రాష్ట్ర వ్యయంతో ఆరోగ్య వ్యయం పోలిక

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	బడ్జెటు	మొత్తం రాష్ట్ర వ్యయం	ఆరోగ్య రంగంపై రాష్ట్ర వ్యయం	బడ్జెట్లో ఆరోగ్య వ్యయ శాతం	మొత్తం వ్యయంలో ఆరోగ్య వ్యయ శాతం
(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (4)/(2)*100	(6) = (4)/(3)*100
2017-18	190,705.00	1,57,617.61	6,195.09	3.25	3.93
2018-19	2,43,047.51	1,71,933.33	7,257.92	2.99	4.22
2019-20	2,48,278.85	1,87,895.24	7,429.01	2.99	3.95
2020-21	2,55,516.84	1,99,834.74	9,390.48	3.68	4.70
2021-22	3,72,445.87	2,12,126.37	11,575.04	3.11	5.46

మూలం: వినిమయ పద్ధతిలో గ్రాంటు XVI;

*వేస్ మరియు మీన్స్ అడ్వాన్సులను మినహాయించి

¹⁵⁸ జీబు నుండి ఖర్చు అంటే ఆరోగ్య సంరక్షణ పొందే సమయంలో కుటుంబాలు నేరుగా చెల్లించే డబ్బు

¹⁵⁹ ఉప-కేంద్రాలను ఈ-స్ట్రెమీ కేర్ పోస్టులుగా బలోపేతం చేయడం/మార్పుడం ద్వారా ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యవస్థను బలోపేతం చేయడం; సేవ నాణ్యతను మెరుగుపరచడం మరియు ఆసుపత్రిలో రోగుల భద్రతను మెరుగుపరచడం, దీని వలన కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా డీహెచ్ఎలు, ఏహెచ్ఎలు, సిహెచ్సీలు మరియు బోధనాసూచకులకు ఎన్ఎబిహెచ్ అక్రిడిటేషన్ ద్వారా నాణ్యత హామీ ధ్రువీకరణ, మాతా మరియు శిశు ఆరోగ్య సూచికలను(ఎస్ఎస్సీయూ మరియు ఎస్బీఎస్యూ ఆధారిత శిక్షణ) పరిష్కరించడానికి నైపుణ్యాలను మెరుగుపరచడం, డిజాస్టర్ మేనేజ్మెంట్ మరియు డిసిజ్ అండ్ ఎసిడెమిక్ మేనేజ్మెంట్ సిస్టమ్స్, తృతీయ మరియు ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో ఎలక్ట్రానిక్ హెల్త్ రికార్డులను సమర్థవంతంగా అమలు చేయడం ద్వారా ప్రాధాన్యత గల ఆరోగ్య సమస్యలను పరిష్కరించడానికి 'హెల్త్ గవర్నెన్స్ సిస్టమ్'ని బలోపేతం చేయడం

¹⁶⁰ చెల్లింపులు ఋణగ్రహీతలకు చేసిన చెల్లింపుల కారణంగా బకాయి ఉన్న బ్యాలెన్స్ లో పెరుగుదలను సూచిస్తాయి, అలాగే క్యాపిటల్ ఛార్జ్ ఛార్జీలు (ఐబిఆర్డి లోన్లపై లోన్ ఆరంభోత్పత్తి రుసుము వంటివి)

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

పైన పేర్కొన్నదాని ప్రకారం, మొత్తం రాష్ట్ర బడ్జెట్ లో ఆరోగ్య రంగంపై ఖర్చు ఆశించిన ఎనిమిది శాతం కంటే చాలా తక్కువగా అంటే 2.99 నుండి 3.68 శాతం మధ్య ఉంది. జాతీయ ఆరోగ్య విధానంలో పేర్కొన్న విధంగా ఐదేళ్ల కాలంలో ఆరోగ్య రంగంలో చేయబడిన వ్యయం ఎనిమిది శాతం లక్ష్యానికి సమీపంలో ఎక్కడా లేదు. లక్షిత సంవత్సరం 2020 పూర్తయిన తర్వాత కూడా ఎనిమిది శాతం లక్ష్యం సాధించడంలో 4.32 శాతం కంటే ఎక్కువ వ్యత్యాసం ఉంది.

ఇంకా, గడిచిన సంవత్సరాలకు గాను ఆరోగ్య రంగానికి చేసిన ఖర్చును మొత్తం రాష్ట్ర వ్యయంతో ఆడిట్ పోల్చి చూసింది. ఇది ఐదేళ్ల కాలంలో 3.93 నుండి 5.46 శాతం మధ్య ఉంటూ పెరుగుతున్న సరళిని చూపింది.

జాతీయ ఆరోగ్య విధానం యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యం ఆరోగ్య రంగంపై తగిన పెట్టుబడిని ప్రోత్సహించడం. తగినంత ఆర్థిక సహకారం లేకుండా, అన్ని వయసుల పౌరుల ఆరోగ్యం మరియు శ్రేయస్సును అత్యధిక స్థాయిలో సాధించడం అనే జాతీయ ఆరోగ్య విధాన లక్ష్యం నెరవేరబడదు.

ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం రావలసి ఉంది.

6.3.2 రాష్ట్ర స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో పోలిస్తే ఆరోగ్య రంగంపై రాష్ట్ర వ్యయ వాటా

2025 నాటికి రాష్ట్ర స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో ప్రభుత్వం ఆరోగ్య వ్యయాన్ని ప్రస్తుతమున్న 1.15 నుండి 2.5 శాతానికి పెంచడం జాతీయ ఆరోగ్య విధానం 2017 లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. రాష్ట్ర స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆరోగ్యంపై చేసిన వ్యయ (శాతంలో) వివరాలు దిగువ పట్టిక 6.2లో చూపడమైనది.

పట్టిక 6.2: 2017-18 నుండి 2021-22 వరకు ఆరోగ్యంపై వ్యయ శాతం మరియు జీఎస్ డీపీ వివరాలు

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	జీఎస్ డీపీ (ప్రస్తుత ధరలు)	ఆరోగ్యంపై ప్రభుత్వ వ్యయం	రాష్ట్ర జీఎస్ డీపీలో ఆరోగ్యంపై వ్యయ శాతం
2017-18	7,86,135.00	6,195.09	0.79
2018-19	8,73,721.00	7,257.92	0.83
2019-20	9,25,839.00	7,429.01	0.80
2020-21	9,56,788.00	9,390.48	0.98
2021-22	11,33,837.00	11,575.04	1.02

మూలం : గణాంకాలు మరియు కార్యక్రమ అమలు మంత్రిత్వ శాఖ, భారత ప్రభుత్వం (ఎమ్ ఓఎస్ డీపీ) మరియు రాష్ట్ర వినిమయ పద్ధతులు

జీఎస్ డీపీలో 0.79 (2017-18) నుండి 1.02 (2021-22) శాతానికి ఆరోగ్యంపై వ్యయం పెరిగినప్పటికీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం 2017 సంవత్సరంలో ప్రాథమికంగా నిర్దేశించిన 1.15 శాతాన్ని 2017-22 మధ్య సంవత్సరాలలో ఏ సంవత్సరంలో కూడా సాధించలేదని గమనించవచ్చు. అందువల్ల, 2025 నాటికి 2.5 శాతం సాధారణ లక్ష్యాన్ని సాధించడం చాలా కష్టంగా కనిపిస్తోంది.

ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం రావలసి ఉంది.

6.3.3 ఆరోగ్య రంగంపై బడ్జెట్ కేటాయింపులు మరియు వ్యయం

2017-22లో బడ్జెట్ కేటాయింపులకు గాను ఆరోగ్యంపై చేసిన వ్యయం దిగువ పట్టిక 6.3 లో వివరించబడింది.

పట్టిక 6.3: ఆరోగ్య రంగంపై బడ్జెటు మరియు వ్యయం

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	బడ్జెటు కేటాయింపు	వ్యయం	మిగుళ్ళు	మిగుళ్ళ శాతం
(1)	(2)	(3)	(4)	5 = (4)/(2) X 100
2017-18	7,020.63	6,195.09	825.54	11.76
2018-19	8,463.51	7,257.92	1,205.59	14.24
2019-20	11,399.23	7,429.01	3,970.22	34.83
2020-21	11,419.48	9,390.48	2,029.00	17.77
2021-22	13,830.44	11,575.04	2,255.40	16.31

మూలం: బడ్జెట్ అంచనాలు మరియు రాష్ట్ర ఆర్థిక పద్దులు

ఏ సంవత్సరంలోనూ బడ్జెట్ కేటాయింపులను పూర్తిగా వినియోగించబడలేదని పైన పేర్కొన్నదానిని బట్టి గమనించవచ్చు. 2019-20 సంవత్సరంలో, కేటాయించిన మొత్తంలో దాదాపు మూడింట ఒక వంతు రాష్ట్రం ఉపయోగించలేదు. బడ్జెట్ కేటాయింపులలోని అవాస్తవికతను, లేదా పేలవమైన వ్యయ పర్యవేక్షణ యంత్రాంగం లేదా బలహీనమైన పథక అమలు సామర్థ్యాలు/అంతర్గత నియంత్రణ బలహీనంగా ఉన్నాయని ఈ మిగుళ్ళు సూచిస్తున్నాయి. ఇది వివిధ అభివృద్ధి మరియు అవసరాల మధ్య అసామాజిక కేటాయింపులకు దారితీసింది.

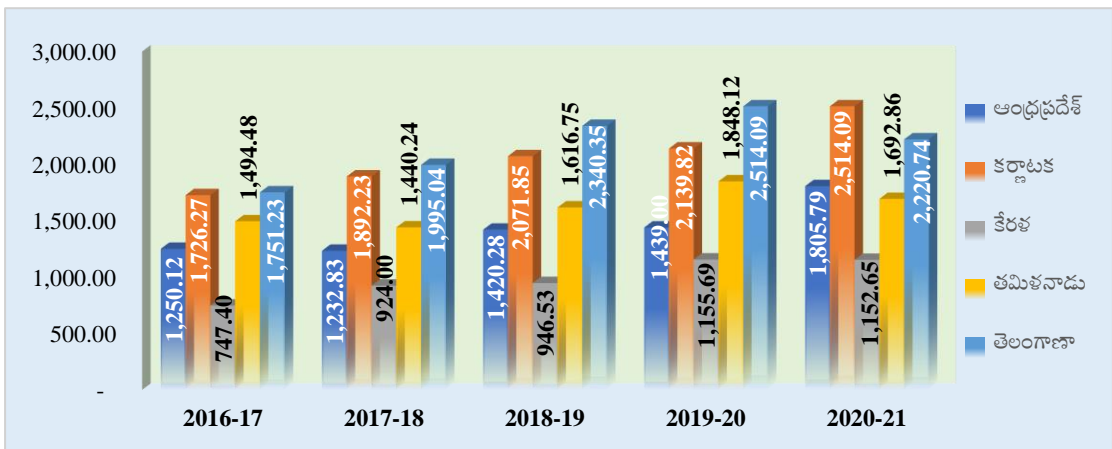
ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం రావలసి ఉంది.

6.3.4 తలసరి ఆరోగ్య వ్యయం

ఒక వ్యక్తిపై మొత్తం ఆరోగ్య వ్యయాన్ని తలసరి ఆరోగ్య వ్యయంగా సూచిస్తారు. ప్రభుత్వ ఆరోగ్య వ్యయం ఆరోగ్య వ్యవస్థపై ముఖ్యమైన ప్రభావాన్ని కలిగి ఉంది, ఎందుకంటే ఆరోగ్య రంగంపై ప్రభుత్వం యొక్క తక్కువ ప్రాధాన్యతను ఈ తక్కువ ప్రభుత్వ ఆరోగ్య ఖర్చులు సూచిస్తాయి.

ఆరోగ్యంపై ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర తలసరి వ్యయం 2016-17లో ₹1,250.12 నుండి 2020-21లో ₹1,805.79కి పెరిగింది. అయితే, దిగువ పటం 6.2లో చూపిన విధంగా నాలుగు ఇరుగు పొరుగు రాష్ట్రాల్లో మూడు¹⁶¹ రాష్ట్రాలతో పోల్చినప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర తలసరి వ్యయం తక్కువగా ఉంది.

పటం 6.2: దక్షిణాది రాష్ట్రాల తలసరి ఆరోగ్య వ్యయ పోలిక

మూలం: భారత కంప్యూటర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్ ప్రచురించిన (2022 సెప్టెంబర్) కీలక ఆర్థిక మరియు ఆర్థిక సూచికలు

ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం రావలసి ఉంది.

161 కర్ణాటక, తమిళనాడు మరియు తెలంగాణ

6.4 జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ కింద ఆర్థిక నిర్వహణ

జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ (ఎన్ హెచ్ఎమ్) జాతీయ గ్రామీణ ఆరోగ్య మిషన్¹⁶² (ఎన్ఆర్ హెచ్ఎమ్) మరియు జాతీయ పట్టణ ఆరోగ్య మిషన్¹⁶³ (ఎన్యూ హెచ్ఎమ్) అనే రెండు ఉప-మిషన్లను కలిగి ఉంటుంది. ప్రజల అవసరాలకు జవాబుదారీగా మరియు ప్రతిస్పందించే విధముగా సమానమైన, సరసమైన & నాణ్యమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలకు సార్వత్రిక ప్రాప్యతను సాధించాలని ఎన్ హెచ్ఎమ్ నిర్దేశిస్తుంది.

రాష్ట్ర ఆరోగ్య మరియు సంక్షేమ సొసైటీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ అనేది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వివిధ ఆరోగ్య పథకాల అమలు కోసం మిషన్ డైరెక్టర్, నేషనల్ హెల్త్ మిషన్ నేతృత్వంలోని ఆరోగ్య వైద్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ యొక్క పరిపాలనా నియంత్రణలో పనిచేస్తున్న నోడల్ ఏజెన్సీ.

6.4.1 ఎన్ హెచ్ఎమ్ కొరకు సంబంధిత రాష్ట్ర వాటా విడుదల

ఎన్ హెచ్ఎమ్ కింద, రాష్ట్ర పథక అమలు ప్రణాళికలను సిద్ధం చేయడం ద్వారా ప్రణాళిక మరియు బడ్జెట్ ప్రక్రియ నిర్వహించబడుతుంది. పథక అమలు ప్రణాళిక అనేది సంవత్సరంలో కార్యక్రమ అమలుకు అవసరమైన లక్ష్యాలను గుర్తించి లెక్కించడానికి సహాయపడుతుంది. రాష్ట్రాలు తయారు చేసిన పథక అమలు ప్రణాళికలు ఆమోదం కోసం ఎమ్ ఓ హెచ్ఎఫ్ డబ్ల్యూ¹⁶⁴, భారత ప్రభుత్వం కింద జాతీయ కార్యక్రమ సమన్వయ కమిటీకి పంపబడతాయి. జాతీయ కార్యక్రమ సమన్వయ కమిటీచే పథక అమలు ప్రణాళికల పరిశీలన మరియు రాష్ట్ర అధికారులతో చర్చల తర్వాత ఆర్ ఓపీ (రికార్డ్ ఆఫ్ ప్రొసీడింగ్స్) పేరుతో ఒక పత్రం తయారు చేయబడుతుంది. జాతీయ కార్యక్రమ సమన్వయ కమిటీ సమావేశాలలో చేసిన సూచనలను, ఆ ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను రాష్ట్రం ప్రతిపాదించిన కార్యకలాపాలకు మద్దతు ఇవ్వడానికి బడ్జెట్ ఆమోదాల కొరకు రికార్డ్ ఆఫ్ ప్రొసీడింగ్స్ రూపంలో నమోదు చేయబడతాయి. ఇది కార్యక్రమ అమలుకు సూచనా పత్రంగా పనిచేస్తుంది.

సూచనాపత్రం ఆమోదం పొందిన తర్వాత, సంబంధిత రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంఘానికి ఆదేశపత్రాలు జారీ చేయబడి రికార్డ్ ఆఫ్ ప్రొసీడింగ్స్ లో కట్టుబడి ఉన్న విధంగా నిధులు రాష్ట్రానికి బదిలీ చేయబడతాయి; తదనుగుణంగా, రాష్ట్రం తన 40 శాతం వాటాను కూడా జమ చేయాలి. ఎన్ హెచ్ఎమ్ మార్గదర్శకాల ప్రకారం, భారత ప్రభుత్వం నుండి నిధులను స్వీకరించిన తర్వాత, రాష్ట్ర ఖజానా ద్వారా రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంఘానికి నిధులను విడుదల చేయడానికి ఉద్దేశించబడ్డాయి, వారు జిల్లా ఆరోగ్య సంఘాలకు నిధులను విడుదల చేస్తారు.

2017-22 సంవత్సరాలకు గాను భారత ప్రభుత్వం తన వాటాగా విడుదల చేసిన మొత్తం ₹5,349.41 కోట్లలో ₹2,128.56 కోట్లను మరియు ₹454.73 కోట్ల రాష్ట్ర వాటాను అమలు చేస్తున్న యూనిట్లకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విడుదల చేయలేదని ఆడిట్ గమనించింది.

ప్రభుత్వం తన సమాధానంలో(ఆగస్టు 2023) 2017-18 నుండి 2021-22 సంవత్సరాలలో ₹5,349.41 కోట్లను భారత ప్రభుత్వం విడుదల చేసినట్లు ధ్రువీకరించింది. పైన పేర్కొన్న మొత్తంపై సంబంధిత రాష్ట్ర వాటా ₹3,566.27 కోట్లకు నిర్ధారించడమైనది. ఇంకా, భారత ప్రభుత్వం విడుదల చేసిన నిధుల బదిలీలో ₹2,128.19 కోట్లుగా ఆడిట్ ద్వారా గుర్తించబడిన లోటు/అంతరం, మౌలిక సదుపాయాల నిర్వహణ మరియు వస్తు రూపేణ గ్రాంట్లను పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా భారత ప్రభుత్వ వాటాను లెక్కించడం వల్ల ఏర్పడిందని పేర్కొంది. భారత

¹⁶² జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ యొక్క ప్రధాన కార్యక్రమ భాగాలు పునరుత్పత్తి, ప్రసూతి, నవజాత శిశువు, బాల్య మరియు కౌమార ఆరోగ్యం (ఆర్ఎమ్ఎన్ఎస్సీహెచ్ +ఓ), సంక్రమించే మరియు సంక్రమించని వ్యాధులు
¹⁶³ జాతీయ పట్టణ ఆరోగ్య మిషన్ పట్టణ జనాభా ముఖ్యంగా పట్టణ పేదలు మరియు ఇతర బలహీన వర్గాల వారి ఆరోగ్య స్థితిని మెరుగుపరచడానికి నాణ్యమైన ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణను సులభతరం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. జాతీయ పట్టణ ఆరోగ్య మిషన్ 50,000 మరియు అంతకంటే ఎక్కువ జనాభా కలిగిన అన్ని రాష్ట్ర రాజధానులు, జిల్లా ప్రధాన కార్యాలయాలు మరియు ఇతర నగరాలు/పట్టణాలకు వర్తిస్తుంది (2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం).
¹⁶⁴ ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ

ప్రభుత్వ వాటా యొక్క లోటును గణించడంలో, కేవలం రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంఘానికి మౌలిక సదుపాయాల నిర్వహణ మరియు వస్తు రూపేణ గ్రాంట్ల మినహా అందిన వాస్తవ నగదు గ్రాంటును ఆడిట్ తీసుకోవడం జరిగినది, ఇది వనరుల కోశము (రిసోర్స్ ఎన్వలప్) లోని భాగమైనప్పటికీ రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంఘానికి జమ చేయబడదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం నేరుగా మౌలిక సదుపాయాల నిర్వహణ భాగాన్ని రాష్ట్రం యొక్క సంచిత నిధికి జమ చేస్తుంది. అదేవిధంగా, వస్తు రూపేణ గ్రాంట్లను సరుకుల రూపంలో స్వీకరించబడుతుంది, అందువల్ల ఈ రెండూ రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంఘం ఖాతాలలో ప్రతిబింబించవు.

2017-18 నుండి 2021-22 వరకు జాతీయ ఆరోగ్య మిషను కింద కేంద్ర ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంఘానికి విడుదల చేసిన నిధుల వివరాలు దిగువ పట్టిక 6.4 లో ఇవ్వడమైనది:

పట్టిక 6.4: భారత ప్రభుత్వం మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విడుదల చేసిన నిధుల వివరాలు

(₹ కోట్లలో)

క్ర. సం	ఆర్థిక సంవత్సరం	రాష్ట్రానికి భారత ప్రభుత్వ విడుదలలు	రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంఘానికి రాష్ట్ర విడుదలలు	కేంద్ర ప్రభుత్వ వాటాలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విడుదల లోటు	రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన వాటాగా విడుదల చేయవలసిన నిధులు (40%)	రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన వాటాగా విడుదల చేసిన నిధులు	రాష్ట్ర వాటా లో లోటు	మొత్తం లోటు
(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (3)-(4)	(6)	(7)	(8) = (6)-(7)	(9) = (5)+(8)
1	2017-18	762.44	575.11	187.33	484.54	282.06	202.48	389.81
2	2018-19	1,172.23	1,180.21	(-)7.98	746.09	608.31	137.78	129.80
3	2019-20	1,114.93	1,135.68	(-)20.75	743.28	916.99	-173.71	(-)194.46
4	2020-21	1,094.01	1,160.07	(-)66.06	729.34	842.42	-113.08	(-)179.14
5	2021-22	1,205.80	1,298.34	(-)92.54	803.86	506.40	297.46	204.92
	మొత్తం	5,349.41	5,349.41	0.00	3,507.11	3,156.18	350.93	350.93

మూలం : రికార్డ్ ఆఫ్ ప్రొసీడింగ్ల సంగ్రహాలు మరియు రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంఘాలు సమర్పించిన సమాచారం

మౌలిక సదుపాయాల నిర్వహణ మరియు వస్తు రూపేణ గ్రాంట్ల కోసం అందుకున్న మొత్తాల పరిమాణాన్ని ప్రభుత్వం తన సమాధానంలో అందించలేదు. అయితే, 2017-22 సంవత్సరాలకు గాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర వాటా అయిన ₹350.93 కోట్లను అమలు యూనిట్లకు విడుదల చేయలేదని పైవాటి ద్వారా స్పష్టమవుతోంది. సంబంధిత రాష్ట్ర వాటాను విడుదల చేయకపోవడం వలన జాతీయ ఆరోగ్య మిషను కింద కార్యక్రమాల అమలును ప్రభావితం చేసింది. తద్వారా తక్కువ ఖర్చుతో కూడిన ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలను మరియు మంచి నాణ్యమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలకు సార్వత్రిక ప్రాప్యతను నిర్ధారించలేకపోయింది.

6.4.2 జాతీయ ఆరోగ్య మిషను కింద వ్యయం

2017-22లో రికార్డ్ ఆఫ్ ప్రొసీడింగ్స్ కింద ఆమోదించబడిన నిధులు మరియు ఖర్చులు దిగువ పట్టిక 6.5 లో చూపించడం జరిగినది.

పట్టిక 6.5: మొత్తం ఆమోదనలకు గాను చేసిన వ్యయ నివేదిక

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	మొత్తం వనరుల లభ్యత ¹⁶⁵	వ్యయము	ముగింపు నిల్వ	వనరుల లభ్యత లో వ్యయ శాతము
(1)	(2)	(3)	(4) = (2)-(3)	(5)
2017-18	1,460.78	988.42	472.36	67.66
2018-19	1,548.11	1,131.38	416.73	73.08
2019-20	1,683.68	1,035.08	648.60	61.48
2020-21	1,832.72	1,586.01	246.41	86.55
2021-22	2,063.25	1,692.83	370.42	82.05
మొత్తము	8,588.54	6,433.72	2,154.52	74.91

మూలం : ప్రభుత్వం ఆమోదించిన రికార్డ్ ఆఫ్ ప్రొసీడింగ్ సంగ్రహాలు

విడుదల చేసిన నిధులు ఏ సంవత్సరంలో కూడా పూర్తి స్థాయిలో వినియోగించబడలేదని మరియు 2017-22 లో మొత్తం వనరుల లభ్యతలో 75 శాతం మాత్రమే ఉపయోగించబడినదని ఆడిట్ గుర్తించింది.

ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం రావలసి ఉంది.

6.4.3 సర్దుబాటుకాని అడ్వాన్సులు మరియు పొందని వినియోగ ధ్రువీకరణ పత్రాలు

రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంఘం వివిధ సంస్థలు/అమలుచేసే యూనిట్లకు ఇచ్చిన అడ్వాన్సుల పరిష్కారాన్ని పర్యవేక్షించడానికి అడ్వాన్స్¹⁶⁶ల రిజిస్టర్ను నిర్వహిస్తుంది. రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంఘం అమలు చేసే యూనిట్ల ద్వారా అడ్వాన్సులను పరిష్కరించుటను పర్యవేక్షిస్తూ, వినియోగించిన మొత్తానికి వినియోగ ధ్రువీకరణ పత్రాలను పొందుతుంది. అయినప్పటికీ, దీర్ఘకాలంగా అపరిష్కృతంగా ఉన్న అడ్వాన్సుల సర్దుబాటును రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంఘం గమనించలేదు.

2020-21 సంవత్సరానికి సంస్థాగత అడ్వాన్సుల ముగింపు బ్యాలెన్స్ 2013-14 నుండి ₹576.53 కోట్లుగా చూపబడింది, అంటే, ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన పాత అడ్వాన్సులకు కూడా వినియోగ ధ్రువీకరణ పత్రాలను పొందలేదు. యూసీల సమర్పణలో జాప్యం/సమర్పించకపోవడం అనేది నిధుల వినియోగంపై నియంత్రణను బలహీనపరుస్తూ నిధుల దుర్వినియోగానికి లేదా దారి మళ్లింపులకు అవకాశం కల్పిస్తుంది.

ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం రావలసి ఉంది.

6.4.4 ఉప కేంద్రాలకు నిబంధన లేని గ్రాంట్లు(ఎస్సీలు)

కార్యాచరణ మార్గదర్శకాల ప్రకారం జాతీయ ఆరోగ్య మిషను కింద కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి పొందిన నిధులు 15 రోజులలోపు రాష్ట్ర ఆరోగ్య, జిల్లా ఆరోగ్య సంఘాలకు విడుదల చేయాలి. అయితే, తనిఖీ చేసిన కాలంలో ఏ సంవత్సరంలో కూడా సమయపాలన పాటించలేదు.

ప్రభుత్వ భవనాల్లో పనిచేస్తున్న ఉప కేంద్రాలకు ₹20,000/- మొత్తాన్ని విడుదల చేయాలి. రాష్ట్రంలో 10,032¹⁶⁷ ఉప కేంద్రాలు పనిచేస్తున్నాయి, అందులో 1,417 ఉప కేంద్రాలకు మాత్రమే తమ సొంత భవనాలు ఉన్నాయి. 2019-20 మరియు 2021-22 మధ్యకాలంలో ప్రభుత్వ భవనాల్లో పనిచేసిన ఈ 1,417 ఉప కేంద్రాలకు నిధులు

¹⁶⁵ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వద్ద అందుబాటులో ఉన్న మునుపటి సంవత్సరం ముగింపు నిల్వలతో సహా రికార్డ్ ఆఫ్ ప్రొసీడింగ్స్ ప్రకారం విడుదలైన మొత్తం

¹⁶⁶ వివిధ అమలు యూనిట్లకు పెట్రోల్ మరియు చమురు కందెనలు, మందులు మరియు పరికరాల కొనుగోలు మొదలైన వాటి కోసం అడ్వాన్సులు ఇవ్వబడ్డాయి

¹⁶⁷ శాఖ అందించిన సమాచారం ప్రకారం అక్టోబర్ 2022 నాటికి 10,032 ఉప కేంద్రాలు అందుబాటులో ఉన్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ నిర్ణయం ప్రకారం, ప్రతి గ్రామం/వార్డు ఒక సబ్-సెంటర్ (ఎస్సీ), కలిగి ఉండాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 10,032 ఎస్సీలను ఏర్పాటు చేసింది. ఇంతకు ముందు 7,683 ఎస్సీలు ఉన్నాయి.

విడుదల చేయలేదని రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంస్థ/ఎన్ హెచ్ఎమ్ సమర్పించిన విడుదల ఉత్తర్వుల నుండి గమనించబడింది. ఇంకా, 2020-21లో కేవలం ₹15 లక్షలు మాత్రమే విడుదలయ్యాయి.

ప్రభుత్వేతర భవనాల్లో పనిచేస్తున్న ఉప కేంద్రాలకు ₹10,000/- మొత్తాన్ని విడుదల చేయాలి. 2019-20 సంవత్సరంలో అద్దె భవనాల్లో ఉన్న ఈ ఉప కేంద్రాలకు ఎలాంటి నిధులు విడుదల కాలేదు. ఇంకా, 2020-21 సంవత్సరానికి అద్దె భవనాల్లో పనిచేస్తున్న ఉప కేంద్రాలకు ₹10,000/- కి బదులుగా ₹5,000/- మాత్రమే విడుదల చేయబడింది. ఈ పరిస్థితులలో ఉప కేంద్రాల యొక్క క్రియాశీల సాఫల్యం, సందేహోస్పదంగా ఉంది.

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన సమయంలో ఉప కేంద్రాల భవనాల యొక్క భౌతిక స్థితి క్రింది ఛాయా చిత్రాలు 6.1 మరియు 6.2 లలో వివరించబడింది.

ఛాయా చిత్రము 6.1 మరియు ఛాయా చిత్రము 6.2

ఛాయా చిత్రము 6.1: అద్దె భవనములో నిర్వహించబడుతున్న ఉప కేంద్రము, చెన్నూరు బిల్డ్-1, ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లా (2022 జూలై)

ఛాయా చిత్రము 6.2: గ్రామ సచివాలయంలో నిర్వహించబడుతున్న ఉపకేంద్రము, గంగనపల్లి, ఆనంతపురము జిల్లా (2022 ఆగస్టు)

ప్రభుత్వం 2021-22 సంవత్సరానికి రికార్డ్ ఆఫ్ ప్రొసీడింగ్స్ ద్వారా స్థాపించబడిన 6,313 ఉప కేంద్రాలకు/ఉప ఆరోగ్య కేంద్రాలకు ఆమోదం ఇచ్చి నిధులు విడుదల చేయబడ్డాయని పేర్కొంది(ఆగస్టు 2023). ఇంకా, 2022-23 ఆర్థిక సంవత్సరానికి మొత్తం 10,032 ఆరోగ్య మరియు సంరక్షణ కేంద్ర ఉప కేంద్రాలకు ₹20,000/- విడుదల చేయబడిందని పేర్కొంది. అయితే, అద్దె భవనాల్లో పనిచేస్తున్న ఎస్సీలకు ₹5,000/- విడుదలకు సంబంధించి మరియు 2019-20 సంవత్సరానికి నిబంధన లేని నిధుల విడుదలకు సంబంధించి ప్రభుత్వం నుండి ఎటువంటి నిర్దిష్ట సమాధానం రాలేదు.

6.5 సిఫార్సులు

- జాతీయ ఆరోగ్య పాలసీ 2017 కు అనుగుణంగా రాష్ట్ర పౌరులకు తగిన మరియు నాణ్యమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ మౌలిక సదుపాయాలు మరియు సేవలు అందించుటకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలపై వ్యయాన్ని మొత్తం రాష్ట్ర బడ్జెట్లో ఎనిమిది శాతం అంచనా స్థాయికి మరియు రాష్ట్ర స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో 2.5 శాతానికి పెంచవచ్చు.
- రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జాతీయ ఆరోగ్య మిషను కింద అందుబాటులో ఉన్న నిధులను సర్వోత్తమ స్థాయిలో ఉపయోగించుకునేలా చేయవచ్చు.

7వ అధ్యాయం

కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాల అమలు

7వ అధ్యాయం కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాల అమలు

జననీ సురక్షా యోజన, ప్రధాన మంత్రి మాతృ వందన యోజన, ప్రసవ నిరీక్షణ గృహాల వంటి పథకాల అమలు తగినంతగాలేని మరియు కాలానుగుణం కాని నిధుల విడుదల వలన ప్రభావితమయ్యాయి. తత్ఫలితంగా, సరైన సమయంలో అవసరమైన వారికి అనుకున్న ప్రయోజనాలు అందచేయబడక పథకాల లక్ష్యాలు నీరుగారిపోయాయి. గిరిజన పిల్లలలో తలసేమియా, సికిల్ సెల్ అనీమియాను గుర్తించడానికి ప్రభుత్వం తగినన్ని నిధులు విడుదల చేసినప్పటికీ, పిల్లలను గుర్తించడంలో మరియు రక్తమార్పిడి సేవలకు తగిన పరికరాలు మరియు మూలకాలను అందించడంలో రాష్ట్ర రక్త విభాగం విఫలమైంది. మానవ వనరుల కొరత మరియు వ్యయ నియంత్రణ కారణంగా రాష్ట్రంలో జాతీయ క్షయ నిర్మూలన కార్యక్రమం అమలులో లోపం ఏర్పడి, జాతీయ ఆరోగ్య కార్యక్రమ లక్ష్యమయిన 2025 నాటికి టీబీ నిర్మూలన సందేహోస్తదంగా మారింది. కుష్టు వ్యాధికి సంబంధించి (గ్రేడు 2 డిసెబిలిటీ) రెండవ శ్రేణి వైకల్యాల వ్యాప్తి రేటు లక్ష్యం ఒక శాతం కాగా, ప్రస్తుతం అది రెండు శాతం కంటే ఎక్కువగా ఉంది. సంఘంలో వ్యాధిని గుర్తించడం, ట్రాక్ చేయడం మరియు నివేదించడం మాత్రమే సరిపోదని ఇది సూచిస్తుంది. మలేరియా నియంత్రణ కార్యక్రమానికి సంబంధించి, వార్షిక రక్త పరీక్ష రేటు (యాన్యువల్ బ్లడ్ ఎక్జామినేషన్ రేట్ -ఏబీఈఆర్) రాష్ట్రంలో ఏకరీతిగా లేదు, కృష్ణా మరియు చిత్తూరు జిల్లాల్లో ఇది 10 శాతం కంటే తక్కువగా ఉంది. రాష్ట్రంలోని దాదాపు 2,201 పల్లెలు(ఐదు శాతం) ఇప్పటికీ మలేరియా పరాన్నజీవీకి అధిక-రిస్క్ జోన్లో ఉన్నాయి. మానవ వనరుల కొరత కారణంగా, అనంతపురంలోని సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రిలో కొత్తగా నిర్మించిన మూడు విభాగాలు పనిచేయడం లేదు. ఇది పీఎమ్ఎస్ఎస్వై కార్యక్రమంలో భాగంగా అనంతపురములోని జీఎమ్సీలో 16 కొత్త పీజీ సీట్లను మంజూరు చేయకపోవడాన్ని ప్రభావితం చేసింది.

7.1 జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్

జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ (నేషనల్ హెల్త్ మిషన్-ఎన్హెచ్ఎమ్) అనేది భారత ప్రభుత్వం యొక్క ప్రధాన కార్యక్రమం. ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన విస్తృత సామాజిక నిర్ణాయకాలను పరిష్కరించడానికి సమర్థవంతమైన అంతర్-విభాగ సమన్వయ చర్యలతో ప్రజల అవసరాలకు అనుగుణంగా ప్రతిస్పందిస్తూ వారికి సరైన, అందుబాటులో ఉండే నాణ్యమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలకు సార్వత్రిక ప్రాప్యతను సాధించడం ఈ కార్యక్రమ లక్ష్యం.

పైన పేర్కొన్న కార్యక్రమ లక్ష్యాల సాధనకు మరియు పౌరుల అవసరాలకు వ్యవస్థను ప్రతిస్పందించేలా చేయడం, జాతీయ ఆరోగ్య లక్ష్యాలను సాధించడం కోసం విస్తృత-ఆధారిత సమగ్ర భాగస్వామ్యాన్ని నిర్మించడం, మహిళలు మరియు పిల్లల మనుగడ, శ్రేయస్సులపై దృష్టి పెట్టడం, ప్రస్తుతం ఉన్న వ్యాధి భారం తగ్గించడం, గృహాలకు ఆర్థిక రక్షణ కల్పించడం ఎన్హెచ్ఎమ్ యొక్క ముఖ్య లక్ష్యాలు.

ఆరోగ్య సంరక్షణ మౌలిక సదుపాయాలు, ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణ మరియు మానవ వనరుల లభ్యత గత అధ్యాయాలలో చర్చించగా, ఎన్హెచ్ఎమ్ క్రింద కొన్ని కార్యక్రమాల అమలు, ఈ అధ్యాయంలో చర్చించబడింది.

7.2 మాతా శిశు ఆరోగ్యం

7.2.1 పునరుత్పత్తి మరియు పిల్లల ఆరోగ్యం

పునరుత్పత్తి మరియు పిల్లల ఆరోగ్యం (రిప్రాడక్టివ్ అండ్ చైల్డ్ హెల్త్ -ఆర్సీహెచ్) అనేది జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ (ఎన్ హెచ్ఎమ్) క్రింద చేపట్టబడిన ఒక కార్యక్రమం. మాతా, శిశు మరణాలు మరియు మొత్తం సంతానోత్పత్తి రేట్ల తగ్గింపును ఆర్సీహెచ్ లక్ష్యంగా చేసుకుంది. ఆర్సీహెచ్ కార్యక్రమం నాణ్యమైన పునరుత్పత్తి సేవలు, మాత, నవజాత శిశువులు మరియు కౌమార ఆరోగ్య సేవలకు ప్రాప్యత మరియు వినియోగంలో సామాజిక మరియు భౌగోళిక అసమానతలను తగ్గించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. ఆర్సీహెచ్ యొక్క కొన్ని కార్యక్రమాలు క్రింద చర్చించబడ్డాయి.

7.2.1.1 జననీ సురక్ష యోజన

జననీ సురక్ష యోజన (జీఎస్వై) అనేది ఎన్ఆర్హెచ్ఎమ్ క్రింద ఒక మాతృత్వ సంబంధ భద్రతా కార్యక్రమం, ఇది పేద గర్భిణీ స్త్రీల సంస్థాగత ప్రసవాన్ని ప్రోత్సహించడం ద్వారా మాతా మరియు నవజాత శిశు మరణాలను తగ్గించే లక్ష్యంతో అమలు చేయబడుతోంది. ఈ పథకం కింద నమోదు కాబడిన లబ్ధిదారులు అందరూ మాతా శిశు సంరక్షణ ఎమ్సీపీ కార్డుతో పాటు జననీ సురక్షా యోజన (జీఎస్వై) కార్డును కలిగి ఉండాలి. సహాయ పరిచారిక మంత్రసాని (ఆక్సిలరీ నర్స్ మిడ్వైఫ్ -ఎఎస్ఎమ్) మరియు ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్ర వైద్యాధికారుల సంపూర్ణ పర్యవేక్షణలో నియమిత సాంఘిక ఆరోగ్య కార్యకర్త (అక్రెడిటెడ్ సోషల్ హెల్త్ యాక్టివిస్ట్-ఎఎస్హెచ్ఎ) / అంగన్ వాడీ కార్యకర్త (ఏడబ్ల్యూడబ్ల్యూ) / వేరే ఎవరైనా అనుసంధానించగల కార్యకర్త సహాయంతో ప్రసవ పూర్వ మరియు ప్రసవానంతర సంరక్షణ కొరకు సూక్ష్మ జనన ప్రణాళికను తప్పనిసరిగా తయారు చేయాలి. ప్రజా ఆరోగ్య సంరక్షణా సదుపాయాల్లో ప్రసవ సమయంలో గర్భిణీ స్త్రీలకు, ఇది ప్రత్యక్ష నగదు లబ్ధి పథకం¹⁶⁸. ఈ లబ్ధి పొందిన సంస్థాగత, సంస్థాగతేతర మరియు జీఎస్వై లబ్ధిదారుల సంఖ్య పట్టిక 7.1 లో సూచించబడింది.

పట్టిక 7.1: సంస్థాగత & అసంస్థాగత ప్రసవాలు మరియు నగదు పొందిన జీఎస్వై లబ్ధిదారులు

సంవత్సరం	హెచ్ఎమ్ఐఎస్ ప్రకారం సంస్థాగత ప్రసవాలు	ప్రభుత్వ సంస్థలలో ప్రసవాలు	జీఎస్వై లబ్ధి పొందిన గర్భిణీ స్త్రీల సంఖ్య (శాతం)	జీఎస్వై లబ్ధి పొందిన గర్భిణీ స్త్రీల సంఖ్య (శాతం)
2017-18	7,37,140	3,16,869	2,72,432 (85.98)	44,437 (14.02)
2018-19	7,42,638	3,22,083	2,72,912 (84.73)	49,171 (15.27)
2019-20	7,32,248	3,07,903	2,59,726 (84.35)	48,177 (15.65)
2020-21	7,09,456	2,90,078	2,82,264 (97.31)	7,814 (2.69)
2021-22	7,51,363	2,85,652	1,65,435 (57.91)	1,20,217 (42.09)
మొత్తము	36,72,845	15,22,585	12,52,769(82.28)	2,69,816 (17.72)

మూలం: 2017-21 సంవత్సరాలకు సీఎఫ్డబ్ల్యూ అందచేసిన సమాచారం మరియు 2021-22 సంవత్సరానికి ఎన్ హెచ్ఎమ్-డీటీటీ మోడ్

2017-18 నుండి 2021-22 మధ్య కాలంలో 2,69,816 గర్భిణీ స్త్రీలు ప్రజారోగ్య సంరక్షణాలయాల్లో ప్రసవించినా కానీ ఈ లబ్ధి పొందనట్లు పట్టిక 7.1 నుండి చూడవచ్చు. డిశ్చార్జ్ అయిన మహిళల బ్యాంక్ వివరాలు అప్లోడ్ చేయక పోవడం మరియు గుర్తించక పోవడం వంటి సమస్యలు దీనికి కారణమని శాఖ పేర్కొంది. అందువల్ల, గర్భిణీ స్త్రీలను గర్భధారణ సమయంలో నమోదు చేసి వారి కదలికలను నమోదు చేయాలనే షరతు, జీఎస్వై అమల్లో పాటించలేదని స్పష్టమైంది.

జీఎస్వై కింద అర్హత గల 2,69,816 గర్భిణీ స్త్రీలకు చెల్లింపులు చేయబడ్డాయనీ, అర్హత గల ఏ గర్భిణీ స్త్రీ కూడా తిరస్కరించబడలేదనీ ప్రభుత్వం ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది(2023 ఆగష్టు).

¹⁶⁸ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో గ్రామీణ మహిళలకు ₹1000/-, పట్టణ మహిళలకు ₹600/-

జేఎస్వై అనేది పేద గర్భిణీ స్త్రీలలో సంస్థాగత ప్రసవాలను ప్రోత్సహించే ఒక ప్రత్యక్ష నగదు లబ్ధి పథకము. అందువల్ల, సంస్థాగత ప్రసవాలను పెంచటానికి, ప్రభుత్వం తగినంత నిధులను అందచేసి, సకాలంలో లబ్ధిదారులకు ఆర్థిక ప్రోత్సాహకాలు అందేటట్లు చేయాలి.

7.2.1.2 ప్రసవ నిరీక్షణ గృహాలు

సుదూర మరియు మారుమూల ప్రాంతాల నుండి మహిళలు ప్రసవ కేంద్రాలకు ఆలస్యంగా రావడం వలన వచ్చే సమస్యలను నివారించడానికి, ప్రసవ అంచనా తేదీ (ఎక్స్ప్రెక్టెడ్ డేట్ ఆఫ్ డెలివరీ-ఈడీడీ)కి కనీసం ఏడు రోజుల ముందు ప్రసవ సంరక్షణా కేంద్రానికి చేరుకొనేట్లు, 'ప్రసవ నిరీక్షణ గృహాలు' (బర్త్ వెయిటింగ్ హోమ్స్-బీడబ్ల్యూహెచ్) గిరిజన ప్రాంతాల్లో నిర్మించే పథకాన్ని భారత ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. నైపుణ్యం కల సంరక్షణ ఉన్న ఆరోగ్య సదుపాయాల్లో జన్మనివ్వడం వల్ల తల్లి, బిడ్డ ఇద్దరికీ జనన మరణాల మధ్య వ్యత్యాసాన్ని తగ్గిస్తుంది. జననం తర్వాతి మొదటి ఘడియలు, రోజుల్లో తల్లులు మరియు నవజాత శిశువులు ఇద్దరూ సరైన సంరక్షణ పొందడంలో బీడబ్ల్యూహెచ్లు సహాయపడతాయి.

బీడబ్ల్యూహెచ్ల ఏర్పాటు మరియు నిర్వహణలో ఈ కింది విషయాలు గుర్తించబడ్డాయి:

- ప్రసవ నిరీక్షణ గృహాల నిర్వహణ, గర్భిణీ స్త్రీలు వారి సహాయకులు ఈ గృహాలలో ఉన్న సమయంలో ఆహారాన్ని అందచేయడానికి పట్టిక 7.2 లో సూచించినట్లు జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ క్రింద నిధులను భారత ప్రభుత్వం విడుదల చేసింది.

పట్టిక 7.2: బీడబ్ల్యూహెచ్ల నిర్వహణ కొరకు అందచేయబడిన నిధుల వివరణ

(₹ లక్షలలో)

సంవత్సరం	ఆర్.ఓ.పీలో ఆమోదించబడిన బీడబ్ల్యూహెచ్ల సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్నవి	ఆర్.ఓ.పీ ఆమోదాలు	ఐటీడీఏకు విడుదల కాబడిన నిధులు	ఖర్చు	ఉపయోగించబడిన శాతం
2019-20	31	30	24.80	24.50	8.88	36.23
2020-21	41	32	2,60.71	2,22.03	24.11	10.86
2021-22	41	35	2,83.88	2,19.81	29.80	13.56
మొత్తము			5,69.39	4,66.34	62.79	13.46

మూలం: సీఎఫ్డబ్ల్యూ అందచేసిన సమాచారం

ఆ విధంగా, 2019-20 నుండి 2021-22 మధ్య గల మూడు సంవత్సరాలలో విడుదల చేసిన ₹4.66 కోట్లలో, కేవలం ₹0.63 కోట్లు (13.46 శాతం) మాత్రమే బీడబ్ల్యూహెచ్ల ఏర్పాటు మరియు నిర్వహణలో సమీకృత గిరిజన అభివృద్ధి సంస్థలు (ఐటీడీఏలు) వినియోగించగా, ₹4.03 కోట్లు ఖర్చు చేయకుండా ఉంచబడ్డాయి.

- ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పది నూతన బీడబ్ల్యూహెచ్ల¹⁶⁹ ఏర్పాటుకు భారత ప్రభుత్వం ఆమోదం¹⁷⁰ తెలిపింది. భారత ప్రభుత్వం నుండి నిధులు విడుదల చేయబడి, అవి ఐటీడీఏలకు కూడా ఎన్ హెచ్ఎమ్ ద్వారా అందచేయబడ్డాయి. అయితే, 2020-21, 2021-22 లలో కేవలం ఐదు నూతన బీడబ్ల్యూహెచ్లు మాత్రమే ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి.

తొమ్మిది బీడబ్ల్యూహెచ్ల నిర్మాణం పూర్తి అయిందనీ, అవి పనిచేస్తున్నాయనీ, పీహెచ్సీ దారకొండ వద్ద బీడబ్ల్యూహెచ్, చివరిదశలో ఉన్నదనీ, 2023 కల్లా పూర్తి అవుతుందనీ ప్రభుత్వం తెలిపింది (2023 ఆగస్టు).

169 మారేడుమిల్లి, అరకు, పెదబయలు, జీకే వీధి, గుర్తేడు, దుంభీగూడ, ముంచెగిప్పట్లు, భద్రగిరి, పార్వతీపురం మరియు దారకొండ

170 ఆర్.ఓ.పీ 2020-22

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

తగినన్ని నిధుల విడుదలతో మౌలిక సదుపాయాలు, పరికరాలు మరియు సిబ్బందిని అందించడం ద్వారా వాటిని వినియోగించేందుకు కృషి చేయాలి.

- మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన హెచ్ సీఎఫ్ లలో, పట్టిక 7.3 లో ఇచ్చినట్లు, 58.25 శాతం నిధులు ఐటీడీఏలు, 2020-21, 2021-22 సంవత్సరాలలో బీడబ్ల్యూహెచ్ ల కొరకు విడుదల చేయలేదు.

పట్టిక 7.3: మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన ఆసుపత్రుల్లో బీడబ్ల్యూహెచ్ ల కోసం కేటాయించబడిన మరియు విడుదల చేయబడిన నిధులు

(₹ లక్షలలో)

ఆసుపత్రి పేరు/బీడబ్ల్యూహెచ్ స్థానము	గత సంవత్సరంలో జరిగిన ప్రసవాల సంఖ్య	బీడబ్ల్యూహెచ్ కు అందవలసిన నిధులు	అందిన నిధులు	లోటు
2020-21				
సీతంపేట ఏహెచ్	709	14.52	2.40	12.12
పార్వతీపురం డిహెచ్	1440	29.47	0	29.47
పాడేరు డిహెచ్	39	1.39	0.81	0.58
2021-22				
సీతంపేట ఏహెచ్	744	16.25	2.34	13.91
పార్వతీపురం డిహెచ్	957	20.72	29.40	(8.68)
పాడేరు డిహెచ్	206	4.95	1.50	3.45
మొత్తము		87.30	36.45	50.85

మూలం: ఆసుపత్రి రికార్డులు

2017-18 నుండి 2019-20 వరకూ, మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన మూడు హెచ్ సీఎఫ్ లకు వాటి ఐటీడీఏలు ఏ సొమ్మునూ విడుదల చేయలేదు.

భవనాలు శిథిలావస్థలో ఉండటం వలన శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నాలుగు¹⁷¹ బీడబ్ల్యూహెచ్ లు, మార్పురికి దగ్గరలో ఉండటం వలన పాడేరు డిహెచ్, అరకు వ్యాఖీ ఏహెచ్ మరియు చింతపల్లి సీహెచ్ సీలలో గర్భిణీ స్త్రీలకు హాస్టల్ గా ఉపయోగించటం వంటి వేర్వేరు కారణాలతో విశాఖపట్నం జిల్లాలో మూడు బీడబ్ల్యూహెచ్ లు పని చేయడం లేదని స్టేట్ ప్రాజెక్ట్ మానిటరింగ్ యూనిట్ (ఎస్ పీఎమ్ యూ) తెలియచేసింది.

సీతంపేట ఏహెచ్ లో బీడబ్ల్యూహెచ్ లు శిథిలావస్థలో ఉన్నాయి మరియు 108 అంబులెన్స్ కార్ సెంటర్ ఉద్యోగులు ఇక్కడ నుండి పని చేస్తున్నారు. ఇది మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన ఏహెచ్ లో ఒకటి కావటం వల్ల, ఈ విషయం ఆడిట్ చే నిర్ధారించబడింది.

చాయా చిత్రం 7.1: సీతంపేటలో శిథిలావస్థలో ఉన్న బీడబ్ల్యూహెచ్ (2022 జూన్)

¹⁷¹ పాతపట్నం, కొత్తూరు సీహెచ్ సీ, సీతంపేట ఏహెచ్ మరియు పాలకొండ

- సీతంపేట ఏహెచ్‌లో, 2020-21 మరియు 2021-22 సంవత్సరాలలో వరుసగా, ₹14.52 లక్షలు మరియు ₹16.25 లక్షలకు గానూ, ₹2.40 లక్షలు మరియు ₹2.34 లక్షల తక్కువ మొత్తం స్వీకరించబడింది. శుభ్రం చేసే ఆయాకు, జీతం ఇచ్చేందుకు ఏ మొత్తమూ అందలేదని సీతంపేట ఏహెచ్ మెడికల్ సూపరింటెండెంట్ ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చారు. ఇంకా, 2020-21 నుండి 2021-22 వరకు గల కాలానికి బీడబ్ల్యూహెచ్‌ల రికార్డులు నిర్వహించబడలేదు.
- 2011లో నాలుగు గదులతో పాడేరు డీహెచ్ వద్ద బీడబ్ల్యూహెచ్ ఏర్పాటు చేయబడింది. అయితే, 2017-18, 2020-21 మధ్య కాలానికి పాడేరు డీహెచ్‌కు నిర్వహణ కోసం నిధులు విడుదల చేయబడలేదు.
- 2022 జనవరి 10న ఐటీడీఏ పార్వతీపురం నుండి ₹29.47 లక్షలు ముట్టినట్లు పార్వతీపురం డీహెచ్ తెలిపింది. అయితే, జేఎస్ఎస్ కే నిధుల¹⁷² నుండి ఉచిత ఆహారం మరియు మందులు అందచేస్తున్నందున, 2023 ఏప్రిల్ 21న ఆ మొత్తమంతా తిరిగి ఐటీడీఏకు చెల్లించబడింది.

ప్రసవానికి ముందు గర్భిణీ స్త్రీలకు, సహాయకురాలితో పాటుగా ఆహారం, పాలు మరియు రక్షిత మంచి నీరు రోజుకు ₹300/- చొప్పున వారం రోజులకు అందించటానికి బీడబ్ల్యూహెచ్ పథకం రూపొందించబడినందున, ప్రత్యుత్తరం ఆమోదయోగ్యం కాదు. బీడబ్ల్యూహెచ్‌లలో గర్భిణీలకు సహాయంగా ఉండే ఆయాలకు, మరుగుదొడ్లు శుభ్రపరచటం, పాలు వేడి చేయడం, చీపుర్లు మరియు సబ్బులు కొనడం వంటి పనులకు నెలకు ₹5,200/- చెల్లించబడుతుంది. బీడబ్ల్యూహెచ్ మరియు జేఎస్ఎస్ కే రెండు ప్రోగ్రామ్‌ల లక్ష్యాలను శాఖ హెచ్‌సీఎఫ్‌లకు సరిగ్గా తెలియజేయలేదని ఇది సూచిస్తుంది.

ఇంకా, బీడబ్ల్యూహెచ్‌ల పనితీరు నివేదికలు మరియు కార్యాచరణ నివేదికలు రాష్ట్ర నోడల్ ఏజెన్సీ (ఎస్ఎన్ఏ) ద్వారా రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంస్థ పొందాలి. అయితే, రాష్ట్ర నోడల్ ఏజెన్సీ దీనిని పర్యవేక్షించలేదు. వినియోగ ధ్రువపత్రాల వివరాలు, అందించిన ఆహారంపై ఆర్థిక నివేదికలు, గర్భిణీ స్త్రీలకి చెల్లించిన వేతన పరిహారం మొదలైనవి, రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంస్థ, ఆడిట్‌కు అందించలేదు.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది(2023 ఆగస్టు) మరియు వారు అన్ని ఐటీడీఏలకు సకాలంలో నిధుల విడుదల మరియు వినియోగానికి సంబంధించిన ఆదేశాలను జారీ చేశారని మరియు భవిష్యత్తులో ఆచరణకు కట్టుబడి ఉంటామని హామీ ఇచ్చారు.

7.2.1.3 ప్రధాన మంత్రి మాతృ వందన యోజన

పీఎమ్ఎమ్వీవై కింద, వేతన పరిహారంగా కుటుంబంలోని మొదటి బిడ్డ కలిగిన గర్భిణీ స్త్రీలు మరియు పాలిచ్చే తల్లుల(పిడబ్ల్యూ & ఎల్ఎమ్) ఖాతాలకు నేరుగా ₹5,000/- నగదు ప్రోత్సాహకం అందించబడుతుంది. 2017-18 నుండి 2021-22 సంవత్సరాలలో, 18,19,641 మంది పిడబ్ల్యూ మరియు ఎల్ఎమ్ (ఎఫ్ఎల్సీఎఫ్) లో 8,61,382 మంది మాత్రమే పూర్తి ప్రయోజనం పొందారు.

2017-18 నుండి 2021-22 సంవత్సరాలలో భారత ప్రభుత్వ వాటా(60 శాతం) మరియు సంబంధిత రాష్ట్ర వాటా (40 శాతం) నుండి విడుదల చేయబడిన బడ్జెట్ వివరాలు షట్టిక 7.4లో ఇవ్వబడ్డాయి

172 జేఎస్ఎస్ కే కింద, ప్రసవించిన ప్రతి స్త్రీకి, సి-సెక్షన్ ప్రసవం అయితే గరిష్టంగా ఏడు రోజుల పాటు ఉండటానికి, కేవలం ₹100/- మాత్రమే ఆహారం కోసం అందించబడుతుంది.

పట్టిక 7.4: సంవత్సరాలవారీగా పీఎమ్ఎమ్వీవై కొరకు భారత ప్రభుత్వం మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వాలచే చేయబడిన విడుదలలు

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	మొదటి బిడ్డ కల గర్భిణీ స్త్రీల సంఖ్య	విడుదల చేయబడిన భారత ప్రభుత్వ వాటా	భారత మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వాల నిధుల విడుదల								విడుదల చేయబడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ వాటా మొత్తము
			1వ త్రైమాసికం		2వ త్రైమాసికం		3వ త్రైమాసికం		4వ త్రైమాసికం		
			కేంద్ర వాటా	రాష్ట్ర వాటా	కేంద్ర వాటా	రాష్ట్ర వాటా	కేంద్ర వాటా	రాష్ట్ర వాటా	కేంద్ర వాటా	రాష్ట్ర వాటా	
2017-18	3,19,705	65.21	43.47	28.98	21.74	14.45	-	-	-	-	43.43
2018-19	3,88,523	1,35.00	33.75	22.50	33.75	22.50	33.75	22.50	33.75	22.50	90.00
2019-20	3,46,932	1,01.25	33.75	శూన్యం	33.75	శూన్యం	33.75	శూన్యం	శూన్యం	శూన్యం	0.00
2020-21	3,70,693	14.39	14.39	శూన్యం	శూన్యం	శూన్యం	శూన్యం	శూన్యం	శూన్యం	శూన్యం	0.00
2021-22	3,93,288	14.39	14.39	శూన్యం	శూన్యం	శూన్యం	శూన్యం	శూన్యం	శూన్యం	70.66	70.66

★ 40 శాతం రాష్ట్ర వాటా (₹ 70.66 కోట్లు) ఒకే విడతలో 2022 మార్చిలో విడుదల చేయబడింది.

(మూలం: ఆరోగ్యం మరియు కుటుంబ సంక్షేమ కమిషనర్ అందచేసిన సమాచారం)

గ్రాంట్స్-ఇన్-ఎయిడ్ ను నియంత్రించే నిబంధనల ప్రకారం, కేంద్ర వాటా విడుదలైన తేదీ నుండి 21 రోజులలోపు దామాషా ప్రాతిపదికన రాష్ట్ర వాటాను తప్పనిసరిగా విడుదల చేయాలి. అయితే, కేంద్ర వాటాకు సరిపోలేలా 2019-20 నుండి రాష్ట్ర వాటా విడుదల కాలేదు.

కమిషనర్, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ వారు జాప్యాన్ని ఆమోదించారు (2022 అక్టోబర్) మరియు కేంద్ర వాటా విడుదలకు సరిపోలే రాష్ట్ర వాటా ఏదీ విడుదల చేయడానికి పెండింగ్ లో లేదని పేర్కొన్నారు.

2019-20 సంవత్సరంలో, భారత ప్రభుత్వం మొదటి మూడు త్రైమాసికాల్లో తన వాటా ₹101.25 కోట్లను విడుదల చేసింది (త్రైమాసికానికి ₹33.75 కోట్లు). రాష్ట్ర వాటా తదనుగుణంగా విడుదల కాకపోవడంతో నాల్గవ త్రైమాసికానికి కేంద్ర వాటా విడుదల నిలిపివేయబడింది మరియు తరువాతి రెండేళ్లలో నామమాత్రపు నిధుల విడుదలలు జరిగాయి.

పని చేస్తున్న మరియు గర్భధారణ కారణంగా వేతన నష్టాన్ని అనుభవిస్తున్న గర్భిణీ స్త్రీలకు మరియు పాలిచ్చే తల్లులకు పాక్షిక పరిహారం అందించడం పీఎమ్ఎమ్వీవై యొక్క లక్ష్యం. రాష్ట్ర వాటాను విడుదల చేయకపోవడంతో వీరికి పరిహారం చెల్లించే అవకాశాన్ని రాష్ట్రం కోల్పోయింది.

2.5 కిలోల కంటే తక్కువ బరువుతో పుట్టిన పిల్లలను, డబ్ల్యూహెచ్ఓ- లో బర్త్ వెయిట్ బేబీగా నిర్వచించింది. గ్లోబల్ న్యూట్రీషన్ మానిటరింగ్ ఫ్రీమ్ వర్క్ యొక్క ప్రధాన సూచికల సమూహంలో తక్కువ జనన బరువును ప్రాథమిక ఫలిత సూచికగా చేర్చారు. డబ్ల్యూహెచ్ఓఓ ప్రకారం, జననంలో తక్కువ బరువు ఉన్న శిశువుల నిష్పత్తి బహుముఖ ప్రజారోగ్య సమస్యకు సూచికగా ఉంటుంది, ఇందులో దీర్ఘకాలిక ప్రసూతి పోషకాహార లోపం, అనారోగ్యం మరియు గర్భధారణలో పేలవమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ ఉన్నాయి. జననంలో తక్కువ బరువు, గర్భాశయంలో పిండ పెరుగుదల పరిమితి, ముందుగానే పరిపక్వమగుట లేదా రెండింటి వల్ల కలుగుతుంది. ఇది పిండం లేదా నవజాత శిశు మరణాలు మరియు అనారోగ్యంతో దగ్గరి సంబంధం కలిగి ఉంటుంది.

2017-22లో రాష్ట్రంలో నమోదైన 36,73,012 సంస్థాగత ప్రసవాలలో¹⁷³ 36,32,213 నవజాత శిశువుల బరువులు మాత్రమే తూచబడ్డాయి. తూచబడిన వారిలో, 1,86,420 మంది నవజాత శిశువులు (5.13 శాతం) తక్కువ బరువుతో అంటే 2.5 కిలోల కంటే తక్కువ బరువుతో జన్మించారు.

¹⁷³ నమోదైన మొత్తం ప్రసవాల సంఖ్య-36,91,605

పోషకాహారలోపం ఉన్న తల్లి దాదాపు అనివార్యంగా తక్కువ బరువుతో పుట్టిన బిడ్డకు జన్మనిస్తుంది. పౌష్టికాహార లోపాన్ని నివారించేందుకు ప్రభుత్వాలు పీఎమ్ఎమ్పీవై, జీఎస్వై మొదలైన వాటి ద్వారా గర్భిణీ తల్లులకు పౌష్టికాహారాన్ని అందజేస్తున్నాయి. అయితే, ఈ పథకాల అమలులో రాష్ట్రంలో నిర్వహణ యంత్రాంగం ప్రభావవంతంగా లేదు.

ఆడిట్ పరిశీలనను ప్రభుత్వం ఆమోదించింది(2023 ఆగస్టు). మిగిలి ఉన్న రాష్ట్ర వాటా మొత్తం ₹70 కోట్లు 2022 మార్చి చివరిలో విడుదల చేయబడిందని, మిగిలి ఉన్న లబ్ధిదారులందరికీ చెల్లించామని పేర్కొంది.

చెల్లింపులు జరిగినప్పటికీ, ఆలస్యమైన చెల్లింపులు గర్భిణీ స్త్రీలు లేదా పాలిచ్చే తల్లులకు విశ్రాంతి మరియు పౌష్టికాహారం అత్యంత అవసరమైన సమయంలో వేతన పరిహారం యొక్క ప్రయోజనాన్ని పొందకుండా చేశాయి కాబట్టి సమాధానం ఆమోదయోగ్యం కాదు.

7.2.2 రాష్ట్రీయ బాల స్వాస్థ్య కార్యక్రమం

పుట్టుకతో వచ్చే లోపాలు, పిల్లల వ్యాధులు, లోప పరిస్థితులు మరియు వైకల్యాలతో సహా అభివృద్ధిలో ఆలస్యాన్ని ముందుగా గుర్తించి, నిర్వహించడానికి/నివారణా చర్యలు తీసుకోవడానికి తద్వారా ఆరోగ్య ఫలితాలను మెరుగు పరచడానికి ఏర్పరచబడిన భారత ప్రభుత్వ జాగరూక వ్యవస్థ రాష్ట్రీయ బాల స్వాస్థ్య కార్యక్రమం (ఆర్బీఎస్కే). ఎంచుకున్న ఆరోగ్య పరిస్థితులతో బాధపడుతున్న పిల్లలను ప్రత్యేకంగా పరిశీలించడానికి మరియు గుర్తించడానికి మొబైల్ హెల్త్ టీమ్లను (ఎమ్హెచ్టీలు) నియమించి శిక్షణ ఇవ్వడానికి ఈ కార్యక్రమం ఉద్దేశించబడింది. ఈ లోపాలతో గుర్తించబడిన పిల్లలను చికిత్స కోసం డిస్ట్రిక్ట్ ఎర్లీ ఇంటర్వెన్షన్ సెంటర్స్ (డీఈఐసీలు) కి రిఫర్ చేయాలి.

7.2.2.1 రాష్ట్రంలో ఆర్బీఎస్కే అమలు

ఎమ్హెచ్ఎమ్, ఆర్బీఎస్కే కింద 450 మొబైల్ బృందాలను ఏర్పాటు చేయడానికి ₹13.50 కోట్ల మొత్తాన్ని మంజూరు చేసింది. అయితే, ఆమోదం పొందిన సంవత్సరంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కార్యకలాపాలను ప్రారంభించలేదు. మొబైల్ బృందాలు 2018 జూన్లో ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి మరియు సంస్థతో¹⁷⁴ ఒప్పందం 2018 ఏప్రిల్ 07 నుండి 2023 ఏప్రిల్ 06 వరకు జరిగినప్పటికీ, 2020 మార్చి వరకు మాత్రమే నిమగ్నమై ఉన్నాయి.

- 2018 జూన్ నుండి 2019 అక్టోబర్ వరకు, 1.08 కోట్ల మంది పిల్లలు ఎమ్హెచ్టీల ద్వారా పరిశీలించబడ్డారని, 1.49 లక్షల మంది పిల్లలలో లోపాలు గుర్తించబడ్డాయని మరియు 92,000 మంది పిల్లలకు మాత్రమే చికిత్స అందించారని, 56,600 మంది పిల్లలకు చికిత్స చేయలేదని గమనించడమైనది.

ప్రభుత్వం ఎమ్హెచ్టీలు పనిచేయకపోవడంపై ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు). ప్రస్తుతం ఫ్యామిలీ ఫిజిషియన్ కాన్సల్టెంట్ కింద, పీహెచ్సీ వైద్యాధికారులు డయల్-104 వాహనాల్లో గ్రామాలకు వెళ్లి 15 రోజులకు ఒకసారి మధ్యాహ్నం అంగన్వాడీ కేంద్రాల్లో మరియు పాఠశాలల్లో స్క్రీనింగ్ నిర్వహిస్తున్నారని పేర్కొంది. అనారోగ్యంతో ఉన్న పిల్లలను గుర్తించి డిస్ట్రిక్ట్ ఎర్లీ ఇంటర్వెన్షన్ సెంటర్ (డీఈఐసీ)కి సూచించడం జరుగుతోందనీ బదులిచ్చింది.

- ఇంకా, నవజాత శిశువులు లేదా ఐదేళ్లలోపు పిల్లలలో శిశు మరణాలు లేదా పుట్టుకతో వచ్చే లోపాలకు సంబంధించిన సమాచారం రాష్ట్ర స్థాయిలో లేదా జిల్లా స్థాయిలో నిర్వహించబడలేదని గమనించడమైనది.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు). ప్రస్తుతం అన్ని డెలివరీ పాయింట్ల వద్ద (హెచ్సీఎఫ్లు) పిల్లలకు పుట్టుకతో వచ్చే 20 లోపాలను పరిశీలించడం జరుగుతుందని మరియు ఎమ్ఎస్ఎస్(మాతృ శిశు సంరక్షణ) పోర్టల్లో వివరాలను నమోదు చేసిన తర్వాత చికిత్స మరియు తదుపరి చర్యల కోసం సమీపంలోని డీఈఐసీకి పంపబడుతుందని పేర్కొంది. అయితే, ఎమ్ఎస్ఎస్ పోర్టల్ 2023 ఆగస్టు నుండి నవజాత శిశువుల

¹⁷⁴ థ్రీల్ హెల్త్ అండ్ వెల్ నెస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్తో సహాయాంగంలో ఉన్న ఎమ్/ఎస్ ధనుష ఇన్ఫోటెక్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

స్క్రినింగ్ కోసం మాత్రమే పనిచేస్తుందని మరియు పాత/ఫాలో-అప్ కేసులను సంగ్రహించటానికి పోర్టల్ సదుపాయం కల్పించలేదని గమనించడమైనది.

7.2.2.2 మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన జిల్లాలలో ఆర్బీఎస్ కే అమలు

2019-20 సంవత్సరంలో, పిల్లలకు వారి సంబంధిత పీహెచ్ సీల నుండి డీఈఐసీలకు రవాణా సౌకర్యాల ఏర్పాటు కోసం జిల్లా ఆరోగ్య సంఘాలు, అనంతపురము మరియు ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లాలకు వరుసగా ₹20.45 లక్షలు మరియు ₹16.22 లక్షలు నిధులు విడుదల చేయబడ్డాయి. అయినప్పటికీ, 2022 జూలై వరకు మొత్తాలు ఉపయోగించబడలేదని గమనించడమైనది.

- ఆర్థిక అవరోధాలు లేదా ప్రేరణ లేకపోవడం వల్ల మరియు కొంతమంది పిల్లలు తరచుగా అనారోగ్యానికి గురికావడం వల్ల పిల్లలు పునరావాస కేంద్రాలను సందర్శించడం లేదని డీఈఐసీ, అనంతపురం వారు పేర్కొన్నారు.

నిధులు వినియోగించకపోవడానికి, కోవిడ్-19 మహమ్మారి వ్యాప్తిని కారణంగా శాఖ అపొదించింది.

- డీఈఐసీ, ఆత్మకూరు, ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లాలో, 2017-22 సంవత్సరాల్లో పుట్టుకతో వచ్చే చెవుడు ఉన్న 304 మంది పిల్లలను గుర్తించారని మరియు 55 మంది పిల్లలకు క్లాక్వియర్ ఇంప్లాంట్ శస్త్రచికిత్స అవసరమని మేము గమనించాము. అయితే, 12 మంది పిల్లలకు మాత్రమే క్లాక్వియర్ ఇంప్లాంట్ అందించారు మిగిలిన 43 మంది పిల్లలు చికిత్స కోసం వేచి ఉన్నారు.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను అంగీకరిస్తూ (2023 ఆగస్టు) 36 మంది పిల్లలకు క్లాక్వియర్ ఇంప్లాంట్లు అందించామని, మిగిలిన వారికి భవిష్యత్తులో అందచేస్తామని హామీ ఇచ్చారు.

7.2.3 హిమోగ్లోబిన్ పతీ

హిమోగ్లోబిన్ పతీ అనేది హిమోగ్లోబిన్ అణువు యొక్క అసాధారణ ఉత్పత్తి లేదా నిర్మాణంతో కూడిన వారసత్వ రుగ్మతల సమూహం. ఇందులో హిమోగ్లోబిన్ 'సీ' వ్యాధి, హిమోగ్లోబిన్ 'ఎస్-సీ' వ్యాధి, సికిల్ సెల్ అనీమియా మరియు తలసేమియా ఉన్నాయి.

అటువంటి రుగ్మతలతో బాధపడుతున్న రోగుల రోగ నిరూపణలకు మరియు తలసేమియా మేజర్ మరియు సికిల్ సెల్ వ్యాధితో బాధపడుతున్న పిల్లల సంఖ్యను తగ్గించడానికి, ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ కమిషనర్ యొక్క పరిపాలనా నియంత్రణలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రాష్ట్ర రక్తనిధి కేంద్రం (ఎస్ బీసీ) స్థాపించబడింది (2016 మార్చి).

7.2.3.1 హిమోగ్లోబిన్ పతీని గుర్తించుటకు పరీక్ష

హిమోగ్లోబిన్ పతీని గుర్తించడానికి డిజిటల్ హిమోగ్లోబిన్ మీటర్ మరియు నెస్టాఫ్ట్¹⁷⁵ ద్వారా హిమోగ్లోబిన్ (హెచ్ బీ) ని అంచనా వేయడాన్ని ప్రాథమిక గుర్తింపు పరీక్షగా పరిగణిస్తారు. తర్వాత పాజిటివ్ గా గుర్తించబడిన కేసుల కోసం సీబీసీ¹⁷⁶ మరియు హెచ్ పీఎల్ సీ¹⁷⁷ పరీక్షలు ఉంటాయి. శిశు మరణాల రేటును తగ్గించడానికి రెండు లక్షల మంది గిరిజన పిల్లలకు రక్త వ్యాధులైన తలసేమియా, సికిల్ సెల్ మరియు ఇతర 12 ఉత్పరివర్తనాలను గుర్తించడానికి ఉద్దేశించి భారత ప్రభుత్వం 2018-19లో ₹6.25 కోట్ల నిధులను విడుదల చేసింది. అయితే, సమీక్ష కాలానికి ఏ విధమైన స్క్రినింగ్ లు చేపట్టలేదు.

2018-19 మరియు 2019-20లో గిరిజన పిల్లల పరీక్షల కోసం మరియు రక్త రుగ్మతల కోసం మందులు కొనుగోలు కోసం బడ్జెట్ ను విడుదల చేసినప్పటికీ ఉపయోగించబడలేదని రాష్ట్ర రక్తనిధి కేంద్రం (2023 జనవరి)

¹⁷⁵ నెస్టాఫ్ట్ పరీక్ష అనేది నేకెడ్ ఐ సింగిల్ ట్యూబ్ రెడ్ సెల్ ఆస్కాటిక్ ప్రాజెలిటీ టెస్ట్

¹⁷⁶ కంప్లీట్ బ్లడ్ కౌంట్

¹⁷⁷ హై పర్ఫార్మెన్స్ లిక్విడ్ క్రోమాటోగ్రఫీ

తన సమాధానంలో పేర్కొంది. రాష్ట్రంలో రక్తనిధి నిల్వ (బీఎస్‌యూ) పరికరాల సేకరణ, నాలుగు ఐటీడీఏలలో డే కేర్ సెంటర్ల ఏర్పాటు, పది డిస్ట్రిక్ట్ ఎర్లీ ఇంటర్వెన్షన్ సెంటర్ల (డీఈఐసీ) నిర్వహణ కోసం ఈ ఖర్చు చేయని బడ్జెట్‌ను ఉపయోగించారు. గిరిజన సంక్షేమ శాఖ ద్వారా గిరిజన ప్రాంతాల్లో 2022 జూన్ మరియు 2022 నవంబర్ మధ్య 2,036 మంది పిల్లలను పరీక్షించినట్లు పేర్కొంది. ఆ విధంగా, భారత ప్రభుత్వం ₹6.25 కోట్లు విడుదల చేసినప్పటికీ, మూడు సంవత్సరాల తర్వాత కూడా లక్ష్య నిర్దేశన జరిగిన గిరిజన పిల్లలలో కేవలం ఒక శాతం మాత్రమే పరీక్షించబడ్డారు.

ఈ విధంగా, నిధులు మంజూరు చేసినప్పటికీ, రాష్ట్ర రక్తనిధి కేంద్రం నిర్దేశించిన గిరిజన కుటుంబాలు మరియు పిల్లలలో ఒక శాతం వారిని మాత్రమే పరీక్ష చేయగలిగింది. ఇది హిమోగ్లోబిన్ 'సి' వ్యాధి, హిమోగ్లోబిన్ 'ఎస్-సి' వ్యాధి, సికిల్ సెల్ అనీమియా, తలసేమియా మరియు ఇతర ఉత్పరివర్తనలు వంటి రుగ్మతల ప్రమాదాన్ని పెంచుతుంది.

7.2.3.2 సాంక్రమిక వ్యాధుల సమాచారాన్ని సేకరించకపోవడం

కుటుంబ మరియు జనాభా స్క్రీనింగ్ అనేది సాంక్రమిక వ్యాధుల సమాచార నమోదు కోసం ఒక సమగ్రమైన మరియు ఖర్చుతో కూడుకున్న విధానం. తీవ్రమైన సమస్యలు మరియు అకాల మరణాలను నివారించడానికి తలసేమియా, సికిల్ సెల్ అనీమియా మరియు హిమోఫిలియా ఉన్న వ్యక్తులకు జీవితకాల చికిత్స అందించడానికి అధిక-నాణ్యత కలిగిన ప్రజారోగ్య ప్రణాళిక మరియు విధాన రూపకల్పన కోసం సాంక్రమిక వ్యాధుల సమాచారం అవసరం. ఎస్బీసీ, పట్టిక 7.5 లో ఇచ్చిన విధంగా జిల్లా యూనిట్ల నుండి సేకరించిన వ్యాధి వ్యాప్తికి¹⁷⁸ సంబంధించిన సమాచారాన్ని అందించింది.

పట్టిక 7.5: 2020-23 సంవత్సరాలలో తలసేమియా, సికిల్ సెల్ అనీమియా మరియు హిమోఫిలియాలతో గుర్తించబడిన రోగుల సంఖ్య

క్రమ సంఖ్య	జిల్లా	2020-21			2021-22			2022-23			
		తలసేమియా సంఖ్య	సికిల్ సెల్ అనీమియా సంఖ్య	హిమోఫిలియా సంఖ్య	తలసేమియా సంఖ్య	సికిల్ సెల్ అనీమియా సంఖ్య	హిమోఫిలియా సంఖ్య	తలసేమియా సంఖ్య	సికిల్ సెల్ అనీమియా సంఖ్య	హిమోఫిలియా సంఖ్య	
1	శ్రీకాకుళం	119	265	46	119	265	48	153		47	
2	విజయనగరం	32	182	24	సమాచారం అందుబాటులో లేదు			56		49	
3	విశాఖపట్నం	260	283	0	292	465	206	295		160	
4	తూర్పు గోదావరి	236	53	117	468	124	422	252		217	
5	పశ్చిమ గోదావరి	224	54	213	సమాచారం అందుబాటులో లేదు			208		233	
6	కృష్ణా	106	0	0	106	0	185	99	సమాచారం అందుబాటులో లేదు	185	
7	గుంటూరు	148	1	0	165	1	236	256		246	
8	ప్రకాశం	39	0	0	39	0	115	64		110	
9	నెల్లూరు	49	0	8	51	0	36	78		46	
10	కడప	89	0	143	74	0	147	115		150	
11	అనంతపురము	147	9	0	147	9	98	191		100	
12	చిత్తూరు	52	0	2	52	0	38	66		46	
13	కర్నూలు	200	0	1	207	0	91	296		100	
మొత్తము		1,701	847	554	1,720	864	1,622	2,129		ఎన్ఏ	1,689

మూలం: శాఖచే అందించబడిన సమాచారం

¹⁷⁸ నిఘా అనేది ఒక వ్యాధి కేసుల గురించిన సమాచారం యొక్క కొనసాగుతున్న, క్రమబద్ధమైన సేకరణ, విశ్లేషణ, వివరణ, వ్యాప్తి, వ్యాధి నివారణ. ఇది నియంత్రణ కార్యకలాపాలను ప్రణాళికాబద్ధం చేయడానికి, అమలు చేయడానికి, మూల్యాంకనం చేయడానికి ఆధారంగా ఉపయోగించబడుతుంది.

పైన పేర్కొన్నదాని ప్రకారం, కేసుల సంఖ్య ప్రతి సంవత్సరం పెరుగుతోంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం, తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, అనంతపురం మరియు కర్నూలు జిల్లాలలో తలసేమియా వ్యాధి ఎక్కువగా ఉంది. 2022-23 సంవత్సరానికి సంబంధించి సికిల్ సెల్ అనీమియాపై సమాచారాన్ని శాఖ అందించలేదు. ఇంకా, 2021-22 సంవత్సరానికి విజయనగరం మరియు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలకు సంబంధించిన సమాచారం కూడా అందుబాటులో లేదు, ఇది సాంక్రమిక వ్యాధుల అసమగ్ర సమాచార సేకరణను సూచిస్తుంది.

7.2.3.3 రక్త మార్పిడి సేవల్లో ప్రామాణిక నిర్వహణా విధానాలు లేకపోవడం

తలసేమియాలో రక్తహీనత ప్రధానమైన లక్షణం కాబట్టి, ప్రధాన చికిత్సలో వ్యాధి తీవ్రతను బట్టి ప్రతి రెండు నుండి నాలుగు వారాలకు ఒకసారి నుండి ప్రతి రెండు నుండి మూడు నెలలకు ఒకసారి జీవితాంతం ఎర్ర రక్త కణాలను క్రమం తప్పకుండా మార్చవలసి ఉంటుంది. రక్తమార్పిడి రక్తహీనతను సరిచేస్తూ, సాధారణ పెరుగుదలను ప్రోత్సహిస్తుంది. రక్త భాగాల భద్రత, నాణ్యతను నిర్ధారించడానికి, అల్లోయిమ్మ్యునైజేషన్¹⁷⁹ నిరోధించడానికి ల్యూకో-డిప్లిషన్ ఫిల్టర్లను ఉపయోగిస్తారు. అందువల్ల, ప్రతి తలసేమియా రోగికి సంవత్సరానికి కనీసం నాలుగు నుండి 24 ల్యూకో-డిప్లిషన్ ఫిల్టర్లు అవసరం.

2021-22 సంవత్సరానికి 1,720 మంది తలసేమియా రోగుల లభ్యత ప్రకారం, సంసిద్ధత చర్యలో భాగంగా, ఎస్బీసీ 2022-23లో దాదాపు 41,280 ల్యూకో-డిప్లిషన్ ఫిల్టర్లను కొనుగోలు చేసి ఉండాలి. అయితే, ఇండెంట్ చేయబడిన 31,008 ఫిల్టర్లకు గానూ ఏపీఎమ్ఎస్బిసీ ద్వారా 5,000 ఫిల్టర్లు మాత్రమే (2022 జూన్) సరఫరా చేయబడ్డాయి. ఇండెంట్ చేస్తున్నప్పుడు 2,584 మంది రోగులకు ప్రతి రోగికి నెలకు ఒక రక్తమార్పిడి మాత్రమే లెక్కించబడినట్లు ఎస్బీసీ అంగీకరించింది (2023 జనవరి). ఇంకా, 'ప్రభావిత రోగుల పట్ల ఎలాంటి నిర్లక్ష్యం జరగలేదు' అని కూడా పేర్కొంటూ, మిగిలిన యూనిట్లు సేకరణకొరకు బిడ్ను, బిడ్ ఫైనలైజేషన్ కమిటీలో ఖరారు చేయబడిందని తెలియచేసింది.

ప్రతి తలసేమియా రోగికి, పన్నెండు నెలలకు ప్రతి నెలకు రెండు చొప్పున ల్యూకో-ఫిల్టర్లు అవసరం అవుతాయి. దానికి తగినట్లుగా, రోగుల సంరక్షణ కొరకు వాటిని ఇండెంట్ చేసి ఖరీదు చేయవలసి ఉన్నందువల్ల ప్రత్యుత్తరం ఆమోదయోగ్యం కాదు.

హిందూపురము జిల్లా ఆసుపత్రిని పరీక్షించిన సమయంలో, రక్తంలోని భాగాలను వేరుచేసే సదుపాయము మరియు రక్త మార్పిడి సమయంలో ల్యూకో-ఫిల్టర్లు ఉపయోగించలేదని మేము గమనించాము. పరికరాల కొనుగోలుకు అనంతపురము డీసీహెచ్ఎస్ వారికి ఇండెంట్ ఇచ్చామనీ, ల్యూకో-ఫిల్టర్లు అందుబాటులో లేనందు వలన వాడలేదని శాఖ సమాధానమిచ్చింది.

ఆ విధంగా, నిధులు అందచేసినప్పటికీ, గిరిజన కుటుంబాలను మరియు ప్రత్యేకంగా పిల్లలను పరీక్షించటంలో ఎస్బీసీ సఫలం కాలేదు. క్షేమకర రక్త మార్పిడి సేవలకు ప్రామాణిక వాడుక విధానాన్ని ఎస్బీసీ తయారు చేయలేదు. రక్త రుగ్మతలు, వ్యాధులను గుర్తించటానికి మరియు అదుపుచేయటానికి అవసరమైన పరికరాలైన ల్యూకో-ఫిల్టర్లు మరియు రక్త భాగాలను వేరు చేసే యంత్రాన్ని ఎస్బీసీ అందచేయలేదు.

ప్రభుత్వం నుండి ప్రత్యుత్తరం రావలసి ఉంది.

179 బయటి ఎర్ర రక్త కణాలకు వ్యతిరేకంగా అల్లో యాంటీబాడీల అభివృద్ధి

7.3 జాతీయ క్షయ వ్యాధి నిర్మూలన కార్యక్రమం (నేషనల్ ట్యూబర్క్యులోసిస్ ఎలిమినేషన్ ప్రోగ్రామ్-ఎన్టీఈపీ)

ప్రపంచవ్యాప్తంగా క్షయవ్యాధి సంక్రమణ (టీబీఐ) యొక్క అత్యధిక అంచనా భారం భారతదేశానికి ఉంది, దాదాపు 35-40 కోట్ల మంది భారతీయ జనాభాలో టీబీఐ ఉంది, వీరిలో 26 లక్షల మంది (18-36 లక్షలు)¹⁸⁰ ఏటా క్షయవ్యాధి (టీబీ) వ్యాధిని వ్యాప్తి చేస్తారని అంచనా వేయబడింది. క్రియాశీల టీబీ యొక్క ప్రారంభ దశలో రోగనిర్ధారణ, చికిత్స భారతదేశంలో అత్యంత ప్రాధాన్యతగా ఉన్నప్పటికీ, టీబీఐని కనుగొనడం, చికిత్స చేయడం ద్వారా టీబీని నివారించడం, అధిక-ప్రమాద సమూహాలలో (హెచ్ఆర్జీలు) క్రియాశీల కేసులను గుర్తించడం (యాక్టివ్ కేస్ ఫైండింగ్-ఏసీఎఫ్) టీబీని అంతం చేయడానికి చాలా ముఖ్యమైన దశలు.

1. ఎన్ హెచ్ఎమ్ లోని స్టేట్ ప్రాజెక్ట్ మానిటరింగ్ యూనిట్ ద్వారా ఈ పథకాన్ని అమలు చేసే యూనిట్లకు నిధులు విడుదల చేయబడతాయి. అమలు చేసే యూనిట్లు వినియోగించిన మొత్తానికి యూసీలను అందించాలి. ఎన్ హెచ్ఎమ్ ద్వారా నిధుల కేటాయింపు మరియు ఫైనాన్షియల్ మేనేజ్మెంట్ రిపోర్ట్ (ఎఫ్ఎమ్ఆర్) ప్రకారం చేసిన ఖర్చులు పట్టిక 7.6 లో చూపబడ్డాయి.

పట్టిక 7.6: 2012-22లో ఎన్టీఈపీ కింద కేటాయించబడిన మరియు ఖర్చు చేయబడిన నిధులు (₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	ప్రారంభ నిల్వ	ఆర్డీపీ ప్రకారం కేటాయింపు #	ఎఫ్ఎమ్ఆర్ల ప్రకారం మొత్తం ఖర్చు	ముగింపు నిల్వ
2017-18	6.68	45.64	26.44	25.87
2018-19	25.87	85.94	53.53	58.28
2019-20	58.28	67.55	71.75	54.07
2020-21	54.07	67.90	61.44	60.52
2021-22	60.52	89.37	75.64	74.25

ఆర్డీపీ - రికార్డ్ అఫ్ ప్రాసిడింగ్స్
మూలం: డిపీహెచ్ఎఫ్ డబ్ల్యూ చే అందచేయబడిన ఫైనాన్షియల్ మేనేజ్మెంట్ రిపోర్ట్(ఎఫ్ఎమ్ఆర్) ప్రారంభ నిల్వ

అందుబాటులోని వనరులు అన్నీ సక్రమంగా ఏ సంవత్సరంలో కూడా వినియోగించబడలేదని పై పట్టిక ద్వారా గమనించవచ్చు. విడుదల చేయబడిన వనరులన్నీ సమర్థవంతంగా వినియోగించబడ్డాయని డిపీహెచ్ఎఫ్ డబ్ల్యూ జవాబిచ్చింది (2022 డిసెంబర్). స్టేట్ ప్రాజెక్ట్ మానిటరింగ్ యూనిట్ (ఎస్పీఎమ్యూ) చే విడుదల చేయబడిన నిధుల వివరాలు అందచేయబడనందున, అవి సమర్థంగా వినియోగించబడ్డాయని ఆడిట్ నిర్ధారించలేక పోతున్నది.

ప్రభుత్వం నుండి ప్రత్యుత్తరం రావలసి ఉంది.

2. రికార్డుల పరిశీలనలో (2022 అక్టోబర్), రాష్ట్రంలో కార్యక్రమం అమలు కోసం మానవవనరుల లభ్యతలో కొరత ఉన్నట్లు ఆడిట్ గుర్తించింది. కఫ పరీక్ష మరియు కేసు నిర్ధారణలో ల్యాబ్ టెక్నీషియన్ (ఎల్టీ) పోస్ట్ చాలా కీలకమైనది. రాష్ట్రంలో 43 ఎల్టీ పోస్టులు (18.07 శాతం) ఖాళీగా ఉన్నాయని స్టేట్ ప్రోగ్రామ్ ఆఫీసర్ (టీబీ) ధ్రువీకరించారు. సీనియర్ ట్రీట్మెంట్ సూపర్వైజర్ (ఎస్టీఎస్) మరియు సీనియర్ టీబీ ల్యాబ్ రేటర్ల సూపర్వైజర్ (ఎస్టీఎల్ఎస్) కేడర్లలో వరుసగా 7.95 మరియు 14.39 శాతం ఖాళీలు ఉన్నాయి. మొత్తం 13 కేడర్లలో మంజూరైన 884 పోస్టుల్లో 107 పోస్టులు (12.10 శాతం) ఖాళీగా ఉన్నాయి. కీలకమైన పోస్టులు ఖాళీగా ఉండటం వల్ల కార్యక్రమాన్ని సమర్థవంతంగా అమలు చేయడంలో ఆటంకం ఏర్పడుతుంది.

¹⁸⁰ భారత ప్రభుత్వ ఆరోగ్య కుటుంబ మంత్రిత్వ శాఖ ద్వారా భారతదేశంలో టీబీ నివారణ చికిత్స యొక్క ప్రోగ్రామాటిక్ మేనేజ్మెంట్ కోసం రూపొందించిన మార్గదర్శకాల నుండి స్వీకరించబడినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు). మంజూరైన 884 పోస్టులలో, 86 పోస్టులు (10 శాతం) మాత్రమే ఇప్పుడు ఖాళీగా ఉన్నాయని, నియామకాలు ఒక నిరంతర ప్రక్రియ అని పేర్కొంది.

3. **కేసు ప్రకటనలు:** ఐక్యరాజ్యసమితి ఎస్ డీ జీ 3.3 ప్రకారం, 2030 నాటికి అన్ని దేశాలు టీబీని నిర్మూలించాలనే లక్ష్యాన్ని నిర్దేశించుకున్నాయి. భారత ప్రభుత్వం, ప్రజల ఉద్యమం అయిన 'జన్ ఆందోళన్' అనే కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించడం ద్వారా 2025 నాటికి టీబీ నిర్మూలనను లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

కేస్ నోటిఫికేషన్ రేటు అనగా, ప్రతి 1,00,000 జనాభాకు నిర్దిష్ట వ్యవధిలో ఆరోగ్య అధికారులకు తెలియజేయబడిన టీబీ కేసుల సంఖ్య (కొత్తవి, తిరగబెట్టినవి). నాలుగు సంవత్సరాల కాలానికి నోటిఫికేషన్ రకం మరియు కేసు నోటిఫికేషన్ రేటుతో పాటు నోటిఫై చేయబడిన రోగుల సంఖ్య పట్టిక 7.7లో సూచించబడింది.

పట్టిక 7.7: ఆయా సంవత్సరాలలో టీబీ కేసు నోటిఫికేషన్ రేటు మరియు వాటి రకాల వివరణ

సంవత్సరం	ప్రకటించబడిన రోగులు			కేసుల రకాలు			కేసు నోటిఫికేషన్ రేటు		
	పబ్లిక్	ప్రైవేట్	మొత్తము	కొత్తవి	తిరగబెట్టినవి	పీఎమ్ డీటీ#	పబ్లిక్	ప్రైవేట్	మొత్తము
2019	76,486	22,383	98,869	85,006	10,519	3,344	149.0	2.0	151.0
2020	46,901	17,164	64,065	54,646	7,497	1,922	89.0	33.0	122.0
2021	62,100	24,732	86,832	74,857	9,403	2,572	117.0	47.0	164.0
2022	62,075	30,112	92,187	81,132	8,769	2,286	117.4	56.9	174.3

ప్రోగ్నాటిక్ మేనేజ్మెంట్ ఆఫ్ డ్రగ్-రెసిస్టెంట్ టీబీ

మూలం: ఆయా సంవత్సరాల ఇండియా టీబీ రిపోర్టు

ఆ విధంగా, కేసు నోటిఫికేషన్ రేటు 2019 లో 151 నుండి 2022 అక్టోబర్ లో 174 కు పెరిగింది.

ప్రారంభ సంవత్సరాలలో ఎక్కువ సంఖ్యలో కేసులను గుర్తించడం మరియు అన్ని కేసులకు విజయవంతంగా చికిత్స చేయడం ద్వారా ట్రాన్స్ మిషన్ ను అరికట్టవచ్చని దీనివల్ల కొత్త టీబీ కేసులు కొంత వ్యవధిలో తగ్గుతాయని ప్రభుత్వం ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు).

4. **సహ అంటురోగాలతో ఉన్న రోగులు:** హెచ్ఐవీతో నివసించే వ్యక్తులు క్షయవ్యాధి (టీబీ) బాధిస్తే పడే అవకాశం ఉంది. ఇది బలహీనమైన రోగనిరోధక వ్యవస్థ మూలంగా టీబీ క్రిములతో పోరాడటానికి శరీరాన్ని కష్టతరం చేస్తుంది. కోటిమోక్నాజోల్ ప్రివెంటివ్ థెరపీ (సీపీటీ) మరియు యాంటీ-రెట్రోవైరల్ ట్రిట్ మెంట్ (ఏఆర్టీ) హెచ్ఐవీ-పాజిటివ్ కలిగిన టీబీ రోగులలో మరణాలను తగ్గిస్తాయి. డబ్ల్యూ.హెచ్.ఓ యొక్క 2012 నవీకరణ హెచ్ఐవీ -సోకిన టీబీ రోగులు సీపీటీ మరియు ఏఆర్టీలను 100 శాతం తీసుకోవాలని గట్టిగా సిఫార్సు చేసింది, ఈ రెండింటినీ క్షయ వ్యతిరేక చికిత్స ప్రారంభించిన తర్వాత వీలైనంత త్వరగా ప్రారంభించాలి. రెండు ఇన్ఫెక్షన్లు ఉన్న రోగుల వివరాలు పట్టిక 7.8లో ఉన్నాయి.

పట్టిక 7.8: టీబీ, హెచ్ఐవీ ఇన్ఫెక్షన్లు రెండూ ఉన్న రోగుల వివరాలు

సంవత్సరం	హెచ్ఐవీ స్థితి తెలిసిన టీబీ రోగులు		టీబీ, హెచ్ఐవీ రెండూ కలిగిన రోగులు			పిల్లల్లో టీబీ రోగులు		
	పబ్లిక్	ప్రైవేట్	నిర్ధారణ కాబడిన వారు	ఏఆర్టీ పై ఉన్నవారు	సీపీటీ పై ఉన్నవారు	ప్రకటించబడిన వారు	హెచ్ఐవీ స్థితి తెలిసిన వారు	పరీక్ష చేయబడిన వారిలో హెచ్ఐవీ కలవారు
2017-18	57,872	1,440	2,632	686	664	909	829	32
2018-19	61,679	14,708	4,430	2,152	1,609	2,016	1,788	35
2019-20	73,644	21,967	6,734	6,109	5,831	2,227	2,091	28
2020-21	46,497	17,052	3,488	3,180	3,146	2,227	1,277	9
2021-22	61,981	24,204	4,870	4,772	4,723	1,141	1,126	17
మొత్తము	3,01,673	79,371	22,154	16,899	15,973	8,520	7,111	121

మూలం: డిపీ హెచ్ డబ్ల్యూ.వే అందచేయబడిన సమాచారం

అందువల్ల, హెచ్ఐవీ-సోకిన టీబీ రోగులందరినీ సీపీటీ మరియు ఏఆర్టీ రెండింటిపై కలిపి ఉంచలేదని స్పష్టమైంది. 2019-22లో ఆంధ్రప్రదేశ్ 98 నుండి 99 శాతం సీపీటీ మరియు ఏఆర్టీ సాధించిందని శాఖ సమాధానం ఇచ్చింది (2022 డిసెంబర్).

భారతదేశ టీబీ నివేదిక 2023 ప్రకారం టీబీ-హెచ్ఐవీ విజయవంతమైన రేటు 95.6 శాతంగా ప్రభుత్వం పేర్కొంది (2023 ఆగస్టు).

2021లో టీబీ,హెచ్ఐవీ రెండూ-సోకిన కేసుల మరణాల రేటు 1.4 శాతం ఉన్నందున ప్రత్యుత్తరం ఆమోదయోగ్యం కాదు (2021 సంవత్సరానికి టీబీ నివేదిక 2023 ప్రకారం రెండూ సోకిన రోగుల మరణం 23గా నివేదించబడింది). టీబీ,హెచ్ఐవీ రెండూ-సోకిన రోగులందరినీ సీపీటీ మరియు ఏఆర్టీలపై ఉంచినట్లయితే మరణాలను తగ్గించవచ్చు.

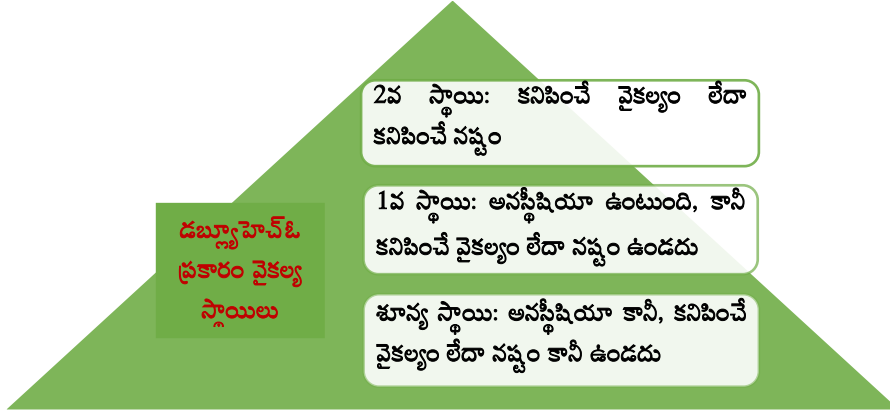
5. సమాజాలను జాగృతపరచి సమగ్ర పద్ధతిలో మద్దతు ఇచ్చినప్పుడే టీబీ వ్యాధిని పూర్తిగా అడుపుచేయవచ్చు. వ్యాధి నివారణ మరియు నియంత్రణలో పూర్తి నిఘా అనేది ఒక ముఖ్యమైన ప్రజారోగ్య విధి. రాష్ట్రంలో టీబీ కేసుల పెరుగుదల, ఎస్డీజీ 3.3 లక్ష్యమయిన 2030 నాటికి ప్రతి లక్ష జనాభాకు శూన్యతను సాధించడమనే లక్ష్య సాధనలో ఆందోళన కలిగించే అంశం. 2019-20 లో టీబీ కేసులు లక్ష జనాభాకు 175 నుండి 2020-21 నాటికి లక్ష జనాభాకు 121 గా క్షీణించినప్పటికీ, 2021-22 సంవత్సరంలో లక్ష జనాభాకు 164కు కేసులు పెరిగాయి.

టీబీని తొలగించడానికి, ప్రారంభ సంవత్సరాల్లో ఎక్కువ సంఖ్యలో కేసులను గుర్తించడం మరియు అన్ని కేసులకు విజయవంతంగా చికిత్స చేసే వ్యూహం ద్వారా ప్రసారాన్ని అరికట్టవచ్చు మరియు కొత్త టీబీ కేసులు కొంత వ్యవధిలో తగ్గుతాయని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). టీబీ నోటిఫికేషన్ రేటు లక్ష జనాభాకు 2021 సంవత్సరంలో 164గా, 2022 సంవత్సరంలో 174 గాను ఉన్నదనీ, ఇది భారత దేశ సగటు కంటే ఎక్కువనీ, ఇది మునుపటి సంవత్సరాలతో పోలిస్తే, అధిక సంఖ్యలో నిర్ధారణల వల్ల సాధ్యమైనదనీ, అనగా 2021 సంవత్సరంలో 1,419, 2022 సంవత్సరంలో 1,524 గా ఉంటూ, భారతదేశ సగటున 1,281 కంటే ఎక్కువగా ఉందనీ సమాధానమిచ్చింది.

మానవవనరుల కొరత, నిధుల వినియోగం లేకపోవడం మరియు అధిక కేసు నోటిఫికేషన్ కారణంగా రాష్ట్రంలో ఎన్టీఈపీ ప్రోగ్రామ్ అమలులో అవరోధాలు ఏర్పడ్డాయి. 2030కి ఎస్డీజీ 3.3 లక్ష్యం, సంవత్సరానికి ప్రతి లక్ష జనాభాకు టీబీ కేసుల సున్నా నోటిఫికేషన్ను నమోదు చేయడానికి ఇది ఒక ఆందోళనకరమైన సంతేతం.

7.4 జాతీయ కుష్టు వ్యాధి నిర్మూలనా పథకం

కుష్టు వ్యాధి నివారించదగినది మరియు ప్రాథమిక దశలలో చికిత్స అందించినట్లైతే శారీరిక వైకల్యాన్ని కూడా నివారించవచ్చు. జాతీయ కుష్టు నిర్మూలనా పథకం (నేషనల్ లెప్టోసి ఎరాడికేషన్ ప్రోగ్రామ్-ఎన్ఎల్ఈపీ) అనేది జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ (నేషనల్ హెల్త్ మిషన్- ఎన్హెచ్ఎమ్) ఛత్రచ్ఛాయలో పనిచేసే ఒక కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకం. కుష్టు వ్యాధిని ప్రాథమిక దశలో గుర్తించి, బాధిత వ్యక్తుల్లో వైకల్యాన్ని నిరోధించటానికి, సామాజిక స్థాయిలో ప్రసారాన్ని ఆపటానికి ఉచిత సంపూర్ణ చికిత్స అందించటం ఈ పథకం యొక్క ప్రాథమిక లక్ష్యం. కుష్టు వ్యాధి పట్ల జాగరూకత పెంచడం మరియు ఈ వ్యాధి గురించి ఉన్న భయాందోళనలను తగ్గించటం కూడా ఈ పథక లక్ష్యాలలో భాగమే.

మల్టీ డ్రగ్ థెరపీ (ఎమ్డీపీ) గా పేర్కొనే మందుల కలయికతో కుష్టు వ్యాధిని నివారించవచ్చు. చర్మంపై మచ్చలు/పుండ్లు లేదా నరాల ప్రమేయం ఆధారంగా, చికిత్స కొరకు కేసులను పాసిబాసిల్లరీ¹⁸¹ (పీబీ), మల్టీబాసిల్లరీ¹⁸² (ఎమ్బీ) వంటి రెండు రకాలుగా వర్గీకరించవచ్చు. 2017-18 నుండి 2021-22 మధ్య కాలంలో సంవత్సరాల వారీగా గుర్తించిన కొత్త కేసులు, వార్షిక కొత్త కేసుల గుర్తింపు రేటు (యాన్యువల్ న్యూ కేసెస్ డిటెక్షన్ రేట్ - ఏఎన్డీసీఆర్), వ్యాప్తి రేటు (ప్రివేలెన్స్ రేట్-పీఆర్) మరియు కొత్త కేసులలో మల్టీబాసిల్లరీ (ఎమ్బీ) నిష్పత్తి వివరాలు పట్టిక 7.9 లో వివరించబడ్డాయి.

పట్టిక 7.9: కొత్త కుష్టు కేసుల వివరాలు

సంవత్సరం	గుర్తించబడిన కొత్త కేసుల సంఖ్య	ఎమ్డీపీ కింద కొత్త కేసుల సంఖ్య	1,00,000 జనాభాకు ఏఎన్డీసీఆర్	10,000 జనాభాకు వ్యాప్తి రేటు	కొత్త కేసులలో చిన్న పిల్లల కేసుల నిష్పత్తి	కొత్త కేసులలో ఎమ్బీ కేసుల నిష్పత్తి	కొత్త కేసులలో మహిళా కేసుల నిష్పత్తి	కొత్త కేసులలో 2 వ శ్రేణి వైకల్యం శాతంలో	కొత్త కేసులలో 1 వ శ్రేణి వైకల్యం శాతంలో
2017-18	4,695	3,561	8.98	0.62	9.88	47.45	40.81	228/4.9*	135/2.9
2018-19	5,294	3,590	10.12	0.73	8.10	48.24	45.13	195/3.6	115/2.1
2019-20	4,685	3,082	8.81	0.64	7.51	48.50	43.56	131/2.8	76/1.6
2020-21	1,811	1,417	3.31	0.35	7.79	52.35	40.42	48/2.7	76/4.2
2021-22	1,888	1,589	3.44	0.36	5.46	62.66	42.06	35/1.9	96/5.1

మూలం: డీపీహెచ్డబ్ల్యుహెచ్ అందించబడినది.

*228 కొత్త కేసుల్లో 4.9 శాతం (11 కేసులు) 2 వ శ్రేణి వైకల్యంతో బాధపడుతున్నారు.

కింది విషయాలు గమనించడమైనది.

- 2013-14 సంవత్సరంలో కొత్త కేసుల గుర్తింపు రేటు 8.13¹⁸³తో 4,323 కొత్త కేసులు¹⁸⁴ గుర్తించబడ్డాయి. ఆరు సంవత్సరాల తర్వాత 2019-20¹⁸⁵ లో, 8.81 ఏఎన్డీసీఆర్ తో 4,685 కొత్త కేసులు గుర్తించబడ్డాయి. ఈ విధంగా, కొత్త కేసుల సంఖ్య మరియు ఏఎన్డీసీఆర్ లో పెరుగుదల ఆందోళన కలిగించే సంకేతం. 2019-20లో 10 జిల్లాల్లో కుష్టు వ్యాధి గుర్తింపు ప్రచారం (లెప్రసీ కేస్ డిటెక్షన్ క్యాంపెయిన్-ఎల్సీడీసీ) నిర్వహించబడిందని, అందువల్ల క్రియాశీల కేసుల గుర్తింపు పెరిగిందని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). ఇంకా, 2020-22లో కోవిడ్ కారణంగా కేసుల గుర్తింపు ప్రచారాలు నిర్వహించబడలేదని, కొత్త కేసుల గుర్తింపు ప్రచారం కారణంగా 2022-23లో ఏఎన్డీసీఆర్ పెరిగిందని తెలియచేశారు.

181 చర్మంపై మచ్చల్లో బాసిల్లి ఉనికిని ప్రదర్శించకుండా ఒకటి నుండి ఐదు చర్మ గాయాలతో

182 ఐదు కంటే ఎక్కువ చర్మ గాయాలతో; లేదా నరాల ప్రమేయంతో

183 ఎన్ హెచ్ఎమ్ యొక్క 2014-15 వార్షిక నివేదిక (పేజీ 120)

184 ఏపీ జనాభా లెక్కల సమాచారం 8.13 ఏఎన్డీసీఆర్ వద్ద గణించబడింది. ఉమ్మడి ఏపీలో 8.13 ఏఎన్డీసీఆర్ 7,108 కొత్త కేసులు

185 కోవిడ్ మహమ్మారి కారణంగా పరీక్షలు జరగనందున 2020-22 గణాంకాలు పరిగణించబడలేదు

ఎల్ సీడిసీ పెరుగుదల కారణంగా కొత్త కేసులు పెరగడం వ్యాధి నిఘా పెరుగుదలకు సంకేతం. అయితే, కొత్త కేసుల గుర్తింపు పెరగడం అనేది వాంఛనీయ ధోరణి కాదు.

2. కొత్త కేసులలో మల్టీబాసిల్లరీ (ఎమ్బీ) కేసుల నిష్పత్తి 2017-18లో 47.45 శాతం నుండి 2021-22లో 62.66 శాతానికి పెరిగింది. ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కుష్టువ్యాధి తీవ్రత పెరిగిందని సూచిస్తుంది.

కుష్టు వ్యాధి నివారణ కోవిడ్ మహమ్మారి కారణంగా క్రియాశీల కేసుల గుర్తింపు రేటు తగ్గిందని, తద్వారా ఎమ్బీ కేసులు పెరిగాయని రాష్ట్ర విభాగం ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది (2023 జూలై). కానీ 2022-2023లో ఎమ్బీ కేసు రేటు 58.25 గానూ, పీబీ కేసు రేటు 42.75.గానూ ఉందనీ, ఇది ఎమ్బీ కేసుల తగ్గుదల ధోరణిని చూపుతుందనీ, కుష్టు వ్యాధిని ముందస్తుగా గుర్తించడాన్ని ఇది సూచిస్తుందనీ తెలియచేసింది.

3. ప్రజారోగ్య సమస్యగా కుష్టు వ్యాధి నిర్మూలించబడాలంటే కేసుల వ్యాప్తి రేటు ప్రతి 10,000 జనాభాకు, ఒకటి కంటే తక్కువ ఉండాలి. అయితే, శ్రీకాకుళం (2017-18 మరియు 2018-19) మరియు విజయనగరం (2017-18 మరియు 2019-20) లలో కేసుల వ్యాప్తి రేటు ఒకటి కంటే ఎక్కువగా ఉంది. దీంతో ఈ జిల్లాల్లో కుష్టు నిర్మూలనకు నిర్దేశించిన లక్ష్యాలు నెరవేరలేదు.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ (2023 ఆగస్టు) ఏపీలో స్పర్స్ అవగాహనా కార్యక్రమం, చేరుకోవడానికి కష్టతరమైన ప్రాంతాల్లో కేసులను గుర్తించడం, కుష్టు వ్యాధి అనుమానితుల కోసం ఆశా ఆధారిత నిఘా (ఏబీఎస్ యూఎల్ ఎస్) వంటి ముందస్తు కేసులను గుర్తించే ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు చేపట్టామని పేర్కొంది. చిల్లకలపల్లి, పొగిరి, సాలూరులో స్వచ్ఛంద సంస్థలు చురుకుగా పాల్గొంటున్నాయనీ తెలియచేసింది.

4. వైకల్య శ్రేణి అనేది కీలకమైన సాంక్రమిక వ్యాధుల మరియు కార్యాచరణ సూచిక, ఇక్కడ 2వ శ్రేణి వైకల్యం (జీ2డీ) అనేది ఆలస్యమైన రోగనిర్ధారణ, దాచబడిన పత్యేక వ్యాధికి సూచికగా పరిగణించబడుతుంది. ప్రారంభంలో రోగ నిర్ధారణ మరియు సత్వర చికిత్స వ్యాధి యొక్క ప్రాబల్యాన్ని తగ్గిస్తూ, వైకల్యాలను నివారించడం, వ్యాప్తిని తగ్గించడంలో సహాయపడుతూ వ్యాధి వ్యాప్తి, భారాన్ని పర్యవేక్షించడంలో సహాయపడుతుంది. చికిత్స పూర్తయిన తర్వాత చురుకైన తదనంతర చర్యలు కూడా అవసరం. ఎన్ఎల్ ఈపీ ప్రోగ్రామ్ యొక్క లక్ష్యం జాతీయ స్థాయిలో కొత్త కేసులలో జీ2డీ శాతాన్ని ఒకటి కంటే తక్కువకు తగ్గించడం. **పట్టిక 7.10** జిల్లాల వారీగా జీ2డీ స్థితిని సూచించే వైకల్య శాతాలను అందిస్తుంది:

పట్టిక 7.10: జిల్లాల వారీగా జీ2డీ స్థితిని సూచించే వైకల్య శాతాల వివరణ

క్రమ సంఖ్య	జిల్లా పేరు	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22
1	శ్రీకాకుళం	5.6	4.8	3.3	3.6	ఎన్ఎ
2	విశాఖపట్నం	3.2	3.7	ఎన్ఎ	ఎన్ఎ	ఎన్ఎ
3	పశ్చిమ గోదావరి	2.8	ఎన్ఎ	ఎన్ఎ	ఎన్ఎ	ఎన్ఎ
4	కృష్ణా	10.2	ఎన్ఎ	2.2	3.1	4.3
5	గుంటూరు	2.1	4.3	5.1	4.9	3.9
6	ప్రకాశం	10.6	5.8	3.2	ఎన్ఎ	ఎన్ఎ
7	ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు	4.0	3.6	ఎన్ఎ	ఎన్ఎ	2.0
8	చిత్తూరు	5.3	4.3	3.7	4.6	5.8
9	వైఎస్ఆర్	7.3	4.5	5.7	2.2	2.2
10	అనంతపురము	7.5	3.9	ఎన్ఎ	ఎన్ఎ	ఎన్ఎ
11	కర్నూలు	5.4	5.5	5.2	8.1	2.1

మూలం: డిపీహెచ్డబ్ల్యువే అందించబడిన సమాచారం

ఎన్ఎ: అందుబాటులో లేవు

2019-20 నుండి 2వ శ్రేణి వైకల్యం తగ్గుముఖం పడుతోందని మరియు కేసులను ముందుగా గుర్తించడం వలన జీ2డీ వైకల్యం తగ్గిపోతుందని ప్రభుత్వం సమాధానం (2023 ఆగస్టు) ఇస్తూ, కార్యాచరణకు హామీ ఇచ్చింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

జీ2డీ శాతాన్ని ఒకటి కంటే తక్కువకు తగ్గించడమే లక్ష్యంగా ఉన్నందున, సమాజంలో వ్యాధిని గుర్తించడం, ట్రాక్ చేయడం మరియు నివేదించడం వంటివి తగినంతగా లేవని, రెండు శాతానికి పైగా ఉన్న జీ2డీ వ్యాప్తి రేటు సూచిస్తుంది.

5. తిరగబెట్టటం అనేది మల్టీ డ్రగ్ థెరపీ కోర్సును విజయవంతంగా పూర్తి చేసిన రోగిలో నిఘా సమయంలో లేదా ఆ తర్వాత వ్యాధి యొక్క కొత్త సంకేతాలు మరియు లక్షణాలు కనపడటం. ఎన్ఎల్ ఈపీ నెలవారీ నివేదికల ప్రకారం, అనుమానిత తిరగబెట్టిన కేసులు మరియు డిహెచ్ఎల్ఎ చే నిర్ధారించబడిన తిరగబెట్టిన కేసులు పట్టిక 7.11 లో వివరించబడ్డాయి.

పట్టిక 7.11: అనుమానిత తిరగబెట్టిన కేసులు మరియు డిహెచ్ఎల్ఎ చే నిర్ధారించబడిన తిరగబెట్టిన కేసుల వివరాలు

సంవత్సరం	పీహెచ్ఎస్ఐ చే అనుమానించబడిన తిరగబెట్టిన కేసుల సంఖ్య	డిహెచ్ఎల్ఎ నిర్ధారించబడిన తిరగబెట్టిన కేసుల సంఖ్య	నిర్ధారించబడిన కేసుల శాతం	ఎమ్డీటీ తర్వాత కొత్త వైకల్యాలతో వృద్ధి చెందిన కేసుల సంఖ్య
2017-18	40 (39)*	37 (36)	92.5	6 (6)
2018-19	12 (12)	14 (14)	116.7	0 (0)
2019-20	18 (18)	20 (20)	111.1	1 (1)
2020-21	9 (9)	8 (7)	88.9	4 (4)
2021-22	12 (12)	6 (6)	50.0	1 (1)
మొత్తము	91 (90)	85 (83)	93.4	12 (12)

మూలం: విభాగము చే అందచేయబడిన సమాచారం

* గుర్తించిన కేసుల్లో ఎమ్బీ కేసులను బ్రాకెట్లోని గణాంకాలు సూచిస్తాయి

మల్టీబాసిల్లరీ (ఎమ్బీ) కేసులలో తిరగబెట్టే కేసుల నిష్పత్తి ఎక్కువగా ఉందని పై పట్టిక నుండి అర్థం చేసుకోవచ్చు. సమాజంలో ఎమ్బీ కేసులు పెరుగుతున్న ధోరణిలో ఉన్నాయి. వ్యాప్తి యొక్క తీవ్రతను గుర్తించడానికి లక్షిత జనాభాలో క్రియాశీల కేసుల గుర్తింపును ఎన్ఎల్ ఈపీ విభాగం విస్తరించాలి.

తిరగబెట్టే కేసులు అనేవి ప్రభావితమైన వ్యక్తి యొక్క రోగనిరోధక శక్తిపై ఆధారపడి ఉంటాయని ప్రభుత్వం ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). కోవిడ్ కారణంగా గుర్తింపు తక్కువగా ఉండటంవల్ల తదనుగుణంగా ఎమ్బీ కేసులు, తిరగబెట్టే కేసులు కూడా పెరిగాయనీ. అయితే, ప్రస్తుతం ఎమ్బీ కేసులు, తిరగబెట్టే కేసులు కూడా తగ్గాయనీ జవాబిచ్చింది.

ఎమ్డీటీని ఆపిన తొమ్మిదేళ్ల తర్వాత మల్టీ వచ్చే ప్రమాదం ఎమ్బీకి 0.77 శాతం మరియు పీబీ రోగులకు 1.07 శాతం ఉంటుందని డబ్ల్యూహెచ్ఓ అంచనా వేసింది. అందువల్ల, ఎమ్బీ/పీబీ/తిరగబెట్టే కేసుల గుర్తింపులో పెరుగుదల ఆందోళన కలిగించే విషయం.

తిరగబెట్టిన కేసులను ముందుగా గుర్తించి, వారికి వైద్య చికిత్స అందించడం వల్ల లెప్టోస్ బాసిల్లి యొక్క సామాజిక ప్రసారాన్ని నిరోధించవచ్చు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆరోగ్య శాఖలోని కుష్టు విభాగంలో 13 జిల్లాల్లో మంజూరైన పోస్టులు మరియు పదవిలో ఉన్న వ్యక్తుల వివరాలు పట్టిక 7.12 లో చూపబడ్డాయి.

పట్టిక 7.12: పోస్టుల వారీగా మానవ వనరుల పరిస్థితి

క్రమ సంఖ్య	పోస్టు పేరు	మంజూరు చేయబడ్డవి	పదవిలో ఉన్న వారి సంఖ్య	ఖాళీలు	ఖాళీల శాతం
1	అదనపు జిల్లా వైద్య & ఆరోగ్య అధికారి	13	11	2	15.38
2	ఆరోగ్య విద్యాధికారి/ఉప హెచ్ ఈఓ	28	11	17	60.71
3	పారా వైద్యాధికారి(పీఎమ్ఓ)(కుష్టు)	13	8	5	38.46

క్రమ సంఖ్య	పోస్టు పేరు	మంజూరు చేయబడ్డవి	పదవిలో ఉన్న వారి సంఖ్య	ఖాళీలు	ఖాళీల శాతం
4	ఉప పారా వైద్యాధికారి/ఏపీఎమ్ఓ	366	192	174	47.54
5	గణాంకాధికారి/ఉప ఎస్ఓ.	13	8	5	38.46
6	జిల్లా కేంద్రీయ వైద్యాధికారి	13	10	3	23.08
7	ల్యాబ్-టెక్నిషియన్	13	9	4	30.77
8	ఫార్మసిస్ట్	1	0	1	100.00
9	ఫిజియోథెరపిస్ట్	13	7	6	46.15
10	కార్యాలయ సూపరింటెండెంట్	5	4	1	20.00
11	అకౌంటెంట్/సీనియర్ అసిస్టెంట్/జూనియర్ అసిస్టెంట్.	30	26	4	13.33
12	టైపిస్ట్	12	6	6	50.00
13	కార్యాలయ సహాయకులు	26	16	10	38.46
14	వాహన చాలకులు	26	11	15	57.69
15	ఊడ్చేవారు /రాత్రి కాపలాదారు	26	15	11	42.31
16	పురుష నర్సింగ్ ఆర్డర్లీ	2	1	1	50.00
మొత్తము		600	335	265	44.17

మూలం: విభాగం అందచేసిన సమాచారం

పై పట్టిక నుండి గమనించినట్లుగా, కుష్టు విభాగంలో 44.17 శాతం పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. వ్యాధి వ్యాప్తిని నివారించడానికి, జవాబుదారీతనం, చికిత్స మరియు సమాజంలో ప్రవర్తనా మార్పులను ప్రోత్సహించడానికి అవసరమైన ఆరోగ్య విద్య, పారా-మెడికల్, స్టాటిస్టికల్ మరియు ఫిజియోథెరపీ సేవలకు సంబంధించిన పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. అందువల్ల, కుష్టు వ్యాధిని రాష్ట్రంలో గుర్తించడం, నిఘా మరియు ప్రచార కార్యకలాపాలు పాక్షికంగా ఉన్నాయి.

ఎన్ఎల్ ఈపీ కార్యక్రమం సమాంతర కార్యక్రమంగా¹⁸⁶ మార్చబడిందని మరియు డిపీఎమ్ఓ/ఏపీఎమ్ఓ పోస్టులను వారి పదవీ విరమణ తర్వాత భర్తీ చేయలేదని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). ఖాళీలను పూరించడానికి, కుష్టు వ్యాధి నివారణా కార్యక్రమాలలో పని చేయడానికి, ప్రతి పీహెచ్సీలో పారా మెడికల్ సిబ్బంది నుండి నోడల్ వ్యక్తిని ఎంపిక చేశామనీ, ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులలో చర్మవ్యాధి నిపుణులను ఈ కార్యక్రమంలో చేర్చుకోవడం ద్వారా నిద్రాణంగా ఉండే కేసులను గుర్తించడం బలోపేతం చేయబడిందని మరియు వ్యాప్తిని తగ్గించడానికి కొత్త రోగులకు పోస్ట్ ఎక్స్పోజర్ ప్రొఫిలాక్సిస్ ఎస్డీఆర్¹⁸⁷ అందించబడిందని ప్రభుత్వం తెలియచేసింది.

కొత్త కేసులలో పెరుగుదల, ఎమ్బీ కేసులలో పెరుగుదల, జీ2డీ రేటు రెండు కంటే ఎక్కువగా ఉండటం, తిరగబెట్టే కేసులు మరియు మానవ వనరుల కొరత, కుష్టుని ప్రజారోగ్య సమస్యగా మార్పు చేస్తుంది.

జీ2డీ యొక్క రెండు శాతం వ్యాప్తి రేటు, ఒక శాతం లక్ష్యంతో పోలిస్తే ఎక్కువ. ఎన్ఎల్ ఈపీ లక్ష్యాల ప్రకారం సమాజంలో వ్యాధిని గుర్తించడం, అనుసరించడం మరియు నివేదించడం సరిపోదని ఇది సూచిస్తుంది. పిల్లల్లో కుష్టువ్యాధి నిరంతరం సంభవిస్తుండడం ఆందోళన కలిగించే అంశం.

186 2005 లో జారీ చేయబడిన జీఓఎమ్ఎస్ 20
187 ఒక మోతాదు రిఫ్రాంపిసిన్

7.5 నేషనల్ వెక్టార్ బోర్న్ డిసిజ్ కంట్రోల్ ప్రోగ్రామ్ (ఎన్వీబీడిసిపీ)

ఎన్వీబీడిసిపీ అనేది మలేరియా, డెంగ్యూ, చికున్ గున్యా మరియు ఇతర జ్వర సంబంధిత వ్యాధుల వంటి రోగవాహకాల ద్వారా సంక్రమించే వ్యాధుల నివారణ మరియు నియంత్రణ కోసం ఒక ఛత్రచ్ఛాయ కార్యక్రమం. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వ్యాధి పర్యవేక్షణ ఫలితాలు పట్టిక 7.13 లో సూచించబడ్డాయి.

పట్టిక 7.13: సంవత్సరం వారీగా జ్వర వ్యాధుల నిఘా వివరణ

వ్యాధి	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (అక్టోబర్ వరకు)
మలేరియా	1,03,953	1,462	84,230	28,688	62,685	1,50,376
ఎమ్మెరిక్ ఫీవర్	1,08,448	1,367	85,272	33,020	31,285	5,27,714
ఆరంభం తెలియని జ్వరం	10,61,905	18,227	7,87,389	4,60,937	2,40,599	
ఇన్ ఫ్లూయెంజా వంటి అనారోగ్యం	19,72,758	39,693	16,13,548	8,16,515	5,51,517	46,563
డెంగ్యూ	6,391	121	11,603	3,974	1,306	0
చికున్ గునియా	1,206	25	1,125	356	18	0
జ్వరంతో అనుబంధం ఉన్న మొత్తం వ్యాధులు*	32,56,678	62,913	25,85,186	13,45,510	8,89,431	7,24,653

మూలం: ప్రభుత్వ వైద్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ సంఘాలకులు
 * మొత్తంలో జ్వరం అనుబంధ వ్యాధులు కూడా కూడా ఉన్నాయి.

7.5.1 మలేరియా నియంత్రణ కార్యక్రమ అమలు

ఆగ్నేయాసియా ప్రాంతంలోని మొత్తం మలేరియా కేసులలో 79 శాతం మరియు మలేరియా మరణాలలో 83 శాతం భారతదేశంలోనే ఉన్నాయని, డబ్ల్యూ.హెచ్.ఓ యొక్క తాజా అంచనాలు తెలియచేస్తున్నాయి. మలేరియా కేసులు ఏటా తగ్గాలి, కానీ భారతదేశంలో తగ్గింపు రేటు, మునుపటి సంవత్సరాలతో పోల్చినప్పుడు 2019 మరియు 2020 సంవత్సరాలలో మాత్రమే తగ్గింది.

వార్షిక రక్త పరీక్ష రేటు (యాన్యువల్ బ్లడ్ ఏక్జామినేషన్ రేటు-ఎబీఈఆర్) అనేది మలేరియా కోసం ఏటా పరీక్షించబడే వ్యక్తుల శాతం. అంతేకాక ఎబీఈఆర్ అనేది ఈ కార్యక్రమం (ఎన్వీబీడిసిపీ) కార్యాచరణ సమర్థతకు సూచిక. వార్షిక పరాన్నజీవి సూచిక (ఏపీఐ)¹⁸⁸ ఎబీఈఆర్ పై ఆధారపడి ఉంటుంది. వార్షిక పరాన్నజీవి సూచిక (ఏపీఐ) అనేది, అధిక మరియు మితమైన మలేరియా వ్యాప్తి యొక్క ప్రమాద ప్రాంతాలను సూచిస్తుంది. రెండు శాతం కంటే ఎక్కువ ఏపీఐ ఉన్న ప్రాంతాలు, తీవ్ర ప్రమాదకర ప్రాంతాలుగా వర్గీకరించబడ్డాయి. భారతదేశంలో మలేరియా నిర్మూలన కోసం జాతీయ కార్యాచరణ ప్రణాళిక 2016-30 ప్రకారం, అన్ని రాష్ట్రాలు మరియు వాటి సంబంధిత జిల్లాలు, ఏపీఐని ప్రమాదంలో ఉన్న 1,000 జనాభాకు ఒక కేసు కంటే తక్కువకు తగ్గించడం మరియు 2024 నాటికి మలేరియా కారణంగా మరణాలు లేకుండా చేయడం అనేది నిర్దేశించబడిన మైలురాయి. ఖచ్చితమైన ఏపీఐని రూపొందించడానికి క్రమపద్ధతిలో రక్త నమూనాలను సేకరించి, మలేరియా పరాన్నజీవి కోసం పరీక్షలు జరపాలి.

మలేరియా కార్యాచరణ నిబంధనల ప్రకారం, వార్షిక రక్త పరీక్ష రేటు (ఎబీఈఆర్) జనాభాలో పది శాతం కంటే ఎక్కువ ఉండాలి, ఇది మలేరియా సంభావ్యత యొక్క వాస్తవ స్థితిని ప్రతిబింబించడానికి సరిపోతుందని పరిగణించబడింది. 2017-2021 సంవత్సరాల్లో, పట్టిక 7.14 లో చూపిన విధంగా కింది జిల్లాల్లో ఏబీఈఆర్ 10 శాతం కంటే తక్కువగా ఉందని మేము గమనించాము, ఇది వాస్తవ స్థితిని ప్రతిబింబించలేదని సూచించింది.

¹⁸⁸ ఒక సంవత్సరంలో పరాన్నజీవి కోసం మొత్తం సానుకూల స్టయిడ్ల సంఖ్యను లెక్కించడం, మొత్తం జనాభాకు సంవత్సరానికి 1,000 గుణించబడుతుంది

పట్టిక 7.14: జిల్లాల వారీగా వార్షిక రక్త పరీక్ష రేటును చూపించే ప్రకటన

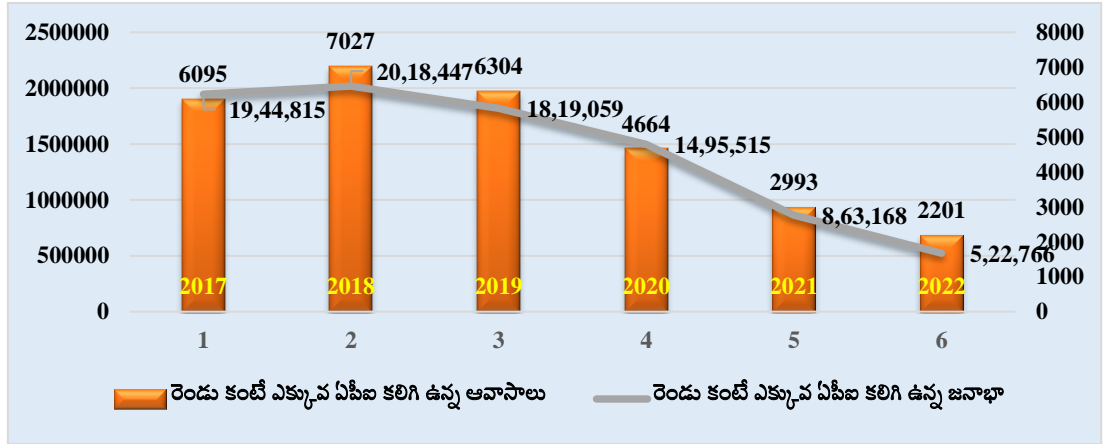
క్రమ సంఖ్య	జిల్లా	2017	2018	2019	2020	2021
1	శ్రీకాకుళం	14.60	17.00	17.70	8.30	13.50
2	విజయనగరం	17.00	17.30	17.50	11.50	16.50
3	విశాఖపట్నం	16.60	17.60	18.60	14.30	16.60
4	తూర్పు గోదావరి	15.60	14.70	15.70	11.70	13.80
5	పశ్చిమ గోదావరి	15.30	13.90	13.20	8.00	8.80
6	కృష్ణా	8.30	8.40	8.20	5.90	9.70
7	గుంటూరు	13.40	13.20	13.50	7.70	12.70
8	ప్రకాశం	13.50	13.90	10.50	7.30	10.30
9	ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు	6.00	5.30	6.10	10.10	10.80
10	చిత్తూరు	12.40	11.70	10.40	4.60	7.30
11	వైఎస్ఆర్	18.00	18.60	14.40	6.80	13.50
12	అనంతపురము	10.70	10.40	11.40	6.00	9.80
13	కర్నూలు	11.10	11.10	11.90	10.00	12.30
మొత్తము		13.10	13.00	12.90	8.50	11.80

ఎరుపు రంగు ఏబీఈఆర్ 10 కంటే తక్కువను, ఆకుపచ్చ రంగు ఏబీఈఆర్ 10 కంటే ఎక్కువను సూచిస్తుంది.

మూలం: వైద్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ సంవాలకులు అందచేసిన సమాచారం

సమీక్ష చేసిన అన్ని సంవత్సరాల్లో కృష్ణా జిల్లా ఏబీఈఆర్, 10 కంటే తక్కువగా నివేదించబడింది. పటం 7.1 లో చూపిన విధంగా 2017 నుండి 2022 సంవత్సరాలకు వార్షిక పరాన్నజీవి సూచిక (ఏపీఐ) ను రాష్ట్ర మలేరియా విభాగం అందచేసింది.

పటం 7.1: రెండు కంటే ఎక్కువ ఏపీఐ ఉన్న జనాభా మరియు ఆవాసాలు

మూలం: విభాగం అందచేసిన సమాచారం

రెండు కంటే ఎక్కువ ఏపీఐ కలిగి ఉన్న జనాభా తగ్గుదల ధోరణిని చూపించింది, అయినప్పటికీ, 2021 డిసెంబర్¹⁸⁹ చివరి నాటికి 39,867 ఆవాసాలలో 2,993 పల్లెలు (7.51 శాతం) ఇప్పటికీ రెండు కంటే ఎక్కువ ఏపీఐని కలిగి ఉన్నాయనేది ఈ ప్రాంతాలు ప్రమాద పరిధిలో ఉన్నాయని సూచిస్తుంది. 2021 సంవత్సరానికి జాతీయ సగటు ఏపీఐ 0.12 మాత్రమే.

కోవిడ్ కారణంగా 2020లో ఎనిమిది జిల్లాల్లో మరియు 2021లో నాలుగు జిల్లాల్లో ఏబీఈఆర్ 10 కంటే తక్కువగా నివేదించబడిందని ప్రభుత్వం అంగీకరించింది (2023 ఆగస్టు). రాష్ట్ర ఏబీఈఆర్ 2021 మరియు 2022లో వరుసగా 11.80 మరియు 14.14గా ఉందనీ, 2022లో రెండు జిల్లాలు (కృష్ణా 9.06 మరియు చిత్తూరు 9.96)

¹⁸⁹ 2022 సంవత్సరానికి సంబంధించిన సమాచారం 10 నెలలు మాత్రమే (2022 నవంబర్ 13 వరకు)

మినహా అన్ని జిల్లాలు 10 కంటే ఎక్కువ ఏబీఈఆర్ ను నివేదించాయనీ, ఇంకా, నిఘా కార్యకలాపాలను బలోపేతం చేయడం వల్ల తీవ్ర ప్రమాద ఆవాసాలు 2,201కు (4.93 శాతం), వార్షిక పరాన్నజీవి సూచిక (ఏపీఐ) 0.04 కు తగ్గిపోయాయని పేర్కొంది.

ఇలా రెండు జిల్లాల్లో ఇప్పటికీ మలేరియా కేసులు ఎక్కువగానే ఉన్నాయి.

మలేరియా నియంత్రణ కార్యక్రమానికి సంబంధించి, వార్షిక రక్త పరీక్ష రేటు (ఏబీఈఆర్) రాష్ట్రంలో ఏకరీతిగా లేదు, కృష్ణా మరియు చిత్తూరు జిల్లాల్లో 10 శాతం కంటే తక్కువగా ఉంది. రాష్ట్రంలోని దాదాపు 2201 ఆవాసాలు (ఐదు శాతం) ఇప్పటికీ మలేరియా పరాన్నజీవికి తీవ్ర ప్రమాద పరిధిలో ఉన్నాయి.

7.6 క్యాన్సర్, డయాబెటిస్, హృదయ నాళ సంబంధిత వ్యాధులు మరియు గుండె పోటు నివారణ మరియు నియంత్రణ కోసం జాతీయ కార్యక్రమం

క్యాన్సర్, డయాబెటిస్, కార్డియోవాస్కులర్ వ్యాధులు మరియు స్ట్రోక్ నివారణ మరియు నియంత్రణ కోసం జాతీయ కార్యక్రమం (ఎన్పీసీడీసీఎస్) కింద జిల్లా మరియు సీహెచ్సీ స్థాయిలలో ప్రారంభ రోగ నిర్ధారణ, చికిత్స మరియు తదుపరి సేవలను అందించడానికి నాన్-కమ్యూనికబుల్ డిసీజ్ (ఎన్సీడీ) చికిత్సాలయాలు, వీటికి హాజరయ్యే రోగులకు ఉచిత రోగనిర్ధారణ సౌకర్యాలు మరియు మందులు అందించడానికి సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. అత్యవసర హృదయ సంరక్షణ సౌకర్యాలను అందించడానికి గుర్తించబడిన జిల్లాల్లో హృదయ సంరక్షణ యూనిట్లు (సీసీయూ), క్యాన్సర్ సంరక్షణ కోసం సౌకర్యాలను అందించడానికి డే కేర్ సెంటర్లు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి.

2017-18 నుండి 2021-22 మధ్య కాలంలో, విడుదలైన ₹125.15 కోట్ల బడ్జెట్ లో, ఎన్పీసీడీసీఎస్ ప్రోగ్రామ్ అమలు కోసం కేవలం ₹78.50 కోట్లు మాత్రమే వెచ్చించబడ్డాయి.

2019-20 మరియు 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరాలకు సంబంధించిన ఆడిట్ పరిశీలనను ప్రభుత్వం ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు స్వల్ప నిధుల వినియోగాన్ని కోవిడ్-19 మహమ్మారికి ఆపాదించింది. 2021-22 సంవత్సరంలో, లక్ష్యాలను చేరుకోవడానికి మరియు వనరుల కేటాయింపును తగినట్లుగా చేయడానికి బడ్జెట్ ను సమర్థవంతంగా మరియు సముచితంగా ఉపయోగించుకున్నామని ప్రభుత్వం పేర్కొంది.

2021-22లో 92.21 శాతం నిధులు వినియోగించబడినట్లు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన బడ్జెట్ మరియు వ్యయాల వివరణాత్మక సమాధానంలో గమనించబడింది. అయితే, బడ్జెట్ యొక్క సమర్థవంతమైన వినియోగాన్ని ధ్రువీకరించడానికి 2021-22 సంవత్సరానికి సంబంధించిన రికార్డు అందించబడలేదు.

7.6.1 పీహెచ్సీలలో పేషెంట్ రిఫరల్ కార్డ్స్

ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ అనేది మొదటి కాంటాక్ట్ కేర్ కు మించినది మరియు ఉన్నత-స్థాయి సౌకర్యాలకు (మొదటి స్థాయి కేర్ ప్రొవైడర్ నుండి స్పెషలిస్ట్ కేర్ మరియు వెనుకకు) రెండు వైపులా రెఫరల్ మద్దతుకు మధ్యవర్తిత్వం చేస్తూ వ్యక్తిగత మరియు జనాభా యొక్క ఆరోగ్యపరమైన ఇబ్బందులకు తదుపరి ఆవశ్యకతను నిర్ధారిస్తుంది. మధుమేహం యొక్క స్క్రీనింగ్ కోసం మరియు తదనంతర పరిస్థితిని నమోదు చేయడానికి, ఎన్పీసీడీసీఎస్ కార్యక్రమంలో భాగంగా పీహెచ్సీలకు పేషెంట్ రిఫరల్ కార్డ్లు అందించాలి.

2017-18, 2019-20 మరియు 2020-21 సంవత్సరాల్లో పీహెచ్సీలలో రోగులకు రెఫరల్ కార్డ్ల జారీకి సంబంధించి బడ్జెట్ కేటాయింపు మరియు వ్యయాన్ని పరిశీలించినప్పుడు, ఆర్ఓపీలలో మొత్తం ₹1.03 కోట్లు కేటాయింబడ్డాయి. అయితే, రాష్ట్రం ఈ నిధులను అందుకు ఖర్చు చేయలేదు. ఇంకా, మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన హెచ్సీసీఫల ద్వారా రెఫరల్ కార్డ్లను జారీ చేయకపోవడాన్ని ఆడిట్ నిర్ధారించింది.

నిఘా వ్యవస్థ ద్వారా ఎన్సీడీ డేటాబేస్ అభివృద్ధికి తోడ్పాటు అందించటం, ఎన్సీడీ అనారోగ్యం మరియు మరణాలు, ప్రమాద కారకాలను పర్యవేక్షించడం కార్యక్రమ లక్ష్యాలలో ఒకటి. స్క్రినింగ్ సమాచారాన్ని నమోదు చేయడానికి, రెఫరల్ సెంటర్లకు సలహా ఇవ్వడానికి పేషెంట్ రిఫరల్ కార్డ్లు చాలా అవసరం కాబట్టి, వాటి లోటు, డేటాబేస్ తయారీకి ఆటంకం కలిగించింది.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు ఆరోగ్యశ్రీ కార్డ్లలో ఆభా గుర్తింపు సంఖ్యను పొందుపరచడం ద్వారా భవిష్యత్తులో ఆచరణకు కట్టుబడి ఉంటుందని హామీ ఇచ్చింది. స్క్రినింగ్ సమాచారాన్ని నమోదు చేయడానికి మరియు రెఫరల్ సెంటర్లకు సలహా ఇవ్వడానికి పేషెంట్ రిఫరల్ కార్డ్లు చాలా అవసరం కాబట్టి, స్క్రినింగ్ చరిత్ర అందుబాటులో లేకపోవడం డేటాబేస్ తయారీకి ఆటంకం కలిగిస్తుంది.

7.6.2 ఉప కేంద్రాల వద్ద పేషెంట్ రిఫరల్ కార్డ్స్

ఎన్సీడీసీఎస్ కార్యక్రమంలో భాగంగా, రాష్ట్రంలోని అన్ని సబ్ సెంటర్లకు పేషెంట్ రిఫరల్ కార్డ్లను 190 అందించాలి. ఈ భాగం కింద, ఎన్హెచ్ఎమ్ ద్వారా 2017-18 మరియు 2019-20 మరియు 2020-21 సంవత్సరాల్లో ఆర్బిపీలను ఆమోదించేటప్పుడే ఆయా సంవత్సరాలలో బడ్జెట్ కేటాయింపులు జరిగాయి.

ఆయా సంవత్సరాలలో ₹5.87 కోట్లు కేటాయించబడింది; అయితే, రోగి రెఫరల్ కార్డ్ల కోసం రాష్ట్రం కేటాయించిన బడ్జెట్లో దాదాపు 10 శాతం అనగా ₹59.97 లక్షలు ఖర్చు చేసింది. ఇంకా, ఉప కేంద్రాల భౌతిక పరిశీలన సమయంలో, ఉప కేంద్రాలలోని రోగులకు ఎలాంటి రిఫరల్ కార్డ్లు జారీ చేయలేదని మేము గమనించాము.

క్యాన్సర్, మధుమేహం, సీవీడీలు మరియు స్ట్రోక్ నివారణకు జాతీయ కార్యక్రమం (ఎన్సీడీసీఎస్), వయో వృద్ధుల ఆరోగ్య సంరక్షణ కోసం జాతీయ కార్యక్రమం (ఎన్పిహెచ్సీఈ), జాతీయ పొగాకు నియంత్రణ కార్యక్రమం (ఎన్టీసీపీ), జాతీయ మానసిక ఆరోగ్య కార్యక్రమం (ఎన్ఎమ్హెచ్పీ) మొదలైన వివిధ రకాల కార్యక్రమాల ముందస్తు గుర్తింపు, రోగనిర్ధారణ, చికిత్స, శిక్షణ మరియు పర్యవేక్షణ కోసం ఉమ్మడి మౌలిక సదుపాయాలు/ మానవశక్తిని ఉపయోగించుకోవచ్చు.

కమ్యూనిటీ బేస్డ్ అసెస్మెంట్ చెక్లిస్ట్ (సీబీఏసీ) ఫారమ్లను ఫ్రింట్ చేయడానికి ₹59.97 లక్షలు ఖర్చు చేయబడిందని, అవి అన్ని ఉప కేంద్రాలకు సరఫరా చేయబడాయని ప్రభుత్వం ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). ఇంకా, ఆభా గుర్తింపు సంఖ్యను ఆరోగ్యశ్రీ కార్డ్లలో ముద్రించి జారీ చేసే పని ప్రాసెస్లో ఉన్నట్లు పేర్కొంది.

అందువల్ల, స్క్రినింగ్ కార్డ్లను అందించడంలో ఆశించిన లక్ష్యం అంటే, మద్యం, పొగాకు తీసుకోవడం, శారీరక శ్రమ, రక్తంలో చక్కెర మరియు రక్తపోటును ధ్రువీకరించడానికి 30 ఏళ్లు పైబడిన వ్యక్తుల చరిత్రను నమోదు చేయడంలో రాష్ట్రం విఫలమైంది.

7.6.3 మానవ వనరులు

ఎన్సీడీ క్లినిక్/కార్డియాక్ కేర్ యూనిట్ (సీసీయూ), అత్యవసర మరియు ఓపిడీ సేవలు, కౌన్సెలింగ్, పునరావాస సేవలు మొదలైనవాటిని నిర్వహించడానికి క్రింద సూచించిన మానవ వనరులను ఎన్సీడీసీఎస్ యొక్క నిర్వహణ మార్గదర్శకాలు పేర్కొన్నాయి. తనిఖీ చేయబడిన డిహెచ్ఎల్లో అందుబాటులో ఉన్న మానవ వనరుల వివరణ పట్టిక 7.15 లో సూచించబడింది.

190 ఒకటి రోగికి ఇవ్వబడుతుంది (అనుమానిత కేసు>140 డిఎల్. ఆరోగ్య శిబిరాల నిర్వహణ సమయంలో లేదా నియమించబడిన రోజున ఏఎన్ఎమ్ మరియు (లేదా) పురుష ఆరోగ్య కార్యకర్త/మి.గ్రా) మరియు మరొకటి భవిష్యత్ మరియు తదుపరి సమాచారం కోసం సబ్ సెంటర్లలో ఉంచబడుతుంది

పట్టిక 7.15: జిల్లా ఆసుపత్రులలో అందుబాటులో ఉన్న మానవ వనరుల వివరణ

క్రమ సంఖ్య	పోస్టు పేరు	అవసరం	డీహెచ్ అత్యుకారు	డీహెచ్ హిందూపురము	డీహెచ్ టెక్కలి
1	సామాన్య వైద్యుడు	ఒకటి	ఒకటి	అందుబాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు
2	జనరల్ నర్సింగ్ & మిడ్ వైఫరీ (జీఎన్ఎమ్)	రెండు	రెండు	రెండు	రెండు
3	టెక్నిషియన్	ఒకటి	అందుబాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు
4	ఫిజియోథెరపిస్ట్	ఒకటి	ఒకటి	అందుబాటులో లేదు	ఒకటి
5	కౌన్సిలర్	ఒకటి	అందుబాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు
6	డేటా ఎంట్రీ ఆఫ్సర్	ఒకటి	అందుబాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు

మూలం: ఆసుపత్రి దస్తావేజులు

డీహెచ్ హిందూపురము, డీహెచ్ టెక్కలిలో ప్రత్యేక వైద్యులు, మూడు డీహెచ్ లలో సాంకేతిక నిపుణులు అందుబాటులో లేకపోవడంతో ఉన్న సిబ్బందికి అదనపు పనిభారం పడి రోగులకు అనుకున్న స్థాయిలో సేవలు అందడం లేదు.

సీహెచ్ సీ సోంపేటలో, 2021 నవంబర్ లో ఒక స్టాఫ్ నర్సు మరియు 2022 మార్చిలో ఒక వైద్యాధికారిని నియమించారు. అయితే, వైద్యాధికారి 2022 ఏప్రిల్ నుండి సెలవులో ఉన్నారు.

ఈ కార్యక్రమం వైద్యులు మరియు నర్సులు మరియు యూనిట్ లో అవసరమైన ఒప్పంద సిబ్బందికి ఆర్థిక సహాయాన్ని అందిస్తుంది. జిల్లా స్థాయిలో ఒప్పంద సిబ్బందిని ఎన్ సీ డీ క్లినిక్ మరియు సీసీయూ కోసం అలాగే డి కేర్ కెమోథెరపీ యూనిట్ కోసం మరియు సీహెచ్ సీ స్థాయిలో ఎన్ సీ డీ క్లినిక్ ని నడపడానికి ఉపయోగించవచ్చు. అయినప్పటికీ, ఒప్పంద ప్రాతిపదికన మానవ వనరులను నియమించడానికి ఈ సదుపాయాన్ని ఉపయోగించలేదు.

ఎన్ సీ డీ చికిత్సాలయాలు 26 జిల్లాలో (డీహెచ్ లు/ఏహెచ్ లు) స్థాపించబడి, ఫిజీషియన్ మరియు స్టాఫ్ నర్సులతో నిర్వహించబడుతున్నాయని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు).

అయితే, ఈ చికిత్సాలయాల్లో నియమించబడిన సిబ్బంది ఈ కార్యక్రమానికి మాత్రమే ప్రత్యేకించిన వారా లేక ఇతర వనరుల నుండి నియమించబడ్డారా/మల్లించబడ్డారా అనేది ఆడిట్ నిర్ధారించలేకపోయింది. నాన్-కమ్యూనికబుల్ డిసీజెస్ (ఎన్ సీ డీలు) చికిత్సాలయాల్లో మానవ వనరుల నియంత్రణకి సంబంధించిన రికార్డు ఆడిట్ కు అందించబడలేదు. ఎన్ సీ డీ క్లినిక్ లకు అంకితమైన సిబ్బంది అవసరం, మరియు అంకితమైన మానవ వనరులు లేకుండా, ఉద్దేశించిన కార్యక్రమ లక్ష్యాలు సాధించబడవు.

7.6.4 నిష్క్రియంగా ఉంచబడిన ₹84.34 లక్షల విలువ కల పరికరాలు

జిల్లా స్థాయిలో హృదయ సంరక్షణ మరియు క్యాన్సర్ సంరక్షణ అందించడానికి, వైద్య కళాశాల ఆసుపత్రులు లేని జిల్లాలలోను మరియు ఈ పథకం పరిధిలోకి రాని జిల్లా ఆసుపత్రులను వైద్య కళాశాల ఆసుపత్రులుగా అభివృద్ధి చేసి ఆయా జిల్లాలలో కనీసం నాలుగు పడకల హృదయ సంరక్షణ యూనిట్ (సీసీయూ) లను ఎన్ సీ డీ క్లినిక్ కింద ఏర్పాటు చేయడానికి ఆర్థిక సహాయం అందించబడింది.

ఎన్ సీ డీ క్లినిక్ కింద సరఫరా చేయబడిన ₹84.34 లక్షల విలువైన పరికరాలు, సామాన్య వైద్యుడు, కార్డియాలజిస్ట్ అందుబాటులో లేకపోవడంతో డీహెచ్, హిందూపురములో నిష్క్రియంగా ఉంచినట్లు మేము గమనించాము.

డీహెచ్, హిందూపురములో అందుబాటులో ఉన్న వైద్యులు ఎన్ సీ డీ మరియు హృదయ సంరక్షణ యూనిట్ లో సేవలను అందిస్తున్నారని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). ఇంకా, అందుబాటులో ఉండి డీహెచ్ వద్ద ఉపయోగిస్తున్న పరికరాల జాబితాను కూడా ప్రభుత్వం అందించింది.

ఏదేమైనప్పటికీ, ప్రత్యుత్తరాన్ని నిర్ధారించడానికి, ఈ సదుపాయాన్ని వినియోగించుకున్న రోగులు మరియు హృదయ సంరక్షణ యూనిట్‌ని ఉపయోగించిన రోగుల సంఖ్య అందించబడలేదు.

7.7 ప్రధాన మంత్రి నేషనల్ డయాలసిస్ ప్రోగ్రామ్

పేదలకు ఉచిత డయాలసిస్ సేవలను అందించడం కోసం నేషనల్ ఆరోగ్య మిషన్ (ఎన్‌హెచ్‌ఎమ్) లో భాగంగా 2016 ఏప్రిల్‌లో ప్రధాన మంత్రి నేషనల్ డయాలసిస్ ప్రోగ్రామ్ (పీఎమ్‌ఎన్‌డీపీ) ప్రారంభించబడింది. నిపుణులతో సంప్రదింపులు మరియు కొన్ని రాష్ట్రాలతో చర్చల ఆధారంగా, భారత ప్రభుత్వం 2016-17 నుండి పీపీపీ విధానంలో పీఎమ్‌ఎన్‌డీపీని అమలు చేస్తోంది. దీని ప్రకారం, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని జిల్లా ఆసుపత్రులలో ఒక్కొక్కటి 10 పడకలతో 13 హీమో-డయాలసిస్ (హెచ్‌డీ) కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం టెండర్లను ఆహ్వానించింది. ప్రారంభంలో 2016-18 సంవత్సరాలకు ఒక సర్వీస్ ప్రొవైడర్‌ని ఎంపిక చేశారు. పెరిగిన డిమాండ్ కారణంగా ఏరియా ఆసుపత్రులు మరియు సీహెచ్‌సీలలో కూడా డయాలసిస్ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడానికి మరొక సర్వీస్ ప్రొవైడర్‌ను ఎంపిక చేశారు.

Kt/V అనేది డయాలసిస్ పర్యాప్తతను కొలిచే మార్గం, సేకరించిన మూడు కొలతల సగటు Kt/V^{191} విలువ స్థిరంగా 1.2 కంటే తక్కువగా ఉంటే, రోగి మరియు నెఫ్రాలజిస్ట్ దానిని మెరుగుపరచడానికి మార్గాలను చర్చించాలి. రోగి తప్పనిసరిగా అతని Kt/V విలువలను తెలుసుకోవాలి. మేము ఎంచుకున్న హెచ్‌సీఎఫ్‌లో పీఎమ్‌ఎన్‌డీపీ అమలును పరిశీలించి ఈ క్రింది అంశాలను గమనించాము:

1. కార్యాచరణ మార్గదర్శకాల ప్రకారం, స్థాపించబడిన కేంద్రాల ద్వారా బీపీఎల్ కుటుంబాలకు మాత్రమే అన్ని డయాలసిస్ సేవలను అందించాలి. అయితే, కేవలం బీపీఎల్ కుటుంబాలకు మాత్రమే సేవలు అందించారా లేదా అనే విషయాన్ని నిర్ధారించేందుకు ఏ ఆధారాలు రికార్డుల్లో లేవు. సర్వీస్ ప్రొవైడర్ ఆధార్ కార్డ్ ఆధారిత రిజిస్ట్రేషన్ విధానాన్ని అనుసరిస్తోందని, ఈ కేసులన్నీ రిఫరల్ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల నుండి వచ్చినవని శాఖ పేర్కొంది. బీపీఎల్ కేటగిరీ కింద అర్హతను నిర్ణయించడానికి ఆధార్ ఆధారం కానందువల్ల ప్రత్యుత్తరం ఆమోదయోగ్యం కాదు.
2. రోగులకు అందించిన 'రుసుము చెల్లించలేదు' అనే రసీదు కాపీలు సర్వీస్ ప్రొవైడర్‌కు చెల్లింపు చేయడానికి ఆధారంగా ఉండాలి. అయితే అలాంటి రసీదులు లేకుండానే సర్వీస్ ప్రొవైడర్‌కు చెల్లింపులు జరిగాయి. ఏహెచ్, కదిరి, సీహెచ్‌సీ, సోంపేట, డీహెచ్‌ఎలు ఆత్మకూరు, హిందూపురము, టెక్కలిలో రోగులకు 'రుసుము చెల్లించలేదనే రసీదులు' అందించలేదు. ఈ విషయాన్ని సంబంధిత ఆసుపత్రి సూపరింటెండెంట్లు ధ్రువీకరించారు. సర్వీస్ ప్రొవైడర్‌లకు 'రుసుము చెల్లించలేదనే రసీదు' నమూనాను అమలు చేయమని సూచించబడుతుందని శాఖ పేర్కొంది (2022 డిసెంబర్). 'రుసుము చెల్లించలేదనే రసీదులు' కూడా మూడవ పక్షం వార్షిక తనిఖీకి లోబడి ఉండాలి. రోగులనుండి 'రుసుములు చెల్లించలేదనే రసీదులు' అందించబడనందున, మూడవ పక్ష తనిఖీ నిర్వహించబడలేదని నిర్ధారణ అవుచున్నది.
ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ భవిష్యత్తులో ఆచరణకు హామీ ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు).
3. Kt/V విలువ అనేది హెమోడయాలసిస్ సెషన్ యొక్క సామర్థ్యాన్ని కొలవడం. సర్వీస్ ప్రొవైడర్ ప్రతి రోగి యొక్క Kt/V మరియు ప్రామాణిక Kt/V నివేదికను అందించడానికి మూడవ పక్షం చేత క్లినికల్ ఆడిట్ చేయించి అర్థ వార్షిక నివేదికను కమిటీకి సమర్పించాలి. అయితే, మూడవ పక్షం ద్వారా చేయబడిన క్లినికల్ ఆడిట్ నివేదికలు రికార్డులలో అందుబాటులో లేవు.

¹⁹¹ కిడ్నీ డిసీజ్ అవుట్‌కమ్ క్వాలిటీ ఇనిషియేటివ్ (కేడీఓక్వాయి) గ్రూప్, డయాలసిస్ పర్యాప్తతకు Kt/V యొక్క విలువ 1.2ని ప్రమాణంగా స్వీకరించింది. K అంటే డయాలైజర్ క్లియరెన్స్, డయాలైజర్ ద్వారా రక్తం ప్రవహించే రేటు, నిమిషానికి మిల్లీలీటర్లలో (ఎమ్‌ఎల్/మినిట్) వ్యక్తీకరించబడుతుంది, t అంటే సమయం మరియు V అంటే రోగి శరీరం కలిగి ఉన్న నీటి పరిమాణాన్ని సూచిస్తుంది

సర్వీస్ ప్రొవైడర్ అంతర్గత ఆడిట్ ను నిర్వహిస్తున్నారని మరియు సంబంధిత నెఫ్రాలజిస్ట్ లకు Kt/V నివేదికలు సమర్పించారని శాఖ పేర్కొంది. అయినప్పటికీ, మూడు కొలతలకు సగటు Kt/V విలువ స్థిరంగా 1.2 కంటే తక్కువగా ఉన్న సందర్భాల్లో, రోగి మరియు నెఫ్రాలజిస్ట్ Kt/V విలువలు మరియు దానిని మెరుగుపరచడానికి అనుసరించవలసిన మార్గాల గురించి చర్చించాల్సిన అవసరం ఉండగా, అది జరగటంలేదని మేము గమనించాము.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ భవిష్యత్తులో అనుసరిస్తామని హామీ ఇచ్చింది(2023 ఆగస్టు).

7.8 ప్రధాన మంత్రి స్వాస్థ్య సురక్షా యోజన (పీఎమ్ఎస్ఎస్ఎ)

సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రులు తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలలో భాగంగా ఏర్పడ్డాయి మరియు నిర్దిష్ట రంగంలో ప్రత్యేక సేవలను అందిస్తాయి. 2003లో ప్రకటించిన ప్రధాన్ మంత్రి స్వాస్థ్య సురక్షా యోజన (పీఎమ్ఎస్ఎస్ఎ) దేశవ్యాప్తంగా వైద్య విద్య, పరిశోధన మరియు క్లినికల్ సంరక్షణలలో తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సామర్థ్యాన్ని సృష్టించాలని భావించింది.

పీఎమ్ఎస్ఎస్ఎ రెండు భాగాలను కలిగి ఉంది:

- ఎ. దేశంలో తక్కువ సేవలందించబడే ప్రాంతాలలో కొత్త ఎయిమ్స్ సంస్థల ఏర్పాటు, మరియు
- బి. సూపర్ స్పెషాలిటీ బ్లాక్లు/ట్రామా కేర్ సెంటర్ల ఏర్పాటు ద్వారా విస్తృత ఆరోగ్య మౌలిక సదుపాయాలను మెరుగుపరచడం ద్వారా ప్రస్తుత ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాలల (జీఎమ్సీలు) స్థాయిని పెంచడం (అప్-గ్రేడేషన్).

ప్రతి అప్-గ్రేడేషన్ ప్రాజెక్ట్ ప్రస్తుతం ఉన్న జీఎమ్సీలకు కింది వాటిని జోడిస్తుంది.

- (i) 8-10 సూపర్ స్పెషాలిటీ విభాగాలు.
- (ii) ప్రతి శిక్షణా ఆసుపత్రికి దాదాపు 15 కొత్త పీజీ సీట్లు.
- (iii) 150-250 పడకలు.

2018 సంవత్సరం నుండి పని చేయడం ప్రారంభించిన ఎయిమ్స్ మంగళగిరి, ప్రధాన మంత్రి స్వాస్థ్య సురక్షా యోజన (పీఎమ్ఎస్ఎస్ఎ) కింద భారత ప్రభుత్వ ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖచే ఏర్పాటు చేయబడ్డ ఆరోగ్య సంరక్షణ సంస్థలలో ఒకటి.

పీఎమ్ఎస్ఎస్ఎ మూడవ దశలో ఆమోదించబడిన (2013 నవంబర్) ₹150 కోట్లతో (అంటే ₹120 కోట్లు కేంద్ర వాటాగా మరియు ₹30 కోట్లు రాష్ట్ర వాటాగా) సూపర్ స్పెషాలిటీ హాస్పిటల్ (ఎస్ఎస్హెచ్) లో గ్యాస్ట్రోఎంట్రాలజీ, సర్జికల్ గ్యాస్ట్రోఎంట్రాలజీ, న్యూరాలజీ, న్యూరోసర్జరీ, కార్డియాలజీ, ఎండోక్రినాలజీ, నెఫ్రాలజీ మరియు యూరాలజీ వంటి ఎనిమిది విభాగాలను కొత్త మౌలిక సదుపాయాలు మరియు అదనపు పీజీ సీట్లతో ఏర్పాటు చేయడం కోసం, ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల, అనంతపురము ఈ అప్-గ్రేడేషన్ పథకంలో చేర్చబడింది. ప్రతిపాదిత మౌలిక సదుపాయాలు మరియు పీజీ సీట్ల వివరాలు పట్టిక 7.16 లో ఇవ్వబడ్డాయి.

పట్టిక 7.16: ఎస్ఎస్హెచ్ కొరకు ప్రతిపాదించిన మౌలిక సదుపాయాల వివరాలు

ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల పేరు	పడకల సంఖ్య	ఐసీయూ పడకల సంఖ్య	మొత్తం పడకలు	ఓటీల సంఖ్య	ప్రతిపాదిత పీజీ సీట్ల సంఖ్య
అనంతపురము ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల	168	40	208	6	16

మూలం: ఆసుపత్రి రికార్డులు

మేము క్రింది విషయాలను గమనించాము:

పీఎమ్ఎస్ఎస్వై -III కింద నిర్మించిన అనంతపురము సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రి, 2020 ఆగస్టు నుండి ఉపయోగంలోకి వచ్చింది. ఆమోదించబడిన మార్గదర్శకాల ప్రకారం, ఈ ఆసుపత్రి పూర్తి స్థాయిలో పని చేస్తే ప్రతిపాదిత ఎస్ఎస్హెచ్ కి 16 కొత్త పీజీ సీట్లు కేటాయించబడతాయి.

ఎనిమిది విభాగాల్లో మూడు విభాగాలు పనిచేయకపోవడంతో అనంతపురములోని జీజీహెచ్ కు ప్రతిపాదించిన పీజీ సీట్లు మంజూరు కాలేదు. అవసరమైన మంజూరైన వైద్య మరియు పారా మెడికల్ సిబ్బందిని ప్రభుత్వం అందించలేదు. ఈ విషయాన్ని అనంతపురములోని జీజీహెచ్ సహాయ సంచాలకులు (పరిపాలన) ధ్రువీకరించారు.

పథకం మార్గదర్శకాల ప్రకారం, అనంతపురములోని ఎస్ఎస్హెచ్ స్థాపనలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన వాటాగా ₹30 కోట్లను విడుదల చేయాలి. ఎమ్ఓహెచ్ ఎఫ్డబ్ల్యూ, భారత ప్రభుత్వం పీఎమ్ఎస్ఎస్వై ఫేజ్ -III కింద జీఎమ్సీ (సూపర్ స్పెషాలిటీ హాస్పిటల్) అనంతపురమును ఎమ్/ఎస్ హయగ్రీవ ఇన్స్ట్రూటెడ్ ప్రాజెక్ట్ లిమిటెడ్ (ఎమ్/ఎస్ హైట్స్¹⁹²) కి అభివృద్ధి చేసే పనిని కేటాయించింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ₹30 కోట్లకు గానూ ₹15 కోట్లను మాత్రమే విడుదల చేసింది. రాష్ట్ర వాటాను విడుదల చేయనందున, ₹2.12 కోట్ల విలువైన ఐటీ నెట్ వర్కింగ్ & వై-ఫై మౌలిక సదుపాయాలను సేకరించి, ఏజెన్సీ ఎస్ఎస్హెచ్ ను, అందుబాటులోకి తేలేదు.

మిగిలిన ₹15 కోట్ల విడుదల కోసం ఉన్నతాధికారులకు లేఖ అందజేస్తామని సహాయ సంచాలకులు (పరిపాలన) (ఎఫ్ఐసీ) బదులిచ్చారు.

ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం రావలసి ఉంది.

7.8.1 విభాగాలు పని చేయకపోవడం

సూపర్ స్పెషాలిటీ హాస్పిటల్ (ఎస్ఎస్హెచ్), అనంతపురము పీఎమ్ఎస్ఎస్వై III కింద నిర్మించబడింది. వివరణాత్మక ప్రాజెక్ట్ నివేదిక ప్రకారం, గుత్తేదారు ఎనిమిది విభాగాలతో ఎస్ఎస్హెచ్ నిర్మాణాన్ని పూర్తి చేశారు, అవి i. గ్యాస్ట్రోఎంట్రాలజీ, ii. సర్జికల్ గ్యాస్ట్రోఎంట్రాలజీ, iii. న్యూరాలజీ, iv. న్యూరోసర్జరీ, v. కార్డియాలజీ, vi, ఎండోక్రినాలజీ, vii. నెఫ్రాలజీ మరియు viii. యూరాలజీ. పరికరాలతో పాటు ఆసుపత్రిని సూపరింటెండెంట్ జీజీహెచ్ అనంతపురముకి అప్పగించారు (2020 ఆగస్టు). ఎనిమిది విభాగాల్లో ఐదు మాత్రమే పనిచేస్తున్నట్లు ఆడిట్ గుర్తించింది. సిబ్బంది అందుబాటులో లేకపోవడంతో మూడు విభాగాలు¹⁹³ పనిచేయడం లేదు.

అందుబాటులో విశ్వసనీయమైన తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలను అందుబాటులో ఉంచడానికి గాను ఎస్ఎస్హెచ్ మంజూరు చేయబడింది. గ్యాస్ట్రోఎంట్రాలజీ, సర్జికల్ గ్యాస్ట్రోఎంట్రాలజీ మరియు యూరాలజీ విభాగాలు అందుబాటులో లేకపోవడం వలన, అది స్థాపించబడిన ఉద్దేశ్యాన్ని సాధించలేక పోయింది.

ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం రావలసి ఉంది.

7.8.2 పరికరాల సంస్థాపన చేయకపోవడం

కేటాయించిన ₹41.57 కోట్లలో, ₹39.91 కోట్ల విలువైన పరికరాలు కొనుగోలు¹⁹⁴ చేయబడ్డాయి (2018); అయితే, ₹22.51 కోట్ల విలువైన పరికరాలు మాత్రమే అమర్చబడ్డాయి, మిగిలిన ₹17.4 కోట్ల విలువైన పరికరాలు గత నాలుగేళ్లుగా స్టోర్ రూమ్ లో పడి ఉన్నాయి. మిగిలిన ₹1.66 కోట్ల విలువైన పరికరాలు సరఫరాదారు నుంచి అందలేదు. అవి అమర్చబడతాయని మరియు ఆడిట్ కు తెలియజేయబడుతుందని ఉప సంచాలకులు (పరిపాలన) (ఎఫ్ఐసీ) బదులిచ్చారు.

192 ఎమ్/ఎస్ హైగ్రీవా ఇన్స్ట్రూటెడ్ ప్రాజెక్ట్ లిమిటెడ్. అనేది, భారత ప్రభుత్వ సంస్థ అయిన ఎమ్/ఎస్ హెచ్ఎల్ఎల్ ఇన్స్ట్రూటెడ్ సర్వీసెస్ లిమిటెడ్ కు (హెచ్ఐటీఈఎస్) సంబంధించినది.

193 i. గ్యాస్ట్రోఎంట్రాలజీ, ii. సర్జికల్ గ్యాస్ట్రోఎంట్రాలజీ, iii. యూరాలజీ

194 హెచ్ఎల్ఎల్ ఇన్స్ట్రూటెడ్ సర్వీసెస్ లిమిటెడ్ (హెచ్ఐటీఈఎస్)

నాలుగు సంవత్సరాలుగా పరికరాల సంస్థాపన చేయకపోవడం వల్ల తయారీదారు ప్రమాణాలు మరియు రోగుల భద్రతకు అనుగుణంగా పరికరాల పనితీరును నిర్ధారించడం సాధ్యపడలేదు.

అభివృద్ధి పథకం ద్వారా ఏర్పడిన మౌలిక సదుపాయాలు రెండేళ్లు గడిచినా నిరుపయోగంగా ఉన్నాయి. ఎస్ఎస్హెచ్ పూర్తి స్థాయిలో పూర్తి చేయడానికి ప్రభుత్వం తన వాటా ఆర్థిక వనరులను ఇంకా అందించలేదు.

పీఎమ్ఎస్ఎస్వై అమలుకు సంబంధించి ప్రభుత్వం నిర్దిష్ట సమాధానం ఇవ్వలేదు.

అనంతపురము వైద్య కళాశాలలో, ఎనిమిది సూపర్ స్పెషాలిటీ విభాగాలలో మూడు, బోధనా సిబ్బంది కొరత కారణంగా పనిచేయడం లేదు. దీని ఫలితంగా కళాశాలలో 16 పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ సీట్లు కోల్పోగా, రాష్ట్రానికి సూపర్ స్పెషాలిటీ సేవలతో పాటు అర్హత ఉన్న విద్యార్థులకు ప్రవేశం లేకుండా పోయింది.

7.9 వైఎస్ఆర్ ఆరోగ్యశ్రీ పథకం

ప్రభావవంతమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ అందుబాటులో లేని మరియు ఆర్థిక వెనుకబాటుగా నిర్వచించబడిన, బీపీఎల్ కుటుంబాలకు సార్వత్రిక ఆరోగ్య కవరేజీని సాధించడానికి, రాష్ట్ర ప్రాయోజిత డాక్టర్ వైఎస్ఆర్ ఆరోగ్యశ్రీ ఆరోగ్య బీమా పథకాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అమలు చేస్తోంది. ఈ పథకం ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేట్ రంగానికి చెందిన సర్వీస్ ప్రొవైడర్ల నెట్వర్క్ ద్వారా ద్వితీయ మరియు తృతీయ స్థాయిల సంరక్షణ కింద గుర్తించబడిన వ్యాధుల కోసం మొదటి నుండి చివరి వరకు నగదు రహిత సేవలను అందిస్తుంది.

భారత ప్రభుత్వం (జీఓఐ) 2019 జనవరి నుండి ప్రధాన మంత్రి జన్ ఆరోగ్య యోజన (పీఎమ్జేపీవై) అనే కొత్త పథకాన్ని ప్రారంభించింది. ఈ పథకాన్ని నేషనల్ హెల్త్ అథారిటీ (ఎన్హెచ్ఏ) అమలు చేస్తుంది. ఆరోగ్యశ్రీ పథకంలో భాగంగా, పీఎమ్జేపీవై మార్గదర్శకాల ప్రకారం అమలు చేయబడుతోంది.

7.9.1 సంస్థాగత ఏర్పాటు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, స్వతంత్ర సంస్థగా డాక్టర్ వైఎస్ఆర్ ఆరోగ్యశ్రీ హెల్త్ కేర్ ట్రస్ట్ (ఏహెచ్సీటీ)ను ఏర్పాటు చేసింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ మరియు తెలంగాణ రాష్ట్రాలలో అవసరమైన మౌలిక సదుపాయాలు, నైపుణ్యత కలిగి కనీసం 50 పడకలు కలిగి ఉన్న ఆసుపత్రులు, ఈ పథకం కింద ఎంప్లొయెడ్ చేయబడి, సేవలను అందించడానికి అర్హత సాధిస్తాయి. ఈఎన్టీ, ఆప్టాలమజీ మొదలైన సింగిల్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రులకు సంబంధించి, 20 పడకల ఆసుపత్రులు అర్హత కలిగి ఉంటాయి.

ఎంప్లొయెడ్ మెంట్ వ్యవస్థలో నాణ్యత మరియు పారదర్శకతను తీసుకురావడానికి, ఆన్లైన్ ఎంప్లొయెడ్ మెంట్ విధానాన్ని అవలంబించారు. దరఖాస్తు చేస్తున్నప్పుడు ఆసుపత్రులు తప్పనిసరిగా ఆసుపత్రికి సంబంధించిన మౌలిక సదుపాయాలు, నిపుణుల లభ్యత, పరికరాలు, డాక్యుమెంటరీ మరియు ఫోటోగ్రాఫిక్ ఆధారాలతో కూడిన ల్యాబ్ సౌకర్యాలు వంటి పూర్తి వివరాలను అప్లోడ్ చేయాలి. ఆన్లైన్ దరఖాస్తును నమోదు చేసిన తర్వాత, ఈ ఆసుపత్రులను ఎమ్పానెల్ మెంట్ మరియు డిసిప్లినరీ కమిటీ (ఈడీసీ) నుండి వైద్యుల బృందం తనిఖీ చేస్తుంది. ఈ నివేదిక మరియు సాక్ష్యాల ఆధారంగా, ఈడీసీ ఎమ్పానెల్ మెంట్ దరఖాస్తును అంగీకరిస్తుంది/తిరస్కరిస్తుంది. దరఖాస్తులు ఆమోదించబడిన ఆసుపత్రులు వర్క్ షాప్ మరియు ఎమ్ఓయూపై సంతకం చేసిన తర్వాత ఈ పథకంలో చేర్చబడతాయి.

ఎంప్లొయెడ్ కాబడిన హెల్త్ కేర్ ప్రొవైడర్ నెట్వర్క్ హాస్పిటల్ (ఎన్డబ్ల్యూహెచ్)గా పిలుస్తారు. మౌలిక వసతులు, పరికరాలు, సిబ్బంది, సర్వీస్ వంటి వాటిలో లోపాలు, సర్వీస్ కాంట్రాక్ట్ ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించడం మొదలైన సమస్యలు ఉన్న ఎన్డబ్ల్యూహెచ్లకు వ్యతిరేకంగా ఈడీసీ క్రమశిక్షణా చర్యలను ప్రారంభించవచ్చు.

7.9.2 ఆరోగ్యశ్రీకి సంబంధించిన ముఖ్య విషయాలు

- ఈ పథకం ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేట్ నెట్ వర్క్ హాస్పిటల్స్ (ఎన్ డబ్ల్యూ హెచ్ లు) మరియు హైదరాబాద్ (తెలంగాణ), బెంగళూరు (కర్ణాటక) మరియు చెన్నై (తమిళనాడు) నగరాల్లో ద్వితీయ మరియు తృతీయ స్థాయి సంరక్షణ ఆసుపత్రులలో చేరడం కోసం ప్రతి కుటుంబానికి సంవత్సరానికి ₹5.00 లక్షల కవరేజీని అందిస్తుంది.
- 2023 మే నాటికి, 3,708 ప్యాకేజీలు/విధానాలకు సంబంధించిన ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలను అందించడానికి 2,475 ఆసుపత్రులు ఎంప్యాలెన్ చేయబడ్డాయి.
- 1.44 కోట్ల కుటుంబాల నుండి 4.02 కోట్ల మంది వ్యక్తులు (రాష్ట్ర జనాభాలో 81 శాతం) ఈ పథకం కింద నమోదయ్యారు.

7.9.3 ఆర్థిక వ్యయం

రాష్ట్రం 2007 ఏప్రిల్ నుండి ఆరోగ్యశ్రీ పథకాన్ని అమలు చేస్తోంది మరియు కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రాయోజిత ఆయుష్మాన్ భారత్-ప్రధాన్ మంత్రి జన్ ఆరోగ్య యోజన (ఏబీ-పీఎమ్ జెఎవై) పథకం కూడా ప్రస్తుత రాష్ట్ర పథకానికి అనుగుణంగా అమలులోకి వచ్చేలా 2019 జనవరి నుండి అమలు చేయబడుతోంది. 2018-19 నుండి 2021-22 వరకు బడ్జెట్ కేటాయింపులు పట్టిక 7.17లో వివరించబడ్డాయి.

పట్టిక 7.17: 2018-19 నుండి 2021-22 బడ్జెట్ కేటాయింపులు

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంచే కేటాయించబడిన బడ్జెట్	ఎన్ హెచ్ ఏ విడుదలలు	మొత్తం విడుదలలు	ఖర్చు	వ్యాఖ్యలు
2017-18	1,000.00	ఎన్ ఏ*	1,000.00	1,000.00	* 2019 జనవరి నుండి
2018-19	1,300.00	182.84	1,482.84	1,299.01	పీఎమ్ జెఎవై అమలు చేయబడింది
2019-20	1,305.00	374.06	1,679.06	1,502.00	
2020-21	1,700.00#	261.23	1,961.23	1,676.96	# ₹ 1024.69 కోట్లు
2021-22	1,758.93	223.94	1,982.87	1,920.18	మాత్రమే విడుదల చేయబడింది
మొత్తము	7,063.93	1,042.07	8,106.00	7,398.15	

మూలం: ఏ హెచ్ సీటీ అందచేసిన సమాచారం. ఇక్కడ చూపిన వ్యయం ఏ హెచ్ సీటీ ద్వారా చెల్లించబడిన క్లెయిమ్లను కాక, ఏ హెచ్ సీటీకి బడ్జెట్ మద్దతును మాత్రమే సూచిస్తుంది.

7.9.4 ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేట్ సంరక్షణదారులచే అందచేయబడుచున్న సేవలు

క్యూరేటివ్ మరియు సూపర్ స్పెషాలిటీ సేవలను ప్రభుత్వేతర రంగానికి బదిలీ చేయడం ద్వారా ప్రభుత్వం ఈ పథకంలో సేవలను అందిస్తుంది. పీ హెచ్ సీల నుండి బోధనా సుపత్రుల వరకు అన్ని ప్రజారోగ్య సౌకర్యాలు కూడా పథకంలో నెట్ వర్క్ ఆసుపత్రులుగా ఎంప్యాలెన్ చేయబడ్డాయి. వైఎస్ ఆర్ ఆరోగ్యశ్రీ పథకం కింద క్లెయిమ్లపై ఏ హెచ్ సీటీ చేసిన వ్యయం దిగువ పట్టిక 7.18 లో వివరించబడింది.

పట్టిక 7.18: ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులలో ఆరోగ్యశ్రీ ఖర్చుల వివరాలు

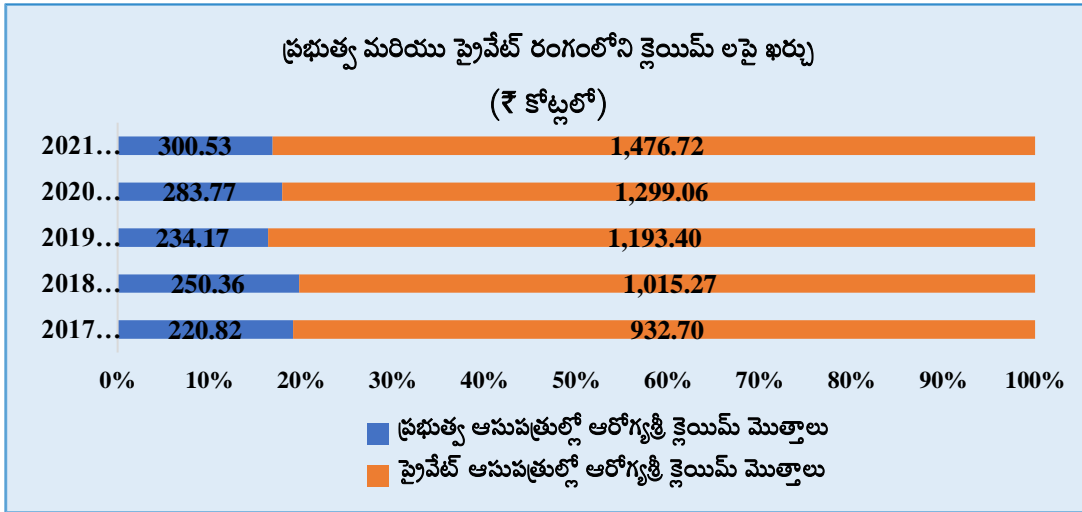
(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	చెల్లించబడిన మొత్తం ఆరోగ్యశ్రీ క్లెయిమ్ విలువ	ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో ఆరోగ్యశ్రీ క్లెయిమ్ విలువ	ఆరోగ్యశ్రీ క్లెయిమ్ విలువలో ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల క్లెయిమ్ల శాతం	ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులలో ఆరోగ్యశ్రీ క్లెయిమ్ విలువ	ఆరోగ్యశ్రీ క్లెయిమ్ విలువలో ప్రైవేట్ ఆసుపత్రుల క్లెయిమ్ల శాతం
2017-18	11,53.52	2,20.82	19.14	9,32.70	80.86
2018-19	12,65.63	2,50.36	19.78	10,15.27	80.22
2019-20	14,27.57	2,34.17	16.40	11,93.40	83.60
2020-21	15,82.84	2,83.77	17.93	12,99.06	82.07
2021-22	17,77.25	3,00.53	16.91	14,76.72	83.09
మొత్తం	72,06.81	12,89.65	17.89	59,17.15	82.11

మూలం: ఏ హెచ్ సీటీ అందచేసిన సమాచారం

2017-22 సంవత్సరాల్లో ప్రైవేట్ ఆరోగ్య సంరక్షణదారులపై ఆరోగ్యశ్రీకి సంబంధించిన ఖర్చు 80.22 నుంచి 83.60 శాతం మధ్య ఉంది.

పటం 7.2: ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేట్ హెచ్ సీయూలలో ఆరోగ్యశ్రీ క్లెయిమ్లను చూపే పటం

ప్రభుత్వ రంగం ద్వారా ఉచిత ప్రాథమిక స్థాయి సంరక్షణ సదుపాయాన్ని అందిస్తూ, సెకండరీ స్థాయి సంరక్షణను ప్రభుత్వేతర రంగం ద్వారాను, తృతీయ స్థాయి సంరక్షణ సేవలలో క్లిష్టమైన ఖాతీలను పూరించడానికి ప్రభుత్వ మరియు ప్రభుత్వేతర రంగం నుండి వ్యూహాత్మక కొనుగోళ్ళను¹⁹⁵ అందించేట్లు ఎన్ హెచ్ పీ, 2017 మార్గనిర్దేశనం చేసింది. ఆమోదయోగ్యమైన మరియు నిర్వచించబడిన నాణ్యతా ప్రమాణాల సేవల లభ్యత ఆధారంగా, వ్యూహాత్మక కొనుగోలుకు మొదట ప్రభుత్వ రంగ ఆసుపత్రులు, పిమ్మట లాభాపేక్ష లేని ప్రభుత్వేతర రంగం, ఆ తరువాత అందుబాటులో లేని ప్రాంతాలలో వాణిజ్య ప్రభుత్వేతర రంగాలు ప్రాధాన్యతా క్రమంలో ఉంటాయి.

ప్రభుత్వ మరియు ప్రభుత్వేతర ఆరోగ్య సంరక్షణ యూనిట్లు (హెచ్ సీయూలు) రెండింటికీ ఆరోగ్యశ్రీ క్లెయిమ్ మొత్తాలు పెరుగుతున్నట్లు ఆడిట్ గుర్తించింది. 2017-18 ఆధార సంవత్సరంతో పోల్చినప్పుడు ప్రభుత్వ హెచ్ సీయూలకు సంబంధించి 36.10 శాతం మరియు ప్రభుత్వేతర హెచ్ సీయూలకు సంబంధించి 33 శాతం పెరుగుదల ఉంది. **పటం 7.2** కూడా ప్రభుత్వ రంగంలోని క్లెయిమ్లపై ఖర్చుల నిష్పత్తి తగ్గుతోందని సూచిస్తుంది. ఇది ప్రభుత్వేతర సౌకర్యాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం వల్ల కావచ్చు లేదా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల ద్వారా ఆరోగ్యశ్రీ ప్రయోజనాన్ని పొందేందుకు ప్రజలను తగినంత ఒత్తిడి చేయకపోవడాన్ని కూడా సూచిస్తుంది.

ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల ద్వారా ఆరోగ్య సేవలను అందించిన రోగుల సంఖ్య 2017-18లో 1,14,550 కేసుల నుంచి 2022-23లో 3,69,007కి పెరిగిందని, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల పనితీరు 2017-18లో 23.20 శాతం నుండి 2022-23లో 25 శాతానికి పెరిగిందని, భవిష్యత్తులో ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల పనితీరును మెరుగుపరుస్తామని ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు).

అయితే, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల కేసుల సంఖ్య 2017-18లో 1,14,550 (23.20 శాతం) నుండి 2022-23లో 3,69,007 (24.45 శాతం)కి పెరగగా, ప్రభుత్వేతర ఆసుపత్రుల కేసులు 2017-18లో 3,79,100 (76.80 శాతం) నుండి 2022-23లో 11,40,308 (75.55 శాతం)కి పెరిగాయి. తద్వారా ఇదే కాలంలో ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో 2,54,457 కేసులకు గానూ ప్రభుత్వేతర ఆసుపత్రులలో 7,61,208 కేసులు పెరిగినందున, ప్రభుత్వ సమాధానం ఆమోదయోగ్యం కాదు.

¹⁹⁵ ఈ విధానం, ద్వితీయ మరియు తృతీయ స్థాయి సంరక్షణ సేవల వ్యూహాత్మక కొనుగోలును స్వల్పకాలిక చర్యగా ఆలోచించింది. వ్యూహాత్మక కొనుగోలు అనేది ప్రభుత్వం ఒక్కటే చెల్లింపుదారుగా వ్యవహరించడాన్ని సూచిస్తుంది

7.9.4.1 ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు కేటాయించబడిన విధానాలను ప్రభుత్వేతర ఆసుపత్రులు నిర్వహించడం

ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల కోసం ప్రత్యేకంగా 133 విధానాలను ఏహెచ్‌సీటీ కేటాయించింది¹⁹⁶. వీటిలో 123 విధానాలు వైద్య విద్యార్థులకు ఆచరణాత్మక అవగాహన కల్పించడానికి నెలకు 40 ముందస్తు ధ్రువీకరణల ద్వారా ప్రభుత్వేతర బోధనా ఆసుపత్రులకు అనుమతించబడ్డాయి, మరియు మిగిలిన పది విధానాలు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు మాత్రమే కేటాయించబడ్డాయి (అనుబంధం 7.1). అయితే, 25 ప్రభుత్వేతర బోధన కళాశాలలు 281 కేసుల్లో ఈ సూచనలను పాటించక, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల కోసం ప్రత్యేకంగా కేటాయించిన పది విధానాలను కూడా అమలు చేశాయి.

ఈ విధానాలు ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులచే నిర్వహించగలిగి ఉన్నందున, ఈ విధానాలకు అయిన ఖర్చు ₹86.51 లక్షలు ఆమోదయోగ్యం కాదు. ఇంకా, ప్రభుత్వేతర ఆసుపత్రులు 2020 డిసెంబర్¹⁹⁷ నుండి 133 రిజర్వ్ చేయబడిన విధానాలకు ముందస్తు అనుమతిని పెంచలేవు. అయితే, 177 కేసుల్లో, ₹50.20 లక్షల విలువ చేసే ఈ విధానాలను నిర్వహించడానికి 81 ప్రభుత్వేతర ఆసుపత్రులు అనుమతించబడ్డాయి.

ఈ విధంగా, పై 458 కేసులలో, ఏహెచ్‌సీటీ ఆదేశాలను ఉల్లంఘించిన ప్రభుత్వేతర బోధనా ఆసుపత్రులకు ₹1.37 కోట్లు చెల్లించారు.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు 2020 డిసెంబర్‌లో అన్ని ప్రభుత్వేతర యంత్రాంగపు ఆసుపత్రులకు 133 విధానాలను ఏహెచ్‌సీటీ (ట్రస్ట్) అనుమతించలేదని పేర్కొంది. ట్రస్ట్ పోర్టల్‌లో చేసిన మార్పులను ఐటీ బృందం అమలు చేయలేదని అందువల్ల పై విధానాలు ప్రభుత్వేతర యంత్రాంగపు ఆసుపత్రులు నిర్వహించాయని ప్రభుత్వం పేర్కొంది.

7.9.4.2 నెట్వర్క్ ఆసుపత్రుల నుండి క్లెయిమ్ లేకపోవడం/కనిష్ట భాగస్వామ్యం

ఏహెచ్‌సీటీ ద్వారా ఎంప్లొనెల్ చేయబడిన 1,421 నెట్వర్క్ ఆసుపత్రులలో, 525 ఎన్డబ్ల్యూహెచ్‌లు (ప్రభుత్వ మరియు ప్రభుత్వేతర రెండూ) 2019 జనవరి నుండి 2021 మార్చి వరకు ఒక్క క్లెయిమ్ కూడా చేయలేదని మేము గమనించాము. రాష్ట్రంలోని 718 పబ్లిక్ ఎన్డబ్ల్యూహెచ్‌లలో, 64.09 శాతం, అంటే 460¹⁹⁸ ఎన్డబ్ల్యూహెచ్‌లు ఈ కాలంలో ఒక్క క్లెయిమ్‌నూ చేయలేదు. అదేవిధంగా, రాష్ట్రం వెలుపల ఉండి పథకం ప్రయోజనాలను పొందే ఈ సదుపాయం కలిగి ఉన్న నాలుగు ఎన్డబ్ల్యూహెచ్‌లలో, రెండు ఎన్డబ్ల్యూహెచ్‌లు ఒక్క క్లెయిమ్ కూడా చేయలేదు. ఇంకా, 2019 జనవరి నుండి 2021 మార్చి వరకు 81 ఎన్డబ్ల్యూహెచ్‌లు ఒకటి నుండి ఐదు క్లెయిమ్‌లు చేసినట్లు మేము గమనించాము. 81 ఎన్డబ్ల్యూహెచ్‌లలో 44 ఎన్డబ్ల్యూహెచ్‌లు ప్రభుత్వ రంగంలో ఉన్నాయి.

ఈ విధంగా, క్లెయిమ్‌లు చేయనందున 460 ఎన్డబ్ల్యూహెచ్‌లు పథక ప్రయోజనాలను వినియోగించుకోలేదు మరియు 44 ఎన్డబ్ల్యూహెచ్‌లు ఈ పథకాన్ని కనిష్టంగా వినియోగించుకున్నాయి.

సాంకేతిక సౌకర్యాలు, మానవ వనరుల కొరత మరియు అభివృద్ధి పనుల కారణంగా, సమీక్షా కాలంలో పీహెచ్‌సీలు మరియు ఏహెచ్‌లు బాగా పని చేయలేదని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). అంతేకాకుండా, అన్ని ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల పనితీరును మెరుగుపరిచేందుకు చర్యలు తీసుకున్నట్లు ప్రభుత్వం పేర్కొంది.

7.9.4.3 క్లెయింల పరిష్కారంలో ఆలస్యం

పథకం యొక్క మార్గదర్శకాల పేరా 13.8 ప్రకారం, క్లెయిమ్‌లను 60 రోజులలోపు పరిష్కరించవలసి ఉంది. ఎన్డబ్ల్యూహెచ్‌లు 2019 జనవరి నుండి 2021 మార్చి వరకు సెటిల్ మెంట్ కోసం ₹3,730.58 కోట్ల మొత్తంలో

¹⁹⁶ 06.06.2018 నాటి డా. ఎన్టీఆర్‌వీఎస్‌టి/పి&సి/2093

¹⁹⁷ 09.12.2020 నాటి ఏహెచ్‌సీటీ సర్క్యులర్ నం. డా. వైఎస్‌ఆర్ ఏహెచ్‌సీటీ/ఆపరేషన్స్/20/30/005/2020

¹⁹⁸ ఇందులో ఏడు ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులు మరియు 57 పీహెచ్‌సీలు ఉన్నాయి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రభుత్వ మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

17,16,377 క్లెయిమ్లను సమర్పించాయి. అయితే, కేవలం ₹3,283.17 కోట్ల విలువ కల 14,91,779 క్లెయిమ్లు మాత్రమే పరిష్కరించబడ్డాయి. పరిష్కరించబడిన క్లెయిమ్లలో, దిగువ పట్టిక 7.19 లో వివరించిన విధంగా, ₹2,062.87 కోట్ల మొత్తంలో 9,24,578 కేసులు ఆలస్యంగా పరిష్కరించబడినట్లు గమనించడమైనది.

పట్టిక 7.19: క్లెయిమ్ల పరిష్కారంలో ఆలస్యం

(₹ కోట్లలో)

క్లెయిమ్ల పరిష్కారానికి తీసుకున్న రోజుల సంఖ్య	కేసుల సంఖ్య	విలువ
61-100 రోజులు	4,48,361	920.29
101-200 రోజులు	3,88,593	929.71
201-300 రోజులు	77,180	185.53
301-400 రోజులు	10,444	27.34
మొత్తము	9,24,578	2,062.87

మూలం: ఏహెచ్ సీటీ అందచేసిన సమాచారం

క్లెయిమ్ల ఆమోదం ఆలస్యం కావడం వల్ల చెల్లింపులు ఆలస్యం అవుతున్నాయని ప్రభుత్వం ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). అలాగే, బడ్జెట్ ప్రక్రియలో సంవత్సరాంత కార్యాచరణ కారణంగా కొన్ని బిల్లులు తరువాతి సంవత్సరాలలో చెల్లించబడ్డాయి. అయితే, ఈ జాప్యాలు రాబోయే కాలంలో రోగులకు చికిత్స అందించడానికి ఎన్ డబ్ల్యూ హెచ్ ల సంసిద్ధతను ప్రభావితం చేస్తాయి.

7.9.5 ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల క్లెయిం నిధుల వినియోగం

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, ఆరోగ్య, వైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ (హెచ్ఎమ్ & ఎఫ్డబ్ల్యూ) ద్వారా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులు సంపాదించిన క్లెయిమ్ నిధుల వినియోగాన్ని నియంత్రిస్తోంది. హెచ్ఎమ్ & ఎఫ్డబ్ల్యూ కింది ప్రయోజనాల కోసం క్లెయిమ్ నిధుల వినియోగంపై మార్గదర్శకాలను¹⁹⁹ జారీ చేసింది:

- ఏహెచ్ సీటీ ద్వారా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో మౌలిక సదుపాయాలను బలోపేతం చేయడానికి క్లెయిమ్ లో 20 శాతం రివాల్వింగ్ ఫండ్ గా ఉంచబడుతుంది.
- రోగుల సంరక్షణ సదుపాయాల నిర్వహణ²⁰⁰ మరియు డేటా ఎమ్మెటీ ఆపరేటర్ల (డీఈఓ) జీతాల కోసం 45 శాతం క్లెయిమ్ నిధులను ఉపయోగించి, మిగిలిన మొత్తం ఆసుపత్రి మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధికి వినియోగించబడుతుంది.
- వైద్యులు మరియు సిబ్బందికి ప్రోత్సాహక చెల్లింపు కోసం క్లెయిమ్ నిధులలో 35 శాతం వినియోగించబడుతుంది.

ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో స్వీకరించబడిన క్లెయిమ్ ఫండ్లు పేర్కొన్నవి కాకుండా ఇతర ప్రయోజనాల కోసం ఉపయోగించబడటం లేదా దిగువ వివరించిన విధంగా ఎటువంటి ఉపయోగం లేకుండా నిష్క్రయంగా ఉంచడం మేము గమనించాము.

ఉదాహరణకు, 2019 మే నుండి 2021 అక్టోబర్ వరకు ఏరియా హాస్పిటల్స్, సత్తెనపల్లి మరియు తాడిపత్రిలలో క్లెయిమ్ మొత్తం ₹43.19 లక్షలు²⁰¹ అందుకున్నట్లు మేము గమనించాము. రోగుల సంరక్షణ లేదా సిబ్బందికి

199 జీఓ ఆర్డీ సం.123 (ఆరోగ్యం, వైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ) తేదీ 04.04.2018 మరియు జీఓ ఆర్డీ సం. 134 తేదీ 01.02.2010
 200 ఆయా, క్షవరకుడు, పైచర్ బాయ్ మరియు ఎలక్ట్రిషియన్ సేవలు, కంప్యూటర్ అనుబంధ పరికరాల కొనుగోలు, డయాగ్నోస్టిక్స్, ఆసుపత్రిలో అందుబాటులో లేని మందులు
 201 సత్తెనపల్లి ₹41,85,087 మరియు తాడిపత్రి ₹1,34,400

ప్రోత్సాహకాల కోసం ఖర్చు చేయకుండా ఆసుపత్రుల బ్యాంక్ ఖాతాలో నిధిని నిష్క్రయంగా ఉంచారు. సత్తెనపల్లి ఏరియా ఆసుపత్రి సూపరింటెండెంట్ బదులిస్తూ సూపరింటెండెంట్లు తరచూ బదిలీ కావడం, డేటా ఎమ్మెలీ అపరేటర్లు అందుబాటులో లేకపోవడంతో ఆ మొత్తం వినియోగించబడ లేదని, అనుకున్న అవసరాలకు వినియోగించేలా చర్యలు తీసుకుంటామని హామీ ఇచ్చారు.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు దిద్దుబాటు చర్యలు తీసుకున్నట్లు పేర్కొంది. 2023 ఆగస్టు నుండి ప్రోత్సాహకాలను నేరుగా చికిత్స చేస్తున్న వైద్యులు మరియు సహాయక సిబ్బందికి జను చేసేందుకు ఒక కొత్త వ్యవస్థ అభివృద్ధి చేయబడిందని, ఇది ప్రోత్సాహకాల పంపిణీలోని విపరీతమైన జాప్యాలకు ముగింపు పలుకుతుందని బదులిచ్చింది.

7.9.6 కోవిడ్ కోసం పంపిణీ చేయబడని ఎక్స్ గ్రేషియా

క్వారంటైన్ నుండి డిశ్చార్జ్ అయిన తర్వాత రోగులకు కోవిడ్ తర్వాత సంరక్షణ కోసం ₹2,000 చొప్పున ఎక్స్ గ్రేషియా చెల్లించడానికి ప్రభుత్వం జిల్లా కలెక్టర్లు/జిల్లా కోఆర్డినేటర్లకు ₹12.41 కోట్లను విడుదల చేసింది (2020 మే & 2020 జూలై). జిల్లాలు ₹5.28 కోట్లకు యూసీలను అందించాయని, ఖర్చు చేయని ₹7.12 కోట్లను ఏహెచ్ సీటీకి తిరిగి చెల్లించలేదని, యూసీలు కూడా అందచేయలేదని రికార్డుల నుండి గమనించబడింది. దీనిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాగా, ఉపయోగించని మొత్తాన్ని ఏహెచ్ సీటీకి బదిలీ చేస్తున్నామని బదులిచ్చారు (అనుబంధం 7.2).

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ (2023 ఆగస్టు), యూసీల ఆధారంగా కోవిడ్ 19 ఎక్స్ గ్రేషియా మొత్తంలో ఖర్చు చేయని నిల్వలను తిరిగి ఇవ్వడానికి జిల్లా కలెక్టర్లు/కోఆర్డినేటర్లను కోరినట్లు పేర్కొంది. అంతేకాకుండా తదుపరి చర్యలు కూడా పూర్తిస్థాయిలో తీసుకుంటామని పేర్కొంది.

7.9.7 వైద్య మరియు ఇతర తనిఖీలు

ఆరోగ్యశ్రీ మాన్యువల్ లోని 9వ నిబంధన ప్రకారం, జాబితాలో చేర్చబడిన ఆసుపత్రి అందించే సేవలపై వైద్య తనిఖీ ఉంటుంది. ఇంకా, సేవా ఒప్పందం ప్రకారం, ఏహెచ్ సీటీ క్లినికల్ ఆడిట్ చేసే సంస్థల జాబితాను తయారు చేస్తుంది. ఆసుపత్రుల ద్వారా పొందిన, సంరక్షణ యొక్క సముచితత్వాన్ని మరియు సమర్థత కోసం జాబితాలో చేర్చబడిన ఏదైనా సంస్థ నుండి మూడో వ్యక్తిచే క్లినికల్ ఆడిట్ (తనిఖీ) తప్పనిసరిగా చేయించాలి. తనిఖీకి కట్టుబడి ఉండకపోతే రెండు శాతం జరిమానా విధించబడుతుంది. క్లినికల్ తనిఖీ నమూనా పరిమాణం మరియు కాలావధి ఏహెచ్ సీటీ ద్వారా తెలియజేయబడుతుంది. అయితే, ఎంపిక చేసిన 48 ఆసుపత్రుల సందర్శనలో, తనిఖీ కాల వ్యవధిలో ఎటువంటి క్లినికల్, మెడికల్ మరియు డెత్ ఆడిట్లు నిర్వహించలేదని గమనించబడింది.

క్లినికల్, మెడికల్ మరియు డెత్ ఆడిట్లను నిర్వహించడానికి సంయుక్త కార్య నిర్వహణాధికారి (జేఈఓ), ఉప నిర్వహణాధికారి (డీవైఈఓ) (సాంకేతిక) మరియు ఇతర సభ్యులతో కూడిన బృందాన్ని ట్రస్ట్ ఏర్పాటు చేసిందని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). అంతేకాకుండా, నెట్ వర్క్ ఆసుపత్రుల్లో నగదు రహిత చికిత్సను నిర్ధారించడానికి ఆసుపత్రుల్లో మోసం మరియు రోగి జేబు నుండి జరిగే ఖర్చులను అధ్యయనం చేయడానికి జే-పాల్ సంస్థతో అవగాహన ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నట్లు వారు తెలిపారు.

7.10 సిఫార్సులు

- హిమోగ్లోబిన్ 'సీ' వ్యాధి, హిమోగ్లోబిన్ 'ఎస్-సీ' వ్యాధి, సికిల్ సెల్ అనీమియా, తలసేమియా మరియు ఇతర ఉత్పరివర్తనలు వంటి రక్త రుగ్గుత వ్యాధులను తనిఖీ చేయడానికి, నియంత్రించడానికి గిరిజన కుటుంబాలు, పిల్లల స్క్రీనింగ్ ను రాష్ట్ర రక్త కేంద్రం పెంపుదల చేయాలి.

- ఎస్ డి జీ-3 ప్రకారం రాష్ట్రాన్ని టీబీ, కుష్టు రహితంగా మార్చడానికి, మానవ వనరుల కొరతను పరిష్కరించడానికి, కేటాయించిన నిధులను సరిగా ఖర్చు చేయడానికి, పర్యవేక్షణ మరియు నిఘాను మెరుగుపరచడానికి ప్రభుత్వం తగిన చర్య తీసుకోవాలను.
- సమర్థవంతమైన ప్రణాళిక కోసం విశ్వసనీయమైన మరియు నవీకరించబడిన సమాచారాన్ని నిర్ధారించడానికి ప్రభుత్వం సమాచార సేకరణ విధానాన్ని సమీక్షించవచ్చు.
- మూడవ పార్టీ క్లినికల్ ఆడిట్లను నిర్వహించడానికి, పథక మార్గదర్శకాల ప్రకారం చర్య తీసుకోవడానికి, చర్య తీసుకున్న నివేదికలతో పాటు అటువంటి ఆడిట్ నివేదికల సమాచార నిధిని నిర్వహించడానికి ప్రభుత్వం ఒక యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి.

8వ అధ్యాయం

నియంత్రణా వ్యవస్థల పర్యాప్తత మరియు సమర్థత

8వ అధ్యాయం

నియంత్రణా వ్యవస్థల పర్యాప్తత మరియు సమర్థత

ఔషధ తయారీ మరియు విక్రయదారుల పనితీరును పర్యవేక్షించడానికి కల మానవవనరుల కొరతను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే ఔషధ నియంత్రణ యంత్రాంగం సమర్థవంతంగా లేదని అర్థమవుతుంది. డాక్టర్ ఆర్. ఏ. మషేల్కర్ కమిటీ డ్రగ్ కంట్రోల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ కు స్వయంప్రతిపత్తిని ప్రతిపాదించినప్పటికీ ఇవ్వలేదు. ఔషధ నియంత్రణ యంత్రాంగాన్ని బలోపేతం చేయడానికి భారత ప్రభుత్వం నిధులు అందించినప్పటికీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం డ్రగ్ కంట్రోల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ కు నిధులను పూర్తిగా విడుదల చేయలేదు గర్భస్థ పిండ లింగ నిర్ధారణ ఎంపికల నిషేధ చట్టం కింద ఏర్పాటైన రాష్ట్ర స్థాయి అథారిటీ, నమోదైన కేంద్రాలలో కేవలం రెండు శాతాన్ని మాత్రమే ఈ ఐదేళ్ళ కాలంలో తనిఖీ చేసింది. పరీక్షించిన హెచ్ సీఎఫ్ లలో మురుగు నీటిశుద్ధి కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడలేదు. శ్రీకాకుళం మరియు నెల్లూరు ప్రభుత్వ సార్వత్రిక ఆసుపత్రులలో మురుగు నీటి శుద్ధి కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడినప్పటికీ అవి పనిచేయడం లేదు. మురుగునీటి శుద్ధి కేంద్రాలు మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన అన్ని ప్రాంతీయ మరియు జిల్లా ఆసుపత్రులలో ఏర్పాటు చేయబడలేదు. జీవ వైద్య వ్యర్థాలను ట్రాక్ చేసే కోడింగ్ వ్యవస్థ పాక్షికంగా అమలు చేయబడింది.

8.1 పరిచయం

ఆరోగ్యసంరక్షణా వినియోగదారులను ఆరోగ్య ప్రమాదాల నుండి రక్షించడం, ఆరోగ్యసంరక్షణా నిపుణులకు సురక్షితమైన పని వాతావరణాన్ని అందించడం మరియు ఆరోగ్యకరమైన కార్యకమాల ద్వారా ప్రజారోగ్యం మరియు సంక్షేమం అందేలా చూడటం నియంత్రణ సంస్థల పాత్ర. ఆరోగ్యసంరక్షణను ప్రమాణీకరించడానికి, పర్యవేక్షించడానికి మరియు ప్రజారోగ్య విధానాలకు అనుగుణంగా ఆరోగ్యసంరక్షణా సౌకర్యాలు విస్తరించి ఉండేలా చూసేందుకు, కొన్ని నియంత్రణలు అవసరం.

ఆరోగ్య సేవలకు ప్రాప్యతను నిర్ధారించడం, నాణ్యతా ప్రమాణాలను నిర్వహించడం, అవకాశవాద ప్రవర్తన నుండి రోగుల హక్కులను కాపాడటం, సేవలు అందచేసే వారి జవాబుదారీతనాన్ని నిర్ధారించడం, నియంత్రణ యొక్క ఉద్దేశ్యాలు. శాసనాలు, చట్టాలు, షెడ్యూల్ లు, నియమ నిబంధనలు మొదలైనవి నియంత్రణల కోసం ఎక్కువగా ఉపయోగించే సాధనాలు.

ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాల కోసం చట్టబద్ధమైన నియంత్రణా సంస్థలలో ఔషధ నియంత్రణ పరిపాలన (డీసీఏ) మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాల్యుషన్ నియంత్రణ మండలి వంటి బాహ్య సంస్థలు ఉన్నాయి. అంతర్గత నియంత్రణ యంత్రాంగంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ అల్లోపతిక్ ప్రైవేట్ మెడికల్ కేర్ ఎస్సాబ్లీష్ మెంట్స్ (ఏపీఏపీఎమ్ సీఈ) చట్టం మరియు గర్భస్థ పిండ లింగ నిర్ధారణ ఎంపికల నిషేధ చట్టం (ప్రీ-కన్సెప్షన్ మరియు ప్రీ-నేటల్ డయాగ్నోస్టిక్ టెక్నిక్స్, సీపీఎన్ డిటీ), 1994 అమలు కూడా ఉన్నాయి. ఈ నియంత్రణ కార్యకలాపాల అమలు క్రింది పేరాల్లో చర్చించబడింది.

8.2 ఔషధ నియంత్రణ పరిపాలన

ఔషధ నియంత్రణ పరిపాలన (డీసీఏ) రాష్ట్రంలో ఔషధాల తయారీ, విక్రయం మరియు పంపిణీని, డ్రగ్స్ అండ్ కాస్మెటిక్స్ యాక్ట్, 1940 మరియు రూల్స్ 1945, డ్రగ్స్ అండ్ మ్యాజిక్ రెమెడీస్ (అభ్యంతరకరమైన ప్రకటనల) చట్టం, 1954 & రూల్స్, 1955, డ్రగ్స్ (ధరల నియంత్రణ) ఆర్డర్, 1995, నిత్యావసర వస్తువుల నియంత్రణ

చట్టం, 1955 మరియు ఏపీ నార్కోటిక్ డ్రగ్స్ అండ్ సైకోట్రోపిక్ సబ్ స్టెన్సెస్ రూల్స్, 1986 (పరిమిత ప్రయోజనం కోసం) తత్సంబంధిత చట్టపరమైన నిబంధనలను అమలు చేయడం ద్వారా నియంత్రిస్తుంది.

దేశంలో నకిలీ/నాణ్యత లేని ఔషధాల పరిధి మరియు సమస్యలతో సహా నియంత్రణ, మౌలిక సదుపాయాల యొక్క అన్ని అంశాలను పరిశీలించడానికి భారత ప్రభుత్వం ఒక నిపుణుల కమిటీని²⁰² ఏర్పాటు చేసింది. ఈ కమిటీ ప్రతి 50 తయారీ యూనిట్లకు ఒక ఇన్ స్పెక్టర్ మరియు 200 అమ్మకపు యూనిట్లకు ఒక ఇన్ స్పెక్టర్ ఉండాలని సిఫార్సు చేసింది (2003 నవంబర్). తదుపరి, ఆరోగ్య సంస్కరణలపై ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ (2019) 150 మంది డ్రగ్ ఇన్ స్పెక్టర్లతో డీసీఏని బలోపేతం చేయాలని సిఫార్సు చేసింది.

8.2.1 తనిఖీలలో తగ్గుదల

డ్రగ్స్ మరియు కాస్మెటిక్స్ చట్టం, 1940లోని నిబంధనల ప్రకారం, అనుమతులకు సంబంధించిన షరతుల పాటించుకునేలా నిర్ధారించుకోవడానికి, నాణ్యతా పరీక్షల కోసం ఔషధ నమూనాలను సేకరించటానికి, ఔషధ ఇన్ స్పెక్టర్లు (డీఐలు) ఔషధ, సౌందర్య సాధనాల తయారీ మరియు అమ్మకాల యూనిట్లను సంవత్సరానికి ఒకసారి తనిఖీ చేయాలి.

వివిధ స్థాయిలకు చెందిన మొత్తం 275 మంజూరైన పోస్టుల్లో 128 పోస్టులు 2021 మే నుంచి ఖాళీగా ఉన్నాయని రికార్డుల పరిశీలనలో వెల్లడైంది. మరీ ముఖ్యంగా, మంజూరైన 59 మంది ఔషధ ఇన్ స్పెక్టర్ల (డీఐలు) పోస్టులలో 11 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. రాష్ట్రంలో 42,283 విక్రయ, మరియు 384 తయారీ యూనిట్లు ఉన్నాయి. భారత ప్రభుత్వం యొక్క నిపుణుల కమిటీ సిఫార్సుల ప్రకారం, ఒక సంవత్సరంలో అన్ని విక్రయ యూనిట్లను కవర్ చేయడానికి 211 డీఐలు ఉండాలి. ఆ విధంగా, రాష్ట్రంలో 163 డీఐలు (211 మైనస్ 48) తక్కువగా ఉన్నాయి.

ఇంకా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నియమించిన (2019) ఆరోగ్య సంస్కరణల కమిటీ చేసిన సిఫార్సు ప్రకారంగా సిబ్బందిని 150కి పెంచడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోలేదు. ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు సమర్పించినప్పటికీ (2021 మే), సిబ్బందిని పెంచేందుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోలేదు.

అవసరమైన సంఖ్యలో డీఐలు అందుబాటులో లేనందున, నిర్వహించిన తనిఖీల సంఖ్య 19.78 నుండి 45.84 శాతం వరకూ తక్కువగా ఉందని ఆడిట్ గుర్తించింది. పట్టిక 8.1 లో చూపిన విధంగా విక్రయాల యూనిట్ల సంఖ్య పెరుగుదలతో సరితూగునట్లు సిబ్బంది సంఖ్యలో తగిన పెరుగుదల లేనందున, తనిఖీలలో కొరత ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో పెరుగుతున్న ధోరణిలో ఉంది.

పట్టిక 8.1: 2017-22 మధ్య కాలంలో నిర్వహించిన తనిఖీల సంఖ్య

సంవత్సరం	లైసెన్స్ పొందిన యూనిట్ల సంఖ్య		తనిఖీల సంఖ్య		తనిఖీలలో తగ్గుదల (శాతం)
	తయారీ	విక్రయం	నిర్వహించాల్సినవి	నిర్వహించినవి	
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)	(5)	(6)=(4)-(5)/(4)X100
2017-18	237	34,070	34,307	27,522	19.78
2018-19	246	35,620	35,866	26,296	26.68
2019-20	286	35,555	35,841	25,174	29.76
2020-21	314	38,991	39,305	26,821	31.76
2021-22	384	42,283	42,667	23,110	45.84

మూలం: డిపార్ట్ మెంట్ చే అందచేయబడిన సమాచారం

తనిఖీల సంఖ్య తగ్గడం వల్ల తయారీ మరియు విక్రయ యూనిట్లపై తగిన నియంత్రణతో తనిఖీలు జరగవు.

²⁰² నకిలీ డ్రగ్ సమస్యలతో సహా డ్రగ్ రెగ్యులేటరీ సమస్యల సమగ్ర పరిశీలన కోసం డాక్టర్ ఆర్ ఏ మషేల్కర్ అధ్యక్షతన భారత ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు).

ఔషధ తయారీదారులు మరియు విక్రయ యూనిట్ల పనితీరుపై తనిఖీలు నిర్వహించేందుకు సిబ్బంది కొరతను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే ఔషధ నియంత్రణ యంత్రాంగం సమర్థవంతంగా లేదు.

8.2.2 ఔషధ నియంత్రణ నిర్వహణ వ్యవస్థకు స్వయంప్రతిపత్తి

మహారాష్ట్ర మరియు కర్ణాటకలోని ఆహారం మరియు ఔషధ నిర్వహణ వ్యవస్థ తరహాలో ఔషధ నియంత్రణ నిర్వహణ వ్యవస్థ స్వయంప్రతిపత్తిని కలిగి ఉండాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నియమించిన కమిటీ సిఫార్సు చేసింది.

డీసీఏ ఆరోగ్య వైద్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ కింద కొనసాగుతుంది. అందువల్ల కమిటీ సిఫార్సులు అమలు కాలేదని ఆడిట్ గుర్తించింది.

ప్రభుత్వం నుండి ప్రత్యుత్తరం రావలసి ఉంది.

8.2.3 రాష్ట్ర ఔషధ నియంత్రణ వ్యవస్థను బలోపేతం చేయటం

నియంత్రణ వ్యవస్థను అభివృద్ధి చేయడానికి మరియు బలోపేతం చేయడానికి, రాష్ట్ర ప్రణాళికకు కేంద్ర సహకారం (సీఎస్ఎస్సీ) భారత ప్రభుత్వం ద్వారా ప్రవేశపెట్టబడింది (2015). ఈ పథకం కింద, విజయవాడ హనుమాన్ పేటలోని పాత ప్రభుత్వ సర్వజన ఆసుపత్రిలో ప్రధాన కార్యాలయంతో సహా ఔషధ పరీక్ష ప్రయోగశాలని బలోపేతం చేయడం²⁰³, విశాఖపట్నం మరియు కర్నూలు లలో రెండు ప్రాంతీయ ప్రయోగశాలలను నెలకొల్పడం మరియు జిల్లాల్లో ఎన్ఫోర్స్ మెంట్ అధికారుల కోసం 27 కార్యాలయ భవనాలను నిర్మించి వారిని బలోపేతం చేయడం వంటి మూడు ప్రాజెక్టులు చేపట్టబడ్డాయి.

దీనికి సంబంధించి, **అనుబంధం 8.1** లో వివరించిన విధంగా మూడు విడతలుగా ₹53.02 కోట్లు (కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకం (సీఎస్ఎస్ఎస్) వాటా: ₹31.93 కోట్లు మరియు దామాషా రాష్ట్ర వాటా (ఎమ్ఎస్ఎస్): ₹21.09 కోట్లు) డీసీఏకి విడుదల చేయబడింది²⁰⁴.

విడుదల చేయబడిన ₹53.02 కోట్లలో, ఔషధ పరీక్ష ప్రయోగశాల నిర్మాణం, యంత్రాలు, పరికరాలు, వినియోగ వస్తువులు మొదలైన వాటి కోసం ₹9.91 కోట్లు ఖర్చు చేసినట్లు, మిగిలిన ₹43.11 కోట్లు రద్దయినట్లు (2022 మార్చి) ఆడిట్ గుర్తించింది. తదనంతరం, రద్దయిన మొత్తాన్ని విడుదల చేయాలని డీసీఏ ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించింది. ప్రభుత్వం ₹17 కోట్లకు బడ్జెట్ విడుదల ఉత్తర్వులు (బీఆర్ఓ) జారీ (2022 సెప్టెంబర్) చేసినప్పటికీ, సింగిల్ నోడల్ ఏజన్సీకి ఈ మొత్తాన్ని బదిలీ చేయలేదు (2022 నవంబర్). మిగిలిన మొత్తం ₹26.10 కోట్లు (₹43.11 కోట్లు-₹17.01 కోట్లు) కోసం బడ్జెట్ విడుదల ఉత్తర్వులు 2022 నవంబర్ నాటికి జారీ చేయబడలేదు.

ఈ విధంగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నిధులు విడుదల చేయని కారణంగా ఔషధ నియంత్రణ వ్యవస్థను బలోపేతం చేయాలనే లక్ష్యం పూర్తిగా సాధించబడలేదు.

శాఖ మిగిలిన మొత్తం ₹26.10 కోట్ల విడుదల కోసం ప్రతిపాదన ప్రభుత్వం వద్ద నిరీక్షణలో ఉందని పేర్కొంది (2023 జూలై).

ప్రభుత్వం నుండి ప్రత్యుత్తరం రావలసి ఉంది.

ఔషధ నియంత్రణ వ్యవస్థను బలోపేతం చేయడానికి భారత ప్రభుత్వం నిధులు సమకూర్చినప్పటికీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ద్వారా నిధులు పూర్తిగా విడుదల కాలేదు. తద్వారా ఔషధ నియంత్రణ నిర్వహణ వ్యవస్థ సమర్థవంతంగా

²⁰³ బలోపేతం చేయడంలో నిర్మాణాలు, పరికరాలు మరియు వినియోగ వస్తువులు ఉంటాయి.

²⁰⁴ 20.02.2017, 27.07.2018 మరియు 13.03.2020 తేదీలలో కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకం నుండి; 11.07.2017, 24.07.2019 మరియు 16.10.2020 తేదీలలో సరితూగే రాష్ట్ర వాటా విడుదల చేయబడ్డాయి.

విధులను అందించకుండా నిరోధించబడింది. డాక్టర్ ఆర్ఎం మషేల్కర్ కమిటీచే సిఫార్సు చేయబడిన స్వయంప్రతిపత్తి, డిపీఎకు అందించబడలేదు.

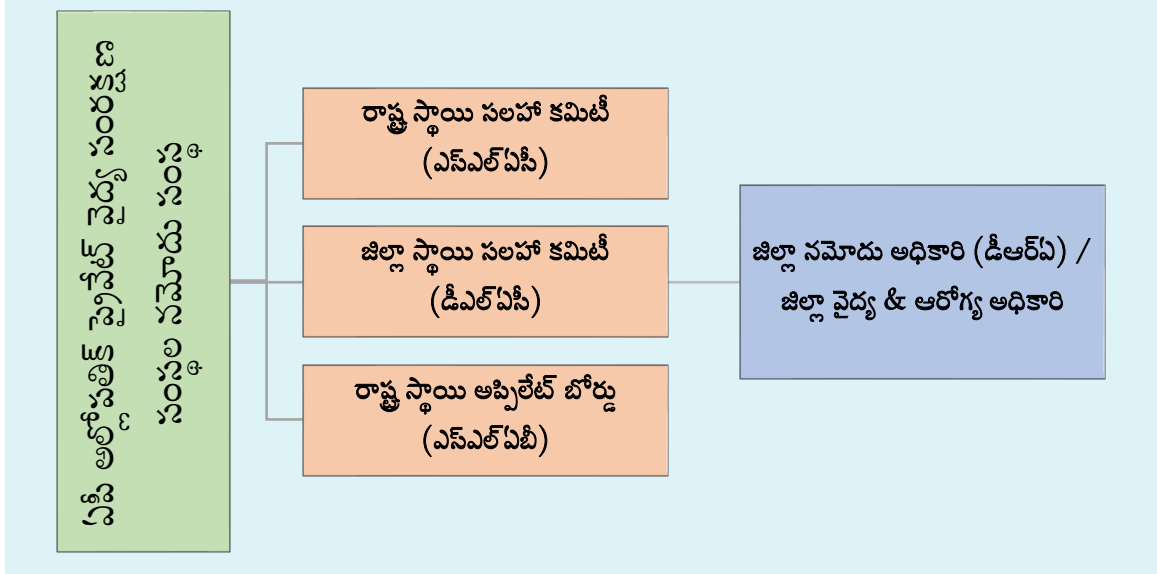
8.3 ఆంధ్రప్రదేశ్ అల్లోపతిక్ ప్రైవేట్ మెడికల్ కేర్ ఎస్సాబ్లెష్ మెంట్స్ చట్టం అమలు

అల్లోపతిక్ ప్రైవేట్ మెడికల్ కేర్ ఎస్సాబ్లెష్ మెంట్స్ (రిజిస్ట్రేషన్ అండ్ రెగ్యులేషన్) నియమాలు 2007 (ఏపీఎమ్ సీఈ) ఆంధ్రప్రదేశ్ అల్లోపతిక్ ప్రైవేట్ మెడికల్ కేర్ ఎస్సాబ్లెష్ మెంట్స్ (రిజిస్ట్రేషన్ అండ్ రెగ్యులేషన్) చట్టం, 2002 కింద రూపొందించబడినాయి. ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని వివిధ రకాల ప్రైవేట్ మెడికల్ కేర్ ఎస్సాబ్లెష్ మెంట్స్ (పీఎమ్ సీఈ) కు కనీస ప్రమాణాలను నిర్దేశిస్తుంది.

నిర్దిష్ట సేవలు అందించడానికి భౌతిక పరమైన స్థలము, పరికరాలు, పరిశుభ్రత యొక్క ప్రమాణాలు మరియు నిర్దిష్ట అవసరాలను అందించే మానవశక్తి వారి అర్హతలను నిర్ధారించడానికి కావలసిన సాధారణ మరియు నిర్దిష్ట ప్రామాణీకరణలను కనీస ప్రమాణాలు తెలియచేస్తాయి. వైద్య సంరక్షణ సంస్థలు రోగి సమాచారం కోసం వారందించే కనీస సేవల జాబితాను వాటికి విధించిన ఛార్జీలను ప్రదర్శించాలని ఈ ప్రమాణాలు నిర్దేశిస్తున్నాయి.

ఏపీఎమ్ సీఈ చట్టం అమలును పర్యవేక్షించడానికి, నియమపాలనను చూడటానికి వివిధ స్థాయిలలో నియంత్రణా అధికారులు ఉండాలి. వివిధ స్థాయిలలో నియంత్రణ యంత్రాంగం/అధికారుల వివరాలు పటం 8.1 లో చూపబడ్డాయి.

పటం 8.1: నియంత్రణ అధికారుల వివిధ స్థాయిలు

మూలం: శాఖచే అందచేయబడిన సమాచారం

8.3.1 సలహా కమిటీల ఏర్పాటు

8.3.1.1 రాష్ట్ర స్థాయి సలహా కమిటీ ఏర్పాటు

ఆరోగ్య, వైద్య & కుటుంబ సంక్షేమ శాఖలో ఈ అంశాన్ని నిర్వహించే ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి/ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ/ప్రభుత్వ కార్యదర్శి ఎక్స్-అఫీషియో చైర్మన్ గా రాష్ట్ర స్థాయి సలహా కమిటీ (స్టేట్ లెవల్ అడ్వైజరీ కమిటీ-ఎస్ఎల్ఏసీ) ఏర్పాటు చేయబడాలి²⁰⁵.

రాష్ట్ర స్థాయి ప్రభుత్వేతర వైద్య సంరక్షణాలయాల నమోదు ప్రక్రియలో సాధించిన పురోగతిని సమీక్షించి చట్టం యొక్క సరైన మరియు ప్రభావవంతమైన అమలును పర్యవేక్షించడానికి, ముందస్తు నోటీసు లేకుండా ప్రైవేట్ వైద్య

²⁰⁵ ఏపీఎమ్ సీఈ(నమోదు మరియు నియంత్రణ) చట్టం, 2002 లోని సెక్షన్ 5 ఏ

సంరక్షణ సంస్థల యాదృచ్ఛిక తనిఖీలను పర్యవేక్షించడానికి, జిల్లా స్థాయి సలహా కమిటీలను పర్యవేక్షించడానికి మరియు క్లినికల్ సంస్థల పనితీరును సమీక్షించడానికి ఉద్దేశించిన వివిధ అధికారులకు సకాలంలో సలహాలను ఎస్ఎల్ఏసీ అందిస్తుంది. ఎస్ఎల్ఏసీ సంవత్సరానికి రెండుసార్లు సమావేశం కావాలి మరియు రెండు సమావేశాల మధ్య వ్యత్యాసం ఆరు నెలలకు మించకూడదు.

ఎస్ఎల్ఏసీ ఏర్పాటుకు సంబంధించి, 2017-18 నుండి 2021-22 వరకు ఎటువంటి సమావేశాలు నిర్వహించలేదని శాఖ పేర్కొంది.

8.3.1.2 జిల్లా స్థాయి సలహా కమిటీ ఏర్పాటు

జిల్లా కలెక్టర్ ఎక్స్ అఫిషియో చైర్మన్ గా జిల్లా స్థాయి సలహా కమిటీ (డిస్ట్రిక్ట్ లెవెల్ అడ్వైజరీ కమిటీ-డీఎల్ఏసీ) ఏర్పాటు చేయబడింది²⁰⁶. జిల్లా స్థాయిలోని ప్రభుత్వేతర వైద్య సంరక్షణాలయాల నమోదు ప్రక్రియ పురోగతిని సమీక్షిస్తూ జిల్లా స్థాయిలో చట్టం అమలును డీఎల్ఏసీ పర్యవేక్షించాలి. డీఎల్ఏసీ తనిఖీ బృందాల కోసం వ్యక్తులను ఎంపిక చేసి అవసరమైన విధంగా తనిఖీ నివేదికల విషయాలను సమీక్షించాలి. డీఎల్ఏసీ సంవత్సరానికి కనీసం రెండుసార్లు²⁰⁷ సమావేశం కావాలి. మరియు రెండు సమావేశాల మధ్య వ్యత్యాసం ఆరు నెలలకు మించకూడదు.

మూడు మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జిల్లాలలో ఈ క్రింది విషయాలను ఆడిట్ గమనించింది:

- అనంతపురము జిల్లాలో, డీఎల్ఏసీ ఏర్పాటు చేయబడింది. అయితే 2017-18 నుండి 2021-22 వరకు గల కాలంలో 2018-19లో ఒకసారి మాత్రమే సమావేశం జరిగింది. సమావేశంలో, ఐదు శాతం పేదలు మరియు ఏ ఆసరా లేనివారికి ఉచితంగా సేవలను అందించడానికి మరియు జనన మరణాల నివేదికను సమర్పించడానికి అన్ని ప్రైవేట్ మెడికల్ కేర్ ఎస్సాబ్లీష్మెంట్ (పీఎమ్సీఈ) కు సర్క్యులర్ జారీ చేయాలని డీఎల్ఏసీ నిర్ణయించింది. అయితే, డీఎల్ఏసీ ఆమోదించిన తీర్మానానికి అనుగుణంగా క్షేత్ర స్థాయిలో అమలు జరిగినట్లు రికార్డులలో నమోదు కాలేదు. ఆ విధంగా, డీఎల్ఏసీ ఆమోదించిన తీర్మానాల అమలు పర్యవేక్షణకు, పర్యవేక్షణ యంత్రాంగం లేదు.
- ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లాలో డీఎల్ఏసీ ఏర్పాటు గురించిన వివరాలు జిల్లా వైద్య & ఆరోగ్య అధికారి (డీఎమ్ హెచ్.ఓ) రికార్డులో లేవు.
- శ్రీకాకుళం జిల్లాలో, 2017-22 కాలంలో డీఎల్ఏసీ ఏర్పాటు చేయబడింది మరియు సమావేశాలు నిర్వహించబడ్డాయి. అయితే, సమావేశాల మినిట్స్ కాపీలని ఆడిట్ కు అందించలేదు.

8.3.2 నమోదుల పునరుద్ధరణ

నమోదు వ్యవధి ముగియడానికి మూడు నెలల ముందు నిర్ణీత రుసుము చెల్లింపుతో పాటుగా ప్రతి సంస్థ తన నమోదు పునరుద్ధరణ కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. తనిఖీ నివేదికల ఆధారంగా, నమోదును జారీచేయు అధికారులు ఐదేళ్లపాటు చెల్లబాటు అయ్యే పునరుద్ధరణ ప్రమాణ పత్రాన్ని మంజూరు చేస్తారు.

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన జిల్లాల్లో నిర్ణీత వ్యవధిలోగా పది ప్రభుత్వేతర వైద్య సంరక్షణాలయాలు (పీఎమ్సీఈలు) నమోదు పునరుద్ధరణ కోసం దరఖాస్తు చేసుకోలేదని ఆడిట్ గుర్తించింది (2022 జూన్). పునరుద్ధరణ కోసం దరఖాస్తులు 103 నుండి 640 రోజుల మధ్య ఆలస్యంతో స్వీకరించబడ్డాయి (అనుబంధం 8.2 లో వివరించినట్లు). ఈ పీఎమ్సీఈలు అనధికారికంగా పని చేసినందుకు ఎటువంటి చర్య లేకుండానే డీఆర్ఏల ద్వారా అనుమతుల

²⁰⁶ ఏపీఎమ్సీఈ (నమోదు & నియంత్రణ) చట్టం, 2002లోని 5వ సెక్షన్ ప్రకారం

²⁰⁷ ఏపీఎమ్సీఈ నియమాలలోని 3(2) నియమం ప్రకారం

పునరుద్ధరణ జరిగినది. తనిఖీల తేదీలు మరియు ఆలస్యమైన దరఖాస్తులపై తీసుకున్న చర్యల గురించి సమాచారం అందుబాటులో లేదు. ఇది సంబంధిత డీఆర్ఎల అసమర్థ పర్యవేక్షణను సూచిస్తుంది.

8.3.3 తాత్కాలికంగా తొలగించబడిన సంస్థలపై చర్యలు

వృత్తిపరమైన ప్రవర్తనకు సంబంధించి ఏదైనా న్యాయపరమైన లేదా సమర్థ అధికారి ద్వారా పీఎమ్సీఈ దోషిగా నిర్ధారించబడిందని లేదా నిందలు వేయబడిందని విశ్వసనీయ సమాచారం అందిన తర్వాత నమోదు జారీ చేసే అధికారికి పీఎమ్సీఈ (ఏపీఏపీఎమ్సీ నియమాలలోని 7వ నియమం)ని తాత్కాలికంగా నిరోధించగలిగే అధికారం ఉంది. నమోదు యొక్క ఏదైనా నిబంధనలు మరియు షరతులను ఉల్లంఘించినట్లు లేదా చట్టంలోని ఏదైనా నిబంధనలను ఉల్లంఘించినట్లు వ్రాతపూర్వక ఫిర్యాదుపై దోషిగా తేలితే కూడా పీఎమ్సీఈ తాత్కాలికంగా నిరోధించబడుతుంది.

నమోదు జారీ చేసే అధికారులు, దానిపై విచారణలు చేసిన తర్వాత మరియు ఆరోపణలపై సంస్థ నుండి వ్రాతపూర్వక వివరణ తీసుకున్న తర్వాత, తగిన కాలానికి నమోదు ప్రమాణ పత్రాన్ని తాత్కాలికంగా నిరోధించమని ఆదేశించవచ్చు. శాఖ అందించిన రికార్డుల ప్రకారం, రాష్ట్రంలో 2017-22లో 99 పీఎమ్సీఈలు సస్పెండ్ చేయబడ్డాయి, తప్పనిసరి సౌకర్యాల/మానవ వనరులు లేకపోవడం, వేచియుండే స్థలాన్ని అందించకపోవడం, ప్రయోగశాలకు తగినంత స్థలం అందుబాటులో లేకపోవడం, ధరలు ప్రదర్శించకపోవడం, ఆరోగ్య సిబ్బంది అందుబాటులో లేకపోవడం వంటివి తాత్కాలిక నిరోధనలకు కారణమని శాఖ పేర్కొంది.

సాధారణ తనిఖీల ఆధారంగా కాకుండా ఫిర్యాదుల ఆధారంగా ఈ చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి. తద్వారా చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం సరైన తనిఖీలు జరగడం లేదని తేలింది. ఇంకా, 2017-22 కాలానికి తాత్కాలికంగా నిరోధించబడ్డ లేదా రద్దు చేయబడిన పీఎమ్సీఈల నమోదులకు సంబంధించిన రికార్డులు పరీక్ష తనిఖీ చేసిన అన్ని డీఆర్ఎ కార్యాలయాలలోనూ నిర్వహించబడలేదని గమనించబడింది. ఈ రికార్డులను నిర్వహించకపోవడానికి గల కారణాలను ఆడిట్ కు అందించలేదు.

పీఎమ్సీఈల నమోదుల తాత్కాలిక నిరోధనలు/రద్దులు అన్ని స్వీకరించిన ఫిర్యాదుల ఆధారంగా తీసుకున్నవి మాత్రమే. క్రమబద్ధ తనిఖీలు ఇటువంటి ఎన్నో కేసులను వెలగులోకి తీసుకువచ్చేవి తద్వారా సంబంధిత డీఆర్ఎలచే సమర్థ పర్యవేక్షణకు దారితీసివి.

8.4 ప్రీ-కాన్సెప్షన్ మరియు ప్రీ-నేటల్ డయాగ్నోస్టిక్ టెక్నిక్స్ చట్టం ఆమలు

ప్రీ కాన్సెప్షన్- మరియు ప్రీ నేటల్-డయాగ్నోస్టిక్ టెక్నిక్స్ (పీసీ-పీఎన్ డీటీ) చట్టం, 1994, ఆడపిల్ల భ్రూణహత్యలకు దారితీసే గర్భస్థ పిండ లింగ నిర్ధారణ పద్ధతులను నిషేధించింది. ఇది జన్యుపరమైన అసాధారణతలు, జీవక్రియ రుగ్మతలు, క్రోమోజోమ్ అసాధారణతలు, కొన్ని పుట్టుకతో వచ్చే వైకల్యాలు, హిమోగ్లోబిన్ ఓపీటీలు మరియు లింగ సంబంధ అనారోగ్యాలను గుర్తించడానికి మాత్రమే ప్రసూతి పూర్వపు రోగనిర్ధారణ పద్ధతుల వినియోగానికి అవకాశమిస్తుంది. అన్ని రోగనిర్ధారణ ప్రయోగశాలలు, జన్యు సలహా కేంద్రాలు, జన్యు ప్రయోగశాలలు, జన్యు క్లినిక్లు మరియు అల్ట్రాసౌండ్ క్లినిక్లు తప్పనిసరిగా నమోదు చేసుకోవడాన్ని ఈ చట్టం తప్పనిసరి చేస్తుంది.

8.4.1 రాష్ట్ర స్థాయి అధికారులచే తనిఖీలు

ప్రామాణిక నిర్వహణా నిర్దేశకాల ప్రకారం, చట్టంలోని ఇతర విషయాల కింద ప్రకటించబడిన రాష్ట్రం, జిల్లా మరియు ఉప-జిల్లాలో సహా సంబంధిత అధికారులందరూ, ప్రతి తొంభై రోజులకు ఒకసారి అన్ని నమోదిత సౌకర్యాలను క్రమం తప్పకుండా తనిఖీ చేయాలి మరియు తనిఖీ నివేదికను లిఖిత సాక్ష్యంగా భద్రపరచాలి.

రాష్ట్రంలో పీసీ-పీఎన్డీటీ చట్టం కింద 3,047 ఆసుపత్రులు/రోగనిర్ధారణ కేంద్రాలు/ప్రయోగశాలలు నమోదు చేయబడ్డాయి(2022 మార్చి నాటికి). 2017-22లో, దిగువ పట్టిక 8.2 లో వివరించిన విధంగా రాష్ట్ర స్థాయి అధికారులు (ఎస్ఎల్ఏ) ²⁰⁸ కేవలం 74 నమోదిత కేంద్రాలను మాత్రమే తనిఖీ చేశారు.

పట్టిక 8.2-పర్యవేక్షణ కమిటీచే నిర్వహించబడిన తనిఖీల సంఖ్యను చూపే పట్టిక

సంవత్సరం	నిర్వహించిన తనిఖీల సంఖ్య	తనిఖీ నిర్వహించబడిన నెల	తనిఖీ చేయబడిన జిల్లాలు	గమనించబడిన ప్రధాన లోపాలు
2017-18	11	2017 జూన్	గుంటూరు, కృష్ణా, పశ్చిమ గోదావరి	ప్రసూతి పూర్వపు రోగనిర్ధారణ పరీక్షలు మరియు సమాచారాన్ని ప్రదర్శించే బోర్డుల విషయంలో రికార్డు నిర్వహణ కోసం ఫారమ్-ఎఫ్ ²⁰⁹ ఉపయోగిస్తారు. సంబంధిత రికార్డుల మరియు ఫారమ్-ఎఫ్ నిర్వహణ చేయలేదు.
2018-19	3	2018 ఏప్రిల్	కృష్ణా, చిత్తూరు	లింగ నిర్ధారణ చేసినట్లు రెండు కేసులు నమోదయ్యాయి మరియు ఆ సంస్థలు మూసివేయబడ్డాయి.
2019-20	11	2019 ఏప్రిల్	కృష్ణా, గుంటూరు, ప్రకాశం, పశ్చిమ గోదావరి	సంబంధిత రికార్డుల మరియు ఫారమ్-ఎఫ్ నిర్వహణ చేయలేదు.
2020-21	14	2021 జనవరి	గుంటూరు, చిత్తూరు	రికార్డులు నిర్వహించలేదు. సమాచారాన్ని ప్రదర్శించే బోర్డులు ప్రదర్శనకు ఉంచలేదు.
2021-22	35	2021 ఏప్రిల్ (5) 2021 ఆగష్టు (11) 2021 అక్టోబర్ (6) 2021 నవంబర్ (5) 2022 మార్చి (8)	విజయనగరం, కర్నూలు, ప్రకాశం, వైఎస్ఆర్, పశ్చిమ గోదావరి, గుంటూరు	సంబంధిత రికార్డుల మరియు ఫారమ్-ఎఫ్ నిర్వహణ చేయలేదు.

మూలం: ఆరోగ్యం మరియు కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ కమీషనర్ అందచేసిన సమాచారం

ఈ విధంగా, నమోదైన ఆసుపత్రులు/రోగనిర్ధారణ కేంద్రాలు/ప్రయోగశాలలలో కేవలం రెండు శాతం మాత్రమే 2017-22లో ఎస్ఎల్ఏ తనిఖీ చేసింది.

ఇంకా, 2017-22 మధ్య కాలంలో (2021-22 మినహా) ఒక నిర్దిష్ట నెలలో ఒకేసారి తనిఖీలు నిర్వహించబడ్డాయి. తనిఖీ నివేదికలకు సంబంధించిన రికార్డులు ఆడిట్ కు సమర్పించబడలేదు. జిల్లా మరియు రాష్ట్ర స్థాయి అధికారుల ద్వారా 2017-22లో ఏ సంవత్సరంలోనూ మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన అనంతపురము, ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు మరియు శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో ఎటువంటి తనిఖీలు నిర్వహించబడలేదు.

కమీషనర్, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ, అన్ని జిల్లాల్లో రాష్ట్ర స్థాయి కమిటీ ద్వారా తనిఖీలను పెంచాలని యోచిస్తున్నట్లు తెలిపారు (2023 జనవరి).

²⁰⁸ చైర్పర్సన్ గా ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి, వైస్ చైర్పర్సన్ గా ఆరోగ్య శాఖ ఇన్ ఛార్జ్ కార్యదర్శి, మహిళా మరియు శిశు అభివృద్ధి, సాంఘిక సంక్షేమం, లా అండ్ ఇండియన్ సిస్టమ్ ఆఫ్ మెడిసిన్ మరియు హోమియోపతి శాఖ కార్యదర్శులు లేదా కమీషనర్లు, ప్రజా ఆరోగ్య శాఖ సంచాలకులు, వివిధ సామాజిక సంస్థల నుండి ప్రభుత్వం ఎంపిక చేసిన ఇతర సభ్యులతో పాటు సభ్యులుగా ఆరోగ్యం & మరియు కుటుంబ సంక్షేమ ఇంఛార్జి సంయుక్త సంచాలకుల స్థాయి కంటే తక్కువ స్థాయి లేని అధికారి, సభ్య కార్యదర్శిగా ఉంటారు

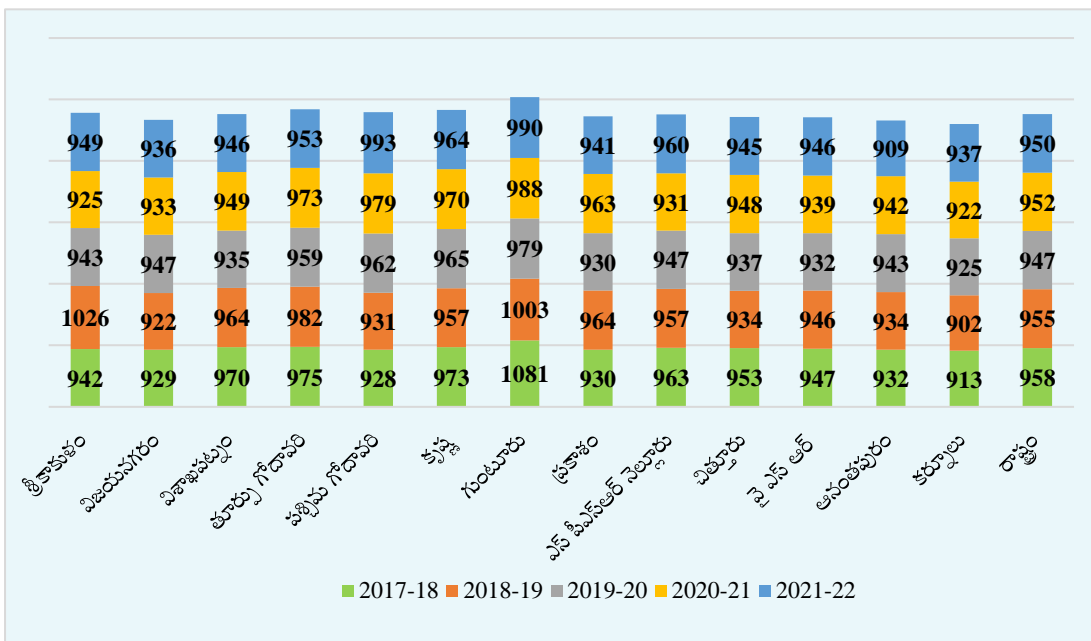
²⁰⁹ జన్యు క్లినిక్/అల్ట్రాసౌండ్ క్లినిక్/ఇమేజింగ్ సెంటర్ ద్వారా ప్రసూతి పూర్వపు రోగనిర్ధారణ పరీక్ష/ప్రక్రియ విషయంలో రికార్డుల నిర్వహణ కోసం ఫారమ్

ఇంకా, రికార్డులు, సమాచారాన్ని ప్రదర్శించే బోర్డులు మరియు ఫారం ఎఫ్ నిర్వహణకు సంబంధించి, జిల్లా స్థాయి క్షేత్ర తనిఖీ నివేదికలను వెబ్ పోర్టల్ లో అప్ లోడ్ చేసినట్లు సీఎఫ్ డబ్ల్యూ బదులిచ్చారు. అయితే, వెబ్ పోర్టల్ లో అలాంటి నివేదిక ఏదీ ఆడిట్ కనుగొనలేకపోయింది.

8.4.1.1 జనన సమయంలో లింగ నిష్పత్తి

స్త్రీ, పురుష లింగ నిష్పత్తి లేదా ఆ దృక్కోణం నుండి జనాభా యొక్క కూర్పును విశ్లేషించడం సమాజం యొక్క సామాజిక నిర్మాణంలోని చిన్న చిన్న విషయాలను అర్థం చేసుకోవడంలో చాలా ప్రధానమైనది మరియు విధాన జోక్యాన్ని రూపొందించడానికి కూడా చాలా కీలకమైనది. ఇందు మూలంగా, లింగ కోణం నుండి జనాభా లక్షణాలపై గణాంకాలు పరిగణించబడతాయి. జనన సమయంలో లింగ నిష్పత్తి ప్రతి 1,000 బాలుర సజీవ జననాలకు బాలికల సజీవ జననాల సంఖ్యగా నిర్వచించబడింది. 2017-22 కాలంలో జిల్లాల వారీగా లింగ నిష్పత్తి పటం 8.2 లో ఇవ్వబడింది

పటం 8.2: జనన సమయంలో జిల్లాల వారీగా లింగ నిష్పత్తి

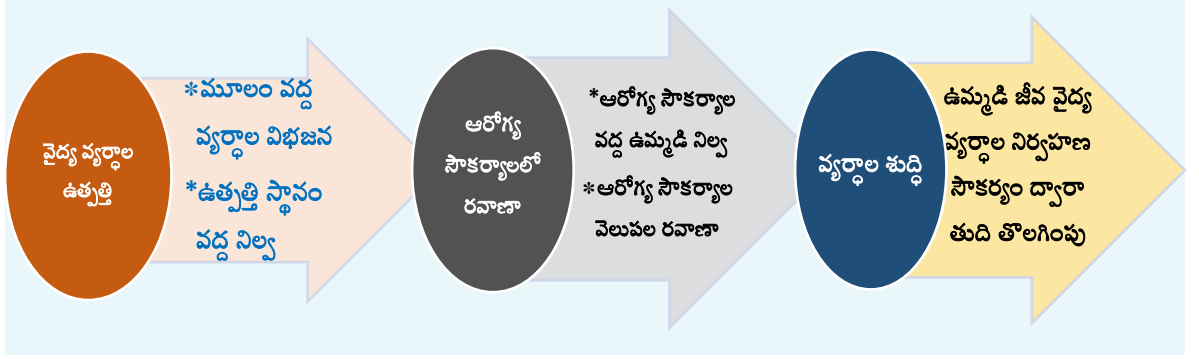

పైన పేర్కొన్నదాని ప్రకారం, సమీక్ష వ్యవధిలో జనన సమయంలో లింగ నిష్పత్తి స్థిరంగా లేదు మరియు పెరగలేదు. శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, పశ్చిమగోదావరి, ప్రకాశం, కర్నూలు మినహా మిగిలిన ఎనిమిది జిల్లాల్లో ప్రతి 1,000 మంది మగ శిశు జననాలకు ఆడ శిశు జననాలు తగ్గుముఖం పట్టాయి. సమర్థవంతమైన నిఘా వ్యవస్థ మరియు పర్యవేక్షణ యంత్రాంగాన్ని స్థిరపరచడానికి ఇవన్నీ డిపార్ట్ మెంట్ కు అంతర్లీన సంకేతాలు.

8.5 జీవ వైద్య వ్యర్థాల నిర్వహణ

జీవ వైద్య వ్యర్థాలను²¹⁰ నిల్వ చేయడం, రవాణా చేయడం, శుద్ధి చేయడం మరియు పారవేయడం కంటే ముందుగా ఉత్పత్తి చేసే ప్రదేశాలలో డబ్బాలు/సంచులుగా విభజించాలి. జీవ వైద్య వ్యర్థాలను ఉత్పత్తి చేసే సంస్థ యొక్క ప్రతి వ్యక్తి, ఆ వ్యర్థాలు మానవ ఆరోగ్యం మరియు పర్యావరణంపై ఎటువంటి ప్రతికూల ప్రభావం లేకుండా నిర్వహించేలా అన్ని చర్యలు తీసుకోవడాన్ని విధిగా స్వీకరించాల్సి ఉంటుంది. ఆరోగ్య సదుపాయాలలో వ్యర్థాల నిర్వహణలో ఉన్న దశలు దిగువ పటం 8.3 లో చూపబడింది:

²¹⁰ వ్యర్థాలు అంటే మానవులకు రోగనిర్ధారణ, చికిత్స లేదా రోగనిరోధకత అందించే సమయంలో ఉత్పన్నమయ్యే ఏదైనా వ్యర్థం

8.5.1 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలలో జీవ వైద్య వ్యర్థాల నిర్వహణ

జీవ వైద్య వ్యర్థం (బయో మెడికల్ వేస్ట్-బీఎమ్డబ్ల్యూ) ని ఉత్పత్తి చేసే లేదా నిర్వహించే సంస్థలోని ప్రతి వ్యక్తి ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలుష్య నియంత్రణ మండలి (ఎపిపీసీబీ) కి అనుమతి కోసం (ఫార్మ్ 1లో) దరఖాస్తు చేయాలి. దరఖాస్తుదారు నిర్ణీత రుసుముతో గడువు తేదీకి కనీసం 60 రోజుల ముందు అనుమతి పునరుద్ధరణ కోసం దరఖాస్తు చేయాలి. ఏ రూపంలోనైనా బీఎమ్డబ్ల్యూ ఉత్పత్తి చేయడానికి ఎపిపీసీబీ ద్వారా అనుమతి మంజూరు చేయబడుతుంది.

మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన మూడు- జిల్లా వైద్య/ఆరోగ్య కార్యాలయాల రికార్డుల పరిశీలనలో ఈ పరీక్ష-తనిఖీ జిల్లాల్లోని మొత్తం ఎనిమిది ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు (పీహెచ్సీ) బీఎమ్డబ్ల్యూ ఉత్పత్తి, విభజన మరియు సురక్షితంగా పారవేయడం కోసం ఎపిపీసీబీ నుండి అనుమతిని పొందినట్లు వెల్లడైంది. అయితే, పరీక్ష తనిఖీ చేయబడిన ఏడు పీహెచ్సీలకు (చెన్నూరు మినహా) సంబంధించి 2022 మార్చి 31న అనుమతి గడువు ముగిసింది. పీహెచ్సీలు ఏవీ గడువు ముగిసేలోపు అనుమతి పునరుద్ధరణ కోసం దరఖాస్తు చేయలేదు మరియు 2022 ఆగస్టు నాటికి అనుమతి లేకుండా నడుస్తున్నాయి.

ఎపిపీసీబీ నుంచి తాజాగా అనుమతి పొందేందుకు చర్యలు తీసుకుంటామని వైద్యాధికారులు సమాధానమిచ్చారు.

8.5.1.1 జీవ వైద్య వ్యర్థాల విభజన

ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలు, వ్యర్థాలను ఉత్పత్తి చేస్తున్నప్పుడు, సాధారణ బయో-మెడికల్ వేస్ట్ ట్రీట్ మెంట్ ఫెసిలిటీ (సీబీడబ్ల్యూటీఎఫ్) ఆపరేటర్ ద్వారా అటువంటి వ్యర్థాలను సేకరించే ముందు, వ్యర్థాలను వేరుచేయడం, సేకరించడం, అంతర్గత రవాణా చేయడం, వ్యర్థాలను ముందుగా శుద్ధి చేయడం మరియు వ్యర్థాలను నిల్వ చేయడం వంటి వాటికి బాధ్యత వహిస్తాయి. ఇంకా, ప్రతి ఆక్రమణదారుడు, ఉత్పత్తి చేయబడిన మరియు శుద్ధి సదుపాయానికి అప్పగించబడిన వ్యర్థాల రికార్డును ఉంచుకోవాలి.

పీహెచ్సీల ద్వారా ఉత్పత్తి అయ్యే వ్యర్థాలను ఒక ఏజెన్సీ నిర్ణీత వ్యవధిలో సేకరిస్తుంది. ఏదేమైనప్పటికీ, ప్రతి కేటగిరీ వ్యర్థాల కోసం ఉత్పన్నమయ్యే వ్యర్థాల పరిమాణానికి సంబంధించిన రికార్డులు సరిగ్గా²¹¹ నిర్వహించబడలేదు, ఇది మూలం వద్ద వ్యర్థాలను లెక్కించడానికి పీహెచ్సీలలో యంత్రాంగ లోపాన్ని సూచిస్తుంది.

పీహెచ్సీ, చెన్నూరులో భవిష్యత్తులో సరైన పర్యవేక్షణ నియంత్రణలు ఏర్పాటు చేస్తామని మరియు పీహెచ్సీ, కొండాపురంలో బీఎమ్డబ్ల్యూ బరువు తూచాలనే విషయంపై సిబ్బందికి అవగాహన లేదని పేర్కొన్నారు. మిగిలిన ఆరు పీహెచ్సీలు ఈ విషయంలో స్పందించలేదు.

²¹¹ చెన్నూరు, కొండాపురం, కుడేరు

ఇంకా, మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన అన్ని పీహెచ్ సీలలో మూలం వద్ద బీఎమ్ డబ్ల్యూని వేరు చేయడం జరుగుతోందని ఆడిట్ గుర్తించింది. అయితే, ఎనిమిది పీహెచ్ సీలలో మూడు²¹² పీహెచ్ సీలలో వ్యర్థాలను పారవేసేందుకు జంట బకెట్ సౌకర్యం అందుబాటులో లేదు.

		
<p>ఛాయా చిత్రం 8.1: ఉర్లాంలో మూడు చెత్త బుట్టల నిర్వహణ (2022 జూన్)</p>	<p>ఛాయా చిత్రం 8.2: తుమ్మలపెంటలో చెత్త బుట్టల నిర్వహణ (2022 జూలై)</p>	<p>ఛాయా చిత్రం 8.3: పీహెచ్ సీల వద్ద వ్యర్థాల సేకరణ సంచులు (2022 జూలై)</p>

(బి) జీవ వైద్య వ్యర్థాల తొలగింపు

జీవ వైద్య వ్యర్థాల నిర్వహణ నియమాలు 2016 ప్రకారం, జీవ వైద్య వ్యర్థాలను (షెడ్యూల్ I ప్రకారం) మరియు నిర్దేశించిన ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా (షెడ్యూల్ IIలో) శుద్ధి చేసి పారవేయాలి. ప్రతి వ్యర్థాల ఉత్పత్తిదారు, అవసరమైన చోట, వ్యర్థాలను శుద్ధి చేయడానికి బీఎమ్ డబ్ల్యూ శుద్ధి సదుపాయాలైన ఇన్ సినరేటర్, ఆటోక్లేవ్, మైక్రోవేవ్ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయాలి లేదా సాధారణ వ్యర్థాల శుద్ధి కేంద్రం లేదా ఏదైనా ఇతర వ్యర్థ పదార్థాల శుద్ధి సౌకర్యం వద్ద వ్యర్థాలను శుద్ధి చేసేలా చూసుకోవాలి.

ఆడిట్ క్రింది విషయాలను గమనించింది:

- సూక్ష్మజీవుల సామర్థ్యాన్ని తగ్గించడానికిగాను వైద్యశాలల్లో వైద్య వ్యర్థాలను మరియు చిందిన రక్తాన్ని నిర్వీర్యం చేయడం కోసం ఉపయోగించే హైపోక్లోరైట్ ద్రావణం పరీక్షించబడిన మూడు²¹³ పీహెచ్ సీలలో అందుబాటులో లేదు.

ప్రభుత్వం తన ప్రత్యుత్తరంలో పీహెచ్ సీలకు అందించిన జాబితాలో హైపోక్లోరైట్ ద్రావణం లేదని పేర్కొంది (2023 ఆగస్టు). అందువల్ల రాష్ట్రంలోని ఏ పీహెచ్ సీలోనూ హైపోక్లోరైట్ ద్రావణం లేదనీ పేర్కొంది.

అయితే, రక్తం వంటి ఇన్ఫెక్టివ్ స్పిల్స్ చికిత్సకు 0.5 శాతం హైపోక్లోరైట్ ద్రావణాన్ని ఉపయోగించాలని ఐపీహెచ్ఎస్, 2012 మరియు 2022 సిఫార్సు చేసినట్లు ఆడిట్ గమనించింది.

- పీహెచ్ సీల నుండి బీఎమ్ డబ్ల్యూ సేకరణ, చికిత్స మరియు పారవేయడం కోసం, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పనిచేయడానికి 11 సాధారణ జీవ వైద్య వ్యర్థాల శుద్ధి సదుపాయాలను (సిబీఎమ్ డబ్ల్యూ టీఎఫ్) ఏపీపీసీబీ గుర్తించింది. బీఎమ్ డబ్ల్యూ నిబంధనల²¹⁴ ప్రకారం చికిత్స చేయని బీఎమ్ డబ్ల్యూను ఉత్పత్తి నుండి 48 గంటల వ్యవధికి మించి నిల్వ చేయకూడదు. అయితే, ఎనిమిది మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన పీహెచ్ సీలలో

²¹² చెన్నూరు, కుడేరు మరియు తుమ్మలపెంట

²¹³ చెన్నూరు, కుడేరు మరియు తుమ్మలపెంట

²¹⁴ బీఎమ్ డబ్ల్యూ నియమాలు, 2016 ప్రకారం ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యర్థాల నిర్వహణ కోసం మార్గదర్శకాలలోని 2.1 (2)

మూడింటిలో²¹⁵ 48 గంటల్లో బీఎమ్డబ్ల్యూ సేకరించబడలేదు. ఇంకా హిహెచ్సీ కొండాపురంలో , 2021-22లో 15 రోజుల తరువాత బీఎమ్డబ్ల్యూ సేకరించబడింది.

ఆరోగ్య సంరక్షణా కార్యక్రమాల నుండి వచ్చే బీఎమ్డబ్ల్యూ పారవేసే సమయంలో, సరిగ్గా నిర్వహించబడకపోతే, ఇతర వ్యర్థాల కంటే ఎక్కువ హాని కారకం మరియు నష్టాన్ని కలిగిస్తుంది.

8.5.2 ద్వితీయ స్థాయి మరియు తృతీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సదుపాయాలలో జీవ వైద్య వ్యర్థాల నిర్వహణ

జీవ వైద్య వ్యర్థ నిర్వహణ నియమాలు 2016 ప్రకారం, అన్ని ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలు కాలుష్య నియంత్రణ మండలి (పీసీబీ) నుండి జీవ వైద్య వ్యర్థాలను ఉత్పత్తి చేయడానికి అనుమతిని పొందాలి. ఆరోగ్య సదుపాయం నుండి జీవ వైద్య వ్యర్థాలను శుద్ధి చేయడం కోసం సేకరించడానికి శుద్ధి సదుపాయాన్ని పీసీబీ ఎంపిక చేస్తుంది. ట్రీట్‌మెంట్‌ప్లాంట్ రోజువారీ ప్రాతిపదికన బీఎమ్డబ్ల్యూని సేకరిస్తుంది, తద్వారా బీఎమ్డబ్ల్యూని 48 గంటల వ్యవధికి మించి శుద్ధి చేయకుండా ఉంచే అవకాశం ఉండదు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య విధాన పరిషత్ నియంత్రణలో ఉన్న మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన తొమ్మిది²¹⁶ ద్వితీయ ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాల్ని ఏపీసీబీ నుండి బీఎమ్డబ్ల్యూ మరియు ద్రవ వ్యర్థాలను ఉత్పత్తి చేయడానికి అనుమతిని పొందాయని మేము గమనించాము. అయితే, అనుమతి గడువు 2023 మార్చిలో ముగిసింది. పరీక్ష తనిఖీ చేయబడిన మూడు జీజీహెచ్ అనుమతి 2021 జూన్ (జీజీహెచ్ నెల్లూరు) మరియు 2023 జనవరి (జీజీహెచ్ అనంతపురము)లో ముగిసింది మరియు పునరుద్ధరించబడలేదు.

మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన అన్ని తొమ్మిది ద్వితీయ ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలు బీఎమ్డబ్ల్యూని మూలం వద్ద వేరు చేస్తున్నాయి. వేరు చేయబడిన వ్యర్థాలను సంబంధిత ఉమ్మడి జీవ వైద్య వ్యర్థాల శుద్ధి సదుపాయాలకు అప్పగించడం జరుగుతుంది. అయితే, ఉత్పత్తి చేయబడిన జీవ వైద్య వ్యర్థాలను రోజువారీగా ఎత్తివేయడం లేదు (డీహెచ్ ఆత్మకూరులో మినహా). అన్ని ఇతర ద్వితీయ ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలలో, బీఎమ్డబ్ల్యూ యొక్క ఎత్తివేత వారానికి ఒకసారి²¹⁷ లేదా రోజు మార్చి రోజు ఉంటుంది.

బీఎమ్డబ్ల్యూ నియమాలు, 2016 బీఎమ్డబ్ల్యూ ఉత్పత్తి చేయడానికి సంబంధించిన వార్షిక నివేదికను ఆరోగ్య సౌకర్యాలు ఏపీసీబీకి అందించాలని నిర్దేశిస్తుంది. అయితే, పరీక్షించిన హెచ్సీఎఫ్లు ఏవీ అటువంటి నివేదికలను అందించలేదు.

ఆరు²¹⁸ హెచ్సీఎఫ్ల నుండి జీవ వైద్య వ్యర్థాలను రోజువారీ ప్రాతిపదికన ఎత్తివేస్తున్నట్లు ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు).

8.5.3 ద్రవ జీవ వైద్య వ్యర్థాల నిర్వహణ

8.5.3.1 ద్వితీయ సంరక్షణ ఆసుపత్రులలోని ద్రావణాల శుద్ధి కేంద్రం

బీఎమ్డబ్ల్యూఎమ్ నియమాలు 2016 (షెడ్యూల్ I (ఎఫ్)) ప్రకారం, రసాయన ద్రవ వ్యర్థాలను²¹⁹ మురుగునీటితో కలపడానికి ముందే శుద్ధి చేయాలి. ల్యాబ్, వాషింగ్, క్యాంటీన్ మరియు గృహ వ్యర్థ జలాలను ఎఫ్లూయెంట్

215 కొండాపురం, కుడేరు, నార్కల

216 డీహెచ్ టెక్కలి, డీహెచ్ ఆత్మకూరు, డీహెచ్ హిందూపురము, ఏహెచ్ సీతంపేట, ఏహెచ్ కావలి, ఏహెచ్ కదిరి, సీహెచ్సీ సోంపేట, సీహెచ్సీ నాయుడుపేట, సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు

217 సీహెచ్సీ కొత్తచెరువు

218 డీహెచ్ టెక్కలి, డీహెచ్ హిందూపురము, డీహెచ్ ఆత్మకూరు, , ఏహెచ్ సీతంపేట, ఏహెచ్ కావలి, సీహెచ్సీ సోంపేట

219 జీవసంబంధమైన మరియు ఉపయోగించిన లేదా విస్మరించబడిన క్రిమిసంహారక పదార్థాల ఉత్పత్తిలో రసాయనాల వాడకం వల్ల, సిల్వర్ ఎక్స్-రే ఫిల్మ్‌ను అభివృద్ధి చేసే ద్రావకం, విస్మరించబడిన ఫార్మాలిన్, వ్యాధిగ్రస్త ప్రావాల, ఆశించిన శరీర ద్రవాలు, ప్రయోగశాలలు మరియు నేల కడగడం, శుభ్రపరచడం, గృహ నిర్వహణ మరియు క్రిమిసంహారక కార్యకలాపాల ద్వారా వచ్చే ద్రవాలు మొదలైన వాటి ద్వారా ద్రవ వ్యర్థాలు ఉత్పత్తి అవుతాయి

ట్రీట్ మెంట్ ప్లాంట్ లలో (ఈటీపీ) శుద్ధి చేయడానికి, క్రిమిసంహారకం చేసిన తర్వాత విడుదల చేయడానికి ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలకు శుద్ధి కేంద్రాలు అవసరం. శుద్ధి చేయబడిన మురుగునీటిని యుటిలిటీలు, మరుగుదొడ్లను శుభ్రపరచటానికి, ఆవరణలో భూమిపై తోటపని కోసం సాధ్యమైనంత గరిష్టంగా ఉపయోగించాలి మరియు నిర్దేశించిన ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా మిగిలిన మొత్తాన్ని మురుగునీటిలో విడుదల చేయవచ్చు.

హెచ్ సీఎఫ్ లకు అనుమతిని జారీ చేస్తున్నప్పుడు, ఈటీపీలో క్రిమిసంహారకము మరియు చికిత్స తర్వాత ప్రతి ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రం ద్వారా రోజుకు విడుదలయ్యే వ్యర్థజలానికి అనుమతించదగిన పరిమితిని ఏపీపీసీబీ నిర్దేశించింది. ఏపీపీసీబీ జారీ చేసిన బీఎమ్ డబ్ల్యూ అనుమతి యొక్క షెడ్యూల్ బి ప్రకారం, అనుమతి పొందిన తేదీ నుండి మూడు నెలల్లోగా ఉత్పత్తి చేయబడిన మురుగునీటిని బోర్డు ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా శుద్ధి చేయడానికి హెచ్ సీఎఫ్, ఈటీపీని నిర్మించి, నిరంతరం నిర్వహించాలి. మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలలో దేనిలోనూ ఈటీపీలు స్థాపించబడలేదని ఆడిట్ గుర్తించింది.

ఆసుపత్రి నుండి విడుదలయ్యే ద్రావణాల్లో అనేక రకాల సంభావ్య, ప్రమాదకర మైక్రోబయాలజికల్ పాథోజెన్లు, రేడియోధార్మిక ఐసోటోప్లు, అధిక సాంద్రతలో ఉండవచ్చు. ఆసుపత్రుల నుండి వెలువడే వ్యర్థాలను సరిగ్గా శుద్ధి చేయకపోతే పర్యావరణం మరియు మానవ ఆరోగ్యంపై ప్రతికూల ప్రభావం పడుతుంది.

8.5.3.2 మురుగునీటి శుద్ధి కేంద్ర స్థాపన

ఏపీపీసీబీ జారీ చేసిన సూచనల ప్రకారం²²⁰ (2012 అక్టోబర్), పబ్లిక్ మురుగు ద్వారా చివరి శుద్ధి కేంద్రానికి అనుసంధానించబడని 100 మరియు అంతకంటే ఎక్కువ పడకలు ఉన్న అన్ని ఆరోగ్య సంరక్షణ సంస్థలు పర్యావరణ పరిరక్షణ చట్టం 1986 కింద నిర్దేశించిన ఉత్సర్గ ప్రమాణాలను అనుసరించి మురుగునీటి శుద్ధి కర్మాగారాన్ని (ఎస్ టీపీలు) నిర్మించి, ప్రారంభించాలి.

ఆడిట్ క్రింది విషయాలను గమనించింది (2023 ఏప్రిల్):

- ప్రభుత్వ సర్వజన ఆసుపత్రి (జీజీహెచ్) శ్రీకాకుళంలో, ఏర్పాటు చేసిన ఎస్ టీపీ రెండేళ్లకు పైగా పనిచేయకపోవడంతో, మురుగునీరు నేరుగా నాగావలి నదిలోకి విడుదల చేయబడింది. కోర్టు నోటీసు జారీ చేసిన తర్వాత కూడా ఎస్ టీపీని వాడుకలోకి తీసుకు వచ్చేందుకు ఎలాంటి చర్యలు చేపట్టలేదు
 శ్రీకాకుళం జీజీహెచ్ సూపరింటెండెంట్ బదులిస్తూ ఎస్ టీపీని పని చేసేలా ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడిసీతో సమావేశం ఏర్పాటు చేయాలని జిల్లా కలెక్టర్ ను కోరినట్లు తెలిపారు.
- జీజీహెచ్ నెల్లూరులో²²¹ ఎస్ టీపీ పనిచేయడంలేదు. పర్యావరణ ఇంజనీర్, ఏపీపీసీబీ నెల్లూరు జీజీహెచ్ మరియు నెల్లూరు ఏసీఎస్ఆర్ వైద్య కళాశాలకు అనుమతి పునరుద్ధరణ కోసం నోటీసులు (2021 జూలై, ఆగస్టు, అక్టోబర్) జారీ చేశారు. పర్యావరణ ఇంజనీర్ / ఏపీపీసీబీ ద్వారా షోకాజ్ నోటీసు (2022 అక్టోబర్ / 2023 జనవరి) జారీ చేసినప్పటికీ ఆసుపత్రి అధికారుల నుండి ఎటువంటి స్పందన లేదు.
 ఎస్ టీపీని వాడుకలోకి తెచ్చేందుకు సమస్యను గుర్తించి దాని కోసం వర్క్ ఆర్డర్ జారీ చేయడానికి, నెల్లూరు, ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడిసీ దృష్టికి తీసుకెళ్లామని వైద్య సూపరింటెండెంట్, జీజీహెచ్ నెల్లూరు సమాధానం ఇచ్చారు.
- జీజీహెచ్, అనంతపురములో, ఎస్ టీపీ 2022 నవంబర్ లో మాత్రమే స్థాపించబడి, ప్రస్తుతం పనిచేస్తున్నది.

²²⁰ మెమో సం . బి-7/ఏపీపీసీబీ/బీఎమ్ డబ్ల్యూ/జెన్ /2007 తేదీ 08.10.2012

²²¹ శ్రీ ఏ పీ సుబ్బారెడ్డి వైద్య కళాశాల మరియు జీజీహెచ్

- పరీక్షించిన మూడు జిల్లా ఆసుపత్రులు²²² మరియు మూడు ఏరియా ఆసుపత్రులలో²²³ ఎస్టీపీలు అందుబాటులో లేవు.

ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం రావలసి ఉంది.

ఆ విధంగా, శ్రీకాకుళం, నెల్లూరులో ఏర్పాటు చేసిన మురుగునీటి శుద్ధి ప్లాంట్లు పనిచేయడం లేదు. ఇంకా, మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన జిల్లా మరియు ఏరియా ఆసుపత్రులలో ఎస్టీపీలు స్థాపించబడలేదు. పరీక్షించిన కొన్ని హెచ్సీఎఫ్ల ద్వారా వ్యర్థాలను పారవేయడంలో జాప్యం జరిగింది. జీవ వైద్య వ్యర్థాలను ట్రాక్ చేసి బాక్ కోడింగ్ వ్యవస్థ పాక్షికంగా అమలు చేయబడింది.

8.5.4 ఉమ్మడి జీవ వైద్య వ్యర్థాల శుద్ధి సదుపాయాల లభ్యత

జీవ వైద్య వ్యర్థాలను సేకరించడం, శుద్ధి చేయడం మరియు పారవేయడం కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 11 సాధారణ బయో-మెడికల్ వేస్ట్ ట్రీట్ మెంట్ సౌకర్యాలు (సిబిఎమ్డబ్ల్యూటీఎఫ్)(**ఆనుబంధం 8.3** లో వివరించినట్లు) ఉన్నాయి.

చాయా చిత్రం 8.4 ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు(ఒకప్పటి)జిల్లా అత్తివరం గ్రామంలో సిబిఎమ్ డబ్ల్యూటీఎఫ్ (2023 ఏప్రిల్)

ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు (ఒకప్పటి) జిల్లా అత్తివరం గ్రామంలో సిబిఎమ్డబ్ల్యూటీఎఫ్

అత్తివరం గ్రామంలో సిబిఎమ్డబ్ల్యూటీఎఫ్లోని ఇన్సినరేటర్

అత్తివరం గ్రామంలో ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలను ముక్కలు చేసే యంత్రము

అత్తివరం గ్రామంలో ఆటోక్లేవ్

ఆడిట్ కింది విషయాలను గమనించింది:

- స్థానిక గ్రామస్తుల నుండి వచ్చిన ఫిర్యాదుల కారణంగా అనంతపురములో ఉన్న సిబిఎమ్డబ్ల్యూటీఎఫ్ (2024 ఏప్రిల్ వరకు అనుమతి ఉంది) 2021 నవంబర్ నుండి పని చేయడం లేదు. సేకరించిన వ్యర్థాలను (1,040 ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాల నుండి) అనంతపురములోని శుద్ధి సదుపాయంలో వేరు చేశారు, అయితే, వ్యర్థాలను అనంతపురము నుండి 300 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న ఒంగోలులోని శుద్ధి సదుపాయానికి రవాణా చేశారు. ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యర్థాల నిర్వహణకు సంబంధించిన మార్గదర్శకాల ప్రకారం, ఉత్పత్తి

²²² డీహెచ్ టెక్నాలి -200 పడకలు, డీహెచ్ అత్మకూరు-150 పడకలు మరియు డీహెచ్ హిందూపురము-200 పడకలు

²²³ ఏహెచ్ సీతంపేట, ఏహెచ్ కావలి మరియు ఏహెచ్ కదిరి, అన్నీ 100 పడకలు గల ఆసుపత్రులు

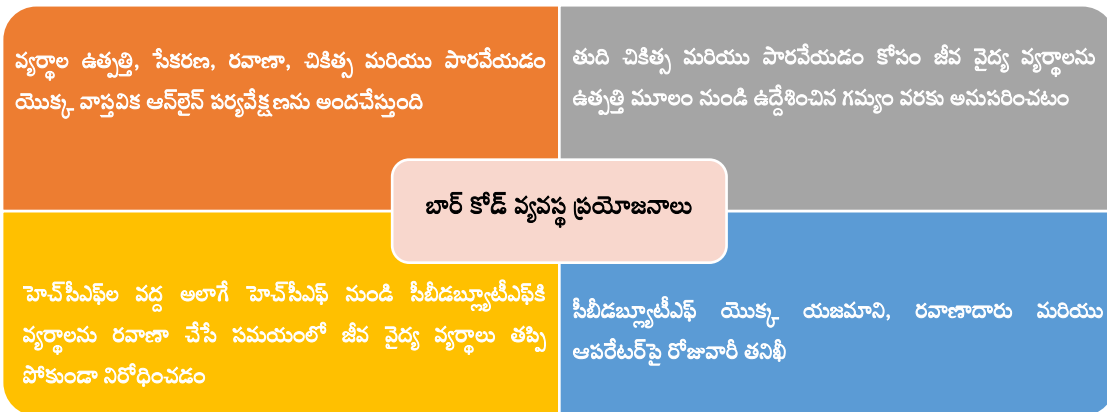
చేయబడిన వ్యర్థాలను తప్పనిసరిగా ఉత్పత్తి మూలం²²⁴ వద్దే వేరు చేయాలి, తరువాతి దశలలో కాదు. అయితే, శుద్ధి సౌకర్యాల భౌతిక పరిశీలన సమయంలో, సేకరించిన బీఎమ్డబ్ల్యూని ఉత్పత్తి మూలం వద్ద వేరు చేయడానికి బదులుగా అనంతపురము మరియు ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు రెండు జిల్లాలలోని సీబీఎమ్డబ్ల్యూటీఎఫ్ వద్ద వేరు చేయటం గమనించబడింది.

కొన్ని హెచ్సీఎఫ్లు వ్యర్థాలను వేరు చేయకుండానే అందజేస్తున్నాయని ఏపీసీసీబీ సమాధానం ఇచ్చింది.

- జీవ వైద్య వ్యర్థాల నిర్వహణ నియమాలు, 2016 ప్రకారం, బీఎమ్డబ్ల్యూ ఉన్న సంచులు లేదా డబ్బాలను ఏదైనా ప్రయోజనం కోసం ప్రాంగణం లేదా స్థలం నుండి బయటకు పంపడానికి 2019 మార్చి నాటికి బార్ కోడ్ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడం ప్రతి హెచ్సీఎఫ్ యొక్క విధి. ఇంకా, బీఎమ్డబ్ల్యూఎమ్ నియమాలు, 2016లోని 5వ నియమం జీవ వైద్య వ్యర్థాలను నిర్వహించడానికి బార్ కోడ్ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడం సీబీఎమ్డబ్ల్యూటీఎఫ్ యొక్క ప్రతి ఆపరేటర్ యొక్క విధి అని నిర్దేశిస్తుంది.

కేంద్ర కాలుష్య నివారణ మండలి(సీపీసీబీ) జారీ చేసిన (2018) బార్ కోడ్ వ్యవస్థ మార్గదర్శకాల ప్రకారం, సేకరించిన, చికిత్స చేసిన మరియు పారవేయబడిన బీఎమ్డబ్ల్యూ పరిమాణాన్ని సరిగ్గా లెక్కించడానికి బార్ కోడ్ వ్యవస్థ అమలు చేయబడుతుంది. బార్ కోడ్ వ్యవస్థ యొక్క ప్రయోజనాలు పటం 8.4 లో చూపబడ్డాయి.

పటం 8.4: బార్ కోడ్ వ్యవస్థ యొక్క ప్రయోజనాలు

పరిక్షించిన మూడు జిల్లాల్లో అనంతపురము మరియు ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లాల్లో బార్ కోడ్ వ్యవస్థ అమలు పాక్షికంగా ఉన్నట్లు గుర్తించబడింది. హెచ్సీఎఫ్లు కొన్ని ఆసుపత్రులలో బార్ కోడ్ విధానాన్ని అమలు చేశాయని పర్యావరణ ఇంజనీర్, ఏపీసీసీబీ, ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు సమాధానమిచ్చారు మరియు కోవిడ్ మహమ్మారి కారణంగా, బార్ కోడ్ వ్యవస్థ అమలు పాక్షికంగా జరిగిందని ఇప్పుడు, బీఎమ్డబ్ల్యూ నిర్వహణ కోసం బార్ కోడింగ్ను ఏపీసీసీబీ అమలు చేసిందని 2023 మే నాటికి పూర్తి చేయాలని సీబీఎమ్డబ్ల్యూటీఎఫ్ ఆపరేటర్లకు ఆదేశాలు ఇచ్చిందని తెలియచేశారు.

50 పడకలు మరియు అంతకంటే ఎక్కువ ఉన్న ఆసుపత్రులకు బార్ కోడ్ వ్యవస్థ అమలులో ఉందని ఈఈ, ఏపీసీసీబీ, అనంతపురము బదులిచ్చారు.

²²⁴ పాయింట్ ఆఫ్ జనరేషన్ అంటే వ్యర్థాలు మొదట్లో ఉత్పత్తి అయ్యే, పేరుకుపోయే మరియు రోగికి చికిత్స అందిస్తున్న డాక్టర్/నర్సింగ్ సిబ్బంది తదితరుల నియంత్రణలో ఉన్న మరియు జీవ-వైద్య వ్యర్థాలను ఉత్పత్తి చేసే ప్రదేశం

8.6 జాతీయ నాణ్యతా ప్రమాణాల హామీ సంస్థ నుండి నాణ్యతా ప్రమాణీకరణ

8.6.1 గుర్తింపు ప్రమాణ పత్రాలు కలిగిన ప్రజా ఆరోగ్య సౌకర్యాలు

హెచ్‌సీఎఫ్ యొక్క లక్ష్యం వ్యక్తుల కేంద్రంగా సురక్షితమైన, మర్థవంతమైన మరియు సమర్థవంతమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలను అందించడం, కమ్యూనిటీ స్థాయి ప్లాట్‌ఫారమ్‌లను, వ్యక్తులను చురుకుగా ఉంచడం మరియు సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడం ద్వారా కమ్యూనిటీల మధ్య ఆరోగ్యాన్ని ప్రోత్సహించడం.

అక్రిడిటేషన్ అనేది హెల్త్ కేర్ ఫెసిలిటీస్ (హెచ్‌సీఎఫ్‌లు) యొక్క బాహ్య మూల్యాంకనకు ఒక రూపం. ఇది సమగ్రమైన ప్రమాణాలు లేదా ముందే నిర్వచించబడిన అవసరాలు లేదా ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా హెచ్‌సీఎఫ్‌లు ఉన్నవో లేదో నిర్ధారించడానికి, ఆ సౌకర్యం లేదా సంస్థ ఆ స్థాయిలను సాధించిందా లేదా అనే అంచనాను రూపొందించడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

భారతదేశంలో, నేషనల్ క్వాలిటీ అస్యూరెన్స్ స్టాండర్డ్స్ అనేది, ఎనిమిది విస్తృత స్థాయి ప్రాతిపదికల²²⁵ ఆధారంగా ప్రతి స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ సంస్థ (డీహెచ్/సీహెచ్‌సీ/పీహెచ్‌సీ) యొక్క ప్రమాణాలను కొలిచేటటువంటి కార్యక్రమం.

జాతీయ నాణ్యతా ప్రమాణాల హామీ సంస్థ నుండి గుర్తింపు ప్రమాణపత్రాలు పొందిన హెచ్‌సీఎఫ్‌ల వివరాలు కింద పట్టిక 8.3 లో వివరించబడ్డాయి.

పట్టిక 8.3: గుర్తింపు పొందిన ఆరోగ్య సంరక్షణ సదుపాయాల వివరాలు

వివరణ	పీహెచ్‌సీలు	సీహెచ్‌సీలు	జిల్లా ఆసుపత్రులు/ ఏరియా ఆసుపత్రులు
మొత్తం ఆరోగ్య సంరక్షణ సదుపాయాల (హెచ్‌సీఎఫ్) సంఖ్య	1,145	175	65
గుర్తింపు పొందిన హెచ్‌సీఎఫ్‌ల సంఖ్య	320	12	24
గుర్తింపు పొందిన హెచ్‌సీఎఫ్‌ల శాతం	27.95	6.86	36.92

మూలం : సీఎఫ్‌డబ్ల్యూ & డీపీహెచ్‌ఎఫ్‌డబ్ల్యూవే అందచేయబడిన సమాచారం

పై పట్టిక నుండి చూసినట్లుగా, రాష్ట్రంలో గుర్తింపు పొందిన హెచ్‌సీఎఫ్‌ల శాతం పేలవంగా ఉంది. లక్షిత సదుపాయంలో సంరక్షణల నాణ్యత మరియు సంరక్షణా ప్రక్రియలను మెరుగుపరచడానికి అవసరమైన నిరంతర దిద్దుబాట్లకు మద్దతు ఇచ్చే అంశంగా అక్రిడిటేషన్‌ను చూడాలి.

ప్రభుత్వం ఆరోగ్య వ్యవస్థలో గణనీయమైన మొత్తంలో పెట్టుబడి పెడుతోంది, కనుక తదుపరి ప్రణాళికల కోసం దాని పెట్టుబడుల ప్రభావం, ఫలితాల గురించి తెలుసుకోవడం ద్వారా ఆందోళన కలిగించే రంగాలను సమీక్షించడం చాలా ముఖ్యం. అక్రిడిటేషన్‌లో పేలవమైన శాతాలు ఆరోగ్య సేవల నాణ్యతపై ప్రభుత్వానికి మరియు ప్రజలకు భరోసా ఇవ్వలేకపోయాయి.

8.6.1.1 ఉప కేంద్రాల కొరకు అంతర్గత పర్యవేక్షణ

ఉప-కేంద్రం కోసం రెండు స్థాయిల పర్యవేక్షణను ఐపీహెచ్‌ఎస్ సూచించింది, అవి అంతర్గత మరియు బాహ్య పర్యవేక్షణ.

- అంతర్గత పర్యవేక్షణలో వారానికి ఒకసారి పీహెచ్‌సీ నుండి పురుష మరియు స్త్రీ ఆరోగ్య సహాయకులు (ఎమ్‌ఎఫ్‌హెచ్‌ఏ) చే నియమిత వ్యవధిలో సహాయక పర్యవేక్షణ మరియు రికార్డు తనిఖీని కలిగి ఉంటుంది. సిబ్బంది పనిని తనిఖీ చేయడానికి, నివారణ సేవలను అందించడానికి వైద్యాధికారి నెలకు ఒకసారి

²²⁵ సేవలు అందించటం, రోగుల హక్కులు, ఇన్‌పుట్‌లు, సహాయక సేవలు, క్లినికల్ సేవలు, అంటుకోగాల నియంత్రణ, నాణ్యత నిర్వహణ మరియు వ్యవస్థలోని పరిణామాలు వంటివి ఆందోళన కలిగించే అంశాలు

ఉపకేంద్రాన్ని సందర్శిస్తారు. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన తొమ్మిది ఎస్సీలు వైద్యాధికారులు ఎస్సీలను సందర్శిస్తున్నారని పేర్కొన్నాయి, అయితే వారి సందర్శనలను ధ్రువపరచే సమాచారం ఆడిట్ కు అందించబడలేదు. అందువల్ల, మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన అన్ని ఎస్సీలలో అంతర్గత పర్యవేక్షణ ఉందని ఆడిట్ నిర్ధారించలేకపోయింది.

- గ్రామ ఆరోగ్యం పరిశుభ్రత మరియు పోషణ కమిటీ ద్వారా బాహ్య పర్యవేక్షణ చేయాలి మరియు స్వతంత్ర వెలుపలి ఏజెన్సీ ద్వారా మూల్యాంకనం చేయాలి. అయితే, మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన తొమ్మిది ఎస్సీలలో మూడింటిలో²²⁶ మాత్రమే గ్రామ ఆరోగ్య, పారిశుధ్య మరియు పోషకాహార కమిటీ వీహెచ్ఎస్ఎస్సీ ద్వారా పర్యవేక్షణ జరిగిందని, అన్ని మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఎస్సీలలో స్వతంత్ర మూల్యాంకనం జరగలేదని పేర్కొన్నారు.

మూడవ పార్టీ తనిఖీలు నిర్ణీత వ్యవధిలో నిర్వహించబడుతున్నాయని, వాటి నివేదికలపై చర్య తీసుకున్నామని, చర్యల నివేదికలను ఉన్నతాధికారులు క్రమం తప్పకుండా సమీక్షించారని ప్రభుత్వం పేర్కొంది(2023 ఆగస్టు). ప్రజాప్రతినిధుల ద్వారా సామాజిక తనిఖీని ప్రారంభించినట్లు తెలిపారు.

8.6.1.2 పీహెచ్సీల కొరకు అంతర్గత పర్యవేక్షణ

రికార్డుల నిర్వహణ, శాఖాధికారుల తనిఖీ మరియు పర్యవేక్షణ, మెడికల్ ఆడిట్, డెత్ ఆడిట్, రోగుల సంతృప్తి సర్వేలు, ఫిర్యాదులు, సలహాల మూల్యాంకన వంటివి పీహెచ్సీల పనితీరును మదింపు చేయటానికి అంతర్గత పర్యవేక్షణ వ్యవస్థలో ఉంటాయి. పీఆర్ఐ/వీహెచ్ఎస్ఎస్సీ/ఆసుపత్రి అభివృద్ధి సొసైటీ ద్వారా బాహ్య పర్యవేక్షణ జరుగుతుంది.

- నమోదు కౌంటర్లలో అవుట్ పేషెంట్ వివరాలు నిర్వహించబడలేదు. పరీక్ష తనిఖీ జరిపిన పీహెచ్సీలలో వైద్యాధికారులు తమ స్వంత రిజిస్టర్లు నిర్వహిస్తున్నట్లు గమనించాము.
- పీహెచ్సీలో నిర్వహణ అభివృద్ధి మరియు సేవల అందుబాటుకు సంబంధించిన కార్యక్రమాల పర్యవేక్షణకు ఆసుపత్రి అభివృద్ధి సొసైటీని (హాస్పిటల్ డెవలప్మెంట్ సొసైటీ-హెచ్డీఎస్) ఏర్పాటు చేయాలి. హెచ్డీఎస్ కమిటీని ఒక పీహెచ్సీ²²⁷ ఏర్పాటు చేయలేదని మేము గమనించాము.

కొండాపురం పీహెచ్సీలో మాత్రమే రోగుల సంతృప్తి సర్వే నిర్వహించబడింది. మంచి పర్యవేక్షణ వ్యవస్థ లభిదారులకు అందించే సేవలకు హామీని అందచేస్తుంది. ఎనిమిది పీహెచ్సీలలోని ఐదింటిలో²²⁸ ఆ వ్యవస్థ అందుబాటులో లేదని తేలియచేశాయి.

8.6.2 ఆసుపత్రులకు జాతీయ గుర్తింపు మండలి (నేషనల్ ఎక్సిటిషన్ బోర్డ్ ఫర్ హాస్పిటల్స్-ఎన్ఎబీహెచ్) మరియు ఆరోగ్య సంరక్షణదారులచే గుర్తింపు

ఎన్ఎబీహెచ్ యొక్క ప్రధాన కార్యక్రమం ఆసుపత్రులకు గుర్తింపునివ్వడం. ఇది 2005 సంవత్సరంలో ప్రారంభించబడినది. ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేట్ ఆసుపత్రుల్లో ఆరోగ్య సంరక్షణల నాణ్యత మరియు రోగుల భద్రతను పెంపొందించుట ఈ కార్యక్రమ లక్ష్యం. మారుతున్న ఆరోగ్య సంరక్షణా పరిస్థితుల్లో ఆసుపత్రులలో రోగుల భద్రత మరియు అందించే సేవల నాణ్యతపై ఆసుపత్రుల గుర్తింపు ప్రమాణాలు దృష్టి పెడతాయి. రోగుల భద్రత, నాణ్యత కల సంరక్షణకు నిబద్ధత, రోగుల సంతృప్తి మరియు హెచ్సీఎఫ్లపై సమాజ నమ్మకం పెరగటం వంటివి మంచి వైద్య సేవలుగా గుర్తింపు ప్రమాణాల అమలు నిశ్చయపరుస్తుంది.

226 గొప్పలి, లేగుంటపాడు మరియు కారుట్లపల్లి

227 శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని ఉర్లాం

228 కరణాడ, కొండాపురం, కుడిరూ, నార్సల మరియు ఉర్లాం

మచ్చుకు తనిఖీ జరిగిన మూడు జీజీహెచ్ లూ గుర్తింపు కోసం దరఖాస్తు చేశాయి. అయితే, కింద వివరించిన విధంగా వానిలో ఏదీ గుర్తింపుకు నోచుకోలేదు.

- జీజీహెచ్ అనంతపురము: 2017 జూన్ నుండి 2021 అక్టోబర్ మధ్యలో ₹27.38 లక్షలు చెల్లించినప్పటికీ, మూడు సంవత్సరాలు గడచిన తరువాత కూడా తుది అంచనా నిర్వహించబడలేదు మరియు గుర్తింపు అందించబడలేదు.
- జీజీహెచ్ నెల్లూరు: 2019 మే నుండి 2021 నవంబర్ వరకు గల మధ్య కాలంలో ₹15.40 లక్షల మొత్తం గుర్తింపు కోసం చెల్లించబడింది. ఎన్ఎబీహెచ్ గుర్తింపు కొరకు తుది అంచనా తయారుచేయబడలేదు.
- జీజీహెచ్ శ్రీకాకుళం: 2019 ఫిబ్రవరి నుండి 2021 అక్టోబర్ వరకు గల మధ్య కాలంలో ₹17.45 లక్షల మొత్తం గుర్తింపు కోసం చెల్లించబడింది. అయితే, ఇంతవరకు గుర్తింపు అందించబడలేదు.

పైన పేర్కొన్న అన్ని సందర్భాలలో, జీజీహెచ్ లు ముందస్తు అంచనా సమయంలో చేసిన అన్ని వ్యత్యాసాలను సరిదిద్దిన తర్వాత తుది అంచనా కోసం ఎన్ఎబీహెచ్ ని సంప్రదించలేదు.

అనంతపురము, నెల్లూరు జీజీహెచ్ లకు సంబంధించి ముందస్తు అంచనా పూర్తయిందని ప్రభుత్వం తెలియచేసింది (2023 ఆగస్టు). ఎన్ఎబీహెచ్ బోర్డు తెలియచేసిన నాన్-కన్ఫైడ్ సర్టిఫికేట్స్ (ఎన్సీలు) సరిదిద్దబడ్డాయనీ, ఎన్ఎబీహెచ్ నుండి నివేదికల కోసం వేచియున్నారనీ తెలియచేశారు. ఇంకా జీజీహెచ్ శ్రీకాకుళంకు సంబంధించి తుది అంచనా పూర్తయినట్లు తెలియచేసింది.

8.7 సిఫార్సులు

- ఆంధ్రప్రదేశ్ అల్లోపతిక్ ప్రైవేట్ మెడికల్ కేర్ ఎస్సాబ్లీష్ మెంట్ యాక్ట్ అమలును పటిష్ట పరచి అన్ని ప్రైవేట్ మెడికల్ కేర్ ఎస్సాబ్లీష్ మెంట్లు చెల్లుబాటు అయ్యే రిజిస్ట్రేషన్ సర్టిఫికేట్లతో పని చేసేలా సాధారణ తనిఖీల ద్వారా నిర్ధారించుకోవాలి.
- ఔషధాల తయారీ/విక్రయ యూనిట్ల తనిఖీకి మరింత సిబ్బందిని నియమించడం ద్వారా ప్రభుత్వం డ్రాగ్ కంట్రోల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ యొక్క నియంత్రణ యంత్రాంగాన్ని బలోపేతం చేయాలి.
- అర్హత కలిగిన అన్ని ఆసుపత్రులలో ఎఫ్లూయెంట్ ట్రీట్ మెంట్ ప్లాంట్ల ఏర్పాటును ప్రభుత్వం నిర్ధారించాలి. ద్రవ జీవ వైద్య వ్యర్థాలను సురక్షితంగా నిర్వహించడం కోసం ప్రభుత్వం మురుగునీటి శుద్ధి ప్లాంట్లు పనిచేయని చోట అవి పనిచేసేలా చేసి 100 మరియు అంతకంటే ఎక్కువ పడకలు ఉన్న ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో ఆ ప్లాంట్ల స్థాపనను నిర్ధారించుకోవాలి.
- ఉద్దేశించిన జనాభాకు నాణ్యమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ యొక్క హామీని అందించడానికి కనీస నాణ్యతా ప్రమాణాలను పాటించాలని ప్రభుత్వం అన్ని హెచ్సీఎఫ్లను ఆదేశించాలి.
- అవసరమైన కనీస ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా హామీ ఇవ్వడానికి వివిధ నియంత్రణ సంస్థలు తగిన మరియు సమర్థవంతమైన పర్యవేక్షణ యంత్రాంగం అనుసరిస్తుందని ప్రభుత్వం నిర్ధారించాలి.

9వ అధ్యాయం

ఎస్డీజీ 3-మంచి ఆరోగ్యము, శ్రేయస్సుల సిఠి

9 వ అధ్యాయం

సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు 3 – మంచి ఆరోగ్యము, శ్రేయస్సుల స్థితి

2030 నాటికి ప్రసూతి మరణాల రేటు ప్రతి లక్ష సజీవ జననాలకు 70గా లక్ష్యం నిర్దేశనం జరుగగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 2022 నాటికి 83 ప్రసూతి మరణాలు నిర్ధారించబడ్డాయి. ఆత్మహత్యల రేటు లక్ష జనాభాకు 3.5 కాగా, రాష్ట్రంలో ఇది లక్ష జనాభాకు 12.4. ప్రతి లక్ష జనాభాకు 2030 నాటికి 5.81 లక్ష్యంగా ఉన్న రోడ్డు ప్రమాదాల మరణాల రేటు 2022లో 15.26గా ఉంది. ఆరోగ్యంపై నెలవారీ తలసరి ఖర్చు (ఎమ్పీసీఓపీఓ)కి నెలవారీ తలసరి వినియోగ వ్యయంలో లక్షీత వాటా 7.83 శాతం కాగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఇది 13.50 శాతం. రాష్ట్ర పనితీరు 'క్షయవ్యాధి యొక్క మొత్తం కేసు నోటిఫికేషన్ రేటు', 'రోడ్డు ట్రాఫిక్ ప్రమాదాల కారణంగా మరణాల రేటు', 'ఆత్మహత్యల రేటు' మరియు 'నెలవారీ తలసరి ఖర్చు (ఎమ్పీసీఓపీఓ) వంటి సూచికలలో రాష్ట్ర పనితీరు జాతీయ సగటు కంటే వెనుకబడి ఉంది'.

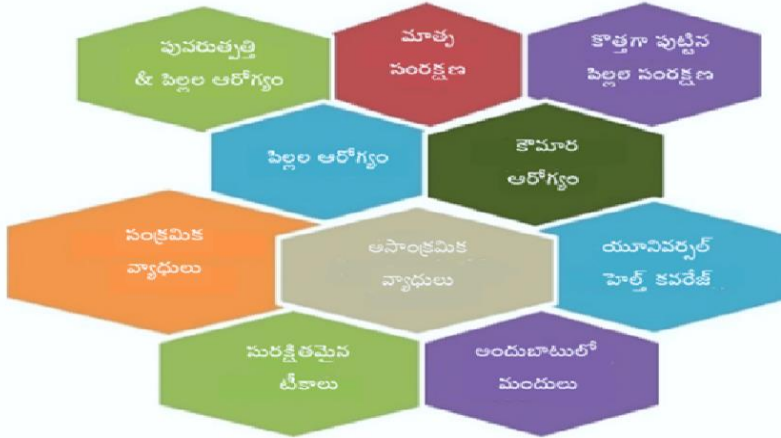
9.1 పరిచయము

ఐక్యరాజ్యసమితి జనరల్ అసెంబ్లీ (2015 సెప్టెంబర్) లో, 2030 సంవత్సరం ముగిసేలోపు సాధించాల్సిన 17 లక్ష్యాలు, 169 ధ్యేయాలతో 'సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు (ఎస్డీజీ) కార్యక్రమాన్ని' ఆమోదించింది. సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు-3 ద్వారా, "మంచి ఆరోగ్యం మరియు శ్రేయస్సు" నినాదంతో ఆరోగ్యకరమైన జీవితాలను అందివ్వడానికీ, అన్ని వయస్సుల వారి శ్రేయస్సును పెంపొందించడానికీ అన్ని దేశాలకూ పిలుపునిచ్చింది. సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు ఒకదానితో ఒకటి అనుసంధానించబడిన లక్ష్యాల సమగ్ర సమాహారమైనందున వీటిని 2016 నుండి 2030 వరకు పర్యవేక్షించడం అవసరం.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవల నిర్వాహణను పటిష్టం చేయడానికి వివిధ పథకాల రాష్ట్రస్థాయి సూచికలను సిద్ధం చేయడం, విభాగాలకు పథకాలను అనుసంధానించడం, సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలతో జోడింపబడిన ఫలితాల కోసం ప్రణాళికలు తయారుచేయడం, పర్యవేక్షణ యంత్రాంగపు ఏర్పాట్లు మొదలైన అనేక చర్యలను చేపట్టింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 17 సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాల కోసం 169 ధ్యేయాలను, 478 సంబంధిత సూచికలను (2021-22) గుర్తించింది.

సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు-3 కార్యక్రమం, అన్ని వయస్సుల వారికీ ఆరోగ్యకరమైన జీవితాలను అందించడం, వారందరి శ్రేయస్సును పెంపొందించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. పుట్టినప్పటి నుండి మొదలుకొని జీవితంలోని ప్రతి దశలోనూ ఆరోగ్యం మరియు శ్రేయస్సు ముఖ్యమైనవి. ఈ లక్ష్యం, దిగువ పటం 9.1లో చిత్రీకరించిన విధంగా ప్రధాన ఆరోగ్య ప్రాధాన్యతలను సూచిస్తుంది.

పటం 9.1 ఆరోగ్య ప్రాధాన్యతలను చూపే పటం

నీటి ఆయోగ్, సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు మరియు వాటి ధ్యేయాలకు సంబంధించిన పథకాలు లేదా కార్యక్రమాలను అనుసంధానించింది. జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ (ఎన్ హెచ్ఎమ్) అనేది ప్రజల అవసరాలకు జవాబుదారీగా ప్రతిస్పందించేందుకు సమానమైన, సరసమైన మరియు నాణ్యమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవలకు సార్వత్రిక ప్రాప్యతను అందించడం ద్వారా దేశం యొక్క మొత్తం ఆరోగ్య స్థితిని మెరుగుపరచడానికి భారత ప్రభుత్వం యొక్క ప్రధాన పథకం. ఈ పథకం ఆరోగ్య రంగానికి సంబంధించిన అన్ని కార్యక్రమాలను కలిగి ఉంటుంది. సార్వత్రిక ఆరోగ్య కార్యక్రమంలో భాగంగా ఆర్థిక అపాయాల నుండి రక్షణ, నాణ్యమైన అత్యవసర ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవల సౌలభ్యం మరియు సురక్షితమైన, సమర్థవంతమైన, నాణ్యమైన, సరసమైన మందులకు సౌలభ్యత ఉన్నాయి. అంతర్జాతీయ లక్ష్యాలు మరియు 2030కి ఎంచుకున్న సూచికలు పట్టిక 9.1లో సూచించిన విధంగా వివరించబడ్డాయి.

పట్టిక 9.1: అంతర్జాతీయ లక్ష్యాలు, భారతదేశంలో సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు

ఎస్ డీజీ సంఖ్య	అంతర్జాతీయ లక్ష్యం	సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యం కోసం భారతదేశంలో ఎంపికచేసిన సూచిక	ఆయా లక్ష్యాలకు అనుసంధానించబడిన కార్యక్రమాలు	2030కి లక్ష్యిత విలువ
3.1	ప్రపంచ ప్రసూతి మరణాల నిష్పత్తిని 1,00,000 సజీవ జననాలకు 20 కంటే తక్కువకు తగ్గించడం	ప్రసూతి మరణాల నిష్పత్తి (ఎమ్ఎమ్ఆర్)	1 పునరుత్పత్తి మరియు పిల్లల ఆరోగ్యం (ఆర్సెహెచ్) కింద కార్యక్రమాలు	70
3.2	నవజాత శిశువులు మరియు 5 సంవత్సరాల కంటే తక్కువ వయస్సు ఉన్న పిల్లల నివారించగల మరణాలను అంతం చేయడం, అన్ని దేశాలు నవజాత శిశు మరణాలను కనీసం 1,000 సజీవ జననాలకు 12కి తగ్గించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాయి.	1000 సజీవ జననాలకు ఐదు మరణాల రేటు కంటే తక్కువ పూర్తిగా టీకాలు (బీసీజీ, మీజిల్స్) మరియు మూడు మోతాదుల పెంటావాలెంట్ టీకా వేయాల్సిన 12 నుండి 23 నెలల వయస్సుగల పిల్లల శాతం	2 ప్రధాన మంత్రి మాతృ వందన యోజన (పీఎమ్ఎమ్ వీవై)	11 100
3.3	ఎయిడ్స్, క్షయ, మలేరియా మరియు నిర్లక్ష్యం చేయబడిన ఉష్ణమండల వ్యాధులు మరియు హెపటైటిస్, నీటి ద్వారా సంక్రమించే వ్యాధులు మరియు ఇతర సాంక్రమిక వ్యాధుల యొక్క ముగింపు	లక్ష జనాభాకు క్షయవ్యాధి కేసుల వార్షిక నోటిఫికేషన్	1 ఎన్ హెచ్ఎమ్-అంటువ్యాధుల కోసం సౌకర్యవంతమైన పూల్ 2 జాతీయ కీటక జనిత వ్యాధుల నివారణా కార్యక్రమం (ఎన్వీబీడిసీపీ) 3 వ్యాధుల సమగ్ర నిఘా కార్యక్రమం (ఐడిఎస్పీ) 4 జాతీయ కుష్టువ్యాధి నివారణా కార్యక్రమం (ఎన్ఎల్ ఈపీ) 5 జాతీయ ఎయిడ్స్ నివారణా కార్యక్రమం	0

ఎన్ డీజీ సంఖ్య	అంతర్జాతీయ లక్ష్యం	సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యం కోసం భారతదేశంలో ఎంపికచేసిన సూచిక	ఆయా లక్ష్యాలకు అనుసంధానించబడిన కార్యక్రమాలు	2030కి లక్ష్యిత విలువ
3.8	సార్వత్రిక ఆరోగ్య కార్యక్రమంలో భాగంగా ఆర్థిక అపాయాల నుండి రక్షణ, నాణ్యమైన అత్యవసర ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవల సౌలభ్యం మరియు సురక్షితమైన, సమర్థవంతమైన, నాణ్యమైన, సరసమైన మందులకు సౌలభ్యతని సాధించడం.	10,000 జనాభాకు ప్రభుత్వ వైద్యులు, నర్సులు మరియు ప్రసూతి వైద్యుల సంఖ్య	1 ఎన్ హెచ్ఎమ్- ఆరోగ్యం & వైద్య విద్య కోసం మానవ వనరులు 2 మానవ వనరులు & సామర్థ్య అభివృద్ధి	550

మూలం: ఎన్డీజీ ఇండియా ఇండెక్స్ రిపోర్ట్ 2018

సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలను సాధించడానికి ఆర్సీహెచ్, పీఎమ్ఎమ్వీవై, ఎన్టీఈపీ, ఎన్వీబీడీసీపీ, ఎన్ఎల్ ఈపీ, ఎన్పీసీడీసీఎస్, పీఎమ్ఎన్డీపీ మొదలైన కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలు/కార్యక్రమాల అమలు అధ్యాయం 7 లో చర్చించబడింది.

9.1.1 పొరుగు రాష్ట్రాలతో సూచికల పోలిక

రాష్ట్ర పనితీరు జాతీయ సగటు కంటే తక్కువగా ఉందని మరియు 'ఐదు సంవత్సరాల కంటే తక్కువ వయస్సు ఉన్న వారి మరణాల రేటు', '9 నుండి 11 నెలల వయస్సులోపు పిల్లలలో పూర్తిగా వ్యాధి నిరోధకత పెంపొందించడం', 'క్షయవ్యాధి యొక్క మొత్తం కేసు నోటిఫికేషన్ రేటు', 'రోడ్డు ప్రమాదాల కారణంగా మరణాల రేటు' వంటి సూచికలకు సంబంధించి దక్షిణ భారతదేశంలోని రాష్ట్రాల కంటే వెనుకబడి ఉందని ఆడిట్ గుర్తించింది. భారతదేశంలోని జాతీయ సగటు మరియు దక్షిణాది రాష్ట్రాలతో పోలుస్తూ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆరోగ్య సూచికల స్థితి పట్టిక 9.2 లో ఇవ్వబడింది.

పట్టిక 9.2: భారతదేశంలోని జాతీయ సగటు, దక్షిణాది రాష్ట్రాల సగటుతో పోలిస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆరోగ్య సూచికల స్థితి

ఎన్ డీజీ జీ	సూచిక		2030 వాటికి లక్ష్యం	భారతదేశం	ఆంధ్రప్రదేశ్	తెలంగాణ	తమిళనాడు	కర్ణాటక	కేరళ
3.1	ప్రసూతి మరణాల నిష్పత్తి (ప్రతి 1,00,000 సజీవ జననాలకు)	ఎమ్ఎమ్ఆర్	70	113	65	63	60	92	43
3.2	5 కంటే తక్కువ మరణాల రేటు (ప్రతి 1,000 సజీవ జననాలకు)	యు5ఎమ్ఆర్	25	36	33	30	17	28	10
3.2	పూర్తిగా రోగనిరోధకతను పొందిన 9-11 నెలల వయస్సుగల పిల్లల శాతం	టీకాలు వేయుట	100	91	87	98	84	94	92
3.3	అధికారికంగా ప్రకటింపబడిన మొత్తం క్షయ వ్యాధి కేసుల రేటు (ప్రతి 1,00,000 జనాభాకు)	క్షయ వ్యాధిగ్రస్తుల ప్రకటన	242	177	189	192	138	135	75
3.3	హెచ్ఐవీ సంభావ్యత (ప్రతి 1,000 వ్యాధిసోకని జనాభాకు)	హెచ్ఐవీ సంభావ్యత	0	0.05	0.05	0.08	0.04	0.02	0.02
3.4	అత్యుచిత్య రేటు (ప్రతి 1,00,000 జనాభాకు)	అత్యుచిత్య రేటు	3.5	10.4	12.4	20.6	17.8	17.1	24.3

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

ఎస్ డీ జీ	సూచిక		2030 నాటికి లక్ష్యం	భారతదేశం	ఆంధ్రప్రదేశ్	తెలంగాణ	తమిళనాడు	కర్ణాటక	కేరళ
3.6	రోడ్డు ప్రమాదాల కారణంగా మరణాల రేటు (ప్రతి 1,00,000 జనాభాకు)	రోడ్డు ప్రమాదాల కారణంగా మరణాలు	5.81	11.56	15.26	18.68	13.88	16.60	12.42
3.7	నివేదింపబడిన మొత్తం ప్రసవాల్లో సంస్థాగతంగా జరిగిన ప్రసవాల శాతం	సంస్థాగతంగా జరిగిన ప్రసవాలు	100	94.40	99.6	99.9	99.9	99.9	99.9
3.8	నెలవారీ తలసరి వినియోగ వ్యయం (ఎమ్పీసీఈ)లో వాటాగా ఆరోగ్యంపై నెలవారీ తలసరి ఖర్చులు	ఎమ్పీసీఈ	7.83	13.00	13.50	14.40	9.10	9.80	17.00
3.c	10,000 జనాభాకు మొత్తం వైద్యులు, నర్సులు మరియు ప్రసూతి వైద్యుల సంఖ్య	హెచ్ఆర్	45	37	95	10	65	70	115
ఎస్ డీ జీ 3 సూచిక ఫలితం			100	74	77	67	81	78	72

ఆకుపచ్చ - సంతృప్తికరమైన పనితీరు; **పసుపు** - మోస్తరు పనితీరు & **ఎరుపు** - పేలవమైన పనితీరు

మూలం: ఎస్ డీ జీ ఇండెక్స్ సూచిక మరియు నీటి ఆయోగ్ అందించిన 2021 డ్యాష్ బోర్డ్

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 2021 మార్చి నాటికి వివిధ సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు-3 సూచికల స్థితి ఇక్కడ వివరించబడింది:

9.1.1.1 ఎస్ డీ జీ 3.1 - ప్రసూతి మరణాల నిష్పత్తి

ప్రసూతి మరణాల నిష్పత్తి²²⁹ 2030 నాటికి ప్రతి 1,00,000 సజీవ జననాలకు 70కి తగ్గించడం ప్రపంచ లక్ష్యం. నీటి ఆయోగ్ గ్లోబల్ నివేదిక 2022 ప్రకారం, 1,00,000 సజీవ జననాలకు 65 రేటుతో ఆంధ్రప్రదేశ్ నిలిచింది. అయినప్పటికీ, 2017-18 నుండి 2021-22 సంవత్సరాలలో 1,00,000 సజీవ జననాలకు రాష్ట్రంలోని ప్రసూతి మరణాల నిష్పత్తి 52 నుండి 87 వరకు ఉన్నట్లు అన్ని జిల్లాల నుండి సేకరించిన సమాచారం నుండి గమనించడమైనది. 2021-22 సంవత్సరంలో ప్రసూతి మరణాల నిష్పత్తి కూడా అన్ని జిల్లాల్లో నిలకడగా లేదు. ఇది విశాఖపట్నం జిల్లాలో 151, కృష్ణా జిల్లాలో 143, తూర్పు గోదావరిలో 142, పశ్చిమ గోదావరిలో 124, ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లాలో 28గా ఉంది. **పట్టిక 9.3** లో ఇవ్వబడిన విధంగా జిల్లాల అంతటా ప్రసూతి మరణాల నిష్పత్తి సంవత్సరాలుగా స్థిరంగా లేదని ఇది చూపిస్తుంది.

పట్టిక 9.3: ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సంవత్సరాలవారీ ప్రసూతి మరణాల నిష్పత్తి

ప్రసూతి మరణాల నిష్పత్తి	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22
	87	62	52	67	83

మూలం: సీఎఫ్డబ్ల్యూ ద్వారా అందించబడిన సంవత్సరం వారీగా ఎమ్ఎమ్ఆర్ సమాచారం

ప్రభుత్వం (ఆగస్టు 2023) ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించి, అమలునకు హామీ ఇచ్చింది.

9.1.1.2 ఎస్ డీ జీ 3.2 - ఐదు లోపు మరణాల రేటు (యుఎస్ఎమ్ఆర్)

నమూనా నమోదు వ్యవస్థ (ఎస్ఆర్ఎస్) బులెటిన్ 2016-18 ప్రకారం, భారతదేశంలో ప్రతి వెయ్యి సజీవ జననాలకు 36 మంది పిల్లలు ఐదేళ్లు పూర్తి కాకుండానే మరణించారు. 2030 నాటికి ప్రతి 1,000 సజీవ జననాలకు 5 సంవత్సరాలలోపు మరణాల రేటుని 25కి తగ్గించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. అయితే, సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు ఇండియా ఇండెక్స్ మరియు డ్యాష్ బోర్డ్ 2020-21 కోసం నీటి ఆయోగ్ నివేదిక ప్రకారం, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతి 1,000 జననాలకు 33 మరణాలను నమోదు చేసింది.

²²⁹ వెం. 1,00,000 సజీవ జననాలకు ప్రసూతి మరణాల సంఖ్య

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ (ఆగస్టు 2023) ఎస్ ఆర్ ఎస్ బులెటిన్ 2020 ప్రకారం, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రతి 1,000 సజీవ జననాలకు ఐదుసంవత్సరాలలోపు పిల్లల మరణాల రేటు 27 గా ఉందని, 2030 నాటికి ప్రతి 1,000 సజీవ జననాలకు 25 మరణాలకు కుదించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నట్లు తెలియచేసింది.

9.1.1.3 ఎస్డీజీ 3.2 - పిల్లలకు టీకాలు

9 నుండి 11 నెలల వయస్సు గల పిల్లలకు సాధారణ టీకాలు వేయడానికి జాతీయ లక్ష్యం 100 శాతం. ఐతే సుస్థిరాభివృద్ధి ఇండియా ఇండెక్స్ & డాష్ బోర్డ్ 2020-21 కోసం నీతి ఆయోగ్ నివేదిక ప్రకారం, 2021 మార్చి చివరి నాటికి ఆంధ్రప్రదేశ్ 87 శాతం మాత్రమే సాధించింది.

9-11 నెలల వయస్సు గల పిల్లలకు పూర్తిగా టీకాలు వేయడంలో 2021-22 ఆర్థిక సంవత్సరానికి, ఆంధ్రప్రదేశ్ 97.80 శాతం మరియు 2021-22 లో 102.52 శాతం సాధించిందని ప్రభుత్వం పేర్కొంది (2023 ఆగస్టు).

9.1.1.4 ఎస్డీజీ 3.3- క్షయ వ్యాధి నిజస్థితి ప్రకటన

భారతదేశంలో క్షయ వ్యాధి నిజస్థితి ప్రకటన రేటు కోసం 1,00,000 జనాభాకు 242 కేసులు లక్ష్యంగా నిర్ణయించబడింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 2021 మార్చి చివరి నాటికి 189 కేసులు నోటిఫై చేయబడ్డాయి. ఇది ఊహించిన స్థాయిల కంటే మెరుగ్గా ఉన్నట్లు కనిపిస్తున్నప్పటికీ, అదే కాలానికి జాతీయ సగటు 177 కంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ దిగువన నిలిచింది.

ప్రభుత్వం (ఆగస్టు 2023) ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ, జన్ ఆందోళన్ పథకం కింద వివిధ అవగాహన కార్యక్రమాలు చేపట్టామని పేర్కొంది.

9.1.1.5 ఎస్డీజీ 3.3- హెచ్ఐవీ సంభావ్యత

2030 సంవత్సరం నాటికి హెచ్ఐవీ కేసులను సున్నాకి తగ్గించాలి. అయితే, రాష్ట్రంలో 2021 మార్చి చివరి నాటికి ప్రతి 1,00,000 మంది జనాభాకు ఐదు హెచ్ఐవీ సోకిన కేసులు నమోదయ్యాయి.

ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం రావాల్సివుంది.

9.1.1.6 ఎస్డీజీ 3.4 ఆత్మహత్యల రేటు

నేషనల్ క్రైమ్ రికార్డ్స్ బ్యూరో నివేదిక ప్రకారం, 2021 సంవత్సరానికి 1,00,000 జనాభాకు భారతదేశంలో ఆత్మహత్యల రేటు 10.4 గా ఉంది. అయితే, ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 12.4గా ఉండి జాతీయ సగటు కంటే ఎక్కువగా ఉంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ మరియు భారతదేశంలో 2017 నుండి 2021 సంవత్సరాల మధ్య ఆత్మహత్యల కారణంగా సంభవించిన మరణాల సంఖ్య **పట్టిక 9.4**లో సూచించబడింది.

పట్టిక 9.4: ఆంధ్రప్రదేశ్ మరియు భారతదేశంలో 2017 నుండి 2021 సంవత్సరాల మధ్య ఆత్మహత్యల కారణంగా మరణాల సంఖ్య

సంవత్సరం	భారతదేశంలో ఆత్మహత్యల కారణంగా మరణాలు	గత సంవత్సరం కంటే పెరుగుదల శాతం	ఆంధ్రప్రదేశ్ జనాభా అంచనా	ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆత్మహత్యల కారణంగా మరణాలు	గత సంవత్సరం కంటే పెరుగుదల శాతం
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
2017	1,29,887	-	5,23,42,459	5,354	-
2018	1,34,516	3.56	5,28,10,016	5,319	(0.65)
2019	1,39,123	3.42	5,30,54,609	6,465	21.55
2020	1,53,052	10.01	5,26,69,000	7,043	8.94
2021	1,64,033	7.17	5,28,95,000	8,067 ²³⁰	14.54
మొత్తం	7,20,611		26,37,71,084	32,248	

మూలం: ఎన్సీఆర్బీ నివేదికలు

²³⁰ నేషనల్ క్రైమ్ రికార్డ్స్ బ్యూరో (ఎన్సీఆర్బీ) 2021 నివేదిక ప్రకారం, అనారోగ్యం, కుటుంబ సమస్యలు, దివాలా లేదా ఋణభారం మరియు మాదకద్రవ్యాల దుర్వినియోగం లేదా మద్య వ్యసనం ఈ ఆత్మహత్యలకు ప్రధాన కారణాలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

ఆత్మహత్యల రేటు 2020 సంవత్సరంలో 8.94 శాతం నుండి 2021లో 14.54 శాతానికి పెరిగినట్లు పై పట్టిక నుండి చూడవచ్చు.

తీవ్రమైన ఒత్తిడికి గురై ఆత్మహత్యకు ప్రయత్నించిన వ్యక్తికి సంరక్షణ, చికిత్స మరియు పునరావాసం అందించాల్సిన అవసరం ఉన్నప్పటికీ, ఆరోగ్యం మరియు కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ ఏ పథకానికీ ఈ సూచికను అనుసంధానించలేదు.

ప్రభుత్వం జాతీయ మానసిక ఆరోగ్య కార్యక్రమం (ఎన్ఎమ్ హెచ్పీ) ని అమలు చేస్తోందని మరియు సమాజ మానసిక ఆరోగ్య సేవలను అందజేస్తోందని సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగష్టు). ఇంకా, స్టీట్ టెలి మానస్ సెల్ స్థాపించబడిందని, ఇది ఆందోళన, డిప్రెషన్, మాదకద్రవ్య దుర్వినియోగం, ఒత్తిడి మరియు ఆత్మహత్య ధోరణులు ఉన్న వ్యక్తులకు కౌన్సిలింగ్ సేవలను అందిస్తూ 24 గంటలూ పనిచేస్తోందని, టెలి మానస్ సెల్ లోని కౌన్సిలర్లు సమర్థవంతమైన కౌన్సిలింగ్ ద్వారా 52 ఆత్మహత్య ప్రయత్నాలను విజయవంతంగా నిరోధించారని వారు పేర్కొన్నారు.

9.1.1.7 ఎస్డీజీ 3.6- రోడ్డు ప్రమాదాల కారణంగా మరణం

రోడ్డు ప్రమాదాల వల్ల మరణాలు మరియు గాయాల సంఖ్యను తగ్గించడం అనేది నేషనల్ ఇండికేటర్ ఫ్రేమ్వర్క్ లోని లక్ష్యాలు/సూచికలలో ఒకటి. ఎస్డీజీ 3.6 ప్రకారం, రోడ్డు ప్రమాదాల మరణాలను 2030 నాటికి లక్ష జనాభాకు 5.81కి తగ్గించాలి. అయితే, ఈ సూచికకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏ పథకాన్ని అనుసంధానించలేదు. భారతదేశంలోని నేషనల్ క్రైమ్ రికార్డ్స్ బ్యూరో ప్రమాద మరణాలు మరియు ఆత్మహత్యల నివేదిక ప్రకారం, 2021లో ప్రతి 1,00,000 జనాభాకు 11.56 మంది రోడ్డు ప్రమాదాల్లో మరణించారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో, మరణాల రేటు 2021లో ప్రతి 1,00,000 జనాభాకు 15.47 మందిగా ఉంది. ఇది జాతీయ మరణాల రేటు కంటే ఎక్కువ. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 2017 నుండి 2021 మధ్య కాలంలో జరిగిన రోడ్డు ప్రమాదాల కారణంగా జరిగిన మరణాలు పట్టిక 9.5 లో చూపబడ్డాయి

పట్టిక 9.5: ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 2017 నుండి 2021 మధ్య రోడ్డు ప్రమాదాల కారణంగా సంభవించిన మరణాలు

సంవత్సరం	రోడ్డు ప్రమాదాలు	మరణాలు	అంచనా వేసిన జనాభా	1,00,000 జనాభాకు రోడ్డు ప్రమాద మరణాలు
2017	22,456	8,060	5,23,42,459	15.40
2018	21,008	7,584	528,10,016	14.36
2019	20,677	7,984	5,30,54,609	15.04
2020	17,924	7,039	5,26,69,000	13.36
2021	21,556	8,186	5,28,95,000	15.47
మొత్తం	1,03,621	38,853	26,37,71,084	14.73

మూలం: ఎన్సీఆర్బీ నివేదికలు

రోడ్డు ప్రమాదాల కారణంగా సంభవించే నివారించదగిన మరణాలను తగ్గించే లక్ష్యంతో ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ "జాతీయ రహదారులపై ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో ట్రామా కేర్ సౌకర్యాలను అభివృద్ధి చేయడానికి కెపాసిటీ బిల్డింగ్" పేరుతో ఒక పథకాన్ని అమలు చేస్తోంది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన టెక్కులి జిల్లా ఆసుపత్రి మరియు నాయుడుపేట కమ్యూనిటీ హెల్త్ సెంటర్లలోని ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలను పరీక్షించిగా, పై పథకం క్రింద ట్రామా కేర్ సౌకర్యాలు మంజూరు చేయబడ్డాయని గమనించడమైనది. అయితే, కమ్యూనిటీ హెల్త్ సెంటర్ నాయుడుపేటలో ట్రామా కేర్ సౌకర్యాలు ఇంకా ఏర్పాటు కాలేదని, జిల్లా ఆసుపత్రి టెక్కులిలో మానవ వనరుల కొరతతో ట్రామా కేర్ సదుపాయం పనిచేయట్లేదని గమనించడమైనది.

ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం రావాల్సివుంది

9.1.1.8 ఎస్డీజీ 3.7 - రాష్ట్రంలో సంస్థాగత ప్రసవాలు

సంస్థాగత ప్రసవాలు అంటే ఒక ప్రాంతంలోని ఆరోగ్య సదుపాయాలలో లేదా సంస్థాగత ప్రసవాల ద్వారా సంభవించే జననాల నిష్పత్తి. సమస్యల నివారణ, గుర్తింపు, నిర్వహణను నిర్ధారించడానికి గర్భధారణ మరియు ప్రసవ సమయంలో మహిళలందరికీ నైపుణ్యం కలిగిన సంరక్షణ అందుబాటులో ఉండాలి. నివారించగల మాతృ మరియు నవజాత శిశు మరణాలను తొలగించడానికి సరైన వాతావరణంలో పనిచేసే సరైన శిక్షణ పొందిన ఆరోగ్య సిబ్బంది సహాయం అవసరం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సంస్థాగత ప్రసవాలు 2017-18లో 98.84 శాతం నుండి 2021-22లో 99.93 శాతం మధ్య ఉన్నాయి.

9.1.1.9 ఎస్డీజీ 3.8 - నెలవారీ తలసరి జేబు ఖర్చులు

ఆరోగ్యంపై నెలవారీ తలసరి జేబు ఖర్చు (ఎమ్పీసీఓఓపీఓ) భారతదేశంలో²³¹ నెలవారీ తలసరి వినియోగ వ్యయం (ఎమ్పీసీఓఓ)లో 13 శాతంగా ఉంది. 2030 నాటికి లక్ష్యానికి వ్యతిరేకంగా జాతీయ సగటు 7.83 శాతానికి నిర్దేశించబడింది. అయితే, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎమ్పీసీఓఓపీఓ, ఎమ్పీసీఓఓలో 13.5 శాతంగా ఉంది, ఇది జాతీయ సగటు కంటే ఎక్కువగా ఉంది.

ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం రావాల్సివుంది.

ఆ విధంగా, రాష్ట్ర ప్రజల ఆరోగ్యం మరియు శ్రేయస్సు కోసం అవసరమైన 'క్షయవ్యాధి యొక్క మొత్తం కేసు నోటిఫికేషన్ రేటు', 'రోడ్డు ప్రమాదాల కారణంగా మరణాల రేటు', 'ఆత్మహత్యల రేటు' మరియు 'నెలవారీ తలసరి జేబు ఖర్చులు (ఎమ్పీసీఓఓపీఓ)' వంటి సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు-3 సూచికలకు సంబంధించి రాష్ట్ర పనితీరు జాతీయ సగటు కంటే తక్కువగా ఉంది.

²³¹ నీతి ఆయోగ్ ఎస్డీజీ నివేదిక 2020-21

10వ అధ్యాయం

ఆయుష్ యొక్క పనితీరు

10వ అధ్యాయం ఆయుష్ యొక్క పనితీరు

2017-22 కాలంలో, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆమోదించిన ₹186.15 కోట్లలో కేవలం ₹26.62 కోట్లు (14.30 శాతం) మూలధన పనులు/ఆయుష్ వైద్య కళాశాలల మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధికి ఖర్చు చేయబడ్డాయి. 2017-22లో ఆమోదించబడిన/విడుదల చేసిన బడ్జెట్లో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ₹159.53 కోట్ల మొత్తాన్ని స్తంభింప జేసింది. జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ కింద విడుదలైన ₹2.17 కోట్ల నిధులను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతి ఆర్థిక సంవత్సరంలో విడుదల చేయలేదు. బదులుగా 2021లో ఆయుష్ కమీషనర్, నిధులను ఒకే సారి విడుదల చేసింది. ఆయుష్ ఆసుపత్రులు, కళాశాలలు మరియు డిస్పెన్సరీలలో మౌలిక సదుపాయాలను మరియు అవసరమైన మందుల పరిమాణాన్ని మెరుగుపరచడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తగినంత బడ్జెట్ మద్దతును అందించలేదు. జాతీయ ఆయుష్ మిషన్ అమలు కోసం 2017-18 నుండి 2020-21 సంవత్సరాలకు గాను భారత ప్రభుత్వం ₹47.42 కోట్లను విడుదల చేసింది, అందులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేవలం ₹12.73 కోట్లు మాత్రమే విడుదల చేసింది మరియు మిగిలిన ₹34.69 కోట్లను 2022 డిసెంబర్ వరకు ఉంచుకుంది. నిధులు విడుదల అలస్యం కారణంగా, రాష్ట్ర వార్షిక కార్యాచరణ ప్రణాళిక క్రింద కొన్ని ఆమోదించబడిన కార్యకలాపాలు కొత్త ఆయుష్ హాస్పిటల్స్, ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, ఔషధ మొక్కల అభివృద్ధి/పెంపకం మరియు ఆరోగ్య & సంరక్షణ కేంద్రాల స్థాపన వంటివి చేపట్టబడలేదు. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆయుష్ ఆధ్వర్యంలోని కళాశాలలు మరియు ఆసుపత్రులలో మౌలిక సదుపాయాలు, పరికరాలు, ప్రయోగశాలలు మరియు ఔషధ మొక్కల అభివృద్ధి/పెంపకం లోపించి, మందులు మరియు ఔషధాల లభ్యతలో కొరత ఏర్పడి, ఈ సంస్థల పనితీరును ప్రభావితం చేసింది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన అన్ని ఆయుష్ ఆసుపత్రులు మరియు కళాశాలల్లో దాదాపు 56 శాతం మెడికల్ మరియు పారామెడికల్ సిబ్బంది పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి, ఇది సేవలు మరియు విద్య నాణ్యతను ప్రభావితం చేస్తుంది. ఆయుష్ కింద ఆసుపత్రులు, క్లినిక్లు, రోగనిర్ధారణ సేవలు మరియు ల్యాబొరేటరీలను నియంత్రించడానికి క్లినికల్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ చట్టం 2010 నిబంధనల ప్రకారం నియంత్రణా వ్యవస్థ అందుబాటులో లేదు.

10.1 పరిచయం

ఆయుష్ అనేది భారతదేశంలో ఆయుర్వేదం, యోగా & నేచురోపతి, యునాని, సిద్ధ మరియు హోమియోపతి వంటి వైద్య విధానాల సంక్షిప్త రూపం. ఈ వ్యవస్థలు ఖచ్చితమైన వైద్య తత్వాలపై ఆధారపడి ఉంటాయి మరియు వ్యాధుల నివారణ మరియు ఆరోగ్యాన్ని పెంపొందించడంపై స్థాపించబడిన భావనలతో ఆరోగ్యకరమైన జీవన విధానాన్ని సూచిస్తాయి. ఆరోగ్యం, వ్యాధి మరియు చికిత్సపై ఈ వ్యవస్థలన్నింటి ప్రాథమిక విధానం సమగ్రమైనది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఆయుష్ కింద అందుబాటులో ఉన్న ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాల వివరాలు (2022 సెప్టెంబర్ నాటికి) దిగువ షట్టిక 10.1 లో ఇవ్వబడ్డాయి.

పట్టిక 10.1: ఆయుష్ కింద ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	ఆరోగ్య సంస్థ	వ్యవస్థ వారీగా					మొత్తం
		ఆయుర్వేదం	నేచురోపతి	యునాని	సిద్ధ	హోమియోపతి	
1.	ఆసుపత్రులు	3	శూన్యం	2	శూన్యం	3	8
2.	ప్రభుత్వ కళాశాలలు	1	శూన్యం	శూన్యం	శూన్యం	3	4
3.	ప్రభుత్వ దవాఖానాలు	333	శూన్యం	74	శూన్యం	182	589
4.	జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ దవాఖానాలు	40	25	18	శూన్యం	53	136

మూలం: ఆయుష్ కమిషనర్ రికార్డులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో, ఒక ఆయుర్వేద వైద్య కళాశాలతో²³² పాటు ఒక బోధనాసుపత్రి²³³ ఉంది. అదనంగా, రెండు ఆయుర్వేద ఆసుపత్రులు²³⁴ మరియు మూడు హోమియోపతి వైద్య కళాశాలలు²³⁵ ఉన్నాయి. ఒక్కో వైద్య కళాశాలకి ఒక హోమియోపతి ఆసుపత్రి అనుబంధంగా ఉంటుంది. రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ యునాని వైద్య కళాశాల లేదు. అయితే కర్నూలులో ప్రభుత్వేతర రంగంలో ఒక వైద్య కళాశాల పనిచేస్తోంది. రాష్ట్రంలో రెండు ప్రభుత్వ యునాని ఆసుపత్రులు²³⁶ ఒక్కొక్కటి ఇరవై పడకలతో పనిచేస్తున్నాయి.

10.2 ఆయుష్ శాఖ సంస్థాగత ఏర్పాటు

ఆయుష్ శాఖ కమిషనర్ నేతృత్వంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంలోని ఆరోగ్య, వైద్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ (హెచ్ఎమ్&ఎఫ్ డబ్ల్యూ) శాఖ ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ నియంత్రణలో పనిచేస్తుంది. కమిషనర్ కు అదనపు డైరెక్టర్ మరియు ఔషధ లైసెన్సింగ్ అథారిటీ (హోమియో), ఇన్ స్పెక్టర్ మరియు ఔషధ లైసెన్సింగ్ అథారిటీ (ఆయుర్వేద మరియు యునాని), నలుగురు ప్రాంతీయ డిప్యూటీ డైరెక్టర్లు, కళాశాలల ప్రిన్సిపల్స్, ఆసుపత్రుల సూపరింటెండెంట్లు మరియు ఇతర సహాయక సిబ్బంది సహాయం చేస్తారు.

10.3 ఆడిట్ పరిధి మరియు పరిమితి

ఆడిట్ లో భాగంగా, ఆయుష్ కమిషనర్ కార్యాలయం మరియు రెండు వైద్య కళాశాలలు అనుబంధంగా ఉన్న రెండు ఆసుపత్రులను, ఆయుర్వేదం²³⁷ మరియు హోమియోపతి²³⁸ నుండి ఒక్కొక్కటి, వివరణాత్మక పరీక్ష కోసం ఎంపిక చేయబడ్డాయి. ఇంకా, కళాశాలలు మరియు ఆసుపత్రులలో మౌలిక సదుపాయాల లభ్యతను అంచనా వేయడానికి ఉమ్మడి భౌతిక ద్రువీకరణ నిర్వహించబడింది ఇందుకోసం అవసరమైన చోట, ఛాయాచిత్రాలను సాక్ష్యంగా తీయడం జరిగింది.

10.4 ఆర్థిక నిర్వహణ

ఆయుష్ శాఖ జీతాలు, పరిపాలనా ఖర్చులు మరియు ఔషధాల సేకరణ కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి బడ్జెట్

²³² డా. ఎన్ఆర్ఎస్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద కళాశాల, విజయవాడ 75 అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ మరియు 25 పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ సీట్లు

²³³ 140 పడకలతో డా. ఏఎల్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద కళాశాల, విజయవాడ

²³⁴ ఐదు పడకలతో ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద కళాశాల, అల్లూరు, ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లా మరియు పది పడకలతో ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద కళాశాల, బనగానపల్లి, కర్నూలు జిల్లా (15 పడకల మద్దతుతో)

²³⁵ 50 యూజీ, 23 పీజీ సీట్లతో డా. గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో వైద్య కళాశాల, గుడివాడ, మరియు 63 యూజీ, 23 పీజీ సీట్లతో డా. అల్లూ రామలింగయ్య ప్రభుత్వ హోమియో వైద్య కళాశాల, రాజమండ్రి, 38 యూజీ, 8 పీజీ సీట్లతో ప్రభుత్వ హోమియో వైద్య కళాశాల, కడప. మొత్తం సామర్థ్యం 151 యూజీ మరియు 54 పీజీ సీట్లు

²³⁶ కర్నూలు జిల్లాలో ఒకటి, కర్నూలులోని ఆదోనిలో మరొకటి

²³⁷ డా. ఎన్ఆర్ఎస్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద కళాశాల, విజయవాడ మరియు డా. ఏఎల్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి, విజయవాడ, ఎన్టీఆర్ జిల్లా

²³⁸ డా. గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో వైద్య కళాశాల, మరియు డా. గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో ఆసుపత్రి గుడివాడ, కృష్ణా జిల్లా

మద్దతును పొందుతుంది. అదనంగా, భారత ప్రభుత్వం జాతీయ ఆయుష్ మిషన్ (ఎన్ఎమ్²³⁹) కింద (ఆర్థిక సంవత్సరం 2016-17 నుండి) మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి 40 శాతం రాష్ట్ర వాటాతో 589 దవాఖానాలు, ఆసుపత్రులు మరియు కళాశాలలకు మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి, మందులు, ఔషధాల సేకరణ కోసం నిధులను అందిస్తుంది. 2017-21 మధ్య కాలంలో ఎన్ఎమ్ కింద కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర వాటా కింద వచ్చిన నిధుల వివరాలు పట్టిక 10.3 లో ఇవ్వబడ్డాయి. భారత ప్రభుత్వం 136 దవాఖానాలలో ఔషధాలు మరియు మందుల సేకరణ కోసం జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ (ఎన్హెచ్ఎమ్) పథకాల కింద కూడా నిధులను అందిస్తుంది.

10.4.1 రాష్ట్ర బడ్జెట్

2017-22 లో ఆయుష్ శాఖ ప్రతిపాదించిన, ఆమోదించిన మరియు ఖర్చు చేసిన రాష్ట్ర బడ్జెట్ వివరాలు దిగువ పట్టిక 10.2 లో వివరించబడ్డాయి.

పట్టిక 10.2: రాష్ట్ర బడ్జెట్ క్రింద ప్రతిపాదించబడిన/కేటాయించబడిన మరియు ఖర్చుల వివరాలు

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	అంశం	ప్రతిపాదించబడిన బడ్జెట్	కేటాయించబడిన బడ్జెట్	వ్యయం	కేటాయింపుకు వ్యతిరేకంగా వ్యయ శాతం
2017-18	జీతాలు & పరిపాలన ఖర్చులు	133.82	142.13	118.54	
	మూలధన పనులు	39.50	30.05	0.39	
	మొత్తం	173.32	172.18	118.93	69.07
2018-19	జీతాలు & పరిపాలన ఖర్చులు	156.22	144.45	122.15	
	మూలధన పనులు	43.42	30.02	5.31	
	మొత్తం	199.64	174.47	127.46	73.06
2019-20	జీతాలు & పరిపాలన ఖర్చులు	232.22	138.34	117.70	
	మూలధన పనులు	51.08	51.08	10.07	
	మొత్తం	283.30	189.42	127.77	67.45
2020-21	జీతాలు & పరిపాలన ఖర్చులు	207.55	136.05	123.64	
	మూలధన పనులు	150.53	50.00	4.67	
	మొత్తం	358.08	186.05	128.31	68.97
2021-22	జీతాలు & పరిపాలన ఖర్చులు	146.65	130.28	121.96	
	మూలధన పనులు	101.89	25.00	6.19	
	మొత్తం	248.54	155.28	128.15	82.53

మూలం: ఆయుష్ కమిషనర్ నిర్వహించే రికార్డులు

గమనిక: పరిపాలనా ఖర్చులలో వేతనాలు కాని భాగాలు మందులు మరియు ఔషధాల సేకరణ, నీరు మరియు విద్యుత్, అద్దెలు, స్టేషనరీలు, సేవా తపాలా, ప్రయాణ భత్యాలు మొదలైన వాటితో కలిపి

పై పట్టిక నుండి క్రింది విషయాలు గమనించబడ్డాయి :

(ఎ) కేటాయించిన బడ్జెట్ స్వల్ప వినియోగం

2018-19 నుండి 2021-22 వరకు ప్రతిపాదించిన మరియు కేటాయించిన బడ్జెట్కు మధ్య అంతరం ఉంది. 2017-22 లో ఆయుష్ బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు పెరిగినప్పటికీ, ప్రతి సంవత్సరం కేటాయించిన బడ్జెట్ ప్రతిపాదించిన బడ్జెట్ కంటే తక్కువగా ఉంది మరియు కేటాయించిన బడ్జెట్ ఏ సంవత్సరంలోనూ పూర్తి స్థాయిలో వినియోగించబడలేదు. కేటాయింపులకు వ్యతిరేకంగా నిధుల వినియోగం 67.45 మరియు 82.53 శాతం మధ్య ఉంది. ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది.

²³⁹ తప్పనిసరి భాగాల కోసం: ఆయుష్ సేవలు మరియు విద్యా సంస్థలు, నాణ్యత నియంత్రణ ఏఎస్యూ & హెచ్ మందులు & ఔషధ మొక్కలు మరియు మృదువైన భాగాల కోసం: ఆయుష్ వెల్ఫేర్ కేంద్రాలు, టెలి-మెడిసిన్, ఆయుష్ ద్వారా స్పోర్ట్స్ మెడిసిన్, ఔషధ మొక్కలకు సంబంధించిన రంగాలలో పరిశోధన & అభివృద్ధి మొదలైనవి

(బి) మందులు మరియు ఔషధాల సేకరణకు ఖర్చు

2017-18 నుండి 2021-22 వరకు జీతాలు మరియు పరిపాలనా మొత్తం ఖర్చులో, మందులు మరియు ఔషధాల సేకరణ కోసం ₹41.08²⁴⁰ కోట్ల మొత్తాన్ని ప్రతిపాదించారు. ప్రతిపాదిత మొత్తంలో, కేవలం ₹5.08²⁴¹ కోట్లు (ప్రతిపాదిత మొత్తంలో 12.36 శాతం) మాత్రమే అనుమతించబడింది/కేటాయించబడింది మరియు ₹4.88²⁴² కోట్లు ఖర్చు చేయబడింది. ఆర్థిక శాఖ బడ్జెట్ ను స్తంభింపజేయడం²⁴³ వల్ల మిగిలిన ₹0.20 కోట్లను ఉపయోగించలేకపోయింది.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను (2023 ఆగస్టు) ఆమోదించింది మరియు నిధుల స్వల్ప వినియోగానికి గల కారణాలను పేర్కొనకుండానే ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది.

(సి) మూలధన పనులపై ఖర్చు

2017-22 కాలానికిగానూ, రాష్ట్ర బడ్జెట్ కింద మూలధన పనుల (ఆసుపత్రులు, దవాఖానాల స్థాపన/నవీకరణ మొదలైనవి) కోసం శాఖ ₹386.41 కోట్ల మొత్తాన్ని ప్రతిపాదించింది. ₹386.41 కోట్లలో, ₹186.15 కోట్ల మొత్తం ఆమోదించబడింది మరియు కేవలం ₹26.62 కోట్లు మూలధన పనులు/మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి కోసం ఖర్చు చేయబడింది (ఆమోదించిన బడ్జెట్ లో 14.33 శాతం).

2017-22లో ఆమోదించిన/విడుదల చేసిన బడ్జెట్ లో ₹159.53 కోట్ల మొత్తాన్ని ఆర్థిక శాఖ స్తంభింపజేసినట్లు ఆడిట్ గుర్తించింది. నిధుల వినియోగం జరగకపోవడానికి కారణాలు ఏడాది చివరిలో నిధులు విడుదల కావడం, ప్రతిపాదించిన పనులకు టెండర్లు పిలవకపోవడం మొదలైనవి. ఇంకా, వెచ్చించిన నిధులు తదుపరి పేరాలలో చర్చించినట్లుగా మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించడానికి ఉపయోగపడలేదు..

ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ గుడివాడలోని డాక్టర్ గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో కళాశాల & ఆసుపత్రి, ప్రతిపాదిత పనుల కోసం టెండర్లు నిర్వహించినట్లు పేర్కొంది.

అందువల్ల, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆయుష్ ఆసుపత్రులు, కళాశాలలు మరియు దవాఖానాలలో మౌలిక సదుపాయాలను మెరుగుపరచడానికి మరియు మందులకు తగినంత మొత్తంలో బడ్జెట్ మద్దతును అందించలేదు.

10.4.2 జాతీయ ఆయుష్ మిషన్ పథకం అమలు

భారత ప్రభుత్వ ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ, ఆయుష్ విభాగం, 12వ ప్రణాళికలో జాతీయ ఆయుష్ మిషన్ (ఎన్ఎమ్ఎం) ను ప్రారంభించింది. జాతీయ ఆయుష్ మిషన్ ప్రాథమిక లక్ష్యం తక్కువ ఖర్చుతో కూడిన ఆయుష్ సేవల ద్వారా ఆయుష్ వైద్య వ్యవస్థలను ప్రోత్సహించడం, విద్యా వ్యవస్థలను బలోపేతం చేయడం, ఆయుర్వేదం, సిద్ధ మరియు యునాని & హోమియోపతి (ఎస్ఎస్ఐహెచ్) ఔషధాల నాణ్యత నియంత్రణ అమలును సులభతరం చేయడం మరియు ఆయుర్వేదం, సిద్ధ మరియు యునాని & హోమియోపతి ముడి పదార్థాల స్థిరమైన లభ్యత. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల గణనీయమైన భాగస్వామ్యం కోసం కార్యక్రమాల అమలులో సౌలభ్యాన్ని ఆశించింది.

²⁴⁰ 2017-18: ₹1.69 కోట్లు, 2018-19: ₹0.41 కోట్లు, 2019-20: ₹12.42 కోట్లు, 2020-21: ₹13.28 కోట్లు, 2021-22: ₹13.29 కోట్లు
²⁴¹ 2017-18: ₹1.69 కోట్లు, 2018-19: ₹0.66 కోట్లు, 2019-20: ₹0.30 కోట్లు, 2020-21: ₹0.30 కోట్లు, 2021-22: ₹2.14 కోట్లు
²⁴² 2017-18: ₹1.68 కోట్లు, 2018-19: ₹0.60 కోట్లు, 2019-20: ₹0.18 కోట్లు, 2020-21: ₹0.30 కోట్లు, 2021-22: ₹2.13 కోట్లు
²⁴³ ప్రభుత్వ సూచనల కారణంగా బిల్లుల ద్రా చేయడానికి అనుమతించలేదు. (బడ్జెట్ విడుదల ఉత్తర్వులు జారీ చేసినప్పటికీ)

ప్రతి సంవత్సరం మార్చి 31 నాటికి రాష్ట్ర వాటాను సరిపోల్చడంతో పాటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బడ్జెట్ కేటాయింపును కలిగి ఉండటానికి డిసెంబర్ 31 నాటికి భారత ప్రభుత్వం తాత్కాలిక కేటాయింపును సిద్ధం చేస్తుంది. రాష్ట్ర ఆయుష్ సామాజిక కార్యనిర్వాహక సంఘం ఏప్రిల్ 30 నాటికి రాష్ట్ర వార్షిక కార్యాచరణ ప్రణాళిక (ఎస్ఎఫ్పీ) ని సిద్ధం చేస్తుంది మరియు ఆమోదం కోసం మే మొదటి వారంలోగా భారత ప్రభుత్వానికి చేరుకోవాలి.

2017-22 మధ్య కాలంలో ఏపీ ప్రభుత్వం గడువు తేదీలను పాటించలేదని ఆడిట్ గుర్తించింది. దీని ఫలితంగా ఎస్ఎఫ్పీ ఆమోదం ఆలస్యం అయింది మరియు నిధుల కేటాయింపులో జాప్యం జరిగింది.

(ఎ) తక్కువగా నిధుల విడుదల

2017-18 నుండి 2020-21 మధ్య కాలంలో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ₹107.14²⁴⁴ కోట్లకు రాష్ట్ర వార్షిక కార్యాచరణ ప్రణాళికలను (ఎస్ఎఫ్పీ) ప్రతిపాదించింది. అయినప్పటికీ, భారత ప్రభుత్వం ఎస్ఎఫ్పీలను ₹79.03²⁴⁵ కోట్లకు ఆమోదించింది మరియు దాని వాటా ₹47.42 కోట్లను విడుదల చేసింది. ఆమోదించబడిన నిధులలో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ₹18.45²⁴⁶ కోట్లు విడుదల చేసింది మరియు ఇందులో దిగువ పట్టిక 10.3 లో వివరించిన విధంగా 2017-18 నుండి 2020-21 వరకు ఎన్ఎఎమ్ అమలు కోసం కేవలం ₹16.55²⁴⁷ కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేశారు.

పట్టిక 10.3: 2017-18 నుండి 2020-21 వరకు ఎన్ఎఎమ్ కింద కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర బడ్జెట్ వాటా వివరాలు

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	ప్రతిపాదించిన బడ్జెట్			ఆమోదించబడిన బడ్జెట్			విడుదలచేసిన బడ్జెట్			వ్యయం		
	సీఎస్	ఎస్ఎస్	మొత్తం	సీఎస్	ఎస్ఎస్	మొత్తం	సీఎస్	ఎస్ఎస్	మొత్తం	సీఎస్	ఎస్ఎస్	మొత్తం
2017-18	11.18	7.46	18.64	11.76	7.84	19.6	6.43	3.37	9.80	6.06	3.10	9.16
2018-19	14.91	9.94	24.85	12.80	8.53	21.33	5.98	2.26	8.24	5.38	1.84	7.22
2019-20	16.63	11.09	27.72	18.23	12.15	30.38	0.24	0.04	0.28	0.17	0	0.17
2020-21	21.56	14.37	35.93	4.63	3.09	7.72	0.08	0.05	0.13	0.00	0.00	0.00
మొత్తం	64.28	42.86	107.14	47.42	31.61	79.03	12.73	5.72	18.45	11.61	4.94	16.55

మూలం: ఆయుష్ కమిషనర్ అందచేసిన సమాచారం

సీ ఎస్- కేంద్ర వాటా, ఎస్ఎస్-రాష్ట్ర వాటా

ఈ విధంగా, ప్రతిపాదిత నిధులలో, కేవలం 73.76 శాతం మాత్రమే భారత ప్రభుత్వం ఆమోదించింది మరియు ఆమోదించబడిన ఎస్ఎఫ్పీ నుండి విడుదలైన నిధులు కేవలం 23.34 శాతం మాత్రమే.

విడుదల చేసిన ₹47.42 కోట్ల భారత ప్రభుత్వ వాటాలో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేవలం ₹12.73 కోట్లను ఆసుపత్రి/ కళాశాలలు/ఔషధశాలలకు విడుదల చేసింది మరియు మిగిలిన మొత్తం ₹34.69 కోట్లు అలాగే ఉంచుకుంది.

రాష్ట్ర వాటా ₹31.61 కోట్లలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎన్ఎఎమ్ అమలుకు ₹5.72 కోట్లు మాత్రమే విడుదల చేసింది. ఈ విధంగా, మొత్తంగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ₹60.58 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేయలేదు, తద్వారా 2017-18 నుండి 2020-21 మధ్య కాలంలో ఎస్ఎఫ్పీ కింద ప్రతిపాదించబడిన వివిధ పనుల అమలు పట్టిక 10.4 లో వివరించినట్లు నిరోధించబడింది.

²⁴⁴ భారత ప్రభుత్వం: ₹64.28 కోట్లు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం: ₹42.86 కోట్లు

²⁴⁵ భారత ప్రభుత్వం: ₹47.42 కోట్లు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం: ₹31.61 కోట్లు

²⁴⁶ భారత ప్రభుత్వం: ₹12.73 కోట్లు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం: ₹5.72 కోట్లు

²⁴⁷ భారత ప్రభుత్వం: ₹11.61 కోట్లు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం: ₹4.94 కోట్లు

పట్టిక 10.4: భారత ప్రభుత్వ వాటాతో కలిపి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విడుదల చేయవలసి ఉన్న నిధుల సమాచారాన్ని చూపే పట్టిక (₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	ఆమోదించబడినది			రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చే విడుదల చేయబడిన నిధులు			రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చే విడుదల చేయబడిన నిధులు		
	కేంద్ర	రాష్ట్ర	మొత్తము	కేంద్ర	రాష్ట్ర	మొత్తము	కేంద్ర	రాష్ట్ర	మొత్తము
2017-18	11.76	7.84	19.60	6.43	3.37	9.80	5.33	4.47	9.80
2018-19	12.80	8.53	21.33	5.98	2.26	8.24	6.82	6.27	13.09
2019-20	18.23	12.15	30.38	0.24	0.04	0.28	17.99	12.11	30.10
2020-21	4.63	3.09	7.72	0.08	0.05	0.13	4.55	3.04	7.59
మొత్తము	47.42	31.61	79.03	12.73	5.72	18.45	34.69	25.89	60.58

మూలం: ఆయుష్ కమిషన్ కార్యాలయం అందచేసిన సమాచారం

₹60.58 కోట్లలో, ₹60.56²⁴⁸ కోట్ల మొత్తాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మూడు విడతలలో (2022 డిసెంబర్, 2023 మార్చి మరియు 2023 మే) విడుదల చేసిందని మరియు మిగిలిన మొత్తం ₹0.02 కోట్లు (రాష్ట్ర వాటా) ఇంకా విడుదల చేయవలసి ఉందని ప్రభుత్వం (2023 ఆగస్టు) ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది. ఆ విధంగా, 2017-18 నుండి 2020-21 మధ్యకాలంలో ఎస్ఎఫ్పీలో నిధుల విడుదలలో జాప్యాన్ని ప్రభుత్వం అంగీకరించింది.

నిధుల విడుదలలో జాప్యం కార్యక్రమం అమలుపై ప్రభావం చూపుతుంది.

(బి) 2021-22 సంవత్సరంలో విడుదల కాని బడ్జెట్

ప్రీమియర్ లోని పేరా 10 ప్రకారం, ఎస్ఎఫ్ఎమ్ అమలు చేయటానికి రాష్ట్ర ఆయుష్ సొసైటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ బాడీ ద్వారా రాష్ట్ర వార్షిక కార్యచరణ ప్రణాళిక (స్టేట్ యాన్యువల్ యాక్షన్ ప్లాన్-ఎస్ఎఫ్పీ) తయారీకి గడువు తేదీ ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం ఏప్రిల్ 30. అయితే, 2021-22 సంవత్సరానికి ₹23.47 కోట్లకు²⁴⁹ ప్రతిపాదించిన ఎస్ఎఫ్పీ భారత ప్రభుత్వానికి సమర్పించబడలేదు.

ప్రభుత్వం ఎస్ఎఫ్పీ 2021-22ని 2023-24తో కలిపిందని మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటికే దానిని ఆమోదించిందని సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). అయితే, ఎస్ఎఫ్పీ 2023-24 భారత ప్రభుత్వానికి సమర్పించబడిందా, సకాలంలో ఆమోదించబడిందో లేదో నిర్ధారించడానికి, ప్రత్యుత్తరానికి మద్దతుగా పత్రాలు అందించబడలేదు. ఇంకా, నిధుల కొరతతో నష్టపోయిందని సూచిస్తూ 2021-22 మరియు 2022-23 సంవత్సరాలకు సంబంధించిన ఎస్ఎఫ్పీ ఆలస్యమైందని నిర్ధారించింది.

(సి) ఆమోదించిన కార్యకలాపాలను అమలు చేయకపోవడం

2017-22 కాలంలో, ఎస్ఎఫ్పీ కింద ఆయుష్ ఆసుపత్రుల స్థాపన, ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, అభివృద్ధి/ఔషధ మొక్కల పెంపకం, ఆరోగ్యం & వెల్ఫేర్ కేంద్రాల స్థాపన మొదలైన వివిధ కార్యకలాపాలు ఆమోదించబడ్డాయి/మంజూరయ్యాయి. ఎస్ఎఫ్పీలో ఆమోదించబడినప్పటికీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిధులు విడుదల చేయని కారణంగా మరియు నిర్మాణ కార్యకలాపాలకు అవసరమైన భూమిని అందించకపోవడంతో, 2022 మార్చి నాటికి **అనుబంధం 10.1** లో వివరించిన విధంగా ఈ కార్యక్రమాలను అమలు చేయాల్సిన ఆసుపత్రులు/ కళాశాలలు/ఔషధశాలల ద్వారా పనులు చేపట్టబడలేదు. ఆడిట్ కొన్ని కేసులను వివరంగా పరిశీలించి క్రింది వాటిని ధ్రువీకరించింది.

- ఎస్ఎఫ్పీ 2014-15 కాకినాడలో 50 పడకల సమగ్ర ఆయుష్ ఆసుపత్రి నిర్మాణం కోసం ₹7.92 కోట్లకు ప్రతిపాదన చేయబడింది. జిల్లా కలెక్టర్ దీని కోసం 2.54 ఎకరాల భూమిని గుర్తించారు (2016 ఏప్రిల్).

²⁴⁸ భారత ప్రభుత్వ వాటా: ₹34.69 కోట్లు మరియు రాష్ట్ర వాటా: ₹25.87 కోట్లు

²⁴⁹ భారత ప్రభుత్వ వాటా: ₹14.08 కోట్లు మరియు రాష్ట్ర వాటా: ₹9.39 కోట్లు

పేర్కొన్న భూమిపై ₹7.82 కోట్లతో ప్రాజెక్ట్ కి భారత ప్రభుత్వం ఆమోదం తెలిపింది (2018 జనవరి). అయితే, జిల్లా కలెక్టర్ భూమిని కేటాయించకపోవడంతో (2022 ఏప్రిల్ నాటికి) ప్రతిపాదిత ఆసుపత్రి నిర్మాణం కార్యరూపం దాల్చలేదు. ఇంకా, ఈ నిర్మాణానికి కేవలం ₹1.50 కోట్ల పాక్షిక నిధులు (భారత ప్రభుత్వ వాటా: ₹1.05 కోట్లు మరియు రాష్ట్ర వాటా: ₹0.45²⁵⁰ కోట్లు) మాత్రమే విడుదల చేయబడి, కార్యనిర్వాహక సంస్థ ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ వద్ద ఉన్నాయి.

- ఎస్ఏపీసీ 2016-17 లో విశాఖపట్నంలో 50 పడకల సమగ్ర ఆయుష్ ఆసుపత్రి ₹3.31 కోట్లకు ఆమోదించబడింది (భారత ప్రభుత్వ వాటా: ₹1.99 కోట్లు మరియు రాష్ట్ర వాటా: ₹1.32 కోట్లు). 2016-17 నుండి 2019-20 మధ్య కాలంలో దశల వారీగా కొంత మొత్తాలు ఆలస్యంగా మంజూరు చేయబడ్డాయి. అయినా కానీ, భూసేకరణకు నిధులు మంజూరు కాక, పనులు మొదలుపెట్టబడలేదు. ఎస్ఏపీసీ 2016-17లో విశాఖపట్నంలోని ఆయుర్వేద ఫార్మసీ ₹4.78 కోట్లతో ఆమోదించబడింది (భారత ప్రభుత్వ వాటా: ₹2.87 కోట్లు మరియు రాష్ట్ర వాటా: ₹1.91 కోట్లు) మరియు అవి 2016-17 నుండి 2019-20 వరకు దశలవారీగా విడుదల చేయబడ్డాయి. అయితే, తగిన స్థలం మరియు నిధులు అందుబాటులో లేకపోవడంతో ఆయుర్వేద ఫార్మసీని ఏర్పాటు చేయడం సాధ్యపడలేదు.

ఎస్ఏపీసీలో ప్రతిపాదించిన కార్యకలాపాల కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మంజూరు చేసిన పనులకు భూమి అన్యాక్రాంతం కావడం మరియు నిధులు విడుదల చేయకపోవడం వల్ల పెండింగ్ లో ఉన్నట్లు శాఖ సమాధానం ఇచ్చింది.

కాకినాడ మరియు విశాఖపట్నంలో హెచ్సీఎఫ్లకు టెండర్ ప్రక్రియ ప్రాసెస్ లో ఉందని ప్రభుత్వం సమాధానమిచ్చింది (2023 ఆగస్టు). ఇంకా, ఆమోదించబడిన 110 హెచ్డబ్ల్యూసీలలో 78 పని చేస్తున్నాయని ప్రభుత్వం పేర్కొంది.

(డి) అవసరమైన మందులు/ఔషధాల సేకరణకు సరిపడా బడ్జెట్ ను విడుదల చేయకపోవడం

ప్రజారోగ్య సౌకర్యాలు ప్రజలకు అందుబాటులో ఉన్నాయని నిర్ధారించడానికి అవసరమైన ఔషధాల లభ్యత ఒక ముఖ్యమైన విషయం. ఎస్ఏఎమ్ యొక్క కార్యాచరణ మార్గదర్శకాలు 2.1(II) ప్రకారం, ప్రతి ఆయుర్వేద, ప్రతి యునాని ఔషధశాల సంవత్సరానికి రెండు లక్షలు మరియు ప్రతి హోమియో ఔషధశాల సంవత్సరానికి ఒక లక్ష రూపాయలు అవసరమైన ఔషధాల సేకరణ కోసం అందుకుంటాయి.

అదేవిధంగా, ఆయుష్ (ఆయుర్వేద, యునాని మరియు హోమియో) ఆసుపత్రుల ద్వారా మందులు, ఆహారం మరియు ఇతర వినియోగ వస్తువుల సేకరణ కోసం సంవత్సరానికి ₹4.50 లక్షలు అందించాలి.

ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో 391 (అందుబాటులో ఉన్న 407లో) ఆయుర్వేద & యునాని ఔషధశాలలు²⁵¹, 176 హోమియో ఔషధశాలలు²⁵² మరియు ఎనిమిది ఆసుపత్రులు పనిచేస్తున్నందున, ఐదేళ్లలో ఆయుష్ ఔషధశాలలు మరియు ఆసుపత్రులకు మొత్తం ₹49.70 కోట్లు (సంవత్సరానికి ₹9.94 కోట్లు²⁵³) విడుదల చేయాల్సి ఉంది.

2017-18 నుండి 2021-22 మధ్యకాలంలో విడుదల చేయాల్సిన/వ్యయం చేయాల్సిన ₹49.70 కోట్లలో ప్రభుత్వం ₹27.46 కోట్లను మంజూరు చేసింది, అందులో ₹14.61 కోట్లు ఎస్ఏఎమ్ కింద మందులు మరియు మందుల సేకరణకు ఖర్చు చేసినట్లు ఆడిట్ గుర్తించింది. 2020-21 మరియు 2021-22లో ఎటువంటి మొత్తం

250 2014-15, 2015-16 సంవత్సరాలకు భారత ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి వరుసగా 75:25 నిష్పత్తిలో మరియు 2016-17 నుండి విడుదల నిష్పత్తి 60:40 ద్వారా ఎస్ఏఎమ్ నిధులు విడుదల చేయబడ్డాయి. 2014-17 లో, ₹50 లక్షల నిధులు (భారత ప్రభుత్వం మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాటా) ప్రతి సంవత్సరం విడుదల చేయబడింది.

251 నియమిత వైద్యాధికారులతో 228 & ఇన్ ఛార్జి వైద్యాధికారులతో 163

252 నియమిత వైద్యాధికారులతో 85 & ఇన్ ఛార్జి వైద్యాధికారులతో 91

253 ఆయుర్వేద/యునాని ఔషధశాలలు: ₹2.00 లక్షలు x 391 ఔషధశాలలు (₹7.82 కోట్లు), హోమియోపతి ఔషధశాలలు: ₹1.00 లక్షలు x 176 ఔషధశాలలు (₹1.76 కోట్లు) మరియు ఆయుర్వేద/యునాని/హోమియోపతి హాస్పిటల్స్: ₹4.50 లక్షలు x 8 ఆసుపత్రులు (₹0.36 కోట్లు)

మంజూరు కాలేదు. అందువల్ల, మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆయుష్ ఆసుపత్రుల్లో అవసరమైన మందులు అందుబాటులో లేకుండా పోయాయి.

భారత ప్రభుత్వం చేసిన కేటాయింపుల ఆధారంగా, అవసరమైన మందులు మరియు మందుల సరఫరా అవసరాన్ని తీర్చడానికి విడుదల చేసిన మొత్తాలు సరిపోవని కమిషనరేట్ సమాధానం ఇచ్చింది.

ఆయుర్వేదం²⁵⁴, యునాని²⁵⁵ మరియు హోమియోపతి²⁵⁶ వ్యవస్థల కోసం భారత ప్రభుత్వ ఆయుష్ విభాగం, 2013లో ఎసెన్షియల్ డ్రగ్ లిస్ట్ (ఈడీఎల్)ని తయారు చేసింది. ఈడీఎల్ జాబితా ప్రకారం, హోమియోపతి ఆసుపత్రులు/ఔషధశాలల కోసం 257 రకాల మందులు²⁵⁷ మరియు ఆయుర్వేద ఆసుపత్రులు/ఔషధశాలల కోసం 277 రకాల మందులను అత్యవసర ఔషధాలుగా వర్గీకరించారు.

గుడివాడలోని డాక్టర్ గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియోపతి ఆసుపత్రిలోని ఔషధ విక్రయశాలలో 161 అవసరమైన మందులు మాత్రమే అందుబాటులో ఉండగా, విజయవాడలో డాక్టర్ ఏఎల్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి, 26 రకాల ఆయుర్వేద మందులు అందుబాటులో ఉన్నాయని మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఔషధ విక్రయశాలల భౌతిక పరిశీలన, ఆసుపత్రుల రికార్డుల పరిశీలనలో వెల్లడైంది.

అన్ని ఈడీఎల్ మందులకు ఇండెంట్ పెట్టినప్పటికీ ఆసుపత్రులకు కొన్ని మందులే అందుతున్నాయని డాక్టర్ ఎ.ఎల్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి సూపరింటెండెంట్ బదులిచ్చారు.

భారత ప్రభుత్వం చేసిన కేటాయింపుల ప్రకారం మందులకు సంబంధించిన మొత్తం విడుదల చేయబడిందని ప్రభుత్వం సమాధానం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు).

ఔషధాల సేకరణ కోసం ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడీసీకి ₹7.98 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేసినందున, సమాధానం ఆమోదయోగ్యం కాదు. 2017-22 కాలానికి ఆయుష్ ఆసుపత్రులు ఇండెంట్ చేసిన విధంగా ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడీసీ పూర్తి స్థాయిలో అవసరమైన మందులను కొనుగోలు చేయకపోవడంతో ₹7.98 కోట్లలో కేవలం ₹0.82 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేయబడింది మరియు ₹7.16 కోట్లు ఖర్చు కాలేదు (89.72 శాతం).

(ఇ) వినియోగ ధ్రువీకరణ పత్రాలను సమర్పించకపోవడం

ఏన్ఏఎమ్ అమలు కోసం ఫ్రీమ్వర్క్ లోని పేరా 8 మరియు కార్యాచరణ మార్గదర్శకాల ప్రకారం తదుపరి సంవత్సరాల్లో గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ యొక్క విడుదల మునుపటి ఆర్థిక సంవత్సరపు గ్రాంట్లకు సంబంధించి తాత్కాలిక ప్రాతిపదికన వినియోగ ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని స్వీకరించిన తర్వాత మాత్రమే చేయబడుతుంది. ముందు సంవత్సరంలో విడుదల చేసిన గ్రాంట్స్-ఇన్-ఎయిడ్ కు సంబంధించి యూసీ మరియు ఆడిట్ చేసిన వార్షిక స్టేట్ మెంట్ ను సమర్పించిన తర్వాత మాత్రమే, తదుపరి ఆర్థిక సంవత్సరంలో మంజూరైన మొత్తం మొత్తంలో 75 శాతం కంటే ఎక్కువ గ్రాంట్స్-ఇన్-ఎయిడ్ విడుదల చేయబడుతుంది.

2017-22 లో, **అనుబంధం 10.2** లో వివరించినట్లు 2022 మార్చి నాటికి పూర్తిగా విడుదల చేయబడిన వాటికి యూసీలు సమర్పించబడలేదని ఆడిట్ గుర్తించింది.

మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి, ఔషధాల సేకరణ, ఆయుష్ ఎడ్యుకేషనల్ అండ్ మెడికల్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ కోసం మందులు మరియు ఔషధాల తయారీకి, ఔషధ మరియు సుగంధ మొక్కల అభివృద్ధి, పరిశోధన కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్

254 https://arogya.maharashtra.gov.in/Site/PDFs/EDL_Ayurveda.pdf
 255 https://upnrhm.gov.in/assets/site-files/gogl/fy2014-15/Essential_Unani_Medicines.pdf
 256 https://ayushnext.ayush.gov.in/drugs/6128540521-Essential_Homoeopathic_Medicines-for-uploading-on-website2.pdf
 257 ఇందులో తొమ్మిది రకాల ఆయింట్మెంట్లు, 12 రకాల బయోకెమిక్స్ మరియు మూడు రకాల చెవి/కంటి చుక్కలు కలిపి ఉన్నాయి.

మెడిసిన్ అండ్ ఆరోమాటిక్ ప్లాంట్స్ బోర్డుకు (ఎపిఎమ్ఎపిబీ) ఇచ్చిన గ్రాంట్లు, నోడల్ ఏజెన్సీలు అంటే ఎపిఎమ్ఎస్ఐడీసీ నుండి ఇంకా యూసీలు అందవలసి ఉందని శాఖ సమాధానం ఇచ్చింది.

2017-18 నుండి 2020-21 సంవత్సరాలకు కేంద్ర వాటా ₹47.42 కోట్లలో, ₹6.93 కోట్ల మొత్తానికి యూసీలు భారత ప్రభుత్వానికి సమర్పించబడ్డాయని ప్రభుత్వం ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). 2022 డిసెంబరు మరియు 2023 మార్చిలో ₹34.90 కోట్లు విడుదలయ్యాయని పేర్కొంది.

ఈ విధంగా, ₹5.59 కోట్ల మొత్తం ఇంకా విడుదల కాలేదు. యూసీలు లేనందున, నోడల్ ఏజెన్సీలకు విడుదల చేసిన నిధుల వాస్తవ మరియు సరైన వినియోగాన్ని నిర్ధారించడం సాధ్యం కాలేదు.

ఈ విధంగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎన్ఎమ్ కింద ఆమోదించబడిన నిధులను విడుదల చేయలేదు, తద్వారా రాష్ట్ర వార్షిక కార్యాచరణ ప్రణాళిక క్రింద ప్రతిపాదించబడిన వివిధ లక్ష్య కార్యకలాపాల అమలును ఆటంకపరచింది.

10.4.3 జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ అమలు

జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ అనేది 2005 లో జాతీయ గ్రామీణ ఆరోగ్య మిషన్ (ఎన్ఆర్హెచ్ఎమ్)గా ప్రారంభించబడిన ఒక ప్రధాన ఆరోగ్యరంగ సంస్కరణ మరియు తరువాత నేషనల్ అర్బన్ హెల్త్ మిషన్ (ఎన్యూహెచ్ఎమ్) ఎన్హెచ్ఎమ్ కింద సబ్ మిషన్గా భావించబడినప్పుడు నేషనల్ హెల్త్ మిషన్ (ఎన్హెచ్ఎమ్)గా పేరు మార్చబడింది. ఎన్ఆర్హెచ్ఎమ్ ప్రజారోగ్య సేవలను బలోపేతం చేయడానికి 'ఆయుష్ ను ప్రధాన స్రవంతిలోకి తీసుకురావడం మరియు స్థానిక ఆరోగ్య సంప్రదాయాల పునరుజ్జీవనం' అనే భావనను ప్రవేశపెట్టింది. ఆయుష్ విభాగం, ఎన్హెచ్ఎమ్ కింద ఔషధాలు మరియు మందుల సేకరణకు (ప్రతి ఎన్హెచ్ఎమ్ ఔషధశాలకి సంవత్సరానికి ₹0.40 లక్షలు) నిధులను అందుకుంటుంది. రాష్ట్రంలో మొత్తం 136 ఔషధశాలలు²⁵⁸ ఎన్హెచ్ఎమ్ పరిధిలో ఉన్నాయి.

10.4.3.1 ఔషధాలు మరియు మందులను కొనుగోలు చేయకపోవడం

2018-19 నుండి 2021-22 మధ్య కాలంలో 136 ఔషధశాలలకు సంవత్సరానికి ₹0.54 కోట్ల మొత్తంలో ఒక్కో ఔషధశాలకి సంవత్సరానికి ₹0.40 లక్షలు ఎన్హెచ్ఎమ్ ఆమోదించింది/ కేటాయించింది.

2017-18 సంవత్సరంలో నిధులు మంజూరు కాలేదు. 2018-19 నుండి 2021-22 వరకు, ఎన్హెచ్ఎమ్ మిషన్ డైరెక్టర్, 2018-19 నుండి 2021-22 వరకు సంవత్సరానికి ₹0.54 కోట్ల చొప్పున ₹2.17 కోట్ల నిధులను 2021 ఆగస్టులో ఆయుష్ కమిషనర్కు, విడుదల చేశారు. కాబట్టి, సంబంధిత ఆర్థిక సంవత్సరంలో నిధులు విడుదల చేయబడలేదు అంటే, ఆయుష్ ఔషధశాలల కోసం కేటాయించిన నిధులు 2018-19 నుండి 2020-21 వరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్ర ఆరోగ్య సంఘం వద్ద ఉంచబడ్డాయని సూచిస్తుంది. పైన పేర్కొన్న కాలంలో ఆయుష్ శాఖ మందులను కొనుగోలు చేయలేదని భావించవచ్చు. అయితే, నిధులు విడుదలైన తర్వాత కూడా వాటిని వినియోగించుకోలేదు మరియు విడుదల చేసిన నిధులు కూడా 2022 మార్చిలో ప్రభుత్వానికి ల్యాప్స్ చేయబడ్డాయి.

పేర్కొన్న మొత్తం యొక్క రీవాలిడేషన్ పరిశీలనలో ఉందని ప్రభుత్వం ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు). ఔషధాలు మరియు మందులను జారీ చేయకపోతే నేరుగా రోగుల జేబు ఖర్చు (ఓఓపీఈ) పెరిగి ఉంటుంది.

ఈ విధంగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతి ఆర్థిక సంవత్సరంలో నిధులు విడుదల చేయకుండా, 2021లో ఒకేసారి విడుదల చేయడం వల్ల నాలుగు సంవత్సరాలకు సంబంధించి జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ కింద విడుదలైన ₹ 2.17 కోట్ల నిధులు వినియోగించబడలేదు. అందుబాటులో ఉన్న నిధులు కూడా వినియోగించకపోవడం వల్ల అవి రాష్ట్ర సంచిత నిధికి ల్యాప్స్ చేయబడ్డాయి.

²⁵⁸ ఆయుర్వేద: 40, హోమియో: 53, యునాని: 18 మరియు నేచురోపతి: 25

10.5 ఆయుష్ సంస్థలలో మౌలిక వసతుల అందుబాటు

సెంట్రల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ హోమియోపతి (సీసీహెచ్)²⁵⁹, హోమియోపతి వైద్య విద్య కోసం హోమియోపతి సెంట్రల్ కౌన్సిల్ (హోమియోపతి కళాశాలలు మరియు అనుబంధిత ఆసుపత్రుల కనీస ప్రమాణాల ఆవశ్యకత) రెగ్యులేషన్స్, 2013 అని పిలిచే నిబంధనలను రూపొందించే నియంత్రణ సంస్థ. ఇది కొత్త వైద్య కళాశాలల ప్రారంభానికి మరియు అండర్ గ్రాడ్యుయేట్, బ్యాచిలర్ ఆఫ్ హోమియోపతిక్ మెడిసిన్ అండ్ సర్జరీ (బీహెచ్ఎమ్ఎస్) మరియు పోస్ట్-గ్రాడ్యుయేషన్ కోర్సులకు విద్యార్థులను తీసుకొనే సామర్థ్యాన్ని పెంచడానికి అనుమతి మరియు గుర్తింపును మంజూరు చేస్తుంది.

అదేవిధంగా, ఆయుర్వేద వైద్య విద్య కోసం, ఇండియన్ మెడిసిన్ సెంట్రల్ కౌన్సిల్ అనేది ఇండియన్ మెడిసిన్ సెంట్రల్ కౌన్సిల్²⁶⁰ (అండర్-గ్రాడ్యుయేట్ ఆయుర్వేద కళాశాలలు మరియు అనుబంధిత ఆసుపత్రులకు కనీస ప్రమాణాల అవసరాలు), నిబంధనలు, 2016 కింద ఆయుర్వేద సంస్థలను నియంత్రించే నియంత్రణ సంస్థ.

హోమియోపతిక్ మరియు ఆయుర్వేద కళాశాలలు మరియు వాటి అనుబంధ బోధనా ఆసుపత్రులు సీసీహెచ్ నిబంధనల షెడ్యూల్ I & II మరియు సీసీఐఎమ్ నిబంధనల యొక్క షెడ్యూల్ I, II, III లో తెలిపిన విధంగా వరుసగా బోధన, సాంకేతిక సిబ్బంది కోసం నివాస వసతిని మరియు ప్రతి విభాగానికి సంబంధించిన పరికరాలను కలిగి ఉండాలి. ఇంకా, ప్రతి హోమియోపతిక్ మరియు ఆయుర్వేద కళాశాలలో **అనుబంధం 10.3** లో వివరించిన విధంగా వైద్య కళాశాలల్లో 14 నాన్-క్లినికల్ విభాగాలు మరియు అనుబంధిత ఆసుపత్రిలో నాలుగు/ఎనిమిది క్లినికల్ విభాగాలు ఉండాలి.

10.5.1 హోమియో సంస్థలలో భవనాలు/మౌలిక వసతుల అందుబాటు

(ఎ) ఆడిట్ లో భాగంగా, మేము డా. గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో వైద్య కళాశాల గుడివాడలో (60 మంది విద్యార్థుల వరకు తీసుకునే సామర్థ్యం), నిబంధనలు/ప్రమాణాల ప్రకారం తగినన్ని మౌలిక సదుపాయాలు అందుబాటులో ఉన్నాయో లేదో నిర్ధారించడానికి భౌతిక పరిశీలన నిర్వహించాము. గమనించిన లోటుపాట్లు తదుపరి పేరాలలో వివరించబడ్డాయి.

భౌతిక పరిశీలన సమయంలో **అనుబంధం 10.4** లో వివరించిన విధంగా మౌలిక సదుపాయాలు నియమానుసారం లేవని గమనించబడింది. కళాశాలలో మౌలిక సదుపాయాలలో కొన్ని క్లిష్టమైన సమస్యలు క్రింద వివరించబడ్డాయి.

- (i) కళాశాల 1945 లో స్థాపించబడిన ప్రస్తుతం భవనం యొక్క పరిస్థితి ఉపయోగించటానికి అనువుగా లేదు. కొత్త సీసీహెచ్ నిబంధనల ప్రకారం కళాశాల భవన నిర్మాణ విస్తీర్ణం 1,210 చదరపు మీటర్లకు గాను 1,058 చ.మీ ఉంది; ప్రతి డిపార్ట్మెంట్ లో 40 నుండి 60 చదరపు మీటర్లకు గాను అందుబాటులో ఉన్న ప్రాంతం 12 నుండి 30 చదరపు మీటర్లు (60 మంది విద్యార్థుల వరకు)గా ఉంది. ఇంకా, ఉన్న ఐదు తరగతి గదులలో, తరగతి గదులకు చేరుకునే మార్గం శిథిలావస్థలో ఉన్నందువల్ల భవనంలోని మొదటి అంతస్తులోని రెండు తరగతి గదులు ఉపయోగించటం లేదు.
- (ii) హోమియోపతి ఫార్మసీ మరియు పాఠాలజీ విభాగం బ్లాక్ లు శిథిలావస్థలో ఉన్నాయి మరియు ఏపీఎమ్ఎస్ఐడిసీ అధికారులు నివేదించిన ప్రకారం ఎప్పుడైనా కూలిపోవచ్చు²⁶¹. అవి ప్రస్తుతం ఉపయోగంలో లేనప్పటికీ, కొన్ని నమూనాలు మరియు సాధనాలు లోపల నిక్షిప్తంగా పడి ఉన్నాయి. కళాశాలలోని ఇతర ల్యాబ్ లతో తాత్కాలికంగా ల్యాబ్ /ఫార్మసీ ఏర్పాటు చేయబడింది.

²⁵⁹ హోమియోపతి సెంట్రల్ కౌన్సిల్ చట్టం 1973 కింద ఏర్పాటు చేయబడింది.
²⁶⁰ ఇండియన్ మెడిసిన్ సెంట్రల్ కౌన్సిల్ చట్టం 1970 కింద ఏర్పాటు చేయబడింది
²⁶¹ పాఠాలజీ మరియు ఫార్మసీ బ్లాకులకు సంబంధించి 'పై కప్పు పూర్తిగా శిథిలావస్థలో ఉంది మరియు అది ఏ సమయంలోనైనా కూలిపోవచ్చు' అని ఏపీఎమ్ఎస్ఐడిసీ అధికారులు పేర్కొన్నారు.

ఛాయా చిత్రం 10.1: శిథిలావస్థలో ఉన్న హోమియోపతిక్ ఫార్మసీ బ్లాకు (2022 అక్టోబర్)

ఛాయా చిత్రం 10.2: శిథిలావస్థలో ఉన్న పాథాలజీ విభాగ బ్లాకు (2022 అక్టోబర్)

ఛాయా చిత్రం 10.3: పాథాలజీ బ్లాకు శిథిలావస్థలో ఉన్న కారణంగా పాథాలజీ విభాగ పరికరాలు గ్రెనకాలజీ విభాగంలో ఉంచబడ్డాయి (2022 అక్టోబర్).

(iii) గ్రంథాలయ భవన (1945 లో నిర్మించబడినది) భౌతిక పరిశీలనలో, ఆ భవనం శిథిలావస్థలో ఉన్నదనీ (ఛాయా చిత్రం 10.4 లో చూపించబడింది) మరియు ఉపయోగంలో లేదని తెలియవచ్చింది. ఈ సదుపాయం కొరకు ఓ తరగతి గదిలో తాత్కాలిక ఏర్పాట్లు చేయబడ్డాయి.

ఆడిట్ కింది విషయాలను గుర్తించింది.

సీసీహెచ్ నియమాల ప్రకారం, ప్రతి హోమియో వైద్య కళాశాల, కనీసం 50-60 మంది కూర్చోనగలిగే సామర్థ్యంతో అధ్యాపకులకు, పీజీ విద్యార్థులకు మరియు గ్రంథాలయ పర్యవేక్షకునికి విడివిడిగా చదివే గదులు ఉండేట్లు కేంద్ర గ్రంథాలయాన్ని కలిగి ఉండాలి. సూచించబడిన విషయాలపై కనీసం 2000 పుస్తకాల్ని గ్రంథాలయం కలిగి ఉండాలి.

అయితే గ్రంథాలయంలో విద్యార్థులకు పది సీట్లు మాత్రమే కేటాయించారు. గ్రంథాలయ పర్యవేక్షకునికి, ఉపాధ్యాయులకు విడివిడిగా కూర్చోనే సౌకర్యం కల్పించలేదు. గ్రంథాలయంలో మరుగుదొడ్లు, తాగునీటి సౌకర్యాలు లేవు.

గ్రంథాలయ పర్యవేక్షకుని పోస్ట్ రెండు సంవత్సరాలకు పైగా (2020 జూలై నుండి) ఖాళీగా ఉంది. గ్రంథాలయంలో నియమించబడిన జూనియర్ అసిస్టెంట్ (ఇన్-ఛార్జ్ గ్రంథాలయ పర్యవేక్షకులు) గ్రంథాలయ పాఠ్యాంశంలో డిగ్రీ/డిప్లొమా కలిగి లేరు. ఉప గ్రంథాలయ పర్యవేక్షకులు, గ్రంథాలయ సహాయకుని పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. పాత భవనం శిథిలావస్థకు చేరుకోవడంతో, ఇక్కడ కళాశాల నిర్వహణ విద్యార్థులు/ బోధన/ బోధనేతర సిబ్బంది ప్రాణాలకు ముప్పుగా పరిణమించగలదు.

ఛాయా చిత్రం 10.4: శిథిలావస్థలో ఉన్న గుడివాడలోని డా. గురురాజు హోమియో కళాశాల గ్రంథాలయ భవనం (2022 అక్టోబర్).

(iv) అసంపూర్తిగా ఉన్న హోమియో వైద్య కళాశాల భవనం

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ₹10.00 కోట్ల వ్యయంతో కొత్త భవనాన్ని నిర్మించడానికి మరియు ₹8.00 కోట్లతో అనుబంధ బోధన ఆసుపత్రిని అభివృద్ధి చేయడానికి పరిపాలనా అనుమతిని²⁶² అందచేసింది (2017 మార్చి). అయితే నిధులు విడుదల కాకపోవడంతో పనులు చేపట్టలేదు. 2017 జూలై లో, కమీషనర్, ఆయుష్ శాఖ 2021-22 సంవత్సరానికి బడ్జెట్ నుండి ₹18.00 కోట్ల యూనిట్ ఖర్చుతో “డాక్టర్ గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో వైద్య కళాశాల, ఆసుపత్రిని బలోపేతం చేయడం మరియు అభివృద్ధి చేయడం” గురించి మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ, గుంటూరుకు²⁶³ లేఖ రాశారు. కార్యనిర్వాహక ఇంజనీర్, ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ డివిజన్ విజయవాడ సమర్పించిన నివేదిక ప్రకారం, ప్రస్తుత భవనం మరమ్మత్తుకు పనికిరాదని, మొత్తం నిర్మాణాన్ని కూల్చివేయడానికి ప్రతిపాదించబడింది (2022 ఫిబ్రవరి). అందుకే కొత్త భవన నిర్మాణాన్ని మాత్రమే చేపట్టారు.

ఫాయా చిత్రం 10.5: గుడివాడలో హోమియో వైద్య కళాశాలకు అనుబంధంగా ఉన్న ఆసుపత్రిలో అసంపూర్తిగా ఉన్న నూతన భవన నిర్మాణము (2022 అక్టోబర్)

ప్రస్తుతం ఎటువంటి నిర్మాణం కొనసాగడం లేదని మరియు ప్రతిపాదిత భవనం ₹11.02 కోట్ల ఖర్చు చేసిన తర్వాత కూడా మిగతా నిధులను విడుదల చేయనందున (2022 అక్టోబర్) అసంపూర్తిగా ఉందని భౌతిక పరిశీలన సమయంలో గుర్తించబడింది (2022 అక్టోబర్).

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు భవిష్యత్లో ఆచరణకు హామీ ఇచ్చింది.

భవన నిర్మాణంలో జాప్యం కారణంగా తక్కువ స్థలంలో పాత భవనంలో కళాశాల నడుస్తుండడంతో వైద్య విద్యార్థులకు సౌకర్యాలు లేకుండా పోయాయి.

(v) డా. గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో ఆసుపత్రి, గుడివాడ

1968 లో గుడివాడలో 70 పడకల సామర్థ్యంతో ఆసుపత్రిని ఏర్పాటు చేశారు. ఆసుపత్రిలో మెడిసిన్, సర్జరీ, గైనకాలజీ, పీడియాట్రిక్స్ అనే నాలుగు విభాగాలు ఒక్కో విభాగంలో ఒక్కో వార్డు చొప్పున ఉన్నాయి. హోమియోపతి సెంట్రల్ కౌన్సిల్ (హోమియోపతి కళాశాలలు మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రుల కనీస ప్రమాణాల ఆవశ్యకత) నిబంధనలు, 2013, (షెడ్యూల్-I) ప్రకారం ప్రతి విభాగానికి అందించబడిన నిర్మిత వైశాల్యం **అనుబంధం 10.5** లో వివరించబడింది.

ఆడిట్ కింది విషయాలను గుర్తించింది.

- ఆపరేషన్ థియేటర్, లేబర్ రూమ్, ప్రసవ గది, నవశిశువుల సంరక్షణ కోసం సౌకర్యాలు, సెంట్రల్ స్టెరిలైజేషన్/ఆటోక్లేవ్ యూనిట్, అటాచ్ టాయిలెట్ మరియు స్నానపు గదితో కూడిన వైద్యుల డ్యూటీ

²⁶² హెచ్ఎమ్ఓఎంఓ ఎఫ్ డబ్ల్యూ(ఎఫ్ 2)శాఖకు చెందిన 22-03-2017 నాటి జీఓఆర్ టీ సం.230

²⁶³ 02.07.2021 నాటి లేఖ సం.2475/జీ1/2017-01

రూమ్, ఇంటర్వ్యూ/హౌస్ ఆఫీసర్/రెసిడెంట్ డాక్టర్స్ రూమ్, నర్సింగ్ స్టాఫ్ రూమ్; వివిధ ఓపీడీలలో ఇంటర్వ్యూ/విద్యార్థుల కోసం సీటింగ్ అమరిక వంటి కొన్ని ముఖ్యమైన సౌకర్యాలు అందుబాటులో లేవు.

- హోమియోపతిక్ సెంట్రల్ కౌన్సిల్ నిబంధనల²⁶⁴ ప్రకారం ప్రతి క్లినికల్ సబ్జెక్ట్ ఆఫ్ స్పెషాలిటీకి (పీజీ కోర్సులు) ఒక విద్యార్థికి ఒక పడకని కేటాయించాలి.

కళాశాలలో 50 మంది యూజీ విద్యార్థులు (ఇన్ పేషెంట్ విభాగంలో కనీసం 20 పడకలు అవసరం) మరియు 23 పీజీ విద్యార్థులు²⁶⁵ (23 పడకలు అవసరం) ఉన్నందున కనీసం 43 పడకలు అందుబాటులో ఉండాలి. అయితే, ఆసుపత్రిలో అందుబాటులో ఉన్న 48 పడకలలో 31 మాత్రమే పని చేసే స్థితిలో ఉన్నాయి.

ఇంకా, ఓపీడీ/ఐపీ బ్లాక్ల భౌతిక ద్రువీకరణ సమయంలో కింద విషయాలు గమనించబడ్డాయి.

- జనరల్ మెడిసిన్ ఓపీడీ కోసం గది ఇవ్వలేదు మరియు ఆసుపత్రి భవనంలోని గ్రౌండ్ ఫ్లోర్లోని ఖాళీ ప్రదేశంలో ఓపీడీ నిర్వహించబడింది.
- ఔట్ పేషెంట్ శాఖ క్లినిక్ (శిశు వైద్యం, ప్రసూతి శాస్త్రం/గైనకాలజీ) తాత్కాలికంగా నిర్మించిన షెడ్లో నిర్వహించబడింది. షెడ్ యొక్క పైకప్పు దెబ్బతిన్న స్థితిలో ఉంది

భాయా చిత్రం 10.6: గుడివాడలోని డా. గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో ఆసుపత్రిలో అవుట్ పేషెంట్ విభాగపు పైకప్పు పరిస్థితి (2022 అక్టోబర్)

స్థలాభావం, నిధుల కొరత కారణంగా ఆసుపత్రిలో సౌకర్యాలు కల్పించడం లేదని మెడికల్ సూపరింటెండెంట్ బదులిచ్చారు.

(vi) హోమియోపతిక్ వైద్య కళాశాల మరియు ఆసుపత్రిలో పరికరాల లభ్యత

హోమియోపతిక్ కళాశాలలు మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రులు సీసీహెచ్ 2013 (షెడ్యూల్ III)²⁶⁶ ద్వారా నిర్దేశించబడిన మౌలిక సదుపాయాలు మరియు బోధన మరియు శిక్షణా సౌకర్యాల కోసం కనీస ప్రమాణాల అవసరాలను అందించాలి. 60 సిట్ల వరకు తీసుకునే సామర్థ్యం ఉన్న హోమియోపతిక్ వైద్య కళాశాల మరియు ఆసుపత్రిలో ఉండాలి కనీస పరికరాలను మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన హోమియోపతిక్ వైద్య కళాశాల (డా. గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో కళాశాల, గుడివాడ) మరియు డా. గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో ఆసుపత్రి, గుడివాడలో అందుబాటులో ఉన్న పరికరాలతో పోల్చబడ్డాయి.

ఆసుపత్రి(5)లో, మరియు కళాశాల(48)లో ప్రధాన పరికరాల లభ్యత శాతం 51 నుండి 100 శాతం మధ్య ఉందని ఆడిట్ గుర్తించింది (అనుబంధం 10.6 లో వివరించినట్లు).

264 హోమియోపతి (పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ డిగ్రీ కోర్సు) ఎమ్ డీ. (హోం.) నిబంధనలు, 198
 265 ఆర్గానాస్ ఆఫ్ మెడిసిన్ (8), మెటీరియా మెడికా (8) మరియు రిపర్టరీ విభాగం (7)
 266 హోమియోపతి సెంట్రల్ కౌన్సిల్ యొక్క షెడ్యూల్ III (హోమియోపతిక్ కళాశాలలు మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రులకు అవసరమైన కనీస ప్రమాణాలు) నిబంధనలు, 2013

భారత ప్రభుత్వ నిబంధనల ప్రకారం, హోమియోపతిక్ బోధనాసంపత్తులలో ఈసీజీ మెషిన్ పని చేస్తున్నదై ఉండాలి. ఆసుపత్రిలో ఈసీజీ మెషిన్ అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ, 2020 సెప్టెంబరు నుండి అది పనిచేయడం లేదు. ఇంకా, ఎక్స్-రే మరియు అల్ట్రా సోనోగ్రఫీ యూనిట్ ఆసుపత్రిలో అందుబాటులో లేవు.

ఈసీజీ యంత్రం కోసం డిపార్ట్మెంట్ కు ప్రతిపాదనలు సమర్పించామని, స్థలం సరిపోకపోవడం, నిధుల కొరత, సిబ్బంది కొరత కారణంగా ఎక్స్ రే, యూఎస్ జీ అందించలేదని ఆస్పత్రి సూపరింటెండెంట్ బదులిచ్చారు. దీంతో వైద్యం కోసం అవసరమైన పరికరాలు లేకుండానే ఆస్పత్రి నడుస్తోంది. దీని వల్ల నేరుగా రోగులకు జీబు ఖర్చు (ఓపీఈ) పెరుగుతుంది.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను అంగీకరించింది (2023 ఆగష్టు) మరియు భవిష్యత్ లో ఆచరణకు హామీ ఇచ్చింది.

పరికరాలు అందుబాటులో లేకపోవడం/లేదా కొరత/లేదా పనిచేయకపోవడం వంటివి, నాణ్యమైన ఆరోగ్య సేవలను అందించడంలో ఆరోగ్య వ్యవస్థ యొక్క సామర్థ్యానికి ఒక అవరోధం. కళాశాలలకు సంబంధించి, ప్రయోగశాలలలో పరికరాలను అందించకపోవడం సిలబస్ లో ఆశించిన విధంగా ఆచరణాత్మక బోధనకు ఆటంకం కలిగిస్తుంది, తద్వారా విద్యార్థులకు ఆచరణాత్మక విజ్ఞానం/ప్రదర్శనను కోల్పోతుంది.

10.5.2 ఆయుర్వేద కళాశాలలు మరియు ఆసుపత్రులలో మౌలిక వసతుల అందుబాటు

(ఎ) ఆడిట్ లో భాగంగా, ప్రమాణాల ప్రకారం తగినన్ని మౌలిక సదుపాయాలు అందుబాటులో ఉన్నాయో లేదో తెలుసుకోవడానికి మేము డా.ఎన్.ఆర్.ఎస్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద కళాశాల, విజయవాడ (1922 లో స్థాపించబడింది) యొక్క భౌతిక పరిశీలనను నిర్వహించాము (సెప్టెంబర్ 2022). ప్రస్తుతం, కళాశాల యొక్క ఇన్ టేక్ సామర్థ్యం 100 (యుజీ కోర్సుకు 75 మరియు పీజీ కోర్సులకు 25). సీసీఐఎమ్ 2016 షెడ్యూల్ II ఆయుర్వేద వైద్య కళాశాలల స్థాపన కోసం నిబంధనలను నిర్దేశిస్తుంది (అనుబంధం 10.7లో వివరించినట్లు). గమనించిన ఉల్లంఘనలు తదుపరి పేరాల్లో వివరించబడ్డాయి.

(i) సీసీఐఎమ్ నిబంధనల ప్రకారం కళాశాల భవనం యొక్క మొత్తం నిర్మిత ప్రాంతం అవసరమైన 4,000 చదరపు మీటర్లకు గానూ 2,421 చదరపు మీటర్లుగా ఉంది. ఆ విధంగా 1,579 చదరపు మీటర్ల విస్తీర్ణం తక్కువగా ఉంది.

(ii) నాలుగు లెక్చర్ హాళ్లలో, రెండు లెక్చర్ హాళ్లలో మాత్రమే దృశ్య శ్రవణ మాధ్యమ బోధనా పరికరాలు అందించబడ్డాయి. బాలబాలికలకు ప్రత్యేక పరీక్ష హాలు, సాధారణ గదులు, సరిపడా స్థలం, కూర్చునే ఏర్పాట్లు చేయలేదు. 100 మంది కూర్చునే ఏర్పాటుతో కూడిన క్యాంటీన్ సౌకర్యం (సీసీఐఎమ్) కూడా అందించలేదు.

(iii) ప్రస్తుతం ఉన్న భవనంలో స్థల సమస్య కారణంగా రెండు విభాగాలు (రససత్ర మరియు ఖైషజ్య కల్ప తంత్రం) కళాశాల ప్రాంగణంలో కాకుండా ఇందిరా గాంధీ స్టేడియం కాంప్లెక్స్ లో పనిచేస్తున్నాయి.

(iv) వివిధ రకాల ఆయుర్వేద మందుల తయారీకి 200 చ.మీ స్థలంతో టీచింగ్ ఫార్మాసీ మరియు నాణ్యతను పరీక్షించే లేబొరేటరీని అందించాలి. ఇండియన్ మెడికల్ సెంట్రల్ కౌన్సిల్ (పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ ఆయుర్వేద ఎడ్యుకేషన్) రెగ్యులేషన్ 2016 ప్రకారం, ఇన్ స్టిట్యూట్, పోస్ట్-గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సును ప్రారంభించడానికి సెంట్రల్ రిసెర్చ్ ల్యాబ్ మరియు యూనిమల్ హౌస్ కలిగి ఉండాలి. యూనిమల్ హౌస్ స్వంతంగా గానీ లేదా సహకారంతో గానీ ఉండాలి.

అయితే, కళాశాలలో ఆ సదుపాయాలు కల్పించబడ్డాయి.

(v) ఇండియన్ మెడిసిన్ సెంట్రల్ కౌన్సిల్ (అండర్-గ్రాడ్యుయేట్ ఆయుర్వేద కళాశాలలు మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రులకు కనీస ప్రమాణాల ఆవశ్యకత) నిబంధనలు 2016 నిర్దేశాల ప్రకారం (షెడ్యూల్-III) 250 రకాల ఔషధ మొక్కలతో బాగా అభివృద్ధి చెందిన ఔషధ మొక్కల తోట మరియు 25-50 చదరపు గదుల ప్రదర్శన గది కళాశాలచే నిర్వహించబడాలి.

అయితే, కళాశాల నిర్వహించే హెర్బల్ గార్డెన్లో 250కి గాను 156 రకాల మొక్కలు మాత్రమే అందుబాటులో ఉన్నాయి. ఇంకా, హెర్బల్ గార్డెన్ కోసం ప్రదర్శన గదిని²⁶⁷ ఏర్పాటు చేయలేదు.

స్థలాభావం మరియు సిబ్బంది కొరత కారణంగా, సీసీఐఎమ్ నిబంధనల ప్రకారం హెర్బల్ గార్డెన్ను అభివృద్ధి చేయలేకపోయామని విజయవాడలోని ఆయుర్వేద కళాశాల ప్రెస్నిపాల్ బదులిచ్చారు (2022 అక్టోబర్).

(vi) కమీషనర్, ఆయుష్ 2014-15 సంవత్సరంలో, ₹11.47 కోట్ల వార్షిక కార్యవరణ ప్రణాళిక ప్రతిపాదనలను భారత ప్రభుత్వానికి సమర్పించారు²⁶⁸ (2015 మార్చి). ఇందులో ₹0.53 కోట్లతో విజయవాడలో డాక్టర్ ఎన్ఆర్ఎస్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద వైద్య కళాశాల, మినీ ఫార్మాసీ స్థాపన కూడా ఉంది. అధ్యయనాలలో భాగంగా విద్యార్థులకు ఔషధాల తయారీ ప్రక్రియను వివరించడం మరియు పూర్తి స్థాయి డ్రగ్ టెస్టింగ్ లాబొరేటరీ (నాణ్యతా నియంత్రణ ప్రయోగశాల) ఏర్పాటు చేయడం వంటి రెండు లక్ష్యాలతో ఫార్మాసీని ప్రతిపాదించారు.

కళాశాలకు 2016 మార్చి నుండి 2018 ఆగస్టు మధ్య మొత్తం ₹0.56 కోట్లు²⁶⁹ విడుదల చేయబడ్డాయి. ఇందులో **అనుబంధం 10.8** లో వివరించిన విధంగా కళాశాల వివిధ విభాగాల²⁷⁰ కింద ₹0.22 కోట్లు మాత్రమే (2022 సెప్టెంబర్) ఖర్చు చేసింది. మిగిలిన నిధులు ఆయుష్ సొసైటీకి తిరిగి చెల్లించబడ్డాయి.

మినీ ఫార్మాసీకి ఔట్సోర్సింగ్ ప్రాతిపదికన సిబ్బందిని నియమించుకోవడానికి ఆయుష్ కమీషనర్ కు ప్రభుత్వం అనుమతి (2017 సెప్టెంబర్) ఇచ్చినట్లు కూడా ఆడిట్ గుర్తించింది. అయినప్పటికీ, 2021 మార్చి వరకు ఎటువంటి సిబ్బందిని నియమించలేదు. ఎటువంటి కారణాలను నమోదు చేయకుండా, 2021 మార్చిలో జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ ను ఆయుష్ కమీషనర్ రద్దు చేశారు (2021 ఏప్రిల్) అవసరమైన సిబ్బంది, విద్యుత్ అందుబాటులో లేనందువల్ల, మినీ ఫార్మాసీ పనిచేయడం లేదు మరియు సేకరించిన పరికరాలు 2022 సెప్టెంబర్ నాటికి నిష్క్రియంగా ఉంచబడ్డాయి. అందువల్ల, ఇప్పటివరకు చేసిన ఖర్చు ఫలవంతం కాలేదు.

ఫుల్ టైమ్ సూపర్వైజర్ (ఎఫ్టీఎస్) మరియు పీజీ విద్యార్థులు తమ చదువులో భాగంగా ఈ పరికరాలను మందుల తయారీకి ఉపయోగిస్తున్నారని సమాధానం ఇచ్చారు.

భౌతిక పరిశీలన సమయంలో (అక్టోబర్ 2022) భవనంలో షార్ట్ సర్క్యూట్ మరియు పవర్ కట్ కారణంగా మినీ ఫార్మాసీ పనిచేయడం లేదని గమనించబడింది. అయితే మినీ ఫార్మాసీ ఏ తేదీ నుండి పని చేయటం లేదనే సమాచారం కళాశాల వద్ద అందుబాటులో లేదు. ఇంకా, విడుదలైన మొత్తంలో (₹0.56 కోట్లు) కేవలం 39 శాతం (₹0.22 కోట్లు) నిధులు మాత్రమే వినియోగించబడ్డాయి.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదిస్తూ (2023 ఆగస్టు) మినీ ఫార్మాసీని వాడుకలోకి తెస్తామని హామీ ఇచ్చింది.

267 హెర్బరీయం షీట్లు, చార్టులు, నమూనాలు మరియు ముడి ఔషధాలను సేకరించి ఔషధ మొక్కల గురించి అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ ఆయుర్వేద వైద్య విద్యార్థులకు శిక్షణ ఇవ్వడానికి ప్రదర్శన గదిని ఉపయోగిస్తారు

268 2015 మార్చి 18 నాటి లేఖ సం.2049/జి.4/2014-3

269 అదే ఉద్దేశ్యానికి, పనికి ₹0.03 కోట్లు 2015-16 లో ఆమోదించబడ్డాయి.

270 పరికరాలు, ముడి ఔషధాల సేకరణకు అయ్యే పునరావృత ఖర్చులు మొదలైనవి

ఛాయా చిత్రం 10.7: డా. ఎన్. ఆర్. ఎస్. ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద కళాశాల, విజయవాడలో నిష్క్రియంగా ఉన్న పరికరాలతో విసి ఫార్మసీ అక్టోబర్ 2022

(vii) అరవై ఒకటి నుంచి వంద సీట్ల వరకు తీసుకునే సామర్థ్యం ఉన్న ఆయుర్వేద వైద్య కళాశాల మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రి ఏర్పాటుకు కనీసం ఐదు ఎకరాల స్థలం అవసరం²⁷¹. 2003కి ముందు కళాశాల స్థాపించబడినట్లయితే, నిబంధనల ప్రకారం 99 సంవత్సరాల కంటే తక్కువ కాలంగా లేదా గరిష్టంగా అనుమతించదగిన కాలానికి లీజు ఒప్పందం చేసుకోవాలి.

కళాశాల మరియు ఆసుపత్రి వరుసగా 1922 మరియు 1968 లో స్థాపించబడి నీటిపారుదల శాఖకు సంబంధించిన లీజు భూమి 4,145 చ. గజాల (0.86 ఎకరాలు) విస్తీర్ణంలో పనిచేస్తున్నట్లు ఆడిట్ గుర్తించింది. 1997 మార్చి వరకు కెనాల్ బెరమ్²⁷² అద్దెను నీటిపారుదల శాఖకు కళాశాల చెల్లించింది. 1981 లో లీజు గడువు ముగిసినా 1997 వరకు లీజు అద్దె చెల్లించారు. 1997 తర్వాత చెల్లించిన లీజు అద్దె వివరాలు రికార్డుల్లో లేవు.

2018 జూలైలో, కళాశాల మరియు ఆసుపత్రిలకు²⁷³ ప్రభుత్వం 5.43 ఎకరాల భూమిని కేటాయించింది. అయితే, 2022 సెప్టెంబర్ వరకు అధికారులు భూమిని అప్పగించలేదు. ఆయుష్ కమిషనర్, భవనం యొక్క లీజు వ్యవధిని మరో ఐదేళ్లు లేదా కొత్త ఆవరణ నిర్మాణం వరకు పొడిగించాలని ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించారు (2020 సెప్టెంబర్). ప్రభుత్వ నిర్ణయం ఇంకా రాలేదు. ప్రస్తుతం కళాశాల మరియు ఆసుపత్రి సరిపోని స్థలంలో అక్రమ ఆక్రమణలతోనే నడుస్తున్నాయి.

మంగళగిరిలోని ఎయిమ్స్ సమీపంలో 2.45 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో ఉన్న భూమి కేటాయింపునకు గుంటూరు జిల్లా కలెక్టర్ తో చర్చిస్తున్నామని ఆ శాఖ సమాధానం ఇచ్చింది. కేటాయించిన వెంటనే స్థల పరిమితులు పరిష్కారమవుతాయనీ తెలియచేసింది.

అందువలన, డా. ఎన్.ఆర్.ఎస్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద కళాశాల 1922 సంవత్సరం నుండి పనిచేయడం ప్రారంభించినప్పటికీ, భూమిపై యాజమాన్యం లేదు. ప్రభుత్వం లీజు వ్యవధిని పొడిగించడానికి లేదా కళాశాల మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రికి కేటాయించిన భూమిని అప్పగించడానికి చర్య తీసుకోలేదు.

(బి) ఆయుర్వేద ఆసుపత్రిలో మౌలిక వసతుల అందుబాటు

విజయవాడలోని డాక్టర్ ఏ.ఎల్. ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి, 140 పడకల సామర్థ్యంతో 1968 లో స్థాపించబడింది ఈ ఆసుపత్రి ఎనిమిది విభాగాలతో పనిచేస్తోంది. సీసీఐఎమ్ నిబంధనలు 2016 షెడ్యూల్-I ప్రకారం, మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధికి సంబంధించి క్రింది వ్యత్యాసాలు/లోటుపాట్లు గమనించబడ్డాయి.

పట్టిక 10.5: ఆయుర్వేద కళాశాలలో వివిధ సదుపాయాలకు అవసరమైన స్థలం

క్రమ సంఖ్య	విభాగము	సీసీఐఎమ్ నిబంధనల ప్రకారం నిర్మించిన ప్రాంతం (చ. మీ లలో)	వాస్తవంగా అందుబాటులో ఉన్న ప్రాంతం (చ. మీ లలో)	కొరత (చ. మీ లలో)
1	ఆసుపత్రి భవనం నిర్మించబడిన మొత్తం విస్తీర్ణం	3,500	2,633	867
2	ఆసుపత్రి పరిపాలనా భవన విస్తీర్ణం	150	72	78
3	ఇన్ పేషెంట్ విభాగ విస్తీర్ణం	1,650	867	783
4	ఫిజియోథెరపీ విభాగ విస్తీర్ణం	150	79	71
5	క్లినికల్ లేబొరేటరీ విస్తీర్ణం	150	75	75
6	రేడియాలజీ లేదా సోనోగ్రఫీ విభాగ విస్తీర్ణం	100	43	57
7	ఆసుపత్రి వంటగది మరియు క్యాంటీన్ విస్తీర్ణం	150	అందుబాటులో లేదు	--
8	స్టోర్స్/మార్చురీ విస్తీర్ణం	50	20	30

మూలం: డాక్టర్ ఏ.ఎల్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి అందచేసిన సమాచారం

²⁷¹ సీసీఐఎమ్ 2016 నిబంధనలు 4(2) ప్రకారం

²⁷² కెనాల్ బెరమ్ అనేది నేల మట్టంతో ఛానెల్ కు ఇరువైపులా, కట్ ఎగువ అంచు మరియు ఒడ్డు యొక్క ఆరంభ ప్రాంతం లోపల మిగిలి ఉన్న ఇరుకైన భూమి

²⁷³ 2018 జూలై 19 నాటి జీఐఎమ్ఎస్ సం.233 ఎమ్ఎల్ఓయూడి (సిఆర్డీఏ-2) విభాగం ప్రకారం

డాక్టర్ ఏఎల్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి సూపరింటెండెంట్ బదులిస్తూ స్థలాభావం కారణంగా నిర్ణీత నిబంధనల ప్రకారం సౌకర్యాలు కల్పించడం లేదని తెలిపారు.

ఆ విధంగా, కళాశాల మరియు ఆసుపత్రి తగిన స్థలంతో సరైన వసతి లేకుండా ఉన్నాయి. మంగళగిరిలో కోరిన భూమి కూడా నిర్ణీత ప్రమాణాల ప్రకారం సరిపోవడం లేదు. రాష్ట్రంలో ఆయుర్వేదం కోసం గ్రాడ్యుయేషన్ మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేషన్ స్థాయిలో విద్యను అందజేస్తున్న ఏకైక సంస్థ అయినందున, ప్రభుత్వం ఈ సమస్యపై దృష్టి పెట్టి సంస్థ సజావుగా పనిచేయడానికి తగినంత మరియు అనువైన భూమిని కేటాయించాలి.

(సి) ఆయుర్వేద సంస్థలలో పరికరాల అందుబాటు

ఆయుర్వేద కళాశాలలు మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రులు సీసీఐఎమ్ 2016 (షెడ్యూల్ VII)²⁷⁴ ద్వారా నిర్దేశించబడిన మౌలిక సదుపాయాలు మరియు బోధన మరియు శిక్షణా సౌకర్యాల కోసం కనీస ప్రమాణాల అవసరాలను కలిగి ఉండాలి. ఆడిట్ ద్వారా, 61 నుండి 100 వరకు తీసుకునే సామర్థ్యం ఉన్న ఆయుర్వేద వైద్య కళాశాల మరియు ఆసుపత్రిలో అవసరమైన కనీస పరికరాలను, మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆయుర్వేద వైద్య కళాశాల మరియు ఆసుపత్రిలో అందుబాటులో ఉన్న పరికరాలతో పోల్చబడింది.

విజయవాడలోని డాక్టర్ ఏ.ఎల్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రిలో ప్రధానమైన పరికరాల (246) లభ్యత నిబంధనల కంటే చాలా తక్కువగా ఉంది మరియు సున్నా నుండి 25 శాతం మధ్య ఉంది. అదేవిధంగా డా.ఎన్ఆర్ఎస్ ప్రభుత్వ విజయవాడలో, ఆయుర్వేద కళాశాల, ప్రధాన పరికరాల (69) లభ్యత శాతం నిబంధనల కంటే చాలా తక్కువగా ఉంది మరియు సున్నా నుండి 25 శాతం మధ్య ఉంది (అనుబంధం 10.9 లో వివరించినట్లు).

ఎస్ఏఏపీ 2023-24లో ₹ నాలుగు కోట్లు (ఒక్కో కళాశాల & ఆసుపత్రికి ఒక ₹ కోటి) ప్రతిపాదించబడిందని మరియు చురుకైన పరిశీలనలో ఉందని ప్రభుత్వం ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు).

(డి) భౌతిక పరిశీలన

భౌతిక పరిశీలనలో క్రింది ప్రధాన లోపాలు గుర్తించబడ్డాయి:

- విజయవాడలోని డాక్టర్ ఏ.ఎల్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రిలో ఎక్స్-రే సదుపాయం²⁷⁵ అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ, 2020 డిసెంబర్ నుండి అది పనిచేయడం లేదు. 2022 జనవరిలో 300 ఎమ్ఎ జీఈ ఎక్స్-రే యంత్రాన్ని సరఫరా చేయాలని ఆసుపత్రి ఆయుష్ కమిషనర్‌ను అభ్యర్థించింది. అయితే, కొత్త యంత్రమూ సరఫరా చేయబడలేదు మరియు శాఖ ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లూ చేయలేదు.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు భవిష్యత్తులో అందుబాటులో ఉంచుతామని హామీ ఇచ్చింది.

²⁷⁴ ఇండియన్ మెడిసిన్ సెంట్రల్ కౌన్సిల్ యొక్క షెడ్యూల్ VIII (అండర్-గ్రాడ్యుయేట్ ఆయుర్వేద కళాశాలలు మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రుల కోసం కనీస ప్రమాణాల అవసరాలు) నిబంధనలు, 2016

²⁷⁵ సీసీఐఎమ్ నిబంధనలు 2016

ఛాయా చిత్రం 10.8 : విజయవాడలోని డా. ఏ ఎల్ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రిలో పని చేయకుండా ఉన్న ఎక్స్-రే యంత్రము(2022 అక్టోబర్)

ఆసుపత్రిలో రోగులకు చికిత్స చేయడానికి ఎక్స్-రే యంత్రం ఒక ముఖ్యమైన పరికరం. అయినప్పటికీ, ఆసుపత్రి రెండు సంవత్సరాలుగా ఎక్స్-రే యంత్రం లేకుండా పనిచేస్తోంది, దీని వల్ల రోగులకు నేరుగా జీబు ఖర్చు (ఓపీసీఈ) పెరుగుతుంది.

- ప్రతి ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి, సాధారణ వ్యాధికారక, బయో-కెమికల్ మరియు హెమటోలాజికల్ పరిశోధనలు మరియు ఆయుర్వేద రోగనిర్ధారణ పద్ధతులను నిర్వహించడానికి, సరైన మౌలిక సదుపాయాలు మరియు మానవ వనరులతో కూడిన క్లినికల్ లాబొరేటరీని కలిగి ఉండాలని సీసీఐఎమ్ నిబంధనలు 2016 నిర్దేశిస్తాయి.

విజయవాడలోని డా. ఏఎల్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రిలోని క్లినికల్ లాబొరేటరీని భౌతికంగా పరిశీలిస్తున్నప్పుడు, స్థల పరిమితి కారణంగా మూత్ర నమూనాల సేకరణ కోసం అటాచ్ టాయిలెట్ తో పాటు పాథాలజీ, బయోకెమిస్ట్రీ మరియు మైక్రోబయాలజీకి వేర్వేరు విభాగాలతో కూడిన ప్రత్యేక క్లినికల్ లాబొరేటరీ అందుబాటులో లేదని గమనించడమైనది. రక్తంలో చక్కెర, ఎస్-బిల్లురుబిన్, బ్లడ్ యూరియా, లిపిడ్ ప్రొఫైల్ పరీక్ష మరియు గర్భధారణ పరీక్షల వంటి ముఖ్యమైన బయో-కెమికల్ పరీక్షలు ఆసుపత్రిలో నిర్వహించబడటంలేదు. మైక్రో బయోలాజికల్ పరీక్షలు అనగా మలేరియా పరాన్నజీవి నిర్ధారణ, టైఫాయిడ్ నిర్ధారణ కొరకు వైడల్ పరీక్ష, హెచ్ఐవీ పరీక్ష, వీడీఆర్ఎల్ మొదలైనవి ఆసుపత్రిలో అందుబాటులో లేవు.

అవసరమైన కిట్లు అందుబాటులో లేనందున, 2021 ఏప్రిల్ నుండి ఈ పరీక్షలు నిర్వహించడం లేదని సమాధానం ఇచ్చారు. ఆసుపత్రిలో పనిచేస్తున్న వైద్యులు విరాళంగా ఇచ్చిన కిట్లతో కొన్ని పరీక్షలు నిర్వహించినట్లు పేర్కొంది. అయితే, నిర్వహించిన పరీక్షలు మరియు విరాళాల వివరాలు ఆడిట్ కు అందించబడలేదు.

ఆయుర్వేద ఆసుపత్రికి విడుదల చేసిన ఐదు లక్షల రూపాయలలో ఒక లక్ష మొత్తాన్ని ల్యాబ్ రి-ఏజెంట్లు మరియు రసాయనాల సేకరణకు కేటాయించినట్లు ప్రభుత్వం పేర్కొంది (2023 ఆగస్టు). అయితే, అటువంటి కేటాయింపులకు మద్దతుగా ఎటువంటి పత్రాలు ఆడిట్ కు అందించబడలేదు.

ఆయుష్ కింద మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన కళాశాలలు మరియు ఆసుపత్రులలో మౌలిక సదుపాయాలు, పరికరాలు, లేబొరేటరీలు మరియు ఔషధ మొక్కల అభివృద్ధి/పంపకం లేకపోవడం వల్ల ఈ సంస్థల పనితీరుపై ప్రభావం పడింది.

10.6 రాష్ట్ర స్థాయిలో సంస్థాగత సామర్థ్యాన్ని బలోపేతం చేయడం

వివిధ ప్రదేశాలలో ఆయుష్ విశ్వవిద్యాలయం, స్వతంత్ర ఆయుష్ ఔషధాలయాలు మరియు కొత్త ఆయుష్ ఆసుపత్రుల నిర్మాణం మరియు స్థాపన కోసం ₹70.38 కోట్ల వ్యయంతో ప్రభుత్వం 65 పనులను (12 మూలధన పనులతో కలిపి) మంజూరు చేసింది²⁷⁶ (2017 మార్చి). ఇంతవరకూ మొదలు కాని పనులను రద్దు చేయాలని, అంచనా విలువలో 25 శాతం కంటే తక్కువ వ్యయం జరిగిన పనులను సమీక్షించాలని 2019 మేలో ప్రభుత్వం ఆదేశించింది²⁷⁷.

ప్రభుత్వ సూచనల మేరకు ₹33.34 కోట్ల విలువైన 45 పనులు మొదలుకాకపోవడంతో రద్దు చేశారు²⁷⁸. ₹2.44 కోట్లతో 13 పనులు మాత్రమే పూర్తయ్యాయి మరియు ₹34.60 కోట్ల (49.16 శాతం) మిగిలిన ఏడు పనులు వివిధ దశల్లో ఉన్నాయి (2022 అక్టోబర్).

²⁷⁶ 22.03.2017నాటి హెచ్ఎమ్&ఎఫ్డబ్ల్యూ(ఎఫ్.2) శాఖ యొక్క జీఓ ఆర్ టీ సం. No.230
²⁷⁷ యూ ఓ నోట్ సం.FIN01-FMU0ASD(WR1)80/2019 (Comp No.898809) తేదీ 29.05.2019
²⁷⁸ ఒక ఆయుష్ విశ్వవిద్యాలయం, 14 స్వతంత్ర ఔషధశాలలు, పది అనుబంధ ఔషధశాలలు, నాలుగు ఆయుష్ ఆసుపత్రులు మరియు విభాగాలు, ఎనిమిది వెల్వెస్ సెంటర్లు, 50 పడకలు (1), 20 పడకలు (4), 5 పడకలు (2)తో ఆయుష్ ఆసుపత్రుల స్థాపన మరియు బోధన ఆసుపత్రిని అభివృద్ధి చేయడం

2019 ఏప్రిల్ కు ముందు మంజూరు చేయబడిన మరియు మొదలుపెట్టని పనులను చేపట్టడానికి ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదన పంపబడిందని శాఖ సమాధానం ఇచ్చింది (2022 నవంబర్). అయితే, ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల కోసం వేచి ఉంది.

పైన పేర్కొన్న సమాచారం ద్వారా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిధులు విడుదల చేయని కారణంగా 2016-17 నుండి 2021-22 మధ్య ఆయుష్ శాఖ నియంత్రణలో కొత్త విద్యాసంస్థలు/ఆసుపత్రులు ఏవీ సృష్టించబడలేదని అర్థమౌతున్నది.

10.7 మానవ వనరులు

జాతీయ ఆయుష్ మిషన్ యొక్క లక్ష్యం తక్కువ ఖర్చుతో కూడిన ఆయుష్ సేవలను అందించడం మరియు విద్యా వ్యవస్థలను బలోపేతం చేయడం ద్వారా ఆయుష్ వైద్య వ్యవస్థలను ప్రోత్సహించడం. ఈ లక్ష్యాలను సాధించడానికి, తగిన సంఖ్యలో వైద్య సిబ్బంది/మానవ వనరులను మోహరించడం ద్వారా ఆయుష్ ఆసుపత్రులు మరియు ఔషధశాలలను అభివృద్ధి చేయాలని మరియు పీహెచ్ సీలు, సీహెచ్ సీలు మరియు జిల్లా ఆసుపత్రులలో ఆయుష్ సౌకర్యాలకు స్థానం కల్పించాలని భావించారు.

10.7.1 ఆయుష్ విభాగంలో మానవ వనరుల కొరత

ఆయుష్ కమిషనరేట్ లో రికార్డుల పరిశీలనలో రాష్ట్రంలో సిబ్బంది (మెడికల్/పారా మెడికల్ / మరియు ఇతర సహాయక సిబ్బంది) కొరత ఉందని తేలింది. **అనుబంధం 10.10** లో వివరించిన విధంగా 2022 సెప్టెంబర్ నాటికి దాదాపు 56 శాతం²⁷⁹ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి.

10.7.1.1 వైద్యాధికారుల కొరత

ఆయుష్ వైద్యాధికారులు ఇతర సిబ్బందితో పాటు జాతీయ ఆరోగ్య కార్యక్రమాలను సమర్థవంతంగా అమలు చేయడానికి సహకరిస్తారు. పాఠశాలలు, అంగన్ వాడీలు, స్వయం సహాయక బృందాలు మరియు ఇతర సామాజిక సంస్థలతో కూడిన గ్రామ పంచాయతీల ద్వారా ఆయుష్ వైద్యులు ఆరోగ్య పరీక్షా శిబిరాలను కూడా నిర్వహిస్తారు మరియు అవగాహనను పెంచే కార్యకలాపాలను నిర్వహిస్తారు.

రాష్ట్రంలో నాలుగు²⁸⁰ ఆయుష్ వ్యవస్థల కోసం 735 ఆయుష్ ఔషధశాలలు పనిచేస్తున్నాయి. ప్రతి ఔషధశాలకి ఒక వైద్యాధికారి(ఎమ్ ఓ)ని నియమించాలి. సిస్టమ్ వారీగా మంజూరైన మరియు అందుబాటులో ఉన్న వైద్యాధికారుల పోస్టులు పట్టిక 10.6 లో వివరించబడ్డాయి.

పట్టిక 10.6: సిస్టమ్ వారీగా నియమిత మరియు ఇంచార్జ్ వైద్యాధికారులతో పనిచేస్తున్న ఔషధశాలలు

సిస్టమ్	ఔషధశాలల సంఖ్య	నియమిత వైద్యాధికారులు కల ఔషధశాలల సంఖ్య	ఇంచార్జ్ వైద్యాధికారులతో పనిచేస్తున్న ఔషధశాలల సంఖ్య	వైద్యాధికారులు లేని ఔషధశాలల సంఖ్య
రాష్ట్ర బడ్జెట్ సహాయంతో పనిచేస్తున్న ఔషధశాలలు				
ఆయుర్వేదం	333	192	127	14
హోమియోపతి	192	85	91	16
యునానీ	74	36	36	2
మొత్తము	599	313	254	32
ఎన్ హెచ్ ఎమ్ పథక నిధులతో పనిచేస్తున్న ఔషధశాలలు				
ఆయుర్వేదం	40	31	0	9
హోమియోపతి	53	43	0	10
యునానీ	18	14	0	4
నేచురోపతి	25	19	0	6

²⁷⁹ మొత్తం మంజూరైన పోస్టులు 2,730, నియమించబడినవి 1,198 (43.89శాతం) మరియు ఖాళీగా ఉన్నవి 1,532 (56.11శాతం)
²⁸⁰ ఆయుర్వేదం, హోమియోపతి, యునానీ మరియు నేచురోపతి

సిస్టమ్	ఔషధశాలల సంఖ్య	నియమిత వైద్యాధికారులు కల ఔషధశాలల సంఖ్య	ఇంచార్జ్ వైద్యాధికారులతో పనిచేస్తున్న ఔషధశాలల సంఖ్య	వైద్యాధికారులు లేని ఔషధశాలల సంఖ్య
మొత్తము	136	107	0	29
రెండింటి మొత్తము	735	420	254	61

మూలం : ఆయుష్ కమిషనరేట్ అందచేసిన సమాచారం

పూర్తి స్థాయి వైద్యాధికారులతో 420 ఔషధశాలలు మాత్రమే పనిచేస్తున్నాయని, 254 ఇంచార్జ్ వైద్యాధికారుల సహాయంతో పాక్షికంగా పనిచేస్తున్నాయని మరియు 61 ఔషధశాలలకు వైద్యాధికారులు లేరని పై పట్టిక నిర్ధారిస్తుంది మరియు వైద్యాధికారులు లేని ఔషధశాలల తాత్కాలిక మూసివేతకు ప్రతిపాదించబడింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కింద మంజూరైన వైద్యాధికారుల సంఖ్య గురించి, ఆయుష్ కమిషనర్ బదులిస్తూ, మంజూరైన 576 పోస్టులకు²⁸¹ గానూ దాదాపు 314 వైద్యాధికారులు నియుక్తి కాబడ్డారని తెలియచేశారు (2022 సెప్టెంబర్). ఆ విధంగా, రాష్ట్రంలో దాదాపు 45.5 శాతం (262 పోస్టులు) వైద్యాధికారుల పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు ఏపీపీఎస్సీ ద్వారా ఖాళీ పోస్టుల భర్తీ ప్రక్రియ చివరి దశలో ఉందని, తక్కువ సమయంలోనే పూర్తి చేస్తామని, ఔషధశాలలు క్రియాత్మకంగా పనిచేస్తాయని పేర్కొంది.

10.7.1.2 ఎన్ఆర్హెచ్ఎమ్ ఔషధశాలల మూసివేత

రాష్ట్రాల విభజన సమయంలో (2014), ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి 587 ఎన్ఆర్హెచ్ఎమ్ ఔషధశాలలు కేటాయించబడ్డాయి. 2017 ఏప్రిల్²⁸² నుండి వైద్యాధికారులు అందుబాటులో లేకపోవడంతో 587 లో 451 ఎన్ఆర్హెచ్ఎమ్ ఔషధశాలలు మూతపడ్డాయి(92 శాతం).

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారా అవసరమైన హెచ్ఆర్ మద్దతు అందినప్పుడు మూతపడిన ఔషధశాలలు పనిచేస్తాయని శాఖ సమాధానం ఇచ్చింది.

అవసరమైన సంఖ్యలో వైద్యాధికారులను నియమించడం ద్వారా ఆయుష్ ఔషధశాలలను పనిచేసేలా చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆసక్తి చూపడం లేదని ఇది సూచిస్తుంది.

2017 జాతీయ ఆరోగ్య విధానం, పట్టణ ఆరోగ్య సంరక్షణలో ఆయుష్ సిబ్బందిని ఉపయోగించుకోవడానికి కూడా ప్రాధాన్యతనిస్తుంది మరియు ఆయుష్ను సమీకృత వైద్య సంరక్షణగా ప్రధాన స్రవంతిలోకి తీసుకురావడానికి ప్రోటోకాల్ ను అభివృద్ధి చేయడాన్ని నొక్కి చెబుతుంది, అయితే ఇది పాటించబడలేదు.

ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం రావలసి ఉంది.

10.7.1.3 ఆయుష్ ఔషధశాలల్లో పారా మెడికల్ సిబ్బంది కొరత

ఔషధశాల సజావుగా పనిచేయడానికి కాంపౌండర్ మరియు స్పీడర్ కమ్ నర్సింగ్ ఆర్డర్లీ ఇతర ముఖ్యమైన పోస్టులు. ఈ సిబ్బంది ఔషధాల తయారీ, జారీ మరియు లెక్క చూడటంలో అలాగే రోగులకు సహాయక సేవలను అందించడంలో వైద్యాధికారికి సహకారాన్ని అందిస్తారు. మంజూరైన పోస్టులు మరియు లభ్యత క్రింది పట్టిక 10.7 లో వివరించబడింది.

²⁸¹ ఔషధశాలలు మరియు ఆసుపత్రులతో సహా ఆయుష్ శాఖకు మంజూరైన సిబ్బంది(నియమిత సిబ్బంది)

²⁸² ఆయుష్ విభాగ కమిషనరేట్ జారీ చేయబడిన మెమో సం.3353/ఎ2/ ఎన్ఆర్హెచ్ఎమ్ /2016 తేదీ 20-04-2017

పట్టిక 10.7: ఔషధశాలల్లో మంజూరైన మరియు ఉన్న పారామెడికల్ సిబ్బంది యొక్క స్థితి

సిస్టమ్	ఔషధశాలల సంఖ్య	కాంపౌండర్			స్పెషిల్ కమ్ నర్సింగ్ ఆర్డర్లీ		
		మంజూరైనవి	ఉన్న వారు	ఖాళీలు	మంజూరైనవి	ఉన్న వారు	ఖాళీలు
ఆయుర్వేదం	333	226	91	135	అందుబాటులో లేవు	అందుబాటులో లేవు	అందుబాటులో లేవు
హోమియోపతి	192	189	76	113	అందుబాటులో లేవు	అందుబాటులో లేవు	అందుబాటులో లేవు
యునానీ	74	69	34	35	అందుబాటులో లేవు	అందుబాటులో లేవు	అందుబాటులో లేవు
మొత్తము	599	484	201	283	729	335	394

మూలం : ఆయుష్ కమీషనరేట్ అందచేసిన సమాచారం

పైన పేర్కొన్నదాని ప్రకారం, కాంపౌండర్ల పోస్టులు 599 కి గానూ 484 మాత్రమే మంజూరు చేయబడ్డాయి. ఇంకా, రెండు క్యాడర్లలో 50 శాతానికి పైగా పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఇలా దాదాపు 50 శాతం ఔషధశాలలు సహాయక సిబ్బంది/పారామెడికల్ సిబ్బంది లేకుండానే పనిచేస్తున్నాయి.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు పారామెడికల్ సిబ్బంది పోస్టుల భర్తీకి సంబంధించిన ప్రతిపాదన పరిశీలనలో ఉందని పేర్కొంది.

వైద్యాధికారులు మరియు పారామెడికల్ సిబ్బంది వంటి ఆరోగ్య సంరక్షణ నిపుణులు వారి పరిశీలన మరియు వారి వద్ద చికిత్స పొందుతున్న రోగుల ఆరోగ్యం మరియు భద్రతకు బాధ్యత వహిస్తారు. పారామెడికల్ సిబ్బంది తగిన శ్రద్ధతో రోగికి అవసరమైన నాణ్యమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ మరియు ఇతర సేవలను అందిస్తారు. అయితే, దవాఖానాల్లో పారామెడికల్ సిబ్బంది లేకపోవడంతో వైద్యాధికారులు మాత్రమే అన్ని బాధ్యతలను నిర్వహించలేకపోతున్నారు.

10.7.2 ఆయుష్ కళాశాలల్లో బోధన సిబ్బంది అందుబాటు

(ఎ) ఆయుర్వేద కళాశాల

2016 ఐఎమ్సీసీ²⁸³ (ఆయుర్వేద కళాశాలలు మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రుల కనీస ప్రామాణిక అవసరాలు) నిబంధనల (షెడ్యూల్ V) ప్రకారం, అరవై మంది విద్యార్థులకు కనీసం 30 మంది మరియు అరవై ఒకటి నుండి వంద మంది వరకు తీసుకునే సామర్థ్యం గల కళాశాల కోసం 45 మంది పూర్తి సమయం ఉపాధ్యాయులను నియమిత ప్రాతిపదికన నియమించాలి. అదనంగా, 10 మంది పార్ట్ టైమ్ ఉపాధ్యాయులు (ఎనిమిది మంది మోడరన్ మెడిసిన్ ఉపాధ్యాయులు, ఒక యోగా టీచర్ మరియు ఒక బయోస్టాటిస్టిషియన్) ఉండాలి. ఇంకా, 2017-18 విద్య సంవత్సరం నుండి యూజీ కోసం నిర్దేశించిన ఉపాధ్యాయులతో పాటు, పీజీ విభాగం లేదా స్పెషాలిటీ నుండి సంబంధిత సబ్జెక్ట్ లేదా స్పెషాలిటీలో కనీసం ఒక ప్రొఫెసర్ ను కలిగి ఉండాలి.

మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన ఆయుర్వేద కళాశాలలో 2017-19 కాలంలో 60 మంది అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ (యూజీ) మరియు 20 పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ (పీజీ) విద్యార్థులు మరియు 2019-22లో 75 యూజీ మరియు 25 పీజీ విద్యార్థులు ఉన్నారు. కళాశాలలో యూజీలో 14 మరియు పీజీ కోర్సులలో నాలుగు ప్రత్యేకత విభాగాలు ఉన్నాయి. కళాశాలలో ఉపాధ్యాయుల లభ్యత క్రింది పట్టిక 10.8 లో వివరించబడింది.

పట్టిక 10.8: విజయవాడలో డా. ఎన్ఆర్ఎస్ ఆయుర్వేద కళాశాల, మంజూరైన మరియు నియమించబడిన సిబ్బంది సంఖ్య

కళాశాల పేరు	హోదా పేరు	మంజూరైన సిబ్బంది సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్న వారి సంఖ్య	ఖాళీలు
డా. ఎన్ఆర్ఎస్ ఆయుర్వేద కళాశాల, విజయవాడ	ఆచార్యులు	14	4	10
	అనుబంధ ఆచార్యులు/రీడర్లు	14	9	5
	అనుబంధ ఆచార్యులు/లెక్చరర్లు	17	6	11
మొత్తము		45	19	26

మూలం: ఆయుర్వేద కళాశాల అందచేసిన సమాచారం

283 ఇండియన్ మెడిసిన్ సెంట్రల్ కౌన్సిల్

మొత్తం 59 మంది ఆచార్యులు/అసోసియేట్లు/రీడర్లు/ఉప ఆచార్యులు/లెక్చరర్లకు (పీజీ కోర్సులకు 45 నియమిత, 10 తాత్కాలిక మరియు నలుగురు సబ్జెక్ట్ స్పెషలిస్టులు), కేవలం 45 పోస్టులు మాత్రమే ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది. మంజూరైన 45 పోస్టులకు గానూ 19 మంది మాత్రమే ఉన్నారు. ఆ విధంగా 57.78 శాతం పోస్టుల కొరత ఏర్పడింది.

ఉన్నత అధ్యాపక పోస్టులను విశ్రాంత అధ్యాపకులతో భర్తీ చేసేందుకు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకెళ్లామని, అనుమతి కోసం ఎదురుచూస్తున్నామని కళాశాల బదులిచ్చింది.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు ఏపీపీఎస్సీ ద్వారా ఖాళీ పోస్టుల భర్తీ ప్రక్రియ చివరి దశలో ఉందని, త్వరలోనే పూర్తి చేస్తామని, కళాశాల సజావుగా సాగటానికి ఆయుర్వేద వైద్యాధికారుల సేవలను వినియోగించుకుంటున్నామని పేర్కొంది.

ఐఎమ్సీసీ నిబంధనల ప్రకారం, అడ్మిషన్ ను చేపట్టడానికి ప్రతి విభాగంలో కనీసం ఒక ఉపాధ్యాయుడు అందుబాటులో ఉండే విధంగా షరతులతో కూడిన అనుమతిని కోరుతుండటంతో పాటు ఉపాధ్యాయుల కొరత మొత్తం అవసరాలలో 10 శాతానికి మించకూడదు.

(బి) హోమియోపతి కళాశాల

"హోమియోపతి సెంట్రల్ కౌన్సిల్ రెగ్యులేషన్స్ 2013" ప్రకారం బీహెచ్ఎమ్ఎస్ కోర్సు కోసం 12 బోధనా విభాగాలు మరియు పీజీ స్థాయి కోర్సుల కోసం రెండు ప్రత్యేక విభాగాలు²⁸⁴ ఉండాలి. ఇంకా, 60 మంది విద్యార్థుల వరకు అడ్మిషన్ కోసం 24 మంది పూర్తి సమయం బోధనా అధ్యాపకులు²⁸⁵ మరియు ఎనిమిది మంది గౌరవ అధ్యాపకులు ఉండాలి. ప్రతి పీజీ స్పెషాలిటీకి ఒక అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ లేదా లెక్చరర్ తో పాటు ఒక ప్రొఫెసర్ లేదా అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్ లేదా రీడర్ ఉండాలి. నిబంధనల యొక్క షెడ్యూల్ IV క్రింద ఉన్న గమనిక 5 ప్రకారం, ప్రతి విభాగంలో ఒక ఉపాధ్యాయుడు అందుబాటులో ఉండటంతో ఉపాధ్యాయుల కొరత మొత్తం అవసరమైనవాటిలో 10 శాతానికి మించకూడదు.

మచ్చుకు తనిఖీ చేయబడిన హోమియోపతి కళాశాల 2017-22 కాలంలో 50 యూజీ మరియు 23 పీజీ విద్యార్థులను తీసుకునే సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంది. కళాశాలలో యూజీలో 12 మరియు పీజీ కోర్సులలో మూడు ప్రత్యేక విభాగాలు ఉన్నాయి. కళాశాలలో ఉపాధ్యాయుల లభ్యత దిగువ **పట్టిక 10.9** లో వివరించబడింది.

పట్టిక 10.9: డా. గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో కళాశాలలో మంజూరైన మరియు నియమించబడిన సిబ్బంది స్థితి

కళాశాల పేరు	కోర్సు	హోదా	మంజూరైన సిబ్బంది సంఖ్య (60 అడ్మిషన్ల వరకు)	అందుబాటులో ఉన్నవారి సంఖ్య	ఖాళీలు
డా. గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో కళాశాల, గుడివాడ	యూజీ కోర్సు	ఆచార్యులు/ఉప ఆచార్యులు	12	3+8	1
		ఉప ఆచార్యులు	12	8	4
		మొత్తము	24	19	5
	పీజీ కోర్సులు	ఆచార్యులు/ఉప ఆచార్యులు/రీడర్లు	7	0	7
		ఉప ఆచార్యులు/లెక్చరర్లు	7	0	7
		మొత్తము	14	0	14

మూలం: హోమియోపతి కళాశాల అందచేసిన సమాచారం

యూజీ కోర్సులకు నియమిత మరియు తాత్కాలిక పోస్టులు మొత్తం 38 అవసరం కాగా, ప్రభుత్వం 24 పోస్టులను మాత్రమే మంజూరు చేసింది. మంజూరైన పోస్టులకు గానూ 19 మంది మాత్రమే ఉన్నారు. దీంతో మంజూరైన

284 మానసిక రోగ చికిత్స మరియు శిశు వైద్యం

285 యూజీ కోర్సుల కొరకు 12 ఆచార్యులు లేదా అనుబంధ ఆచార్యులు లేదా రీడర్స్ మరియు 12 ఉప ఆచార్యులు లేదా లెక్చరర్స్

పోస్టులకు 21 శాతం కొరత ఏర్పడింది. ఇక హోమియోపతి కళాశాలలో పీజీ కోర్సులకు మంజూరైన పోస్టులన్నీ ఖాళీగా ఉన్నాయి.

పీజీ కోర్సులకు ఒక్కో విద్యార్థికి-పర్యవేక్షకుల లేదా మార్గదర్శకుల నిష్పత్తిని కూడా కళాశాల నిర్వహించాలి. కళాశాలకు 23 మంది పీజీ విద్యార్థుల అడ్మిషన్ సామర్థ్యం ఉన్నందున, ఎనిమిది మంది ఆచార్యులు/అనుబంధ ఆచార్యులు లేదా 12 మంది రీడర్లు లేదా 23 మంది లెక్చరర్లు పీజీ విద్యార్థులను పర్యవేక్షించేందుకు/మార్గనిర్దేశం చేసేందుకు అందుబాటులో ఉండాలి. అయితే, దీని కోసం ఉపాధ్యాయులను నియమించలేదు.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు ఏపీపీఎస్సీ ద్వారా ఖాళీగా ఉన్న పోస్టుల భర్తీ ప్రక్రియ చివరి దశలో ఉందని, త్వరలోనే పూర్తి చేస్తామని పేర్కొంది. ఇంకా, కళాశాల సజావుగా పనిచేయడానికి ఒప్పంద ప్రాతిపదికన విశ్రాంత అధికారుల సేవలను వినియోగించుకోవడం జరుగుతుందనీ బదులిచ్చింది.

పీజీ కోర్సులకు అధ్యాపక పోస్టులను మంజూరు చేయకపోవడంపై ప్రభుత్వం మౌనం వహించింది. 2016 లో పీజీ కోర్సు మంజూరైనప్పటికీ పీజీ కోర్సులకు అధ్యాపకులు మంజూరు కాకపోవడంతో విద్యార్థులకు నాణ్యమైన విద్య అందకుండా పోయింది. కనీసం ఒక్క స్పెషలిస్ట్ టీచర్ లేకుండా పీజీ కోర్సులు నిర్వహించడం, ముప్పై శాతానికి పైగా అధ్యాపక సిబ్బంది కొరతతో యూజీ కోర్సులు నిర్వహించడం వల్ల విద్యార్థులకు నాణ్యమైన విద్య అందకుండా పోతుంది.

10.7.3 బోధనాసుపత్రులలో మానవ వనరుల పరిస్థితి

బోధనాసుపత్రులలో మానవ వనరుల లభ్యత కింది పేరాలలో చర్చించబడినది.

(ఎ) ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి

ఆసుపత్రిలో నిమగ్నమై ఉండాలన్న కనీస సాంకేతిక మరియు ఇతర సిబ్బంది గురించి ఐఎమ్సీసీసి నిబంధనలు, 2016 షెడ్యూల్ IVలో వివరించబడింది. బోధనాసుపత్రిలోని కొన్ని వైద్యుల స్థాయిలోనూ మరియు సహాయకుల స్థాయిలోనూ కొరత గురించి దిగువ పట్టిక 10.10 లో వివరించబడింది.

పట్టిక 10.10: విజయవాడలో డా. ఏఎల్ ఆయుర్వేద కళాశాల, మంజూరైన మరియు నియమించబడిన సిబ్బంది సంఖ్య

బోధనాసుపత్రి పేరు	హోదా	మంజూరైన సిబ్బంది సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్న వారి సంఖ్య	ఖాళీలు
డా. ఏఎల్ ఆయుర్వేద కళాశాల, విజయవాడ	మెడికల్ సూపరింటెండెంట్	1	0	1
	ఆధునిక వైద్య సిబ్బంది	11	1	10
	స్టాఫ్ నర్సులు	14	5	9
	కాంపౌండర్	6	4	2
	పంచకర్మ సహాయకుడు	4	1	3
	వార్డ్ బాయ్స్	7	0	7
	డ్రెస్సర్	2	0	2
	డార్క్ రూమ్ అటెండర్	1	0	1
	నర్సింగ్ ఆర్డర్లీ	13	3	10

మూలం: ఆసుపత్రి సూపరింటెండెంట్ అందచేసిన సమాచారం

ఈ విషయాన్ని ఉన్నతాధికారుల దృష్టికి తీసుకెళ్లామని ఆస్పత్రి సూపరింటెండెంట్ సమాధానమిచ్చారు.

ప్రభుత్వం ఆడిట్ పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు సిబ్బంది నియామక ప్రతిపాదన పరిశీలనలో ఉందని పేర్కొంది.

ఆరోగ్య సంరక్షణ సదుపాయం సజావుగా మరియు ప్రభావవంతంగా పనిచేయడానికి సిబ్బందిని నియమించడానికి ప్రభుత్వం నియామక ప్రక్రియను పూర్తి చేయాలి.

(బి) హోమియోపతి ఆసుపత్రి

అనుబంధ ఆసుపత్రికి అవసరమైన కనీస సిబ్బంది సంఖ్య 2013 సీసీహెచ్ రెగ్యులేషన్స్, యొక్క షెడ్యూల్-IIలో పేర్కొనబడింది. పడకల సంఖ్య (70) పెరుగుదలకు అనుగుణంగా సిబ్బందిని దామాషా ప్రకారం పెంచాలి. కొన్ని స్థాయిలలో మంజూరైన సిబ్బందికి గానూ అందుబాటులో ఉన్న సిబ్బంది వివరాలు దిగువ పట్టిక 10.11 లో వివరించబడ్డాయి.

పట్టిక 10.11: గుడివాడలో డా. గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో కళాశాల, మంజూరైన మరియు నియమించబడిన సిబ్బంది స్థితి

కళాశాల పేరు	హోదా	మంజూరైన సిబ్బంది సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్న వారి సంఖ్య	ఖాళీలు
డా. గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో కళాశాల, గుడివాడ	వైద్యాధికారులు	4	3	1
	స్థానిక వైద్యాధికారి	2	1	1
	లేబొరేటరీ టెక్నిషియన్	2	1	1
	నర్సింగ్ సిబ్బంది	9	5	4
	డ్రెస్సర్	1	0	1
	ఎక్స్ రే సహాయకుడు	1	0	1
	వార్డ్ బాయ్స్	9	1	8
	స్టార్ కీపర్	1	0	1
	రిజిస్ట్రేషన్ క్లర్కు/టెలిఫోన్ ఆపరేటర్	1	0	1
	డైటీషియన్	1	0	1

మూలం: ఆసుపత్రి సూపరింటెండెంట్ అందచేసిన సమాచారం

నర్సింగ్ సిబ్బంది, వార్డు బాయ్స్ స్థాయిలో భారీగా ఖాళీలు ఉన్నట్లు పై పట్టికను బట్టి స్పష్టమవుతోంది.

మెడికల్ సూపరింటెండెంట్ సమాధానమిస్తూ, అవసరమైన సిబ్బందిని భర్తీ చేయడానికి తగిన ప్రతిపాదనలను కమిషనరేట్ కు ఎప్పటికప్పుడు సమర్పించామని, పారిశుధ్యం మరియు క్లీనింగ్ కు సంబంధించి ప్రభుత్వేతర వ్యక్తులు ఆసుపత్రి సిబ్బంది సహకారంతో నిమగ్నమయ్యారని తెలిపారు.

ప్రభుత్వం పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు సిబ్బంది నియామక ప్రతిపాదన పరిశీలనలో ఉందని పేర్కొంది.

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన అన్ని ఆయుష్ ఆసుపత్రులు మరియు విద్యాసంస్థల్లో మెడికల్ మరియు పారామెడికల్ శాస్త్ర సిబ్బంది కొరత గుర్తించబడింది. ఆయుష్ డిపార్ట్మెంట్ లో దాదాపు 56 శాతం పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి, తద్వారా పనితీరుపై ప్రభావం పడింది.

10.8 నియంత్రణా వ్యవస్థ

క్లినికల్ ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ (నమోదు మరియు నియంత్రణ) యాక్ట్, 2010 (సీఈఏ) అనేది అన్ని²⁸⁶ రకాల క్లినికల్ స్థాపనలకు (ప్రభుత్వ మరియు ప్రభుత్వేతర రంగాలు), ఒక్క వైద్యుడు కల చికిత్సాలయాలతో సహా అన్ని గుర్తింపు పొందిన మందుల వ్యవస్థలకు వర్తిస్తుంది. ప్రతి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ ద్వారా చికిత్సాలయాల స్థాపనల కోసం స్టేట్ కౌన్సిల్ ను ఏర్పాటు చేస్తుంది మరియు స్టేట్ కౌన్సిల్ వివిధ విధులను²⁸⁷ నిర్వహిస్తుంది.

ఇంకా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ ద్వారా, క్లినికల్ సంస్థల నమోదు కోసం ప్రతి జిల్లాకు డిస్ట్రిక్ట్ రిజిస్ట్రార్ అథారిటీ (డీఆర్ఏ)ని ఏర్పాటు చేస్తుంది మరియు ఈ చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం సక్రమంగా నమోదు చేయబడితే తప్ప,

286 చికిత్సా మరియు రోగనిర్ధారణ రకాలు రెండూ
 287 ఎ) క్లినికల్ స్థాపన యొక్క రాష్ట్ర రిజిస్ట్రార్ కు మరియు నవీకరించడం; (బి) జాతీయ రిజిస్ట్రార్ ను నవీకరించడానికి నెలవారీ నివేదికలను పంపడం (సి) నేషనల్ కౌన్సిల్ లో రాష్ట్రానికి ప్రాతినిధ్యం వహించటం; (డి) అధికారుల ఆదేశాలకు వ్యతిరేకంగా అప్పీల్ విచారణ; మరియు (ఇ) వారి సంబంధిత రాష్ట్రంలో ప్రమాణాల అమలు స్థితిపై వార్షిక ప్రాతిపదికన ఒక నివేదికను ప్రమరించడం

ఏ వ్యక్తి క్లినికల్ స్థాపనను నిర్వహించకూడదు. నమోదు మరియు కొనసాగింపు కోసం, ప్రతి వైద్య సంస్థ చట్టంలో నిర్దేశించిన షరతులను నెరవేర్చాలి.

ఆయుష్ వ్యవస్థలకు సంబంధించినంత వరకు రాష్ట్రంలో క్లినికల్ ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ కోసం ఎటువంటి నియంత్రణ యంత్రాంగం ఉనికిలో లేదని శాఖ సమాధానం ఇచ్చింది. అందువల్ల, ఆయుష్ కింద ఆసుపత్రులు, చికిత్సాలయాలు, రోగనిర్ధారణ సేవలు లేదా ప్రయోగశాలల నమోదు కోసం సూచించబడిన మార్గదర్శకాలు లేవు.

ప్రభుత్వం పరిశీలనను ఆమోదించింది (2023 ఆగస్టు) మరియు క్లినికల్ ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ చట్టాన్ని అమలు చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటామని పేర్కొంది.

ఆ విధంగా, ఆయుష్ కు సంబంధించిన క్లినికల్ సంస్థలపై నియంత్రణను నిర్వహించడానికి ఎటువంటి నియంత్రణ యంత్రాంగం లేదు. రాష్ట్రంలో క్లినికల్ ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ చట్టం పరిధిలోకి ఆయుష్ ను తీసుకురావడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు ప్రారంభించాలి.

క్లినికల్ ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ చట్టం 2010 లోని నిబంధనల ప్రకారం ఆయుష్ కింద ఆసుపత్రులు, క్లినిక్లు, రోగనిర్ధారణ సేవలు మరియు ల్యాబ్ రేటరీలను నియంత్రించడానికి నియంత్రణా వ్యవస్థ అమలులో లేదు.

10.9 కీలక పనితీరు సూచికలు

కీలక పనితీరు సూచికలు (కీ పర్ఫార్మెన్స్ ఇండికేటర్-కేపీఐలు) సేవల పనితీరును క్రమపద్ధతిలో పర్యవేక్షించడానికి, మూల్యాంకనం చేయడానికి మరియు నిరంతరం మెరుగుపరచడానికి సహాయపడతాయి. కేపీఐలు, లక్ష్యాలు మరియు లక్ష్యాల వైపు పురోగతిని అలాగే అభివృద్ధి అవకాశాలను సూచించే 'సైన్ పోస్టెలను' అందిస్తాయి. సెంట్రల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియన్ మెడిసిన్ మరియు హోమియోపతి, బోధనాసూపత్రంలో విద్యార్థులను చేర్చుకునే సామర్థ్యం ప్రకారం, కనీస సంఖ్యలో ఉండాలైన పడకల సంఖ్య, పడకల ఉపయోగము మరియు అవుట్-పేషెంట్ శాఖ హాజరు కోసం నిబంధనలను సూచించాయి. పడకలు, ఐపీ మరియు ఓపీ యొక్క కనీస అవసరాలు క్రింది పట్టిక 10.12 లో వివరించబడ్డాయి.

పట్టిక 10.12: ఆయుష్ బోధనాసూపత్రులలో ఉండవలసిన కనీస ఐపీ మరియు ఓపీ అవసరాలు

శీర్షిక	సంవత్సరానికి విద్యార్థులను తీసుకునే సామర్థ్యం	ఐపీ విభాగంలో కనీస పడకల సంఖ్య	ఐపీ విభాగంలో ఆక్రమించాల్సిన కనీస పడకల సంఖ్య	రోజుకి ఓపీలో కనీస రోగుల సంఖ్య
ఆయుర్వేదం యూజీ	75	75 (1:1 విద్యార్థి:పడక నిష్పత్తి)	30 (40 శాతం పడకలు)	150 (1:2 విద్యార్థి:రోగి నిష్పత్తి)
ఆయుర్వేదం పీజీ	25	100 (1:4 విద్యార్థి:పడక నిష్పత్తి)	50 (50 శాతం పడకలు)	200 (61-100 యూజీ పీజీతో పీజీ కోర్సు కలిగిన కళాశాలలో రోజుకు కనీసం 200 రోగులు)
హోమియో యూజీ	50	20 (ఐపీలో కనీస పడకల సంఖ్య)	6 (30 శాతం పడకలు)	100 (1:2 విద్యార్థి:రోగి నిష్పత్తి)
హోమియో పీజీ	23	23 (1:1 విద్యార్థి:పడక నిష్పత్తి)	7 (30 శాతం పడకలు)	250 (పీజీ కోర్సుతో అనుబంధించబడిన లేదా బీహెచ్ఎమ్ఎస్ కోర్సుతో నడుస్తున్న ఆసుపత్రికి రోజుకు కనీస రోగుల సంఖ్య)

మూలం: యూజీ మరియు పీజీ కొరకు సీసీఐఎమ్ రెగ్యులేషన్స్, 2016 & యూజీ కొరకు సీసీహెచ్ రెగ్యులేషన్స్, 2013 మరియు పీజీ కోర్సుల కొరకు సీసీహెచ్ 1989

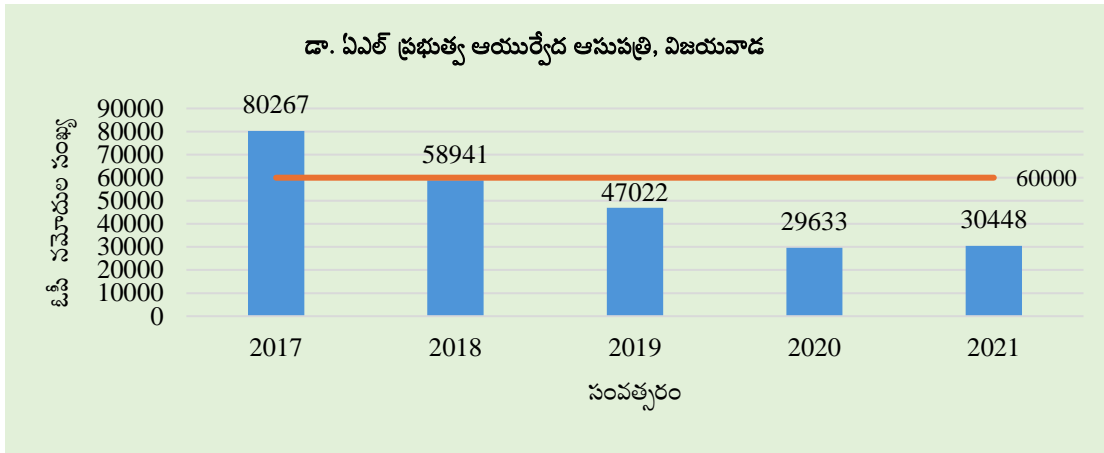
10.9.1 ఆవుట్ పేషెంట్ భారం

10.9.1.1 ఆయుర్వేద బోధనాసుపత్రి

కేపీఐలను అంచనా వేయడానికి, పరీక్ష తనిఖీ చేసిన ఆసుపత్రి రికార్డులు సమీక్షించబడ్డాయి మరియు కింది విషయాలు గమనించబడ్డాయి:

- సగటున, రోజుకు 200 మంది రోగులు ఆసుపత్రికి వస్తుంటారు. ఆయుర్వేద బోధనాసుపత్రికి తప్పనిసరిగా 300 పని దినాలు ఉండాలి. ఈ విధంగా, సంవత్సరానికి సుమారు 60,000 మంది రోగులు సందర్శిస్తారని అంచనా. అయితే, పటం 10.1 లో చూపిన విధంగా 2018 నుండి 2021 మధ్య కాలంలో చికిత్స కోసం ఆయుర్వేద ఆసుపత్రులను సందర్శించే రోగుల సంఖ్య తగ్గుతూ ఉంది.

పటం 10.1: డా. ఏఎల్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రిలో ఓపీ నమోదులు

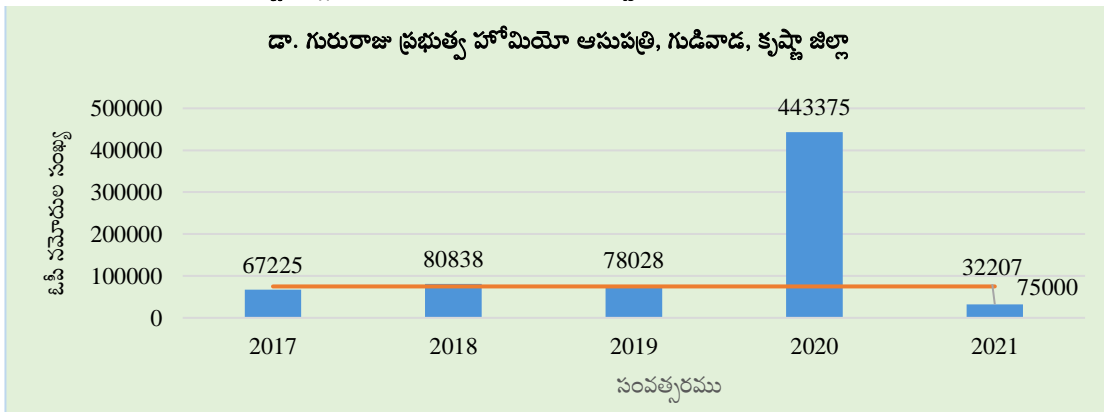

మూలం: ఆయుష్ కమిషనర్ అందచేసిన సమాచారం

10.9.1.2 హోమియోపతి బోధనాసుపత్రి

అదేవిధంగా, రోజుకు సగటున 250 మంది రోగులు ఆసుపత్రికి వచ్చే అవకాశం ఉంది. హోమియోపతి బోధనాసుపత్రికి తప్పనిసరిగా ఒక సంవత్సరంలో 300 పని దినాలు ఉండాలి. ఈ విధంగా, సంవత్సరానికి సుమారు 75,000 మంది రోగులు సందర్శిస్తారని అంచనా. 2017 నుండి 2020 వరకు చికిత్స కోసం హోమియోపతి ఆసుపత్రిని సందర్శించిన రోగుల వివరాలు పటం 10.2 లో వివరించబడ్డాయి. అయితే, 2021 లో రోగుల నమోదు క్షీణించింది.

పటం 10.2: కృష్ణా జిల్లా గుడివాడ డా. గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో ఆసుపత్రిలో ఓపీ నమోదులు

(మూలం: ఆయుష్ కమిషనర్ కార్యాలయం అందచేసిన సమాచారం)

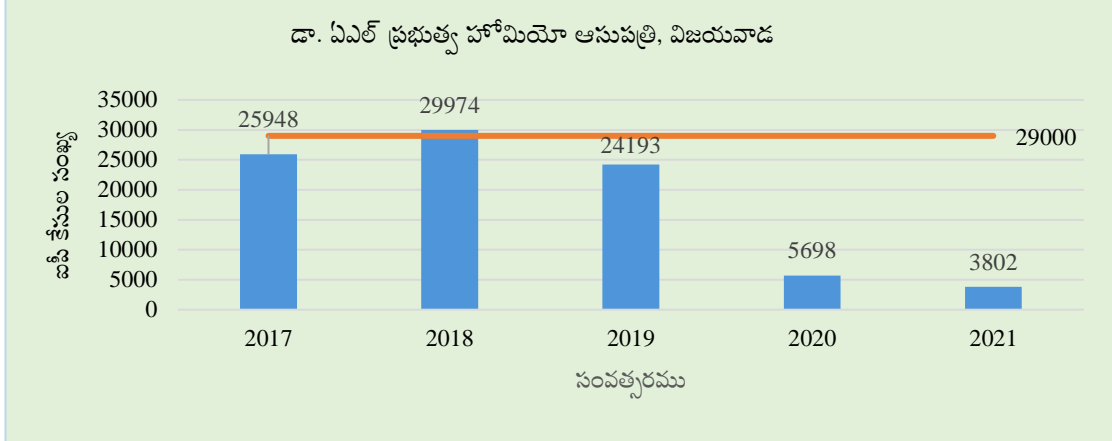
2021 వ సంవత్సరంలో క్షీణించిన నమోదులను కోవిడ్ కు అపాదించవచ్చు.

10.9.2 ఇన్ పేషెంట్ భారం

10.9.2.1 ఆయుర్వేద బోధనాసుపత్రి

సీసీఎమ్ నిబంధనలలో²⁸⁸ సూచించిన విధంగా విద్యార్థి-రోగి నిష్పత్తి ఆధారంగా ఆసుపత్రిలో పడకలు అందించబడ్డాయి. అందుకని, ఆయుర్వేద బోధనాసుపత్రిలో సుమారు 29,000 మంది ఇన్ పేషెంట్లు సేవలను పొందుతారని భావిస్తున్నారు (అనుబంధం 10.11 లో వివరించబడింది). 2019 నుండి 2021 వరకు రోగులు ఆయుర్వేద ఆసుపత్రుల ద్వారా ఇన్ పేషెంట్ సేవలను పొందేందుకు ఇష్టపడలేదని ఆడిట్ గుర్తించింది. సమాచారం దృశ్యరూపంగా పటం 10.3 లో ఇవ్వబడింది.

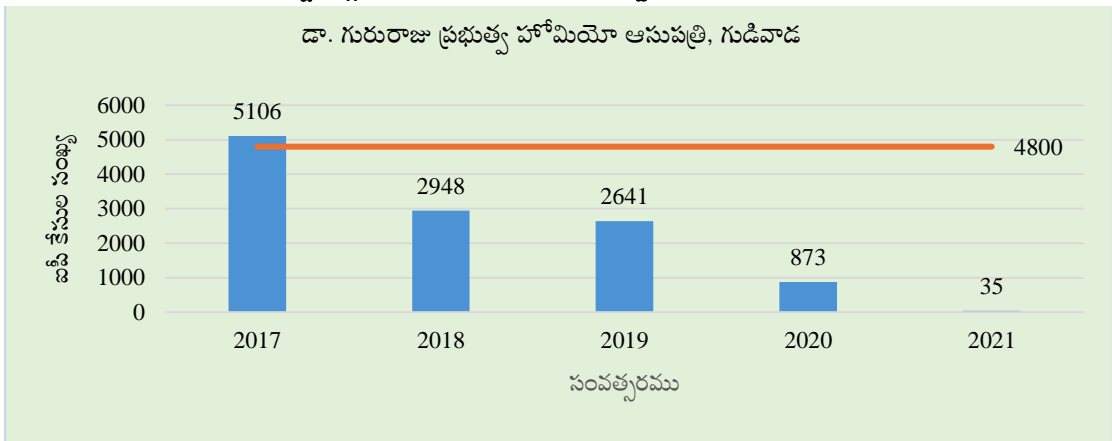
పటం 10.3: డా. ఏఎల్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద కళాశాలలో ఐపీ కేసులు

10.9.2.2 హోమియోపతి బోధనాసుపత్రి

సీసీహెచ్ నిబంధనలలో²⁸⁹ సూచించిన విధంగా విద్యార్థి-రోగి నిష్పత్తి ఆధారంగా ఆసుపత్రిలో పడకలు అందించబడ్డాయి. ఒక సంవత్సరంలో దాదాపు 4800 మంది ఇన్ పేషెంట్లు హోమియోపతి బోధనా ఆసుపత్రిలో సేవలను పొందుతారని భావిస్తున్నారు (అనుబంధం 10.11 లో వివరించబడింది). పటం 10.4 లో చూపిన విధంగా 2018 నుండి 2021 వరకు హోమియోపతి ఆసుపత్రుల ద్వారా ఇన్ పేషెంట్ సేవలను పొందేందుకు రోగులు ఇష్టపడలేదని ఆడిట్ గుర్తించింది.

పటం 10.4: కృష్ణా జిల్లా గుడివాడ డా. గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో ఆసుపత్రిలో ఐపీ కేసులు

కోవిడ్ మహమ్మారి కారణంగా తగినంత మందులు సరఫరా చేయకపోవడంతో పాటు ఓపీ కేసులు భారీగా తగ్గాయని శాఖాధికారులు సమాధానమిచ్చారు. ఐపీ కేసుల తగ్గింపుకు సంబంధించి, వసతి సదుపాయం లేకపోవడం, తగినంత బడ్జెట్ మరియు నాల్గవ తరగతి సిబ్బందిని నియమించకపోవడం మొదలైనవి కారణాలు.

²⁸⁸ అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ కొరకు సీసీఎమ్ నిబంధనలు

²⁸⁹ అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ కొరకు సీసీహెచ్ నిబంధనలు

ఆసుపత్రి సేవలను అందించడంలో పేలవమైన పనితీరు, రోగులకు తక్కువ ఖర్చుతో కూడిన ఆయుష్ సేవలు అందించాలనే ప్రాథమిక లక్ష్యాన్ని సాధించలేని దానిగా పరిణమించవచ్చు.

10.10 ఇతర సమస్యలు

10.10.1 అధికారిక వెబ్ సైట్ నిర్వహణ లేమి

"ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆయుష్ జర్నల్ & వెబ్ పోర్టల్ (కాంపోనెంట్: ఫ్లెక్సీ పూల్)" ఉప-భాగం కింద ₹38.20 లక్షలు²⁹⁰ (2014-15 నుండి 2019-20 వరకు) మంజూరు చేయబడ్డాయి. ₹15.00 లక్షల మొత్తం ఖర్చు చేయబడింది ₹23.20 లక్షలు ఖర్చు చేయబడలేదు.

2020-21 మరియు 2021-22 మధ్యకాలంలో నిధులు విడుదల చేయని కారణంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ఆయుష్ శాఖకు సంబంధించి అధికారిక వెబ్ పోర్టల్ నిర్వహించబడటం లేదని ఆడిట్ గుర్తించింది (2022 సెప్టెంబర్).

డిపార్ట్ మెంట్ లో అధికారిక వెబ్ పోర్టల్ ను నిర్వహించకపోవడం వల్ల, ఆయుష్/ఆయుష్ సేవల విభాగం గురించి ముఖ్యమైన సమాచారం అంటే, పౌరుల చార్జర్, ఆర్ టీఐ, ముఖ్య పరిచయాలు, ప్రభుత్వ ఆదేశాలు & సర్క్యులర్లు, కేంద్ర/రాష్ట్ర పథకాలు, విద్యా మరియు వైద్య సంస్థలకు సంబంధించిన సమాచారం, ఔషధశాలల లభ్యత, రాష్ట్రంలో ఆయుష్ సేవలు, పరిశోధన విభాగాలు, ఆయుష్ గణాంకాలు, డ్రగ్ లైసెన్సింగ్ అథారిటీ, ఫీడ్ బ్యాక్, మొదలైన వాటి గురించి ప్రజలకు అవగాహన కల్పించేందుకు అందుబాటులో లేవు.

10.10.2 కళాశాల వెబ్ సైట్ ను అప్ డేట్ చేయకపోవడం

నిర్దేశించిన నిబంధనల ప్రకారం²⁹¹, హోమియోపతి/ఆయుర్వేద కళాశాల అధికారులు కళాశాల వెబ్ సైట్ ను, అంటే కళాశాల/ఆసుపత్రి ప్రిన్సిపల్ & మెడికల్ సూపరింటెండెంట్ వివరాలు, బోధన మరియు బోధనేతర సిబ్బంది వివరాలు, ప్రవేశం పొందిన విద్యార్థుల జాబితా/మెరిట్/ప్రస్తుత మరియు మునుపటి సంవత్సరాల్లో కేటగిరీల వారీగా (యూజీ & పీజీ), పరిశోధన ప్రచురణలు, నిర్వహించిన నిరంతర వైద్య విద్యా కార్యక్రమాలు²⁹², అన్ని పరీక్షల ఫలితాలు, హాస్పిటల్ లోని క్లినికల్ మెటీరియల్ వివరాలు మొదలైన అవసరమైన సమాచారంతో నిర్వహించాలి, అయితే, పరీక్ష తనిఖీ చేసిన హోమియోపతి/ఆయుర్వేద కళాశాల అధికారులచే ఇవి వెబ్ సైట్ లో అందుబాటులో ఉంచబడలేదు/నవీకరించబడలేదు.

హోమియోపతి ప్రభుత్వ కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ నిధులు రాకపోవడంతో వెబ్ సైట్ ను నిర్వహించడం సాధ్యం కాలేదని బదులిచ్చారు (2022 అక్టోబర్). వెబ్ సైట్ ను అప్ డేట్ చేసి నిర్వహిస్తామని ఆయుర్వేద కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ సమాధానమిచ్చారు.

10.10.3 కంప్యూటరీకరించబడిన కేంద్రీయ నమోదు వ్యవస్థ నిర్వహణా లేమి

సూచించిన నిబంధనల ప్రకారం²⁹³, ఆయుర్వేద మరియు హోమియోపతి కళాశాలలు మరియు ఆసుపత్రులు ఓపీ మరియు ఐపీ విభాగంలోని రోగుల రికార్డులను జాగ్రత్త పరచడానికి వెబ్ ఆధారిత కంప్యూటరైజ్డ్ సెంట్రల్ రిజిస్ట్రేషన్ సిస్టమ్ ను నిర్వహించాలి. కళాశాలలు శాఖ వారీగా రికార్డులు, ఓపీ మరియు ఐపీ విభాగం యొక్క కేస్ పేపర్లు, లేబోరేటరీ మరియు రేడియోలాజికల్ ఇన్వెస్టిగేషన్ రిపోర్టులు, మందులు పంపిణీ చేసే రిజిస్టర్, ఐపీ విభాగ రోగులకు డైట్ రిజిస్టర్, హాస్పిటల్ సిబ్బంది యొక్క డ్యూటీ రోస్టర్, జనన మరియు మరణ ధ్రువీకరణ పత్రాలు మొదలైనవాటిని కూడా నిర్వహించాలి.

²⁹⁰ భారత ప్రభుత్వ వాటా: ₹24.42 లక్షలు మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ వాటా: ₹13.78 లక్షలు

²⁹¹ హోమియోపతి సెంట్రల్ కౌన్సిల్ నిబంధనలు 2013 (హోమియోపతి కళాశాలలు మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రులకు అవసరమైన కనీస ప్రమాణాలు) లోని 10 వ నిబంధన మరియు ఐఎంసీసీ నిబంధనలు, 2016 (అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ ఆయుర్వేద కళాశాలలు మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రులకు అవసరమైన కనీస ప్రమాణాలు) లోని నిబంధన 9(2)

²⁹² ఆయుష్ వ్యవస్థ యొక్క శక్యతపై అల్లోపతి వైద్యులకు అవగాహన కార్యక్రమం/ఆయుష్ వ్యవస్థలో ఆధునిక పోకడలపై ఆయుష్ వైద్యుల కోసం నేపథ్య బోధన కార్యక్రమం

²⁹³ ఇండియన్ మెడిసిన్ సెంట్రల్ కౌన్సిల్ (అండర్-గ్రాడ్యుయేట్ ఆయుర్వేద కళాశాలలు మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రుల కోసం అవసరమైన కనీస ప్రమాణాలు) నిబంధనలు 2016 (7.3) మరియు హోమియోపతి సెంట్రల్ కౌన్సిల్ (హోమియోపతి కళాశాలలు మరియు అనుబంధ ఆసుపత్రుల కోసం అవసరమైన కనీస ప్రమాణాలు) నిబంధనలు 2013 (7.3)

అయితే, పరీక్ష-తనిఖీ చేసిన ఆయుర్వేద మరియు హోమియోపతిక్ కళాశాలలు & ఆసుపత్రులలో వెబ్ ఆధారిత కంప్యూటరైజ్డ్ సెంట్రల్ రిజిస్ట్రేషన్ సిస్టమ్ అభివృద్ధి చేయబడలేదు.

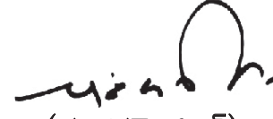
రోజువారీ ఓపీడీ కేసుల కోసం అధికారిక వెబ్ సైట్ మరియు డ్యాష్ బోర్డ్ ను అభివృద్ధి చేయడానికి ఆవశ్యకతను ఎన్ఐసీ, విజయవాడకు సమర్పించినట్లు ప్రభుత్వం ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది (2023 ఆగస్టు).

10.11 సిఫార్సులు

- రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, ఆమోదించబడిన రాష్ట్ర వార్షిక కార్యచరణ ప్రణాళిక (స్టేట్ యాన్యువల్ యాక్షన్ ప్లాన్-శాప్) ప్రకారం అందించిన నిధులను విడుదల చేయాలి మరియు పథకం నిధుల యొక్క సరైన వినియోగానికి నేషనల్ ఆయుష్ మిషన్ కింద తన వాటా నిధులను సకాలంలో విడుదల చేసేలా చూడాలి.
- ఆయుష్ కింద ఉన్న ఆసుపత్రులు/ఔషధశాలలకు నిబంధనల ప్రకారం తగిన మౌలిక సదుపాయాలు, పరికరాలు మరియు మందులు అందేలా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ధారించవచ్చు.
- వైద్య మరియు బోధన సంస్థలలో ఆయుష్ కొరకు సిబ్బందిని నియమించటానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టవచ్చు.
- ఆయుష్ కింద ఆసుపత్రులు, క్లినిక్లు, రోగినిర్ధారణ సేవలు మరియు ప్రయోగశాలలను నియంత్రించడానికి క్లినికల్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ యాక్ట్ 2010 (సీఈఏ) అమలును రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ధారించవచ్చు.

విజయవాడ

ది 30 అక్టోబరు 2024

(చంద్రమౌళి సింగ్)

ప్రధాన మహాగణకులు(తనిఖీ)

ఆంధ్రప్రదేశ్

ద్రువీకరించడమైనది

న్యూ ఢిల్లీ

ది 05 నవంబరు 2024

(గిరిష్ చంద్ర ముర్తు)

భారత కంప్యూటర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్

అనుబంధాలు

అనుబంధం- 1.1

(షేరా నెం.1.4 షీజీ నెం. 6)

సంస్థాగతమైన ఏర్పాట్లు - పరిపాలనాధికారుల వివరాలు

ప్రధాన కార్యదర్శి, వైద్య, ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమము

ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య, ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ యొక్క ప్రధాన కార్యదర్శి మరియు ఈ శాఖకు పరిపాలనాధిపతి.

కమీషనర్, వైద్య, ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమము (సీహెచ్ & ఎఫ్డబ్ల్యూ)

మాతా, శిశువుల ఆరోగ్యసంరక్షణ, కుటుంబసంక్షేమ సేవలను, అనగా కుటుంబ నియంత్రణ, గర్భస్థశిశు సంరక్షణ గర్భిణీ స్త్రీల మరియు ప్రసవానంతరము తల్లి-బిడ్డల సంరక్షణతోపాటు రోగనిరోధకత సేవలను అమలు చేయడము ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వైద్య, ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ కమీషనర్ బాధ్యత. ఈ సేవలు ప్రధానంగా నివారణ మరియు సంరక్షణను ప్రోత్సహించడం పై దృష్టి దృష్టి సారినాయి. రాష్ట్రంలో ప్రజారోగ్యం మరియు కుటుంబ సంక్షేమాన్ని ప్రోత్సహించడానికి ప్రభుత్వం అమలు చేసే అన్ని కార్యక్రమాలు, పథకాలు, కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలు, బాహ్యఆర్థిక సహాయంతో నిర్వహించబడే ప్రాజెక్టులతో సహా అన్నికార్యకలాపాలు, వివిధ ప్రజారోగ్యసౌకర్యాలు క్షేత్రస్థాయి కార్యాలయాల ద్వారా కమీషనర్, వైద్య, ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమశాఖవారిచే అమలు చేయబడతాయి.

మిషన్ డైరెక్టర్, జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్

ఆరోగ్య వ్యవస్థను బలోపేతం చేయడం, పునరుత్పత్తి-మాతృసంబంధమైన-నవజాతశిశువుల మరియు యుక్తవయస్సు పిల్లల ఆరోగ్యం (ఆర్ఎమ్ఎన్సీసీహెచ్+ఏ), సాంక్రమిక మరియు అసాంక్రమిక వ్యాధుల నివారణ జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ యొక్క ప్రధాన కార్యక్రమాలు. రాష్ట్ర ఆరోగ్య మిషన్కు సచివాలయంగా రాష్ట్ర కార్యక్రమ నిర్వహణ యూనిట్ (ఎస్పీఎమ్యూ) పనిచేస్తుంది. రాష్ట్ర ఆరోగ్య మిషన్కు ఒక మిషన్ డైరెక్టర్ నేతృత్వం వహిస్తారు. ప్రతి జిల్లాలో జిల్లా కలెక్టర్ నేతృత్వంలో జిల్లా ఆరోగ్య మిషన్ (డీహెచ్ఎస్) ఉంటుంది.

డైరెక్టర్, వైద్య విద్య(డీఎమ్ఈ.)

వైద్య కళాశాలలు మరియు అనుబంధిత బోధనాసంస్థలు, డెంటల్ కళాశాలలు, నర్సింగ్ పాఠశాలలు మరియు నర్సింగ్ కళాశాలలు-యిత్యాది తృతీయసంరక్షణ సౌకర్యాల నిర్వహణకు వైద్యవిద్య డైరెక్టర్ బాధ్యత వహిస్తారు.

కమీషనర్, ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య విధాన పరిషత్(ఏపీవీవీపీ)

సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు (సీహెచ్సీ), ఏరియా ఆసుపత్రులు (ఏహెచ్), మరియు జిల్లా ఆసుపత్రుల (డీహెచ్) వంటి ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్యసంరక్షణ సంస్థలను నిర్వహించడానికి ఒక చట్టబద్ధమైన సంస్థగా ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య విధాన పరిషత్ (ఏపీవీవీపీ) చట్టం, 1986 ప్రకారం ఏపీవీవీపీ. ఏర్పాటు చేయబడింది.

డైరెక్టర్, ప్రజారోగ్యం & కుటుంబ సంక్షేమం(డీపీహెచ్. & ఎఫ్డబ్ల్యూ)

ప్రజారోగ్య సేవలు, సాంక్రమిక వ్యాధుల నియంత్రణ మరియు నివారణ తో సహా సంబంధిత జాతీయ మరియు రాష్ట్రీయఆరోగ్య కార్యక్రమాల అమలును, ప్రజారోగ్యం మరియు కుటుంబ సంక్షేమ డైరెక్టర్ పర్యవేక్షిస్తారు. స్థానికంగా సంక్రమించేవ్యాధులు మరియు అంటువ్యాధుల నివారణ, నియంత్రణ తోపాటు రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంస్థల నిర్వహణ, ఆరోగ్యసూత్రాల ప్రచారం మరియు జనన మరణాల చట్టం అమలుకు కూడా ఈ విభాగం బాధ్యత వహిస్తుంది.

కమీషనర్, ఆయుష్

ఆయుర్వేదం, యోగా-నేచురోపతి, యునాని, సిద్ధ మరియు హోమియోపతి ఔషధాల ద్వారా ఆయుష్ కమిషనరేట్ ఆరోగ్య సేవలను అందిస్తుంది. ఈ ఔషధ వ్యవస్థకు సంబంధించిన డిస్పెన్సరీలు, ఆసుపత్రులు మరియు వైద్య కళాశాలల నిర్వహణతో పాటు ఆయుర్వేద, యునాని మరియు హోమియోపతి ఔషధాల తయారీ మరియు విక్రయాలను కూడా ఈ శాఖ నియంత్రిస్తుంది.

నిర్వహణాధికారి, ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య సేవలు & మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి సంస్థ (ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ)

ప్రజారోగ్యం మరియు కుటుంబ సంక్షేమం(డీపీహెచ్ & ఎఫ్ డబ్ల్యూ), ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య విధాన పరిషత్ (ఏపీవీపీ) మరియు వైద్యవిద్య (డీఎమ్ఈ) ఉన్న మరియు ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఫ్రీవెంటివ్ మెడిసిన్ (ఐపీఎమ్) నియంత్రణలోని ఆసుపత్రులకు మందుల సరఫరా మరియు మందుల సేకరణ బాధ్యత జిల్లాలో స్థాపించబడిన సెంట్రల్ డ్రగ్/మెడిసిన్స్ స్టోర్స్ (సీడిఎస్/సీఎమ్ఎస్) ద్వారా ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీకి అప్పగించబడింది²⁹⁴. వైద్య పరికరాల²⁹⁵ సేకరణ మరియు వైద్య సేవల కోసం మౌలిక సదుపాయాలను కల్పించే బాధ్యతను కూడా ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీకి అప్పగించారు.

డైరెక్టర్ జనరల్, డ్రగ్స్ కంట్రోల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ (డీసీఏ)

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో డ్రగ్స్ తయారీ, విక్రయం మరియు పంపిణీని డీసీఏ ఈకింది చట్టపరమైన నిబంధనలను అమలు చేయడం ద్వారా నియంత్రిస్తుంది.

- i. డ్రగ్స్ అండ్ కౌన్సిల్స్ యాక్ట్, 1940 మరియు రూల్స్ 1945
- ii. డ్రగ్స్ అండ్ డ్రాగ్జీ రెమెడీస్ (అభ్యంతరకరమైన ప్రకటనలు) చట్టం, 1954 & రూల్స్, 1955
- iii. డ్రగ్స్ (ధరల నియంత్రణ) ఆర్డర్, 1995 & ఎసెన్షియల్ కమోడిటీస్ యాక్ట్, 1955
- iv. ఆంధ్రప్రదేశ్ నార్కోటిక్ డ్రగ్స్ మరియు సైకోట్రోపిక్ పదార్థాల నియమాలు, 1986 (పరిమిత ప్రయోజనం కోసం)

²⁹⁴ జీ.ఓ. ఆర్ టీ. నెం. 1357 తేదీ 19.10.2009 చూడండి.

²⁹⁵ జీ.ఓ. . నెం.ఎమ్ఎస్ నెం. 7 తేదీ 13.01.2016 చూడండి

అనుబంధం – 1.2

(పేరా నెం.1.7 షేజీ నెం 8)

నమూనా హెచ్.సీ.ఎఫ్.లు మరియు బోధనాసూచనలు (టీహెచ్.ఎస్)ని చూపే పట్టిక

జిల్లా/ పరిధి	ప్రాథమిక ఆరోగ్యం	ద్వితీయ ఆరోగ్యం	తృతీయ ఆరోగ్యం
శ్రీకాకుళం	ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రం, ఉర్లాం ఉపకేంద్రం, యరబాడు	సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రం, సోంపేట	జీఎమ్.సీ, శ్రీకాకుళం తో పాటు అనుబంధ ఆసుపత్రి జీజీహెచ్, శ్రీకాకుళం
	ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రం, కరజాడ ఉపకేంద్రం, గోకర్ణాపురం	ఏరియా ఆసుపత్రి, సీతంపేట	
	ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రం, ఈదుపురం ఉపకేంద్రం, కేసుపురం	జిల్లా ఆసుపత్రి, టెక్కలి	
ఎస్ పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు	ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రం, ఇనమడుగు ఉపకేంద్రం, లేగుంటపాడు	సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రం, నాయుడుపేట	ఏ.సీ.ఎస్.ఆర్. జీఎమ్.సీ, నెల్లూరు తో పాటు అనుబంధ ఆసుపత్రి జీజీహెచ్, నెల్లూరు
	ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రం, తుమ్మలపెంట ఉపకేంద్రం, చెంచుగాని పాలెం	ఏరియా ఆసుపత్రి, కావలి	
	ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రం, చెన్నూరు ఉపకేంద్రం, చెన్నూరు-1	జిల్లా ఆసుపత్రి, అత్మకూర్	
అనంతపురము	ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రం, కుడేరు ఉపకేంద్రం, తిమ్మాపురం	సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రం, కొత్తచెరువు	జీఎమ్.సీ, అనంతపురము తో పాటు అనుబంధ ఆసుపత్రి జీజీహెచ్, అనంతపురము
	ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రం, కొండాపురం ఉపకేంద్రం, గోరంట్ల-3	ఏరియా ఆసుపత్రి, కదిరి	
	ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రం, నార్పల ఉపకేంద్రం, గంగానపల్లి	జిల్లా ఆసుపత్రి, హిందూపురము	
ఆయుష్	0 -	0 -	డాక్టర్ ఎన్.ఆర్.ఎస్ గవర్నమెంట్ ఆయుర్వేద కళాశాల, విజయవాడ తో పాటు అనుబంధ ఆసుపత్రి డా.ఎ.ఎల్. ప్రభుత్వం ఆయుర్వేదిక్ హాస్పిటల్, విజయవాడ
	0 -	0 -	డాక్టర్ గురురాజు గవర్నమెంట్ హోమియో కళాశాల, గుడివాడ తో పాటు అనుబంధ ఆసుపత్రి హోమియో హాస్పిటల్, గుడివాడ.

అనుబంధం - 2.1

(పేరా నెం. 2.2.2.2 పేజీ నెం. 17)

జిల్లాల వ్యాప్తంగా ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణ వైద్యుల (స్పెషాలిటీ వారీగా) లభ్యత

స్పెషాలిటీ/ప్రత్యేకత	శ్రీకాకుళం			విజయనగరం			విశాఖపట్నం			తూర్పు గోదావరి			పశ్చిమ గోదావరి			కృష్ణ			గుంటూరు		
	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ
ఈఎన్టీ	8	8	0	10	10	0	12	11	1	12	11	1	9	9	0	8	8	0	8	8	0
జనరల్ మెడిసిన్	23	20	3	16	10	6	22	15	7	34	17	17	24	13	11	18	13	5	26	23	3
పీడియాట్రిక్స్	24	21	3	16	15	1	24	23	1	34	25	9	24	17	7	17	17	0	28	26	2
సాధారణ శస్త్రచికిత్స	23	18	5	16	12	4	22	14	8	34	25	9	24	23	1	17	13	4	26	24	2
నేత్ర వైద్యం	9	7	2	10	7	3	14	9	5	12	11	1	9	9	0	8	8	0	9	9	0
డెంటల్	19	11	8	13	6	7	18	9	9	29	16	13	18	11	7	15	6	9	21	15	6
ప్రసూతి & గైనకాలజీ	31	31	0	25	23	2	34	31	3	46	37	9	32	26	6	26	25	1	34	31	3
మానసిక చికిత్స	2	2	0	1	1	0	4	4	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2	2	0
ఆర్థోపెడిక్స్	8	8	0	10	10	0	12	10	2	12	11	1	9	9	0	8	7	1	8	8	0
డెర్మటాలజీ & వెనిరియాలజీ	5	5	0	4	4	0	6	5	1	5	4	1	7	7	0	2	2	0	5	4	1
అనస్థీసియా	24	23	1	16	16	0	24	21	3	34	29	5	24	21	3	17	17	0	27	25	2
రేడియాలజీ	5	4	1	4	4	0	6	2	4	5	0	5	7	1	6	2	2	0	6	6	0
పేథాలజీ	6	5	1	4	3	1	8	5	3	5	5	0	7	6	1	2	2	0	8	8	0
మైకో బయాలజీ	1	1	0	1	0	1	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2	2	0
ఫోరెన్సిక్ మెడిసిన్	1	0	1	1	0	1	2	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2	2	0
జనరల్ డాక్టర్ (ఎమ్బీబీఎస్)	52	30	22	36	25	11	56	37	19	68	45	23	52	42	10	35	31	4	62	53	9
సీఎస్ ఆర్ఎమ్ఓ	5	0	5	4	1	3	6	2	4	5	0	5	7	2	5	2	1	1	5	1	4
ఛాతీ వ్యాధుల నిపుణుడు	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
మొత్తం	246	194	52	187	147	40	272	201	71	335	236	99	256	199	57	177	152	25	279	247	32

స్పెషాలిటీ/ప్రత్యేకత	ప్రకాశం			ఎస్ పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు			చిత్తూరు			ఆనంతపురము			కర్నూలు			వైఎస్ఆర్		
	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ
కాంప్లీ	11	8	3	7	6	1	14	10	4	12	8	4	5	5	0	9	8	1
జనరల్ మెడిసిన్	22	8	14	20	10	10	29	20	9	30	17	13	25	13	12	19	14	5
పీడియాట్రిక్స్	28	26	2	20	17	3	29	28	1	29	26	3	30	26	4	21	20	1
సాధారణ శస్త్రచికిత్స	23	18	5	20	17	3	29	23	6	28	18	10	25	22	3	20	16	4
నేత్ర వైద్యం	11	11	0	7	7	0	14	12	2	13	13	0	5	5	0	9	9	0
డెంటల్	18	8	10	18	13	5	24	10	14	22	10	12	20	16	4	14	7	7
ప్రసూతి & గైనకాలజీ	41	32	9	26	24	2	42	39	3	40	31	9	39	32	7	28	25	3
మానసిక చికిత్స	1	1	0	1	1	0	1	1	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0
ఆర్థోపెడిక్స్	11	11	0	7	7	0	14	12	2	12	12	0	5	5	0	9	9	0
డెర్మాటాలజీ & వెనిరియాలజీ	5	5	0	3	3	0	6	6	0	7	5	2	4	4	0	5	5	0
అనస్థీసియా	25	23	2	20	14	6	29	22	7	29	18	11	27	25	2	20	19	1
రేడియాలజీ	6	1	5	3	2	1	6	1	5	7	0	7	5	1	4	6	3	3
పేథాలజీ	5	3	2	3	2	1	6	5	1	9	6	3	4	4	0	7	5	2
మైక్రో బయాలజీ	1	1	0	1	1	0	1	1	0	2	2	0	0	0	0	1	1	0
ఫోరెన్సిక్ మెడిసిన్	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0
జనరల్ డాక్టర్ (ఎమ్ బీబీఎస్)	50	42	8	44	33	11	62	50	12	65	45	20	51	42	9	43	36	7
సీఎస్ ఆర్ఎమ్ఓ.	5	0	5	3	2	1	6	2	4	7	1	6	4	1	3	5	1	4
ఛాతీ న్యాయ నిపుణుడు	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0			
మొత్తం	264	199	65	204	160	44	313	243	70	317	215	102	249	201	48	217	179	38

ఎస్- మంజూరైనవి, ఎఫ్- నియమించబడినవి, వి-ఖాళీలు

అనుబంధం-2.2

(పేరా నెం.2.2.2.3 పేజీ నెం-. 20)

జిల్లాల వారీగా ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో నర్సుల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	జిల్లా	మంజూరు చేయబడినవి	నిండిన	ఖాళీగా	ఖాళీ శాతం
1	శ్రీకాకుళం	264	201	63	24
2	విజయనగరం	205	184	21	10
3	విశాఖపట్నం	300	262	38	13
4	తూర్పు గోదావరి	348	277	71	20
5	పశ్చిమ గోదావరి	286	199	87	30
6	కృష్ణ	181	150	31	17
7	గుంటూరు	302	201	101	33
8	ప్రకాశం	275	226	49	18
9	ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు	208	148	60	29
10	చిత్తూరు	336	268	68	20
11	అనంతపురము	348	297	51	15
12	వైఎస్ఆర్	250	247	3	1
13	కర్నూలు	248	148	100	40
	మొత్తం	3,551	2,808	743	21

అనుబంధం- 2.3: జిల్లాల వారీగా ద్వితీయ స్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో పారా మెడికల్ సిబ్బంది లభ్యత
(పేరా నెం.2.2.2.5 పేజీ నెం. 21)

జిల్లాల వారీగా పారా మెడికల్ సిబ్బంది	శైకాకుళం			విజయనగరం			విశాఖపట్నం			తూర్పు గోదావరి			పశ్చిమ గోదావరి			కృష్ణ			గుంటూరు			ప్రకాశం			ఎస్ పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు			చిత్తూరు			అనంతపురము			కర్నూలు			వైఎస్ఆర్ కడప		
	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి			
రేడియోగ్రాఫర్లు	19	12	7	12	10	2	18	17	1	29	13	16	17	12	5	15	10	5	23	7	16	17	12	5	17	16	1	23	21	2	23	21	2	20	8	12	16	16	0
డైటీషియన్	1	1	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1
ఫార్మసిస్ట్ (గ్రేడ్-I,II & సూపర్వైజర్)	51	29	22	35	31	4	50	46	4	73	40	33	54	33	21	37	30	7	56	41	15	49	30	19	42	32	10	63	47	16	28	15	13	54	37	17	43	31	1/2
థియేటర్ అసిస్టెంట్	35	22	13	25	19	6	38	37	1	44	29	15	39	28	11	21	21	0	42	31	11	37	34	3	27	25	2	42	39	3	44	33	11	36	23	13	34	29	5
జూనియర్ ఎక్స్ ఇక్యుకుడు	1	0	1	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	1	1	0
లాబ్ టెక్నిషియన్	44	41	3	30	26	4	44	42	2	63	53	10	43	32	11	33	31	2	53	48	5	43	36	7	39	39	0	54	51	3	53	46	7	47	36	11	37	33	4
డాక్టర్, రూమ్ అసిస్టెంట్	16	6	10	12	2	10	18	5	13	15	4	11	21	3	18	6	3	3	16	7	9	17	9	8	9	4	5	18	9	9	21	5	16	14	4	10	16	6	1/0
ఆప్టల్మిక్ అసిస్టెంట్	2	1	1	5	5	0	4	3	1	7	1	6	1	1	0	6	0	6	1	1	0	5	2	3	3	2	1	7	0	7	4	4	0	1	1	0	3	3	0
బయోమెడికల్ ఇంజనీర్	5	4	1	4	4	0	6	6	0	5	1	4	7	6	1	2	2	0	5	3	2	6	2	4	3	3	0	6	6	0	8	8	0	5	2	3	5	5	0
ఆడియో మెట్రీషియన్	4	0	4	4	2	2	4	3	1	5	0	5	7	1	6	2	0	2	3	2	1	5	1	4	3	0	3	6	1	5	6	4	2	4	0	4	4	4	0
డెంటల్ టెక్నిషియన్	1	0	1	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1
ల్యాబ్ అసిస్టెంట్	7	3	4	5	1	4	10	8	2	5	1	4	8	7	1	2	2	0	9	5	4	8	3	5	4	4	0	7	5	2	10	9	1	6	4	2	7	4	3
ఫిజియోథెరపిస్ట్	4	3	1	3	3	0	4	4	0	5	3	2	6	5	1	2	2	0	4	3	1	4	4	0	2	2	0	5	5	0	6	6	0	4	2	2	5	5	0
కౌన్సిల్	4	2	2	3	3	0	4	4	0	5	4	1	6	5	1	2	2	0	3	3	0	4	4	0	2	2	0	5	5	0	6	7	-1	4	0	4	4	4	0

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

జిల్లాల వారీగా పాఠా మెడికల్ సిబ్బంది	శైకాకుళం			విజయనగరం			విశాఖపట్నం			తూర్పు గోదావరి			పశ్చిమ గోదావరి			కృష్ణ			గుంటూరు			ప్రకాశం			ఎన్ పీఎన్ ఆర్ నెల్లూరు			చిత్తూరు			అనంతపురము			కర్నూలు			వైఎస్ ఆర్ కడప		
	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి	ఎస్	ఎఫ్	టి			
పోస్టుమార్డం అసిస్టెంట్	19	19	0	13	12	1	18	18	0	29	28	1	18	16	2	15	14	1	22	21	1	18	16	2	18	17	1	24	24	0	23	22	1	20	18	2	15	12	3
మొత్తం	213	143	70	151	118	33	224	199	25	285	177	108	227	149	78	143	117	26	243	176	67	214	153	61	169	146	23	260	213	47	236	182	54	216	135	81	192	153	39
ఖాళీలు శాతంలో	33			22			11			38			34			18			28			29			14			18			23			38			20		

ఎస్- మంజూరైనవి, ఎఫ్- నియమించబడినవి, టి-ఖాళీలు

ఆనుబంధం 2.4

ద్వితీయస్థాయి ఆరోగ్య సంరక్షణలో జిల్లాల వారీగా పరిపాలనా మరియు ఇతర సిబ్బంది లభ్యత
(పీఠా నెం .2.2.2.6 పేజీ నెం. 22)

వివరణ	శ్రీకాకుళం			విజయనగరం			విశాఖపట్నం			తూర్పు గోదావరి			పశ్చిమ గోదావరి			కృష్ణ			గుంటూరు			ప్రకాశం			ఎస్ పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు			చిత్తూరు			అనంతపురము			కర్నూలు			వైఎస్ఆర్ కడప		
	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ	ఎస్	ఎఫ్	వీ			
హాస్పిటల్ అడ్మినిస్ట్రేటర్	4	0	4	3	0	3	4	0	4	5	0	5	6	0	6	2	0	2	3	0	3	4	0	4	2	0	2	5	0	5	6	0	6	4	0	4	4	0	4
అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్	4	0	4	4	0	4	4	0	4	5	1	4	7	1	6	2	1	1	3	0	3	5	2	3	3	0	3	6	1	5	6	2	4	4	0	4	4	0	4
కార్యాలయ సూపరింటెండెంట్	5	2	3	4	4	0	6	5	1	5	1	4	7	3	4	2	0	2	5	2	3	5	3	2	3	2	1	6	3	3	7	5	2	4	0	4	5	4	1
మెడికల్ రికార్డ్ ఆఫీసర్	2	2	0	5	2	3	4	4	0	7	6	1	1	1	0	6	1	5	1	1	0	5	5	0	3	3	0	7	5	2	4	3	1	1	1	0	3	2	1
జూనియర్ ఆసిస్టెంట్ / డీకజీ	44	31	13	31	26	5	44	29	15	63	44	19	44	33	11	34	28	6	53	30	23	45	34	11	40	29	11	55	38	17	53	31	22	49	22	27	36	38	-2
జూనియర్ అకౌంటెంట్	5	0	5	4	0	4	6	0	6	5	0	5	7	0	7	2	0	2	5	0	5	6	0	6	3	0	3	6	0	6	8	0	8	5	0	5	5	0	5
సీనియర్ ఆసిస్టెంట్	12	4	8	13	4	9	16	5	11	17	5	12	15	11	4	11	3	8	12	4	8	15	6	9	9	2	7	19	11	8	19	6	13	10	3	7	13	18	-5
జనరల్ డ్యూటీ అటెండెంట్ / ఎమ్ఎన్ఓ / ఎఫ్ఎన్ఓ	138	123	15	101	87	14	140	138	2	201	146	55	139	87	52	106	94	12	163	143	20	144	79	65	125	121	4	177	138	39	172	151	21	148	106	42	119	111	8
ఎలక్ట్రిషియన్	5	3	2	3	3	0	6	6	0	5	4	1	6	5	1	2	2	0	4	1	3	4	4	0	2	2	0	5	5	0	7	7	0	4	1	3	4	3	1
ప్లంబర్	5	1	4	3	0	3	6	6	0	5	0	5	6	1	5	2	1	1	4	1	3	4	1	3	2	0	2	5	0	5	7	7	0	4	1	3	4	4	0
ఆఫీస్ సబార్డినేట్	20	16	4	13	10	3	20	20	0	29	16	13	18	13	5	16	13	3	25	19	6	22	13	9	18	17	1	24	11	13	24	21	3	25	18	7	16	16	0
మొత్తం	244	182	62	184	136	48	256	213	43	347	223	124	256	155	101	185	143	42	278	201	77	259	147	112	210	176	34	315	212	103	313	233	80	258	152	106	213	196	17

ఎస్- మంజూరైనవి, ఎఫ్- నియమించబడినవి, వి-ఖాళీలు

అనుబంధం -3.1

(పీఠా నెం.3.3.1.3 పేజీ నెం. 35)

పరీక్షించబడిన సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాలలో ప్రయోగశాల పరీక్షల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	స్పెషాలిటీ	రోగనిర్ధారణ సేవలు/పరీక్షలు	సీహెచ్ సీ, సోపేట	సీహెచ్ సీ, నాయుడు పేట	సీహెచ్ సీ, కొత్త చెరువు
I	క్లినికల్ పాథాలజీ (25 పరీక్షలు)				
	(ఎ) హెమటాలజీ	హిమోగ్లోబిన్ అంచనా	అవును	అవును	అవును
		మొత్తం ల్యూకోసైట్ గణన	అవును	లేదు	లేదు
		డిఫరెన్షియల్ ల్యూకోసైట్ కౌంట్	లేదు	లేదు	లేదు
		సంపూర్ణ ఇసిన్ ఫిల్ సంఖ్య	అవును	లేదు	లేదు
		రెటిక్యులోసైట్ కౌంట్	లేదు	లేదు	లేదు
		మొత్తం ఆర్ బీసీ గణన	అవును	లేదు	లేదు
		ఇ.ఎస్.ఆర్.	అవును	లేదు	లేదు
		పెరిఫెరల్ బ్లడ్ స్మెర్, మలేరియా/ఫైలేరియా పరాన్నజీవి	అవును	అవును	లేదు
		ప్లేట్ లెట్ కౌంట్	లేదు	లేదు	లేదు
		ప్యాక్ చేయబడిన సెల్ వాల్యూమ్	లేదు	లేదు	లేదు
		రక్త వర్ణకరణ	అవును	అవును	అవును
		ఆర్ హెచ్ టైపింగ్	అవును	అవును	లేదు
		బ్లడ్ క్రాస్ మ్యాచింగ్	అవును	అవును	లేదు
	(బి) మూత్ర విశ్లేషణ	అల్బుమిన్ కోసం మూత్రం,	అవును	అవును	అవును
		చక్కెర,	అవును	అవును	అవును
		డిపాజిట్లు,	లేదు	లేదు	లేదు
		పిత్త లవణాలు,	అవును	లేదు	లేదు
		పిత్త వర్ణద్రవ్యం,	అవును	లేదు	లేదు
		అసిటోన్,	లేదు	లేదు	లేదు
		నిర్దిష్ట ఆకర్షణ,	లేదు	లేదు	లేదు
		ప్రతిచర్య (పీహెచ్)	లేదు	లేదు	లేదు
	(సి) స్థూల విశ్లేషణ	ఓవా తిత్తి కోసం మలం (ఈహెచ్)	లేదు	లేదు	లేదు
		వీ. కలరా కోసం వేలాడుతున్న డ్రాప్	లేదు	లేదు	లేదు
		గుడ్ల రక్తము	లేదు	లేదు	లేదు
II	పాథాలజీ				
	ఎ) కఫము	కఫం సైటోలజీ	లేదు	లేదు	లేదు
III	మైక్రోబయాలజీ				
		ఏఎఫ్ బీ, కెఎల్ బీ కోసం స్మెర్	లేదు	లేదు	అవును
		గొంతు శుభ్రముపరచు, కఫం మొదలైన వాటికి గ్రాముల సురక.	లేదు	లేదు	లేదు
IV	సెరాలజీ				
		వీడిఆర్ఎల్	అవును	అవును	లేదు
		గర్భ పరీక్ష (మూత్ర గురుత్వాకర్షణ సూచిక)	అవును	అవును	అవును
		డబ్ల్యూఐడిఏఎల్ పరీక్ష	అవును	లేదు	అవును
V	బయోకెమిస్ట్రీ				
		రక్తంలో చక్కెర స్థాయి	అవును	లేదు	అవును
		రక్తంలో యూరియా	అవును	లేదు	లేదు
		కాలేయ పనితీరు పరీక్షలు	లేదు	లేదు	లేదు
		కిడ్నీ పనితీరు పరీక్షలు	అవును	లేదు	లేదు
		రక్తంలో కొవ్వు పదార్థాల నిర్ధారణ	లేదు	లేదు	లేదు

అనుబంధం-3.2

(పేరా నెం.3.3.2.2 పేజీ నెం. 42)

పరీక్షించబడిన ఏరియా ఆసుపత్రులలో ప్రయోగశాల పరీక్షల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	స్పెషాలిటీ	రోగ నిర్ధారణ సేవలు/పరీక్షలు	ఏహెచ్, కదిరి	ఏహెచ్, సీతం పేట	ఏహెచ్, కావలి
I	క్లినికల్ పాథాలజీ				
	(ఎ) హెమటాలజీ	హిమోగ్లోబిన్ అంచనా	అవును	అవును	అవును
		ల్యూకోసైట్ల వూర్తి గణన	అవును	అవును	అవును
		డిఫరెన్షియల్ ల్యూకోసైట్ కౌంట్	అవును	అవును	అవును
		సంపూర్ణ ఇసిసోఫిల్ సంఖ్య	అవును	అవును	అవును
		రెటిక్యులోసైట్ కౌంట్	అవును	లేదు	అవును
		మొత్తం ఆర్బీసీ గణన	అవును	అవును	అవును
		ఇ.ఎస్.ఆర్.	అవును	అవును	అవును
		రక్తస్రావం సమయం,	అవును	అవును	అవును
		గడ్డకట్టే సమయం,	అవును	అవును	అవును
		ప్రోథ్రాంబిన్ సమయం	లేదు	లేదు	లేదు
		పెరిఫెరల్ బ్లడ్ స్మెర్	లేదు	అవును	లేదు
		మలేరియా/ఫైలేరియా పరాన్నజీవి	అవును	అవును	అవును
		ప్లేట్‌లెట్ కౌంట్	అవును	అవును	అవును
		ప్యాక్ చేయబడిన సెల్ వాల్యూమ్	అవును	అవును	అవును
		రక్త వర్గీకరణ	అవును	అవును	అవును
		ఆర్‌హెచ్ టైపింగ్	అవును	అవును	అవును
		బ్లడ్ క్రాస్ మ్యాచింగ్	అవును	లేదు	అవును
	(బి) మూత్ర విశ్లేషణ	అల్బ్యూమిన్, షుగర్, నిక్షేపాలు, పిత్త లవణాలు, పిత్త వర్ణద్రవ్యం, అసిటోన్, నిర్దిష్ట గురుత్వాకర్షణ, ప్రతిచర్య (పిహెచ్) కోసం మూత్రం	అవును	అవును	అవును
	సి) స్టూల్ విశ్లేషణ	ఓవా మరియు సిస్టెల కోసం మలం	అవును	అవును	లేదు
		వీ. కలరా కోసం వేలాడుతున్న డ్రాప్	లేదు	అవును	లేదు
		గుప్త రక్తము	అవును	లేదు	లేదు
	(డి) వీర్య విశ్లేషణ	స్వరూపం, గణన, చలనశీలత మొదలైనవి.	లేదు	అవును	లేదు
	(ఈ) సీఎస్ఎఫ్ విశ్లేషణ	విశ్లేషణ, సెల్ కౌంట్ మొదలైనవి	లేదు	లేదు	లేదు
	(ఎఫ్) ఆశించిన ద్రవాలు	కణ గణన, సైటోలజీ	లేదు	లేదు	లేదు
II	పాథాలజీ				
	ఎ) కఫం	కఫం సైటోలజీ	లేదు	అవును	అవును
III	మైక్రోబయాలజీ				
		ఏఎఫ్బీ, కేవల్ బీ కోసం స్మెర్	లేదు	అవును	అవును
		మెనింగోకోక్కి కోసం గ్రామ్ప్లై స్ట్రెయిన్ పరీక్ష	లేదు	లేదు	లేదు
		ఫంగస్ కోసం తెఓహెచ్ అధ్యయనం	లేదు	లేదు	లేదు
		గ్రామ్ప్లై స్ట్రెయిన్ పరీక్ష - గొంతు శుభ్రపరచు, కఫం మొదలైన వాటికి	లేదు	లేదు	లేదు
IV	సెరాలజీ				
		సిఫిలిస్ కోసం ఆర్పిఆర్ కార్ టెస్ట్	అవును	లేదు	అవును

క్రమ సంఖ్య	స్పెషాలిటీ	రోగ నిర్ధారణ సేవలు/పరీక్షలు	ఏహెచ్, కదిరి	ఏహెచ్, సీతం పేట	ఏహెచ్, కావలి
		గర్భ పరీక్ష (యూరిన్ గ్రావిండ్స్)	అవును	అవును	అవును
		వైడల్ పరీక్ష	అవును	అవును	అవును
		హెచ్ఐవీ, హెచ్ బీఎస్ ఏజీ, హెచ్ సీవీ కోసం వేగవంతమైన పరీక్ష, నీటి బాక్టీరియా పరీక్ష కోసం వేగవంతమైన హెచ్ 2ఎస్ ఆధారిత పరీక్ష నిల్వ	అవును	అవును	అవును
V	బయోకెమిస్ట్రీ	రక్తంలో చక్కెర స్థాయి	అవును	అవును	అవును
		బ్లడ్ యూరియా, బ్లడ్ కాలెస్ట్రాల్, లిపిడ్ ప్రొఫైల్	అవును	అవును	అవును
		కాలేయ పనితీరు పరీక్షలు	అవును	అవును	అవును
		కిడ్నీ పనితీరు పరీక్షలు	అవును	అవును	అవును
		నీటిలో అవశేష క్లోరిన్ కోసం ఓటీ పరీక్షను నిల్వ చేయడం	లేదు	లేదు	అవును
		ప్రోటీన్, చక్కెర కోసం సిఎస్ఎఫ్	లేదు	లేదు	లేదు

అనుబంధం-3.3

(పేరా నెం 3.3.3.3 పేజీ నెం. 46)

12 జిల్లా ఆసుపత్రుల్లో ప్రయోగశాల పరీక్షల లభ్యత

I	క్లినికల్ పాథాలజీ (29 పరీక్షలు)	డెక్టర్లు	ఆటోక్లూర్	హిందూస్థానము	సాదోబి	సాల్వేటో స్పెరం	అసకానబ్లి	తణుకు	తెనాలి	మార్కాపురం	మదనపల్లె	చిత్తూరు	ప్రొద్దుటూరు	
(ఎ)	హెమటాలజీ	హిమోగ్లోబిన్ అంచనా	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		మొత్తం ల్యూకోసైట్ల గణనలు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		డిఫరెన్షియల్ ల్యూకోసైట్స్ గణనలు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		సంపూర్ణ ఇయోసినోఫిల్ గణన	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	
		రెటిక్యులోసైట్ కౌంట్	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
		మొత్తం ఆర్ బీసీ గణన	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		కాపెస్ ఆర్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
	ఇమ్యూనోగ్లోబిన్ ప్రొఫైల్, ఐజీఎమ్, ఐజీజీ, ఐజీకా, ఐజీఏ	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	
	గడ్డకట్టి సమయం	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	

I	3/జిఎన్ఎల్ పాఠాల్ జి (29 పరిశీలన)		దొక్కలి	అవ్వకూర్	హిందూపురము	పాడేరు	సారవైపురం	అవ్వకొండ	తణుకు	తెనాలి	మార్కాపురం	ముడుపల్లె	చిత్తూరు	ప్రొద్దుటూరు	
	స్ట్రెటినోజెన్ జిణత ఉత్పత్తి	ప్రోథ్రాంబిన్ సమయం	లేదు	లేదు	లేదు	అవు ను	అవు ను	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		పెరిఫెరల్ బ్లడ్ సెర్	అవును	లేదు	లేదు	అవు ను	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	
		మలేరియా/ఫైలేరి యా పరాన్వజీవి	అవును	అవును	అవును	అవు ను	అవు ను	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		ప్లేట్‌లెట్ కౌంట్	అవును	అవును	అవును	అవు ను	అవు ను	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		ప్యాక్ చేయబడిన సెల్ వాల్యూమ్	అవును	లేదు	అవును	అవు ను	అవు ను	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		రక్త వర్గీకరణ	అవును	అవును	అవును	అవు ను	అవు ను	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		ఆర్ హెచ్ టైపింగ్	అవును	అవును	అవును	అవు ను	అవు ను	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		బ్లడ్ క్రాస్ మ్యాచింగ్	లేదు	అవును	అవును	అవు ను	అవు ను	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		హెచ్ఐవీ, హెచ్ సీవీ, హెచ్ బీఎస్ ఏజీ కోసం ఎలిసా	లేదు	లేదు	లేదు	అవు ను	అవు ను	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	
		టీబీ కోసం ఎలిసా	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవు ను	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు
		ఏపీటీటీ	లేదు	లేదు	లేదు	అవు ను	అవు ను	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు
ఏఎన్ఐ/ఏఎన్ఎఫ్, రుమటాయిడ్ కారకం	లేదు	లేదు	లేదు	అవు ను	అవు ను	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	లేదు		
(బి)	మూత్ర విశ్లేషణ	అల్బుమిన్, షుగర్, నిక్షేపాలు, పిత్త లవణాలు, పిత్త వర్షద్రవ్యం, అసిలోన్, నిర్దిష్ట గురుత్వాకర్షణ, ప్రతిచర్య (పిహెచ్) కోసం మూత్రం	అవును	అవును	అవును	అవు ను	అవు ను	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
(సి)	స్మూల్ విశ్లేషణ	ఓవాసిస్ట్ కోసం స్మూల్ (పిహెచ్),	అవును	లేదు	లేదు	అవు ను	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	
		వీ కలరా కోసం వేలాడుతున్న డ్రాప్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	
		గుప్త రక్తం	లేదు	లేదు	లేదు	అవు ను	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	
		బాక్టీరియల్ సంస్కృతి మరియు సున్నితత్వం	లేదు	లేదు	లేదు	అవు ను	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
(డి)	వీర్య విశ్లేషణ	స్వరూపం, గణన	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	
(ఈ)	సీఎన్ఎఫ్ విశ్లేషణ	విశ్లేషణ, సెల్ కౌంట్ మొదలైనవి.	లేదు	లేదు	లేదు	అవు ను	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

I	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3		
3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3		
3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3		
(ఎఫ్)	ఆశించిన ద్రవ్యాలు	సెల్ కౌంట్ సైటోలజీ	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	
II	పాథాలజీ (8 పరీక్షలు)															
(ఎ)	పిఎఫీ స్కూర్	సైటోలజీ	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును	
(బి)	హెమటాలజీ	ఎముక మజ్జు ఆస్పిరేషన్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	
		ఇమున్యో హెమటాలజీ	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	
		గడ్డకట్టే రుగ్మతలు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	
		సికిల్ సెల్ అనీమియా	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
		తలసేమియా	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
(డి)	హిస్టో-పాథాలజీ	అన్ని రకాల నమూనాలు, బయాప్ సిలు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	
III	మైక్రోబయాలజీ (7 పరీక్షలు)	ఫంగస్ కోసం కేబి హెచ్ అధ్యయనం	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	
ఏఎఫ్ బీ, కేఎల్ బీ (డిప్లిరియా) కోసం స్కూర్		లేదు	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును		
రక్తం, కఫం, చీము, మూత్రం మొదలైన వాటికి కల్చర్ మరియు సున్నితత్వం		లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	
హెచ్ 2ఎస్ ఆధారిత పరీక్ష ద్వారా నీటి బాక్టీరియా విశ్లేషణ		లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	
విట్రియో కలరా మరియు ఇతర బాక్టీరియల్ ఎన్టెరోపాథోజెన్ కోసం స్టూల్ కల్చర్		లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	
పరిధి లోని ప్రయోగశాలల కోసం వివిధ పదార్థాల ★ సరఫరా		లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	
గొంతు శుభ్రముపరచు, కఫం మొదలైన వాటికి గ్రామ్ స్టైయిన్ పరీక్ష		లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	
IV		సెరోలజీ	సిఫిలిస్ కోసం ఆర్ పిఆర్ కార్డ్ పరీక్ష	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును

I	3/జిన్విక్టర్ పాఠాల్ జి (29 పరిక్షలు)		దక్కలి	అవుక్టార్	హిందూస్థానము	సాధు	సార్వత్రి పురం	అవకాశి	తణుకు	లెంబి	మార్కాపుర్	మునుపల్లె	చిత్రాపురం	ప్రొద్దుటూరు	
	(7 పరిక్షలు)	బీటా హెచ్ సీజీ కోసం గర్భ పరిక్ష (యూరిన్ గ్రావిండ్జెక్ట్) ఈవెల్ ఐఎస్ఎ	అవును	లేదు	అవును	అవు ను	లేదు	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		లెఫ్టాస్పెర్మిరోసిస్, ట్రూసెల్లోసిస్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	
		డబ్ల్యూఐడిఎల్ పరిక్ష	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవు ను	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		హెచ్ఐవీ, హెచ్ బీఎస్, ఏజీ, హెచ్ సీవీ కోసం ఎలిసా పరిక్ష	లేదు	లేదు	లేదు	అవు ను	అవు ను	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును
		టైట్రేషో డీటిసి/ఐసిటి	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
		ఆర్ఎ కారకం	లేదు	అవును	అవును	అవు ను	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
V	బయోకెమిస్ట్రీ (19 పరిక్షలు)	చక్కెర వ్యాధి	అవును	అవును	అవును	అవు ను	అవు ను	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		గ్లూకోస్ టాలరెన్స్ టెస్ట్	అవును	లేదు	లేదు	అవు ను	అవు ను	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		గ్లూకోసైలేటెడ్ హిమోగ్లోబిన్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	
		బ్లడ్ యూరియా, బ్లడ్ క్రెస్టాల్	అవును	అవును	అవును	అవు ను	అవు ను	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		సిరం బిలిరుబిన్	అవును	అవును	అవును	అవు ను	అవు ను	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		ఐక్జెర్క్ సూచిక	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
		కాలేయ పనితీరు పరిక్షలు	అవును	అవును	లేదు	అవు ను	అవు ను	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		కిడ్నీ పనితీరు పరిక్ష	అవును	అవును	అవును	అవు ను	అవు ను	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		లిపిడ్ ప్రొఫైల్	లేదు	అవును	లేదు	అవు ను	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		రక్తం యూరిక్ యాసిడ్	లేదు	అవును	లేదు	అవు ను	అవు ను	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు
		సిరం కార్బియం	లేదు	అవును	లేదు	అవు ను	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		సిరం ఫాస్ఫరస్	లేదు	లేదు	లేదు	అవు ను	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
		సిరం మెగ్నీషియం	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
		ప్రోటీన్, చక్కెర కోసం సిఎస్ఎఫ్	లేదు	లేదు	లేదు	అవు ను	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
రక్త వాయువు విశ్లేషణ	లేదు	అవును	లేదు	అవు ను	అవు ను	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు		

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

I	3/4వ నికల్ పాఠశాలజ్ఞ (29 పరిశీలనలు)		దొక్కలి	అత్తకూర్	హిందూపురము	పాడేరు	సార్వత్రిపురం	అనకాపల్లి	తణుకు	తెనాలి	మార్కాపురం	మడుపల్లె	చిత్తూరు	ప్రొద్దుటూరు
	నీటిలో అవశేష క్లోరిన్ యొక్క అంచనా	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
	థైరాయిడ్ టీ3, టీ4, టిఎస్ హెచ్	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
	సిపీకే	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
	అయోడోమెట్రి ట్రైట్రోషన్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు

అనుబంధం- 3.4
(పేరా నెం. 3.3.4.4 పేజీ నెం 53)

వార్డుల వారీగా జిల్లా ఆసుపత్రులలో పడకల కేటాయింపు

వార్డు-వారీగా వారీగా డి హెచ్ లలో పడకల కేటాయింపు																						
క్రమ సంఖ్య	వార్డు పేరు	101-200 బెడ్లు			201-300 బెడ్లు			500 బెడ్లు			సాడేరు	పార్శ్వ శుభ్రం	అనకాపల్లి	తణుకు	తెనాలి	మూర్గాపూర్	మదనపల్లె	చిత్తూరు	ప్రొద్దుటూరు	బెక్కలి	అత్మకూర్	హిందూపురము
		200 బెడ్లు	150 బెడ్లు	200 బెడ్లు	150 బెడ్లు	300 బెడ్లు	150 బెడ్లు	400 బెడ్లు	350 బెడ్లు	200 బెడ్లు	150 బెడ్లు	200 బెడ్లు	150 బెడ్లు	400 బెడ్లు	350 బెడ్లు	200 బెడ్లు	150 బెడ్లు	200 బెడ్లు				
1	జనరల్ మెడిసిన్	15 + 15	25 + 25	40 + 40	40	30	66	26	62★	20	36	170	52	35	30	40						
2	అప్పుడే పుట్టిన పిల్లల వార్డు	5	5	10	12	10	3			10	10	18	20			10						
3	డైనింగ్ మరియు టాయిలెట్లతో మదర్స్ రూమ్	5	5	10	4	4	-			5		-	12			5						5
4	పీడియాట్రిక్స్ వార్డు	10	20	40	15	20	23	10	20	6	10	100	20	5	5	50						
5	క్రిటికల్ కేర్ వార్డ్ - ఐఎమ్ సియూ/ ఐసియూ/ హెచ్ డి యూ	5	10	10	0	0	8		20	12	15	5	-		4	-						
6	విడిగా ఉంచడానికి ఏర్పాటు చేసిన వార్డ్	4	5	5	15	0	6		5	4	6	-	13	15								4
7	డయాలసిస్ యూనిట్ (స్పెసిఫికేషన్ల ప్రకారం)		3	3	5	10	-			11	15	10	15									-
8	ఊపిరితిత్తుల పనితీరు పరీక్ష కోసం గదితో థొరాసిక్ మెడిసిన్ వార్డు		5 + 5	10 + 10	0	0	-		-	-	6	-	-									-
9	బ్లడ్ బ్యాంక్	అవును	అవును	అవును	-	-	4		-	-	2	-	-									-
10	జనరల్ సర్జరీ వార్డు (యూరాలజీ, కాలిన్ టీ సహా)	15 + 15	25 + 20	35 + 35	25	15	-	50	45	20	30	170	48	12	30	30						
11	పోస్ట్ - ఆపరేటివ్ వార్డు	10 + 16 *	10 + 10	15 + 15	10	15	29	26	20	20	12	45	15									-

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

వార్డు-వారిగా వారిగా డి హెచ్ లలో పడకల కేటాయింపు																
క్రమ సంఖ్య	వార్డు పేరు	101-200 బెడ్లు	201-300 బెడ్లు	500 బెడ్లు	పాడేరు	పార్శ్వపురుం	అనకాపల్లి	తణుకు	తెనాలి	మార్కాపుర్	మదనపల్లె	చిత్తూరు	ప్రొద్దుటూరు	టాకలి	అత్మకూర్	హిందూపురము
					200 బెడ్లు	150 బెడ్లు	200 బెడ్లు	150 బెడ్లు	300 బెడ్లు	150 బెడ్లు	150 బెడ్లు	400 బెడ్లు	350 బెడ్లు	200 బెడ్లు	150 బెడ్లు	200 బెడ్లు
12	ప్రమాదం మరియు త్రూమా వార్డు/ప్రమాదం	10	10	15	10	10	-	4	10	5	10	-	12	18	14	13
13	లేబర్ రూమ్	3	8	8	3	3	4	24	100	10	2	10	5		17	4
14	లేబర్ రూమ్ (ఎక్స్ ప్లెండ్రియా)		3	3	0	0	1			1	-	5	1			-
15	సెప్టిక్ లేబర్ రూమ్		2	2	0	0	1			2	-	-	1			-
16	యాంటె-నేటల్ వార్డ్	15	15	30	20	15	5			-	10	30	11	15		15
17	ప్రసవానంతర వార్డు	15	15	30	19	15	41			5	10	30	24		30	15
18	ప్రసవానంతర వార్డు	20	30	50	10	0	10			2	4		12			-
19	పోస్ట్ ఆపరేటివ్ వార్డు		20	40	4	20	50			10	20	10	-			7
20	నేత్ర వైద్య విభాగం	5	10	20	10	5	16	10	18	12	6	40	20	12	4	7
21	బర్న్స్ వార్డ్	-	5	10	5	5	-			1	-	10	2			-
	మొత్తం పడకలు				207	177	267	150	300	161	204	653	283	112	134	200

*ఆర్థో వార్డుతో సహా
శూన్య విలువలు, ఆసుపత్రి ఏ సమాచారాన్ని అందచేయలేదని సూచిస్తుంది.

అనుబంధం-3.5
(పేరా నెం 3.3.4.8 పేజీ నెం. 57)
12 జిల్లా ఆసుపత్రులలో లినెన్ లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	లినెన్ సామగ్రి పేరు	అవసరమైనవి (సంఖ్యలలో)	అందుబాటులో ఉన్నవి(సంఖ్యలలో)											
			101 - 200 పడకల ఆసుపత్రి	డీవైఎస్ పాడేరు	డీవైఎస్ పార్శ్వపురు	డీవైఎస్ అనకాపల్లి	డీవైఎస్ తణికు	డీవైఎస్ తెనాలి	డీవైఎస్ మార్కాపురం	డీవైఎస్ వదనపల్లి	డీవైఎస్ చిత్తూరు	డీవైఎస్ ప్రొద్దుటూరు	డీవైఎస్ టెక్కలి	డీవైఎస్ ఆత్మకూర్
1	దుప్పట్లు	800	0	800	600	150	660	163	166	1920	1500	700	441	400
2	పడకలు	1200	0	0	800	900	0	0	168	0	0	0	1200	4000
3	దుప్పట్లు ఎరుపు మరియు నీలం	50	0	0	40	0	39	7	0	61	50	20	100	50
4	పాట్నా తువ్వట్లు	300	0 -	0	0	0	0	0	17	0	0	0	0	--
5	టేబుల్ క్లాత్	60	0	0	25	20	10	0	0	0	50	0	20	10
6	డ్రా షీట్	100	0	0	25	0	0	0	0	0	10	0	0	0
7	డాక్టర్ ఓవర్ కోట్	60	0	0	40	0	0	0	8	84	0	0	5	60
8	హాస్పిటల్ వర్కర్ OT కోటు	250	15	0	150	0	0	0	10	0	100	3	25	24
9	పేషెంట్స్ హౌస్ కోట్ (ఆడవారికి)	600	0	10	200	0	0	195	0	0	300	120	146	200
10	రోగులు పైజామా (పురుషులకు) చొక్కా	300	0	10	100	0	0	0	6	200	200	0	0	50
11	పై బూట్లు జతలు	80	0	0	30	0	0	0	0	అవును	0	0	50	50
12	దిండ్లు	300	0	20	150	0	0	0	16	0	300	4	48	100
13	దిండు కవర్లు	600	0	-	200	0	0	0	0	0	300	510	0	0

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	లినెన్ సామగ్రి పేరు	ఆవసరమైనవి (సంఖ్యలలో)	ఆందుబాటులో ఉన్నవి (సంఖ్యలలో)											
			101 - 200 వడకల ఆసుపత్రి	డీ హెచ్ పాడేట	డీ హెచ్ పార్శుశీపురు	డీ హెచ్ అనకాపల్లి	డీ హెచ్ తణికు	డీ హెచ్ తెనాలి	డీ హెచ్ మార్కాపూర్	డీ హెచ్ వడసపల్లి	డీ హెచ్ చిత్తూరు	డీ హెచ్ ప్రొద్దుటూరు	డీ హెచ్ దేవకృతి	డీ హెచ్ అత్మకూర్
14	పెద్దల పరుపు (మెత్తటి)	200	200	150	100	0	300	115	90	0	300	110	196	200
15	పీడియాట్రిక్ మెట్రెస్	20	20	10	10	150	40	4	10	10	20	8	43	50
16	ఓటీ కోసం అబ్జెమినల్ షీట్లు	150	10	20	100	10	120	38	30	50	50	10	30	150
17	ఓటీ కోసం పెరెనియల్ షీట్లు	150	0	30	100	50	0	28	5	0	50	1 జత	7	150
18	లెగ్గింగ్స్	100	0	10	50	50	50	4	0	0	50	1 జత	2	100
19	మార్చురీ షీట్	50	0	0	10	0	0	0	0	0	20	0	0	0
20	మాట్స్ (నైలాన్)	100	0	0	10	10	0	0	0	0	20	0	2	0
21	మాకింతోష్ షీట్ (మీటర్లలో)	200	30	200	100	0	150	0	38	0	300	0	800	200

అనుబంధం 4.1

(పీరా నెం.4.1 పేజీ నెం. 69)

ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీ సంక్షిప్త చరిత్ర

ఆసుపత్రి భవనాల నిర్మాణం మరియు నిర్వహణ కోసం 1984లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆరోగ్య, వైద్య, గృహ మరియు మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి సంస్థ (ఏపీఎచ్‌ఎమ్‌హెచ్‌ఐడీసీ) ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ద్వారా స్థాపించబడింది. తదుపరి 2011లో ప్రభుత్వము మందులు, సర్టికేట్స్, వినియోగ వస్తువులు, పరికరాల సేకరణ మరియు పంపిణీని కూడా ప్రభుత్వం ఏపీఎచ్‌ఎమ్‌హెచ్‌ఐడీసీకి అప్పగిస్తూ దాని పేరును ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య సేవలు మరియు మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి సంస్థ (ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీ) గా మార్చారు.

ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీకి చైర్మన్ మరియు మేనేజింగ్ డైరెక్టర్‌తో పాటు నలుగురు చీఫ్ ఇంజనీర్లు, దానియొక్క ప్రధాన కార్యాలయం మంగళగిరిలో ఉంటారు. ఏడు సర్కిళ్ళకు సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్లు నాయకత్వం వహిస్తుండగా, జిల్లా ప్రధాన కార్యాలయంలోని డివిజన్లు/సెంట్రల్ డ్రగ్ స్టోర్లు (సీడీఎస్) ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్లచే నిర్వహించబడతాయి. డివిజన్లలోని వివిధ ఆరోగ్య సంరక్షణ కేంద్రాలకు, ముగ్గురు ఫార్మసిస్ట్ల సహాయంతో మందులను సిడిఎస్‌లు సరఫరా చేస్తాయి.

2. ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీకి నిధుల లభ్యత - నిర్మాణం

ఔషధాలు మరియు నిర్దిష్ట శస్త్రచికిత్సా వస్తువుల సేకరణ మరియు పంపిణీ కోసం, ప్రభుత్వం డైరెక్టర్ ఆఫ్ హెల్త్ మరియు డైరెక్టర్ ఆఫ్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్‌కు నిధులను విడుదల చేస్తుంది. వారు నిధులను ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీ యొక్క వ్యక్తిగత డిపాజిట్ (పీడీ) ఖాతాకు బదిలీ చేస్తారు. ఇంకా, జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ (ఎన్‌హెచ్‌ఎమ్) నుండి పొందిన మందులు, వినియోగ వస్తువులు, పరికరాలు మరియు మౌలిక సదుపాయాల కల్పన కోసం సేకరించిన నిధులు కూడా ఈ కార్యకలాపాలకు నోడల్ ఏజెన్సీ అయినందున ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీకి బదిలీ చేయబడతాయి.

కేంద్రీకృత కొనుగోళ్ల విధానంద్వారా ఏపీఎమ్ఎస్‌ఐడీసీ మందులు, శస్త్రచికిత్సా వస్తువులు మరియు పరికరాల సేకరణ కోసం ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులలో²⁹⁶ ఉన్న నిబంధనల ప్రకారం విడుదలైన మొత్తాలను విభజించి²⁹⁷ ఉపయోగిస్తుంది.

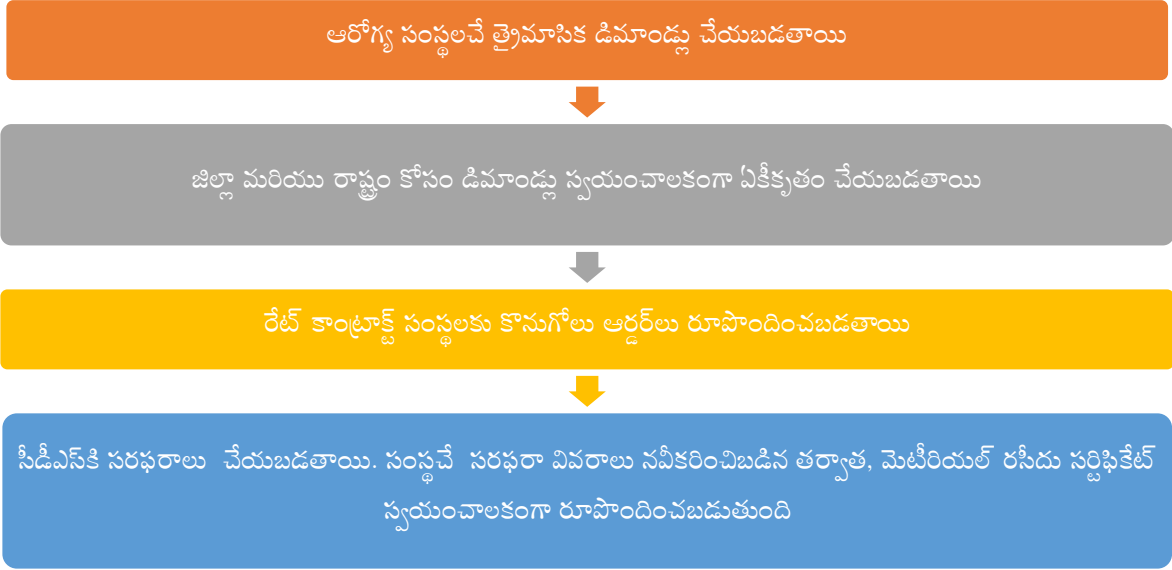
²⁹⁶ జీఓఏపీ జీఓ ఆర్ టీ. నెం.1357, ఆరోగ్యం, వైద్య & కుటుంబ సంక్షేమ (ఎమ్1) శాఖ, 2009 అక్టోబర్ 19

²⁹⁷ డీఎమ్‌ఈ: 40 శాతం; డీహెచ్: 40 శాతం; సీపీపీపీపీ: 18 శాతం; మరియు డీఐపీఎమ్: 2 శాతం

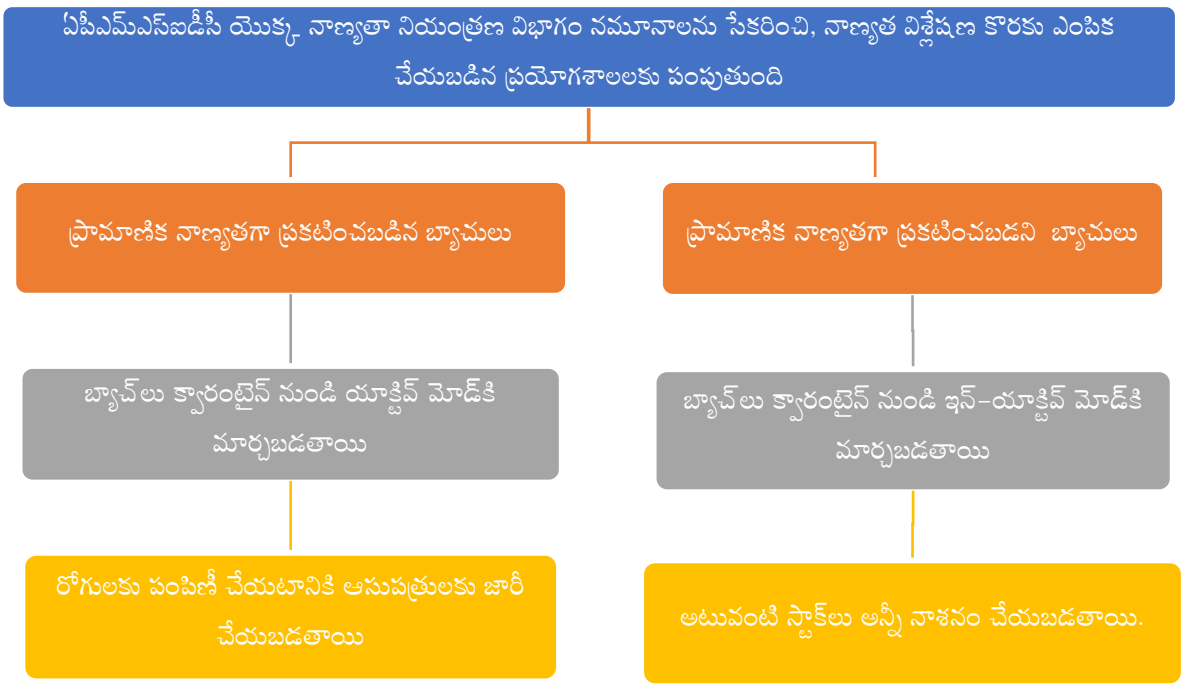
అనుబంధం 4.2
(పేరా నెం.4.3 పేజీ నెం. 71)
ఔషధాల సరఫరా గొలుసు విధానం

1. మందులు మరియు శస్త్రచికిత్సా వినియోగ వస్తువుల కోసం హెచ్ఓడిలు ఆసుపత్రి వారిగా బడ్జెట్ ను కేటాయిస్తారు.
2. హెచ్ఓడిలు ఇచ్చిన బడ్జెట్ ప్రకారం ఏపీఎమ్ఎస్ఐడీసీ ఆసుపత్రుల నుండి త్రైమాసిక డిమాండ్ ను అందుకుంటుంది.

1. **వర్క్ ఫ్లో మెకానిజం:**
- ఎ. **డిమాండ్ ప్రక్రియ**

- బి. **నాణ్యతా ప్రక్రియ**

సి. ఇండెంటింగ్ ప్రక్రియ

ఆసుపత్రులు అవసరమైన వస్తువులను డిమాండ్ పరిమాణాల నుండి సీడీఎస్ కి ఇండెంట్ చేస్తాయి

సీడీఎస్ నిర్దేశించబడిన పరిమాణాలను జారీ చేస్తుంది మరియు ఏపీఎమ్ఎస్ ఐడీసీ యొక్క స్వంత వాహనాల ద్వారా మందులు మరియు శస్త్రచికిత్స పరికరాలను సరఫరా చేస్తుంది

ఆసుపత్రులు స్టాక్లను స్వీకరిస్తాయి మరియు వారి అవసరాలకు అనుగుణంగా వినియోగిస్తాయి

అనుబంధం-4.3

(పేరా నెం.4.5.1 పేజీ నెం. 80)

మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యాలలో ఔషధాల లభ్యత

స్పెషాలిటీ	చికిత్స కోసం సూచించిన ఔషధాలు	క్రిమిన్ టెక్స్టిల్	సెమి-కంటాక్టు	కంటాక్టు	క్రిమిన్ టెక్స్టిల్	సెమి-కంటాక్టు	కంటాక్టు	క్రిమిన్ టెక్స్టిల్	సెమి-కంటాక్టు	కంటాక్టు	
		అందుబాటులో ఉందా లేదా అవును/లేదు									
1	గర్భధారణ మరియు ప్రసవం	ట్యాబ్. నైట్రోఫ్యూరం ట్రైన్	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును
		ఇంజ్. సాధారణ సెలైన్ (సోడియం క్లోరైడ్) 500 మి.లీ సీసా	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		ట్యాబ్. ఫెర్రస్ సల్ఫేట్ 500 మి.గ్రా + ఫోలిక్ యాసిడ్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		ఇంజ్ ఐరన్ డెక్స్ట్రాన్/ఐరన్ సార్బిటాల్	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు
		ట్యాబ్. మిసోప్రోస్టోల్	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును
		ఇంజ్ మెగ్నీషియం సల్ఫేట్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		ఇంజ్ పిటోసిన్ (ఆక్సిటోసిన్)	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		ట్యాబ్. ఆస్కార్బిక్ ఆమ్లం 100 మి.గ్రా	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును
2	పిల్లల ఆరోగ్యం (నవజాత/శిశువు/బిడ్డ లోపు)	ఇంజ్ స్పటికాకార పెన్సిలిన్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
		ఇంజ్ జెంటామైసిన్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		ఇంజ్ ఐసోలైట్-పి	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు
		ఫెర్రస్ గ్లూకోనేట్ సిరస్ 100 మి.లీ సీసా	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
		ఇంజ్ విటమిన్ కె	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును
3	మధుమేహం	ఇంజ్ ఇన్సులిన్ రాపిడ్	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		ఇంజ్ మిక్చర్డ్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును
		ఇంజ్ డెక్స్ట్రోస్ 10% 500 మి.లీ సీసా	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
		ఇంజ్ డెక్స్ట్రోస్ 50%	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు
4	రక్తపోటు/హైపర్ టెన్షన్	ట్యాబ్. అటెనోలోల్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		ట్యాబ్. మిథైల్ డోప	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		ట్యాబ్. ప్రొప్రానోలోల్	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును

స్పెషాలిటీ	చికిత్స కోసం నూచించిన ఔషధాలు	క్రిహెన్స్ డెక్లర్	ఎస్ట్రాన్ పిత్తంపేట	కీస్ట్రాన్ పిత్తంపేట	డిహెన్స్ పిందూపురము	ఎస్ట్రాన్ కడలి	కీస్ట్రాన్ కార్తీచెరువు	డిహెన్స్ అత్తకూర్	ఎస్ట్రాన్ కావలి	కీస్ట్రాన్ గాయండు గేట	
		అందుబాటులో ఉందా లేదా అవును/లేదు									
	ట్యాబ్. ఎనాలాసిల్ 2.5/5 మి.గ్రా	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	
	ట్యాబ్. మెటోప్రోలోల్	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	
	ట్యాబ్. అమోడిపైన్ 5 మి.గ్రా, 10 మి.గ్రా	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
	ట్యాబ్. నెఫిడిపైన్ 10 మి.గ్రా, 20 మి.గ్రా, 30 మి.గ్రా	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	
	ట్యాబ్. హైడ్రోక్లోరియాజైడ్ 12.5, 25 మి.గ్రా	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	
5	హృదయ నాళసంబంధిత (కార్డియోవాస్కులర్) వ్యాధులు	ఇంజ్ అడినలిన్ కూడా కాదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును	లేదు
		ఇంజ్. నోర్ అడినలిన్ బైటార్డ్రేట్ ఐపీ	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును
		ట్యాబ్. డిగోక్సిన్	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును
		ట్యాబ్. ఐసో సోర్బయిడ్ డై నైట్రేట్ (సార్బిట్రేట్)	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును
		ట్యాబ్. క్లోపిడోగ్రెల్	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు
		ట్యాబ్. అట్రోవాస్టాటిన్ 10 మి.గ్రా	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును
		ఇంజ్ అట్రోపిన్ సల్ఫేట్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		ఇంజ్ డిగోక్సిన్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
		ఇంజ్ డోపమైన్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు
		ఇంజ్ ధ్రూసెమైడ్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు
6	అతిసారం	ఇంజ్ మెట్రోనిడాజోల్ 100 మి.లీ	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		ఓఆర్ఎస్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	
		సిరప్. మెట్రోనిడాజోల్	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును
7	మలేరియా	ట్యాబ్. క్లోరోక్విన్ ఫాస్ఫేట్	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును
		ఇంజ్ క్విన్లొన్ డై హైడ్రోక్లోరైడ్	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు
8	న్యూమోనియా (పిల్లలు మరియు పెద్దలు ఇద్దరకూ)	ట్యాబ్. ట్రీమెథోప్రిమ్ + సల్ఫామేథాక్సజోల్	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును

స్పెషాలిటీ	చికిత్స కోసం నూచించిన ఔషధాలు	క్లినికల్ డెక్లర్	ఎస్సెన్షియల్ డిస్పెన్సరీ	క్లినికల్ డిస్పెన్సరీ	క్లినికల్ డిస్పెన్సరీ	ఎస్సెన్షియల్ డిస్పెన్సరీ	క్లినికల్ డిస్పెన్సరీ	క్లినికల్ డిస్పెన్సరీ	ఎస్సెన్షియల్ డిస్పెన్సరీ	క్లినికల్ డిస్పెన్సరీ
		ఆందుబాటులో ఉందా లేదా అవును/లేదు								
	ట్యూబ్. అజిట్రోమైసిన్ - 500 మి.గ్రా	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
	సిరస్. కోటిమోక్సాజోల్ 50 మి.లీ	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	అవును
	సిరస్. యాంపిసిలిన్ 125 మి.గ్రా/5 మి.లీ, 60 మి.లీ	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు
	ఇంజ్ సెఫ్ట్రయాక్సోన్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును
	ఇంజ్ అమోక్సిక్లావ్ 1.2 గ్రా	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును
	సిరస్ సాల్బుటమాల్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును
	ట్యూబ్. సాల్బుటమాల్ 2 మి.గ్రా, 4 మి.గ్రా	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును
	నెబ్యులైసబుల్ సాల్బుటమాల్ నెబుసోల్ ద్రావణం	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు
	ఇంజ్ డెరిఫెలిన్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
9	పాము కాటు మరియు కుక్క కాటు గాయాలు	యాంటీ రాబిస్ సిరం (ఏఆర్ఎస్)	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		ఇంజ్ యాంటీరేబిస్ టీకా	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
		ఇంజ్. యాంటీస్నేక్ వీసం	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
10	మానసిక పరిస్థితులు	ట్యూబ్. డయాజిపామ్ 5 మి.గ్రా	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును
		ట్యూబ్. ఫెనోబార్బిటోన్ 30 మి.గ్రా, 60 మి.గ్రా	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
		ట్యూబ్. రిస్పెరిడోన్ 2 మి.గ్రా	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును
		ట్యూబ్. లోరాజెపామ్ 2 మి.గ్రా	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును
		ట్యూబ్. అమిట్రిప్టైన్	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును

అనుబంధం-5.1

(పేరా నెం.5.2.1 పేజీ నెం. 86)

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉప కేంద్రాల అవసరం మరియు లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	జిల్లా	గ్రామీణ జనాభా	గిరిజన జనాభా	నికర గ్రామీణ జనాభా	అవసరమైన గ్రామీణ ఎస్ సీలు	అవసరమైన గిరిజన ఎస్ సీలు	అవసరమైన మొత్తం ఎస్ సీలు	అందుబాటులో ఉన్న ఎస్ సీలు	కొరత
1	శ్రీకాకుళం	23,28,543	7,87,071	15,41,472	308	262	570	764	-
2	విజయనగరం	22,10,645	4,61,029	17,49,616	350	154	504	622	-
3	విశాఖపట్నం	26,55,164	7,00,300	19,54,864	391	233	624	677	-
4	తూర్పు గోదావరి	42,09,028	3,64,032	38,44,996	769	121	890	1,127	-
5	పశ్చిమ గోదావరి	33,32,657	1,97,248	31,35,409	627	66	693	844	-
6	కృష్ణ	32,33,383	-	32,33,383	647	-	647	783	-
7	గుంటూరు	36,44,227	1,41,075	35,03,152	701	47	748	730	-
8	ప్రకాశం	31,34,025	2,57,618	28,76,407	575	86	661	813	-
9	ఎస్ పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు	23,36,839	-	23,36,839	467	-	467	596	-
12	వైఎస్ఆర్	22,74,864	12,852	22,62,012	452	4	457	904	-
10	కర్నూలు	31,31,229	-	31,31,229	626	-	626	593	33
11	అనంతపురము	33,93,837	-	33,93,837	679	-	679	831	-
13	చిత్తూరు	33,00,091	-	33,00,091	660	-	660	748	-
	మొత్తం	3,91,84,532	29,21,225	3,62,63,307	7,252	973	8,225	10,032	33

మూలం : శాఖ అందించిన సమాచారం

అనుబంధం -5.2

(పేరా నెం.5.2.1 & 5.2.3 పేజీ నెం.86 & 91)

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల అవసరం, లభ్యత

జిల్లా	మొత్తం గ్రామీణ జనాభా	గిరిజన జనాభా	నికర గ్రామీణ జనాభా	అవసరమైన గ్రామీణ పీహెచ్ సిలు	అవసరమైన గిరిజన పీహెచ్ సిలు	మొత్తం అవసరమైనవి	అందు బాటులో ఉన్నవి	కొరత
1	2	3	4=2-3	5= 4/30000	6= 3/20000	7=5+6	8	9=7-8
శ్రీకాకుళం	23,28,543	7,87,071	15,41,472	51	39	90	78	12
విజయనగరం	22,10,645	4,61,029	17,49,616	58	23	81	73	8
విశాఖపట్నం	26,55,164	7,00,300	19,54,864	65	35	100	88	12
తూర్పు గోదావరి	42,09,028	3,64,032	38,44,996	128	18	146	123	23
పశ్చిమ గోదావరి	33,32,657	1,97,248	31,35,409	105	10	115	94	21
కృష్ణ	32,33,383	-	32,33,383	108	-	108	90	18
గుంటూరు	36,44,227	1,41,075	35,03,152	117	7	124	79	45
ప్రకాశం	31,34,025	2,57,618	28,76,407	96	13	109	92	17
ఎస్ పీఎస్ ఆర్ నెల్లూరు	23,36,839	-	23,36,839	78	-	78	81	-3
కర్నూలు	31,31,229	12,852	31,18,377	104	-	104	86	18
వైఎస్ ఆర్	22,74,864	-	22,74,864	76	-	76	75	1
అనంతపురము	33,93,837	-	33,93,837	113	-	113	86	27
చిత్తూరు	33,00,091	-	33,00,091	110	-	110	100	10
మొత్తం	3,91,84,532	29,21,225	3,62,63,307	1,209	145	1,354	1,145	209

(మూలం : శాఖ అందించిన సమాచారం)

అనుబంధం -5.3
(పేరా నెం.5.2.3.4 పేజీ నెం 94)
మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఎనిమిది పిహెచ్‌సీలలో పరికరాల అభ్యుత

క్రమ సంఖ్య	రీ ఏజెంట్లు మరియు డయాగ్నోస్టిక్ కిట్‌లతో సహా సూచించబడిన పరికరాలు మరియు ఫర్నిచర్‌ల జాబితా	నిబంధనల ప్రకారం	ఉర్దం	కరణం	ఇనుముడుగు	తుమ్మల పెంట	చెన్నూరు	కూడేరు	కొండాపురం	నార్కల్
1	సాధారణ డెలివరీ కిట్.		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
2	సహాయక వాక్యూమ్ డెలివరీ కోసం పరికరాలు.		లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
3	సహాయక ఫోర్స్‌ప్ డెలివరీ కోసం పరికరాలు.		లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
4	ప్రామాణిక సర్జికల్ సెట్ (ఎపిసియోటోమీస్ కుట్టడం వంటి చిన్న ప్రక్రియల కోసం).		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
5	మాన్యువల్ వాక్యూమ్ ఆస్పిరేషన్ కోసం పరికరాలు.		లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు
6	నవజాత శిశువు సంరక్షణ మరియు నియోనాటల్ పునరుజ్జీవనం కోసం పరికరాలు.		అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును
7	ఐయూసీడి చొప్పించే కిట్.		లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును
8	అవసరమైన ప్రయోగశాల పరిశోధనల కోసం పరికరాలు/రియాజెంట్‌లు.		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
9	రిఫ్రిజిరేటర్.		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
10	వోల్టేజ్ స్టెబిలైజర్‌తో చిన్న ఐ.ఎల్.ఆర్ మరియు చిన్నడిప్ ఫ్రిజర్		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
11	కోల్డ్ బాక్స్‌లు (చిన్నవి మరియు పెద్దవి): చిన్నవి- ఒకటి, పెద్దవి - రెండు.	ఎస్-1 & ఎల్-2	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
12	4 ఐస్‌ప్యాక్‌లతో వ్యాక్సిన్ క్యారియర్లు: సబ్ సెంటర్ కు రెండు (పోలియో బూత్‌కు గరిష్టంగా రెండు) + పిహెచ్ సీకి ఒకటి		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
13	స్పెర్ ఐస్ ప్యాక్ బాక్స్ 8: వ్యాక్సిన్ క్యారియర్ కొరకకు చిన్న ఐస్ ప్యాక్ బాక్స్‌లు -25, పెద్ద ఐస్ ప్యాక్ బాక్స్‌లు -60		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
14	వ్యర్థాలను పారవేసే జంట బకెట్, అవసరానికి అనుగుణంగా హైపోక్లోరైట్ ద్రావణం/ బ్లీచ్		అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును
15	ఫ్రీజ్ ట్యాగ్: ప్రతి ఐఎల్‌ఆర్ ప్రతి ద్వైమాసికానికి 2		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును
16	థర్మామీటర్లు ఆల్కహాల్ (ముల కణ) అవసరానికి అనుగుణంగా		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును
17	ఐస్ బాక్స్		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
18	బైనాక్యులర్ మైక్రోస్కోప్		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	రీ ఏజెంట్లు మరియు డయాగ్నోస్టిక్ కిట్లతో సహా సూచించబడిన పరికరాలు మరియు ఫర్నిచర్ల జాబితా	నిబంధనల ప్రకారం	ఉపాధి	కనిపించడం	ఇసుమడుగు	శుభ్రమై పెంట	చెన్నులు	కూడలు	కొండ్రులు	నాగ్న
19	వివిధ జాతీయ కార్యక్రమాల కింద పరికరాలు		అవును	అవును	అందు బాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు	అందు బాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు	అవును	అవును
20	నవజాత శిశువుకు రేడియంట్ వార్మర్		లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును
21	అడల్ట్ వెయిటింగ్ స్కేల్		అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును
22	బేబీ వెయిటింగ్ స్కేల్		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
23	ఎత్తు కొలిచే స్కేల్		అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును
24	నవజాత శిశువు కోసం 200 వాట్ల బల్బుతో టేబుల్ ల్యాంప్.		లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	అవును
25	ఫోటోథెరపీ యూనిట్ (కావాల్సినది).		లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు
26	స్వీయ పెంచే బ్యాగ్ మరియు ముసుగు-నియోనాటల్ సైజు.		అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు
27	లారినగోస్కోప్ మరియు ఎమ్మాట్రాషియల్ ఇంట్యూబేషన్ ట్యూబ్స్ (నియోనాటల్)		లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు
28	చూషణ గొట్టంతో మ్యూకస్ ఎక్స్ట్రాక్టర్ మరియు పాదంతో పనిచేసే చూషణ యంత్రం		లేదు	లేదు	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు
29	శిశువు కోసం ఫీడింగ్ ట్యూబ్లు		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు
30	స్పాంజ్ పట్టుకునే ఫోర్సెప్స్ - 2		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
31	వల్వెలమ్ గర్భాశయ ఫోర్సెప్స్ - 2		అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును
32	టెనాక్యులమ్ యుటెరైన్ ఫోర్సెప్స్ - 2.		లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
33	ఎమ్ వీఏ సిరంజి మరియు 4-8 పరిమాణాల కాన్యూలే (2 సెట్లు; సాంకేతిక సమస్యల విషయంలో బ్యాకప్ కోసం ఒకటి)		లేదు	లేదు	అందు బాటులో లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు
34	ఎమ్ వీఏ సిరంజి యొక్క కంటెంట్లను ఖాళీ చేయడానికి కిడ్నీ ట్రే		అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును
35	బ్యాటరీలు లేని టార్కెట్ - 2		అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును
36	బ్యాటరీ డ్రై సెల్స్ 1.5 వోల్ట్ (పెద్ద పరిమాణం) - 4		అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు
37	కాటన్ శ్యాబ్స్ నానబెట్టడం కోసం క్రిమినాశక పరిష్కారం కోసం బౌల్		అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును
38	మురికి పరికరాలను ఉంచడానికి క్లారిన్ ద్రావణాన్ని కలిగి ఉన్న ట్రే		అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును
39	తాగునీటిలో అవశేష క్లారిన్ పరిక్షించడానికి కిట్లు		అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును
40	H2S స్ట్రీప్ టెస్ట్ సీసాలు		లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును
41	హెడ్ లైట్.		అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు
42	చెవి పెక్కులూ		అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు
43	బి.పి. ఉపకరణం పట్టిక నమూనా - 2	2	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును
44	స్టెతోస్కోప్ - 2	2	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును

క్రమ సంఖ్య	రీ ఏజెంట్లు మరియు డయాగ్నోస్టిక్ కిట్లతో సహా సూచించబడిన పరికరాలు మరియు ఫర్నిచర్ల జాబితా	నిబంధనల ప్రకారం	ఉద్దేశం	కనిపింపు	ఇనుముడుగు	శుభ్రమై పెంట	చెన్నులు	కూడలు	కొండపురం	నాగ్న
45	3 సెట్ల ఎన్ఎస్ వీ సాధనాలు	3 సెట్లు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	అవును
46	మిసీలాప్ కిట్లు -5	5	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు
పూర్తిగా అమర్చబడిన మరియు పనిచేసే లేబర్ రూమ్ కోసం అవసరాలు										
47	ఒక లేబర్ టేబుల్	1	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
48	చూషణ యంత్రం		లేదు	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు
49	ఆక్సిజన్ పరిపాలన కోసం సాకర్యం		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
50	స్టెరిలైజేషన్ పరికరాలు		లేదు	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును
51	24 గంటల నడుస్తున్న నీరు		అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అందుబాటులో లేదు	అవును
52	బ్యాక్ప్ సాకర్యంతో విద్యుత్ సరఫరా (ఫీఓఎల్ తో జనరేటర్)		అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అందుబాటులో లేదు	లేదు
53	అప్పుడే పుట్టిన పిల్లలనుంచే చోటులో అనుబంధం 3ఏలో పేర్కొన్న వివరాలు		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు
54	ఎమర్జెన్సీ డ్రగ్ బ్రే: ఇందులో తప్పనిసరిగా కింది మందులు ఉండాలి: ఇంజె. ఆక్సిటోసిన్, ఇంజె. డయాజెపామ్, టాబ్. నిఫెడెఫెన్ ఇంజె. మెగ్నీషియం సల్ఫేట్, ఇంజె. లిగ్నోకైన్ హైడ్రోక్లోరైడ్ ఇంజె. మిథైల్ ఎర్గోమెట్రీన్ మెలేట్ ఐపీ: హేమాక్యెల్ క్రిమిరహితం చేసిన కాటన్ మరియు గాజుగుడ్డ		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అందుబాటులో లేదు	అవును	అవును
55	డెలివరీ కిట్లు, నార్మల్ డెలివరీ మరియు అసిస్టెడ్ డెలివరీలతో సహా (ప్రసవంలో ఉన్న మహిళ యొక్క గోప్యతను కాపాడటం నాణ్యత ప్రమాణంగా గుర్తించబడింది)		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు
56	పాప్ స్టర్ కోసం పరికరాల జాబితా		లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అందుబాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు	లేదు
57	కుస్కో యొక్క యోని స్పెక్యులమ్ (చిన్న, మధ్యస్థ మరియు పెద్దవి)		అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
58	సిమ్ యొక్క యోని స్పెక్యులమ్ - సింగిల్ & డబుల్ ఎమ్మెడ్ - (చిన్న, మధ్యస్థ మరియు పెద్దవి)		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు
59	పూర్వ యోని గోడ రిట్రాక్టర్		అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును
60	స్టెరైల్ గ్లోప్స్		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
61	స్టెరిలైజ్ చేసిన కాటన్, శుభ్రముపరచు కర్రలు కూడా మరియు మూతతో		అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును
62	ఉపయోగించిన సాధనాలను ఉంచడానికి కిడ్నీ ట్రే		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	రీ ఏజెంట్లు మరియు డయాగ్నోస్టిక్ కిట్లతో సహా సూచించబడిన పరికరాలు మరియు ఫర్నిచర్ల జాబితా	నిబంధనల ప్రకారం	ఉత్తమ	కచ్చితంగా	ఇనుమడుగు	శుభ్రమై పెంట	చెన్నుతు	కూడదు	కొండొప్పు	నార్కల
63	క్రిమినాశక పరిష్కారం కోసం బాల్		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
64	క్రిమినాశక పరిష్కారం: క్లోరెక్విడైన్ 1% లేదా సెట్రోమైడ్ 2% (పోవిడోన్ అయోడిన్ ద్రావణం అందుబాటులో ఉంటే, దానిని ఉపయోగించడం మంచిది)		అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును
65	చీటిల్ యొక్క ఫోర్మెస్		అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును
66	సరైన కాంతి వచ్చే ఏర్పాట్లు / టూల్స్		అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
67	యోని మరియు పాస్ స్పెర్మ్ కోసం: కవర్ స్ట్రీప్లతో క్లీన్ సెడ్లు, కాటన్ శుభ్రముపరచు స్టిక్స్, కేబిహెచ్ ద్రావణంతో సీసాలో డ్రాపర్, సెలెన్తో సీసాలో డ్రాపర్, ఐరేస్ స్పాటులా, ఫిక్సింగ్ సాల్యూషన్/ హెయిర్ స్ప్రే		అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
68	ప్రయోగశాల అవసరాలు		లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	అందుబాటులో లేదు	అవును	అవును
69	ముఖ్యమైన కారకాలు		అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అందుబాటులో లేదు	అవును	అవును
70	సియాన్ మెత్ యొక్క కారకాలు - హెచ్ బీ అంచనా కోసం హిమోగ్లోబిన్ పద్ధతి		అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును
71	మూత్రం అల్బుమిన్ మరియు చక్కెర విశ్లేషణ కోసం యురిస్టిక్స్		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును
72	ఏబీఓ & ఆర్ హెచ్ యాంటీబోడిస్		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును
73	విఫ్ పరీక్ష కోసం కేబిహెచ్ ద్రావకం		లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
74	గ్రామ'స్ అయోడిన్		లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
75	క్రిస్టల్ వైలెట్ స్ట్రెయిన్		లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును
76	అసిటోన్-ఇథనాల్ డికలరెజింగ్ సాల్యూషన్		లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
77	సఫ్రానైన్ స్ట్రెయిన్		లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
78	పి హెచ్ పరీక్ష స్ట్రీప్స్		లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును
79	సిఫిలిస్ కోసం ఆర్ పిఆర్ పరీక్ష కిట్లు		అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు
80	హెచ్2ఎస్ స్ట్రీప్ టెస్ట్ కిట్లు త్రాగునీటిలో మల కలుషిత నిర్ధారణకు		లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
81	ఆక్టోటోలుడిన్ రియాజెంట్ ని ఉపయోగించి త్రాగునీటిలో అవశేష క్లోరిన్ ను అంచనా వేయడానికి టెస్ట్ కిట్లు		లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును
82	హోల్ బ్లడ్ ఫింగర్ ప్రిక్ హెచ్ఐవీ ర్యాపిడ్ టెస్ట్ మరియు ఎస్ టీఐ స్క్రీనింగ్ టెస్ట్ ఒక్కొక్కటి 1000 చొప్పున		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
83	అవసరమైన గాజుసామాను మరియు ఇతర పరికరాలు		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అందుబాటులో లేదు	అవును	అవును
84	కలోరి మీటర్		లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు
85	పరీక్ష గొట్టాలు 3 పిపెట్స్		అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును

క్రమ సంఖ్య	రీ ఏజెంట్లు మరియు డయాగ్నోస్టిక్ టీమ్లతో సహా సూచించబడిన పరికరాలు మరియు ఫర్నిచర్ల జాబితా	నిబంధనల ప్రకారం	ఉర్దం	కటబాడ	ఇసుమడుగు	శుభ్రమై పెంట	చెన్నురు	కూడలు	కొండ్రుం	నార్కల
86	గాజు రాడ్లు		అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును
87	గ్లాస్ స్లయిడ్లు		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
88	కవర్ స్లిప్స్		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును
89	లైట్ మైక్రోస్కోప్		లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును
90	అవకలన రక్త కణాల కౌంటర్ (కావాల్నినది)		లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును
91	గ్లాకోమీటర్ (కావాల్నినది)		అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
92	ఎక్సామినేషన్ టేబుల్	4	2	2	2	1	2	2	3	4
93	రాయడంకోసం టేబుల్స్ (టేబుల్ షీట్లతో)	6	4	4	6	3	7	6	6	6
94	ప్లాస్టిక్ కుర్చీలు (ఇన్-పేషెంట్స్ అటెండెంట్ల కోసం)	6	6	6	6	6	6	6	29	6
95	చేతులు లేని కుర్చీలు	16	16	16	9	16	16	16	0	16
96	స్టిల్ అల్మీరా పెద్దది	7	7	7	7	6	3	5	0	7
97	ఇమునైజేషన్/ఎఫ్ పీ/కాన్సెలింగ్ కోసం టేబుల్	1	1	1	0	1	0	0	1	1
98	వేచి ఉండే ప్రదేశం కోసం బెంచ్	2	2	2	2	0	2	2	0	4
99	చక్రాల కుర్చీ	2	0	1	0	2	0	1	0	0
100	ట్రాలీలో స్టైచర్	2	1	0	0	0	0	1	2	0
101	పుడెన్ స్కీన్	1	1	0	0	0	0	1	0	0
102	ఫుట్ స్టెప్	5	3	4	2	1	3	1	4	2
103	కోట్ రాక్	2	0	2	0	0	0	0	0	0
104	బెడ్ సైడ్ టేబుల్	6	0	0	0	0	1	1	0	0
105	బెడ్ సైడ్ ఐరన్ (ఇన్-పేషెంట్స్)	6	0	6	4	4	4	1	0	0
106	శిశువు మంచం	2	0	0	0	0	0	1	0	0
107	స్టూల్ / పీట	10	5	5	3	4	3	3	10	2
108	మెడికల్ చెస్ట్	1	0	అందు బాటులో లేదు	1	0	0	1	0	0
109	దీపం	3	2	1	0	1	1	3	0	1
110	సైడ్ పుడెన్ రాక్	4	1	2	0	0	0	4	0	0
111	ఫాన్స్/ పంఖాలు	6	6	అందు బాటులో లేదు	6	6	8	6	15	20
112	ట్యూబ్ లైట్	8	8	8	8	8	8	8	25	30
113	బేసిన్	2	2	2	2	1	0	0	0	1
114	బేసిన్ స్టాండ్	2	0	0	2	1	0	0	0	2
115	బకెట్లు	4	4	4	4	4	4	4	0	3
116	కప్పులు	4	4	4	4	4	4	4	0	4
117	ఎల్ పీజీ స్టంప్	1	0	1	0	0	0	0	0	0
118	ఎల్ పీజీ సిలిండర్	2	0	1	0	0	0	0	0	0

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	రీ ఏజెంట్లు మరియు డయాగ్నోస్టిక్ కిట్లతో సహా సూచించబడిన పరికరాలు మరియు ఫర్నిచర్ల జాబితా	నిబంధనల ప్రకారం	ఉరాం	కనిపించ	ఇసుమడుగు	తుమ్మల పెంట	చెన్నులు	కూడలు	కొండాపుం	నార్లు
119	మూతతో సాస్ పాన్	2	0	0	0	0	0	0	0	0
120	నీటి రిసెప్టాకిల్	3	0	1	0	0	0	0	0	0
121	రబ్బరు/ప్లాస్టిక్ షట్టింగ్ 2 మీటర్లు	3	1	0	0	0	0	0	0	0
122	నీటిని నిల్వ చేయడానికి కుళాయితో డ్రమ్	1	0	0	0	0	0	0	0	1
123	నీటిని నిల్వ చేయడానికి కుళాయితో డ్రమ్	2	0	0	0	0	0	0	2	0
124	పరుపులు	12	6	6	12	10	4	0	0	10
125	ఓటీ టేబుల్ కోసం ఫోమ్ మెట్రెస్	2	0	2	0	0	2	0	1	0
126	లేబర్ టేబుల్ కోసం ఫోమ్ మెట్రెస్	2	0	0	0	0	2	0	8	0
127	దుప్పటి	30	12	52	0	10	5	0	6	8
128	కవర్ తో దిండ్లు	6	6	6	4	0	6	0	4	5
129	దుప్పట్లు	18	1	1	0	0	4	0	0	0
130	బేబీ దుప్పట్లు	4	2	0	0	0	0	0	0	0
131	తువ్వాలు	18	4	0	0	0	0	4	0	2
132	రాడ్లతో కర్డెన్లు	20 మీటర్లు	20	20	0	0	0	5	0	2
133	డస్ట్ బిన్	5	5	5	5	5	5	5	5	5
134	అవసరాన్ని బట్టి రంగు పంక్చర్ ప్రూఫ్ బ్యాగులు	అవసరమైన ప్రకారం	3	అందు బాటులో లేదు	అవును	అందుబాటులో లేదు	అవును	అవును	అవును	0
135	జనరేటర్ (ఇమ్మునైజేషన్ కోసం షీషిఎల్ తో 5 కేవీఏ)	1	0	0	0	0	0	0	1	0
అవసరమైన వైద్య/శస్త్రచికిత్స అంశాలు										
136	బ్లడ్ ప్రెజర్ ఉపకరణం (పాదరసం కానిది కావాల్సినది)	3	3	3	0	0	2	2	3	2
137	స్టెతోస్కోప్	3	3	3	0	2	2	3	3	2
138	టంగ్ డిప్రెసర్	10	10	10	0	0	3	1	0	2
139	టార్ప్	2	2	2	0	1	1	0	0	1
140	క్లినికల్ థర్మామీటర్	4	2	4	1	2	2	0	0	2
141	హబ్ కట్టర్	2	2	2	2	3	2	3	1	1
142	నీడిల్ డిస్పోజిటర్	2	1	1	2	0	1	1	1	1
143	లేబర్ టేబుల్	1 - 2	1	1	1	1	2	1	1	2
144	ఓ.టి. టేబుల్	1	1	0	0	1	2	0	1	1
145	పెద్దలు మరియు పిల్లల కోసం ఆర్మ్ బోర్డు	4	0	0	0	1	0	0	0	0
146	ఇన్స్టు మెంట్ ట్రాబి	2	0	0	0	2	3	0	2	2
147	ఐవీ స్టాండ్	10	4	4	4	4	4	6	6	10
148	ఓటీ మరియు లేబర్ రూమ్ కోసం నీడపడకుండా దీపకాంతి	2	0	1	0	0	1	0	2	0

క్రమ సంఖ్య	రీ ఏజెంట్లు మరియు డయాగ్నోస్టిక్ డివీలతో సహా సూచించబడిన పరికరాలు మరియు ఫర్నిచర్ల జాబితా	నిబంధనల ప్రకారం	ఉరాం	కరుణాద	ఇనుముడుగు	శుభ్రమల పెంట	చెన్నూరు	కూడెట	కొండాపురం	నార్కల
149	లేబర్ మరియు ఓ.టి. టేబుల్ కోసం మాకింతోష్	అవసరమైన ప్రకారం	అవును	అందు బాటులో లేదు	అవును	అవును	అవును	0	అవును	అవును
150	లేబర్ మరియు ఓటి టేబుల్ కోసం కెల్లీ ప్యాడ్	2 సెట్లు	0	1	0	0	0	0	0	2
151	ఎరుపు సంచులు	అవసరమైన ప్రకారం	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును

అనుబంధం -5.4

(పేరా నెం.5.3.1.1 పేజీ నెం. 94)

జిల్లాల వారీగా సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాల అభ్యంత

జిల్లా	జనాభా	అవసరమైన సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు	అందుబాటులో ఉన్నవి	కొరత
శ్రీకాకుళం	27,03,114	22	13	09
విజయనగరం	23,44,474	19	08	11
విశాఖపట్నం	42,90,589	36	10	26
తూర్పు గోదావరి	51,54,296	43	24	19
పశ్చిమ గోదావరి	39,36,966	33	10	22
కృష్ణ	45,17,398	38	13	25
గుంటూరు	48,87,813	41	15	26
ప్రకాశం	33,97,448	28	12	16
ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు	29,63,557	25	14	11
వైఎస్ఆర్	28,82,469	24	09	15
కర్నూలు	40,53,463	34	16	18
అనంతపురము	40,81,148	34	14	20
చిత్తూరు	41,74,064	35	17	18
		412	175	237

అనుబంధం-5.5
(పేరా నెం.5.3.2.2 పేజీ నెం. 101)
పరీక్షించబడిన ఏహెచ్ లలో ప్రయోగశాల పరికరాల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	ప్రయోగశాల సామగ్రి పేరు	51-100 పడకల ఆసుపత్రికి అందుబాటులో ఉండే వస్తువుల సంఖ్య	ఏహెచ్ సీతం పేట		ఏహెచ్ కావలి		ఏహెచ్ కదిరి	
			అందుబాటులో ఉన్నవి అవును /కాదు	అందుబాటులో ఉన్న వస్తువుల సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్నవి అవును /కాదు	అందుబాటులో ఉన్న వస్తువుల సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్నవి అవును /కాదు	అందుబాటులో ఉన్న వస్తువుల సంఖ్య
1	బైనాక్యులర్ మైక్రోస్కోప్	4	అవును	3	అవును	2	అవును	2
2	త్రాసు (ఎలక్ట్రికల్ మోనోపాస్)	1	లేదు		లేదు		లేదు	
3	సాధారణ త్రాసు	1	లేదు		లేదు		లేదు	
4	ఎలక్ట్రిక్ కోల్ రిమీటర్	1	అవును	1	అవును	1	లేదు	
5	ఆటో ఎనలైజర్★	1	లేదు		అవును	1	లేదు	
6	సెమీ ఆటో ఎనలైజర్	1	అవును	1	అవును	1	లేదు	
7	విభిన్న వాల్యూమ్ ల మైక్రో పైపెట్ లు	4	అవును	2	అవును	1	అవును	4
8	వార్టర్ బాత్	1	అవును	1	లేదు	1	అవును	1
9	వేడి గాలి ఓవెన్★	1	అవును	1	లేదు	1	లేదు	
10	ల్యాబ్ ఇంక్యుబేటర్★	1	అవును	1	అవును	1	లేదు	
11	డిస్టిల్డ్ వాటర్ ప్లాంట్	2	లేదు		అవును	1	లేదు	
12	ఎలక్ట్రిక్ సెంట్రీఫ్యూజ్ టేబుల్ టాప్	2	అవును	1	అవును	-	అవును	1
13	సెల్ కౌంటర్ ఎలక్ట్రానిక్★	1	అవును	1	అవును	1	అవును	-
14	హాట్ స్టేట్లు	2	లేదు		లేదు		No	
15	రోటర్ / షేకర్	1	లేదు		లేదు		అవును	
16	కౌంటింగ్ చాంబర్	2	లేదు		లేదు		అవును	1
17	పీ హెచ్ మీటర్	1	అవును	1	అవును	1	అవును	1
18	పీడియాట్రిక్ గ్లాకోమీటర్ / బిలిరుబినోమీటర్★		No		0		లేదు	
19	గ్లాకోమీటర్	1	అవును	1	అవును	1	అవును	1
20	హిమోగ్లోబిన్ మీటర్	1	అవును	1	లేదు	1	అవును	1

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	ప్రయోగశాల సామగ్రి పేరు	51-100 పడకల ఆసుపత్రికి అందుబాటులో ఉండే వస్తువుల సంఖ్య	ఏహెచ్ సీతం పేట		ఏహెచ్ కావలి		ఏహెచ్ కదిరి	
			అందుబాటులో ఉన్నవి అవును /కాదు	అందుబాటులో ఉన్న వస్తువుల సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్నవి అవును /కాదు	అందుబాటులో ఉన్న వస్తువుల సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్నవి అవును /కాదు	అందుబాటులో ఉన్న వస్తువుల సంఖ్య
21	టీసీడిసీ గణన ఉపకరణం	1	అవును	1	లేదు	1	లేదు	
22	గొట్టాలతో ఈఎస్ఆర్ స్టాండ్	3	లేదు		అవును	1	అవును	2
23	టెస్ట్ ట్యూబ్ స్టాండ్లు★	5	అవును	5	అవును	3	లేదు	
24	టెస్ట్ ట్యూబ్ రాక్★	5	అవును	5	లేదు		అవును	5
25	టెస్ట్ ట్యూబ్ హోల్డర్లు★	5	లేదు		లేదు		అవును	1
26	స్పిరిట్ లాంప్	6	లేదు		లేదు		అవును	1
27	టైమర్ స్టాప్ వాచ్	2	లేదు		అవును	1	లేదు	
28	అలారం గడియారం	1	లేదు		లేదు		లేదు	
29	ల్యాబ్ ఆటోక్లెప్	2	అవును	1	లేదు		లేదు	
30	రిఫ్రిజిరేటర్లు	2	అవును	1	అవును	2	అవును	2
31	బయో-సేఫ్టీ క్యూబినెట్ (క్లాస్-1)	1	లేదు		లేదు		లేదు	
32	ఆటోమేటిక్ బ్లడ్ గ్యాస్ ఎనలైజర్	1	లేదు		అవును	1	అవును	1
33	హోల్ బ్లడ్ ఫింగర్ ప్రిక్ హెచ్ఐవీ రాపిడ్ టెస్ట్ మరియు ఎస్టీఐ స్క్రీనింగ్ టెస్ట్	2000	అవును	2000	లేదు		లేదు	

అవసరాన్నిబట్టి అందించాలి

అనుబంధం-5.6

(పేరా నెం.5.3.3.1 పేజీ నెం. 103)

12 జిల్లా ఆసుపత్రులలో ప్రయోగశాల పరికరాల అభ్యుత్

క్రమ సంఖ్య	ప్రయోగశాల సామాగ్రి పేరు	పాడేరు	పార్వతి పురం	అనకా పల్లి	తణుకు	తెనాలి	మార్కా పురం	మదన పల్లి	చిత్తూరు	ప్రొద్దు టూరు	టెక్కలి	ఆత్మ కూరు	హిందూ పురం
1	బైనాక్యులర్ మైక్రోస్కోప్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
2	కెమికల్ బాలన్స్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు
3	సాధారణ బ్యాలెన్స్లు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
4	ఎలక్ట్రిక్ కెరోరీమీటర్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
5	పూర్తిగా ఆటోమేటెడ్ ఆటో-ఎనలైజర్	లేదు	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును
6	సెమీ ఆటో ఎనలైజర్	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును
7	విభిన్న వాల్యూమ్ ల మైక్రో పైపెట్లు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
8	వాటర్ బాత్	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
9	హాట్ ఎయిర్ ఓవెన్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
10	ల్యాబ్ ఇంక్యుబేటర్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును
11	డిస్టిల్డ్ వాటర్ ప్లాంట్	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు
12	విద్యుత్ సెంటిఫ్యూజ్, టేబుల్ టాప్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
13	సెల్ కౌంటర్ ఎలక్ట్రానిక్	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
14	హాట్ ప్లేట్లు	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు
15	రోటర్/షేకర్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును
16	కౌంటింగ్ చాంబర్	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును
17	పీ హెచ్ మీటర్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును
18	పీడియాట్రిక్ గ్లూకోమీటర్/బిలి రుబినోమీటర్	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును
19	గ్లూకోమీటర్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
20	హిమోగ్లోబిన్ మీటర్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును
21	టీసిడిసీ గణన ఉపకరణం	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు
22	గొట్టాలతో ఈఎస్ఆర్ స్టాండ్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు
23	టెస్ట్ ట్యూబ్ స్టాండ్లు	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు
24	టెస్ట్ ట్యూబ్ రాక్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	ప్రయోగశాల సామాగ్రి పేరు	పాడితు	పాఠ్యపుస్తకం	అనకా పల్లి	తణుకు	తెనాలి	మార్కాపురం	మదన పల్లి	చిత్తూరు	ప్రొద్దుటూరు	చెన్నై	ఆత్మ కూరు	హిందూ పురం
25	టెస్ట్ ట్యూబ్ హోల్డర్లు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు
26	స్పిరిట్ లాంప్	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
27	రోటరీ మైక్రోటోమ్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు
28	డబ్ల్యూ ఎక్స్ ఎమ్మెల్ బాత్	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు
29	ఆటో ఎమ్మెడిక్ స్టేషన్	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు
30	స్టాప్ వాచ్	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును
31	అలారం	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
32	22 పారామితులతో హెమటాలజీ ఎనలైజర్	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును
33	బ్లడ్ కలెక్షన్ ను మానిటర్ చేసే పరికరం	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును
34	ప్రయోగశాల ఆటోక్లెవర్స్	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును
35	ఆర్డినరీ రెఫ్రిజిరేటర్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును
36	ఫ్లోటేషన్ బాత్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
41	ఆటో సిలిండర్ తో ఎమర్జెన్సీ డ్రగ్ ట్రాలీ	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
42	మాండలిక ట్యూబ్ స్కీలర్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
43	క్లాస్ - I బయో సేఫ్టీ క్యాబినెట్	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును
44	వైఫ్ షార్పర్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
45	స్టెబిలైజర్ తో కూడిన ఎయిర్ కండిషనర్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును
46	సైటో స్పిన్	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
47	ఆర్.ఓ. ప్లాంట్	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
48	యూపిఎస్ మరియు ఫ్రీంటర్ తో కూడిన కంప్యూటర్	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును	అవును	అవును
49	ఆటోమేటెడ్ బ్లడ్ గ్యాస్ ఎనలైజర్	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును
50	ఫ్లైన్ నీడిల్ ఆస్పిరేషన్ సైటోలజీ	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
51	హిస్టోపాథాలజీ సామగ్రి	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు
52★	పిప్పెట్ - 1 మి.లీ & 5 మి.లీ	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు

క్రమ సంఖ్య	ప్రయోగశాల సామాగ్రి పేరు	పాడితు	పాఠ్యపుస్తకం	అనకా పల్లి	తణుకు	తెనాలి	మార్కాపురం	మదనపల్లి	చిత్తూరు	ప్రొద్దుటూరు	చెన్నై	ఆత్మకూరు	హిందూపురం
	బ్యూరెట్ 10 మి.లీ	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	కోనికల్ ఫ్లాస్క్ బైకర్/గ్లాస్ సిసాలు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	గాజు లేదా ఫ్లాస్టిక్ గరాటు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	గ్లాస్ స్పిరింగ్ రాడ్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	చిన్న స్టెయిన్ లెస్ స్టీల్ గిన్నె	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	ఎలక్ట్రానిక్ వెయిటింగ్ స్కేల్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	కొలిచే సిలిండర్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	గ్యాస్ బర్నర్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	లాబరేటరీ బాలన్స్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	స్టాప్ వాచ్, సైక్లోమిక్సర్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	మైక్రో పిప్పెట్ 10-100 మి.లీ : 10-200 మి.లీ	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	మైక్రో టెస్ట్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	సెంట్రీఫ్యూజ్, ఓవెన్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	బాత్ సెరోలాజికల్	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	డిజిటల్ కెలోరీ మీటర్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	స్టెయిన్ లెస్ స్టీల్ స్పిరింగ్ రాడ్ తో స్టీరర్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	డిజిటల్ ఎలక్ట్రానిక్ ఉష్ణోగ్రత నియంత్రక	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
53★	I. అయాన్ - మీటర్ టేబుల్ టాప్ (ముఖ్యంగా జీవ ప్రపంచలో ఫ్లోరైడ్ అంచనా కోసం)	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
★★	II. శీతలీకరణ లేకుండా టేబుల్ టాప్ సెంట్రీఫ్యూజ్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	III. డిజిటల్ పీహెచ్ మీటర్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	IV. మెటలర్ బ్యాలెన్స్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	V. మిక్సర్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	VI. ఇంక్యుబేటర్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	No	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
	vii.												

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	ప్రయోగశాల సామాగ్రి పేరు	పాడెతు	పాఠ్యపుస్తకం	అనకా పల్లి	తణుకు	తెనాలి	మార్కా పురం	మదన పల్లి	చిత్తూరు	ప్రొద్దు టూరు	చెక్కలి	ఆత్మ కూరు	హిందూ పురం
	వైపెట్లు/మైక్రో వైపెట్లు												
54	సీఓ ఎనలైజర్	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును
55	డ్రై బయోకెమిస్ట్రీ	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు
56	హోల్ బ్లడ్ ఫింగర్ ప్రిక్ హెచ్ఐవీ ర్యాపిడ్ టెస్ట్ మరియు ఎస్ టీఐ స్క్రీనింగ్ టెస్ట్ ఒక్కొక్కటి	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును
57	బ్లడ్ కాంపోనెంట్ సెపరేటర్	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
58	స్టెటిలెట్ ఎజిటిటర్	అవును	లేదు	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును
59	స్టెటిలెట్ థావింగ్ మెషిన్	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	లేదు
60	లామినార్ ఫ్లో	అవును	లేదు	అవును	లేదు	అవును	లేదు	లేదు	అవును	అవును	అవును	లేదు	అవును

అనుబంధం -7.1

(పేరా నెం.7.9.4.1 పేజీ నెం. 167)

ప్రభుత్వ నెట్వర్క్ ఆసుపత్రుల కోసం రిజర్వ్ చేయబడిన విధానాలు

క్రమ సంఖ్య	కోడ్	బిడ్డిత పేరు/ విధానం
1	ఎస్1.3.2.1	లాపరోస్కోపిక్ అపెండిసైటిస్
2	ఎస్2.3.3	టిమ్మానోప్లాస్టి
3	ఎస్2.3.1	ఎమ్మోస్కోపిక్ సైనస్ సర్జరీ
4	ఎస్1.5.2	లాపరోస్కోపిక్ కోలిసైటిస్
5	ఎస్10.2.7	లామినెక్టమీ
6	ఎస్4.2.1	లాపరోస్కోపిక్ యోని గర్భాశయ శస్త్రచికిత్స
7	ఎస్1.1.5.1	హెమిథైరాయిడెక్టమీ
8	ఎస్4.2.10	పెల్విక్ ఫ్లోర్ రిపేర్తో యోని గర్భాశయ శస్త్రచికిత్స (70.79)
9	ఎస్1.3.1.9	మెష్తో వెంట్రల్ మరియు స్కార్ హెర్నియా రిపేర్
10	ఎస్10.5.4	స్పైనల్ ఫిక్షేషన్ రాడ్లు మరియు ప్లేట్లు, కృత్రిమ డిస్కులు

అనుబంధం-7.2

(పేరా నెం.7.9.6 పేజీ నెం. 169)

అందుకున్న నిధుల కోసం వివియోగ ధ్రువ పత్రాలు

క్రమ సంఖ్య	జిల్లా	చెల్లించిన మొత్తం	సమర్పించిన మొత్తం	మిగిలినవి
1.	అనంతపురము	1,89,00,000	1,89,00,000	శూన్యం
2.	చిత్తూరు	1,52,00,000	1,22,00,000	30,00,000
3.	తూర్పు గోదావరి	72,00,000	9,96,000	62,04,000
4.	గుంటూరు	88,00,000	15,00,000	73,00,000
5.	కృష్ణ	88,00,000	4,80,000	83,20,000
6.	కర్నూలు	88,00,000	శూన్యం	88,00,000
7.	ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు	72,00,000	15,16,000	56,84,000
8.	ప్రకాశం	72,00,000	29,96,000	42,04,000
9.	శ్రీకాకుళం	72,00,000	80,000	71,20,000
10.	విశాఖపట్నం	72,00,000	శూన్యం	72,00,000
11.	విజయనగరం	72,00,000	32,80,000	39,20,000
12.	పశ్చిమ గోదావరి	72,00,000	37,22,882	34,77,118
13.	వైఎస్ఆర్	1,32,00,000	72,00,000	60,00,000
	మొత్తం	12,41,00,000	5,28,70,882	7,12,29,118

అనుబంధం - 8.1

(పేరా నెం. 8.2.3 పేజీ నెం. 173)

కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాల కింద విడుదల చేసిన నిధులు

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	వాయిదా	సీఎస్ఎస్ వాటా మరియు విడుదల తేదీలు	ఎమ్ఎస్ఎస్ వాటా మరియు విడుదల తేదీలు	మొత్తం	యుసీలు (ఏపీఎమ్ఎస్ఎస్ డీసీ & శాఖ జారీ చేసిన మొత్తం)	వినియోగించబడిన ఉద్దేశ్యము
1.	మొదట తిరిగి ప్రవేశపెట్టబడింది మరియు విడుదల చేయబడింది	7.01 (20.02.2017)	4.67 (11.07.2017)	11.68	0.34	ఎన్ఫోర్స్ మెంట్ అధికారులకు మొబిలిటీని అందించడానికి మరియు విశ్లేషణ కోసం నమూనాల సేకరణ గురించి వినియోగించబడింది
		6.79 (20.02.2017)	4.5535 (11.07.2017)	11.34	4.11 (11.34కు గానూ)	ఓల్డ్ జీజీహెచ్, హనుమాన్ పేటలో డ్రగ్ టెస్టింగ్ లేబొరేటరీ & ప్రధాన కార్యాలయం నిర్మాణం, విజయవాడ.
2.	2 ^వ	18.77 (27.07.2018)	12.31 (24.07.2019)	31.08	1.34 (1.34కు గానూ)	యంత్రాల కొనుగోలు
					2.23 (19.88కు గానూ)	జిల్లాలో (2) ప్రాంతీయ ప్రయోగశాలలు మరియు (27) కార్యాలయ భవనాల నిర్మాణం.
3.	3 ^వ	6.15 (13.03.2020)	4.10 (16.10.2020)	10.25	1.52 (2.372కు గానూ)	యంత్రాలు మరియు సామగ్రి కొనుగోలు
					0.36	వినియోగించదగిన సేకరణ కోసం/ స్టేషనరీ మరియు లేబొరేటరీ మెటీరియల్స్ మరియు సప్లై
మొత్తం		31.93	21.08	53.01		
వ్యయం		4.11	5.80	9.91		
మిగిలినవి		27.82	15.28	43.10		
ఎస్ఎస్ఎ ఖాతాకు జారీ చేయబడిన బీఆర్ఓ		11.10	5.90	17.00		
మిగిలినవి		16.72	9.38	26.10		

అనుబంధం - 8.2

(పేరా నెం. 8.3.2 పేజీ నెం. 175)

ప్రైవేట్ వైద్య సంరక్షణ వ్యవస్థలు పునరుద్ధరణ పొందడంలో ఆలస్యాన్ని చూపుతున్న పట్టిక

క్రమ సంఖ్య	హెచ్ సీఎఫ్ పేరు	నమోదైనా సంఖ్య	పునరుద్ధరణ చివరి తేదీ	తదుపరి పునరుద్ధరణ గడువు తేదీ	పునరుద్ధరణ కోసం దరఖాస్తు తేదీ	ఆలస్యం (రోజుల్లో)
అనంతపురము జిల్లా						
1	రూపా డెంటల్ ఆసుపత్రి	54/2010-11	01.07.2010	30.06.2015	28.03.2017	640
2	డా. దేశాయ్ సుబ్బా రెడ్డి	99/2012	08.09.2012	18.07.2017	22.01.2018	185
3	అనంతపురము ఆర్థోపెడిక్ సెంటర్	60/2011	12.01.2016	11.01.2021	23.04.2021	103
4	గురు డయాగ్నోస్టిక్ సెంటర్	380/2017	25.04.2016	24.04.2021	10.08.2021	108
5	క్రిస్టన్ డెంటల్ కేర్	438/2017	24.01.2017	23.01.2022	08.05.2022	106
6	ఈశ్వర్ డెంటల్ కేర్	386/2016	18.05.2016	17.05.2021	24.05.2022	373
7	మారుతి మల్టీ స్పెషాలిటీ	407/2016	04.10.2016	03.10.2021	31.05.2022	209
8	గాంధీ డెంటల్ క్లినిక్	439/2017	24.01.2017	23.01.2022	09.06.2022	138
ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు జిల్లా						
9	రిచ్ మల్టీ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రి, నెల్లూరు	అందుబాటులో లేదు	అందుబాటులో లేదు	07.07.2021	26.02.2022	235
శ్రీకాకుళం జిల్లా						
10	శ్రీ వెంకట సాయి మెడికల్ సెంటర్	391/2016	05.03.2016	04.03.2021	12.08.2021	160

అనుబంధం - 8.3

(పేరా నెం. 8.5.4 పేజీ నెం. 183)

రాష్ట్రంలో సాధారణ జీవ వైద్య వ్యర్థాల శుద్ధి సౌకర్యాల లభ్యత

క్రమ సంఖ్య	సీబీఎమ్ డబ్ల్యూటీఎఫ్ పేరు	కవర్ చేసిన జిల్లాలు
1	ఎమ్/ఎస్ రెయిన్ బో ఇండస్ట్రీస్	శ్రీకాకుళం, విజయనగరం
2	ఎమ్/ఎస్ మరిడి ఎకో ఇండస్ట్రీస్,	విశాఖపట్నం
3	ఎమ్/ఎస్ ఈవీబీ టెక్నాలజీస్	తూర్పు గోదావరి
4	ఎమ్/ఎస్ సేఫ్ ఎన్విరాన్ మరియు అసోసియేట్స్	పశ్చిమ గోదావరి
5	ఎమ్/ఎస్ సేఫ్ ఎన్విరాన్	కృష్ణా
6	ఎమ్/ఎస్ సేఫ్ ఎన్విరాన్	గుంటూరు
7	ఎమ్/ఎస్ ఒంగోలు మెడికల్ వేస్ట్ ట్రీట్మెంట్ ఫెసిలిటీ	ప్రకాశం
8	ఎమ్/ఎస్ ఎస్ఎస్ బయో-కేర్	ఎస్పీఎస్ఆర్ నెల్లూరు
9	ఎమ్/ఎస్ ఏడబ్ల్యూఎమ్ కన్సల్టింగ్ లిమిటెడ్.	చిత్తూరు
10	ఎమ్/ఎస్ శ్రీవెన్ ఎన్విరాన్ టెక్నాలజీస్	వైఎస్ఆర్ మరియు అనంతపురము
11	ఎమ్/ఎస్ మెడికల్ వేస్ట్ సాల్యూషన్స్	కర్నూలు

అనుబంధం - 10.1

(షేరా 10.4.2(సి) షేజీ నెం. 202)

2017-22 మధ్య కాలానికి ఎన్ఎఎమ్ కింద ఆమోదించబడిన కార్యకలాపాలను అమలు చేయని వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	ఆమోదించిన ఎస్ఎఫ్ఎఫ్ సంవత్సరం	ప్రతిపాదించబడిన పని స్వభావం	ధర (₹ కోట్లలో)
1	2017-18	విశాఖపట్నంలో ఆయుర్వేద ఫార్మసీ	0.74
		విశాఖపట్నంలో 50 పడకల ఇంటిగ్రేటెడ్ ఆయుష్ ఆసుపత్రి	1.22
		కాకినాడలో 50 పడకల ఇంటిగ్రేటెడ్ ఆయుష్ ఆసుపత్రి	1.22
		ఆయుష్ ఆసుపత్రుల అప్ గ్రేడ్	0.20
		ఆయుష్ డిస్పెన్సరీల అప్ గ్రేడ్	0.39
		యోగాతో సహా ఆయుష్ సంరక్షణ కేంద్రాల ఏర్పాటు	0.72
2	2018-19	కాకినాడలో 50 పడకల ఇంటిగ్రేటెడ్ ఆయుష్ ఆసుపత్రి	2.55
		ఆయుర్వేద ఫార్మసీ స్థాపన	0.84
		ఔషధ మొక్కల అభివృద్ధి / ఫార్మింగ్	1.28
		ఆయుష్ ఆసుపత్రుల అప్ గ్రేడ్	0.80
		ఆయుష్ డిస్పెన్సరీల అప్ గ్రేడ్	1.10
		ఆయుష్ ద్వారా పాఠశాల ఆరోగ్య కార్యక్రమం	0.13
		ఐఛాసీ కార్యకలాపాలు	0.16
		ఆయుష్ విద్యా సంస్థలు	0.42
		యోగాతో సహా ఆయుష్ సంరక్షణ కేంద్రాల ఏర్పాటు	0.70
		నవీకరించడము, ప్రధాన ప్రవంతిలో ఆయుష్ ను తీసుకురావడం	1.09
		టెలి-మెడిసిన్	1.12
		ఆల్కహాల్ డి-అడిక్షన్ సెంటర్లు	0.75
		హెచ్ఐవీ ప్రాజెక్ట్	0.29
3	2019-20	ఆయుష్ ఆసుపత్రులకు మందుల సరఫరా	0.50
		ఆయుష్ డిస్పెన్సరీలకు మందుల సరఫరా	10.67
		కాకినాడలో 50 పడకల ఇంటిగ్రేటెడ్ ఆయుష్ ఆసుపత్రి ఏర్పాటు	2.55
		విశాఖపట్నంలో 50 పడకల ఇంటిగ్రేటెడ్ ఆయుష్ ఆసుపత్రి ఏర్పాటు	1.09
		ఆయుష్ ద్వారా పాఠశాల ఆరోగ్య కార్యక్రమం	0.13
		ఆరోగ్య & సంరక్షణ కేంద్రాల ఏర్పాటు	3.52
		యోగా సంరక్షణ కేంద్రాలు	0.70
		ఆల్కహాల్ డి-అడిక్షన్ సెంటర్లు	0.48
		హెచ్ఐవీ ప్రాజెక్ట్	0.17
		విశాఖపట్నంలో ఆయుర్వేద ఫార్మసీ స్థాపన	0.60
		విశాఖపట్నంలో డ్రగ్ టెస్టింగ్ ల్యాబ్	0.26
		ఆయుష్ విద్యా సంస్థలు	0.51
		ఔషధ మొక్కల అభివృద్ధి / ఫార్మింగ్	3.15
4	2020-21	ఆరోగ్య & సంరక్షణ కేంద్రాల ఏర్పాటు	7.71

అనుబంధం 10.2
(పేరా 10.4.2(ఇ) పేజీ నెం. 204)

ఎన్ఏఎమ్ కింద కేంద్రానికి సమర్పించిన మరియు సమర్పించని యూసీల వివరాలు

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి విడుదల చేసిన జీఓఐ వాటా	యూనిట్లు/నోడల్ ఏజెన్సీలకు విడుదల చేసిన జీఓఐ వాటా	జీఓఐకి యూసీలు సమర్పించిన మొత్తం	మిగిలిన మొత్తానికి బకాయిలో ఉన్న యూసీలు
2017-18	11.76	6.43	6.06	5.7
2018-19	12.80	5.98	1.04	11.76
2019-20	18.23	0.24	0.17	18.06
2020-21	4.63	0.08	0	4.63
2021-22	0	0	0	0
Total	47.42	12.73	7.27	40.15

(మూలం: ఆయుష్ కమిషనరేట్ అందించిన సమాచారం)

అనుబంధం 10.3
(పేరా 10.5 పేజీ నెం. 206)

ఆయుష్ వైద్య కళాశాలలు మరియు ఆసుపత్రులలోని విభాగాల జాబితా

హోమియోపతి కళాశాల విభాగాలు (నాన్-క్లినికల్)	బోధనా ఆసుపత్రి/ విభాగాలు (క్లినికల్)	ఆయుర్వేద కళాశాల విభాగాలు (నాన్-క్లినికల్)	బోధనా ఆసుపత్రి/ విభాగాలు (క్లినికల్)
1. అనాటమీ	1. జనరల్ మెడిసిన్	1. సంహిత మరియు సిద్ధాంత విభాగం	1. కయాచికిత్స (అంతర్గత వైద్యం)
2. ఫిజియాలజీ	2. పీడియాట్రిక్స్	2. రచనా షరీర్ విభాగం	2. పంచకర్మ
3. ఫార్మసీ	3. శస్త్రచికిత్స	3. క్రియా షరీర్ శాఖ	3. శల్య
4. పాథాలజీ	4. ప్రసూతి శాస్త్రం/ గైనకాలజీ	4. ద్రవ్యగుణ శాఖ	4. శలాక్య తంత్రం
5. ఫోరెన్సిక్ మెడిసిన్ మరియు టాక్సికాలజీ మ్యూజియం		5. రస శాస్త్ర ఏవం బైషజ్య కల్పనా శాఖ	5. స్త్రీ రోగ్ ఎవుమ్ ప్రసూతి తంత్రం
6. కమ్యూనిటీ మెడిసిన్		6. రోగానిదన్ ఏవం వికృతి విజ్ఞాన శాఖ	6. కౌమర్భృత్య (బాలరోగ్)
7. వైద్య సాధన		7. స్వస్థవృత్త మరియు యోగా విభాగం	7. స్వస్థవృత్తేపుం యోగం
8. గైనకాలజీ మరియు ప్రసూతి శాస్త్రం		8. అగడ తంత్ర ఏవం విధి వైద్య శాఖ	8. అత్యాయిక (ప్రమాదం)
9. శస్త్రచికిత్స		9. కయాచికిత్స శాఖ	
10. మెటీరియా మెడికా		10. పంచకర్మ శాఖ	
11. ఆర్గానాన్ ఆఫ్ మెడిసిన్		11. శల్య శాఖ	
12. కంప్యూటర్ ల్యాబ్ తో రెఫర్టరీ		12. శలాక్య శాఖ	
13. మనోరోగచికిత్స		13. ప్రసూతి ఏవం స్త్రీ రోగ్ శాఖ	
14. పీడియాట్రిక్స్		14. కౌమర్భృత్య (బాలరోగ్) శాఖ	

అనుబంధం 10.4

(షేరా 10.5.1 (ఎ) షేజీ వెం.206)

గుడివాడలోని హోమియో వైద్య కళాశాలలో భవనం/మౌలిక సదుపాయాల లభ్యతను చూపే పట్టిక

క్రమ సంఖ్య	నిర్మించిన ప్రాంతం	సీసీహెచ్ నిబంధనల ప్రకారం (చదరపు మీటర్లు)	లభ్యత (చదరపు మీటర్లు)	వ్యాఖ్యలు
(i)	కళాశాల భవనం యొక్క మొత్తం నిర్మించిన ప్రాంతం	1,210	1,058	
(ii)	విభాగాల సంఖ్య	14 (సంఖ్యలలో)	12 (సంఖ్యలలో)	సైకియాట్రీ & పీడియాట్రిక్స్ (అందుబాటులో లేదు)
(iii)	అడ్మినిస్ట్రేటివ్ విభాగం యొక్క ప్రాంతం	120	30	
(iv)	సెమినార్ లేదా కాన్ఫరెన్స్ లేదా ఎగ్జామినేషన్ హాల్ (సిట్టింగ్ కెపాసిటీతో సహా) ప్రాంతం	100	అందుబాటులో లేదు	
(v)	అన్ని బోధనా విభాగాల ప్రాంతం			
	(ఎ) అనాటమీ డిపార్టుమెంటు మంచి వెంటిలేటెడ్ డిసిక్షన్ హాల్, వాష్ బేసిన్ తో పాటుగా కళేబరాల నిల్వ, ప్రదర్శన మరియు విసదీసించే ప్రక్రియల కోసం.	50	12	
	(బి) శరీరధర్మ శాస్త్రం మరియు జీవరసాయన శాస్త్రం, మ్యూజియం మరియు ప్రదర్శన గది కోసం ప్రత్యేక ప్రయోగశాలలతో శరీరధర్మశాస్త్రం	60	15	
	(సి) మ్యూజియం కమ్ డెమాన్స్ట్రేషన్ గదితో హోమియోపతిక్ ఫార్మసీ లాబొరేటరీ	60	30	
	(డి) మ్యూజియం కమ్ ప్రదర్శన గదితో పాథాలజీ లేబొరేటరీ	60	20	
	(ఇ) ఫోరెన్సిక్ మెడిసిన్ & టాక్సికాలజీ మ్యూజియం మరియు ప్రదర్శన గది	40	10	
	(ఎఫ్) కమ్యూనిటీ మెడిసిన్ మ్యూజియం మరియు ప్రదర్శన గది	40	15	
	(జి) మెడిసిన్ మ్యూజియం కమ్ డెమాన్స్ట్రేషన్ రూమ్ ప్రాక్టీస్	40	15	
	(హెచ్) గైనకాలజీ & ప్రసూతి మ్యూజియం మరియు ప్రదర్శన గది	40	15	
	(i) సర్జరీ మ్యూజియం మరియు ప్రదర్శన గది	40	10	
	(j) హోమియోపతిక్ మెటీరియా మెడికా మ్యూజియం మరియు ప్రదర్శన గది	40	15	
	(కె) ఆర్థోనాస్ ఆఫ్ మెడిసిన్ తో పాటు హిస్టరీ ఆఫ్ మెడిసిన్ మ్యూజియం కమ్ డెమాన్స్ట్రేషన్ రూమ్	40	15	
	(l) కంప్యూటర్ ల్యాబ్ & ప్రదర్శన గదితో రెపర్టరీ	40	15	
	(ఎమ్) మనోరోగచికిత్స		అందుబాటులో లేదు	పి.జీ కోర్సులు కోసం కనీసం 60 చ.మీ.లు స్థలాన్ని అందించాలి
	(ఎన్) పీడియాట్రిక్స్			
(vi)	తగిన సిట్టింగ్ మరియు లాకర్ తో బాలురు మరియు బాలికల కోసం ప్రత్యేక సాధారణ గదులు	25	అందుబాటులో లేదు	
(vii)	కళాశాల ఆవరణలో క్యాంటీన్ సౌకర్యం	40		

(మూలం: డా. గురురాజు ప్రభుత్వ రికార్డులు హోమియో మెడికల్ కళాశాల, గుడివాడ)

అనుబంధం - 10.5
(షేరా 10.5.1(ఎ)(v) షేజీ నెం. 208)

గుడివాడలోని హోమియోపతి ఆసుపత్రిలో భవనం/మౌలిక సదుపాయాల లభ్యతను చూపే పట్టిక

క్రమ సంఖ్య	వివరణ	సీసీహెచ్ నిబంధనల ప్రకారం (చదరపు మీటర్లలో)	వాస్తవ స్థితి (చదరపు మీటర్లలో)	వ్యాఖ్యలు
(i)	కళాశాలలో సహా ఆసుపత్రి ప్రాంతం (భూమి).	2.5 ఎకరాలు		
(ii)	హాస్పిటల్ భవనం యొక్క మొత్తం నిర్మిత ప్రాంతం			
(iii)	విభాగాల సంఖ్య	4.00	4.00	మెడిసిన్, సర్జరీ, గైనకాలజీ మరియు పీడియాట్రిక్స్
(iv)	హాస్పిటల్ అడ్మిన్ బ్లాక్ ఏరియా	50.00	464.01	
(v)	ఔట్ పేషెంట్ విభాగం యొక్క ప్రాంతం	100.00	800.00	
(vi)	ఇన్ పేషెంట్ విభాగం యొక్క ప్రాంతం	350.00	1,930.40	
(vi)	ఆపరేషన్ థియేటర్స్ బ్లాక్ ఏరియా	100.00	0	ఆపరేషన్ థియేటర్ లేదు
(vii)	ఫిజియోథెరపీ మరియు యోగాతో సహా పునరావాస యూనిట్ యొక్క ప్రాంతం	40.00	0	
(viii)	సెంట్రల్ క్లినికల్ లాబొరేటరీ ప్రాంతం	40.00	227.50	
(ix)	రేడియాలజీ లేదా సోనోగ్రఫీ విభాగం యొక్క ప్రాంతం	40.00	171.00	
(x)	హాస్పిటల్ కిచెన్ మరియు క్యాంటీన్ యొక్క ప్రాంతం	20.00	0	
(xi)	దుకాణాల ప్రాంతం	25.00	189.80	

(మూలం: డా. గురురాజు ప్రభుత్వ రికార్డులు హోమియో మెడికల్ కళాశాల, గుడివాడ)

అనుబంధం - 10.6

(పేరా 10.5.1(a)(vi) పేజీ నెం. 209)

(ఎ) గుడివాడలోని డాక్టర్ గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో ఆసుపత్రిలో అందుబాటులో ఉన్న పరికరాల పట్టిక

క్రమ సంఖ్య	వస్తువుల పేరు	సీసీహెచ్ 2013 నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన పరిమాణం	అందుబాటులో ఉన్న పరిమాణం	పనిచేస్తున్నవి	పనిచేయనివి	కొరత	కొరత (శాతం)
1	ఇనుప పడకలు (సాధారణ, శస్త్రచికిత్స & పీడియాట్రిక్స్)	50	48	31	17	19	38
2	ట్రాలీతో స్ట్రెచర్	1	2	1	1	0	0
3	స్టెరిలైజర్లు	2	2	1	1	1	50
4	బి.పి. పరికరం	8	30	5	25	3	38
5	యూరిన్ పాట్స్, మగ మరియు ఆడ	10	4	3	1	7	70
6	బెడ్ ప్యాస్టు E.I.	10	13	12	1	0	0
7	టంగ్ డిప్రెసర్ (డిస్పోజబుల్)	అవసరానికి తగినంత	10	10			0
8	చూషణ యంత్రం	1	2		2	1	100
9	చూషణ గొట్టం	అవసరానికి తగినంత	2		2	2	100
10	ఆర్థో ఫోర్స్, చిన్నవి మరియు పెద్దవి	12 చొప్పున	60(30 పెద్దవి & 30 చిన్నవి)	మొత్తం			0
11	బ్యాక్ రెస్ట్	4	5	2	3	2	50
12	స్టాండ్ తో ఆక్సిజన్ సిలిండర్	ప్రతి వార్డులో 1	2	2			0
13	డ్రెసింగ్ డ్రమ్స్ (పెద్దది)	3	3	3		0	0
14	డయాగ్నోస్టిక్ సెట్ (ఈఎన్టీ)	ప్రతి వార్డులో 1	1		1	1	100
15	ఇన్ఫా- రెడ్ దీపం	1				1	100
16	చక్రాలతో కుర్చీ ట్రాలీ	2	1	1		1	50
17	రిఫ్రిజరేటర్	1	1	1		0	0
18	తూకం వేసి యంత్రం	4	10	5	5	0	0

(బి) గుడివాడలోని డాక్టర్ గురురాజు ప్రభుత్వ హోమియో కళాశాలలో పరికరాల లభ్యతను చూపుతున్న ప్రకటన

(i) అనాటమీ విభాగం

క్రమ సంఖ్య	సామగ్రి/పరికరం పేరు	సీసీహెచ్ 2013 నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత	కొరత (శాతంలో)
1	మార్బుల్ టాప్స్ లేదా స్టెయిన్లెస్ స్టీల్ తో డిసెక్షన్ టేబుల్స్ (6' x 1' x 2' x 3')	4	4	పనిచేస్తున్నవి	0	0
2	డిసెక్షన్ సెట్ పూర్తయింది	అవసరానికి తగినంత	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0
3	శరీరం మరియు అవయవాలను విభజించడం కోసం చూసింది	1	2	పనిచేస్తున్నవి	0	0

క్రమ సంఖ్య	సామగ్రి/పరికరం పేరు	సీసీహెచ్ 2013 నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత	కొరత (శాతంలో)
4	శవాలను ఉంచడానికి నిల్వ ట్యాంకులు	అవసరం మేరకు	2	పనిచేస్తున్నవి	0	0
5	మోడల్ లు, చార్ట్లు, రేఖాచిత్రాలు, స్లయిడ్ల మృదువైన భాగం, మమ్మీ ఫైడ్ బాడీలు, ఎముకలు, తాజా రేఖాచిత్రాలు మొదలైన బోధన మెటీరియల్ లు.	అవసరం మేరకు	అవసరం మేరకు అందుబాటు లో ఉన్నవి (50 సెట్ల)	పనిచేస్తున్నవి	0	0
6	సూక్ష్మదర్శిని (వైద్యం)	25	25	20 పనిచేస్తున్నవి & 5 పనిచేయడం లేదు	5	20

(ii) ఫిజీయాలజీ విభాగం

క్రమ సంఖ్య	సామగ్రి/పరికరం పేరు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత	కొరత (శాతంలో)
1	మెడికల్ మైక్రోస్కోప్	25	25	పనిచేయడం లేదు	25	100
2	ఈఎస్ఆర్ అంచనా కోసం పరికరాలు/ స్టాండ్ లో ఈఎస్ఆర్ కోసం వెస్ట్రెగ్నెస్ పిప్పెట్	25 (విడి వైపులతో)	30	పనిచేస్తున్నవి	0	0
3	హిమాటోక్రిట్ గొట్టాలు	30 (విడి భాగాలతో)	14	10 పనిచేస్తున్నవి & 4 పనిచేయడం లేదు	20	67
4	ఆటో ఎనలైజర్ లేదా సెమీ ఆటో ఎనలైజర్	1	1	పనిచేయడం లేదు	1	100
5	హిమోగ్లోబిన్ మీటర్ సాఫ్ట్ వేర్	25 (విడి భాగాలతో)	5	పనిచేస్తున్నవి	20	80
6	హిమోసైటోమీటర్	25 (విడి భాగాలతో)	12	పనిచేస్తున్నవి	13	52
7	స్పిగ్మోమానోమీటర్	25	20	పనిచేస్తున్నవి	5	20
8	స్టైటోస్కోప్	25	11	పనిచేస్తున్నవి	14	56
9	క్లినికల్ థర్మామీటర్ (డిజిటల్)	25	0	పనిచేస్తున్నవి	25	100
10	నీ హోమర్	25	17	పనిచేస్తున్నవి	8	32
11	వినికెడి పరిక్ష కోసం ట్యూనింగ్ ఫోర్స్ (32-10000 hzs)	1 సెట్	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0
12	స్టైట్ గ్రాఫ్ లు లేదా న్యూమోగ్రాఫ్ లు	5	5	పనిచేస్తున్నవి	0	0
13	ఎలక్ట్రో కార్డియోగ్రాఫ్ (ఇ సీ జీ మెషిన్)	1	1	పనిచేయడం లేదు	0	0
14	ఎలక్ట్రానిక్ స్టాప్ వాచీలు 1/10 సెకన్లు	4	2	పనిచేస్తున్నవి	2	50
15	గ్లాస్ స్పెడనం (డబుల్) ఉపకరణం	1	1	పనిచేయడం లేదు	1	100
16	సెంటిఫ్యూజ్ (మధ్యస్థ వేగం)	2	2	పనిచేస్తున్నవి	0	0
17	కలరిమీటర్ (ఫోటో ఎలక్ట్రిక్)	2	2	పనిచేస్తున్నవి	0	0

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	సామాగ్రి/పరికరం పేరు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత	కొరత (శాతంలో)
18	పిహెచ్ మీటర్ విద్యుత్	2	2	1 ఎన్ఎఫ్	1	50
19	రంగు అవగాహన లాంతరు (ఎడిడ్ గ్రీన్)	1	1	పనిచేస్తున్నది ఎరుపు రంగు మాత్రమే	0	0
20	ఇంక్యుబేటర్	1	2	పనిచేయడం లేదు	1	100
21	ఎడ్యుకేషనల్ సిడి, డివీడి, ఫిల్మ్లు, స్లయిడ్లు, ఆడియో విజువల్ ఎయిడ్స్ తో కూడిన మోడల్లు	అవసరానికి తగినంత	సిడి, డివీడి, ఫిల్మ్-0, ఏవీఏ-2	పనిచేయడం లేదు	0	0
22	పెరిమీటర్	3	0		3	100
23	స్పిరోమీటర్	1	0		1	100
24	టోనోమీటర్	1	1	పనిచేస్తున్నది	0	0
25	హ్యాండ్ గ్రేప్ డైనమోమీటర్	1	1	పనిచేస్తున్నది	0	0
26	బైసికల్ ఎర్గోమీటర్	1	1	పనిచేస్తున్నది	0	0

(iii) బయోకెమిస్ట్రీ విభాగం

క్రమ సంఖ్య	సామాగ్రి/పరికరం పేరు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత	కొరత (శాతంలో)
1	ఎలక్ట్రానిక్/మోనోపాన్ బ్యాలెన్స్	1	1	పనిచేస్తున్నది	0	0
2	సెంట్రీఫ్యూజ్	1	1	పనిచేస్తున్నది	0	0
3	సంతులనం, రసాయన/సాధారణ	2	2	పనిచేస్తున్నది	0	0
4	వాటర్ బాత్	2	2	పనిచేయడం లేదు	2	100
5	యూరినోమీటర్	25	25	పనిచేస్తున్నది	0	0
6	హైడ్రోమీటర్ (0.700 నుండి 1.00)	2	2	పనిచేస్తున్నది	0	0
7	అల్బుమిన్ మీటర్లు	10	17	పనిచేస్తున్నది	0	0
8	గ్లూకోమీటర్	10	0	పనిచేస్తున్నది	0	0
9	థర్మోమీటర్	10	5	పనిచేస్తున్నది	5	50
10	కలోరిమీటర్	1	1	పనిచేస్తున్నది	0	0
11	వేడి గాలి ఓవెన్ 14 x14 x14 (ఎలక్ట్రిక్)	1	1	పనిచేయడం లేదు	1	100
12	డబుల్ డిస్టిలేషన్ ఉపకరణం గాజు	1	1	పనిచేయడం లేదు	1	100
13	సెంట్రీఫ్యూజ్, మీడియం స్పీడ్, ఎలక్ట్రిక్	1	1	పనిచేస్తున్నది	0	0
14	పిప్పెట్, బీకర్లు, బ్యూరెట్లు వంటి గాజు వస్తువులు, ఆస్పెస్టాస్ తో కూడిన వైర్ గోజ్, సెంటర్ హాట్ ప్లేట్, స్టవ్, సిరంజిలు, బర్సర్లు, రబ్బరు ట్యూబ్ స్టాండ్లు క్లాంప్లు, ఫ్లాష్ మొదలైనవి.	అవసరానికి తగినంత	అందుబాటులో లేదు		0	100
15	పిహెచ్ మీటర్	1	1	పనిచేస్తున్నది	0	0

(iv) పాథాలజీ మరియు మైక్రోబయాలజీ విభాగం

క్రమ సంఖ్య	సామాగ్రి/పరికరం పేరు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత	కొరత (శాతంలో)
1	ప్రత్యేక స్టాండింగ్ కోసం వేడి గాలి ఓవెన్ (50°C).	1	0		1	100
2	సెంట్రీఫ్యూజ్ యంత్రం విద్యుత్ రోటో ఫిక్స్	2	1	పనిచేస్తున్నవి	1	50
3	వాటర్ బాత్, విద్యుత్	4	4	పనిచేస్తున్నవి	0	0
4	గ్లాస్ వేర్, మరకలు, హిస్టోపాథాలజీ కోసం రసాయన కారకాలు మొదలైనవి.	అవసరానికి తగినంత	అందుబాటులో ఉన్నవి	ఉపయోగపడని రసాయన కారకం		0
5	ఇంక్యుబేటర్	2	2	పనిచేస్తున్నవి	0	0
6	ఆర్.బి.సీ మరియు డబ్ల్యూ.బి.సీ పైపెట్లతో హీమో సైటోమీటర్	25	12	పనిచేస్తున్నవి	13	52
7	హిమోగ్లోబిన్మీటర్ సాఫ్ట్ల రకాలు	25	1	పనిచేస్తున్నవి	24	96
8	ఆటోక్లేవ్	2	1	పనిచేస్తున్నవి	1	50
9	వాయురహిత ఉపకరణం	2	1	పనిచేయడం లేదు	2	100
10	స్టాప్ వాచ్ సెక	2	2	పనిచేస్తున్నవి	0	0
11	పిపెట్ మీటర్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0
12	చమురు ఇమ్మర్షన్ స్నూక్లూడర్ని	25	11	10 పనిచేస్తున్నవి 1 పనిచేయడం లేదు	15	60
13	సెరోలాజికల్/హెమటోలాజికల్ పని కోసం అధిక శక్తి సెంట్రీఫ్యూజ్	1	0		1	100
14	ఈ.ఎస్.ఆర్ వెస్టర్గ్రీన్ / వింట్రోబ్	2 సెట్లు చొప్పున	1	పనిచేస్తున్నవి	1	50
15	కాలనీ కౌంటర్	1	1	పనిచేయడం లేదు	1	100
16	మీడియా తయారీకి సంబంధించిన మెటీరియల్	అవసరానికి తగినంత	0			100
17	స్టెయిన్ తయారీకి సంబంధించిన పదార్థం	అవసరానికి తగినంత	0			100
18	కాప్లెన్ జాడి	2	4	పనిచేస్తున్నవి		0
19	ఉపకరణాలతో కూడిన కంప్యూటర్	1	1	పనిచేయడం లేదు	1	100
20	రక్తంలో చక్కెరను అంచనా వేయడానికి మరియు ఇతర సెరోలాజికల్ పరీక్షల కోసం యంత్రం	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0

(v) కమ్యూనిటీ మెడిసిన్ విభాగం

క్రమ సంఖ్య	సామాగ్రి/పరికరం పేరు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత	కొరత (శాతంలో)
1	బాకోమీటర్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0
2	లాక్టోమీటర్	1	2	1 పనిచేస్తున్నవి & 1 పనిచేయడం లేదు	0	0
3	హైడ్రోమీటర్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0
4	హైడ్రోమీటర్ తడి మరియు పొడి బల్బ్	1	2	పనిచేయడం లేదు	1	100

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	సామాగ్రి/పరికరం పేరు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత	కొరత (శాతంలో)	
5	ఫిల్టర్ పాస్టమ్ చాంబర్ల్యాండ్ పూర్తి సెట్	1	0		1	100	
6	మ్యూజియం					0	
	మోడల్స్	అవసరానికి తగినంత	రికార్డు ప్రకారం అందుబాటులో ఉన్నవి				
	చార్ట్ & డిజైన్						
	సంబంధించిన మెటీరియల్						
7	ఇన్ఫర్మేషన్ ఆన్ డిస్సే	అవసరానికి తగినంత	రికార్డు ప్రకారం అందుబాటులో ఉన్నవి			0	
8	స్టో సాండ్ ఫిల్టర్ మోడల్ / ఫిల్టర్ బెర్క్ ఫిల్డ్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0	
9	స్మోక్ లెస్ చుల్లా మోడల్	1	0		1	100	
10	రాఫిడ్ సాండ్ ఫిల్టర్ మోడల్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0	
11	ఐడియల్ వెల్ మోడల్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0	
12	రిఫ్రిజరేటర్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0	

(vi) ఫోరెన్సిక్ మెడిసిన్ మరియు టాక్సికాలజీ విభాగం

క్రమ సంఖ్య	సామాగ్రి/పరికరం పేరు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత	కొరత (శాతంలో)
1	త్రాసు (డయల్ రకం)	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0
2	ఎత్తు కొలిచే పరికరాలు	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0
3	వెర్షియర్ కాలిబర్స్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0
4	ఆయుధాలు (మొద్దుబారిన, పడునైన & సూటి)	20	40	పనిచేస్తున్నవి	0	0

(vii) హోమియోపతి మందుల విభాగం

క్రమ సంఖ్య	సామాగ్రి/పరికరం పేరు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత	కొరత (శాతంలో)
1	పిల్ టైల్స్	25	25	పూర్తిగా ధ్వంసమైనవి	25	100
2	పింగాణీ గిన్నెలు	25	10	పనిచేస్తున్నవి	15	60
3	పట్టుకారుతో క్రూసిబుల్స్	25	25	పూర్తిగా ధ్వంసమైనవి	25	100
4	రోకలి మరియు మోర్టార్స్ (ఇనుము, గాజు, పింగాణీ)	25	30	పనిచేస్తున్నవి	0	0
5	వాటర్ బాత్, మెటల్ /ఎలక్ట్రిక్	25	25	16 పనిచేస్తున్నవి & 9 పనిచేయడం లేదు	9	36
6	సూక్ష్మదర్శిని (విద్యార్థి రకం)	5	2	పనిచేస్తున్నవి	3	60
7	వాక్యుమ్తో వడపోత కోసం గాజు ఉపకరణం	2	0	పనిచేస్తున్నవి	2	100
8	సన్నని పొర క్రోమాటోగ్రఫీ ఉపకరణం	1	0	పనిచేస్తున్నవి	1	100
9	పీహెచ్ మీటర్	2	4	పనిచేస్తున్నవి	0	0
10	స్టాప్ వాచ్	25	6	పనిచేస్తున్నవి	19	76
11	హైడ్రోమీటర్	5	7	పనిచేస్తున్నవి	0	0
12	ఆల్కహోలీమీటర్	5	1	పనిచేస్తున్నవి	4	80
13	లాక్టోమీటర్	5	6	పనిచేస్తున్నవి	0	0
14	ఎలక్ట్రిక్ పాటెన్సజర్ (పిజీ కోర్సు కోసం)	2	1	పనిచేయడం లేదు	2	100
15	ఎలక్ట్రిక్ ట్రిటురేటర్ (పిజీ కోర్సు కోసం)	2	0		2	100
16	వాటర్ స్టిల్ (డిస్టిల్డ్ వాటర్ ప్లాంట్)	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0
17	పెర్కొలేటర్	5	3	పనిచేస్తున్నవి	2	40
18	మెసరేటర్	5	0		5	100
19	బొటానికల్ స్లయిడ్లు	అవసరానికి తగినంత	0		0	100
20	కలరిమీటర్ (పి.జీ. కోర్సు కోసం)	1	0		1	100
21	స్పెక్ట్రో స్కోప్ (పి.జీ. కోర్సు కోసం)	1	0		1	100
22	డిసెక్టెంగ్ మైక్రోస్కోప్	2	0		2	100
23	స్పైడనం ఉపకరణం (గాజు)	1 సెట్టు	0		1	100
24	పైక్నోమీటర్ (నిర్దిష్ట గ్రావిటీ బాటిల్)	2	0		2	100
25	ఎలక్ట్రానిక్ బ్యాలెన్స్	1	0		1	100
26	హాట్ ఎయిర్ ఓవెన్	1	0		1	100
27	కెమికల్ బాలన్స్	10	3	పనిచేస్తున్నవి	7	70

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

28	ఫిజికల్ బ్యాలెన్స్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0	0
29	కొలిచే అద్దాలు, అన్ని పరిమాణాలు	అవసరానికి తగినంత	9	పనిచేస్తున్నవి	0	0
30	వివిధ-రసాయనాలు, మందులు, గ్లాస్ ఫియల్స్, గ్లాస్ రాడ్లు, ఫన్నెల్స్, ఫిల్టర్ పేపర్ మొదలైనవి.	అవసరానికి తగినంత	అందుబాటులో ఉన్నవి	పనిచేస్తున్నవి	0	0

విభాగాల వారీగా పరికరాల లభ్యతలో కొరతను చూపే పట్టిక (శాతాల వారీగా)

విభాగం పేరు	కొరత (శాతంలో)			
	0-25	26-50	51-75	76-100
అనాటమీ విభాగం	6	0	0	0
ఫిజియాలజీ విభాగం	12	3	3	8
బయోకెమిస్ట్రీ విభాగం	10	1	0	4
పాథాలజీ మరియు మైక్రోబయాలజీ విభాగం	7	3	2	8
కన్యూనిటీ మెడిసిన్ విభాగం	9	0	0	3
ఫోరెన్సిక్ మెడిసిన్ మరియు టాక్సికాలజీ విభాగం	4	0	0	0
హోమియోపతిక్ ఫార్మసీ విభాగం	8	2	3	17
మొత్తం	56	9	8	40

హోమియోపతి కళాశాల & ఆసుపత్రి రెండింటికీ పరికరాల లభ్యతలో కొరతను చూపే పట్టిక (శాతాల వారీగా)

యూనిట్ పేరు	0-25%	26-50%	51-75%	76-100%
డాక్టర్ గురురాజు గవర్నమెంట్ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి, గుడివాడ	8	5	1	4
డాక్టర్ గురురాజు ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద కళాశాల, గుడివాడ	56	9	8	40

ఆయుర్వేద కళాశాల & ఆసుపత్రి రెండింటికీ పరికరాల లభ్యత (శాతాల వారీగా)

(శాతంలో)

యూనిట్ పేరు	0-25	26-50	51-75	76-100
ఆయుర్వేదం				
డాక్టర్ ఏఎల్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి, విజయవాడ	246	13	6	49
డా. ఎన్ఆర్ఎస్ గవర్నమెంట్ ఆయుర్వేద కళాశాల, విజయవాడ	69	5	10	13

అనుబంధం 10.7

(పేరా 10.5.2 (ఏ) పేజీ నెం. 210)

విజయవాడలోని డాక్టర్ ఎన్.ఆర్.ఎస్ ఆయుర్వేద కళాశాలలో మౌలిక సదుపాయాల లభ్యతను చూపే పట్టిక

క్రమ సంఖ్య	నిర్మిత ప్రాంతం	సీసీఐఎమ్ నిబంధనల ప్రకారం	విస్తీర్ణం (చ. మీ లతో)	వ్యాఖ్యలు
(i)	కళాశాల భవనం యొక్క మొత్తం నిర్మిత ప్రాంతం	4,000	2,421	
(ii)	అడ్మినిస్ట్రేటివ్ విభాగం యొక్క ప్రాంతం	300	169	
(iii)	ఉపన్యాస మందిరాల విస్తీర్ణం	800	300	
(iv)	సెమినార్ లేదా కాన్ఫరెన్స్ లేదా ఎగ్జిజివేషన్ హాల్ (సిటింగ్ కెపాసిటీతో సహా) ప్రాంతం	300	224	
(v)	సిటింగ్ సామర్థ్యం 61-100 గల సెంట్రల్ లైబ్రరీ ప్రాంతం	200	225	
(vi)	అన్ని బోధనా విభాగాల ప్రాంతం	2,400	1,303	
(vii)	(ఎ) సంహిత మరియు సిద్ధాంత విభాగం (డిపార్ట్‌మెంటల్ లైబ్రరీ కమ్ ట్యుటోరియల్ రూమ్‌తో సహా)	100	50	
	(బి) డిసెక్షన్ హాల్ తో కూడిన రచనా షరీర్ విభాగం	250	144	
	(సి) బయో-కెమిస్ట్రీ పరీక్ష కోసం ఐచ్ఛిక సౌకర్యంతో క్రియా షరీర్ శాఖ ప్లస్ క్రియా షరీర్ (ఫిజియాలజీ) ల్యాబొరేటరీ	150	120	
	(డి) ద్రవ్యగుణ శాఖ కమ్ ద్రవ్యగుణ మ్యూజియం మరియు ఫార్మాకోగ్నోసి మరియు ఫార్మాకాలజీ ల్యాబ్‌లు	250	200	
	(ఇ) రస శాస్త్ర ఏవం ఖైషజ్య కల్పన విభాగం ప్లస్ రస శాస్త్ర ల్యాబ్ మరియు మ్యూజియం, డ్రగ్ టెస్టింగ్ ల్యాబ్ ఫార్మాసి	150	200	
	(ఎఫ్) వికృతి విజ్ఞాన ప్రయోగశాలతో రోగనిదన్ ఏవం వికృతి విజ్ఞాన విభాగం	150	75	
	(జీ) కళాశాలలో స్వస్థవృత్త మరియు యోగా విభాగం ప్లస్ యోగా హాల్	150	75	
	(హెచ్) అగడ తంత్ర ఏవం యోగా శాఖ ప్లస్ మ్యూజియం	100	50	
	(ఐ) కాయచికిత్స విభాగం	150	84	
	(జె) పంచకర్మ విభాగం	75	52	
	(కె) శల్య శాఖ ప్లస్ మ్యూజియం కమ్ ట్యుటోరియల్ రూమ్ మరియు ఎక్స్‌పెరిమెంటల్ సర్జరీ (యోగా లాబొరేటరీ)	150	75	
	(ఎల్) శలాక్య విభాగం ప్లస్ మ్యూజియం కమ్ ట్యుటోరియల్ రూమ్	150	76	
	(ఎమ్) ప్రసూతి ఏవం స్త్రీ రోగా విభాగం ప్లస్ మ్యూజియం కమ్ ట్యుటోరియల్ రూమ్	100	52	
	(ఎన్) కౌమర్యుత్వ (బాలరోగ) శాఖ ప్లస్ మ్యూజియం కమ్ ట్యుటోరియల్ రూమ్	75	50	
	టీచింగ్ ఫార్మాసి మరియు క్వాలిటీ టెస్టింగ్ ల్యాబ్	200	100	
(viii)	తగిన సిటింగ్ ఏర్పాటు మరియు లాకర్‌తో బాలురు మరియు బాలికల కోసం ప్రత్యేక సాధారణ గదులు	100	50	
(ix)	కళాశాల ఆవరణలో క్వ్యాంటిన్ సౌకర్యం	100	50	
	వెబ్ ఆధారిత కంప్యూటరైజ్డ్ సెంట్రల్ రిజిస్ట్రేషన్ సిస్టమ్స్ నిర్వహణ			
	కళాశాల అధికారులు ఐపీ/ ఓపీ విభాగాల రికార్డులు (జత చేసిన ఆసుపత్రికి సంబంధించి), ఓపీ విభాగం మరియు ఐపీ విభాగం రోగుల కేసు పత్రాలు, ప్రయోగశాల మరియు రెడియోలాజికల్ ఇన్వెస్టిగేషన్ నివేదికలు, మందులకు సంబంధించి వెబ్ ఆధారిత కంప్యూటరైజ్డ్ కేంద్ర నమోదు పథకాలను నిర్వహించాలి. డిస్పెన్సింగ్ రిజిస్టర్, ఐ.పి విభాగాల రోగుల కోసం డైట్ రిజిస్టర్ ఆసుపత్రి సిబ్బంది యొక్క డ్యూటీ రోస్టర్, జనన & మరణ ధ్రువీకరణ పత్రాలు మొదలైనవి.		నిర్వహించబడ లేదు	

అనుబంధం-10.8

(పేరా 10.5.2. (ఏ) (vi) పేజీ నెం. 211)

విజయవాడలోని డాక్టర్ ఎన్ఆర్ఎస్ ఆయుర్వేద కళాశాలలో మినీ ఫార్మాసీ స్థాపనకు వచ్చిన నిధులు మరియు ఖర్చుల వివరాలు

క్ర. సం	కళాశాలచే నగదు స్వీకరించబడిన తేదీ	స్వీకరించబడిన మొత్తము (₹ లలో)	ఖర్చు చేసిన మొత్తము (₹ లలో)	మిగిలిన మొత్తము (₹ లలో)	ఉద్దేశ్యము
1	04-03-2016	14,13,574	11,15,051	2,98,523	అవసరమైన పరికరాల సేకరణ
2	22-06-2017	3,14,808	3,14,808	---	ముడి ఔషధాల సేకరణ
3	30-05-2017	21,00,000	4,00,250	16,99,750	నెలకు ₹ 1.75 లక్షలకు పునరావృత వ్యయం (12 నెలలకు)
4	30-08-2018	18,11,876	4,09,908	14,01,968	ముడి ఔషధాల, ముడి సరుకుల సేకరణ మరియు మినీ ఫార్మాసీలో నియమించబడిన సిబ్బందికి జీతాల చెల్లింపు
మొత్తం		56,40,258	22,40,017	34,00,241	

అనుబంధం 10.9

(పేరా 10.5.2 (సి) పేజీ నెం. 213)

(ఏ) విజయవాడలోని డాక్టర్ ఏఎల్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రిలో, పరికరాల లభ్యతను చూపే పట్టిక

(i) రోగ్యిజ్ఞాన్ ప్రయోగశాల

క్రమ సంఖ్య	యంత్రాలు మరియు పరికరాలు	సిపీఐఎమ్ 2016 నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా	కొరత
1	బైనాక్యులర్ మైక్రోస్కోప్	25	1	పనిచేస్తున్నాయి	24
2	ఆయిల్ ఇమ్మర్షన్తో మైక్రోస్కోప్	25	1	పనిచేస్తున్నాయి	24
3	ఆయిల్ ఇమ్మర్షన్తో మోనోక్యులర్ మైక్రోస్కోప్	25	2	పనిచేస్తున్నాయి	23
4	ఎక్స్-రే వ్యూ బాక్స్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
5	సాఫ్ట్ స్పెర్ స్టూర్ ట్యూబ్	50	2	పనిచేస్తున్నాయి	48
6	హెచ్ బి పిప్పెట్	50	1	పనిచేస్తున్నాయి	49
7	డబ్ల్యూబీసీ పిప్పెట్	50	5	పనిచేస్తున్నాయి	45
8	డ్రాపర్	50	0		50
9	రెడ్ సెల్ పిప్పెట్	50	5	పనిచేస్తున్నాయి	45
10	మెరుగైన న్యూబార్ చాంబర్	50	2	పనిచేస్తున్నాయి	48
11	ఇంక్యుబేటర్	2	1		1
12	వింట్రోబ్ నాళం	50	0		50
13	పాశ్చర్ పిప్పెట్	50	0		50
14	సెంట్రీఫ్యూజ్ గ్రాడ్యుయేట్ మెషిన్	2	2	పనిచేస్తున్నాయి	0
15	వెస్ట్రెగ్నెస్ పిప్పెట్	50	0		50
16	వెస్ట్రెగ్నెస్ స్టాండ్	50	2	పనిచేస్తున్నాయి	48
17	యూరినోమీటర్	50	0		50
18	ఆటోక్లెవ్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
19	అతిసీలలోహిత దీపం	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
20	సెల్ కౌంటర్ (హిమోఆటోఅనలైజర్)	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0

క్రమ సంఖ్య	యంత్రాలు మరియు పరికరాలు	సీపీఐఎమ్ 2016 నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా	కొరత
21	బీపీ ఉపకరణం	50	1	పనిచేస్తున్నాయి	49
22	స్టేతస్కోప్	50	0		50
23	థర్మామీటర్	50	1	పనిచేస్తున్నాయి	49
24	టంగ్ డిప్రెసర్	50	1	పనిచేస్తున్నాయి	49
25	స్టాప్ వాచ్	50	0		50
26	ఫిజికల్ బాలన్స్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
27	హాట్ ఎయిర్ ఓవేన్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
28	బునన్ బర్నర్	50	1	పనిచేస్తున్నాయి	49
29	రిఫ్రిజిరేటర్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
30	నమూనాలను సేకరించడానికి స్టైరెల్ వెస్పర్స్/బాటిల్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
31	టార్చ్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
32	నీ హామర్	వర్గీకరించబడినవి	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
33	టేపు	వర్గీకరించబడినవి	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
34	ఈఎన్ టీ పరీక్ష సెట్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
35	రిఫ్లెక్టర్లు (అద్దాలు)	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
36	త్రాసు	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
37	ట్యూనింగ్ ఫోర్స్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
38	నాసల్ స్పెక్యులమ్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
39	లారింగోస్కోప్	వర్గీకరించబడినవి	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
40	కాథెటర్స్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
41	ప్రోబ్స్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
42	హెచ్ బీఎస్ ఏజీ కిట్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
43	హెచ్ఎపి కిట్ - టిడాట్ (టీ మిత్ర పద్ధతి ద్వారా)	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
44	సీటీ మరియు బీటీ కిట్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
45	మూత్రపిండ ప్రొఫైల్, ఎల్ ఈటీ కిట్, లిపిడ్ ప్రొఫైల్, బ్లడ్ షుగర్ కిట్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
46	స్టైరెల్ డిస్పోజబుల్ లాన్సర్/సూది	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
47	గాజు కడ్డీ	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
48	సిరంజి సూది డిస్ట్రీయర్	వర్గీకరించబడినవి	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
49	కవర్ స్లిప్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
50	శుభ్రం చేయబడిన స్లయిడ్లు	వర్గీకరించబడినవి	3	పనిచేస్తున్నాయి	0
51	లిట్యూస్ పేపర్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
52	పిహెచ్ సూచిక పేపర్ ప్రిమ్స్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
53	టెస్ట్ ట్యూబ్	వర్గీకరించబడినవి	50	పనిచేస్తున్నాయి	0
54	వివిధ పరిమాణాల గరాటులను వేరు చేయడం	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
55	వివిధ పరిమాణాల మూతతో గాజు పాత్రలు	వర్గీకరించబడినవి	2	పనిచేస్తున్నాయి	0
56	కేశనాళిక గొట్టాలు	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	యంత్రాలు మరియు పరికరాలు	సిపిఐఎమ్ 2016 నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా	కొరత
57	రబ్బరు షీట్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
58	భూతద్దాలు	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
59	వాటర్ బాత్	వర్గీకరించబడినవి	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
60	మట్టి స్ట్రెక్స్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0

(ii) ప్రసవాల గది

క్రమ సంఖ్య	వస్తువుల పేరు	అవసరమైన సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్నది	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
1	నీడపడకుండా దీపకాంతి	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
2	చూషణ యంత్రం (నియోనాటల్)	1	0		1
3	ఆక్సిజన్ సిలిండర్ మరియు మాస్క్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
4	ఫీటల్ బోకో కార్డియోగ్రాఫ్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
5	రేడియంట్ వార్మర్	1	0		1
6	ఫోటో థెరపీ యూనిట్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
7	బరువు కొలిచే యంత్రం (పిడియాట్రిక్)	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
8	పేషెంట్ ట్రాలీ	2	1	పనిచేస్తున్నాయి	1
9	అనస్థీషియా ట్రాలీ	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
10	ఇన్సూలేటోరింగ్ టేబుల్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
11	వాక్యూమ్ ఎక్స్ట్రాక్టర్	1	0		1
12	ఫీటల్ డాష్టర్	1	1	పనిచేయడం లేదు	1
13	లో క్యావిటీ ఫోర్నెక్స్	2	2	పనిచేస్తున్నాయి	0
14	స్టెరిలైజర్	2	2	పనిచేస్తున్నాయి	0
15	మచింతోష్ రబ్బరు షీట్	వర్గీకరించబడినవి			0
16	లేబర్ మరియు ఎపిసియోటోమీ కోసం పరికరాలు (కత్తెర, ఫోర్నెక్స్, సూది హోల్డర్లు మొదలైనవి)	వర్గీకరించబడినవి		పనిచేస్తున్నాయి	0
17	బేబీ ట్రే	2			2
18	నెబ్యులైజర్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
19	ఫోటోస్కోప్	5	5	పనిచేస్తున్నాయి	0
20	ఆటో క్లాప్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
21	డ్రమ్స్	వర్గీకరించబడినవి		పనిచేస్తున్నాయి	0
22	పరికరాల ట్రాలీ	వర్గీకరించబడినవి		పనిచేస్తున్నాయి	0
23	ఓటీ టేబుల్స్ మరియు హెడ్ అప్ మరియు హెడ్ లో సౌకర్యం	1	1	పనిచేయడం లేదు	1
24	సల్ట్ ఆక్సీ మీటర్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
25	రిసిసిటేషన్ కిట్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
26	బాయిల్ ఉపకరణం	1	0		1
27	ఎలక్ట్రోకాటర్	1	0		1
28	ఎమ్బీపీ చూషణ యంత్రం	1	0		1

క్రమ సంఖ్య	వస్తువుల పేరు	అవసరమైన సంఖ్య	అందుబాటులో ఉన్నది	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
29	అనస్థీషియా కిట్	1	0		1
30	మొద్దుబారిన మరియు పదునైన క్యూరెట్స్	10	4	పనిచేస్తున్నాయి	6
31	డైలేటర్స్ సెట్ (హెగర్స్, హాకిన్స్)	5	1	పనిచేస్తున్నాయి	4
32	సిమ్స్ స్పెక్యులమ్	5	5	పనిచేస్తున్నాయి	0
33	కుస్కో స్పెక్యులం	5	5	పనిచేస్తున్నాయి	0
34	యాస్టిరియర్ వేజినల్ వాల్ రిట్రాక్టర్	5	4	పనిచేస్తున్నాయి	1
35	గర్బాశయ ధ్వని	5	5	పనిచేస్తున్నాయి	0
36	వోల్వెలం	5	4	పనిచేస్తున్నాయి	1
37	ఎమ్టిపీ సక్షన్ క్యూరెట్	5	0		5
38	అబ్జామినల్ రిట్రాక్టర్స్ (డోయిన్స్ మొదలైనవి)	5	2	పనిచేస్తున్నాయి	3
39	స్పాంజ్ హోల్డింగ్ ఫోర్సెప్స్	5	5	పనిచేస్తున్నాయి	0
40	అకుపచ్చ ఆర్మిటేజ్ ఫోర్సెప్స్	5	1	పనిచేస్తున్నాయి	4
41	యూటీరస్ హోల్డింగ్ ఫోర్సెప్స్	5	1	పనిచేస్తున్నాయి	4
42	కోచర్ ఫోర్సెప్స్	5	1	పనిచేస్తున్నాయి	4
43	ధమని ఫోర్సెప్స్ (పొడవైన, పొట్టి) ఒక్కొక్కటి	5	6	పనిచేస్తున్నాయి	0
44	కత్తెర - వివిధ పరిమాణాలు	5	5	పనిచేస్తున్నాయి	0
45	ఫోర్సెప్స్ ప్రసూతి శాస్త్రం	5	5	పనిచేస్తున్నాయి	0
46	ఎమోట్రాచియల్ గొట్టాలు	5	1	పనిచేస్తున్నాయి	4
47	కార్డ్ కటింగ్ ఉపకరణాలు	5	0		5
48	ఐయూసీడిని తొలగించే హుక్కు	5	0		5
49	మూత్రాశయం ధ్వని	5	0		5
50	బీపీ ఉపకరణం	2	2	పనిచేస్తున్నాయి	0
51	అత్యవసర రోగులకు హెచ్ఐవీ కిట్	వర్గీకరించబడినవి		పనిచేస్తున్నాయి	0
52	సాదా మరియు హోల్ తువ్వాళ్లు	వర్గీకరించబడినవి		పనిచేస్తున్నాయి	0
53	టవల్ క్లిప్లు	వర్గీకరించబడినవి		పనిచేస్తున్నాయి	0
54	క్యాట్ గట్స్ మరియు డ్రైడ్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
55	సూదులు	వర్గీకరించబడినవి		పనిచేస్తున్నాయి	0
56	సూది హోల్డర్లు	వర్గీకరించబడినవి		పనిచేస్తున్నాయి	0

(iii) ఆపరేషన్ థియేటర్లు- శల్య

క్రమ సంఖ్య	యంత్రాలు మరియు పరికరాలు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
1	స్పాట్ లైట్ (నీడపడకుండా సిలింగ్ అమర్చబడింది)	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
2	సూది పట్టుకొనే ఫోర్సెప్స్ (పెద్ద- మధ్యస్థ- చిన్న)	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
3	వర్గీకరించబడిన పరిమాణంలో డ్రెసింగ్ డ్రమ్స్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
4	డ్రమ్ స్టాండ్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	యంత్రాలు మరియు పరికరాలు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
5	ఐవీ స్టాండ్	2	2	పనిచేస్తున్నాయి	0
6	చీటిల్స్ ఫోర్నెస్	4	3	పనిచేస్తున్నాయి	1
7	మస్కిటో ఫోర్నెస్	4	4	పనిచేస్తున్నాయి	0
8	నిలువు కత్తెర (దర్జీ)	4	4	పనిచేస్తున్నాయి	0
9	వివిధ పరిమాణాల వక్ర కత్తెర	5	5	పనిచేస్తున్నాయి	0
10	కుట్టు తొలగింపు కత్తెర	5	5	పనిచేస్తున్నాయి	0
11	డిసెక్షన్ ఫోర్నెస్	4	4	పనిచేస్తున్నాయి	0
12	సైనస్ ఫోర్నెస్	4	4	పనిచేస్తున్నాయి	0
13	ప్రోబ్స్ - వర్గీకరించబడిన పరిమాణం	5	5	పనిచేస్తున్నాయి	0
14	పాయింట్ డి కత్తెర	4	2	పనిచేస్తున్నాయి	2
15	ఉదర ఉపసంహరణలు	5	4	పనిచేస్తున్నాయి	1
16	టిష్యూ ఫోర్నెస్	5	5	పనిచేస్తున్నాయి	0
17	బాబ్ కాక్ ఫోర్నెస్	5	5	పనిచేస్తున్నాయి	0
18	కోచర్ ఫోర్నెస్	5	5	పనిచేస్తున్నాయి	0
19	యురేత్రల్ డిలేటర్స్	5	0		5
20	మెటల్ కాథెటర్స్	5	2	పనిచేస్తున్నాయి	3
21	స్పాంజ్ హోల్డింగ్ ఫోర్నెస్	4	4	పనిచేస్తున్నాయి	0
22	రైట్ యాంగిల్ కోలిసిస్టెక్టమీ ఫోర్నెస్	4	0		4
23	స్టాన్ హోల్డింగ్ ఫోర్నెస్	4	0		4
24	ఆర్థో ఫోర్నెస్ చిన్నవి	4	4	పనిచేస్తున్నాయి	0
25	ఆర్థో ఫోర్నెస్ పెద్దవి	4	4	పనిచేస్తున్నాయి	0
26	ధమని ఫోర్నెస్ చిన్నవి	4	4	పనిచేస్తున్నాయి	0
27	ధమని ఫోర్నెస్ పెద్దవి	4	4	పనిచేస్తున్నాయి	0
28	ధమని ఫోర్నెస్ మీడియం సైజు	4	4	పనిచేస్తున్నాయి	0
29	సిగ్నాయిడిస్కోప్ దృఢమైనది/అనువైనది	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
30	బాకన్ ఫైల్స్ గన్	2	2	పనిచేస్తున్నాయి	0
31	లారింగోస్కోప్ పిడియాట్రీక్/అడల్ట్	1	0		1
32	బోయిల్స్ ఉపకరణం	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
33	బహుళ-పారామీటర్ మానిటర్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
34	అంబు బ్యాగ్	2	0		2
35	చూషణ యంత్రం ఎలక్ట్రిక్ లేదా మాన్యువల్	1	1	పనిచేయడం లేదు	0
36	హ్యాండిల్ గల స్కాన్ గ్రాఫ్టింగ్ కత్తి	వర్గీకరించబడినవి	0		0
37	వివిధ పరిమాణాల సర్జికల్ బ్లేడ్లు	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
38	స్పీయ నిలుపుదల రిట్రాక్టర్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
39	ఎముక కత్తిరించే పరికరం	2	1	పనిచేస్తున్నాయి	1
40	గిగ్గీ సా	2	0		2
41	స్కూప్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
42	పెరియాస్టియం ఎలివేటర్	2	2	పనిచేస్తున్నాయి	0
43	మాగ్నెట్ ఫోర్నెస్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
44	అధిక పీడన ఆటోక్లివ్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
45	నైట్రస్ ఆక్సైడ్ సిలిండర్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0

క్రమ సంఖ్య	యంత్రాలు మరియు పరికరాలు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
46	హైడ్రోలిక్ ఆపరేషన్ టేబుల్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
47	బాయిల్ ఉపకరణం	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
48	ఇన్స్టు మెంట్ ట్రాలీ	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
49	ఎమోట్రాషియల్ ట్యూబ్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
50	ప్రకాశంతో లేదా లేకుండా ప్రోక్టోస్కోప్	2	2	పనిచేస్తున్నాయి	0
51	గాబ్రియల్ సిరంజి	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
52	ట్రాలీతో పైచర్	2	1	పనిచేస్తున్నాయి	1
53	చూషణ యంత్రం	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
54	అత్యవసర పవర్ బ్యాకప్ సౌకర్యం	వర్గీకరించబడినవి	0		0
55	అత్యవసర దీపం	4	0		4
56	ఫైర్ ఎక్స్టింగిషర్	2	1	పనిచేస్తున్నాయి	1
57	బీపీ ఉపకరణం	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
58	ఫ్యూమిగేటర్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
59	రిఫ్రిజిరేటర్	1	0		1
60	ఎక్స్-రే వ్యూ బాక్స్ (డబుల్)	2	1	పనిచేస్తున్నాయి	1
61	రివాల్వింగ్ స్టూల్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
62	వెరికల్ బీపీ పరికరం	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
63	వర్గీకరించబడిన పరిమాణంలో రబ్బరు కాథెటర్లు	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
64	ముడతలుగల రబ్బరు కాలువ	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
65	సూటింగ్ సూది (నిలువు/వంకర) వర్గీకరించబడిన పరిమాణంలో	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
66	సర్జికల్ డ్రైడ్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
67	వివిధ పరిమాణాల బీపీ హ్యూండిల్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
68	సూది హోల్డర్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0

(iv) ఆపరేషన్ థియేటర్లు- శలాక్య

క్రమ సంఖ్య	యంత్రాలు మరియు పరికరాలు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
69	హెడ్ రెస్ట్రో ఆప్టాల్మిక్ ఆపరేషన్ టేబుల్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
70	మ్యాట్లతో స్టెరిలైజింగ్ బాక్స్/కేస్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
71	లెన్స్ ఇన్సెర్షన్ ఫోర్నెస్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
72	కెరాటోమ్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
73	డెస్మారెస్ మూత ఉపసంహరణలు	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
74	క్యాట్-పావ్ లాక్రిమల్ రిట్రాక్టర్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
75	ముల్లర్ లాక్రిమల్ శాక్ రిట్రాక్టర్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
76	దస్తూర్ ఐరిస్ రిట్రాక్టర్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
77	మేర్హోఫర్ చాలజియోస్కురెట్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
78	సిన్ స్కీ లెన్స్ మానిప్యులేటింగ్ హుక్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
79	ఐఓఎల్ మానిప్యులేటర్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
80	ఫారిన్ బాడీ స్పూడ్	వర్గీకరించబడినవి	0		0

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	యంత్రాలు మరియు పరికరాలు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
81	లూయిస్ లెన్స్ లూప్ (వెక్టిస్)	వర్గీకరించబడినవి	0		0
82	సిస్టోటోమ్ మరియు చెంచా	వర్గీకరించబడినవి	0		0
83	మ్యూల్ ఎవిసెరేషన్ చెంచా	వర్గీకరించబడినవి	0		0
84	ఐరిస్ రిపోజిటరీ (డబుల్-ఎమ్ట్)	వర్గీకరించబడినవి	0		0
85	జేమ్స్ కండరాల హుక్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
86	కాపర్ బాల్-పాయింట్ తో విల్స్ కేటరీ	వర్గీకరించబడినవి	0		0
87	లాంగ్స్ లాక్రిమల్ శాక్ డిస్కెర్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
88	కెల్లీ గ్లాకోమా పంచ్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
89	ఎలివేటర్ (డబుల్ ఎమ్ట్)	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
90	నాసికా స్పెక్యులమ్ పెద్దలు/పిల్లలు	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
91	వైల్డ్ పంక్టుమ్ డైలేటర్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
92	బామాన్ లాక్రిమల్ ప్రోబ్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
93	హార్ట్ మన్ దోమల ఫోర్సెప్స్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
94	కోలిబ్రి ఫోర్సెప్స్ 1★2 పళ్ళు	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
95	ట్రయింగ్ ప్లాట్ ఫారమ్ తో ఎమ్ సి. వృక్షి కార్నియల్ ఫోర్సెప్స్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
96	డ్రెస్సింగ్ ఫోర్సెప్స్, రంపపు	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
97	మూర్ఫీల్డ్ కంజాక్టివల్ ఫోర్సెప్స్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
98	ఫిక్సేషన్ ఫోర్సెప్స్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
99	బీర్ సిలియా (ఎపిలేషన్) ఫోర్సెప్స్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
100	అర్రుగా క్యాప్సులర్ ఫోర్సెప్స్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
101	స్కెలెన్ ఎమ్మోఫియన్ క్లాంపు	వర్గీకరించబడినవి	0		0
102	చలాజియన్ బిగింపులు	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
103	వన్నాస్ ఫ్రైయిట్ సిజర్స్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
104	బారాకర్ సూది హోల్డర్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
105	ఎయిర్ ఇంజెక్షన్ కాన్యులా	వర్గీకరించబడినవి	0		0
106	హీలన్ యాస్పిరింగ్ కాన్యులా	వర్గీకరించబడినవి	0		0
107	ఏ సి వాష్ అపుట్ కాన్యులా	వర్గీకరించబడినవి	0		0
108	లాక్రిమల్ కాన్యులా	వర్గీకరించబడినవి	0		0
109	హైడ్రోడయాలసిస్ కాన్యులా	వర్గీకరించబడినవి	0		0
110	J-లూప్ కాన్యులా (సిలికాన్ గొట్టాలతో కుడి/ఎడమ)	వర్గీకరించబడినవి	0		0
111	సిలికాన్ గొట్టాలతో సిమ్కాక్ డైరెక్ట్ ఐ/ఏ కాన్యులా	వర్గీకరించబడినవి	0		0
112	ఇరిగేటింగ్ యాస్పిరింగ్ హ్యూండిల్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
113	లెన్స్ డయలర్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
114	సుపిరియర్ రెక్టస్ ఫోర్సెప్స్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
115	ఐ వాష్ గ్లాసెస్ (తర్చణ కర్మ కోసం)	వర్గీకరించబడినవి	0		0
116	స్పిమ్మింగ్ గాసుల్స్ (తర్చణ కర్మ కోసం)	వర్గీకరించబడినవి	0		0

(v) ఆపరేషన్ థియేటర్లు- ఈఎన్టీ

క్రమ సంఖ్య	యంత్రాలు మరియు పరికరాలు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
117	ఆరల్ సిరంజి	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
118	జాబ్బస్ ఆరల్ ప్రోబ్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
119	యుస్టాచియస్ కాథెటర్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
120	మాస్టాయిడ్ రిట్రాక్టర్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
121	మాస్టాయిడ్ గోజ్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
122	మేలట్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
123	నాసికా ఫారిన్ బాడి చూక్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
124	నాసికా ప్యాకింగ్ ఫోర్సెప్స్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
125	నాసల్ స్పైర్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
126	బయోనెట్ ఆకారపు గోజ్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
127	వాల్యూమ్ ఫోర్సెప్స్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
128	లారింజల్ ఫోర్సెప్స్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
129	గొంతు, నాలుక లేదా స్పర్శపేటికలో పరిక్షలకోసం స్కన్ యంత్రం	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
130	టాన్సిల్ హోల్డింగ్ ఫోర్సెప్స్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
131	టాన్సిల్ చూషణ	వర్గీకరించబడినవి	0		0
132	పంజరంతో అడెనాయిడ్ క్యూరెట్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
133	పెరిటోన్యిల్లారాబెస్ డ్రైనింగ్ ఫోర్సెప్స్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
134	ఫుల్లర్స్ ట్రాకియోస్టోమీ ట్యూబ్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
135	చీటెల్ ఫోర్సెప్స్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
136	చేతి తొడుగులు, సిరంజిలు, పట్టీలు, సూత్రాలు మొదలైన ఇతర వినియోగించదగిన వస్తువులు.	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0

టౌట్-పేషెంట్ విభాగం

(vi) ఓపీడీ- కాయచికిత్స

క్రమ సంఖ్య	సి సి ఐ ఎమ్ నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన వస్తువులు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
137	ఎక్స్-రే వ్యూ బాక్స్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
138	బీపీ ఉపకరణం	2	2	పనిచేస్తున్నాయి	0
139	స్టెతోస్కోప్	4	2	పనిచేస్తున్నాయి	2
140	టార్ప్	2	2	పనిచేస్తున్నాయి	0
141	ఎక్స్మినేషన్ టేబుల్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
142	థర్మామీటర్	4	1	పనిచేస్తున్నాయి	3
143	టంగ్ డిప్రెసర్	5	3	పనిచేస్తున్నాయి	2
144	బరువు మరియు ఎత్తు కొలిచే స్టాండ్	1	0		1
145	టేప్ (ఎత్తు కొలవటానికి)	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
146	నీ హామర్	వర్గీకరించబడినవి	0		0
147	గ్లోవ్స్ (చేతికి)	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0

(vii) ఓపీడీ- శలాక్య

క్రమ సంఖ్య	సీసీఐఎమ్ నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన వస్తువులు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
148	ట్యూనింగ్ ఫోర్ములు	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
149	ఆప్టోలోస్కోప్/ ఫండోస్కోప్	2	1	పనిచేస్తున్నాయి	1
150	అరోస్కోప్	2	2	పనిచేస్తున్నాయి	0
151	ఎక్స్మినేషన్ టేబుల్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
152	ఎక్స్-రే వ్యూయింగ్ బాక్స్	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0
153	బీపీ ఉపకరణం	2	2	పనిచేస్తున్నాయి	0
154	స్టెతోస్కోప్	4	2	పనిచేస్తున్నాయి	2
155	థర్మామీటర్	4	1	పనిచేస్తున్నాయి	3
156	ఈఎన్ టీ కిట్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నాయి	0
157	టార్ప్	2	2	పనిచేస్తున్నాయి	0
158	ల్యాంపు	1	1	పనిచేస్తున్నాయి	0

(viii) ఓపీడీ- ప్రసూతి మరియు స్త్రీ రోగ

క్రమ సంఖ్య	సీసీఐఎమ్ నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన వస్తువులు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
159	తూకం వేసి యంత్రం	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0
160	సిమ్స్ స్పెక్యులమ్	2	2	పనిచేస్తున్నవి	0
161	థర్మామీటర్	4	4	పనిచేస్తున్నవి	0
162	కుస్కో స్పెక్యులం	2	2	పనిచేస్తున్నవి	0
163	ఎక్స్మినేషన్ టేబుల్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0
164	దీపం స్టాండ్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0
165	టార్ప్	2	2	పనిచేస్తున్నవి	0
166	ఎక్స్-రే వ్యూయింగ్ బాక్స్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0

క్రమ సంఖ్య	సీసీఐఎమ్ నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన వస్తువులు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
167	బీపీ ఉపకరణం	2	2	పనిచేస్తున్నవి	0
168	స్ట్రెతస్కోప్	4	4	పనిచేస్తున్నవి	0
169	టేప్ (ఎత్తు కొలవటానికి)	2	2	పనిచేస్తున్నవి	0

(ix) ఓపీడీ- బాల్ రోగా

క్రమ సంఖ్య	సీసీఐఎమ్ నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన వస్తువులు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
170	స్కేల్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0
171	తూకం వేసే యంత్రం	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0
172	టార్ప్	2	2	పనిచేస్తున్నవి	0
173	ఎక్స్-రే వ్యూ బాక్స్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0
174	ధర్మామీటర్	4	1	పనిచేస్తున్నవి	3
175	పిడియాట్రీక్ కఫ్ తో బీపీ ఉపకరణం	2	0		2
176	స్ట్రెతస్కోప్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0
177	ఎక్స్ మినేషన్ టేబుల్	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి		0

(x) ఓపీడీ- పంచకర్మ

క్రమ సంఖ్య	సీసీఐఎమ్ నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన వస్తువులు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
178	ఎక్స్-రే వ్యూ బాక్స్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0
179	బీపీ ఉపకరణం	2	2	పనిచేస్తున్నవి	0
180	స్ట్రెతస్కోప్	4	4	పనిచేస్తున్నవి	0
181	టార్ప్	2	2	పనిచేస్తున్నవి	0
182	ఎక్స్ మినేషన్ టేబుల్	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0
183	ధర్మామీటర్	4	2	పనిచేస్తున్నవి	2
184	టంగ్ డిప్రెసర్	5	4	పనిచేస్తున్నవి	1
185	బరువు మరియు ఎత్తు కొలిచే స్టాండ్	1	1	బరువు యంత్రం మాత్రమే పని చేస్తుంది	0
186	టేప్ (ఎత్తు కొలవటానికి)	1	1	పనిచేస్తున్నవి	0
187	నీ హోమర్	2	2	పనిచేస్తున్నవి	0
188	గ్లోవ్స్ (చేతికి)	వర్గీకరించబడినవి	వర్గీకరించబడినవి	పనిచేస్తున్నవి	0

(xi) ఓపీడీ- యోగా విభాగం (స్వస్థ రక్షణ్)

క్రమ సంఖ్య	సీసీఐఎమ్ నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన వస్తువులు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
189	అందుబాటులో ఉన్న సౌకర్యాలు (పరికరాలు, పనిముట్లు సామాను మొదలైనవి)	వర్గీకరించబడినవి		పనిచేయడం లేదు	

(xii) ఓపీడి- అత్యవసర పరిస్థితి

క్రమ సంఖ్య	సీసీఐఎమ్ నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన వస్తువులు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	పనిచేస్తున్నాయా లేదా (ప్రస్తుత స్థితి)	కొరత
190	అందుబాటులో ఉన్న సాకర్యాలు (పరికరాలు, పనిముట్లు సామాను మొదలైనవి)	వర్గీకరించబడినవి		ఉపయోగపడడం	

(బి) విజయవాడలోని డాక్టర్ ఎన్ఆర్ఎస్ ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద కళాశాలలో, పరికరాల లభ్యతను చూపే పట్టిక

(i) శరీరధర్మ ప్రయోగశాల

క్ర సం	సీసీఐఎమ్ నిబంధనల ప్రకారం అవసరమైన వస్తువులు	అవసరమైన పరిమాణం	వాస్తవ పరిమాణం	కొరత	కొరత (శాతంలో)
1	ఆయిల్ ఇమ్మర్షన్ మైక్రోస్కోప్లు	50	34	16	32
2	ఈఎస్ఆర్ కోసం వెస్టర్స్ పిప్పెట్	100	100	0	0
3	హెమటోక్రిట్ ట్యూబ్	100	11	89	89
4	సాప్లీ హిమోగ్లోబిన్ మీటర్	100	30	70	70
5	హిమోసైటోమీటర్	100	30	70	70
6	ఎలక్ట్రో కార్డియోగ్రాఫ్	1	1	0	0
7	స్టాప్ వాచ్ లు	100	5	95	95
8	స్థిర నీటి స్పేదనం	1	1	0	0
9	నిల్వలు	1	0	1	100
10	వేగ నియంత్రణతో సెంటిఫ్యూజ్	6	1	5	83
11	కలరిమీటర్ (ఫోటోఎలెక్ట్రిక్)	6	1	5	83
12	పిహెచ్ ఎలక్ట్రిక్ మీటర్	1	1	0	0
13	పిహెచ్ కంపారిటర్ విత్ డిస్క్	1	0	1	100
14	స్పిగ్నోమానోమీటర్	50	4	46	92
15	స్టైటోస్కోప్లు	100	4	96	96
16	క్లినికల్ థర్మామీటర్	100	8	92	92
17	నీ హామర్	100	5	95	95
18	ట్యూనింగ్ ఫోర్కులు	100	4	96	96
19	స్టెరిలైజర్	5	1	4	80
20	రిఫ్రిజరేటర్	1	.	0	0
21	న్యూటన్ రంగు చక్రం బ్యాచ్ రూపంలో	1	1	0	0
22	కవర్ స్లిప్లు, గాజుసామాను, మైక్రో స్లయిడ్లు	వర్గీకరించబడినవి	తగినంత	0	0

(ii) డిసెక్షన్ హోల్ కు అవసరమైన పరికరాలు మరియు సాధనాల వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	పరికరాలు మరియు యంత్రాలు	61 నుండి 100 తీసుకునే సామర్థ్యం	వాస్తవ లభ్యత	కొరత	కొరత(శాతంలో)
1	2-4 శరీరాలను సంరక్షించే సామర్థ్యం కలిగిన ట్యాంక్.	వర్గీకరించబడినవి	4	0	0
2	ఎముకలు మరియు మెదడు విభజన కోసం యంత్రాలు	వర్గీకరించబడినవి		0	0
3	డిసెక్షన్ సెట్స్	25	4	21	84
4	డిసెక్షన్ టేబుల్				
ఎ)	స్టయిన్లెస్ తో పూర్తి పరిమాణంలో స్టిల్ టాప్ లేదా మార్బుల్ టాప్	6	4	2	33
బి)	స్టయిన్లెస్ తో సగం పరిమాణంలో స్టిల్ టాప్ లేదా మార్బుల్ టాప్	10	4	6	60
5	ఎక్స్-రే వ్యూయింగ్ బాక్స్ లేదా ప్యానెల్లు	3	1	2	67
6	సంఖ్య 3/4, 1/2, 1/4, 1/8 గల బోన్ కట్టర్ - ఫైన్ పాయింట్ చీసల్ బోన్ డిస్సెక్షర్	వర్గీకరించబడినవి	2	0	0
7	వివిధ పరిమాణాల గాజు పాత్రలు	వర్గీకరించబడినవి	తగినంత	0	0
8	ప్రిజర్వేటివ్ కెమికల్స్	వర్గీకరించబడినవి	తగినంత	0	0

(iii) రసశాస్త్ర మరియు భైషజ్య కల్పనా ప్రయోగశాలకు అవసరమైన పరికరాలు మరియు సాధనాల వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	పరికరాలు మరియు యంత్రాలు	61 నుండి 100 తీసుకునే సామర్థ్యం	వాస్తవ లభ్యత	కొరత	కొరత(శాతంలో)
1	ఖల్వయంత్ర-				
ఎ)	చిన్నది	20	5	15	75
బి)	మధ్యస్థం	20	7	13	65
సి)	పింగాణీ	20	7	13	65
డి)	తప్తఖల్వయంత్ర	4	1	3	75
2	కొట్టే ఉపకరణం (ఉలుఖలయంత్రం)	20	12	8	40
3	పుటాస్ (వివిధ రకాలు)	10	10	0	0
4	మూషా (క్రూసిబుల్స్)	50	40	10	20
5	బ్లోవర్ తో కోష్టి	4	2	2	50
6	యంత్రాలు				
ఎ)	డోలయంత్ర	1	1	0	0
బి)	వాలకయంత్ర	1	1	0	0
సి)	పితరయంత్ర	1	1	0	0
డి)	భూధారయంత్ర మొదలైనవి.	1	1	0	0
7	స్పీడనం ఉపకరణం మరియు అర్కయంత్ర	6	2	4	667
8	కుపిపక్వ భట్టి	1	2	0	0
9	వెట్ గ్రౌండర్	1	1	0	0
10	మిక్సీ	1	1	0	0

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	పరికరాలు మరియు యంత్రాలు	61 నుండి 100 తీసుకునే సామర్థ్యం	వాస్తవ లభ్యత	కొరత	కొరత(శాతంలో)
11	జ్యూస్ ఎక్స్‌ట్రాక్టర్	1	1	0	0
12	రిఫ్రిజిరేటర్	1	1	0	0
13	నిల్వ కోసం అల్మిరాస్ మరియు రాక్లు	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
14	త్రాసు (వివిధ సామర్థ్యాలు)				
ఎ)	భౌతిక	1	1	0	0
బి)	రసాయన	1	1	0	0
సి)	ఎలక్ట్రానిక్ బ్యాలెన్స్	1	1	0	0
15	తాపన పరికరం -				
ఎ)	గ్యాస్ స్టవ్	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
బి)	వేడి పెనం	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
సి)	చుల్లా (బోగ్గు)	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
16	పెద్ద నాళాలు మరియు కంటైనర్లు-				
ఎ)	ఇత్తడి	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
బి)	రాగి	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
సి)	ఉక్కు మొదలైనవి.	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
డి)	మట్టి పాత్రలు-కుండలు	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
17	ఇతరాలు				
17	జాడి (పింగాణి) కిణ్వి ప్రక్రియ కోసం	వర్గీకరించబడినవి	10	0	0
18	ఎనామెల్ ట్రేలు	వర్గీకరించబడినవి	4	0	0
19	స్పిరిట్ లాంప్	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
20	ఫ్రెజర్ కుక్కర్	వర్గీకరించబడినవి	1	0	0
21	వివిధ పరిమాణాలు గల కొలిచే పరికరాలు (గాజు)	వర్గీకరించబడినవి	పటిక 2 ప్లాస్టిక్ 1	0	0
22	ఫైరోమీటర్	వర్గీకరించబడినవి	1	0	0
23	థర్మో మీటర్	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
24	పాత్రలు				
ఎ)	వేయించడానికి పాన్	వర్గీకరించబడినవి	3	0	0
బి)	స్టీల్ వెసెల్	వర్గీకరించబడినవి	10	0	0
సి)	గరిటెలాంటి	వర్గీకరించబడినవి	2	0	0

క్రమ సంఖ్య	పరికరాలు మరియు యంత్రాలు	61 నుండి 100 తీసుకునే సామర్థ్యం	వాస్తవ లభ్యత	కొరత	కొరత(శాతంలో)
డి)	గరిటెలు మరియు చెంచాలు	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
ఈ)	కత్తి	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
ఎఫ్)	ష్టేట్లు	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
జీ)	సందంస యంత్రం(టాంగ్స్)	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
25	జల్లెడలు (వర్గీకరించిన సంఖ్య మరియు పరిమాణం)	వర్గీకరించబడినవి	3	0	0

(iv) ఫార్మాకోగోస్పీ ప్రయోగశాల [ద్రవ్యగుణ]కి అవసరమైన పరికరాలు మరియు సాధనాల వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	పరికరాలు మరియు యంత్రాలు	61 నుండి 100 తీసుకునే సామర్థ్యం	వాస్తవ లభ్యత	కొరత	కొరత(శాతంలో)
1	ఫీల్డ్ మాగ్నిఫైయర్	1	6	0	0
2	కాంపౌండ్ మైక్రోస్కోప్	1	30	0	0
3	సూక్ష్మదర్శినిని విడదీయడం	1	18	0	0
4	సూక్ష్మదర్శిని	25	9 లో 2 మాత్రమే పనిచేస్తున్నాయి	16	64
5	ఎలక్ట్రానిక్ బ్యాలెన్స్	2	1 (పని చేయటలేదు)	1	50
6	కవర్ స్లిప్లతో స్లయిడ్ల పెట్టె	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
7	బ్లాటింగ్/ఫిల్టర్ పేపర్లు	వర్గీకరించబడినవి	90	0	0
8	డిసెక్షన్ బాక్స్	వర్గీకరించబడినవి	13	0	0
9	ఎనామెల్ ట్రేలు	వర్గీకరించబడినవి	15	0	0
10	కారకాలు				
ఎ.	క్లోరోఫామ్	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
బి.	ఆల్కహాల్	వర్గీకరించబడినవి		0	0
సి.	హెచ్ సిఎల్	వర్గీకరించబడినవి		0	0
డి.	సల్ఫ్యూరిక్ ఆమ్లం	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
ఇ.	సోడియం, పొటాషియం హైడ్రాక్సైడ్	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
ఎఫ్.	బెనెడిక్ట్ పరిష్కారం	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
జీ.	సోడియం నైట్రేట్	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
హెచ్.	పొటాషియం నైట్రేట్	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	పరికరాలు మరియు యంత్రాలు	61 నుండి 100 తీసుకునే సామర్థ్యం	వాస్తవ లభ్యత	కొరత	కొరత(శాతంలో)
బి.	సిట్రిక్ యాసిడ్	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
జె.	అయోడిన్	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
కే.	ఇథైల్ ఆల్కహాల్	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
ఎల్.	పొటాషియం అయోడైడ్	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0
ఎమ్.	బిలోల్ /ప్యూర్ బిలీన్ (స్టయిడ్ తయారీ)	వర్గీకరించబడినవి	అందుబాటులో కలవు	0	0

అనుబంధం 10.10

(పేరా 10.7.1 షేజీ నెం. 215)

2022 సెప్టెంబర్ నాటికి ఆయుష్ లో శాఖల వారీగా క్యాడర్ స్ట్రెంట్ వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	పోస్ట్ పేరు	పోస్టులు		
		మంజూరైనవి	నియమించబడినవి	ఖాళీలు
1	కమీషనర్	1	1	0
2	అదనపు డైరెక్టర్ (హోమియో)	1	0	1
3	ప్రిన్సిపాల్ (ఆయుర్వేదం)	1	1	0
4	ప్రిన్సిపాల్ (హోమియో)	3	1	2
5	ప్రాఫెసర్ (ఆయుర్వేదం) షీజీ	1	0	1
6	ఇన్స్పెక్టర్, బోర్డ్ ఆఫ్ ఇండియన్ మెడిసిన్	1	0	1
7	చీఫ్ మెడికల్ ఆఫీసర్ (ఆయుర్వేదం)	2	2	0
8	చీఫ్ మెడికల్ ఆఫీసర్ (హోమియో)	1	1	0
9	చీఫ్ మెడికల్ ఆఫీసర్ (యునాని)	1	1	0
10	రెసిడెంట్ మెడికల్ ఆఫీసర్ (హోమియో)	1	0	1
11	ప్రాఫెసర్ (ఆయుర్వేదం) యూజీ	10	4	6
12	ప్రాఫెసర్ (హోమియో) యూజీ	39	12	27
13	అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్ (రీడర్) (ఆయుర్వేదం)	11	9	2
14	అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్ (హోమియో)	45	11	34
15	అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ (లెక్చరర్) (ఆయుర్వేదం)	15	6	9
16	అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ (హోమియో)	45	0	45
17	ప్రాంతీయ డిప్యూటీ డైరెక్టర్ (యునాని)	1	1	0
18	ప్రాంతీయ డిప్యూటీ డైరెక్టర్ (ఆయుర్వేదం)	2	2	0
19	ప్రాంతీయ డిప్యూటీ డైరెక్టర్ (హోమియో)	1	1	0
20	ఆసుపత్రి సూపరింటెండెంట్ (ఆయుర్వేదం)	1	1	0
21	ఆసుపత్రి సూపరింటెండెంట్ (హోమియో.)	3	2	1
22	సీనియర్ మెడికల్ ఆఫీసర్ (హోమియో)	17	17	0
23	సీనియర్ మెడికల్ ఆఫీసర్ (ఆయుర్వేదం)	20	19	1
24	సీనియర్ మెడికల్ ఆఫీసర్ (ఆయుర్వేదం) LR	1	1	0
25	సీనియర్ మెడికల్ ఆఫీసర్ (యునాని)	6	5	1
26	సీనియర్ మెడికల్ ఆఫీసర్ (యునాని) LR	2	1	1
27	మెడికల్ ఆఫీసర్ (ఆయుర్వేదం)	318	199	119
28	మెడికల్ ఆఫీసర్ (హోమియో)	187	88	99
29	మెడికల్ ఆఫీసర్ (యునాని)	71	27	44
30	మెడికల్ ఆఫీసర్ (ఆయుర్వేదం) ఎల్ ఆర్	1	1	0
31	మెడికల్ ఆఫీసర్ (యునాని) ఎల్ ఆర్	1	1	0
32	షీజీ స్కాలర్ (ఉద్యోగంలో ఉన్న -ఆయుర్వేదం)	7	7	0
33	షీజీ స్కాలర్ (ఉద్యోగంలో ఉన్న -హోమియో)	5	2	3
34	షీజీ స్కాలర్ (ఉద్యోగంలో ఉన్న -యునాని)	9	0	9
35	తనిఖీ వైద్య అధికారి (ఆయుర్వేదం)	1	1	0
36	అకౌంట్స్ ఆఫీసర్	1	1	0
37	లే సెక్రటరీ మరియు ట్రెజరర్ గ్రేడ్.II	6	4	2
38	డ్రగ్ ఇన్స్పెక్టర్ (యునాని)	1	1	0
39	డ్రగ్ ఇన్స్పెక్టర్ (హోమియో)	1	1	0

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజారోగ్య మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆరోగ్య సేవల నిర్వహణపై పనితీరు తనిఖీ

క్రమ సంఖ్య	పోస్ట్ పేరు	పోస్టులు		
		మంజూరైనవి	నియమించబడినవి	ఖాళీలు
40	డ్రగ్ ఇన్ స్పెక్టర్ (ఆయుర్వేదం)	2	2	0
41	హెడ్ నర్స్ / సీనియర్ సిస్టర్	2	0	2
42	కార్యాలయ సూపరింటెండెంట్	17	12	5
43	సీనియర్ అసిస్టెంట్	38	34	4
44	జూనియర్ అసిస్టెంట్	31	26	5
45	క్లర్క్ కమ్ టైపిస్ట్	2	1	1
46	స్టాఫ్ నర్స్	32	7	25
47	లైబ్రేరియన్	4	0	4
48	ఫార్మసిస్ట్ గ్రేడ్-II	2	2	0
49	కాంపౌండర్ (ఆయుర్వేదం)	226	91	135
50	కాంపౌండర్ (హోమియో)	189	76	113
51	కాంపౌండర్ (యునాని)	69	34	35
52	సహాయక నర్స్ మిడ్-వైఫ్	82	17	65
53	ప్రిన్సిపాల్ (యునాని) జీఐఏ	1	0	1
54	ప్రాఫెసర్ (యునాని) జీఐఏ	13	0	13
55	అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్ (యునాని) జీఐఏ	14	0	14
56	అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ (యునాని) జీఐఏ	19	7	12
57	జూనియర్ అసిస్టెంట్ యునాని (గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్)	1	0	1
58	క్లర్క్ కమ్ టైపిస్ట్ యునాని (గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్)	1	0	1
59	స్ట్రో కీపర్ యునాని (గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్)	1	0	1
60	రికార్డ్ అసిస్టెంట్ యునాని (జీఐఏ)	2	1	1
61	రోనియో ఆపరేటర్	1	0	1
62	మ్యూజియం క్యూరేటర్	2	1	1
63	దయా	16	0	16
64	బండ్లనోతు	1	0	1
65	టెలిఫోన్ ఆపరేటర్	1	0	1
66	దఫేదార్	1	0	1
67	ఆయా	3	0	3
68	బౌషధాలయ సేవకుడు	9	2	7
69	నైట్ వాచ్ మెన్	2	0	2
70	ఎక్స్-రే అటెండెంట్	2	0	2
71	మైత్రీ	8	0	8
72	హెల్ప్ కలెక్టర్	4	1	3
73	తోటి	5	0	5
74	స్ట్రో కీపర్	2	1	1
75	జర్రా/డ్రస్సర్	2	1	1
76	రేడియోగ్రాఫర్	3	0	3
77	మల్టీపర్పస్ హెల్త్ అసిస్టెంట్	1	0	1
78	డార్క్ రూమ్ అసిస్టెంట్	3	0	3
79	ప్రసూతి సహాయకుడు	62	7	55
80	ల్యాబ్ అటెండెంట్	5	0	5
81	రిజిస్టర్ రైటర్	4	0	4

క్రమ సంఖ్య	పోస్ట్ పేరు	పోస్టులు		
		మంజూరైనవి	నియమించబడినవి	ఖాళీలు
82	డ్రైవర్ (తెలికపాటి వాహనం)	12	2	10
83	చాస్ కీపర్	3	2	1
84	రికార్డ్ అసిస్టెంట్	1	0	1
85	మసాజిస్ట్	2	0	2
86	వాచ్ మాన్	33	11	22
87	కుక్ / అసిస్టెంట్ కుక్	17	3	14
88	క్లీనర్	2	0	2
89	థోబీ	3	1	2
90	ల్యాబ్ బాయ్	2	2	0
91	స్కావెంజర్	16	8	8
92	స్వీపర్ కమ్ స్కావెంజర్	403	195	208
93	స్వీపర్	56	33	23
94	వార్డ్ బాయ్	4	3	1
95	ఆఫీస్ సబార్డినేట్ / అటెండర్	141	71	70
96	స్వీపర్-కమ్-వాచ్ మాన్	1	0	1
97	ఎల్.డి. సైనో	7	0	7
98	టైపిస్ట్	15	4	11
99	సర్పింగ్ ఆర్డర్లీ	269	107	162
100	జమేదార్	1	1	0
101	యూ డీ అకౌంటెంట్	1	0	1
102	ల్యాబ్ టెక్నిషియన్	15	0	15
	మొత్తం	2,730	1,198	1,532

అనుబంధం-10.11

(పేరా 10.9.2.1 పేజీ నెం. 223)

ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి మరియు హోమియో ఆసుపత్రిలో బెడ్ ఆక్యుపెన్సీ వివరాలు

క్రమ సంఖ్య	ఆసుపత్రిల పేర్లు	విద్యార్థుల సంఖ్య	ఐపీడిలో పడకల కనీస సంఖ్య	ఐపీడిలో ఒక రోజుకు రోగుల సగటు	ఒక సంవత్సరంలో పడకల ఆక్యుపెన్సీ (365 రోజులు)
డాక్టర్ ఎ.ఎల్. ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి, విజయవాడ					
1	యూజీ విద్యార్థులు ఇండియన్ మెడిసిన్ సెంట్రల్ కౌన్సిల్ (యూజీ) రెగ్యులేషన్, 2016 యొక్క క్రమ సంఖ్య. 7(2)	75	75	40 శాతం	10,950
2	పీజీ విద్యార్థులు ఇండియన్ మెడిసిన్ సెంట్రల్ కౌన్సిల్ (యూజీ) రెగ్యులేషన్, 2016 యొక్క క్రమ సంఖ్య. 6(13)	25	100	50 శాతం	18,250
				నిబంధనల ప్రకారం మొత్తం బెడ్ ఆక్యుపెన్సీ	29,200
డాక్టర్ గురురాజు గవర్నమెంట్ హోమియో హాస్పిటల్, గుడివాడ					
1	యూజీ విద్యార్థులు సీసీహెచ్ నియంత్రణలు, 2013 క్ర సం. 7(2)	50	20	30 శాతం	2,190
2	పీజీ విద్యార్థులు సీసీహెచ్ (పీజీ) నియంత్రణలు, 1989 క్ర సం. 9 (v)	23	23	30 శాతం	2,555
				నిబంధనల ప్రకారం మొత్తం బెడ్ ఆక్యుపెన్సీ	4,745

పదకోశం

పదకోశం

సంక్షిప్త పదం	పూర్తి పద క్రమం
ఎబీఈఆర్	వార్షిక రక్త పరీక్ష రేటు
ఎబీ-పీఎమ్జేఏవై	ఆయుష్మాన్ భారత్ -ప్రధాన్ మంత్రి జన్ ఆరోగ్య యోజన
ఎసీఎఫ్	యాక్టివ్ కేస్ ఫైండింగ్
ఎకాఆర్బీ	అటామిక్ ఎనర్జీ రెగ్యులేటరీ బోర్డ్
ఎహెచ్	ప్రాంతీయ ఆసుపత్రి
ఎవల్ ఎస్	అధునాతన జీవిత మద్దతు / అడ్వాన్స్డ్ లైఫ్ సపోర్ట్ అంబులెన్సు
ఎఎమ్ఎల్	అదనపు ఔషధాల జాబితా
ఎఎన్సి	జనన పూర్వ పరీక్ష
ఎఎన్సిడిఆర్	వార్షిక కొత్త కేసు గుర్తింపు రేటు
ఎఎన్ఎమ్	సహాయక నర్సు మరియు మంత్రసాని
ఎపిఎపిఎమ్సీఈ	ఆంధ్రప్రదేశ్ అల్లోపతిక్ ప్రైవేట్ వైద్య సంరక్షక సంరక్షణాలయాలు
ఎపిఎఫ్సీ	ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫైనాన్షియల్ కోడ్
ఎపిఐ	వార్షిక పరాన్నజీవి సూచిక
ఎపిఎమ్ఎపిబీ	ఆంధ్రప్రదేశ్ ఔషధ మరియు సుగంధ మొక్కల బోర్డు
ఎపిఎమ్ఎస్ఐడిసీ	ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య సేవలు మరియు మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి సంస్థ
ఎపిపిసీబీ	ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలుష్య నియంత్రణ మండలి
ఎపిపిపిపి	ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య విధాన పరిషత్
ఎఆర్ఐ	తీవ్రమైన శ్వాసకోశ ఇన్ఫెక్షన్
ఎఆర్ఐటీ	యాంటీ రెట్రో వైరల్ చికిత్స
ఎఎస్ఎల్	అదనపు సర్జికల్ వస్తువుల జాబితా
ఎఎస్యూఓహెచ్	ఆయుర్వేదం, సిద్ధ మరియు యునాని & హోమియోపతి
ఆయుష్	ఆయుర్వేదం, యోగా & నేచురోపతి, యునాని, సిద్ధ మరియు హోమియోపతి
బీహెచ్ఎమ్ఎస్	బ్యాచిలర్ ఆఫ్ హోమియోపతిక్ మెడిసిన్ అండ్ సర్జరీ
బీఎల్ ఎస్	బేసిక్ లైఫ్ సపోర్ట్/ప్రాథమికస్థాయి జీవితమద్దతునిచ్చే అంబులెన్సు
బీఎమ్డబ్ల్యూ	బయోమెడికల్ వేస్ట్
బీపిఎపి	ద్వి-స్థాయి సానుకూల వాయుమార్గ పీడనం
బీఎస్యూ	రక్త నిల్వ యూనిట్
బీడబ్ల్యూహెచ్	బర్త్ వెయిటింగ్ హోమ్స్
సీబీసీ	పూర్తి రక్త గణన
సీబీఎమ్డబ్ల్యూటీఎఫ్	సాధారణ బయో-మెడికల్ వేస్ట్ ట్రీట్మెంట్ సౌకర్యాలు
సీసీఐఎమ్	ఇండియన్ మెడిసిన్ సెంట్రల్ కౌన్సిల్
సీసీయూ	కార్డియాక్ కేర్ యూనిట్లు
సీడీఎఆర్ఎస్	చైల్డ్ డెత్ ఆడిట్ నివేదికలు
సీడీఎస్	సెంట్రల్ డ్రగ్ దుకాణాలు
సీఈఏ	క్లినికల్ స్థాపన చట్టం
సీఎఫ్ఏ	సెరెబ్రోస్పైనల్ ఫ్లూయిడ్ విశ్లేషణ / ప్రధాననాడిమండలము

సంక్షిప్త పదం	పూర్తి పద క్రమం
సీఎఫ్ఎమ్ఎస్	సమగ్ర ఆర్థిక నిర్వహణ వ్యవస్థ
సీఎఫ్డబ్ల్యూ	కుటుంబ సంక్షేమ కమిషనర్
సీహెచ్ & టీఎఫ్డబ్ల్యూ	కమిషనర్, ఆరోగ్యం & కుటుంబ సంక్షేమం
సీహెచ్సీ	సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రం
సీఎమ్ఓ	ప్రధాన వైద్య అధికారి
ఇఆర్ హెచ్ఎస్సీ	అత్యవసర ప్రతిస్పందన మరియు ఆరోగ్య వ్యవస్థల సంసిద్ధత
సీపీఏసీ	నిరంతర సానుకూల వాయుమార్గ పీడనం
సీపీహెచ్సీ	సమగ్ర ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ
సీపీఎస్	సెంట్రల్ ఫోటోగ్రాఫిక్ విభాగం
సీపీటీ	కోటిమోక్సాజోల్ ప్రివెంటివ్ థెరపీ
సీఆర్ యూ	కంప్యూటెడ్ రేడియోగ్రఫీ యూనిట్
సీఎస్ఎస్	కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకం
సీటీ	కంప్యూటెడ్ టోమోగ్రఫీ
డీసీఏ	ఔషధ నియంత్రణ పరిపాలన విభాగము
డీడీఎమ్సీ	జిల్లా ఆహార నిర్వహణ కమిటీ
డీఈఐసీఎస్	జిల్లా ముందస్తు జోక్య కేంద్రాలు
డీఈఎమ్సీ	జిల్లా పరికరాల నిర్వహణ కమిటీ
డీఈఓఎస్	డేటా ఎంట్రీ ఆపరేటర్లు
డీహెచ్	జిల్లా ఆసుపత్రులు
డీఐఎస్	డ్రగ్ ఇన్ స్పెక్టర్లు
డీఎల్ఏసీ	జిల్లా స్థాయి సలహా కమిటీ
డీఎమ్ఈ	డైరెక్టర్ ఆఫ్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్
డీఎమ్ హెచ్ ఓ	జిల్లా వైద్య & ఆరోగ్య అధికారి
డీపీహెచ్ఎఫ్డబ్ల్యూ	ప్రజారోగ్యం మరియు కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ
డీపీహెచ్ఎల్	జిల్లా ప్రజారోగ్య ప్రయోగశాల
డీఆర్ఏ	జిల్లా నమోదు అధికారి
డీఆర్ఎస్	డ్రగ్ రెగ్యులేటరీ సిస్టమ్
ఈఏసీ	బాహ్య సహాయంతో ప్రాజెక్ట్
ఈసీజీ	ఎలక్ట్రో కార్డియోగ్రామ్
ఈసీఆర్సీ	అత్యవసర కోవిడ్ ప్రతిస్పందన ప్రణాళిక
ఈడీఎల్	ముఖ్యమైన ఔషధాల జాబితా
ఈఈ	ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్
ఈఎమ్ఎల్	అవసరమైన ఔషధాల జాబితా
ఈఎన్టీ	చెవి ముక్కు మరియు గొంతు
ఈఎస్ఎల్	అవసరమైన శస్త్రచికిత్స జాబితా
ఈటీసీ	ఎఫ్లూయెంట్ ఫ్రీట్ మెంట్ ప్లాంట్లు
ఎఫ్సీ	ఫైనాన్స్ కమిషన్
ఎఫ్ఐఎఫ్ఓ	ఫస్ట్ ఇన్ ఫస్ట్ అవుట్ (మొదట వచ్చింది మొదట వెళ్లడం)

సంక్షిప్త పదం	పూర్తి పద క్రమం
ఎఫ్ఎల్సీఎఫ్	ఫస్ట్ లివింగ్ చైల్డ్ ఆఫ్ ది ఫామిలీ
ఎఫ్ఎల్డబ్ల్యూ	ఫ్రంట్ లైన్ వర్కర్
ఎఫ్ఎమ్ఆర్	ఆర్థిక నిర్వహణ నివేదిక
ఎఫ్ఎస్ఎస్ యూక్ట్	ఆహార భద్రత మరియు ప్రమాణాల చట్టం
ఎఫ్ఎస్ఎస్ఏఐ	భారతదేశం యొక్క ఆహార భద్రత మరియు ప్రణాళిక అధికారం
ఎఫ్టీఎస్	ఫుల్ టైమ్ సూపర్వైజర్
ఎఫ్వైపీ	పంచవర్ష ప్రణాళిక
జీసీసీ	ఒప్పందం యొక్క సాధారణ షరతులు
జీజీహెచ్	ప్రభుత్వ జనరల్ హాస్పిటల్
జీఎమ్సీ	ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల
జీఓఏసీ	ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం
జీఓఐ	భారత ప్రభుత్వం
జీఎస్డీసీ	స్థూల రాష్ట్ర దేశీయ ఉత్పత్తి
హెచ్సీసీ	హోమియోపతి సెంట్రల్ కౌన్సిల్
హెచ్సీఎఫ్	ఆరోగ్య సంరక్షణ సౌకర్యం
హెచ్సీఓ	ఆరోగ్య సంరక్షణ సంస్థ
హెచ్సీడబ్ల్యూ	ఆరోగ్య సంరక్షణ కార్మికుడు
హెచ్డబ్ల్యూసీఎస్	ఆరోగ్యం మరియు సంరక్షణ కేంద్రాలు
హెచ్డీ	హీమో-డయాలసిస్
హెచ్డీసీ	ఆసుపత్రి అభివృద్ధి సంఘం
హెచ్డీయూఎస్	అధిక డిపెండెన్సీ యూనిట్లు
హెచ్ఈఓ	ఆరోగ్య విద్యా కార్యాలయం
హెచ్ఐటీఈఎస్	హైగ్రీవా ఇన్ఫ్రా టెక్ ప్రాజెక్ట్ లిమిటెడ్
హెచ్ ఎమ్ ఓఎఫ్ డబ్ల్యూ	ఆరోగ్యం, వైద్యం & కుటుంబ సంక్షేమం
హెచ్ఎమ్ఐఎస్	ఆరోగ్య నిర్వహణ సమాచార వ్యవస్థ
హెచ్ పీఎల్ సీ	అధిక-పనితీరు గల ద్రవ క్రోమాటోగ్రఫీ
హెచ్ఆర్	మానవ వనరులు
హెచ్ఆర్జీఎస్	హై-రిస్క్ గ్రూపులు
హెచ్ఆర్ హెచ్	ఆరోగ్యం కోసం మానవ వనరులు
ఐసీటీసీ	సమగ్ర ఆరోగ్య సలహా మరియు పరిశ్చా కేంద్రం
ఐసీయూ	అత్యవసర చికిత్స గది
ఐడీఎస్పీ	సమగ్ర వ్యాధి నిఘా కార్యక్రమం
ఐఐసీఎస్	ఇంటర్నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఫర్ పాపులేషన్ సైన్సెస్
ఐఎమ్సీసీ	భారతీయ వైద్య కేంద్ర మండలి
ఐఎమ్ఈపీ	ఇమ్మ్యూనైజేషన్ అండ్ మేనేజ్మెంట్ ఆఫ్ ఎన్ఫెర్మాన్మెంట్ ప్రొటెక్షన్ రోగనిరోధకత మరియు పర్యావరణ పరిరక్షణ నిర్వహణ
ఐఎమ్ఎన్సీఐ	నవజాత శిశువు & బాల్యంలో అనారోగ్యం యొక్క సమగ్ర నిర్వహణ
ఐఎన్సీఆర్	ఇండియన్ నర్సింగ్ కౌన్సిల్ రెగ్యులేషన్

సంక్షిప్త పదం	పూర్తి పద క్రమం
ఐపీహెచ్ఎస్	భారతీయ ప్రజారోగ్య ప్రమాణాలు
ఐఎస్క్యూ	ఆరోగ్య సంరక్షణలో నాణ్యత హామీ కోసం ఇంటర్నేషనల్ సాఫైటీ
ఐటీడీఏ	సమీకృత గిరిజన అభివృద్ధి సంస్థలు
జేఎస్ఎస్కే	జననీ శిశు సురక్ష కార్యక్రమం
జేఎస్వై	జననీ సురక్ష యోజన
కేడీఓక్యూఐ	కిడ్నీ డిసీస్ అవుట్ కం క్వాలిటీ ఇనిషియేటివ్
కేపిఐఎమ్ఎస్	కీలక పనితీరు సూచిక పర్యవేక్షణ వ్యవస్థ
ఎల్ సీడీసీ	లెప్టోస్పైరి కేస్ డిటెక్షన్ క్యాంపెయిన్
ఎల్ ఎఫ్ టీ	కాలేయ పనితీరు పరీక్ష
ఎల్ హెచ్ పీ	లేడీ హెల్త్ విజిటర్
ఎల్ ఎస్ సీఎస్	దిగువ సెగ్మెంట్ సిజీరియన్ విభాగం
ఎమ్ బీబీఎస్	బ్యాచిలర్ ఆఫ్ మెడిసిన్ మరియు బ్యాచిలర్ ఆఫ్ సర్జరీ
ఎమ్ సీ	వైద్య కళాశాలలు
ఎమ్ సీ ఈ సీ	వైద్య కళాశాల సామాగ్రి కమిటీ
ఎమ్ సీ హెచ్	తల్లి మరియు పిల్లల ఆరోగ్యం
ఎమ్ సీ ఐ	మెడికల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా
ఎమ్ సీ ఐ పి	ఇండియన్ మెడికల్ కౌన్సిల్ చట్టం
ఎమ్ సీ పీ	తల్లి మరియు పిల్లల రక్షణ
ఎమ్ ఈ పీ సీ	వైద్య పరికరములు సేకరణ విధానం (ప్రాక్యూర్మెంట్ పాలసీ)
ఎమ్ ఎఫ్ హెచ్ ఏ	పురుష మరియు స్త్రీ ఆరోగ్య సహాయకులు
ఎమ్ జీఎన్ ఆర్ ఇ జీఎస్	మహాత్మా గాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం
ఎమ్ హెచ్ టీ	మొబైల్ ఆరోగ్య బృందాలు
ఎమ్ ఎల్ హెచ్ పీ ఎస్	మధ్య స్థాయి ఆరోగ్య ప్రదాతలు
ఎమ్ ఎమ్ ఆర్	ప్రసూతి మరణాల నిష్పత్తి
ఎమ్ ఓ	మెడికల్ ఆఫీసర్
ఎమ్ ఓ హెచ్ ఎఫ్ డబ్ల్యూ	ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ
ఎమ్ పీ సీ ఈ	నెలవారీ తలసరి వినియోగ వ్యయం
ఎమ్ ఆర్ ఐ	మాగ్నెటిక్ రెసొనెన్స్ ఇమాజినింగ్
ఎమ్ ఎస్ ఆర్ ఆర్	కనీస ప్రామాణిక అవసరాల నిబంధనలు
ఎమ్ ఎస్ ఎస్	మాచింగ్ స్టేట్ షేర్ (రాష్ట్ర వాటా దామాషాలో)
ఎమ్ టీ పీ	మెడికల్ టెర్మినేషన్ అఫ్ ప్రెగ్నెన్సీ (వైద్యావసరాల కోసం గర్భచ్ఛిత్తి)
నాబార్డ్	వ్యవసాయం మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి కోసం జాతీయ బ్యాంకు
ఎన్ ఏ బీ హెచ్	హాస్పిటల్స్ కోసం నేషనల్ అక్రిడిటేషన్ బోర్డ్
ఎన్ ఏ ఎమ్	జాతీయ ఆయుష్ మిషన్
ఎన్ ఏ క్యూఎస్	జాతీయ నాణ్యత హామీ ప్రమాణాలు
ఎన్ ఏ ఎస్	నేషనల్ అంబులెన్స్ సర్వీస్
ఎన్ బీఎస్ యూ	న్యూబోర్న్ స్ట్రెబిలైజేషన్ యూనిట్ (అప్పుడే పుట్టిన పిల్లలకు)
ఎన్ సి డీ	నాన్-కమ్యూనికబుల్ డిసిజ్ (అంటువ్యాధి కానిది)

సంక్షిప్త పదం	పూర్తి పద క్రమం
ఎన్సీఆర్బీ	నేషనల్ క్రైమ్ రికార్డ్స్ బ్యూరో
ఎన్ఎఫ్ హెచ్ ఎస్	జాతీయ కుటుంబ ఆరోగ్య సర్వే
ఎన్ హెచ్ ఏ	నేషనల్ హెల్త్ అథారిటీ
ఎన్ హెచ్ ఎమ్	జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్
ఎన్ హెచ్ పీ ఎస్	జాతీయ ఆరోగ్య కార్యక్రమాలు
ఎన్ ఐ టీ ఐ	నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూషన్ ఫర్ ట్రాన్స్ ఫార్మింగ్ ఇండియా
ఎన్ ఎల్ ఈ పీ	జాతీయ లెఫ్రసి నిర్మూలన కార్యక్రమం
ఎన్ ఎమ్ సీ	నేషనల్ మెడికల్ కమిషన్
ఎన్ ఎమ్ సీ ఏ	జాతీయ వైద్య కమిషన్ చట్టం
ఎన్ ఎమ్ హెచ్ పీ	జాతీయ మానసిక ఆరోగ్య కార్యక్రమం
ఎన్ ఎమ్ ఆర్	శిశు మరణాల రేటు
ఎన్ ఎన్ ఎమ్ ఆర్	నవజాత శిశు మరణాల రేటు
ఎన్ ఓ సీ	నో అబ్జెక్షన్ సర్టిఫికేట్
ఎన్ పీ సీ సీ	జాతీయ కార్యక్రమ సమన్వయ కమిటీ
ఎన్ క్యూ ఏ ఎస్	జాతీయ నాణ్యత హామీ ప్రమాణాలు
ఎన్ ఆర్ సీ	పోషకాహార పునరావాస కేంద్రం
ఎన్ ఆర్ హెచ్ ఎమ్	జాతీయ గ్రామీణ ఆరోగ్య మిషన్
ఎన్ టీ సీ సీ	జాతీయ పొగాకు నియంత్రణ కార్యక్రమం
ఎన్ టీ ఈ పీ	జాతీయ క్షయ నిర్మూలన కార్యక్రమం
ఎన్ టీ ఐ ఎస్ సీ బీ సీ	నేషనల్ ట్రామా ఇంజురీ సర్వెలెన్స్ అండ్ కెపాసిటీ బిల్డింగ్ సెంటర్
ఎన్ యూ హెచ్ ఎమ్	జాతీయ పట్టణ ఆరోగ్య మిషన్
ఎన్ వీ బీ డీ సీ సీ	జాతీయ వెక్టర్ బర్న్ వ్యాధి నియంత్రణ కార్యక్రమం
ఓ సీ ఎస్	ఆక్సిజన్ గాఢతను పెంచే యంత్రాలు
ఓ ఓ పీ ఈ	జేబు ఖర్చు
ఓ పీ డీ	ఔట్ పేషెంట్ విభాగం
ఓ పీ ఈ ఎక్స్	కార్యాచరణ వ్యయం
ఓ టీ	ఆపరేషన్ థియేటర్
పీ సీ బీ	కాలుష్య నియంత్రణ మండలి
పీ సీ పీ ఎన్ డీ టీ	ప్రీ-కాన్సెప్షన్ మరియు ప్రీ-నేటల్ -డయాగ్నోస్టిక్ టెక్నిక్స్
పీ ఎఫ్ ఎమ్ ఎస్	ప్రజా నిధి నిర్వహణ వ్యవస్థ
పీ హెచ్ పి	ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం
పీ హెచ్ ఎన్	పబ్లిక్ హెల్త్ నర్సు
పీ ఐ పీ	ప్రాజెక్ట్ అమలు ప్రణాళికలు
పీ ఎమ్ సీ ఈ	ప్రైవేట్ వైద్య సంరక్షణ స్థాపనలు
పీ ఎమ్ జే ఏ వై	ప్రధాన మంత్రి జన్ ఆరోగ్య యోజన
పీ ఎమ్ ఎమ్ వీ వై	ప్రధాన మంత్రి మాతృ వందన యోజన
పీ ఎమ్ ఎన్ డీ సీ	ప్రధాన మంత్రి జాతీయ డయాలసిస్ కార్యక్రమం
పీ ఎమ్ ఓ	పారా మెడికల్ ఆఫీసర్

సంక్షిప్త పదం	పూర్తి పద క్రమం
పీఎమ్ఆర్	భౌతిక ఔషధం మరియు పునరావాసం
పీఎమ్ఎస్ఎస్వై	ప్రధాన మంత్రి స్వస్థ్య సురక్ష యోజన
పీఎన్సీ	ప్రసవానంతర తనిఖీ
పీపీఐయూసీడీ	ప్రసవానంతర గర్భాశయ గర్భ నిరోధక పరికరం
పీపీపీ	ప్రజల మరియు వ్యక్తిగత భాగస్వామ్యం
పీఆర్	వ్యాప్తి ధర
పీఆర్డీ	పంచాయతీ రాజ్ శాఖ
పీఆర్ఐఎస్	పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలు
పీఎస్ సీ	ఆరోగ్య ఉప కేంద్రాలు
పీడబ్ల్యూఆల్ ఎమ్	గర్భిణీ స్త్రీలు మరియు పాలిచ్చే తల్లులు
క్యూసీఎల్	నాణ్యత నియంత్రణ ల్యాబ్
ఆర్బీఎస్కే	రాష్ట్రీయ బాలల స్వాస్థ్య కార్యక్రమం
ఆర్సీహెచ్	పునరుత్పత్తి పిల్లల ఆరోగ్యం
ఆర్డీఎస్	శ్వాసకోస బాధ లక్షణ సంపుటి (రెస్పిరేటరీ డిస్ట్రెస్ సిండ్రోమ్)
ఆర్ఐడిఎఫ్	గ్రామీణ మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి నిధి
ఆర్ఎమ్ఎన్ సీహెచ్ +ఏ	పునరుత్పత్తి, ప్రసూతి, నవజాత శిశువు, పిల్లల మరియు కౌమార ఆరోగ్యం
ఆర్ఎమ్ఓ	రెసిడెంట్ మెడికల్ ఆఫీసర్
ఆర్ఓఎమ్ఎస్	నిజ-సమయ ఫలిత నిర్వహణ వ్యవస్థ
ఆర్ఓపీ	కార్యకలాపాల రికార్డులు (రికార్డు అఫ్ ప్రాసీడింగ్స్)
ఆర్టీఐ	పునరుత్పత్తి ట్రాక్ట్ ఇన్షెక్షన్
ఎస్ఏఏపీ	రాష్ట్ర వార్షిక కార్యాచరణ ప్రణాళిక
ఎస్ఏఎమ్ఎస్	రాష్ట్ర ఆయుష్ మిషన్ సొసైటీ
ఎస్బీసీ	స్టేట్ బ్లడ్ సెల్
ఎస్డీజీ	సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యం
ఎస్డీహెచ్	ఉప విభాగ ఆసుపత్రి
ఎస్డీపీ	రాష్ట్ర అభివృద్ధి ప్రణాళిక
ఎస్ హెచ్ ఎస్	ఉప శీర్షిక ఆరోగ్య స్థితి
ఎస్ హెచ్ డబ్ల్యూఎస్ఎస్	ఉప ఆరోగ్యం మరియు సంరక్షణ కేంద్రాలు
ఎస్ఎల్ఏ	రాష్ట్ర స్థాయి అథారిటీ
ఎస్ఎల్ఏపీ	రాష్ట్ర స్థాయి సలహా కమిటీ
ఎస్ఎన్ఏ	రాష్ట్ర నోడల్ ఏజెన్సీ
ఎస్ఎన్ఏపీ	రాష్ట్ర స్థాయి మూల్యాంకన అవసరాల కమిటీ
ఎస్ఎన్సీయూ	ప్రత్యేక నవజాత సంరక్షణ యూనిట్
ఎస్పీఐపీ	రాష్ట్ర ప్రాజెక్ట్ అమలు ప్రణాళికలు
ఎస్పీఎమ్యూ	రాష్ట్ర ప్రాజెక్ట్ పర్యవేక్షణ విభాగము
ఎస్టీఐ	లైంగికంగా సంక్రమించే అంటువ్యాధులు
ఎస్టీపీ	మురికినీటి శుద్ధి కర్మాగారం
యూసీ	వినియోగ ద్రువప్రతాలు

సంక్షిప్త పదం	పూర్తి పద క్రమం
యూఎన్ఎస్డీజీ	ఐక్యరాజ్యసమితి సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యం
యూఎస్జీ	అల్ట్రాసోనోగ్రఫీ
వీహెచ్ఎస్ఎన్సీ	గ్రామ ఆరోగ్య పారిశుధ్యం & పోషకాహార కమిటీ
వీఆర్డీఎల్ఎస్	వైరస్ పరిశోధన మరియు రోగనిర్ధారణ ప్రయోగశాలలు
డబ్ల్యూహెచ్ఓ	ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ

© భారత కంప్యూటర్ మరియు

ఆడిటర్ జనరల్

www.cag.gov.in

<https://cag.gov.in/ag/andhra-pradesh/en>

